İSTANBUL KALKINMA AJANSI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ KALKINMA BAKANLIĞI

Bu eserin;

kataloglanması, dijital ortama aktarılması ve

elektronik ortamda kullanıma sunulması

İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)'nın desteğiyle

İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı

Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü (Atatürk Kitaplığı)

tarafından gerçekleştirilmiştir.

Proje No	:	İSTKA/2012/BIL/233
Destek Programı	:	Bilgi Odaklı Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı
Projeyi Destekleyen	:	İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)
Proje Adı	:	Osmanlı Dönemi Nadir Eserlerin Kataloglanması, Dijital Ortama Aktarılması ve Elektronik Ortamda Kullanıma Sunulması
Proje Sahibi Kuruluş	:	İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
Proje Yüklenicisi	:	Yordam BT Ltd. Şti.
Proje Uygulama Yeri	:	Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü - Atatürk Kitaplığı İSTANBUL – Beyoğlu

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Bu sayısal kopya; eğitim - öğretim, bilimsel araştırma veya haber amacıyla kullanılabilir.
Ticari ya da başka bir amaçla kullanımı yasaktır.

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

İBB
ATATÜRK KİTAPLIĞI
O
7-84
1929

İstanbul Belediyesi
İnkilâp Müzesi ve Kütüphanesi
Sayı : 36
Oda Dolap Raf
1 2 1

(فهرست جلد رابع من ترجمة الطحطاوی)

٢	باب الخلع
٢١	باب الظهار
٢٧	باب الكفارة
٣٥	باب اللعان
٤٧	باب العنين وغيره
٥٣	باب العدة
٧٥	فصل فی الحداد
٨٣	فصل فی ثبوت النسب
٩٥	باب الحضانة
١٠٨	باب النفقة
١٣٧	فی بيان وجوب النفقة بسبب النسب
١٤١	فی بيان جبر الاب علی نفقة امرأة ابنه الغائب
١٤٣	فی بيان وجوب النفقة الاصول علی الفروع
١٤٦	فی بيان وجوب نفقة ذی رحم محرم
١٥١	فرق بين نفقة الولاد والزوجة وسائر الاقارب
١٥٦	كتاب العتق
١٧٣	باب عتق البعض
١٩٠	باب الحلف بالعتق
١٩٢	باب العتق علی جعل
١٩٩	باب التدبير
٢٠٥	باب الاستيلاد
٢١٤	كتاب الايمان
٢٤٠	مستطرفة
٢٤٢	باب اليمين فی الدخول والخروج
٠٠٠	والسكنی والاتيان
٢٥٨	باب اليمين فی الاكل والشرب واللبس والكلام
٢٨٩	باب اليمين فی الطلاق والعتاق
٢٩٨	باب اليمين فی البيع والشراء والصوم والصلوة وغيرها
٣١٧	باب اليمين فی الضرب والقتل وغير ذلك
٣٣٢	كتاب الحدود
٣٤٦	باب الوطیء الذی يوجب الحد والذی لايوجبه
٣٥٥	باب الشهادة علی الزنی والرجوع عنها
٣٦٠	باب حد الشرب
٣٦٤	باب حد القذف
٣٧٤	فی بيان مواضع السبعة التی تقبل البينة مع الاقرار
٣٧٧	باب التعزير
٣٩٥	كتاب السرقة
٤١٣	باب كيفية القطع واثباته
٤٢١	باب قطع الطريق
٤٢٧	كتاب الجهاد
٤٤٣	باب المغنم والقسمة
٤٥٠	فصل فی كيفية القسمة
٤٥٨	باب استيلاء الكفار
٤٦٢	باب المستأمن
٤٦٥	فصل فی استيمان الكافر

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

BELEDİYE KÜTÜPHANESİ NO

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

T.C.

الجلد الرابع من ترجمة الطحطاوي على الدر المختار

(بسم الله الرحمن الرحيم)

(باب الخلع) خلعه متعلق مسائل ومطالبدر واشبو خلعله ایلادن هر بررلری بعضا معصیت وبعضا مباح اولمقده مشترك اولوب خلع کندوده مال تسمیه سیله زیاده اولمغله کأنه مرکبدن مفرد منزله سنده اولدیغندن ایلادن تأخیر اولندی واول ایلادوددخی مناسبت اخراجك ذکری سبقت ایلدی (هو) لغة الازالة واستعمل فی ازالة الزوجیة بالضم وفی غیره بالفتح وشرعا کما فی البحر (ازالة ملك النکاح) خرج به الخلع فی النکاح الفاسد وبعد البینونة والردة فانه لغو کما فی الفصول (المتوقفة علی قبولها) خرج ما لو قال خلعتك ناویا الطلاق فانه یقع بائنا غیر مسقط للحقوق لعدم توقفه علیه اشبو خلع لغتده مطلقا برشیئ بر آخر شیدن فصل وازاله معناسنه در مثلا ثوبی ونعلی خلع کبی لکن زوجیتی خلع وقطعده خای معجمه نك ضمیله وسائر نسنه لری ازاله ده فتحیله مستعملدرو { هن لباس لکم وانتم لباس لهن } آیت کریمه سی دلالتیله احد همانك آخره ملابسه لری ملاحظه سیله مخالعه دخی تعبیر اولنور وتحرك بیاننه کوره اصطلاح شرعده خلع لفظیله ویاخلع معناسنه اولان دیکر لفظله زوجه نك قبولنه توقف ایدر ازالهٔ ملك نکاحدر ازالة کلمه سی تعریفك جنس وملك النکاح فصلیدر سائر شیلرك ازاله سنی

BELEDİYE KÜTÜPHANESİ No.

اخراج ایلدی وبلفظ الخلع قیدیله طلاق لفظیله اولان ازالهٔ نکاحی اخراج ایلدی قهستانیده شرح طحاویدن نقلا مرسومدرکه زوجان میانه لرنده حسن معاشرت وامتزاج اولمیجق سنت اولان مزبورانك اقرباو متعلقاتی جمع اولوب میانه لرینی بولوب اصلاح ذات بین ایتمکه سعی تام ایتمکدر واکر اصلاح ذات بین ممکن اولمیوب امتزاج والتیاملری فهم اولنمزسه زوجه خلع وطلاق جائز وروادر ومارالذکر ازالة ملك النکاح قیدیله نکاح فاسدده اولان خلع خروج ایلدی زیرا شرعا نکاح فاسدده ملك یوقدر حتی کندولرینه بری برلرینه مخالطه وسائر نکاح صحیحله اولان ازواج معامله سی حرامدر ومخالعه لری باطلدر آندن برشی لازم کلمز دخی بینونتدن وردتدنصکره اولان خلع خروج ایتدی ملك قالمغله بونلرده مهر ساقط اولمز بلکه بونلرده خلع لغو اولور نتکم فصولده بو بیجه مرسومدر وتعریفده ذکر اولنان المتوقف علی قبولها ایله زوجك طلاق نیتیله زوجه یه سنی خلع ایتدم قولیله اولان خلع خروج ایلدی زیرا قول مزبور زوجه نك قبولنه توقف ایتمدیکندن مهر ونفقه مثللو حقوقی مسقط اولمیه رق کندیله طلاق بائن واقع اولور بوندن ظاهر اولدیکه خلع لفظی کنایاتدندر وعورتك قبولنه توقفی بدل اولدیغنه مبنیدر (بخلاف خالعتك بلفظ المفاعلة او اختلعی بالامر ولم یسم شیئا فقبلت فانه خلع مسقط حتی لو کانت قبضت البدل ردته خانیه) زوجك مفاعله صیغه سیله زوجه یه ویا امر صیغه سیله اختلعی دیوب وبدل خلع اوله رق برشی تسمیه اولنمسزن عورتك خلعی قبولی صورت مشروحه نك خلافنده در یعنی زوجیته متعلقه حقوقی اسقاط ایدر حتی زوجه کندودن بدل خلع اولان مثلا مهر ونفقه یی قبض ایتمش اولسه کیرو رد ایدر (بلفظ الخلع) خرج الطلاق علی مال فانه غیر مسقط فتح وزاد قوله (اوما فی معناه) لیدخل لفظ المبارأة فانه مسقط کما سیجیئ ولفظ البیع والشراء فانه کذلك کما صححه فی الصغری خلافا للخانیة وافاد التعریف صحة خلع المطلقة رجعیا (بلفظ ده کی بازاله یه متعلقدر تعریفك تتمه سندندر یعنی خلعك ملك نکاحی ازاله سی خلع ویا خلع معناسنه اولان مبارئت وتطلیق ومبانه وبیع وشرا امثالی الفاظله در ایمدی لفظ مزبور ایله طلاق علی مال خروج ایتدی زوجیته دائر حقوقی اسقاط ایتمدیکندن ومصنف کتاب عامله الله تعالی بلطفه یوم الحسابك اوما فی معناه قولنی زیاده سی مبارأة لفظنك خلعك تعریفنده دخولی ایچوندر زیرا لفظ مزبور ذکر آتی متنك ویسقط الخلع والمبارأة آلخ عباره سندن فهم اولندیغنه کوره حقوق مشروحه یی

مسقطدر وصاحب صغرانك صحيحنه نظرا بيع وشرا لفظلرى مبارأة كبيدر
صاحب خانيه ايچون اختلاف واردر وتعريفك ازالة ملك نكاح قيدى مطلقهٔ
رجعيه نك خلعنك صحتنى افاده ايلدى كندوده ملكك بقاسنه بناءً ✻(ولا
بأس به عند الحاجة) للشقاق بعدم الوفاق (بما يصلح للمهر) بغير عكس كلى لصحة
الخلع بدون العشرة وبما فى يدها وبطن غنمها وجوز العينى انعكاسهما ✻
وازواج ميانه‌لرنده حسن زندكانى بولنميوب شقاق واختلاف ومخاصمه
اولدقده كندويه حاجت مس ايتكله مهره صالح اولور هر بر شيئله خلعده
باس يوقدر لكن بونه ترك اوليدر بونك عكس كليسكه هر بر خلعه قابل اولان
شى مهره صالح اولمقسزن زيرا اون درهمدن نقصانه وعورتك يدنده غنمنك
وجاريه‌سنك بطننده اولان ولدنه خلع صحيح اولديغندن عينى قضيهٔ مزبوره‌نك
كليا انعكاسنى تجويز ايتديكه هر مهره صالح اولان شى خلعه بدل اولمغله
قابلدر وخلعه بدليته هر بر صالح اولان نسنه مهر اولور ديدى اما جمهوره كوره
قضيهٔ مشروحه نك موجبهٔ جزئيه اوله‌رق بعض ماجاز بدل خلع جاز كونه
مهرا عكسى جائزدر ✻(و) شرطه كالطلاق وصفته ماذكره بقوله (هو يمين
فى جانبه) لانه تعليق الطلاق بقبول المال (فلا يصح رجوعه) عنه (قبل
قبولها ولا يصح شرط الخيار له ولا يقتصر على المجلس) اى مجلسه ويقتصر
قبولها على مجلس علمها ✻ خلعك شرطى طلاق كبى عورتك طلاقه
محليتى وزوجك اهليتيدر (فرع) مختلعه اولان عورته مادام عدتده اولدقجه
طلاق صريح لاحق اولور واعتدى واستبرئى رحمك كبى صريح حكمنده
اولان كنايه‌ده لاحق اولور ومزبور خلعك صفتى مصنف مرحومك هو يمين
آلخ قوليله ذكر ايتديكى شيدركه خلع زوج طرفندن يميندر كه عورتك مالى
قبولنه طلاقى تعليقدر ايمدى عورتك قبولندن مقدم زوجك خلعندن رجوعى
صحيح اولمز وكندويه خيار شرطى دخى صحيح اولمز وكندونك خلعى تكلم
ايتديكى مجلسه قصر اولنمز عورت قبول ايتزدن مقدم كندونك قياميله خلع
باطل اولمز عورتك مجلسدن قياميله باطل اولور وعورتك قبولى علمى مجلسنه
قصر اولنور ومتنك ذكر آتى ويقتصر على المجلس قولى شارحك اشبو
ويقتصر قبولها كلامندن مغنيدر ✻(وفى جانبها معاوضة) بماله (فصح
رجوعها) قبل قبوله ✻ خلع عورت طرفندن معاوضه بالمال اولديغندن
زوجك قبولندن مقدم كندى رجوع ايتسه رجوعى صحيح اولور مثلا زوجنه
بن نفسمى سندن شو قدر شى مقابلى اختلاع ايتدم ويانى خلع ايله ديوب
بعده زوجك قبولندن اقدم كندى رجوع ايتسه ايجابى باطل اولور ✻(و)

صح (شرط الخيار لها) ولو اكثر من ثلاثة ايام بحر (ويقتصر على المجلس)
كالبيع فائدة يشترط فى قبولها علمها بمعناه لانه معاوضة بخلاف طلاق
وعتاق وتدبير لانه اسقاط والاسقاط يصح مع الجهل ✻ واشبو مخالعه‌ده زوجك
عورتى خيار شرطى صحيح اولدى هرنقدر اوچ كوندن زياده اولسه دخى يعنى
زوج زوجه‌سنه بن سنى شو قدر شى مقابلى اوچ كون مخيره اولمق اوزره خلع
ايتدم ديوب قبول ايتدكده جائز اولور وبيع ونكاح كبى مجلس ايجابه قصر اولنور
بحرده مرسومدركه خلع زوج طرفندن صادر اولورسه زوجه‌نك قبولى
بولنمقسزن مجلسدن قياميله باطل اولور زوجك قياميله باطل اولمز عورت
طرفندن اولورسه انجق هر برلرينك قياميله باطل اولور
وعورتك خلعى قبولنده معناسنه علمى شرطدر معاوضه اولديغندن اما طلاق
وعتاق وتدبير خلعك خلافنه‌در زيرا بونلر اسقاط اولمغله جهالة‌ده صحيح اولدى
✻(وطرف العبد فى العتاق على مال كطرفها فى الطلاق و) الخلع (يكون بلفظ
البيع والشراء والطلاق والمبارأة) كبعت نفسك اوطلاقك اوطلقتك على كذا
اوبارأتك اى فارقتك وقبلت المرأة ✻ عتق على مال‌ده عبدك طرفى طلاقده زوجه‌نك
طرفى كبيدر ايمدى مولاده زوج كبى اولور ومزبور خلع بيع وشرا وطلاق
ومبارأة لفظلريله‌ده اولور مثلا عورتك زوجنه بن نفسمى وياطلاقمى سندن بيك
درهمه اشترا ايتدم وزوجك نفسنى وياطلاقنى سكا شو مقدار نسنه‌يه بيع ايتدم
وياسنى شو مقوله شى اوزرينه تطليق وياسندن مفارقت ايتدم ديوب آنك دخى قبول
ايتمسى كبى ✻(و) حكمه ان (الواقع به) ولو بلا مال (وبالطلاق) الصريح
(على مال طلاق بائن) وثمرته فيما لو بطل البدل كما سيجيء ✻ خلعك حكمى
هرنقدر بلا مال اولورسه‌ده كنديله ومال اوزرينه طلاق صريحله واقع اولان
طلاق بائندر رسول اكرم ونبى محترم صلى الله تعالى عليه وسلمك { الخلع
تطليقة بائنة } قول شريفلرينه بناءً وصورتان مشروحتان ميانه‌لرنده ثمره
يعنى فرق بدلك بطلاننه نظرادر نتكم قريبا كلوركه بدل باطل اولنجق خلعده
مجانا طلاق بائن وغيريسنده رجعى واقع اولور بونده ثمره‌دن مراد فرقدر
بعض خلعده حقوقك سقوطى وطلاق على مال‌ده قول معتمد اوزره عدم سقوطيله
فرق ايتمشلر ✻(و) الخلع (هو من الكنايات فيعتبر فيه ما يعتبر فيها) من قرائن
الطلاق لكن لو قضى بكونه فسخا نفذ لانه مجتهد فيه وقيل لا ✻ وخلع ومبارأه
كنايتدندر ايمدى كنايتده اعتبار اولنان مذاكرهٔ طلاق وعورتك طلاق استدعاسى
مثللو قرائن طلاق خلعده دخى اعتبار اولنور ومال تسميه‌سى دخى قرائندندر
لكن اشبو خلع هرنقدر طلاق بائن اولديسه‌ده برقاضى فسخيله حكم ايلسه

حكمى نافذ اولور احمد بن حنبل مذهبنده فسخ اولمغله مجتهد فيه اولديغنه بناً لكن فى زماننا حاكملر انجق مذهب صحيحله حكم ايتمك لازمدر ومذهب صحيح بومقامده خلعك طلاق بائن اولمسيدر * شرنبلاليه * دخى بعضيلر حكم مزبور نافذ اولمز ديديلر ﴿ (خلعها ثم قال لم انو به الطلاق فان ذكر بدلا لم يصدق) قضاء فى الصور الاربع (والاصدق فى)ما اذا وقع بلفظ (الخلع والمبارأة) لانهما كنايتان ولا قرينة بخلاف لفظ بيع وطلاق لانه خلاف الظاهر وفيه اشارة الى اشتراط النية وهو ظاهر الرواية الان المشايخ قالوا لا تشترط النية ههنا لانه بحكم غلبة الاستعمال صار كالصريح كما فى القهستانى عن متفرقات طلاق المحيط ﴾ بركسه عورتى خلع ايدوب بعده بن آنكله طلاقه نيت ايتمدم ديسه ايمدى اكر بدل ذكر ايتديسه قضاء سالف الذكر بيع وشرا وطلاق ومبارئه وخلع صورتلرنده قولنده تصديق اولنمز ديانة تصديق اولنور زيرا كندونك سرنه الله جليل عالمدر واكر بدل ذكر اولنمديسه اكر خلع ومبارئه لفظلريله كه كندوده ازاله معناسى اولان كلمه ايله اولورسه تصديق اولنور بونلر كنايه اولوب وقرينه اولمديغندن اما بيع وطلاق لفظلرى مزبورلرك خلافنده در يعنى بونلر خلعده صريحلردر اما طلاقك صريح اولديغى ظاهردر اما بيعك خلعده صراحتى يعنى خلعه دلالتى قطعيه در اصلا تخلف ايتمز زيرا بيعده ملك يمينك زوالى اولمغله بوندن ملك متعه نكاحده قطعا زوالى لازم كلدى مصنف بويلجه تصريح ايلمدى وشارحك اشبو خلع ومبارئه كنايه لردر قولنده اشارت واردر كه بونلرده نيت شرطدر وظاهر روايتده بودر وخانيه ده مذاكرهٔ طلاق نيت مقامنه قائمدر ديو مصرحدر شو قدر واركه مشايخ بو خلعده نيت شرط دكلدر ديديلر غلبهٔ استعمال ايله اشبو خلع صريح كبى اولدى نتكم قهستانيده محيطك طلاقنك متفرقاتندن نقلا مرسومدر ﴿ (وكره له) تحريما (اخذ شىء) ويلحق به الابراء عما لها عليه (ان نشز وان نشزت لا) ولو منه نشوز ايضا ولو باكثر مما اعطاها على الاوجه فتح وصحح الشمنى كراهة الزيادة وتعبير الملتقى لا بأس به يفيد انها تنزيهية وبه يحصل التوفيق ﴾ نشوزكه بى وجه ضرب وحسن معاشرت ايتمك زوج طرفندن اولورسه كندويه بدل خلع اوله رق عورتدن نسنه اخذ ايدوب ويا زوجك ذمتنده اولان حقندن آنك ذمتنى ابراسى تحريما مكروهدر ذات جليلك { وان اردتم استبدال زوج مكان زوج وآتيتم احديهن قنطارا فلا تأخذوا منه شيئا } قول شريفنه بناً وكندوبى مفارقتله بركونا واخذ مال ايله بردرلو مكدره ومغموم ايتمك ايچون اشبو نص جليله نظرا حق اولان اخذ مزبورك قطعا حرمتيدر

(واكر)

واكر نشوزكه عصيان وعدم اطاعت زوجه طرفندن اولورسه مزبور اخذنده كراهت يوقدر هر نقدر كندودن اولديغى مثللو نشوز زوجدنده اولوب وزياده وجيه اولان قول اوزره اخذ ايتديكى مقدما كندويه ويرديكى شيدن زياده دخى اولورسه ده زيرا سالف الذكر آيت كريمه كه {فلا تأخذوا منه شيئا } نشوز زوج طرفندن اولمغه محمولدر و{ فان خفتم الا يقيما حدود الله فلا جناح عليهما فيما افتدت به } نظم كريمى نشوز زوجه جانبندن اولديغنه نظرادر كرك زوج طرفندنده اولسون وكرك اولمسون شو قدر واركه نشوز طرفيندن اولورسه اخذك اباحه سى عبارهٔ نصله مجرد عورت طرفندن اولورسه دلالتيله اولور واشبو ايكنجى آيت كريمه اصحاب كزيندن ثابت بن قيس رضى الله تعالى عنه زوجه سى حقلرنده نازله اولدى ابتدا سلامده وقوع يافته اولان خلع بودر امام زمخشرى بويلجه تصريح ايلدى وامام ترمذى ثوبان رضى الله تعالى عنهدن روايتله بيوررکه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم سعادتله بيورديلركه قنغى عورتكه زوجك قصورى اولمقسزن كندودن طلاق مطالبه ايليه كندويه جنت رايحه سى حرام اولور * غايه * بنه روايت اولنوركه اصحاب كزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعيندن ثابت بن قيس رضى الله تعالى عنهك حليله سى جميله رضى الله عنها رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه كلوب افادهٔ حال ايتديكه بن ثابتك دينى وياخلقى حقنده كندويه برنقيصه بولوب برعتاب ايده مم لكن كندويه بغض وعداوتمك شدت ووفرتندن كفرمدن خوف ايده رم ديدى جوابنده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم سعادتله بيورديلركه كندونك حديقه سنى كيرو كندويه رد ايدر ميسك بلى رد ايده رم وزياده ده رد ايده رم ديدى زياده برشى رد ايتمه بيورديلر * شلبى * شمنى زوجك ويرديكندن زياده يى اخذنى كريه كوردى واشبو تحريما كراهت روايتى اصلكدر وملتقانك ولا بأس به عند الحاجة وباخذ اكثر مما اعطاها ان نشزت قولى كراهتك تنزيهى اولسنى افاده ايدر وبونده كراهتك تنزيهى اولمسيله قولين مذكورين مابيننده توفيق حاصل اولدى ﴿ (اكرهها) الزوج (عليه تطلق بلا مال) لان الرضى شرط للزوم المال وسقوطه ﴾ زوج زوجه يى خلعى قبوله اكراه ايلسه بلا مال عورت بوش اولور زيرا مالى عورتك التزام ايدنديكنه كوره مالك لزومى وابرا ايتديكنه نظرا سقوطنك شرطى عورتك رضاسيدر ﴿ (ولو هلك بدله فى يدها) قبل الدفع (او استحق فعليها قيمة لو) البدل (قيميا ومثله لو مثليا) لان الخلع لا يقبل الفسخ ﴾ بدل خلع عورتك يدنده ايكن زوجه تسليم اولنمزدن مقدم هلاك اولوب ويا مستحق چيقلسه عورته قيمى ايسه

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

قيمتنى ومثليسه مثلنى ويرمك لازم اولور خلع فسخنى قبول ايتديكندن امامبيع
بايعك يدنده قبل التسليم هلاك اولسه صورت مشروحه نك خلافنه دركه بيعى فسخ ايدر
بيعى فسخنى قبول ايتديكنه بناً ﴿ (خلعها اوطلقها بخمر اوخنزير اوميتة ونحوها)
مماليس بمال (وقع) طلاق (بائن فى الخلع رجعى فى غيره) وقوعا (مجانا) فيهما
لبطلان البدل وهوالثمرة كما مر ﴾ زوج مسلم عورتنى خمر ويا خنزير ويامیته
ويابونلر امثالى دم كبى مال اولميان نسنه مقابلنده خلع ويا تطليق ايلسه بدل
باطل اولمغله مجانا كه بلا بدل خلعده طلاق بائن غيريسنده رجعى واقع اولور
ماسبقده مرور ايتديكنه بناً خلعله طلاق على مال ميانه لرنده كى ثمره وفرق بودر
﴿ ولوسمت حلالا كهذا الخل فاذا هوخمر رجع بالمهر ان لم يعلم والا لاشئ له ﴾
عورت حلال اولان نسنه تسميه سيله مثلا اشته شوخله بنى خلع ايله ديوب اول شى ايسه
واقعده خمر اولسه زوج آنك خمر اولديغنى بيلمزسه عورت مهرى اخذ ايتديسه
زوج كيرو رجوع ايدر يوق خمر اولديغى زوجك معلومى اولورسه كندو
برشى اخذى لازم كلمز امامين عندنده عورتك خل تسميه سيله زوجى مغرور ايتديكندن
خل وسط لازم اولور ﴿ (كخالعنى على مافى يدى) اى الحسية (ولاشئ فى يدها)
لعدم التسمية وكذا عكسه لكن لوكان فى يده جوهرة لها فقبلت فهى له علمت
اولا لاضرارها نفسها بقبولها ﴾ صورت مشرحه ده طلاقك مجانا وقوعى
عورتك يدحسيه سنده برشى اولمقسزين زوجنه بنى اشبو يدمده اولان شى
اوزرينه خلع ايله قولنده مجانا وقوعى كبى تسميه اولمغله تغرير احتمالى اولمديغندن
ظاهر اولان عورت مافى يدى يدحسيه مراد ايتميوب ملك يميله مالكه اولديغى
ملكلرينى مراد ايدوب وكندى ايچون برملك اطلاق اولنور نسنه اولمسه بنه
مجانا وقوعيدر وصورت مزبوره نك عكسيكه زوج يدمده بولنان نسنه اوزرينه
سنى خلع ايتدم ديوب ويدنده برنسنه بولنمسه بنه زوج برشى اخذايده مز
ميانه لرنده فرق اولمديغندن لكن اكر زوجك يدنده زوجه نك برجوهره سى
اولسه قبولنه كوره اول جوهره زوجك اولوريدنده اول جوهره اولديغى
عورتك معلومى اولسون ويااولمسون قبوليله اضرارى كندى نفسنه ايتديكنه
بناً ﴿ (وان زادت من مال اودراهم ردت) عليه فى الاولى (مهرها) ان
قبضته والا لاشئ عليها جوهرة (اوثلاثة درهم) فى الثانية ولوفى يدها اقل
كملتها واوسمت دراهم فبان دنانيرلم اره ﴾ عورت مزبور على مافى يدى قولنك
اوزرينه من مال من متاع ويادراهم ويادنانيرلفظلرينى زياده ايلسه اولكنده
كه يعنى يدمده بولنان مال ويامتاع مقابلى بنى خلع ايت ديوب ويدنده برشى
اولمغله مهرينى زوجندن قبض ايتديكنه كوره مهرى كيرو رد ايدر يوق برنسنه

قبض ايتمش ايسه عورتك اوزرينه برشى لازم اولماز ايكنجيده يدمده كى دراهم
ويادنانير مقابلى ديوب يدنده برشى اولمسه اوچ درهم رد ايدر واكر اوچدن
اقل ايسه اوچه تكميل ايدر واكر دراهم ديوبده دنانير ظهور ايدرسه شارح
فقهانك بوكا دائر كلاملرينى بن كورمدم دير ﴿ (والبيت والصندوق وبطن
الجارية) اذالم تلد لاقل المدة (و) بطن (الغنم) وثمرالشجر (كاليد) فذكراليد
مثال كمافى البحر قال وقيده فى الخلاصة وغيرها بعدم العلم فقال لوعلم انه لامتاع فى البيت
اوانه لامهر لها عليه فى خلعها بمهرها لايلزمها شئ لانها لم تطمعه فلم يصر مغرورا
واوظن ان عليه المهر ثم تذكر عدمه ردت المهر ﴾ دخى بيت وصندوقه وبطن
جاريه وغنم واغاجك ميوه سى يد كبيدر يعنى زوجه زوجنه بنى منزلمده
بولنان نسنه مقابلى خلع ايت ديوب منزلنده دخى برشى اولمسه
كندويه بدل خلع اولەرق برشى ويرمك واجب اولمز لكن جاريه نك بطننده كه
مقابلنده ديديكنه كوره اكر جاريه مدة حملك اقلى اولان التى ماهدن اقلده
ولد كتورميوب بلكه التى وزياده ده كتوررسه ولد زوجك اولور واكر مدة
مزبوره دنصكره جاريه نك بطننده ولد حاصل اولورسه عورتك اولور ديديكى
وقتده موجود اولمغله ايمدى بحرده كى كبى يدك ذكرى مثال اولور صاحب
بحر ديديكه مسائل مذكوره ده عورته برشى لازم كلمكى خلاصه ده وسائر
كتب فقهيه ده زوجك مزبور بيت وياصندوقه لرده برشى اولديغنه عدم
علميله تقييد ايلديده ديديكه اكر زوج منزلده برنسنه اولمديغنى بيلورسه وياخود
مهرى اوزرينه مخالعه ده ذمتنده مهر اولمديغى معلومى اولورسه عورته زوجه
برشى ويرمك لازم كلمز عورت كندوينى برشيله اطماع ايتمديكه حتى زوج مغرور
اوله اما زوج اوزرنده مهر اولسى ظنيله مهر مقابله سنده خلع ايدوب صكره
تذكر ايتسه مهرك كليسنى مقدم ادا ايتمكله ذمتنده برشى يوقدر
عورت مقدما اخذ ايتديكى مهرى زوجنه كيرو رد ايدر ﴿ (خالعت
على عبد آبق لها على برائتها من ضمانه لم تبرأ) وعليها تسليمه ان قدرت والا
قيمته لانه لا يبطل بالشرط الفاسد كالنكاح ﴾ برعورت زوجيله ضمانندن
برى اولمق اوزره قاچمش اولان عبدى مقابله سنده مخالعه ايدوب وعبدى كندويه
تسليم ايدەمسه ضمانندن برى اوله مز قادره اولورسه اوزرينه تسليمى لازمدر
يوقسه قيمتنى ضامنه اولور زيرا نكاح مثللو بوده شرط فاسدايله باطل اولمز عقد
معاوضه در البته عوضك سلامتنى ايجاب ايدر ﴿ (قالت طلقنى ثلاثا بالف اوعلى
الف فطلقها واحدة وقع فى الاول بائنة بثلثه) اى بثلث الالف ان طلقها فى مجلسه
والافمجانا فافهم وفى الخانية لوكان طلقها ثنتين فله كل الالف ﴾ برعورت

زوجـنه بنی بیك مقـابلی و یابیك اوزرینـه خلع ایله دیوب اول دخی برطلاق
تطلیق ایتسه اولکنده که بایله بالف دیدیکنه کوره اکر اول مجلسده تطلیق ایتدیسه
بیکك ثلثیله عورت میانه اولور زیرا باعوضه داخل اولمغله معوضه تقسیم اولندی
یوق مجلسده تعلیق ایتمزسه مجانا بوش اولور وخانیه‌ده ذکر اولندیکه مقدما عورتی
ایکی طـلاق تطلیق ایدوب بعده بردخی ایتسـه کندویه بیکی اخـذ لازم اولور
زیرا صکرکی برایله بینونة غلیظه بولنمش اولمغـله عـورتك التزام ایلدیکی بدل
ایجـات ایتـدی لکن لایق اولان بومقامـده بایله علی میانه‌لری فرق اولنمقدر
مرام مقصودك حصولی اولوب لفظ اولمدیغندن ﴿ وفی الثانیـة رجعیة مجانا)
لان علی للشرط وقالا کالباء ﴾ ایکنجیده که اوعلی الف دیدیکنه نظرا برطلاق
تطلیقیله مجـانا بلا بدل برطلاق رجعی واقع اولور عـلی شرط ایچون اولدیغنه
بنا أ مشروط شرطك اجزاسـنه توزیع اولنمز امامین عـلی باکیدر دیدیلر بوکا
کوره اولکی کبی اولور ﴿ (قال لهـا طلقی نفسك ثلاثا بالف اوعلی الف فطلقت
نفسهـا واحدة لم یقع شیٔ) لانه لم یرض بالبینونة الابکل الالف بخلا ف مامر
رضاها بها بالف فبعضها اولی ﴾ زوج زوجه‌سنه الف مقابلی و یاالف اوزرینه
نفسـنی اوج طلاق تطلیق ایله دیوب اول دخی برطلاق تطلیق ایتسـه اصـلا
برشی واقع اولمز زوجك بینونته رضـاسی انجق بیکك تمامیله اولدیغنه بناأ ایمدی
عورتك برطـلاقله تطلیق زوجـه بیکك ثلثنی ویرمك ایچوندر بوایسـه زوجك
مقصودی دکلدر بناأ علیه برشی واقـع اولمدی اکر واقع اولسـه زوج متضرر
اولور بو ایسـه جائز دکلدر ☼ کذا افاده الشلبی ☼ماراالذکر عورتك بیکه خلعـه
طالبه اولمسی بونك خـلافنه‌در زیرا بیکه راضیه اولدیغی صورتده اقله راضیه
اوله جغی بالاولویتدر ﴿ (وقوله لها انت طالق بالف اوعلی الف وقبلت) مجلسها
(لزم) ان لم تکن مکرهة کامر ولاسفیهة ولامریضة کمایجیٔ (الالف) لانه تعویض
اوتعلیق وفی البحر عن التـاتار خانیـة قال لامرأتیـه احدا کما طالق بالف درهم
والاخری بمأة دینـار فقبلنا طلقتـا بغیر شیٔ ﴾ زوجك زوجـه سـنه سن بیك
مقابلی ویابیك شرطیله بوشسون دیوب اول دخی مجلسده قبول ایلسـه ماسبقده
مصنفك اکرهها علیه تطلق بلامال قولنده مرور ایتـدیکی مثللو عورت مکرهه
وسفیهه ومریضه اولمزسـه بیکی ویرمك کندویه لازم کلور باصورتنـده تعویض
عـلی صورتنـده تعلیق اولمغله اما مکرهـه و یاسفیهة اولورسـه بلا مال عورت
مطلقه اولور وهبانیه‌ده وشرحی شرنبلالیه‌ده مسطوردرکه ☼ولوخالعت بالمال
غیر رشیدة ☼ یجوز ولم یلزم ولوبعد یظهر ☼ یعنی برعورت رشیده اولمیه‌رق بالغه
اولوب و برمقدار مال مقابله‌سنده اختلاع ایتسـه طلاق واقع اولور کندوسی

قبول ایتـدیکندن ومالده لازم کلمز هرنقدر صکره مصلحه اولورسـه‌ده مریضه
اولورسـه خلعی ثلثدن معتبر اولور نتکم متنده خـلع المریضـة یعتبر من الثلث
کلور تاتار خانیـه‌دن نقـلا مرسـومدرکه برکسـه ایکی عورتنـه بریکزبیك
درهم و بر دیکر یکز یوزالتون مقـابله‌سنده بوشسکز دیوب ایکیسـی دخی قبول
ایتسه‌لر بغیرشیٔ ایکیسـی بردن تطلیق اولنورلر زیرا بونده جهـالت واردراحداکما
ایله والاخری ایکیسندن هربر رلرینـه صـادق اولمغله هربرلرینـه بدل بیك
درهم ویا یوزدینـار احتمـالی اولدی ﴿ (انت طـالق وعلیك الف اوانت حر
وعلیك الف طلقت وعـتق مجـانا) وانلم یقبـلا لان قـوله وعلیك الف جملة
تامة وقا لا ان قبلا صح ولزم المال عمـلا بان الو او للحال وفی الحاوی و بقولهمـا
یفتی ﴾ برکسـه عورتنه سـن بوشسون وسـنك اوز ریکه بیك واردر و یاعبدنه
سن حرسـك وسـنك اوزریکه بیك وار در دیسـه بلا بدل عورت بوش اولور
وعبد عتق اولور هر نقدر کندولری قبول ایتمزلر ایسه‌ده زیرا زوجـك و یاسیدك
وعلیك الف قولی مبتدا وخبر اولا ن جـملهٔ تامه در وواوده اصل اولا ن
عطف اولمغله بو مقامده دخی عطف ایچون اولوب میانه‌لرنده انقطاع اولمدی
اما مین زوجه ایله عبدقبـول ایدرلرسـه عقد صحیح اولور واوحالیه اولمغـله
کأنه انت طالق فی حال وجوب الالف لی علیـك دیمش اولدیده مالـده لازم
اولدی دیدیلر وحاوی القدسی نام کتابده انجق اشبو امامین قولیله فتوی ویریلور
دیو تصریح اولنمشـدر ﴿ (قا ل طلقتك امس علی الف فلم تقبـلی وقالت قبلت
فالقول له بیمینـه بخلاف قوله بعتك طلاقك امس علی الف فلم تقبلی وقالت قبلت
فالقول لها) وکذا لوقال لعبده کذلك ﴾ برکسه زوجه‌سـنه بن سنی دونکی کون
بیك اوزرینه تطلیق ایتدم وسن قبول ایتمدك دیوب اول دخی بن قبول ایتدم دیسه
قـول یمینیـله زوجکدر عـورت بوش اولمز اما زوجك بن سـنك طـلاقکی
دونکی کون سکا بیکه بیع ایتدم وسن قبول ایتـدك وعورتك بن قبول ایتدم
قولی قول مزبورك خلافنه در و بونده قول عورتکدرینه بوبلجه سید عبدنه
قول مزبوری دیسـه مسئلتین مزبورتین کبی برنده قول سیدك و برنده عبدکدر
﴿ (کقوله) لغیره (بعت منك هـذا العبد بالف امس فلم تقبل و قال المشـتری
قبلت) فان القول للمشتری و الفرق ان الطلا ق بمـال یمین من جانبه وهی تدعی
حنثـه وهو ینکر اما البیع فاقرا ره به اقرار بالقبـول فانکاره رجـوع فلایسمع ولو
برهنـا اخذ ببینتهـا تاتار خانیـة ﴾ صورت مشروحه ده سیدك عبدینه اولان
قولی عبدینك غیریه بن سـکا اشبو عبدی دونکی کون بیك مقـابلی بیع ایتدم
وسـن قبول ایتمدك دیوب مشـتریك دخی قبول ایتدم دیمسی کبیدر ایمدی بونده

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı

قول مشترینکدر طلاقله بیع میانه لرنده فرق طلاق بمال زوج طرفندن یمیندر
عورت کندونك حنثنی ادعا وکندی انکار ایدرامدی یمینی اقرار شرط اولان
قبولی اقرار دکلدر یمین قبولسز صحیح اولمغله بلاقبول تمام اولدیده اقرار
بالیمین اقرار بشرط الحنث اولممغله قول زوجك اولدی اما بیعی اقرار قبولنی
اقرار اولور زیرا بیع انجق قبول ایله تمام اولمغله قبول کندونك شطری اولمش
اولور امدی قبولی انکاری بعدن رجوع اولمغله بایعك رجوعی دعواسی مسموعه
اولمز وصورت مشروحه لرك کلیسنده بینه اقامت ایتدیکلرینه کوره عورتك
بینه سیله عمل اولنور کندونك بینه سی اثبات اوزره زوجك کی نفی اوزره
اقامت اولندیغنه بناً ✻ (ولوادعى الخلع على مال وهى تنكر يقع الطلاق)
باقراره (والدعوى فى المال بحالها) فيكون القول لها لانها تنكر (وعكسه لا)
يقع كيف ماكان بزازية ✻ برکسه زوجه سی اوزره خلع على مال دعوی اول
دخی انکار ایلسه اقراریله طلاق واقع اولور مالده دعوی حالی اوزره اولور که
زوج بدل دعوی ایدوب کندی انکار ایتمکله قول زوجه نك اولور واکر زوج
مالی اثبات ایدرسه عورته اداسی لازم کلور صورت سابقه نك عکسنده که
زوجه خلعی ادعا و زوج انکار ایتدیکنه کوره هرنه کونا اولورسه اولسون
طلاق واقع اولمز لکن وجه تعمیم پك ظاهر دکلدر شویله اولسه یحتمل که عورت
زوجك بدلی قبضنی ادعا ایتسون ویا ایتمسون ویا خلع فقط کندونك اوزرینه
ویا کندیله ضره سنك اوزرینه وقوعنی دعوی ایتسون ویامال ایله ویامالسز
دیو ادعا ایتسون ✻ فروع انكر الخلع اوادعى شرطا او استثناء اوان ما قبضه
من دينه اواختلفا فى الطوع والكره فالقول له ✻ زوجی خلعی انکار ویاخلعده
برشرط ویااستثنا ویاقبض ایتدیکی مبلغك دینندن اولمسنی ادعا ویاطوع وکرهده
اختلاف ایتسه لر قول زوجکدر لکن شارحك اوان ماقبضه من دينه قولنده
اولی اولان واو ایله تعبیر ایدی استثنا ایله ایکیسی برصورت اولدیغنه بناً
او کلمه سی ایکی بشقه صورت اولملرینی ایجاب ایدر یعنی استثنا دعواسیله
برابر مثلا برمقدار عورتندن نسنه اخذ ایتمش اولسه آنی اوزرنده اولان
آخر حقندن اوتوری قبض ایتدم دیوب عورت بدل خلع اوله رق اخذ ایتدك
دیسه قول زوجك اولور وکرهدن مراد بدلك قبولنده کره دیمکدر زیرا خلعك
اکراهله ایقاعی صحیحدر ✻ ولو قالت كان بغير بدل فالقول لها ✻ عورت
خلعی بلا بدل اولدی دیسه قول کندونکدر ✻ ادعت المهر ونفقة العدة
وانه طلقها وادعى الخلع ولا بينة فالقول لها فى المهر وله فى النفقة ✻ عورت
زوجندن نی تطلیق ایتدك دیو مهر ونفقهٔ عدت ادعا وزوج انلرك اوزرینه

خلع اولدك دیو دعوی ایدوب وبینه لری اولسه مهر دعواسنده قول عورتکدر
مهر ذاتنده زوجك ذمتنده ثابت اولمغله سقوطنی ادعاسی مقبول اولمدی نفقه
خصوصنده قول زوجکدر نفقهٔ قبل الخلع زوجه واجب اولمدیغندن عورتك
طلاقله استحقاقنی ادعا وزوج انکار ایتمکله قول کندونك اولدی لکن بونك اوزرینه
سؤال وارد اولور که زوجان سبب استحقاق اولان خلعله طلاقده متفقلردر
بونلر ایسه نفقهٔ عدتی موجبلردر امدی نیجه ساقط اولور ✻ بحر ✻ خلع امرأتيه
على عبد قسمت قيمته على مسميهما ✻ برکسه ایکی عورتنی برعبد مقابلی خلع ایتسه عبدك
قیمتی عورتلرك مهر مسمی لرینه تقسیم اولنور که مثلا عبدك قیمتی اوتوز درهم اولوب
عورتك برینك مهری ایکیوز وبرینك یوز درهم اولسه ایکیوز اولاندن یکرمی
یوزاودن اون لازم کلور میانه لرنده بالمناصفه تقسیم اولنمز بوعبد غیرك اولدیغنه
ویا ایکیسنك اولوبده مهرلری متفاوت اولدیغنه نظرادر امامهرلری برابر
اولوب عبده ده ایکیسنك مناصفة ملکی اولورسه عبد بلاتوزیع بدل خلع
اولور ✻ خلعتك على عبدى وقف على قبولها ولم يجب شئ بحر ✻ برکسه
عورتنه سنی عبدم اوزرینه خلع ایتدم دیسه عورتك قبولنه توقف ایدر
برشیده لازم اولمز ✻ (ويسقط الخلع) فى نكاح صحيح ولو بلفظ بيع وشراء
كما اعتمده العمادى وغيره (والمبارأة) اى الابراء من الجانبين (كل حق) ثابت
وقتهما (لكل منهما على الآخر مما يتعلق بذلك النكاح) ✻ نكاح صحیحده هرنقدر
بیع وشرا لفظلریله اولورسه ده عمادینك وصاحب صغرانك اعتمادلرینه کوره
خلع ومبارئه که طرفیندن ابرادر نکاحه متعلق هربرینك آخر اوزرینه ابرا وخلع
آواننده ثابت اولان حقنی اسقاط ایدر بوکا کوره نفقهٔ عدتله سکنادن
ابرا تحقق ایتمز وسائر احدهمانك آخر اوزرنده اولان دیندن ابرا اولنمز ✻ حتى
لواباتها ثم نكحها ثانيا بمهر آخر فاختلعت منه على مهرها برئ عن الثانى لا الاول
ومثله المتعة بزازية ✻ حتى خلع کندودن خلع اولدیغی نکاحه متعلق اولان
حقی اسقاط ایتمکله برکسه مقدما عورتنی بائنا تطلیق ایدوب بعده آنی ثانیا
آخر مهر ایله نکاح صکره عورت کندودن مهری اوزرینه اختلاع ایلسه
ایکنجی مهرندن زوج بری اولور اولکندن اولمز ومتعه ده مهر کبیدر
ایجاب ایتدیکی نکاحدن اختلاعده ساقط اولور مقدمکندن اولمز ✻ وفيها
اختلعت على ان لا دعوى لكل على صاحبه ثم ادعى ان له كذا من القطن
صح لاختصاص البراءة بحقوق النكاح ✻ ینه بزازیه ده مرسومدر که
برعورت زوجندن هربرلرینك آخرلری اوزره دعوالری اولمامق اوزرینه
اختلاع ایدوب صکره زوج کندونك عورتده شوقدر پنبه سی واردر دیو ادعا

ایلسه اشبو دعواسی صحیحه اولور ابراسی نکاحك حقوقنه متعلق شیدن
اولدیغنه بناً لکن قیاس اولان ابرای عام اولمغله دعوای مشروحه‌نك عدم
صحتیدر اما صاحب بحر دیرکه ابرای عام خلع ضمننده بولنمغله حقوق نکاحه
متعلق اولان شیلره خاص اولدی ✻ (الانفقة العدة) وسکناها فلا یسقطان
(الااذا نص علیها) فتسقط النفقة لاالسکنی لانها حق الشرع الااذا ابرأته
عن مؤنة السکنی فیصح فتح وهو مستغنی عنه بماذکرنا اذا النفقة والسکنی لم تجبا
وقتهما بل بعدهما ✻ الانفقهٔ عدت ایله عدت سکناسی ساقط اولمزلر الانفقه دنده
ابرا ایله تصریح اولنورسه ساقط اولور سکنا حقنده نازله اولان { لاتخرجوهن
من بیوتهن } نظم مجیدك مقتضاسی سکنانك حق شرع اولمسی اولمغله
اول ساقط اولمز عبدك حق شرعی اسقاطه مالك اولمدیغندن الامؤنت
سکنادن زوجك ذمتنی عورت ابرا ایدرسه بو صحیح اولور واشبو نفقهٔ عدتله
سکنا استثناسنی شارح دیرکه بزم ماالذکر ثابت وقتهما قوللرله مستغنی عنهدر
زیرا نفقه وسکنا خلعله مبارئه وقتلرنده واجب دکللردر بلکه کندولردن
صکره واجبلردر بوکا کوره مصنفك کلامنی حالی اوزره ابقا ایتملکه استثناسی
صحیح اوله وسکنادن ابرا ایله مؤنت سکنادن ابرانك فرقی اولدی ✻ (وقیل
الطلاق علی مال) مسقط للمهر (کالخلع والمعتمد لا) ذکره البزازی ولایبرأ
بابرأك الله ذکره البهنسی ✻ وعند البعض طلاق علی مال خلع کبی مهری
مسقطدر لکن معتمد اولان اکثر فقهانك عدم اسقاط قوللریدر اشبو مضمون
سابق بزازی ذکر ایلدی زوجه‌نك زوجه ابرأك الله قولیله زوج بری اولمز
بوقولی بهنسی ذکر ایلدی ✻ (شرط البراءة من نفقة الولدان وقتا) کسنة (صح
ولزم والالا) بحر وفیه عن الملتقی وغیره لوکان الولد رضیعا صح وان لم یوقتا
وترضعه حولین بخلاف الفطیم ولو تزوجها اوهربت اوماتت اومات الولد
رجع ببقیة الولد والعدة الااذا شرطت براءتها ولها مطالبته بکسوة الصبی
الااذا اختلعت علیها ایضا ولو فطیما فیصح کالظئر ✻ خلعده نفقهٔ ولدنکه
مؤنت رضاعدن برائت شرطی صحیح ولازم اولور مثلا برسنه کبی بروقتله
توقیت ایدرلرسه یوق توقیت بولنمزسه اولماز ینه بحرده ملتقی وغیریدن نقلا
مسطوردرکه اکر ولد سود امن اولورسه هرنقدر وقت بیان ایتمزلر ایسه‌ده
مزبور شرط صحیح اولور وعورت اول ولدی ایکی سنه ارضاع ایدر
اما فطیم که سوددن کسیلن رضیعك خلافنه درکه توقیت ایتمزلرسه بدل خلع
لازم اولماز لکن خلع صحیحدر قبول ایله خلع بولنمغله وکلام سابق رضیعك غیریه
حمل ایله مخالفت زائل اولور وخلع وقتنده ایکی سنه‌دن آز برمدت قالورسه

نفقه‌دن مراد مدت رضاع کندیله تمام اولان وقت مدة نفقه اولور مقام
قربنده‌سیله مقدما نفقهٔ عدت وولد مقابلی مخالعه‌دن صکره عورتی مجددا زوج
تزوج ایلسه ویاعورت فرار ویاعورت کندوسی ویا ولدی وفات ایتسه زوج و یا ورثه‌سی
ولدك وعدتك نفقه سندن باقی ایله عورته رجوع ایدر لکن زوجه ویازوج
عورتك برائتنی شرط ایدرسه رجوع بولنمز عورت ایچون زوجدن صبینك
کسوه‌سنی مطالبه واردر هرنقدر کندوسی ولدی امساك اوزره
مخالعه ایتمش ایسه‌ده الا اختلاع کسوه اوزرینه اولورسه‌ده هرنقدر ولد فطیم
یعنی ممه‌دن کسلمش دخی اولورسه‌ده هرنقدر مجهول ایسه‌ده خلع صحیحدر
کسوه کندونك اوزرینه اولمق اوزره ایجار اولنان مرضعه‌نك اجاره‌سی
هرنقدر مجهول ایسه‌ده صحیحه اولدیغی کبی ✻منح✻ حلبی اجرة ظئر یعنی
دایه اوزره مخالعه صحیح اولدیغی کبی دیو بیان ایلدی ✻ (ولو خلعته علی نفقة
ولده شهرا) مثلا (وهی معسرة فطالبته بالنفقة یجبر علیها) وعلیه
الاعتماد فتح ✻ برفقیره عورت زوجندن ولدینك مثلا برایلق نفقه‌سی اوزره
اختلاع وزوجدن نفقه‌مز بوره‌یی عورت مطالبه ایتسه زوج اول نفقه‌یی
ادا اوزره جبر اولنور وشرط ایلدیکی عورتك اوزرنده دین اولور واعتماد
اشبو قول اوزره‌در ✻ وفیه لو اختلعت علی ان تمسکه الی البلوغ صح فی الانثی
لاالغلام ولو تزوجت فللزوج اخذ الولد وان اتفقا علی ترکه لانه حق الولد وینظر
الی مثل امساکه لتلك المدة فیرجع به علیها ✻ ینه فتحده مذکوردر برعورت
زوجك ولدنی بلوغنه دك امساك اوزره اختلاع ایتسه انثی حقنده صحیح اولور
غلام حقنده اولماز زیرا غلام آداب رجالی واخلاقلریله تخلق معرفته محتاجدر
پس اناسنك عندنده مدة مدیده مکث ایدیجك انلرك طبیعتلریله طبیعتلنور بونده ایسه
فساد عظیم واردر اکر عورت غیری اجنبی‌یه تزوج ایدرسه زوج ایچون ولدنی اخذ
واردر هرنقدر بعد التزوج اناسنك عندنده ولدك ترکی اوزره مقدما اتفاق
ایتمشلر ایسه‌ده زیرا ولدی بابانك اخذی ولدك حقیدر حضانه قبیلندندر
بابا ایچون آنی اسقاط اولمز واول مدتده نفقه‌یی امساك مثلنه نظر اولنوب
زوج آنکله عورته رجوع ایدر ✻ (خلع الاب صغیرته بمالها اومهرها طلقت)
فی الاصح کما لو قبلت هی وهی ممیزة (ولم یلزم المال) لانه تبرع وکذا
الکبیرة الا اذا قبلت فیلزمها المال ولا یصح من الام مالم تلتزم البدل ولا علی
صغیر اصلا ✻ بابا صغیره قزنی مالی ویا مهری مقابلی خلع ایتسه قول
اصحده صغیره بوش اولور نتکم ممیزهٔ صغیره خلعی قبول ایتدکده طلاق
واقع اولدیغی کبی ومال بابادن وصغیره‌دن برینه لازم کلمز بابایه صغیره‌نك

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

مالندن تبرع جائز اولمدیغندن کبیره دخی بنه بویلجه درکه باباسی کندودن اذن نسز مخالعه ایتسه مالده لازم اولمز وطلاقده واقع اولمز لکن صکره معلومی اولدقده اجازت ویروب وخلعی قبول ایدرسه کندویه بدل خلعی ادا لازم اولور واناسندن دخی مال لازم کلمز مادام حین مخالعه ده مالی کندی مالندن ادایه تعهد ایتمدکجه وصغیر اوزره مخالعه اصلا جائز اولمزکه بدل خلعی کرک باباسی اخذ ایتسون وکرک کندوسی ﴿ (کمالو خالعت) المرأة (بذلك) ای بمالها او بمهرها (وهی غیر رشیدة) فانها تطلق ولا یلزم حتی لو کان بلفظ الطلاق یقع رجعیا فیها شرح وهبانیة ﴾ نتکم رشیده اولمیان سفیهه عورته مالی ویا مهری اوزرینه مخالعه ایتسه طلاق واقع اولوب ومال لازم کلمدیکی کبی مزبوره وغیر رشیده حقلرنده مخالعه طلاق لفظیله اولورسه رجعی واقع اولور ﴿ (فان خالعها) الاب علی مال (ضامنا له) ای ملتزما مالا کفیلا لعدم وجوب المال علیها (صح والمال علیه) کالخلع مع الاجنبی فالاب اولی (بلا سقوط مهر) لانه لم یدخل تحت ولایة الاب ﴾ برعورتك باباسی ضامن اوله رق که یعنی مالی التزام ایدینه رك برمقدار مال اوزرینه عقد مخالعه ایتسه صحیح اولور ومال کندونك اوزرینه لازم اولور اجنبیله مخالعه ده اولدیغی کبی بس بابا ده بالاولویة اولور ومهرده ساقط اولمز اسقاط بابانك ولایتی تحتنده داخل اولمدیغندن بابانك ولایتی انجق قزینك مالنده ونفسنده لمصلحة در وضمان اصیل اوزره لازم اولان شیئی تحمل اولوب بو مقامده اصیل اوزرینه دخی برشی لازم اولمغله ضامنا کلمه سنی ملتزما ایله تفسیر ایجاب ایتدیدیه کفیل معناسنه اولمدی عورتك اوزرینه برشی لازم اولمدیغندن ﴿ ومن حیل سقوطه ان یجعلا بدل الخلع علی اجنبی بقدر المهر ثم یحیل به الزوج علیه من له ولایة قبض ذلك منه بزازیة ﴾ مهرك سقوطی حیله لرندندر زوجله اب مهر مقداری اولان بدل خلعی براجنبینك اوزرینه قیلوب یعنی اب مزبور اجنبی یه مثلا یکرمی درهم بدل خلعی زوجه التزام وتعهد ایله دیو امر ایدوب مهر دخی یکرمی درهم اوله رق مرقوم اجنبیده مبلغ محرر اوزره زوجله مخالعه ومهر زوجك ذمتنده اولمغله زوج مزبور مهری کندودن قبض ولایتی کندی ایچون اولان ابی اوزرنده بدل خلع اولان مزبور اجنبی یه حواله ایتمکله در ﴿ (وان شرطه) ای الزوج الضمان (علیها) ای الصغیرة (فان قبلت وهی من اهله) بان تعقل ان النکاح جالب والخلع سالب (طلقت بلا شیء) لعدم اهلیة الغرامة وان لم تقبل اولم تعقل لم تطلق وان قبل الاب فی الاصح زیلعی ولو بلغت واجازت جاز قهح ﴾ اشبو عقد مخالعه ده زوج بدل خلعی صغیره نك اوزرینه شرط ایلسه اکر

مزبوره صغیره نکاحك جالب وخلعك سالب اولدیغنی فهم وادراك ایدر ارباب قبولدن اولوب وباباسنك شرطنی قبول ایتدیسه اوزرینه برشی لازم کلمکسزین کندوسی بوش اولور صبیه نك غرامته اهلیتی اولمدیغنه بناءً یوق مزبوره صغیره قبول ایتمیوب ویا عاقله اولمزسه مطلقه اولمز قول اصحده هرنقدر قبول ایدرسه ده واکر بالغه اولوب بعده باباسنك قبولنه ویا کندونك مقدما حال صغرنده اولان قبولنه اجازت ویررسه جائز اولور ﴿ (قال) الزوج (خالعتك فقبلت) المرأة ولم یذکرا مالا (طلقت) لوجود الایجاب والقبول (وبرأ عن) المهر (المؤجل) لو کان (علیه والا) یکن علیه من المؤجل شیء (ردت) علیه (ما ساق الیها من) المهر (المعجل) لما مر انه معاوضة فتعتبر بقدر الامکان ﴾ زوج زوجه سنه سنی خلع ایتدم دیوب عورت دخی قبول ایدوب وماله دائر برشیء ذکر ایتمسه لر عورت بوش اولور ایجاب وقبول بولندیغندن واکر زوجك ذمتنده مهر مؤجلدن برنسنه وار ایسه اندن خلاص اولور یوق اندن ذمتنده برشی یوقسه عورته مقدما مهر معجلدن سوق اولنانی کندویه رد ایدر مار الذکر اشبو خلع عورت طرفندن معاوضه اولوب بقدر الامکان عوض اعتبار اولندیغنه بناءً ﴿ (خلع المریضة یعتبر من الثلث) لانه تبرع فله الاقل من ارثه وبدل الخلع ان خرج من الثلث والا فالاقل من ارثه والثلث ان ماتت فی العدة ولو بعدها اوقبل الدخول فله البدل ان خرج من الثلث وتمامه فی الفصولین ﴾ بضع مال متقوم اولمدیغندن بدل خلع تبرع قبیلندن اولمغله مریضه حقنده ثلثدن معتبر اولدی اعدی زوج حصه ارثیه سیله بدل خلعدن اقلنی اخذ ایدر اکر بدل خلع ثلثدن چیقارسه یوق ثلثه مساعد اولمزسه میراثیله نفس ثلثدن قنغیسی اقل ایسه آنی اخذ ایدر اکر عورت درون عدتده وفات ایتدیسه یوق عدتدن صکره ویا قبل الدخول وفات ایتمشسه بدل ثلثه مساعد اولورسه انجق آنی اخذ ایدر واشبو بحثك تمامی وتفصیلی فصولینده مرسومدر ﴿ (اختلعت المکاتبة لزمها المال بعد العتق ولو باذن المولی) لحجرها عن التبرع ﴾ مکاتبه اولان جاریه اختلاع ایتسه کندویه بدل خلعی ادا بعد العتق لازم اولور هرنقدر اغاسنك اذنیله اولدیسه ده فی الحال لازم اولمدیغی مزبوره تبرعدن ممنوعه اولدیغنه بناءً در ﴿ (والامة وام الولد ان باذن المولی لزمهما المال للحال) فتباع الامة وتسعی ام الولد والمدبرة ولو بلا اذن فبعد العتق ﴾ جاریه وام ولد اذن مولی ایله اختلاع ایتسه لر کندولرینه بدل خلعی فی الحال ادا لازم اولور منع سیدك حقنه مراعات ایدی اول ایسه اذن ویردی اعدی جاریه بدل خلع

ایچون بیع اولنور وام ولد ایله مدبره سعی ایدوب کسبلرندن مالی ادا ایدرلر واکر
مخالعه‌لری سیدلر ینك اذنی اولمقسزین اولورسه مالی ادا عتقلرندنصکره لازم اولور
اد نسز تبرعدن محجوره اولدقلرینه بناءً ﴿ خلع الامة مولاها علی رقبتها ان
زوجها حرا صح الخلع مجانا وان) زوجها (مکاتبا اوعبدا اومدبرا صح
وصارت امة للسید) فلا یبطل النکاح اما الحر فلو ملکها لبطل النکاح فبطل
الخلع فکان فی تصحیحه ابطاله اختیار ﴾ برجاریهٔ منکوحه‌نك اغاسی کندوسنی
زوجنه بدل خلع ایده‌رك مخالعه ایتسه اکر زوجی حرایکن تزوج ایتمش ایسه
خلعی بدلسز صحیح اولور واکر تزوج مکاتب ویا عبد ویا مدبر اوله‌رق آنی
تزوج ایتمش اولور سه بنه خلع صحیح اولور وجاریه مدبرك وعبدك سیدیچون
اولور ونکاحده باطل اولمز زوجك مملوکه‌سی اولمیوب سیدك مملوکه‌سی
اولدیغنه بناءً اما حر اولان زوج زوجه‌سی اولان جاریه‌یه مالك اولسه نکاح
باطل اولور طلاقك وقوعی رقبه‌سنه ملکك وقوعنه مقارن قلدیغندن
ایجاب عوض متعذر اولور بس نکاح باطل اولنجق خلعده باطل اولور ایمدی
اشبو مزبور بدل ایله خلعك تصحیحنده خلعك ابطالی لازم کلور بس هر برشیکه
تصحیحنده ابطالی لازم کلور اول شیده باطل اولور لکن بو تعلیلك ظاهرندن
فهم اولنان نفس خلعك بطلانیله حکمدر حالبوکه خلع واقع در باطل اولان
انجق بدلیدر ﴿فروع قال خلعتك علی الف قاله ثلاثا فقبلت طلقت ثلاثة
آلاف لتعلیقه بقبولها ﴾ برکسه عورتنه سنی بیك درهم اوزرینه خلع
ایتدم دیوب و بو قولنی اوچ دفعه تکرار وعورت قبول ایتسه اوچ بیك مقابلی
عورت اوچ طلاق بوش اولور عورتك قبولنه تعلیق ایتدیکندن ﴿ فی المنتقی
انت طالق اربعا بالف فقبلت طلقت ثلاثا وان قبلت الثلاث لم تطلق لتعلیقه
بقبولها بازاء الاربع ﴾ منتقی نام کتابده مرسومدرکه برکسه عورتنه سن
بیك مقابلی درت طلاق بوشسون دیوب اول دخی دردی قبول ایلسه اوچ
طلاق بوش اولور واکر دردی قبول ایتمیوب فقط اوچنی قبول ایتدیسه
عورت بوش اولماز زوجك طلاقی عورتك بیکی دردك مقابلی قبولنه تعلیق
ایتدیکنه بناءً اولی اولان عباره‌دن ازاء لفظنی حذف ایدی ﴿ انت طالق
علی دخولك الدار توقف علی القبول وعلی ان تدخلی الدار توقف علی الدخول
قلت فیطلب الفرق فان ان والفعل بمعنی المصدر فتدبر ﴾ زوجك انت طالق
علی دخولك الدار قولی زوجه‌نك قبولنه توقف ایدر علی ان تدخلی الدار قولی
دخولنه توقف ایدر شارح رحمه الله تعالی دیرکه میانه‌لرنده فرق بولنمقدن
لازمدر زیرا ان مع الفعل مصدر معناسنده‌در نفس مصدر ایله مصدر مؤول

بینی فرق تدبر وتأمله محتاجدر در المنتقی صاحبی لباب شرحی عبابدن نقل ایدرکه
لام جحود بحثنده مصدر صریح ایله مصدر مؤول میانه‌لرنده فرق ایکنجینك
جمله اوزرینه حملنك صحیح اولوب مثلا زید اما ان یقوم واما
ان یقعد دیمك کبی اولکینك حملنك صحیح اولمیوب زید
اما قیام اوقعود دینلمدیکی کبی دیو بیان اولنمشدر لکن ما نحن فیهرزده فرق ایو جه
ظاهر دکلدر امابعض مشایخلریمز شویله فرق ایتمشلرکه خالعتك علی قولك
کذا قوالیه علی ان تقولی کذا وعلی کلامك ایله علی ان تتکلمی وعلی قیامك
ایله علی ان تقومی میانه‌لرنده فرق صریحدر شرحك مثالنده دخولك تقدمنه
وعورته صفت اولوب وبالفعل دخولك حصولنه دلالت ایتمسیدر ماأولده
دخول فعلنك حصولنك طلبنه دلالتیدر اشته بوفرق ظاهردرکه صریح بونده
قبوله ومأول حصول طلبنه توقف ایدر ﴿ قال خالعتك واحدة بالف
وقالت انما سئلتك الثلاث فلك ثلثها فالقول لها ﴾ زوج زوجه‌سنه سنی بیك
درهم مقابلی برطلاق تطلیق ایتدم دیوب عورت بن سندن انجق اوچ طلاق
استدعا ایتدم سکا بدل خلع انجق بیکك ثلثی واردر دیسه قول عورتکدر
زوج زیاده‌یی بدل ادعا وعورت انکار ایتدیکندن ایکیسیده اقامهٔ بینه ایلسه‌لر
زوجك بینه‌سی اولادر ﴿ خلعها علی ان صداقها لولدها اولاجنبی اوعلی
ان یمسك الولد عنده صح الخلع وبطل الشرط ﴾ زوج زوجه‌یی مهری
زوجه‌نك ولدی ویا برا جنبی ایچون اولوب ویا ولدی زوج کندی عندنده امساك
ایتمك اوزره خلع ایلسه اشبو خلع صحیحدر وشرط باطلدر مهر زوجکدر
ولد واجنبیچون برشی یوقدر وحضانه ولدك حقی اولمغله عورت اسقاطنه مالکه
اوله‌مز ﴿ قالت اختلعت منك فقال لها طلقتك بائن وقیل رجعی ﴾ عورت
زوجنه بن سندن اختلاع ایتدم دیوب زوج بن سنی تطلیق ایتدم دیسه عورت
مبانه اولور زوجك طلقتك قولی زوجه‌نك اختلعت منك قولنه جواب واقع
اولمغله بینونت افاده ایلدی بعضیلر زوجك طلقتك قولنی استینافه قلمغله
طلاق رجعیدر دیدیلر ﴿ ولا روایة لوقالت ابرأتك من المهر بشرط الطلاق
فطلقها رجعیا لکن فی الزیادات انت طالق الیوم رجعیا وغدا اخری رجعیا
بالف فالبدل لهما وهما بائنتان لکن یقع غدا بغیر شیء ان لم یعد ملکه ﴾ عورتك
زوجنه سنی طلاق شرطیله مهردن ابرا ایتدم دیوب زوجکده کندوبی
رجعیا تطلیقنده باین ویا رجعی اولمسنده برروایت یوقدر نهایتی مال مقابلی
اولمغله بینونت ولفظ طلاقه نظرا رجعی اولمغه محتملدر لکن زیاداتده روایت
اولنان مسئله طلاق بائن وقوعنه دالدر مضمون مسئله بودرکه برکسه عورتنه سن

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بو كون برطلاق رجعی ويارن آخر طلاق رجعی بيك مقابلی بوشسون ديسه
اشبو بيك مزبور طلاقك ايكيسنه بدلدر لكن ايرته سی كون برطلاق
بدلسز واقع اولور اكر زوج ملكنه عودت ايتمديسه واكر عودت ايدوب يارن كلمزدن
مقدم عورتی تزوج ايتديسه ايرته سی كون بشيوز مقابلی بردخی واقع اولور
﴿ وفی الظهيرية قال لصغيرة ان غبت عنك اربعة اشهر فامرك بيدك بعد ان
تبرئينی من المهر فوجد الشرط فابرأته وطلقت نفسها لايسقط المهر ويقع
رجعی ﴾ ظهيريه ده مذكوردر كه بركسه صغيره اولان زوجه سنه اكر بن
سنی درت ماه مقداری براغوب غائب اولورسم بنم ذمتمی مهردن تبرئه
ايتدكدنصكره سنك امرك يدكده در ديوب وشرط بولنوب وعورت زوجك
ذمتنی ابرا ونفسنی تطليق ايتسه صغيره نك ابراسی صحيح اولمديغندن مهر
ساقط اولمز وطلاق لفظيله اولمغله طلاق رجعی واقع اولور اما طلاق صيغه سيله
تعبير ايتميوب اختيار لفظيله تكلم ايدرسه ماسبقده مرورينه نظرا اختيار
بائن الفاظندن اولمغله باين واقع اولور ﴿ وفی البزازية اختلعت بمهرها
على ان يعطيها عشرين درهما اوكذا منا من الارز صح ولا يشترط بيان
مكان الايفاء لان الخلع اوسع من البيع قلت ومفاده صحة ايجاب بدل الخلع
عليه فليحفظ ﴾ بزازيه ده مسطوردر كه برعورت مهری مقابله سنده زوجندن
اختلاع ورزوجی كندويه يكرمی درهم وياپرنجدن شوقدر بطمان اعطا
ايتمك اوزره مقاوله ايتسه اشبو عقد مخالعه صحيح اولور ومكان ايفايی
بيان شرط قلنمدی خلع بيعكه سلمدن اوسع اولديغنه بناء مكان ايفايی بيانك
شرطيتی انجق سلمه خاصدر سلمك ماعداسی سائر بيوعده مكان عقد تعين ايدر
تعيين شرط اولمقسزين شارح رحمه الله تعالى ديركه اشبو مضمون مشروحك
مفادی بدل خلعی زوجك اوزرينه قيلمه نك صحيح اولمسيدر لكن بونده بدل خلع
مهر قيلندی مهر ايسه زوجك اوزرينه لازم دكلدر نهايتی يكرمی درهم
وبرمقدار پرنج قيمتی كانه مهردن استثنا اولنمش اولدی فليحفظ له بوكا اشارت
واردر يوقسه بدل خلعك زوج اوزرينه اولمسنك جوازنده اختلاف واردر نتكم
ماسبقده مرور ايلدی ﴿ وفی القنية اختلعت بشرط الصك او بشرط ان يرد اليها اقمشتها
فقبل لم تحرم ويشترط كتبة الصك ورد الاقمشة فی المجلس ﴾ قنيه ده مذكوردر كه برعورت
صككه سند كاتبی زوجك اوزرينه اولمق اوزره وياعورتك قماشلرينی كندويه زوج رد
ايتمك اوزره اختلاع ايليوب اول دخی قبول ايلسه مجرد قبوليله عورت محروم اولمز
بلكه زوجك صكی كتبی ومجلسده اقمشه يی ردی شرطدر واشبو صورتده
مهر ساقط اولورمی الجواب خلعك مسقط اولمسنك مقتضاسی سقوطيدر

والله سبحانه وتعالى اعلم واستغفر الله العظيم

﴿ باب الظهار ﴾

اشبو باب ظهاره متعلقه مسائل بياننده در وكندوسنی ايتمك مكروه ومنكر
عظيمدر وماقبلنه مناسبتی بونك زوج طرفندن نشوز اولوب وخلعك زوجه
جانبندن نشوز اولمسيدر لكن خلعك تقديم اولنمسی نكاحی بالكليه قطع ايتديكندن
تحريمده ابلغ اولمسيدر ظهار نكاحك بقاسيله ده اولور ﴿ (هو) لغة مصدر
ظاهر من امرأته اذا قال لها انت علی كظهر امی ﴾ ظهار لغتده ظاهر
من امرأته تركيبنده كی ظاهر فعلندن مصدردر يعنی زوجه سنه سن بنم اوزريمه
آنامك ظهری كبيسك ديمكدر كأنه نكاح سببيله ركوب بكا حرامدر ديمش
اولور ظهرك تخصيص بالذكر اولنمسی ظهرد ابه دن موضع ركوب اولوب
عورتده حين مجامعتده مركوبه اولديغنه مبنيدر ايمدی ركوب امر ركوب دابه دن
مستعار اولورده بعده ركوب زوجه ممتنع اولان ركوب امه تشبيه اولندی
بوبر تشبيه استعاره لطيفه در ٭ بحر انتهی ﴿ وشرعا (تشبيه المسلم) فلاظهار
لذمی عندنا (زوجته) ولو كتابية اوصغيرة اومجنونة (او) تشبيه (مايعبر به عنها)
من اعضائها (او) تشبيه (جزء شائع منها بمحرم عليه تأبيدا) بوصف لايمكن
زواله ﴾ معلوم اولسونكه اشبو ظهار ايچون اركان اربعه واردر مشبه مشبه به
ادات تشبيهدر اولكی زوج مسلم عاقل بالغدر ايكنجی منكوحه وياكندودن
برعضودر كه آنكله كندونك كاندن ويا عضو شايعندن تعبير اولنور اوچنجيسی
ظهار ره دلالت ايدن شيدر اولده يا صريح اولور انت علی وياامی وياامنی
كظهر امی وانا منك مظاهر وظاهرت منك كبی وياكنايه اولور انت علی مثل
امی وانت علی حرام كامی كبی واشبو ظهار شرعده مسلمك زوجه سنی ويااعضاسندن
كندودن تعبير اولنان رقبه ورأس كبی برعضونی ويانصف كبی برعضو شايعنی
امبت واختيت كبی زوالی ممكن اولميان بروصفله كندويه ابدی حرام
اولان كمسه يه تشبيه در ايمدی مسلم قيديله حنفيه عندنده ذمی ايچون ظهار
اولمديغی ظاهر اولدی وزوجه سی هرنقدر كتابيه وياصغيره ويامجنونه اولورسه ده
﴿ فخرج تشبيهه باخت امرأته او بمطلقته ثلاثا وكذا بمجوسية لجواز اسلامها ﴾
ايمدی عورتنك قزقرنداشنك حرمتی عورتی كندونك تحت نكاحنده اولمغله
موقت اولديغندن اكا تشبيه مانحن فيهدن خارج قالدی ويا ثلاثا تطليق

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ایلدیکی عورتنه تشبیهی خارج قالدی آنکده حرمتی زوج آخرك نكاحیله موقت اولمغله مجوسیه ویامرتده دخی بنه بویلجه حرمتاری مؤبده دکلدر اسلاماری احتمالندن ناشی ﴿وقوله بمحرم صفة لشخص المتناول للذكر والانثى فلو شبهها بفرج ابیه اوقریبه كان مظاهرا قاله المصنف تبعا للبحر ورده فی النهر بما فی البدائع من شرائط الظهار كون المظاهر به من جنس النساء حتى لوشبهها بظهر ابیه اوابنه لم یصح لانه انما عرف بالشرع والشرع ورد فی النساء﴾ مصنفك محرم قولی مذكره ومؤنثه متناول اولان شخصه صفتدر ایمدی عورتنی برکسه باباسنك ویاقریبنك فرجنه تشبیه ایلسه مظاهر اولور بومضمونی مصنف كتاب جزاه الله تعالی یوم الحساب صاحب بحره تبعا ایدی لكن صاحب نهر مضمون مذكوری نهرده بدایعده ذكر اولنان مظاهربهك نساجنسندن اولسی ظهارك شرائطندندر مفادیله رد ایلدی حتی برکسه عورتنی كندی باباسنك ویااوغلونك ظهرینه تشبیه ایلسه صحیح اولمز زیرا اشبوظهار انجق شرعله بلندی وشرعده نساحقنده وارد اولدی ﴿نعم یردما فی الخانیة انت علی كالدم والخمر والخنزیر والغیبة والنمیمة والزناء والربا والرشوة وقتل المسلم ان نوی طلاقا اوظهارا فكما نوی علی الصحیح كانت علی كامی فان التشبیه بالام تشبیه بظهرها وزیادة ذكره القهستانی معزیا للمحیط﴾ بلی بدایعك كلامنه خانیه ده ذكر اولنان مثلا برکسه عورتنه سن بكا دم وخمر وخنزیر وغیبت ونمیمه وزنا وربا ورشوت وقتل مسلم كبیسك دیسه اكر طلاقه ویاظهاره نیت ایدرسه قول صحیح اوزره نیت ایتدیكی كبی اولور انت علی كامی ده ظهاره نیتی صحیحه اولدیغی كبی مفادیله سؤال وارد اولور وبونده طلاقه ویا ایلایه ویاكرامته نیت ایتسه ده اولور ﴿كذا فی القهستانی﴾ وصورت مشروحه ده امه تشبیه ظهرینه وزیاده سنه تشبیهدر بو مضمونی قهستانی محیطه نسبت ایده رك ذكر وبیان ایلدی ﴿(وصح اضافته الی ملك اوسببه) كان نكحتك فكذا حتی لوقال ان تزوجتك فانت علی كظهر امی مائة مرة فعلیه لكل مرة كفارة تاتارخانیة﴾ واشبو مزبور ظهاری ملكه اضافتكه نكاحك قیامی حالنده ایقاعی ویاسببنه اضافتیكه یعنی سببنه نسبتله تعلیقی صحیح اولدی مثلا ان نكحتك فكذا دیمك كبی ایمدی برکسه برعورته یوز كره اكر بن سنی تزوج ایدرسم سن بنم اوزریمه انامك ظهری كبیسك دیسه هر بریچون كندویه بركفارت لازمه اولور ﴿(وظهارها منه لغو) فلا حرمة علیها ولا كفارة به یفتی جوهرة ورجح ابن الشحنة ایجاب كفارة یمین﴾ عورت زوجنه ظهار یكه كندویه سن بكا آنامك ظهری كبیسك ویابن آنانك ظهری كبییم دیمسی لغودر كه ظهارده دكل یمینده دكلدر ایمدی عورته كندویی

(جماعة)

جماعه تمكینده اوزرینه حرمت یوقدر وظهار ویاایمین ایچون كفارتده یوقدر انجق بوقول ایله فتوی ویریلور جوهره ده بویله جه تصریح اولندی وابن شحنه كفارة یمین ایجابنی ترجیح ایلدی ﴿(وذا) ای الظهار (كانت علی كظهر امی) اوامك وكذا لوحذف علی كما فی النهر (اوراسك) كظهر امی (ونحوه) كالرقبة مما یعبر به عن الكل (اونصفك) ونحوه من الجزء الشائع (كظهر امی اوكبطنها اوكفخذها اوكفرجها اوكظهر اختی اوعمتی اوفرج امی اوفرج بنتی) كذا فی نسخ الشرح ولایخفی ما فیه من التكرار والذی فی نسخ المتن اوفرج ابی بالباء اوقریبی وقد علمت رده﴾ ظهار زوجك زوجه سنه سن بكا آنامك ویاآنانك ظهری كبیسك دیمكدر نهرده ذكر اولندیغنه كوره علی لفظی حذف اولنسه بنه بویلجه در ویا باشنك وبونك كبی كندی ایله كلدن تعبیر اولنان مثلا بوینك ویاجزء شایع اولان نصف امثالی جزؤك انامك ظهری ویابطنی ویا اویلغی ویافرجی ویا قزقرنداشمك ویاعمه مك ظهری ویا آنامك وقزمك فرجی كبی دیمكدر شرحك نسخه لرنده بویلجه مسطوردر وبونده اولان تكرار خفی دكلدر شرحسز ساده متنك نسخه لرنده بابا ایله اوفرج ابی اوقریبی واقع اولمشدر لكن بونك ردی مظاهربهك جنس نسادن اولمسیله مشروط اولدیغندن معلومك اولدی ﴿(یصیر به مظاهرا) بلا نیة لانه صریح (فیحرم وطؤها علیه ودواعیه) للمنع عن التماس الشامل للكل وكذا یحرم علیها تمكینه ولایحرم النظر وعن محمد لوقدم من سفر له تقبیلها للشفقة (حتی یكفر) وان عادت الیه بملك یمین اوبعد زوج آخر لبقاء حكم الظهار وكذا اللعان﴾ اشبو الفاظ مشروحه ایله زوج بلانیة مظاهر اولور ومزبور لفظلر ظهارده صریح اولدقلرندن نیته محتاج اولمدیلر ایمدی الفاظ مذكوره یی تكلم ایدن كمسه یه اول عورتی وطی ووطئك دواعیسی اولان مباشرت تقبیل ومس عن شهوة حرام اولور حتی كفارت ایده نه قدر ﴿فتحریر رقبة من قبل ان یتماسا﴾ نظم مجیدیله اولان تماسدن منع وطئ ودواعینك كلیسنه شامل اولدیغنه بناء بنه بویلجه عورته ده زوجه تسلیم اولوب مكنت ویرمك حرام اولور لكن هرنقدر شهوتله اولورسه ده نظر حرام اولمز امام محمد رضی الله تعالی عنهدن مرویدركه برکسه سفردن قدوم ایتسه كندویه ظهار اولنان عورتی شفقة لها تقبیل یعنی او پمك جائزدر امام مشارالیهك اشبو قولی مصنفك ودواعیه قولندن منفهم اولان اطلاقك مقابلیدر یعنی آنده سفر واقامتله مقید دكلدر دیمك واشبو ظهارك حلی انجق كفارتله اولور یعنی هرنقدر مقدما جاریه اولان زوجه سیله برکسه ظهار ایدوب صكره آنی اشترا ایله كندویه ملك یمینله مالك اولسه ویا بعدالظهار عورتی تطلیق ایدوب صكره زوج آخر اولسه

كفارتسز كندويه حلال اولمز حكم ظهار باقى اولمغله ولعان دخى بنه بو يلجه دركه
يعنى لعانك حرمتى مؤبدة باقيه در هرنقدر اول عورته مالك اولوب وياعورت
زوج آخره تزويج اولنور سه ده الاحرمت باقيه اولمز عورت قذفنده زوجى
تصديق ويازوج كندى نفسنى تكذيب ايدرسه ❊(فان وطئ قبله) تاب
و(استغفر وكفر للظهار فقط) وقيل عليه اخرى للوطئ ❊ اكر مظاهر
قبل التكفير وطئ ايدرسه توبه واستغفار ايدوب فقط ظهار ايچون كفارت ادا
ايدر بعضيلر وطئ ايچونده بشقه كفارت اوزرينه لازمه اولور ديديلر حسن
بصريدن كندويه اوچ كفارت اداسى لازمه در ديو منقولدر ❊(ولا
يعود) لوطئها ثانيا (قبلها) قبل الكفارة (وعوده) المذكور فى الآية
(عزمه) عزما مؤكدا فلو عزم ثم بداله ان لايطأها لاكفارة عليه (على) استباحة
(وطئها) اى يرجعون عما قالوا فيريدون الوطئ قال الفراء العود الرجوع واللام
بمعنى عن ❊ وبردفعه وطئدن صكره كفارت وادا ايتمكسزين بردخى ثانيا
عورتك وطئنه عودت ايتمز حرمت قائمه اولديغندن { والذين يظاهرون
من نسائهم ثم يعودون لما قالوا فتحرير رقبة من قبل ان يتماسا } آيت
كريمه سنده ذكر اولنان زوجك عودندن مراد عوده كه عورتك وطئنك
استباحتنه عزم مؤكد ايله عزميدر اعدى عزمى مؤكد ومستمر اولميوب
مثلا عزم ايدوب بعده كندويه عدم عودنى موجب برامر ظاهر اولمغله رجوع
ايتمسه كندويه كفارت لازمه اولمز يعنى سبب كفارت عوددر وآيت
كريمه ده ثم يعودون لما قالوا نظم منيفنك تفسير شريفى يعنى ديدكلرى شيئك
حكمى اولان حرمتدن رجوع ووطئنك استباحتنى مراد ايدرلر ديمكدر
وشارحه مناسب اولان آيت كريمه يى ذكر بعده تفسيرينه شروع ايدى
ارباب اغتدن امام فراء عودرجوع معناسنه در ديدى ولام عن معناسنه در
مضاف حذفيله لنقض ماقالوا بحر اولضد ماقالوا نهر ديه رك كندى معناسنده
ابقا اولنسه ده اولور ❊(وللمرأة مطالبته بالوطئ) لتعلق حقها به ❊ وعورت
ايچون زوج مظاهرنى حق كندويه تعليق ايتديكندن بعد الكفارة وطئيله
مطالبه واردر ❊(وعليها ان تمنعه من الاستمتاع حتى يكفر وعلى القاضى
الزامه به) بالتكفير دفعا للضرر عنها بحبس او ضرب الى ان يكفر او يطلق فان
قال كفرت صدق مالم يعرف بالكذب ❊ وعورته زوجنى كندويله استمتاع
وجماعدن منع واردر مادام كفارتى ادا ايتمدكجه وقاضىيه زوجه دن ضررى دفع
ايچون زوجى كفارتى ادا وياعورتى تطليق ايده نه دك حبس ويا ضربله
تكفيرله وطئى الزام واردر اكر زوج بن يااعتاقله ويا صيامله ويا اطعامله كفارتى

 (ادا)

ادا ايتدم ديرسه تصديق اولنور اكر كذب ايله معروف دكلسه ❊(ولو قيده بوقت
سقط بمضيه وتعليقه بمشيئة الله تعالى تبطله بخلاف مشيئة فلان ❊
اكر مظاهر ظهارى بروقتله تقييد ايدرسه اول وقتك مضيله ظهار ساقط
اولور امادا خل وقتده قربان مراد ايدرسه كفارتسز جائز اولمز وظهارى
الله عظيم الشانك مشيتنه تعليق ظهارى ابطال ايدر اما فلان كسه نك مشيتنه
تعليق مزبور تعليقك خلافنده دركه ظهارى ابطال ايتمز بلكه ظهارى اول كسه يه
تمليك ايتمش اولور اكر اول كسه مجلسده ديلرسه ظهار اولور ❊(وان نوى
بانت على مثل امى) او كامى وكذا لو حذف على خانية (برا او ظهارا او طلاقا
صحت نيته) ووقع مانواه لانه كناية (والا) ينو شيئا او حذف الكاف (لغا)
وتعين الادنى اى البر يعنى الكرامة ويكره قوله انت امى و يا ابنتى ويا اختى ونحوه ❊
واكر عورتنه سن بنم اوزريمه آنام كبيسك دين كسه اشبو قوليله برو تلطيفه ويا ظهاره
ويا طلاقه نيت ايلسه نيتى صحيح اولور ونيت ايتديكى واقع اولور كنايه اولمغله
واكر برشيئه نيت ايتمزسه ويا كافى حذف ايدرسه لغو اولوب ادناسيكه برو كرامت
معناسنه اولمق تعين ايدر وزوجك زوجه سنه سن بنم آنامسك وياقزمسك
ياقز قرنداشمسك ويا بونلر امثالى هر برذى رحم محرممدن برى يسك قولى كراهة تحريميه
ايله مكروهدر ❊(وبانت على حرام كامى صح ما نواه من ظهار او طلاق) وتمنع
ارادة الكرامة لزيادة لفظ التحريم وان لم ينو ثبت الادنى وهو الظهار فى الاصح ❊
وزوجك عورتنه سن بكا آنام كبى حرامسك قولنده ظهار ويا طلاقدن هرقنغيسنه
نيت ايتديسه اول شى صحيح اولور ظهارده آناسنه تشبيه ايتديكندن طلاقدن
كنايه اولمغله وتحريم لفظى زياده اولمغله كرامت ارادهسنه مانع اولدى واكر
ظهار وطلاقدن برينه نيت ايتمسه قول اصحده ملك نكاحى ازاله ايتمديكندن
ادنى اولان ظهار ثابت اولور ❊(وبانت على حرام كظهر امى ثبت الظهار
لاغير) لانه صريح ❊ سن بنم اوزريمه آنامك ظهرى كبى حرامسك قوليله انجق
ظهار ثابت اولور صريح اولديغندن ❊(ولاظهار) صحيح (من امته ولا من
نكحها بلا امرها ثم ظاهر منها ثم اجازت) لعدم الزوجية ❊ بر كسه نك
جاريه سنه كندونك امرى اولمقسزين كندويى نكاح ايدوب وبعده
ظهار ايتديكى عورته وصكره عورت اجازت ويرسه بونلر ظهار صحيح اولمدى
زوجيت بولنمديغندن آيت كريمه ده واقع اولان لفظ نسا بونلره شامل دكلدر
❊(انتن على كظهر امى ظهار منهن) اجماعا (وكفر لكل) وقال مالك واحد يكفيه
كفارة واحدة كالايلاء ❊ بر كسه عورتلرينه سزلر بكا آنامك ظهرى كبى سز
ديسه آنلره اجماعا ظهار اولور وهر برلرى ايچون بر كفارت لازم اولور

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

امام مالك واحمد رضى الله عنهما كندويه بركفارت كفايت ايدر ديديلر
ايلاصورتنده مثلا چند عدد عورتى اولان كمسه سزلره درت آى تقرب
ايتمم ديو حلف ايتسه بركفارت كفايت ايتديكى كبى ﴿ ظاهر من امرأته مرارا
فى مجلس او مجالس فعليه لكل ظهار كفارة فان عنى التكرار ﴾ والتأكيد
﴿فان بمجلس صدق ﴾ قضاء ﴿ والالا ﴾ على المعتمد وكذا لو علقه بنكاحها كامر
عن التاتار خانية ﴿ بركمسه زوجه سنه بر مجلسده ويا مجالس متعدده ده برقاچ دفعه
ظهار ايتسه آنك اوزرينه هر برى ايچون بركفارت لازمه اولور واكر بن
تكرار وتأكيد قصد ايتدم ديرسه اكر مجلس بر اولورسه قضاء تصديق اولنور يوق
متعدد اولورسه قول معتمد اوزره تصديق اولنمز ينه بويلجه بركمسه ظهارى
عورتك نكاحنه تعليق ايدوب مثلا اكر بن سنى تزوج ايدرسم بنم اوزريمه آنامك
ظهرى كبيسك ديو مرارا تكلم ايلسه ديانة تأكيد مراد ايتدم قولنده تصديق
اولنور مجلسله مجالس ميانه‌لرنده فرقسز نتكم تاتار خانيه ده مسطوردر ﴿ فروع
انت على كظهر امى كل يوم اتحد ولو اتى بفى تجدد وله قربانها ليلا ﴾
بركمسه عورتنه هر يوم سن آنامك ظهرى كبيسك ديسه بو بر ظهار اولوب
بركفارتله باطل اولور وكيجه تقرب ايده‌مز واكر فى ايله فى كل يوم ديرسه تجدد ايدركه
هر يوم بر ظهار ايتمش اولور وبر كونك مروريله ظهارى باطل اولور ايرته سى كون
ايچون ينه مظاهر اولور وكندويه ليلا قربان جائز اولور ظرفده شرط
معناسى اولديغنه بناً ﴿ ولو قال كظهر امى اليوم وكلما جاء يوم فكلما جاء يوم
صار مظاهرا ظهارا آخر مع بقاء الاول ﴾ بركمسه عورتنه اشته بو كون
وهر چانكه بركون كلورسن بكا آنامك ظهرى كبيسك ديسه اولكى كونك ظهارينك
بقاسيله بله هر كون كلدكجه ظهار آخر ايله مظاهر اولور ﴿ ومتى علق بشرط متكرر
تكرر ولو قال كظهر امى رمضان كله ورجب كله اتحد استحسانا ويصح
تكفيره فى رجب لا فى شعبان لكن ظاهر واستثنى يوم الجمعة مثلا ان كفر فى يوم
الاستثناء لم يجز والا جاز تاتار خانية بحر ﴾ بركمسه ظهارى بر شرط متكرره
تعليق ايدوب مثلا كلما دخلت الدار فانت على كظهر امى ديسه دخولك
تكرريله كندوده تكرر ايدر بهر دخوله بركفارت لازمه اولور ورمضانك
كليسنده ورجبك كليسنده سن بكا آنامك ظهرى كبيسك ديسه استحسانا
بو ظهار بر اولور ده رجبده كفارت اداسى صحيح اولور ده شعبانده اولمز
شعبان كندوده ظهار اولنان وقت اولمديغندن صورت مرقومه مطلقا
ظهار ايدوبده مثلا جمعه كونى استثنا ايدن كمسه نك
ظهارى كبيدر ❊ اكر استثنا ايتديكى كونده ظهار ايدرسه

جائز اولمز بوقسه مثلا كرك يوم جمعه دن مقدم وكرك مؤخر جائز اولور
والله تعالى اعلم بالصواب واستغفر الله العظيم

﴿ باب الكفارة ﴾

اشبو باب ظهارك كفارتنه دائر مسائل بياننده در ﴿ اختلف فى سببها والجمهور
انه الظهار والعود ﴾ كفارتك سببنده ميان فقهاده اختلاف اولنمشدر
جمهور سببك ظهار ايله عودت اولمسنه ذاهب اولمشلردر ﴿ (هى)
لغة من كفر الله عنه الذنب محاه وشرعا (تحرير رقبة) قبل الوطئ اى اعتاقها
بنية الكفارة فلو ورث اباه ناويا الكفارة لم يجز ﴾ اشبو كفارة كلمه سى لغتده
كفر الله عنه الذنب تركيبنده كى كفر فعلندن مأخوذ در يعنى اول كمسه دن كناهى
غفار الذنوب اولان الله جليل محو ايتديكه يا دفتر اعمالندن بالكليه ازاله و ياستر
ايتدى ديمكدر وشرعده ظهار اولنان عورتى وطئ ايتمزدن مقدم كفارت
نيتيله اعتاق رقبه در ايمدى بركمسه كفارته نيتله باباسنه وارث اولسه كفارته نيتى
جائز اولمز ارثدن حاصل اولان عتق اولوب اعتاق اولمديغندن ويا بابايه وارث
اولمنك صورتى مثلا وارثك خالته سى كبى ذوى الارحامندن بركمسه باباسنه مالكه
اولوب صكره وارثى ترك ايله وفات ايتميله در امابا باسنى اشترا وقتنده نيت ايدرسه
كفارتنه كفايت ايدر ديو قريبا كلور ﴿ (ولو صغيرا) رضيعا (او كافرا)
او مباح الدم او مرهونا او مديونا او آبقا علمت حياته او مرتدة وفى المرتد وحربى
خلى سبيله خلاف ﴾ مزبور رقبه هر نقدر سود امر صغير ويا كافر اصلى حربى
ويا كندويه قصاصا قتلاه حكم اولنوب بعده عفو اولنان مباح الدم ويا مرهون
ويا مديون ويا حياتى معلوم اولا عبد آبق ويا مرتده اولورسه امام مرتد ايله تخلية
سبيل اولنان عبد حربى ده خلاف وار در ﴿ (اواصم) ان صيح به يسمع
والالا (او خصيا او مجبوبا) او رتقاء او قرناء (او مقطوع الاذنين) او ذاهب
الحاجبين وشعر لحية ورأس او مقطوع انف او شفتين ان قدر على الاكل والالا ﴾
وياهر نقدر رقبه كندويه صيحه اولنوب چاغرلدقده ايشيدر صاغر اولورسه ده
كفارته جائز اولور زيرا بويك چشم كبى اولور واكر صيحه ايله استماع ايده‌مزسه
جائز اولمز اعمى كبى اولديغندن ويا خصيكه طواشا ويا مجبوبكه مقطوع الذكر
ويا جاريه رتقا ويا قرنا ويا عمشا ويا برصا ويا رمدا ويا خنثا ويا قولقلرى كسك
ويا قاشلرى وصقاللك ويا باشنك قيلى كتمش ويا بورنى ويا دوداقلرى قطع اولنمش
اولوب واكله قادر اولورسه ينه كفايت ايدر واكر اكله مقتدر اولمزسه جائز اولمز

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

❊ (او اعور) او اعمش (او مقطوع احدى يديه واحدى رجليه من خلاف
او مكاتبا لم يؤد شيئا) واعتقه مولاه لا الوارث ❊ ويا اعور كه يك چشم ويا كوزنده
قاشمق اولورسه وياخلافندن الك واياغنك بريسى قطع اولنمش اولورسه
ويا بدل كتابتدن برنسنه ادا ايتميان مكاتب اولوب وكندوسنى سيدى اعتاق
ايدرسه اما وارثى كفارت ايچون اعتاق ايدهمز كتابتى باقى اولديغندن وارث
كندويه مالك اولمز اما سيدك حال كتابتده اعتاقى بدل كتابتدن ابرايى مشتمل اولمغله
وارثك خلافنه اولدى ❊ (وكذا) يقع عنها (شراء قريبه بنية الكفارة)
لانه بصنعه بخلاف الارث ❊ يعنى بو وجهله مظاهرك كفارت نيتيله قريبنى كه ذورحم
محرمنى شراسى كفارتدن ناشى واقع اولور شرا كندونك صنعيله اولديغندن
هبه وصدقه ووصيتى قبولى كبى اما ارث ملك جبرى اولمغله شرانك خلافنه در
يعنى وارث مورثك وفاتى وقتنده مورثى كفارتنه نيت ايلسه اولمز صنعيله
اولمديغندن ❊ (واعتاق نصف عبده ثم باقيه) عنها استحسانا بخلاف المشترك
كما يجئ ❊ واستحسانا يعنى كفارة ظهاردن ناشى عبدنك مقدما نصفنى صكره
عورتنى مس ايتمزدن اقدم نصف آخرينى دخى اعتاق كفارته واقع اولور
اما عبد مشترك بونك خلافنه در نتكم مصنفك واعتاق نصف عبده قولنده
قريبا كلور ❊ (لا) يجزئ (فائت جنس المنفعة) لانه هالك حكما (كالاعمى
والمجنون) الذى (لا يعقل) فمن يفيق يجوز فى حال افاقته ومريض لا يرجى
برؤه وساقط الاسنان (والمقطوع يداه او ابهاماه) او ثلاث اصابع من كل يد
(او رجلاه او يد ورجل من جانب) ومعتوه ومغلوب كالمى ❊ اشبو كفارة ظهاره
بصر وسمع ونطق وبطش وسعى وعقل مثللو جنس منفعتى فوت اولان عبد
كفايت ايتمز زيرا اشته بو منافعك فوتيله عبد حكما هلاك اولمش اولور اعمى ايله
مجنون لا يعقل كبى پس افاقت بولان مجنون حال افاقتنده تحرير اولنورسه جائز
اولور دخى برئى مأمول اولميان مريض كفارة ظهاره جائز اولمز حكما ميت اولمغله
ودشلرى دوكولان عبد دخى اولمز مضغ طعامه مقتدر اولمديغندن دخى اللرى
وايكى باش پارمقلرى وياهر برالندن اوچ پارمغى ويا اياقلرى ويا برطرفدن الى
واياغى مقطوع اولان وعته كوروب مغلوب العقل اولان رقبه ظهار
كفارتنه جائز اولمز ❊ (ولا) يجزئ (مدبر وام ولد ومكاتب ادى بعض بدله)
ولم يعجز نفسه فان عجز فحرره جاز وهى حيلة الجواز بعد اداء شيئا
(واعتاق نصف عبد) مشترك (ثم باقيه بعد ضمانه) لتمكن النقصان ❊
دخى كفارة ظهاره مدبر وام ولد كفايت ايتمز زيرا مرقوملر حريته من وجه
مستحقلردر ايمدى كندولرده رقيت نقصان اولدى كفارتده اعتاق ايسه

بيع كبى تمام رقيت ايجاب ايدر پس مرقوملرك بيعلريده جائز اولمدى وبدل
كتابتك بعضنى ادا ايدوب ونفسنى تعجيز ايتميان مكاتب دخى اولمز عوضله تحرير
اولديغندن واكر نفسنى تعجيز ايدوب بعده كندوبى تحرير ايدرسه اولور اشبو
بدلدن برمقدار شى ادا اولندقدنصكره تحريرك جوازنك حيله سيدر دخى عبد
مشتركك نصفنى اعتاق بعده باقيسنى بعد الضمان كه شريكى كندويه حصه سنك
قيمتنى تضمين ايتدردكدنصكره كفارت ايچون اعتاق كفايت ايتمز شريكنك
حصه سنده نقصان تمكن ايتديكندن ❊ (ونصف عبده عن تكفيره ثم باقيه بعد
وطئ من ظهار منها) للامر به قبل التماس ❊ دخى بركمسه مقدما عبدنك
نصفنى كفارتندن ناشى اعتاق بعده باقيسنى كندودن ظهار ايتديكى عورتنى
وطئدنصكره اعتاق ايلسه ينه كفايت ايتمز قبل التماس يعنى عورتنه مس ايتمزدن
مقدم تحرير رقبه ايله امر اولنديغنه بناء لكن بو امام اعظم رحمه الله كوره امامين
قتنده نصفنى اعتاق كلنى اعتاق قدر ايمدى مس ايتمزدن مقدم كليسنى عتق
ايتمش اولور ❊ (فان لم يجد) المظاهر (ما يعتق) وان احتاجه لخدمته او لقضاء
دينه لانه واجد حقيقة بدائع فافى الجوهرة له عبد للخدمة لم يجز الصوم الا ان
يكون زمنا انتهى يعنى العبد ليتوافق كلامهم ويحتمل رجوعه للمولى لكنه يحتاج
الى نقل ❊ مظاهر رقبه يه مالك اولديغنه كوره عتق ايدر يوق عتق ايده جك
رقبه يه مالك اولمزسه ايكى اى متتابعا صائم اولور اما رقبه يه مالك اولديغنه
كوره هر نقدر خدمتى ايچون ويا قضاء دينى ايچون اكا محتاج ايسه ده ينه
عتق ايدر حقيقة واجد اولديغنه بناء بوكا كوره جوهره ده ذكر اولنان خدمت
ايچون عبدى اولان مظاهره صوم جائز اولمدى الا زمن اولورسه صومى جائز
اولور يعنى عبد كوتورم اولورسه ديمكدر كه فقهانك كلاملرى ميانه لرنده توافق
اوله يكون ضميرينك مولايه ده رجوعى احتمالى واردر لكن نقل صريحه محتاجدر
❊ ولا يعتبر مسكنه ولو له مال وعليه دين مثله ان ادى الدين اجزأه الصوم والا فقولان
ولو له مال غائب انتظره ولو عليه كفارتان وفى ملكه رقبة فصام عن احداهما ثم اعتق
عن الاخرى لم يجز وبعكسه جاز ❊ تحرير رقبه ده كندويه لازم اولان مسكن وثياب
اعتبار اولنمز يعنى انلرى بيع ايدوب رقبه شراسى لازم دكل بلكه صوم كفايت ايدر
بركمسه نك برمقدار مالى اولوب اوزرنده اول مال مقدارى دينى اولورسه اكر دينى
ادا ايدرسه كندويه صوم كفايت ايدر يوق دينى ادا ايتمزسه بونده ايكى قول
واردر بعضيلر صوم كفايت ايدر ديديلر مالى معدوم حكمنده اولديغندن دينه
صرفى اهم اولمغله عطشده مستحق اولان صويك تيممه مانع اولمديغى كبى بعضيلر
كفايت ايتمز ديديلر مادام دينه ادا ايتمديكجه انده تصرفه مالك اولديغندن

واكر مال غائبی اولورسه وجودینه دك منتظر اولور واكر بر كسه نك اوزرنده
حق اولسه اخذینه مقتدر ایسه صوم كفایت ایتمز یوقسه ایدر بر كسه نك
اوزرینده ایكی كفارۀ ظهار اولوب وملكنده ده بر رقبه وار ایكن مقدما
آنك بریچون صائم اولوب صكره دیكر یچون عتق رقبه ایتسه جائز اولمز
تكفیر بالماله قادر ایكن اتمدیكنه بناءً عكسیكه مقدما رقبه یی عتق ثانیا صوم
جائزدر وكلام صیامده در یوقسه عتق رقبه بهمه حال جائزدر ❊ (صام
شهرین) ولوثمانیة وخمسین یوما بالهلال والا فستین یوما ولوقدر علی التحریر
فی آخر الاخیر لزمه العتق واتم یومه ندبا ولاقضاء لوافطر وان صار نفلا (متتابعین
قبل المسیس لیس فیهما رمضان وایام نهی عن صومها) وكذا كل صوم
شرط فیه التتابع ❊ مظاهر مزبور عتق رقبه یه قادر اولمزسه عورتی مس
ایتمزدن مقدم كندوده رمضان وصومندن نهی اولنان ایام اولمقسزن متتابعا
ایكی ماه صائم اولور وكفارۀ افطار ویمین مثللو هر بر كندوده تتابع شرط
اولان صوم دخی بنه بو یلجه در مزبور شهرین رؤیۀ هلال ایله اولیجق هر نقدر اللی سكز
كون اولسه دخی اولور هلال ایله اولمزسه التمش كون اولور صیامك
آخر كوننده وسع حال پیدا ایدوب تحریر رقبه یه مقتدر اولورسه كندویه
عتق لازم اولور ومندوب اوله رق اول كونی اتمام ایدر وافطار ایتدیكنه
نظرا قضاسی لازم اولمز هر نقدر نافله اولورسه ده زیرا اكا شروعی
مسقطادر ملتزما دكلدر مسیس مس كبی مصدر در ایام منهی عیدین وایام
تشریق قدر بونلرده صوم نهی اولنمغله ناقص اولدقلرندن كامل كندولر ایله ادا
اولنمز واشبو رمضان ویا ایام منهیه كفارۀ صومه دخول ایتسه تتابع منقطع
اولور انلری صائم اولسون ویا اولمسون انلرسز ایكی شهرك وجودی ممكن
اولدیغنه بناءً ❊ (فان افطر بعذر) كسفر ونفاس بخلاف حیض الا اذا ایست
(اوبغیره اووطئها) ای المظاهر منها اما لو وطئ غیرها وطئا غیر مفطر
لم یضر اتفاقا كالوطئ فی كفارة القتل (فیهما) ای الشهرین (مطلقا) لیلا
اونهارا عامدا او ناسیا كما فی المختار وغیره وتقیید ابن ملك اللیل بالعمد غلط
بحر لكن فی القهستانی ما یخالفه فتنبه (استأنف الصوم لا الاطعام ان وطئها
فی خلاله) لاطلاق النص فی الاطعام وتقییده فی تحریر وصیام ❊ ظهار كفارتی
ایچون صائم سفر ونفاس مثللو فطری مباح قیلان عذردن ناشی ویا بلا عذر
افطار ایتسه ویا مظاهر منهایی اول ایكی ماهده مطلقا كیجه ده ویا كوندزده
عامدا ویا ناسیا مختاررده ویا غیرینده ذكر اولندیغی وجه اوزره وطئ
ایلسه صومی استیناف ایدوب اطعامی ایتمز اكر وطئی صوم اثناسنده ایتدیسه

اطعام حقنده نص مطلق اولوب تحریر وصیام حقلرنده من قبل ان یتماسا ایله
تقیید اولندیغندن اما اعذاردن حیض سفر ایله نفاسك خلافنده در كفارت
ظهار مثللو صومی قطع ایتمز زیرا عورت حیضندن خالی اوله رق ایكی ماهی
بوله مز اما كفارت یمین بونك خلافنده در بدا بعده مسطور در كه عورته
حیضندن صكره ایام قضایی ما قبلنه ایصال لازمدر حتی ایصال ایتمیوب بعد
الحیض بلا عذر بر كون افطار ایلسه اول كفارتی عورته استیناف لازم اولور
تتابعی ترك ایتدیكندن اما عورتك نفاسی حیضنك خلافنده در تتابعی قطع ایدر
اشبو مسئله كندوده حیضك نفاسه مخالف اولدیغی مسائلدندر الا حائض
مثلا برای صائمه اولدقدنصكره حیض كوروب صكره آیسه اولسه كندویه
استیناف صوم لازم اولور كندویه تتابعه مراعات ممكن اولدیغندن و مظاهر
منها اولمیان عورتی وطئ غیر مفطر ایله كه لیلا ویا نهارا ناسیا وطئ ایدرسه
اتفاقا ضرر ایتمز كفارت قتلده وطئ ضرر ایتمدیكی كبی وابن ملكك لیلی عمد ایله
تقییدی غلطدر لكن قهستانیده بوكا مخالف اولان كلام مسطوردر متنبه اول
❊ (والعبد) ولو مكاتبا او مستسعی وكذا الحر المحجور علیه بالسفه علی المعتمد
(لا یجزئه الا الصوم) المذكور ولم یتنصف لما فیها من معنی العبادة ولیس
للسید منعه منه (ولو) وصلیة (اعتق سیده عنه او اطعم) ولو بامره لعدم
اهلیة التملك الا فی الاحصار فیطعم عنه المولی قیل ندبا وقیل وجوبا ❊ عبد هر نقدر
مكاتب ویا مستسعی كه مثلا اغاسی نصفنی آزاد ایدوب ونصف آخرك قیمتی ایچون
كندوبی استسعا ایدوب یعنی آنی سعی وكسب ایتده خلاص اول دینی
ویا قول معتمد اوزره سفهدن ناشی حجر ومنع اولنان حر ایسه ده مرقومونه
كفارت انجق صوم مذكور اولور كه متتابعا ایكی ای صائم اولمقدر
هر نقدر سیدی كندی ایچون اعتاق ویا اطعام ایدرسه ده وهر نقدر كندونك
امریله اولورسه ده مزبور عبدك تملكه اهلیتی اولمدیغندن اغاسنك تملیكیله ده
مالك اوله مز { لا یملك العبد شیئا ولا یملكه مولاه } حدیث شریفنه بناءً یعنی
اعتاقله اطعامك شرطی مالكدر دیمك الا احصارده مكۀ مكرمه یه دخولدن منع
اولندقده سید عبدی ایچون اطعام ایدر كه حرمده ذبح اولنوب فقرایه تصدق
اولنمق ایچون هدی بعث وارسال ایدر كه احرامدن خروج ایده واشبو سیدك عبدنك
حلال اولمسی ایچون هدی بعثیله اطعامی عند البعض مندوبدر وعند البعض واجبدر لكن
ارسال هدیه اطعام اطلاقلری معروف ومشهور دكلدر ❊ (فان عجز عن الصوم)
لمرض لا یرجی برؤه او كبر (اطعم) ای ملك (ستین مسكینا) ولو حكما ولا یجزئ
غیر المراهق بدائع (كالفطرة) قدرا ومصرفا (اوقیمة ذلك) من غیر المنصوص

اذالعطف للمغايرة ﴾ مزبور مظاهر صومدن برنی مأمول اولنمیان مرضدن
ویا کبر سندن ناشی عاجز اولورسه قدرا ومصرفا فطره کبی ویاقیمتنی
التمش مسکینه تملیك ایدر اطعم فملتك ملك ایله تفسیری اوقیمة ذلك قولنی ذکرك
صحتی ایچوندر والتمش مسکینك حکمی اولمسی بر مسکینه التمش کون
اطعام کبی ومراهقدن سنی دون اولان صغیره اعطاسی کفایت ایتمز اولی اولان
ولایجزئ من دون المراهق اتیسایدر غیر مراهق کندودن اکبره ده صادق
اولدیغندن ومقدارده فطره کبی اولمق بغدایدن نصف صاع خرمادن
واریه‌دن بر صاعله اولور واونلری وسویقلری کندولری کبیدر ومصرفده
فطره کبی اولمغله اصول وفروعنه واحدز وجینه ومملوکنه وهاشمی‌یه صرف
اولنمز وذمی‌یه اطعامی جائزدر وعطف مغایرت اقتضا ایتمکله منصوص علیه
اولان بغدای وخرما وشعیرك غیریدن اوله‌رق قیمتنی ویرمکده اولور ایمدی
قیمتی نصف صاع بغدایه مقابل اولان نصف صاع خرمایی ویرمك جائز اولمز
منصوصده اعتبار نفس کندی حقنده وارد اولان نصه‌در ﴾ (وان) اراد
الاباحة (فغداهم وعشاهم) اوغداهم واعطاهم قیمة العشاء اوعکسه اواطعمهم
غدائین اوعشائین اوعشاء وسحورا واشبعهم (جاز) بشرط ادام فی خبز شعیر
وذرة لابر ﴾ واکرمعطی اباحه‌مراد ایدوب صباحده واخشامده مساکینه اطعام
ویاصباحده اطعام اخشامده قیمتنی اعطا ویابونك عکسنی ایتسه ویاایکی
صباحده واخشامده اطعام ویااخشامده وسحورده اطعام واشباع ایلسه
جائز اولور لکن اریه وطاری ایتمکنده ادام یعنی قاتق شرطیله که اشباع حاصل
اوله بغدای ایتمکنده قاتق شرط دکلدر لکن امام محمدك زیاداتده خبز برایله
تنصیصنه بناً بعض مشایخ خبز شعیرك عدم جوازنه ذاهب اولدیلر ﴾ (کما
جاز (لواطعم واحدا ستین یوما) لتجددالحاجة ﴾ نتکم بر مسکینه التمش
کون اطعام جائز اولدیغی کبی تجدد ایامله اشبو شخص واحدك احتیاجی
متجدد اولمغله کویا مسکین حکما متکرر اولدی ﴾ (ولواباحه کل الطعام
فی یوم واحد دفعة اجزأعن یومه ذلك فقط) اتفاقا (وکذا اذاملکه الطعام بدفعات
فی یوم واحد علی الاصح) ذکره الزیلعی لفقد التعدد حقیقة وحکما ﴾
مظاهر بر مسکینه بر کونده طعامك کلیسنی بردن اباحه وتملیك ایلسه اتفاقا
فقط اول بر کوندن کفایت ایدر اولی اولان اجزأعن یومه ذلك بدلنه عن
مسکین واحد دیمك ایدی یعنی بر مسکیندن کفایت ایدر دیمك بنه بو یلجه بر مسکینه
بر کونده طعامی برقاچ کره تملیك ایتسه قول اصح اوزره بر مسکیندن کفایت
ایدر زیلعی بویلجه ذکر ایلدی مسئله مشروحه‌لرده حقیقة وحکما تعدد مفقود

اولدیغندن کانه اطعام طاعم اولدی ﴾ (امرغیره ان یطعم عنه عن ظهاره ففعل)
الغیر ذلك (صح) وهل یرجع ان قال علی ان ترجع رجع وان سکت ففی الدین
یرجع اتفاقا وفی الکفارة والزکاة لایرجع علی المذهب ﴾ برکسه کندونك
ظهارندن اوتوری برغیری کمسه‌یه اطعامله امر ایلیوب اول دخی امری اوزره
ایشلسه امر ایده‌نك کفارة ظهاری ایچون صحیح اولور آمر مأموره امرنده
سنك رجوعك اوزره اطعام ایله دیسه رجوع ایدرمی بلی رجوع ایدر سکوت
ایدوب علی ان ترجع دیمزسه دینده اداسیله امر ایتدیسه اتفاقا رجوع ایدر
کفارتله زکاتده مذهب مختار اوزره رجوع ایتمز اما دینده مطلق قضاسیله
امر رجوعی موجبدر دین دنیاده وآخرتده مضمون اولدیغنه بناً ﴾ (کما
صحت الاباحة) بشرط الشبع (فی) طعام (الکفارات) سوی القتل (و)
فی (الفدیة) لصوم وجنایة حج وجازالجمع بین اباحة وتملیك (دون الصدقات
والعشر) والضابط ان ماشرع بلفظ اطعام وطعام جاز فیه الاباحة وماشرع
بلفظ ایتاء واداء شرط فیه التملیك ﴾ صورت مشروحه‌ده غیرك اطعامنك
صحیح اولدیغی کفارت قتلك ماعداسی کفارتلرده وشیخ فانی ایچون صوم ویاحج
جنایتنك فدیه‌لرنده شبع شرطیله اباحه‌نك صحیح اولدیغی کبیدر شارح
رحمه الله تعالی سوی القتل بدلنه فخرج کفارة القتل فانه لااطعام فیها دیسه
اولی اولوردی جنایة حج مثلا احرامده لعذر باشنی تراش ویا اورتمك کبی
اشبو جانی دیلرسه برقربان ذبح ایدر ودیلرسه بهر فقیره نصف صاع اطعام
ویابهر نصف صاع بدلنه بر کون صائم اولور ایمدی اطعامده اباحه ایلسه
صحیح اولور اباحه ایله تملیك بینینی جمعده جائزدر صدقاتکه زکاتله صدقهٔ
فطرده وعشرده اباحه جائز وصحیح اولمدی واشبو خصوصده قاعده هر بر
شیکه ظهار ویمین وافطار وقتل صید کفارتلری کبی اطعام وطعام لفظیله
مشروع اولدی انده اباحه جائز اولور { ومن لم یستطع فاطعام ستین
مسکینا } و { اوکفارة طعام مسکین } آیت کریمه‌لرنده اولدیغی کبی
بونده اباحه‌نك جوازی کندوده ذکر اولنان طعم تمکین اباحه ایله حاصل اولدیغنه
مبنیدر وزکات وصدقهٔ فطر کبی وهر بر ایتا واداء لفظیله مشروع اولان
شیده تملیك شرط قلندی زیرا ایتا واداء حقیقة تملیك ایچوندر ﴾ (حرر عبدین
عن ظهارین) من امرأة او امرأتین (ولم یعین) واحدا لواحد صح عنهما
(ومثله) فی الصحة (الصیام) اربعة اشهر (والاطعام) مائة وعشرین فقیرا
لاتحاد الجنس بخلاف اختلافه الا ان ینوی بکل کلا فیصح ﴾ بر مظاهر برویاایکی
عورتندن ایکی ظهارندن اوتوری ایکی عبدنی آزاد ایلیوب وهر بری ایچوندر

دیو تعیین ایلسه اشبو ایکی عبدك اعتاقی مزبور ایکی ظهاردن ناشی صحیح اولور
وصحتده درت ماه صیام ویوزیکرمی فقیره اطعام مزبور تحریر کبیدر جنس
متحد اولمغله تعیین نیته حاجت مس ایتمز اما اوزرنده برکفارت یمین وبر کفارت
ظهار وبر کفارت قتل اولمق مثللو جنس مختلف اولسه صورت مشروحه نك
خلافنه اولورکه مثلا اوچنه اوچ عبد آزاد ایتسه برینه کفایت ایتمز الا هر بر
عبد ایله کفارتك برینه نیت ایدرسه صحیح اولور ﴿ وان حرر عنهما رقبة
واحدة (اوصام) عنهما (شهرین صح عن واحد) بتعیینه وله وطئ التی کفر
عنها دون الاخری ﴾ برکسه ایکی ظهاردن بررقبه تحریر ویا ایکی ماه صائم
اولسه تعیین ایتدیکی برندن صحیح اولور وکندودن ناشی تکفیر ایتدیکی عورتی
وطئ کندویه جائزدر اخرایی وطئ ایده مز ﴿ وعن ظهار وقتل لا) یصح
لما مر مالم یحرر کافرة فتصح عن الظهار استحسانا لعدم صلاحیتها للقتل ﴾ ظهار
ایله قتلدن بلا تعیین ایکی عبد ویا درت ماه صیام ویا یوزیکرمی فقیره اطعام
صحیح دکلدر مار الذکر بخلاف اختلافه مضموننه بناءً اکر تحریر ایتدیکی
رقبه کافره اولمزسه یوق کافره اولورسه کفارت ظهاردن
ناشی آنك عتقی استحسانا صحیح اولور کفارت قتله کافره نك
صلاحیتی اولمیوب رقبه نك مؤمنه اولمسی حقنده وارده اولان
آیت کریمه یه بناءً بونك نظیری برکسه نك تحت نکاحنده اولمیان برآنا ایله
قز ویا ایکی همشیره بردن برکسه یه نکاح اولنسه هیچ برینه عقدلری صحیح
اولمیوب یوق مزبورتاندن بری فارغه اولمیوب برکسه یه نکاحلی اولسه دیکری
حقنده نکاحك صحیح اولدیغیدر * بدایع ﴿ (اطعم ستین مسکینا کلا صاعا)
بدفعة واحدة (عن ظهارین) کامر (صح عن واحد) کذا فی نسخ الشرح
ونسخ المتن لم یصح ای عنهما خلافا لمحمد ورجحه الکمال (وعن افطار
وظهار صح) عنهما اتفاقا والاصل ان نیة التعیین فی الجنس المتحد سببه لغو
وفی المختلف سببه مفید ﴾ برکسه ایکی ظهار کفارتی ایچون بردن التمش مسکیندن
هر برینه برصاع اطعام ایلسه بردن صحیح اولور ظهارده ماسبقده مرور
ایتدیکی کبی کرك برعورتك ایکی ظهاری اولسون وکرك ایکی عورتك
ایکی ظهاری اولسون کامر ظهارینه صفقدر وبردن اطعام ایتیوب
بشقه بشقه یارمشر صاع ویرسه ایکیسنه کفایت ایدر مصنفك شرحی نسخه‌لرنده
اشبو منوال مشروح اوزره صح عن واحد واقع اولمشدر اما شرحدن مجرد
اولان صرف متن نسخه‌لرنده لم یصح واقعدرکه بنه ایکیسندن بردن صحیح
اولمز دیمکدر ایمدی بوندن ناشی صحیح اولمسنه منافی اولمز ومن جهة المعنی

نسخه‌لری برلرینه موافق اولورلر امام محمد ایچون اختلاف واردر یعنی ظهارینك
ایکیسندن واقع اولور دیدی ادا اولنان مقدار ایکیسنه وفا ایدوب وفقیرده
مصرف اولدیغنه بناءً کانه دفعتیله تملیك ویا جنسك مختلف اولدیغی
کبی اولدی وکالده اشبو امام مشارالیه قولنی ترجیح ایلدی وسابق الذکر
التمش مسکینه التمش صاع اطعامی جنسلری مختلف اولمغله کفارة افطار وظهاردن
اتفاقا ایکیسنه بردن صحیح اولدی وبونده قاعده سببی متحد اولان جنسده تعیین
نیت لغودر ایکی کفارة ظهاره تعیین نیت کبی سببلری بر اولدیغندن اما سببلری
مختلف اولان افطار وظهار کفارتلرنده تعیین نیت مفیددر سببلك اختلافیله
کندولرده مختلف اولدیغندن ونمازلرك دخی سببلری مختلفدر حتی ایکی کونك ظهر
نمازلری سببا مختلفلردر وبرسنه نك رمضان کونلرینك صومنك سببلری متحددر
ایکی سنه نك رمضاننك کونلرینك صومنك سببی مختلفدر ﴿ فروع
المعتبر فی الیسار والاعسار وقت التکفیر ﴾ یسار واعسارده اعتبار کفارتك
اداسی وقتنه در امام احمد وجوب وقتنی اعتبار ایلدی امام شافعی رحمه
الله تعالی حالینك اغلظنی اعتبار ایلدی بزه کوره وجه قدرته احتیاج انجق
ادا ایچون اولمغله قدرتك وجود وعدمی ادا وقتنده اعتبار اولندی ﴿ اطعم مائة
وعشرین لم یجز الاعن نصف الاطعام فیعید علی ستین منهم غداء اوعشاء واوفی یوم
آخر للزوم العدد مع المقدار ﴾ برکفارت ایچون برکسه یوزیکرمی فقیره بردن
اطعام ایتسه انجق نصف اطعامه کفایت ایدر انلردن التمشنه غداء ویاعشاء اطعامی
اعاده ایدر هرنقدر آخر کونده ایتسه‌ده اولور عددکه التمش مع المقدارکه اباحه‌ده
غداء وعشاء تملیکده نصف صاع لازم اولدیغندن مسئله‌ده عدم موجود مقدار
غیر موجوددر ﴿ ولم یجز اطعام فطیم ولاشبعان ﴾ سوددن کسیلان چوجوغه
وطوق کمسه‌یه اطعام کفایت ایتمز لکن صاحب بحرك بیاننه نظرا تملیك طریقیله
اولورسه اولور لکن اطعام فطیم شارحك سابق الذکر ولایجزئ غیر المراهق
قولنی ولا شبعان والشبعهم قولنی تکرار در والله سبحانه وتعالی اعلم واستغفر الله العظیم

﴿ باب اللعان ﴾

لعان لاعنك مصدریدر قیاسی وسماعیدر ویا بوسماعیدر قیاسیسی ملاعنه‌در اولی
بابی اولان یاسر مثللونك مصدری غالبا انجق مفاعله وزنی اوزره کلور میاسرة
کبی امایاوم یوایم میاومة ویواما غیر غالبه محمولدر ﴿ (هو) لغة مصدر لاعن کقاتل
من اللعن وهو الطرد والابعاد سمی به لابالغضب للعنه نفسه قبلها والسبق من

اسباب الترجيح ❊ اشبو لعان لغتده قاتل كبى لاعنك مصدريدر لعندن
مشتقدر ولعن طرد و الله عظيم الشانك رحمتندن ويامنازل ابراردن ابعاددر
مؤمنينك حاللرينه اليق اولان منازل ابراردن ابعاد معناسيدر واشبو بابك
لعنله تسميه اولنوب غضبله تسميه اولنمديغى زوج عورتدن مقدم كندى نفسنه
لعن ايتديكنه مبنيدر سبق ايسه اسباب ترجيحدندر تغليبه حمل اولنور
❊ وشرعا (شهادات) اربع كشهود الزناء (مؤكدات بالايمان مقرونة) شهادته
(باللعن) وشهادتها بالغضب لانهن يكثرن اللعن فكان الغضب اردع لها (قائمة)
شهادته (مقام حد القذف فى حقه و) شهاداتها (مقام حد الزناء فى حقها)
اى اذا تلاعنا سقط عنه حد القذف وعنها حد الزناء لان الاستشهاد بالله تعالى
مهلك كالحد بل اشد ❊ وشرعده لعان شهود زنا كبى درت شهادتدركه ايمانله
تأكيد وتقويه اولنوب و زوجك لعنه وزوجه نك كى غضبه مقارنه كه يعنى
درد تجديد نصكره زوج دير كه اللهك لعنتى بنم اوزريمه اولسون اكر بن كاذبيندن
ايسم زوجه نك غضبى ذكرى لعنى تفوهى عادت ايتديكلرندن آنلك تكلمى
عدم مبالاتلرينه مبنيدر كأنه غضبك لفظينك قبحندن كندودن
نفرت زياده اولمغله عورتى زياده جه ردع ومنع ايتمش اولور وزوج حقنده
شهادتلرينى عورته نسبتله حد قذف مقامنه وعورت حقنده شهادتلرى حد زنا
مقامنه قائمه‌در يعنى بعد الملاعنه زوجدن حد قذف وزوجه‌دن حد زنا ساقط
اولور زوجك كاذب اولوب عورتك صادقه اولديغنه كوره وياعورتك كاذبه
وزوجك صادق اولديغنه نظرا زيرا الله ذوالجلال حضرتلريله كاذبا استشهاد
حد كبى مهلكدر بلكه حددن اشددر آخرتده عذابى شديد اولور مقام الوهيته
مراعات ايتمديكندن وزوجانك ارباب شهادتدن اولملرى لازمدر وملاعن كأنه
كندى نفسنه شهادت ايتديكندن درت دفعه تكرار ايدر زنا شاهدلرى كبى
❊ (وشرطه قيام الزوجية وكون النكاح صحيحا) لافاسدا ❊ واشبو لعانك وجوبنك
شرطى زوجيتك ميانه‌لرنده قيامى ونكاحك صحيح اولوب فاسد اولمميسيدر بس
معلوم اولسونكه لعانك وجوبنك شرطلرينك بعضيسى خاصة قاذفه وبعضيسى
مقذوفه وبعضيسى ايكيسنه بردن وبعضيسى مقذوف به وبعضيسى مقذوف
فيه وبعضيسى نفس قذفه راجعلردر اولكى بردركه قاذف صدقنه بينه اقامه
ايده ممكدر ايكنجى مقذوفه‌نك كندودن زنانك وجودنى انكار وآندن عفتنى
ادعا ايلمسيدر اوچنجى ميانه‌لرنده زوجيتك موجوده اولمسى وحريت وعقل وبلوغ
واسلام ونطق وقذفدن ناشى محدود اولمق ايمدى فاسدا نكاح اولنانه
ومبانه‌يه قذفله لعان واجب اولمز اما مطلقهٔ رجعيه‌يه قذف مبانه‌يه قذفك

خلافنده‌در مقذوف به راجع اولان شرط زنا ومقذوف فيه راجع اولان
ايكيسنك بردن دار اسلامده بولنملريدر نفس قذفه راجع اولان شرط صريح
زنا ايله اولمسيدر ❊ (وسببه قذف الرجل زوجته قذفا يوجب الحد فى الاجنبية)
خصت بذلك لانها هى المقذوفة فتم لها شروط الاحصان ❊ ولعانك سببى
زوجك زوجه‌سنه برنوع قذفله قذفيدركه اجنبيه حقنده صادر اولسه
قذفى حدى موجب اولور يعنى زنادن عورتك پاك اولمقلغيله اولور وزوجه‌نك
اشبو قاذفى حد اولنمق اشتراطيله اختصاص وامتيازى انجق مقذوفه كندى
اولوب احصان شرطلرى كندوده تمام اولمق ايچوندر ايمدى زوجده ده عفت
شرط دكلدر بناءً عليه زوج فاسق اولوب قاذفى حد اولنمسه‌ده بينه لعان
جارى اولور ❊ (وركنه شهادات مؤكدات باليمين واللعن) ❊ ولعانك ركنى يمينله
وزوجدن لعن وزوجه‌دن غضبله تأكيد وتقويه اولنان شهادتلردر مصنفك
اشبو وركنه قولندن لعانك تعريفى مفيدر اشبو بابده متنده وشرحده تكرار
چوقدر ❊ (وحكمه حرمة الوطئ والاستمتاع بعد التلاعن ولوقبل التفريق بينهما)
لحديث المتلاعنان لايجتمعان ابدا ❊ ولعانك اوزرينه ترتب ايدن اثرى
ملاعنه‌دنصكره وطئك ودواعيسيله استمتاعك حرام اولمسيدر هرنقدر ميانه‌لرى
تفريق اولنمزدن مقدم اولورسه ده ميانه‌لرنده ملاعنه بولنان زوجان ابدى مجتمع
اولمزلر حديث شريف مضموننه بناءً يعنى مادام لعان اوزرينه مصر اولورلرسه
اتفاقا حرمت تأبد ايدر يوق زوج لعاندنصكره كندى نفسنى تكذيب ايدرسه
امامين قتنده عورت برطلاق بائن مبانه اولور وكندويه تزوجيده جائز اولور
امام ابى يوسف وامام شافعى رحمهما الله تعالى نزدلرنده مؤبدا حرام اولور دخى
ميانه‌لرينى تفريق وتفريقله عورتك مبانه اولمسى لعانك حكمندندر ❊ (واهله من
اهل للشهادة) على المسلم ❊ واشبو لعانه اهل اولان مسلم اوزرينه شهادته
اهل اولوب شهادتى مقبوله اولان كمسه‌در ايمدى ايكى مملوك ويابر مملوكله
برصبى ويامجنون ويامحدود فى القذف وايكى كافر وبركافر ايله برمسلم ميانه‌لرنده
لعان اولمدى ❊ (فمن قذف) بصريح الزناء فى دار الاسلام (زوجته) الحية بنكاح
صحيح ولوفى عدة الرجعى (العفيفة عن) فعل (الزناء) وتهمته بان لم توطأ حراما
ولومرة بشبهة ولابنكاح فاسد ولالها ولد بلااب (وصلحا لاداء الشهادة) على المسلم
فخرج نحو قن وصغير ودخل الاعمى والفاسق لانهما من اهل الاداء ❊ من مبتدا
لاعن خبريدر يعنى شول بركمسه كه دار اسلامده صريح زنا ايله زنا فعلندن
وتهمتندن عفيفه وبريئه نكاح صحيحله زوج اولنان زوجه‌ٔ حيه‌سنه قذف
ايتسه كه يعنى قذفنى اقرار وياقذفنى بينه ايله ثابت اولورسه ملاعنه ايدر

T.C. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı

تهمت زنادن عفت هرنقدر شبهه ایله برکره اولورسه ده وطئ حرامله ونکاح
فاسدله وطئ اولنموب وکندی ایچون باباسز ولد اولمامغله در وهرنقدر رجعی
عدتنده اولورسه ده اولور وکندولری مسلم اوزرینه ادای شهادته صالح اولمیلر ایمدی
صرف عبد وصغیر حکم لعاندن خارج قالدیلر واعمی وفاسق داخل اولدیلر
ارباب ادادن اولدقلرینه بناً ﴿ (او) من (نفی نسب الولد) منه اومن غیره
(وطالبته) اوطالبه الولدالمنفی (به) ای بموجب القذف وهوالحد عند القاضی
ولو بعدالعفو اوالتقادم فان تقادم الزمان لایبطل الحق فی قذف وقصاص
وحقوق عباد جوهرة والافضل لها الستر وللحاکم ان یأمرها به (لاعن)
خبر لمن ای ان اقر بقذفه او ثبت قذفه بالبینة فلو انکر ولا بینة لها لم یستحلف
وسقط اللعان ﴾ ویاخود ولدك نسبنی کندودن نفی ایدوب اشبو ولد زنادندر
ویابندن دکلدر دیوب ویاغیریدن نسبی نفی ایدرکه یعنی اشبو ولد باباسی
فلان کمسه‌دن دکلدر دیر وعورت ویاولد منفی موجب قذف اولان حدی
قاضی‌نك حضورنده کندودن مطالبه ایدرسه زوج کندیله ملاعنه ایدر
اکر قذفی زوج اقرار ایدوب ویاقذفی بینه ایله ثابت اولورسه ایمدی زوج قذفنی
انکار ایدوب عورتکده بینه‌سی اولمزسه زوج استحلاف اولنموب ولعانده ساقط
ومطالبهٔ مزبوره هرنقدر عفودن وتقادم زماندنصکره اولورسه‌ده زیرا تقادم
زمان قذف وقصاص وحقوق عباد حقنده حقی ابطال ایتمز لکن حقوق
عبادده تقادمك اون بش سنه‌دن اقل اولمسیله مقیددر یعنی اون بش سنه
مرور ایدرسه قطعا لباب التزویر سلاطین اسلام دعوالرینك عدم مسموعیتیله
امر بیوردیلر نتکم قضا بخشنده ان شاء الله تعالی کلور وعورته افضل اولان
بومثللو فاحشه‌نك اشاعه وافشاسندن تحامی وتحرز ایچون لعانی مطالبه
ایتمیوب ستر ایتمکدر وحاکمه کوره افضل اولان عورته لعانی مطالبه ایله امر
ایتمکدر ﴿ (فان ابی حبس حتی یلاعن اویکذب نفسه فیحد) للقذف (فان لاعن
لاعنت) بعده لانه المدعی فلو بدأ بلعانها اعادت فلو فرق قبل الاعادة صح
لحصول المقصود اختیار ﴾ واکر زوج ملاعنه‌دن ابا وامتناع ایدرسه حبس
اولنور حتی ملاعنه ویانفسنی تکذیب ایدوب قذف ایچون کندویه حد
اجرا اولننه‌دك ایمدی زوج ملاعنه ایدرسه زوجه صکره ملاعنه ایدر زوج
مدعی اولدیغندن اکر ملاعنه‌ده قاضی ابتدا عورتك لعانیله بدأ ایدرسه
زوجك لعانندنصکره بردخی عورت لعانی اعاده ایدر ترتیب مشروع اوزره
اولسون ایچون ایمدی اعاده لازمه ایکن قاضی بینلرینی بلا اعادة تفریق ایلسه
صحیح اولور مقصود اولان تلاعن حاصل اولدیغندن ﴿ (والاحبست

حتی تلاعن اوتصدقه (فیندفع به اللعان ولاتحد) وان صدقته اربعا لانه
لیس باقرار قصدا ولاینتفی النسب لانه حق الولد فلایصدقان فی ابطاله ولوامتنعا
حبسا وحمله فی البحر علی ما اذا لم تعف المرأة واستشکل فی النهر حبسها بعد
امتناعه لعدم وجوبه علیها حینئذ ﴾ یوق عورت لعاندن امتناع ایدرسه حبس
اولنور حتی ملاعنه ایدر ویازوجی قولنده تصدیق ایده‌نه دکین وتصدیقیله
لعانده مندفع اولور وتصدیقیله عورته‌ده حدده ایجاب ایتمز هرنقدر درت
کره تصدیق ایدرسه‌ده زیرا اشبو تصدیقدن اصل مقصود عورتك کندی
نفسندن لعانی دفعی اولمغله اقراری عن قصد اولمدی ونسب ولدك حقی
اولدیغندن زوج ولدك نسبنی نفیله قذف ایدوب عورت دخی تصدیق
ایتدیکنه نظرا ولدك نسبی منتفی اولمز بس ولدك نسبنی ابطالده زوجانك
قوللری تصدیق اولنمز ولد کندولرینکدر واکر ملاعنه‌دن امتناع
ایدرلرسه حبس اولنورلر بحر صاحبی حبسی زوجه‌نك عدم عفوی صورتنه
حمل ایلدی ونهر صاحبی زوجك لعاندن امتناع ایدیجك عورته لعان ایجاب
ایتمز دیدی ﴿ (واذا لم یصلح) الزوج (شاهدا) لرقه اوکفره (وکان اهلا
للقذف) ای بالغا عاقلا ناطقا (حد) الاصل ان اللعان اذا سقط لمعنی من جهته
فلو القذف صحیحا حد والافلا حد ولالعان ﴾ واکر زوج رقیق ویاکافر
اولمغله شهادته صالح اولمیوب وبالغ عاقل وناطق اولمسیله قذفه اهل اولورسه
حد اولنور اشبو لعانده قاعده بودرکه اکر زوج طرفنده اولان مثلا شهادته
صلاحیتی اولمامق کبی برمعنادن ناشی لعان ساقط اولورسه اکر قذف
صحیح اولوب کندوده قاذفك عاقل وبالغ وناطق اولمسی مثللو شرائطی
مجتمع اولورسه کندویه حد قذف اجرا اولنور یوقسه حدده اولمز لعانده اولمز
﴿ (فان صلح) شاهدا (و) الحال انها (هی) لم تصلح او (ممن لایحد قاذفها
فلاحد) علیه کما لو قذفها اجنبی (ولالعان) لانه خلفه لکنه یعذر حسما لهذا الباب
هذا تصریح بما فهم ﴾ واکر زوج شاهد اولمقلغه صالح اولوب عورت
صالحه اولمیوب مثلا صغیره ویامجنونه ویامحدوده فی القذف اولسه ویاقاذفی
حد اولنمیان عفیفه اولمیان اولورسه زوجه حد اجرا اولنمز اول مثللو عورته
اجنبی قذف ایتسه حد اولمدیغی کبی ولعانده اولمز لعان حدك خلفی
اولدیغندن اصل منتفی اولمغله خلفده منتفی اولور لکن زوج طرفندن عورته
اذیت اولمغله بومثللو ظلمی قطع ایچون زوج وجوبا تعزیر اولنور واشبو مصنفك
فان صلح وهی ممن لایحد قاذفها قولی سابق الذکر من قذف زوجته
العفیفة عن الزناء قولندن فهم اولنان مفادی تصریحدر ﴾ (ویعتبر

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı

الاحصان عند القذف فلو قذفها وهى امة او كافرة ثم اسلمت او عتقت فلا حد ولا لعان) زيلعى ﴾ عورت حقنده تلاعنك شرطى اولان احصان حين قذفده معتبر اولدى بس عورت جاريه ويا كافره ايكن زوج كندويه قذف ايتسه ده صكره اسلامله مشرفه اولسه ويا عتق اولسه حد ده لازم كلز لعانده واشبو مضموندن وذكر آتى وكذا يسقط بزناها قولندن منفهم اولان احصانك دوامنك قذفى وقتندن تلاعنى زماننه دك اشتراطيدر ﴾ (ويسقط) اللعان بعد وجوبه (بالطلاق البائن ثم لا يعود بتزوجها بعده) لان الساقط لا يعود ﴾ لعان واجب اولدقدنصكره طلاق بائنله ساقط اولور وساقط اولان شيئك عدم عودنه بناءً صكره عورتى تزوجيله لعان عودت ايتمز واشبو طلاق بائنله عورتى تطليق لعانك اسقاطنه حيله در اما طلاق رجعيده عدتدن خروج ايتمديكندن آنكله ساقط اولمز لكن عدتدن خروج ايدرسه آنده ده ساقط اولور ﴾ (وكذا) يسقط (بزناها ووطئها بشبهة وبردتها ولا يعود لو اسلمت بعده و) يسقط (بموت شاهد القذف وغيبته لا) ﴾ ينه بويله عورتك زناسيله وشبهه ايله وطئ اولنمسيله وردتيله لعان ساقط اولور وصكره اسلامه كلسه عودت ايلمز وقذف شاهدينك موتيله ومطلقا غيبتيله ده ساقط اولور يعنى كرك منقطعه وكرك غير منقطعه اولسون ﴾ (لا) يسقط (لو عمى) الشاهد (او فسق اوارتد) ﴾ مزبور شاهدك عماسيله ويا فسقيله ويا ردتيله لعان ساقط اولمز زيرا عمى وفسقله ينه شهادته اهلار دروردت صورتنده اسلامه عودى مرجودر امارديتى حالنده مرد اولسه ساقط اولور ﴾ (ولو قال) لزوجته (زنيت وانت صبية او مجنونة وهو) اى الجنون (معهود فلا لعان) لاسناده لغير محله ﴾ بركسه زوجه سنه سن حال صباوتنده ويا جنونله معروف اولانده حال جنونتنده زنا ايتدك ديسه لعان لازم كلمز محلنك غيرى اولانكه يعنى زنايى قابل اولميان صغر وجنونه اسناد ايتديكندن يعنى لعانى موجود اولميان حالته اسناد اولديغندن ناشى ديمك اولور ﴾ (بخلاف زنيت وانت ذمية او امة او منذ اربعين سنة وعمرها اقل) حيث يتلاعنان لاقتصاره فتح ﴾ اما سن ذميه ويا جاريه ايكن وياسنى قرقدن اقل اولان عورتنه سن قرق سنه دنبرو زنا ايدرسك ديسه صورت مشروحه نك خلافندر يعنى ميانه لرنده ملاعنه جاريه اولور لعان قذف وقتنه قصر اولنوب وكندولرينه عيب وعار لاحق اولمغله ﴾ (وصفته ما نطق النص) الشرعى (به) من كتاب وسنة ﴾ واشبو مزبور لعانك صفتيكه هيئت واقعه سى نص شرعى اولان كتاب وسنتك نطق وبيان بيورديغى كيفيتدركه مشايخ فقهانك نقللرينه كوره قاضى زوجان مثلا عثمانك

ايكيسنى بردن برى برى مقابلنده آياق اوزره طوروب زوجه سن التعان ايله ديدكده زوج درت كره ديركه اشهد بالله انى لمن الصادقين فيما رميتها به من الزنا يعنى بن الله عظيم الشانه قسم ايده رمكه بنم اشبو عورته رمى ايتديكم زناده بن صادقينده نم بشنجيده اكر بن بورميده كاذب ايسم الله تعالى حضرتلرينك لعنتى بنم اوزريمه اولسون دير وهر برنده عورته اشارت ايدر بعده عورت دخى درت كره ديركه بن الله تعالى يه قسم ايده رمكه اشبو زوج بكا رمى ايتديكى زناده كاذبلردندر وبشنجيده اكر آنك بكا رمى وافترا ايتديكى زناده صادقلردن ايسه الله تعالى نك غضبى بنم اوزريمه اولسون دير وقياملرى مندوبدر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك { يا عاصم قم فاشهد } بيوروب وعورته { قومى فاشهدى } امرلرينه بناءً ﴾ (فان التعنا) ولو اكثره (بانت بتفريق الحاكم) فيتوارثان قبل تفريقه (الذى وقع اللعان عنده (ويفرق) وان لم يرضيا) بالفرقة شمنى ﴾ زوجان ميانه لرنده ملاعنه وقوع بولوب لكن اتمام اولنميوب اكثرى بولنمغله اولورسه ده لعان كندونك حضورنده واقع اولان قاضينك تفريقيله عورت مبانه اولور فرقته هر نقدر راضى اولمزلر ايسه ده زيرا فرقت حق شرعدر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم { المتلاعنان لا يجتمعان ابدا } بيورمشلردر وحاكمك تفريقندن مقدم فوت اولسه لر بربرلرينه وارث اولورلر وعورته طلاق واقع اولور وزوجك قبل التفريق ايلاسى وظهارى صحيح اولور ﴾ ولو زالت اهلية اللعان فان بما يرجى زواله كجنون فرق والالا واو تلاعنا فغاب احدهما ووكل بالتفريق فرق تاتارخانية ومفاده انه اذا لم يوكل ينتظر ﴾ جنون كبى زوالى مأمول اولان شيله بعد التلاعن قبل التفريق اهليت لعان زائل اولورسه ميانه لرى تفريق اولنور واكر اهليتك زوالى مرجو اولميان مثلا زوجك كندى نفسنى تكذيبى ويا زوجاندن برينك بركسه يه قذف ايدوب وكندويه حد قذف اجراسى ويا عورتك وطئ حرامله وطئ اولنمسى ويا برينك اخرس اولمسى مثللو نسنه لردن بريله زائل اولورسه ميانه لرى تفريق اولنمز وبعد الملاعنه بريسنى غائب اولوب تفريقه بركسه يى وكيل ايتسه قاضى تفريق ايدر بوندن مستبان اولان غائب بركسه يى توكيل ايتمزسه حضورينه دك منتظر اولنمقدر ﴾ (فلو لم يفرق الحاكم (حتى عزل او مات استقبله الحاكم الثانى) خلافا لمحمد اختيار ﴾ بس لعان كندونك حضورنده اولان قاضى تفريق ايتمكسزين عزل اولنسه ويا وفات ايتسه حاكم ثانى لعانى استقبال ايدوب بردخى ايدر امام محمد ايچون خلاف واردر ﴾ (ولو اخطأ الحاكم ففرق بينهما بعد وجود الاكثر من كل منهما صح ولو

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بعد الاقل) ای مرة اومرتين (لا) ✽ قاضی خطاب ايدوب هر برلرندن
لعانك اكثری بولندقدنصكر تمام اولمقسزن ميانه‌لرينی تفريق ايلسه صحيح
اولور اكثر ايچون حكم كل اولمغله واكر هر برلرندن لعانك اقلی كه بری ويا ايكيسی
وقوع يافته اولدقدنصكره ميانه‌لرينی تفريق ايدرسه صحيح وجائز اولمز ✽ ولو
فرق بعد لعانه قبل لعانها نفذ لانه مجتهد فيه تاتارخانية وقيده فی البحر بغير
القاضی الحنفی اما هو فلا ينفذ ✽ برقاضی زوج لعان ايتدكدنصكره زوجه‌نك
لعانندن مقدم بينلرينی تفريق ايلسه حكمی نافذ اولور مجتهد فيه اولمغله زيرا
امام شافعی رضی الله عنه فقط زوجك لعانيله فرقتك وقوعنه قائلدر بحرده اشبو
مسئله‌ده كه قاضیء مفرق حنفی المذهب اولميان قاضيله قيدلدی حنفی بونی رأی
ايتمديكندن اولی اولان تقييدده بقاض يری ذلك ديمك ايدی زيرا هر بر
حنفينك غيری بعد ملاعنة الزوج تفريقی تجويز ايتز اما حنفی المذهب اولان
قاضينك مسئلهء مرسومه‌ده تفريقله حكمی نافذ اولمز ✽ (وحرم وطئها بعدا للعان
قبل التفريق) لما مر ولها نفقة العدة ✽ ملاعنه اولنان عورتی بعد اللعان
قبل التفريق وطئ حرامدر مار الذكر { المتلاعنان لايجتمعان ابدا } حديث
شريفنه بناءً وكندی ايچون نفقهء عدت لازمدر ✽ (وان قذف) الزوج
(بولد) حی (نفی) الحاكم (نسبه) عن ابيه (والحقه بامه) بشرط صحة
النكاح وكون العلوق فی حال يجری فيه اللعان حتی لو علق وهی امة اوكتابية
فعتقت اواسلمت لاينتفی لعدم التلاعن ✽ بر زوج حياتده اولان ولدنی بندن
دكل ديو اكا قذف ايلسه حاكم اول ولدك نسبنی باباسندن نفی ايدوب اناسنه
الحاق ايدر لكن نكاحك صحتی وعلوقك لعانك كندوده جاری اوله جغی حالده
اولمسی شرطيله ايمدی عورت جاريه وياكتابيه ايكن حامل اولوب بعده عتق
اولنسه ويا اسلامله مشرفه اولسه ولد نفی اولنمز تلاعنك شرطی اولان اداء
شهادته صلاحيت بولنمديغندن ✽ واما شروط النفی فستة مبسوطة مذكورة
فی البدائع وستجیء ✽ امانفی ولدك شروطی التیدر بدايعده مفصلا مذكوردر اولا
تفريقدر ثانيا ولادت وقتنده ويابر ويا ايكی كون صكره اولمقدر ثالثا كندودن
مقدما يا صراحة ويا عند التهنيه سكوت كبی دلالة ولدك كندودن اولمسنی
اقراره دائر برشی ظهور ايتممك رابعا ولدك حياتده اولمسی خامسا بعد التفريق
بر بطندن ولد آخر تولد ايتممك پس بر عورت بر ولد كتوروب زوجی آنی نفی
وحاكم ملاعنه ومیانه‌لرينی تفريق وولدی اناسنه الزامدنصكره ايرته‌سی
كون برآخر ولد دخی كتورسه اول ايكی ولد اول ابك نافينك اولور مقدمكی
ولدك نسبنك كندودن قطعيله حكم باطل اولور الآن نفی صحيح اولمز عورت

كندويه اجنبيه اولوب لعانده مرور ايتديكندن وولد ثانی كندونك اوله‌جق
ضرورة اولكيده كندونك اولدی وزوج صكره اشبو ولدك ايكيسيده بندر
ديرسه اوزرينه حد لازم اولماز وكندی نفسنی مكذب اولماز شرعا كندويه
لازم اولانی اخبار احتمالی اولمسنه بناءً سادسا ولدك كندودن اولمسيله شرعا
حكم اولنمش اولمقدر بويله اوله‌جق ولدك نسبی قطع اولنمز مثلا بر عورت بر ولد
كتوروب واشبو ولد بر ولد صغيرك اوزرينه دوتوب قپانمغله صغير هلاك
اولوب ديتله ولدك باباسنك عاقله سنك اوزرينه حكم اولنوب بعده باباسی نفی
نسب ايلسه قاضی زوجه‌سيله زوجی ميانه‌لرنده ملاعنه ايتديرر واول ولدك
نسبی كندودن منقطع اولمز زيرا باباك عاقله سنه ديتله حكم شرعا ولدك
كندودن اولمسيله حكمدر ايمدی حكمدنصكره نسب منقطع اولمز واشبو مزبور
شرطلرك بعضيسی ذكر آتی نفی الولد الحی قولنده وفروعده كلور ✽ (وان
اكذب نفسه) ولو دلالة بان مات الولد المنفی عن مال فادعی نسبه (حد)
لالقذف (وله) بعد ما كذب نفسه (ان ينكحها) حد اولا ✽ زوج بعد
اللعان كندی نفسنی تكذيب ايدرسه قذفندن ناشی حد اولنور ونفسنی
تكذيبندنصكره اول عورتی كندويه تزويج جائزدر كندويه حد اجرا اولنسون
ويا اولنمسون وزوجك نفسنی تكذيبی هرنقدر دلالة اولسه‌ده اولور مثلا نسبی
نفی اولنان ولدك برمقدار مال ترك ايدرك وفات ايدوب باباسنك نسبك كندودن
اولمسنی ادعاسی كبی ✽ (وكذا اذا قذف غيرها فحداو) صدقته او (زنت
وان لم تحد لزوال العفة والحاصل ان له تزوجها اذا خرجا او احدهما عن اهلية اللعان ✽
بنه بويله زوج عورتی تزويج واردر زوج عورتك غيری‌يه قذف ايدوب
كندويه حد اجرا اولنوب ويا عورتك دخی كندويی تصديق ويا زنا ايدرسه
هرنقدر حد اولنمزسه‌ده عفت زائل اولديغندن يعنی اشبو سابق الذكر
اوجهدن بری بعد اللعان والتفريق بولنورسه زوج ايچون تزويج واردر
خلاصهٔ كلام زوجانك ايكيسی ويا بری خرسله اهليت لعاندن خروج ايدرلرسه
كندويه عورتی نكاح واردر ✽ (ولا لعان لو كانا اخرسين او احدهما وكذا
لوطرأ ذلك) الخرس (بعده) ای اللعان (قبل التفريق فلا تفريق ولا حد) لدرئه
بالشبهة مع فقد الركن وهو لفظ اشهد ولذا لا تلاعن بالكتابة ✽ زوجان
ويا بری ذاتنده اخرس يعنی دلسز اولسه‌لر ويا بو بلجه بعد اللعان قبل التفريق خرس
طاری اولسه تفريقده اولمز حدده حد شبهه ايله دفع اولوب ولعانك ركنی اولان
اشهد لفظنك فقدانندن ناشی وشبهه اولوب وركن مفقود اولمغله كتابتله

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

تلاعن اولمدى ﴿ (كما لا لعان بنفى الحمل) لعدم تيقنه عند القذف ولو تيقناه بولادتها لاقل المدة يصير كانه قال ان كنت حاملا فكذا و القذف لا يصح تعليقه بالشرط ﴾ صورت مشروحه ده لعان اولمديغى كبيدر حين قذفده شيش وكبه اولمسى احتمالندن حمله تيقن اولمديغنه بناً زوجان عورتك مدت حملك اقلى اولان التى ماهدن اقلده ولد كتورمسيله حين قذفده حملك وجودينه تيقن ايدرلرسه كانه زوج ديمش اولور كه اكر سن حامله سك حملك بندن دكلدر قذفى شرطه تعليقى صحيح دكلدر ﴿ (وتلاعنا بقوله زنيت وهذا الحمل منه) للقذف الصريح (ولم ينف) الحاكم (الحمل) لعدم الحكم عليه قبل ولادته ونفيه عليه الصلاة والسلام ولد هلال لعلمه بالوحى ﴾ زوجك عورتنه سن زنا ايتدك واشبو حمل زنادن حاصلدر قوليله ملاعنه ايجاب ايدر زنيت قوليله صراحة قذف اولمغله وحاكم حملى نفى ايده من قبل الولادة اوزرينه حكم ترتب ايتمديكندن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك هلالك حامل اولان عورتنه قذفنده ولدنك نفيله حكمى ولدك كندودن اولمديغنى وحيله علمنه مبنيدر امتده ايسه وحى مفقوددر ﴿ (نفى الولد الحى عند التهنئة) ومدتها سبعة ايام عادة (و) عند (ابتياع آلة الولادة صح وبعده لا) لاقراره به دلالة ولو غائباً فحالة علمه كحالة ولادتها ﴾ تهنئه همزه ايله تفعيل بابندندر تبريك واستسعاد كه قوتلولمق تعبير اولنور يعنى ولد حى مدت تهنئه اولان يدى كونده وآلة ولادت اشتراسى اواننده كه حين ولادتده كندويه محتاج اولنان كرسى كبى نسنه لرى ابتياع وقتنده نفى صحيحدر يعنى اشبو مدت مشروحه ده سكوت ايد وبده صكره نفى ايلسه صحيح اولمز ولد كندودن اولديغنى اقرارى دلالة اولديغندن زوج غائب اولورسه علمى حالى عورتك ولادتى حالى كبيدر ﴿ (ولاعن فيهما) فيما اذا صح اولا لوجود القذف فقد تحقق اللعان بنفى الولد ولم ينتف النسب فقوله فيما مر ونفى نسبه ليس على اطلاقه ﴾ ونفيك صحيح اولوب ويا اولمسى صورتلرنده ملاعنه ايدر قذف بولنمغله وزوجك ولدك نسبنى كندودن نفيله لعان تحقق ايدر ونسب منتفى اولمز تهنئه يى وهديه يى قبول وعند الابتياع سكوت امثالى قرينه بولنورسه بس مصنفك ماسبقده وان قذف بولد نفى نسبه والحقه بامه قولى اطلاقى اوزرينه اولمدى يعنى اشبو بعد القبول نسبك منتفى اولمسى خروج ايتدى ﴿ (نفى اول التوأمين واقر بالثانى حد) ان لم يرجع لتكذيبه نفسه (وان عكس لاعن) ان لم يرجع لقذفها بنفيه (والنسب ثابت فيهما) لانهما من ماء واحد ﴾ توأمان شول بر بطنده تولد ايدن ايكى ولددر كه ميانه لرنده التى

ماهدن اقل اوله مفردى فوعل وزننده توأم ومؤنثى توأمة وجمعى توائم ودخان وزننده توام دربركسه ايكى ايكز اولان ولدك اولكنى بندن دكل ديو نفى ايدوب ايكنجى بندندر ديو اقرار ايلسه اكر اقرارندن رجوع ايتزسه كندويه حد اجرا اولنور ايكنجى يى دعوا سيله نفسنى تكذيب ايتديكندن واكر اقرارندن رجوع ايدرسه ملاعنه ايدر وولدلرك ايكيسيده كندونك اولور اقرارندنصكره انكارى نسبى قطع ايتمديكندن وامر بالعكس ايدوب اولكنى اقرار ايكنجى يى نفى ايدرسه اكر ايكنجى يى نفيندن رجوع ايتزسه ملاعنه ايدر ولدى نفيله عورتنه قذف ايتمش اولمغله وولدلرك ايكيسى برصودن اولمغله مسئله نك ايكيسنده ده نسبى كندودن ثابت اولور ﴿ (ولو جائت بثلاثة فى بطن واحد فنفى الثانى واقر بالاول والثالث لاعن وهم بنوه ولو نفى الاول و (الثالث واقر بالثانى يحد وهم بنوه) لموت احدهم ثمنى ﴾ برعورت بربطنده اوچ ولد كتوروب زوج ايكنجى يى نفى اولكيله اوچنجى يى اقرار ايلسه ملاعنه ايدرلر وولدلر كندونك اولور اولكيله اوچنجى يى نفى وايكنجى يى اقرار ايلسه كندويه حد اجرا اولنور نفسنى تكذيب ايتديكندن وولدلر كندونك اولور وولدلرك برى وفات ايتدكده اولديغى كبى زيرا وفات ايدن نسبدن مستغنى اولمغله آنك نسبنى نفى ممكن اولمدى واحد توأميده آخردن منفصل اولمز ﴿ (مات ولد اللعان وله ولد فادعاه الملاعن ان ولد اللعان ذكرا يثبت نسبه) اجماعا (وان) كان (انثى لا) لاستغنائه بنسب ابيه خلافا لهما ابن ملك ﴾ ولد لعان وفات ايدوب وكندى ايچون بر ولد قالوب آنى دخى ملاعن دعوى ايلسه اكر ولد لعان مذكر ايسه نسبى اجماعا كندودن ثابت اولور حيك نسبه احتياجى اولمغله واكر ولد لعان انثى اولورسه نسبى ملاعندن ثابت اولمز باباسنك نسبيله ولد مستغنى اولديغندن زيرا هر بر انثانك والدينك نسبى باباسندندر امامين ايچوندر اختلاف انلر نسبى انثى اولورسه ده اثبات ايتديلر ﴿ فروع الاقرار بالولد الذى ليس منه حرام كالسكوت لاستلحاق نسب من ليس منه بحر ﴾ كندودن اولميان ولدى بندندر ديو اقرار حرامدر اوزرينه ارث وحجب وكشف عورات وتحريم حلال وتحليل حرام امثالى شيلر ترتب ايتديكندن سكوتكه مثلا عورتنك كتور ديكى ولد كندودن اولمديغى معلومى اولوب سكوتى وكندى نسبنه الحاقى حرام اولديغى كبى ﴿ وفيه متى سقط اللعان بوجه ما او ثبت النسب بالاقرار او بطريق الحكم لم ينتف نسبه ابدا فلو نفاه ولم يلاعن حتى قذفها اجنبى بالولد فحد فقد ثبت نسب الولد ولا ينتفى بعده ذلك ﴾ بنه بحرده مرسومدر كه متلاعنانك اداء شهادته صالح اولملرى

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

مثلاو برشیله هرنه زمانکه لعان ساقط اولورسه ویانسب ولد بنمدندر دیو اقراریله
وياحکم طریقیله ثابت اولورسه ابدا اول ولدك نسبی کندودن منتفی اولمز
بس مثلاحکم طریقیله اولمسی ولدی زوج نفی ایدوب لکن میانه‌لرنده ملاعنه
بولنمیوب حتی اول هنکامده عورتنه براجنبی ولدیله قذف ایدوب وکندویه حد
اجرا اولنسه اول ولدك نسبی زوجدن ثابت اولور وبوندنصکره ولد منتفی
اولمز زیرا قاذف مرقومه قاضینك حد ایله قضاسی ولدك نسبنی باباسنه الحاقی
متضمندر ※ نفی نسب التوأمین ثم مات احدهما عن توأمه وامه واخ لام
فالارث اثلاثا فرضا وردا للام السدس وللاخوین الثلث والباقی یرد علیهم
وبه علم ان فیه یخرج عن کونه عصبة ※ برکسه توأمین اولان ولدلرینك نسبلرینی
نفی بعده توأمینك بری وفات ایدوب برکندی توأمی واناسنی ولام برقرنداشنی
ترك ایلسه ارث میانه‌لرنده فرضیت وردیتله اثلاثا تقسیم اولنور اناسنه سدس
ویریلور ایکی قرنداش اولمغله واخوینه ثلث اولور اولادام بردن زیاده اولدقده
ثلثده شریك اولد قلرندن باقیکه نصف حصه‌لری دقدار بعه
کندولرینه رد اولنورده هربرلرینه ثلث اعطا اولنور ایمدی مسئله
فرضیه التدن وردیه اوچدن اولور اشبو توأمی اخ لام کبی قیلقدن
مستبان اولدیکه توأمی بابانك نفیی کندوبی عصبه لقدن اخراج ایلدیده ثلثانی
اخذ ایده مدی ※ قال وصرحوا ببقاء نسبه بعد القطع فی کل الاحکام
لقیام فراشها الا فی حکمین الارث والنفقة فقط حتی لاتصح دعوة غیر النافی
وان صدقه الولد انتهی قلت قال البهنسی الا ان یکون ممن یولد مثله لمثله
اوادعاه بعد موت الملاعن فلیحفظ والله اعلم ※ صاحب بحر دیرکه فقها تصریح
ایتدیلرکه میانه‌لرنده ملاعنه اجرا ونسبی قطع اولنان ولدك نسبی جمیع احکامده
باقیدر عورتك فراشی قائم اولمغله لکن فقط ایکی حکمکه ارثله نفقه‌ده دکل
یعنی شهادت وزکات وقصاص ونکاح وغیره عدم لحوق حقنده احکام بنوت
باقیه درکه احدهمانك آخره شهادتی وزکاتلرینی ادالری وبابانك ولدی
قتلیله قصاص اولنمسی اولمز زیرا اشبو لعانله نفی ولد خلاف اصل اوله‌رق
زوجك زعم وظننه بناً شرعا ثابت اولدی حالبوکه ولد کندونك فراشندن
دواوددر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك {الولد للفراش} قول شریفنه
بناً حتی مستثنالرك ماعداسی احکامك جمیعسنده نسب باقی اولمغله نافینك
غیرینك ولدی بنمدندر دیو دعواسی صحیح اولماز ولد هرنقدر کندوبی تصدیق
ایدرسده شارح دیرکه بهنسی دیدیکه الاغیردن ادعا صحیح اولور اکر
کندی مثلو کسه‌دن ولدحاصل اولورسه ویاملاعن وفات ایتدکدنصکره ادعا

ایدرسه والله اعلم واستغفر الله العظیم

※(باب العنین وغیره)※

عنین سکین وزننده سست اندام اولمغله جماعه قادر اولمیان آدمه دینور
واشبو عنینك وکندویه مشابه اولان مجبوب وامثالنك نکاحه وفرقته
مناسبتی اولمغله احکاملرینی نکاح وطلاقدن فراغ آواننده مصنف مرحوم
ذکر وبیان ایلدی یعنی بوباب عنینك وخصی وشکاز ومسحور وخنثای
مشکل ومعتوه وشیخ کبیر امثالی غیرینك بیاننده‌در اماصبیدن عورت
قبل البلوغ مفارقت طلب ایده‌مز شکاز نسوانله صحبت ایدرکن کرکی کبی
مخالطه ایلمك سزن انزال واقع اولان کمسه‌یه دینور ※(هو) لغة من لایقدر
علی الجماع فعیل بمعنی مفعول وجمعه عنن وشرعا (من لایقدر علی جماع فرج
زوجته) یعنی لمانع منه ککبر سن اوسحر اذالرتقاء لاخیار
لها للمانع منها خانیة ※ عنین لغتده جماعه مقتدر اولمیان کمسه‌یه دینور
فعیل بمعنی مفعولدر جمعی سرر وذلل وزننده عنندر
اصطلاح شرعده کبر سنکه شیخوخت ویاسحر مثلو فقط زوج طرفندن برمانعه
بناً زوجه سنك فرجنه جماعه قادر اولمیان کمسه‌در رتقا بربزویات پاره
سیدرکه فرجك اغزنده واقع اولوب ذکرك دخولنه مانع اولور وبورتقاء اولان
عورت ایچون خیار یوقدر مانع کندودن اولمغله وسحر اهل سنت نزدنده
وجودی واثرینك تکونی حقدر ※(اذا وجدت المرأة زوجها مجبوبا)
اومقطوع الذکر فقط اوصغیره جدا کالزر ولوقصیرا لایمکنه ادخاله
داخل الفرج فلیس لها الفرقة بحر وفیه نظر وفیه المجبوب کالعنین الافی مسئلتین
التأجیل ومجیء الولد (فرق) الحاکم بطلبها لوحرة بالغة غیر رتقاء وقرناء
وغیر عالمة بحاله قبل النکاح وغیر راضیة به بعده (بینهما فی الحال) ※ برعورت
زوجنی مجبوب ویافقط مقطوع الذکر ویاذکری دوکمه کبی پك صغیر بولسه
قاضی عورتك طلبیله میانه‌لرینی فی الحال تفریق ایدر اکر رتقا وقرناوزوجك
حالنه نکاحدن مقدم عالمه ونکاحدن صکره اکاراضیه اولمیان حره بالغه اولورسه
واکرصغیره اولورسه جب وعنتده بلوغنه دك منتظره اولور بعدالبلوغ
انلره رضاسی احتمالنه بناً مجبوب ذکری وخصیه‌لری بردن کسلمش معناسنه‌در
زر کسر ایله دوکمه معناسنه صغیره ضمیری ذکره راجعدر واکر ذکری پك قصه
اولوب داخل فرجه ادخالی ممکن اولمزسه عورت ایچون مطالبهٔ فرقت

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بو قدر لكن بو قول پك مسلم دكلدر زيرا بونكله مجبوبك فرقى پك ظاهر
دكلدر عورت ايكيسنده ده متضرره در بنده بحرده مسطوردركه مجبوب
عنين كبيدر الا ايكى مسئلەده كه تأجيل ايله ولد كتورمەده دكل بلكه بلوغله
صحتك عدم اشتراطيله درت اولسه ده اولور ﴿ ولو المجبوب صغيرا لعدم
فائدة التأخير (فلو جب بعد وصوله اليها) مرة (او صار عنينا بعده) اى
الوصول (لا) يفرق لحصول حقها بالوطئ مرة ﴾ مجبوب هرنقدر صغير
اولورسەده تفريق اولنور تأخيرده برفائده اولمديغندن بركسه عورتنه بركره
وصول وتقرب بندن صكره مجبوب وياعنين اولسه ميانەلرى تفريق اولنمز بردفعه
وطئله حق حاصل اولمغله بردن زياده وطئه عورت ديانة مستحقه اولور قضاء
اولمز قاغخانده بركسه جماعه قدرتى وار ايكن تعنتا دياتى ترك ايلسه
آثم اولور ديو مصرحدر ﴿ (جائت امرأة المجبوب بولد) ولم تعلم بجبه
فادعاه ثبت نسبه ثم علمت فلها الفرقة تاتارخانية ولو ولدت (بعد التفريق
الى سنتين ثبت نسبه) لانزاله بالسحق (والتفريق) باق (بحاله) لبقاء
جبه ﴾ مجبوبك عورتى بر ولد كتورب وجبنى عورت بلميوب مجبوب
ولدى بندندر ديو دعوى ايلسه ولدك نسبى كندودن ثابت اولور بعده
عورت جبنه عالمه اولسه عورت ايچون فرقت واردر مقدما زوجك ولدى
ادعا وكندونك صريحا زوجك دعواسنى تسليمى فرقت حقنى اسقاط ايلمز
مجبوبك عورتى تفريقدنصكره ايكى سنه نك تمامنه دك وياتمامندن مقدم برولد
كتورسه نسبى كندودن ثابت اولور سورتمكله انزال واقع اولمغله اما ايكى سنهدن
صكره اولورسه بعد التفريق غيرك وطئندن اولمش اولور وجب باقى اولمغله
تفريقده حالى اوزره باقى اولدى نسبك ثبوتنك بضررى اولمدى ﴿ (ولو
كان (عنينا بطل التفريق) لزوال عنته بثبوت نسبه كما يبطل التفريق
بالبينة على اقرارها بالوصول قبل التفريق لابعده للتهمة فسقط نظر الزيلعى ﴾
صورت مشروحەده زوج عنين اولورسه تفريق باطل اولور نسبك ثبوتيله
عنينتك زوالنه بناءً نتكم قبل التفريق وصولنه عورتك اقرارى اوزره بينه
اقامتيله تفريق باطل اولديغى كبى بعد التفريق اقراريله باطل اولمز عورت
بو صورتده ابطال قضا ايله متهمه اولديغندن بس زيلعينك بو مقامده ايراد
ايلديكى عنين اولديغنه كوره عورت ولد كتوررسه تفريق نجه باطل اولور
كنديله واقع اولان طلاق باينەدر اعتراضى ساقط اولدى زيرا جب صورتنده
نسبك ثبوتى انزالك سحقله وقوعى اعتباريله در تفريق جبله در جب ايسه
موجوددر اما عننده نسبك ثبوتى جبك خلافنەدر كه ولدايله عنين اولمديغى

ظاهر اوليبور تفريق ايسه عنتله اولدى ايدى ﴿ (ولو وجدته عنينا) هو
من لايصل الى النساء لمرض او كبر او سحر ويسمى المعقود وهبانية (او خصيا)
لا ينتشر ذكره فان انتشر لم تخير بحر وعليه فهو من عطف الخاص على
العام لخفائه وان كان باو لان الفقهاء يتسامحون فى ذلك نهر (اجل سنة)
لاشتمالها على الفصول الاربع ولا عبرة بتأجيل غير قاضى البلدة (قمرية) بالاهلة
على المذهب ﴾ بر عورت زوجنى عنين ويا ذكرى منتشر اولميان خصى بولسه
مذهب مختار اوزره شهور اعتباريله قاضى برسنهٔ قمريه تأجيل ايدر عنين
مرضدن وياشيخوختدن وياسحردن ناشى نسايه تقرب ايدەميان كمسەدر
مسحوره معقود كه باغلى تعبير اولنور شارحك بو بيانتك ذكرى سبقت ايتمكله
تكراردر خصى خانك فتحيله فعيل بمعنى مفعولدر زوجك آلتى منتشر
اولورسه عورت مخيره قيلنمز حقنى ادايه قادر اولمغله واشبو لا ينتشر
قوليله تقييده نظرا اوخصيا تركيبندەكى عطف خاصك عام اوزرينه عطفى
قبيلندن اولور خفاسنه بناءً واشبو عطف الخاص على العام ميان اداده
هرنقدر واو وياحتى ايله معروف ايسه ده بو مقامده او كلمەسيله وقوعى فقهانك
مقصودلرى افادهٔ احكام اولمغله بومثللو شيدە مسامحه ومساهله ايدرلر آرەمزلر
وتأجيله سنه تقديرى فصول اربعه كه صيف شتا ربيع خريفدر بونلرى اشتماله
مبنيدر يعنى سنه مرور ايدوب ووصلت بولنميجق آفهٔ اصليه اولديغى ظاهر
اولور وعنينك بلده سنك قاضيسنك غيرينك تأجيلنه اعتبار يوقدر ﴿ وهى
ثلثمائة واربعة وخمسون يوما وبعض يوم وقيل شمسية بالايام وهى ازيد باحد
عشر يوما قيل وبه يفتى ولو اجل فى اثناء الشهر فبالايام اجماعا ﴾ سنهٔ
قمريه اوچ يوز اللى درت كون وبركونك بعضيكه سكز ساعتله قرق سكز دقيقەدر
قهستانينك بيانته كوره يعنى سنه نك التى آينك اوتوز روالتيسنك يكرمى
طقوز اعتباريله بعضيلرسنه شمسيه درايامله معتبردر ديديلر يعنى شمسك فلك
ثامندن برنقطەدن مفارقت ايدوب بنه اول نقطه يه عودتى مدتيدركه
اوچ يوز التمش بش كون بش ساعت واللى بش وياقرق طقوز دقيقەدر
بو قمريەدن اون بركون وعلى قول اون كون وتقريبا بركونك ربعى زيادەدر بعضيلر
انجق بو قول ايله فتوى ويريلور ديديلر اكر تأجيل اثناى شهرده اولورسه
سنه اجماعا ايامله اعتبار اولنوركه سنهٔ عدديه اولان اوچيوز التمش كون اولور
﴿ (ورمضان وايام حيضها منها) وكذا حجه وغيبته (لامدة) حجها
وغيبتها و (مرضه ومرضها) مطلقا به يفتى ولوالجية ويؤجل من وقت
الخصومة مالم يكن صبيا اومريضا اومحرما فبعد بلوغه وصحته واحرامه

ولو مظاهرا لا يقدر على العتق اجل سنة وشهرين ❊ رمضان وسائر صومى
كونلرى بالاولوية وعورتك حيض ونفاسى كونلرى مدة تأجيلدن حساب
اولنورلر وزوجك حجى واولديغى محلدن غيبوبتى آوانى دخى ينه بويله در
عورتك حجى وغيبوبتى وهر برلرينك مرضى مطلقا كه كرك برماه وكرك برماهدن
نقصان وكرك آنكله وطئه طاقتى اولسون ويا اولمسون اشبو مزبورلرك مدتلرى
مدة تأجيلدن عد اولنمز عجز عورت طرفندن اولمغله عذر اولدى وزوج صبى
ويا مريض ويا محرم اولمدقجه خصومت وقتندن تأجيل اولنور يوقسه بلوغ
وصحت واحرامدن صكره تأجيل اولنور سابقلرينه مناسب اولان احرام بدلنه
احلال ايراد ايتمك ايدى ومزبور عنين عتق رقبه يه مقتدر اولميان مظاهر
اولورسه برسنه ايكى ماه تأجيل اولنور كه كفارت ايچون مس ايتمزدن مقدم
ايكى ماه صائم اوله ❊ (فان وطئ) مرة فيها (والابانت بالتفريق) من القاضى
ان ابى طلاقها (بطلبها) يتعلق بالجمع فيعم امرأة المجبوب كما مر ولو مجنونة بطلب
وليها او من نصبه القاضى ❊ اكر عنين ويا خصى مدة تأجيلده بردفعه وطئ ايدرسه
نه كوزل يوق وطئ ايدمزسه زوج طلاقندن امتناع ايدرسه زوجه نك اولكى
طلبى تأجيل وايكنجى دفعه ده قاضيدن طلبيله تفريق اولنوب ومبانه اولور بطلبها
ماالذكر فرق واجل وبانت فعللرينك جميعسنه تعلق ايدر ايمدى اشبو
بينونت حكمى مجبوبك عورتنده ده عام وشامل اولور تتكم ماالذكر مصنفك
فرق قولندنصكره بطلبها قولنده مرور ايتدى واكر عورت مجنونه اولورسه
وليسى وياقاضينك كندويه نصب ايتديكى وصيسنك طلبيله تفريقيله مبانه
اولور ❊ (ولو امة فالخيار لمولاها) لان الولدله ❊ صورة مشروحه ده زوجه جاريه
اولورسه مخيرلك مولاسى ايچوندر ولد كندونك اولمغله ❊ (وهو) اى هذا الخيار
(على التراخى) لا الفور (فلو وجدته عنينا) او مجبوبا (ولم تخاصم زمانا لم يبطل
حقها) وكذا لو خاصمته ثم تركت مدة فلها المطالبة ولو ضاجعته تلك الايام
خانية ❊ واشبو مزبور طلبده مخيرلك تراخى وتأخير اوزره در فور اوزره دكلدر
ايمدى عورت زوجى عنين ويا مجبوب بولوب برزمان كنديله مخاصمه ايتمسه
عورتك حقى باطل اولمز ينه بويلجه مخاصمه ايدوب برمدت ترك ايلسه ينه كندى
ايچون مطالبه واردر هرنقدر اول كونلرده زوجيله مضاجعت وبيتوتت ايدرسه ده
❊ (كما لو رفعته الى قاض فاجله سنة ومضت) السنة (ولم تخاصم زمانا) زيلعى ❊ طلب
ثانيده تراخى يه تمثيل ايدر كه نتكم برعورت زوجى قاضى يه احضار قاضيده آنى
برسنه تأجيل وسنه مضى ايدوب برزمان مخاصمه ايتديكى صورتده حق باطل
اوليوب كندى ايچون مطالبه اولديغى كبى ❊ (ولو ادعى الوطئ وانكرته

BELEDIYE KÜTÜPHANESİ No.

فان قالت امرأة ثقة) والثنتان احوط (هى بكر) بان تبول على جدار
او يدخل فى فرجها مح بيضة (خيرت) فى مجلسها (وان قالت هى ثيب)
او كانت ثيبا (صدق بحلفه) فان نكل فى الابتداء اجل وفى الانتهاء خيرت ❊
زوج قبل التأجيل ويا بعد التأجيل وطئ دعواسى ايدوب
زوجه آنى انكار ايلسه برعادله ومعتمده عورت واحوط اوله رق
ايكى عورت مزبوره زوجه باكر در ديرلرسه اول مجلسده عورت مخيره قيلنور
عورتلرك بكارتى بيلملرى ديواره بول ايتمسيله اولور اكر ديواره واصل اولورسه
بكر اولور يوقسه اولمز ويا فرجنه يومرطه نك ايچى ويا صاريسى ادخال اولنور
اكر بلا عنف سهولتله داخل اولورسه ثيب اولور يوقسه باكر در مح حاء مهمله
وضمله يومرطه ايچى ويا صاريسى معناسنه لكن بونده تخييرك مجلسه قصر اولنمسى
ماسبقده تخييرينك تراخى اوزره اولمسى قولنه منافيدر لكن اختلافه مبنى اولمغله
جواب ممكندر واكر نظر ايدن عورتلر ثيب در ديرلرسه ويا ذاتنده ثيب اولورسه
زوج يمينيله تصديق اولنور اكر ابتداى خصومتده نكول ايدرسه تأجيل
ويا انتهاسنده ايدرسه تخيير اولنور ❊ (كما) يصدق (لو وجدت ثيبا وزعمت
زوال عذرتها بسبب آخر غير وطئه كاصبعه مثلا) لانه ظاهر والاصل عدم
اسباب اخر معراج ❊ صورة مشروحه ده زوجك تصديق اولنمسى عورتى
ثيب بولوب عورتك وطئك غيرى مثلا پارمغيله ايتمسى كبى برشيله زعم ايتسنده
زوجك تصديق اولنديغى كبى زيرا ظاهر اولان زوالك وطئله اولوب اسباب
اخر ايله اولممسيدر قولده ظاهر اولان كندويه شهادت ايده نك قوليدر
❊ (وان اختارته) ولو دلالة (بطل حقها كما لو) وجد منها دليل اعراض بان
(قامت من مجلسها او اقامها اعوان القاضى) او قام القاضى (قبل ان تختار
شيئا) به يفتى واقعات لامكانه مع القيام فان اختارت طلق او فرق القاضى ❊
صور مشروحه نك جمله سنده سنه تمامندن مقدم ويا صكره عورت زوجنى
اختيار ايدوب راضيه اولسه نفقه ويا مهر مطالبه سى كبى اختيارى هر نقدر
دلالة اولورسه ده حق باطل اولور نتكم عورتدن اعراض دليلى بولنوب برشى
اختيار ايتمكسزين مجلسدن قالقسه ويا قاضينك عونه لرى قالدرسه وياقاضى
كندوسى قالقسه حق باطل اولديغى مثللو انجق بو قول ايله فتوى ويريلور
خيار قياملهده ممكن اولمغله واكر عورت كندى نفسنى اختيار ايدرسه تطليق
اولنور واكر زوج ابا وامتناع ايدرسه قاضى تفريق ايدر ❊ (تزوج) الاولى
او امرأة (اخرى عالمة بحاله لا خيار لها على المذهب) المفتى به بحر عن المحيط
خلافا لتصحيح الخانية ❊ بركسه حالنه عالمه اولان مقدمكى عورتى

ویادیکر بر عورتی تزوج ایلسه مذهب مفتی به اوزره اول عورته خیار یوقدر خلاف
خانیه نك تصحیح ایتدیکی امرئهٔ ثانیه ایچون حق خصومت واردر قولی ایچوندر
زیرا بعض اولورکه بر عورته مجامعتدن عاجز اولور دیکرندن اولمز ﴿ (ولا یتخیر)
احد الزوجین (بعیب الآخر) ولو فاحشا کجنون وجذام وبرص ورتق وقرن
وخالف الائمة الثلاثة فی الخمسة لو بالزوج ولو قضی بالرد صح ﴾ احد زوجین
ایچون آخرك عیبیله تخیرکه کندویه خیار اولمق یوقدر هرنقدر عیب فاحش
اولورسه ده جنون وجذامکه سودانك بدنه انتشارندن تحدث ایدر جمله
اعضانك مزاجی وهیئتی متغیر وفاسد اولور وبدنده یاره لر وچبانلر ظهور
ایدر نعوذ بالله تعالی بر علتدرکاه اولورکه اعضانك چوریوب دوکولمسنه مؤدی
اولور وبرص که ابرش ورتقکه فرجك لحمنك بتشوب جماعه مانع اولمسی
وقرنکه اول محلده عظم یعنی کمك اولمق کبی ائمهٔ ثلثه اشبو مزبور بش نوع
علتده امام اعظمه مخالفت ایتدی اکر اشبو عیبلر زوجه ده بولنورسه لکن
عباره ده خلل واردر زیرا زوجله زوجه نك بو خصوصده فرقلری یوقدر
عباره دن فرق منفهم اولیور واشبو مزبور ائمهٔ ثلثه نك مذهبلرینی تقلید ایدن
قاضیٔ مجتهد عیب مزبورلر ایله رد ایله حکم ایدرسه حکمی صحیح اولور حنفی
المذهب اولان قاضینك بو خصوصده حکمی نافذ اولمز خلاف مذهبیله حکم
اولدیغندن ﴿ (ولو تراضیا) ای العنین وزوجته (علی النکاح) ثانیا (بعد
التفریق صح) وله شق رتق امته وکذا زوجته وهل تجبر الظاهر نعم
لان التسلیم الواجب علیها لا یمکن بدونه نهر ﴾ بعد التفریق عنینله زوجه سی
ایکنجی مرتبه ده تجدید عقد اوزره راضی اولسه لر صحیح اولور لعان کبی
بونك حرمتی مؤبده دکلدر وسید ایچون جاریه سنك رتقنی شق واردر
هرنقدر متألم اولورسه ده بویله زوجه کوره ده زوجه نك رتقنی شق
جائزدر وزوجه شقه راضیه اولمسه جبر اولنورمی الجواب ظاهر اولان
اولنمقدر کندویه واجب اولان تسلیم بضع انجق شقله اولدیغنه بناً
طحطاوی دیرکه وجوبدن بو مثللو مشقتی ارتکاب لازم کلمز حتی
مشقتدن ناشی نمازده قیام ساقط اولدی ونفسنه ویا ولدینه قورقان مرضعه دن
صوم ساقط اولدی جواب ممکنکه عباد طرفندن مطالبه اولنان واجبله
عباد طرفندن مطالبه اولنمیان واجب میانلرنده فرق واردر
بو عباد طرفندن مطالبه اولنان در ﴿ قلت وافاد البهنسی
انها لو تزوجته علی انه حر اوسنی اوقادر علی المهر والنفقة فبان بخلافه
او علی انه فلان بن فلان فاذا هو لقیط او ابن زنا کان لها الخیار فلیحفظ ﴾

شارح دیرکه بهنسی افاده وبیان ایدرکه بر عورت براره حره ویا اهل سنتدن
ویا مهر ونفقه یه قادردر دیه رك تزوج ایلیوب بعده خلافی ظاهر اولسه ویا فلان
اوغلو فلاندر دیو اولوبده صکره لقیط ویا ولد زنا ظهور ایتسه عورت ایچون
مخیرلك واردر اولکنده رقیتله ایکنجیده دینا اوچنجیده مالا دردنجیده
نسبا کفائت بولنمدیغنه بناً والله تعالی اعلم واستغفر الله العظیم

﴿ (باب العدة) ﴾

فقهانك اشبو عدتی عقیب طلاقده ذکرلری آنك اوزرینه ترتب ایتدیکنه
مبنیدر ＊ عدت کسر ایله عددن مأخوذ احصا معناسنه در
﴿ (هی) لغة بالکسر الاحصاء وبالضم الاستعداد للامر وشرعا تربص
یلزم المرأة او الرجل عند وجود سببه ﴾ عدت لغتده کسر ایله احصا وضمله
برشیئه حاضرلنوب متهیٔ اولمق معناسنه وشرعده تربصك سببنك وجودنده
ار ویا عورته لازم اولان تربص وانتظاردر عورته عدتك وجوبنك سببی
مصنفك وسبب وجوبها قولیله ذکر ایتدیکی مضمونلردر اره وجوبنك سببی
نکاحنه مانع اولان شیلردر خزانه ده مذکوردر دیو کلور ﴿ ومواضع تربصه
عشرون مذکورة فی الخزانة حاصلها یرجع الی ان من امتنع نکاحها علیه
لمانع لزم زواله کنکاح اختها واربع سواها ﴾ رجلك تربص وانتظاری
محللری یکرمیدر فقیه ابو اللیثك خزانه نام کتابنده مذکوردر خلاصه سی
بوکا راجعدرکه عدتده محارم بیننی جمع ویا حره اوزره جاریه ادخالی
مثللو مانعدن ناشی رجله نکاحی ممتنع اولان کمسه یه اول مانعك زوالینك
لزومیدرکه آنك زوالنه دك انتظار ایدر عورتنك قز قرنداشنك وکندودن
ماعدادردك نکاحی کبی مواضع مشروحه که کندوده عدت لازمه در
عورتنك قز قرنداشنك وعمه سی وخاله سی وقرنداشی وقز قرنداشی قزلرینك
وردردك برندن مفارقتنده بشنجینك نکاحلرنده در یعنی اشبو مزبوره لرده
مطلقه نك عدتی منقضیه اولمیجق کندولری زوجه حلال اولمزلر دخی
حره اوزره جاریه ادخالنده حره نك عدتنك انقضاسندن لابددرکه حتی زوج
کندویه دخول ایده ونکاح فاسد ایله ویا شبههٔ عقد ایله وطیٔ اولنان عورتك
قز قرنداشنك نکاحی ایمدی اشبو اخت زوجه حلال اولمز مادام مزبوره موطوئه نك
عدتی منقضیه اولمدقجه ودردنجی عورت نکاح فاسد ایله ویا شبههٔ عقد ایله
وطیٔ اولندقده زوجه آنك غیری نکاح جائز دکل حتی عدتی مرور ایده نه دك

واجنبيهنك معتده سنك نكاحى جائز اولمز حتى زوج آخره نكاح واندن عدتى
منقضيه اولمدقجه واشترا اولنان جاريه‌نك وطئى جائز اولمز مادام برحيض
ويابرماه استبرا ايتمدكجه وزنادن حامل عورتى تزوج ايدن كمسه‌يه اول عورت
حلال اولمز حتى حملنى وضع ايتمدكجه وحربيه‌دار حربده اسلامه كلوب
وبزه حامل اوله‌رق هجرت ايلسه وضع حمل ايتمدكجه نكاحى جائز اولمز
وسبى اولنان جاريه برحيض ويابرماه مرور ايتمدكجه وطئ اولنمز وكتابيه كسيلان
جاريه‌نك اغاسنه نكاحى ووطئى جائز اولمز مادام عتق ويانفسنى تعجيز ايتمدكجه
ووثنيه ومرتده ومجوسيه‌نك نكاحلرى جائز اولمز مادام شرف اسلامله مشرفه
اولمدقجه انتهى ❊(واصطلاحا تربص يلزم المرأة) اوولى الصغيرة(عند
زوال النكاح) فلاعدة لزنا (اوشبهته) كنكاح فاسد ومزفوفة لغير زوجها
وينبغى زيادة اوشبهه ليشمل عدة ام الولد ❊ اصطلاح فقهاده عدت
نكاحك وياشبههٔ نكاحك زوالى وقتنده عورته وياصغيره ايله مجنونه‌نك ولينه
لازم اولور تربص وانتظاردر شبههٔ نكاح نكاح فاسد ايله وزوجنك غيريسنه زفاف
اولنانلدر مثلا عورتلرك اشته زوجدك بودر ديه‌رك كبى ايلدى مزنيه‌يه
عدت لازم دكلدر بلكه عقيب زنا ده تزوجى جائزدر شوقدر واركه حامل
اولورسه وضع حمله دك وطئ حلال اولماز ولايق اولان ام ولدك عدتنه شمولى
ايچون اوشبهه قولنى زياده ايدى زيرا امولد ايچون هر نقدر ضعيف ايسه‌ده
حره كبى فراش اولمغله عدتى شبههٔ نكاحك زوالى قتنده كندويه لازم اولان
تربص اولدى بونده شبههٔ نكاح عتقله زائل اولور ❊(وسبب وجوبها)
عقد (النكاح المتأكد بالتسليم وماجرى مجراه) من موت او خلوة اى صحيحة
فلاعدة بخلوة الرتقاء وشرطها الفرقة ❊ عدتك وجوبنك سببى تسليمله كه
وطئله وياتسليم مقامنه قائم اولان موت ويا خلوة صحيحه ايله تأكد ايدن
عقد نكاحدر نكاح هرنقدر فاسد اولورسه ده بس رتقاده خلوت
مانع حسيله فساده كتمكله آنكله خلوتده عدت لازم اولمدى وشرطى
فرقتدر ايمدى فقهانك عدة الطلاق قوللرنده اضافت برشيئك شرطنه
اضافتندندر ❊(وركنها حرمات ثابتة بها) كحرمة تزوج
وخروج (وصحة الطلاق فيها) اى فى العدة وحكمها
حرمة نكاح اختها وانواعها حيض واشهر ووضع حمل كما افاده بقوله ❊
عدتك ركنى كنديله ثابت اولان غيره تزوج وكندودن تطليق اولنديغى
منزلدن خروجك حرمتى كبى حرمتلرك لزوميدر اشبو عدت حق شرع اولمغله
زوجان كندوبى اسقاط ايتسه‌لر ساقطه اولمز وزوج منزلدن خروجنه اذن

ويرسه كندويه منزلدن خروج حلال اولمز دخى عدتك ركنى عدتده
طلاقك صحتيدر ظاهر كلامندن فهم اولنان عدتك جميع افرادنده طلاقك
صحتيدر بو ايسه بائندن صكره بائنده تحقق ايتمز بوكا كوره اولى اولان بونك
حذفى ايدى وعدتك اوزرينه ترتب ايدن اثر معتده‌نك قزقرنداشنك نكاحنك
حرمتيدر وكندودن ماعدا درتك حرمتى بنه بويله‌در وعدتك محظوراتى
بحرده ذكر اولنديغنه كوره تزين وتطيبك حرمتيدر باخصوص مبانه
حقنده ومنزلدن خروجدر جميعيسى حقلرنده عموما تكلم حداد ده كلور لكن
بونلر مصنفك وركنها حرمات ثابتة بها قولنك تحتنده مندرجلردر
عدتك انواعى حيض واشهر ووضع حملدر تتكم مصنف كتاب عليه رحمة
الملك الوهاب كندى قوليله افاده وبيان بيورور ❊(وهى فى) حق (حرة)
ولو كتابية تحت مسلم (تحيض لطلاق) ولو رجعيا (او فسخ) بجميع
اسبابه ومنه الفرقة بتقبيل ابن الزوج نهر (بعد الدخول حقيقة او حكما)
اسقطه فى الشرح وجزم بان قوله الآتى ان وطئت راجع للجميع (ثلاثة
حيض كوامل) لعدم تجزى الحيضة ❊ اشبو عدت حيض كورر حره
حقنده هر نقدر مسلمك تحت نكاحنده كى كتابيه ده اولورسه طلاق هرنقدر
رجعى اولورسه ده ويا بجميع اسبابه فسخ ايچون حقيقة ويا حكما دخولدنصكره
اوچ كامل حيضدر حيض تجزى قبول ايتمديكندن ابتداء وانتهاء حيضهٔ
ناقصه اعتبار اولنمدى ذمى نك تحت نكاحنده اولورسه عدت لازمه اولماز
اسباب فسخ خيار بلوغ وعتق وعدم كفائت واسلامدن ابا وامتناع وبرينك
ارتدادى ويا آخره مالك اولمسى وزوجك اوعلونى تقبيلدر وحكما دخول
خلوتدر هرنقدر فاسده ده اولورسه‌د مصنف مرحوم بعدالدخول حقيقة
او حكما قولنى كندى شرحنده اسقاط وذكر آتى ان وطئت قولى فروع
متقدمه‌نك جميعيسيكه حيض واشهر ايله معتده اولانلره راجعدر ديو جزم ايلدى
❊(فالاولى لتعرف براءة الرحم والثانية لحرمة النكاح والثالثة لفضيلة الحرية ❊
امدى اولى كه حيضك مشروعيتى رحمك حملدن برائتى كنديله بلنوب ظاهر
اولمسى ايچوندر بوحكمتى بياندر بو قسمه اصل دليل كتاب وسنتدر ايكنجى
حيض زوج مطلقك نكاحنه تعظيم ايچوندركه كندوده زوجه حزن اظهار
اولنمق ايچون مشروعدر زيرا عورتك اوزرنده اجل نعم اولان نعمت نكاحكه
كندونك طعام وشراب ولباسنك زوجك اوزرينه وجوبى وزنادن عفافى
امثالى شيلر آنك اوزرينه مترتبدر واوچنجى حريتك فضيلتى ايچون مشروع
اولمشدر زيرا ايكى اولكى حيضلرده حره ايله امه مساويه‌لردر بس اوچنجى حريتك

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

مزیت ورجحانی ایچون مشروع اولدی و میانه لرندن تساوی رفع اولنمدی
❊ (کذا) عدة (ام ولد مات مولاها اواعتقها) لان لها فراشا کالحرة مالم
تکن حاملا او آیسة او محرمة علیه ولومات مولاها وزوجها ولم یدر
الاول تعتد باربعة اشهر وعشرا اوبا بعدا لاجلین بحر ولاترث من زوجها لعدم
تحقق حریتها یوم موته ❊ مولاسی وفات ایدوب ویاکندوبی عتق ایدن ام
ولدك عدتیده حیضله اولمقده ینه بویله در کندیچون حره کبی فراش اولمغله مادام
حامل ویا آیسه ویا غیرك نکاحنده ویاعدتنده ویا اوغلونك کندوبی تقبیلی
مثللو شیلر ایله کندویه حرام اولمش دکلسه اشبو ام ولدك فراشی هرنقدر
حره دن ضعیف ایسه ده لکن اصل فراشده مشترك اولملریله احتیاطا قاصر
کامله الحاق اولندی ام ولد مناسبتیله اشبو محله برحکایهٔ لطیفه کتب واملایه
سزا کورلدی صاحب فرغانه امیر حسن مملکتنده اولان ام ولدلرندن هربرن
خدمهٔ احرارندن برینه ترویج وعلمای بلدینی که هر بری ماننـد بیض البلد
رفعت شان ومتانت فضل وعرفان ایله برعلم مفرد ایدیلر جملهسین ولیمیه جمع
ایله متاع لطف وهمتن ترویج ایدوب انلره باعث جمعیتلرین افاده وتبیین
ایتدکده جملهسی سرجنبان تحسین نظم ❊ ذی المعالی فلیعلون من
تعالی ❊ هکذا هکذا والا فلالا ❊ نشانیله تحسین وآفرین ایلدیلر انجق شمس
الائمة السرخسی ساق مخالفت اوزره قیام وهر بر خادمك بر منکوحهٔ حرهسی
واردر نکاح الامة علی الحرة نك عدم جوازی کالشمس فی وسط النهار دیو
حضاری الزام ایلدی امیر حسن چونکه حکم شریعت بویله در بندخی
جملهٔ ام ولدلریمی اعتاق ایلدم سزلر دخی تجدید نکاحله هر برین صاحبلرینه
الحاق ایدك دیو التماس ایتدکده فقهای حاضرین ثنا یشله یکزبان اتفاق
اولدقلرنده شمس الائمه بنه تصویبلرین تخطئه یه اقدام و بعد الاعتاق
امهات اولادلروزرینه انقضای عدت اقتضا ایدر دیو حاضرینی افحام ایدوب
کرك امیر حسن وکرك علمای حضار امام مشار الیهك (نظم) هو الشمس
ماللشمس فیما نری مثل ❊ نشیدیله فضل ورجحانن اقرار ایلدیلر خلاصهٔ کلام
امام شمس الائمة السرخسی حضرتلری احاطهٔ اجناس علوم وفضائل واماطهٔ ارجاس
رسوم ورذائل جهتلریله معاصرین واخلافنه فائق بلکه متقدمین واسلافنه سابق
ونسبتلری نسبة الشمس الی الکواکب ویاخود نسبة الامیر الی المواکب قبیلندن دینلمکه
لایق وحقنده علماء امتی کانبیاء بنی اسرائل مضمون منیفی صادق براستاد مفیض
الحقایق ایدی (نظم) آه جور چرخ کجرودن هزاران آه آه ❊ شمسه کون
کوسترمیوب آخر اکا ویردی زوال ❊ اختلاف مورخین اوزره درتیوز سکسان اوچ

یاخود طقسان یاخود یشبوز حدود لرندهاول مهر منیر معارف زیر خاك تیرهده
منکسف اولوب انجق تدریس واملا وتصانیف ستایشیله تامحشر مثال
خورشید انور پرتو اقبال ورونق مجد وافضالی مابین الخافقین مؤبد ومقرر
اولشدر ❊ وام ولدك سیدی وزوجی ایکیسی بردن وفات ایدوب وتقدیسی مقدم
وفات ایتدیکی معلوم اولمسه درت آی اون کون معتده اولور یعنی مولا وفات
ایدوب ایکی ماه بش کوندن اقلده زوجه ده وفات ایتدیکنه کوره حره عدتیله
معتده اولور ویاابعد الاجلین ایله معتده اولور که یعنی مقدما مولی وفات ایدوب ایکی
ماه بش کون ویازیاده مرورنده زوج فوت اولدیغنه نظرا عورته احتیاطا
کندوده اوچ حیض اولان درت ماه اون کون عدت لازمه اولور وصورتلرك
جملهسنده ام ولد زوجندن میراث آلامز زوجنك وفاتی وقتنده حریتی تحقق
ایتمدیکندن میراثه شکله مستحق اولنمز ❊ ولاعدة علی امة ومدبرة کان یطأها
لعدم الفراش جوهرة ❊ کرك مولالری کندولرینی آزاد ایتسون ویاوفات
ایتسون وطیٔ ایتدیکی جاریه ومدبره ایچون عدت یوقدر فراش اولمدیغندن
❊ (و) کذا (موطوئة بشبهة) کزفوفة لغیر بعلها (اونکاح فاسد) کموقت
(فی الموت والفرقة) یتعلق بالصورتین معا ❊ ینه بونك کبی موت وفرقت
صورتلرنده زوجنك غیریه زفاف اولنان ویافراشنده بولنوب وطئه دعوت
اولندقده اجابت ایدن عورت کبی شبهه ایله ویاموقتا نکاح اولنمغله نکاح فاسد
ایله وطیٔ اولنان حیضله معتده اولور شبهه احتیاطا حقیقت مقامنه قائم اولنمغله
موتده عدت وفات اولمدیغی عدت وفاتك موتنه قدر کندیله معاشرت ایلدیکی
زوجنه حزن اظهاری ایچون اولوب بونده زوجیت اولمدیغنه بناء در (لطیفه)
مبسوطده شمس الائمة موطوئه بشبهة حقنده امام اعظم وهمام اقدم رحمه الله تعالی
ورضی عنهك وقتنك علماسنك اوزرینه افضلیتنه دلالت ایدر برحکایه نقل ایدر که
برکسه ایکی اوغلونه ایکی قز نکاحلیوب وولیمه وزفاف ایچون وقتك علماسنی
دعوت وجمع اثناسنده امام مشار الیهده اول محلده بولنوب لکن اول حینده اول
قدر شهرتی یوق ایدی ناکاه اثناء لیلهده نسا میانهلرنده برولوله پیدا اولدیکه
زفافده غلط واقع اولدی دیو پس وقتك علماسندن سؤال ایتدکلرنده جواب
ایتدیلر که اخوینك هربری زفاف واصابت ایتدکلری قزدن تبعد ایتسونلر
حتی عدتلری منقضیه اولدقده هربری زوجهلرینه عودت ایتسونلر بوده کندولرینه
عسیر واصعب کلدی پس امام اعظم رحمه اللهدن استفتا اولندقده اخوینك
کندولرندن استفسار بیوردیلرکه سزلرك مطلوبکز ندر جواب ویردیلر که
بزلر موطوئهلریمزی مراد ایدهرز معقود علیهالریمزی دیلمزز امدی افتا بیوردیلر که
هربری زوجهلرینی تطلیق وموطوئهلرینی ترویج وبلا عدة درحال دخول

ایتسونلر زیرا عدت کندولرینکدر سائر علما دخی بو کا رجوع ایتدیلر بحر * انتهى
* (و) العدة (فی) حق (من لم تحض) حرة او ام ولد (لصغر) بان لم تبلغ
تسعا (او کبر) بان بلغت سن الایاس (او بلغت بالسن) وخرج بقوله
(ولم تحض) الشابة الممتدة بالطهر بان حاضت ثم امتد طهرها فتعتد بالحیض
الى ان تبلغ سن الایاس جوهرة وغیرها * سنی هنوز طقوزه بالغه اولمغله
ویا کبر ندنکه سن ایاسکه اللی بشه ویا اللی به رسیده اولمغله حیض کورمیان حره ویا ام
ولد ویاسنله بالغه اولوب یعنی سنی اون بشه رسیده اولوب ده حیض کورمیان
عورت حقنده اکر وطئ اولندیسه اوچ ماهدر مصنف نصفت نصابك ولم تحض
قولیله بردفعه حیض کوروب بعده طهری ممتد اولان شابه خروج ایتدی
یعنی یوسن ایاسه بالغه اولنه دك حیضله معتده اولور * ومافی شرح الوهبانیة
من انقضائها بتسعة اشهر غریب مخالف لجمیع الروایات فلا یفتى به کیف
وفی نکاح الخلاصة لو قیل لحنفی مامذهب الامام الشافعی فی کذا وجب ان یقول
قال ابو حنیفة کذا * وهبانیه شرحنده مزبوره ممتدة الطهرك
عدتی طقوز ماهله منقضیه اولور دیدیکی قول غریب وجمیع روایاته مخالفدر
وبونکله فتوی ویرلمز زیرا قول مزبور امام مالك قولیدر بزلره کوره خطاسی
اعتقاد ایدوب صوابه احتمالی اولان شیله بلاموجب افتا جائز دکلدر نیجه
جائز اولور که خلاصه نك نکاحنده مذکوردر که حنفی المذهب بر عالمدن اشبو
مسئله ده امام شافعینك مذهبی وجوابی ندر دیو سؤال اولنسه کندویه
واجب اولان امام اعظم رحمه الله تعالى بویله بیوردی دیو آنك قولیله جواب
ویرمکدر زیرا انسانه عندنده صواب اولان شیله تکلم وجواب واجبدر
حنفیه قتنده سائر ائمه نك قولی خطادر صواب احتمالیده واردر * نعم لو قضى
مالکی بذلك نفذ کما فی البحر والنهر وقد نظمه شیخنا الخیر الرملی سالما من النقد
فقال * لممتدة طهرا بتسعة اشهر * وقاعدة ان مالکی یقدر * ومن بعده لا وجه
للنقض هکذا * یقال بلا نقد علیه ینظر * بلی ما ر الذکر شرح وهبانیه دن
نقل اولنان ممتدة الطهرده طقوز ماهك مضیله عدت منقضیه اولور مضمونیله
بر مالکی المذهب قاضی حکم ایلسه حکمی نافذ اولور نتکم بحر ونهرده مسطوردر
یعنی قول مشروحله افتانك عدم جوازندن حکم مزبورك عدم نفاذی
لازم کلمز وطقوز ماهدن اصل عدتك انقضاسی صکره کی اوچ ماههدر
مقدمکی التی امتداد طهر کندوده اولان التیدر واشبو مزبور فرعك حکمنی
شیخمز خیریه صاحبی خیر الدین الرملی امام زاهدی یه ووهبانیه شارحنه
وارد اولان بلاموجب خلاف مذهبله افتا اولنمز نقد واعتراضندن سالم

اوله‌رق نظمله بیان بیوروب دیدی ایدی نظم بحر طویلدندر لممتدة تنوینله
وطهرا تمییزیت اوزرینه منصوبدر وفا ضرورة شعردن قصر ایله اوقنور اصلی
وفادر واعراب جهتندن مبتدا بتسعة اشهر خبریدر جمله سی ان مالکی یقدر
شرطنك جوابیدر یعنی مالکی قاضیسی طهری ممتد اولان عورته طقوز ماه
عدت تقدیریله حکم ایلسه اشبو مدة مشروحه کندویه عدت اولوب
وکندودن صکره حنفی قاضیسنك آنی نقضنك وجهی یوقدر فصل مجتهد فیه
اولمغله آنك قضاسی اختلافی رفعدر اشبو اوزرینه اعتراض وارد اولمیان
منوال اوزره دیلور یوقسه بعضك دیدیکی کبی کندویه خلاف مذهبیله
افتادر دیو سؤال ایراد اولنجق امام مالك قولیله فتوی ویریلور دینلمز * واما
ممتدة الحیض فالمفتی به کما فی حیض الفتح تقدیر طهرها بشهرین فستة اشهر
للاطهار وثلاث حیض بشهر احتیاطا * اما ممتدة الحیض اولوب دمی مستمره
اولان عورتك عدتی فتحك حیضنده کی مثللو مفتی به اولان قول احتیاطا
طهرنی ایکی ماهله که اوچینی التی ماهله واوچ حیضیده برماهله تقدیردر
* (ثلثة اشهر) بالاهلة لو فی الغرة والافبالایام بحر وغیره (ان وطئت) فی الکل
ولو حکما کالخلوة ولو فاسدة کامر ولو رضیعا تجب العدة لا المهر قنیة * ویا کبردن
ناشی وسنله بالغه اولمغله حیض کورمیان عورت حقنده عدت اکر غرهٔ شهر ایسه
اهله ایله اعتبار اولنه‌رق اوچ ماهدر یوق غره دکلسه اوچ آی ایامله اعتبار
اولنور اکر حیض ویا شهر ایله اعتبار اولنان فروع متقدمه لرك کلیسنده عورت
هر نقدر حکماده اولورسه خلوت کبی وطئ اولنورسه وباب المهرده مرور
ایتدیکنه نظرا مرقومه خلوت هر نقدر فاسده اولوب حسی ویا شرعی مانع
اولورسه ده زوج رضیع اولورسه عدت واجبه اولور مهر واجب اولمز * (و)
العدة (للموت اربعة اشهر) بالاهلة لو فی الغرة کامر (وعشر) من الایام بشرط
بقاء النکاح صحیحا الى الموت (مطلقا) وطئت اولا ولو صغیرة او کتابیة تحت مسلم
ولو عبدا فلم یخرج عنها الا الحامل * موتده عدت نکاحك موته دك صحیحا
بقاسی شرطیله مطلقا که وطئ بولنسون ویا بولنمسون وزوجه هر نقدر صغیره
ویا بر مسلمك تحت نکاحنده کتابیه وزوج هر نقدر عبد اولورسه ده قریبا مرور
ایتدیکی مثللو وفات غره ده اولورسه اهله ایله اعتبار اولنه‌رق درت آی اون کوندر
آی هر نقدر نقصان اولورسه ده واکر موت اثناء شهرده اولورسه ایامله اعتبار
اولنورده درت ماه اون کون یوز اوتوز کون اعتبار اولنور ایمدی معتدهٔ وفاتدن
انجق بر حامل اخروج ایتدی آنك عدتی بیان اولنمدی عدتی بهمه حال وضع
حمله اولمغله بر عبد مکاتب زوجه سنی اشترا وبدل کتابتی ادا ایتمکسزین وفات

ایتسه نکاح قبل الموت فاسد اولمغله اكر دخول بولنوب و كندودن ولدده
كتورمدیسه ایكی حیضله معتده اولور ❊(قلت وعم كلامه ممتدة الطهر
كالمرضع وهی واقعة الفتوی ولم ارهـا الآن فليراجع ❊ شارح رحمه الله تعالی
ورضی عنه دیركه مصنفك كلامی مرضعه اولان عورت كبی طهری
ممتده اولان عورته عام وشامل اولدی بو ایسه كندودن استفتا اولنان
برحادثه‌در بو آنه‌دك صریح برنقلنی بن كوره‌مدم محلنه مراجعت اولنسون
لكن محشی مولانا طحطاوی دیركه فقهانك لم يخرج عنهـا الا الحامل دیو
تصریحلرندنصكره مراجعته حاجت یوقدر یعنی بوده حاملك غیری اولمغله بونكده
عدتی اوچ آی اون كون اولور ❊(و فی)حق(امة تحیض) لطلاق اوفسخ
(حیضتان) لعدم التجزی ❊ حیض كورر جاریه حقنده طلاق ویافسخدن ناشی
عدت ایكی حیضدر برچق اولمدیغی حیض تجزی قبول اتمدیكنه مبنیدر
❊(و) فی (امةلم تحض) لطلاق اوفسخ (اومات عنها زوجها نصف الحرة)
لقبول التنصیف ❊ طلاقدن ویافسخدن اوتوری ویازوجی وفات ایدن حیض
كورمیان جاریه ایچون عدت تنصیف قبول ایتمكله حره‌نك عدتنك نصفیدر
متوفی عنهـا زوجهـاده ایكی ماه و بش كون ماعداسنده برچق ماهدر معلوم
اوله كه‌رق نعمتی وعقوبتی منصفدر الا نماز وصوم وطهارت وصوم وكفارات
وقصاص واجل عنین دكل اما امه نك ایلا وحدود ونكاح وطلاقی منصفدر
❊ بحر ❊(وفی) حق (الحامل) مطلقـا ولوامة اوكتابية اومن زنابان
تزوج حبلی من زناء فدخل بهـا ثم مات اوطلقها تعتدبالوضع جواهر الفتاوی
(وضع)جمیع (حملهـا) لان الحمل اسم لجمیع مافی البطن ❊ مطلقـا كرك حره
وكرك جاریه ویامدبره ویاكتابیه وحملی كرك زنادن مثلا زنادن حامل اولان
عورتی تزوج ودخول ایدوب بعده وفات ویاتطلیق كبی ویا زناغیریدن
اولسون حامل حقنده عدت حملك جمیعنی وضعله‌در زیرا {ان يضعن حملهن}
آیت كریمه‌سنده حمل مافی البطنك جمله‌سنه اسمدر لكن بردن نزول شرط
دكلدر مثلا توءملر متفرقا مثلا برماهدنصكره بری دخی ظهور ایلسه عدت الكصكره كیله
منقضیه اولور محیطده مسطوردركه بر عورت مستبین الخلقة بر سقط اسقاط
ایلسه آنكله عدتی منقضیه اولور اكا ولد اطلاق صحیح اولمغله اماه مستبین الخلقة
اولمزسه اولمز ❊ وفی البحر خروج اكثر الولد كالكل فی جمیع الاحكام الافی حلها
للازواج احتیاطا ولاعبرة بخروج الرأس ولومع الاقل فلا قصاص بقطعه
ولايثبت نسبه من المبانة لولاقل من سنتين ثم باقيه لاكثر ❊ بحرده مذكوردركه
ولدك اكثرینك خروجی عدتك انقضاسی وولادتنه برشیئی تعلیق ایتمكله اول

شیئك وقوعی مثللو احكامك كلیسنده كلك خروجی كبیدر الا احتیاطا ازواجه حلال
اولمه‌دكل زوج اولنه حلال اولمز عدت منقضیه اولدیغندن ایكنجیه‌ده حلال اولمز
وضع حمل تمام اولمغله باشك خروجنه اعتبار یوقدر هرنقدر جسدك اقلیله‌ده اولورسه
آنكله عدت منقضیه اولمز وانك قطعیله قصاص لازم اولمز بلكه دیت لازم اولور
وبائنا تطلیق اولنان عورت اول باشی خروج ایدن ولدی ایكی سنه‌دن
اقلده كتوروب لكن اكثری ایكی سنه‌دن اكثرده كلسه نسبی زوج مطلقدن ثابت
اولمز ❊(ولو) كان (زوجهـا) المیت (صغیرا) غیر مراهق وولدت لاقل
من نصف حول من موته فی الاصح لعموم آية واولات الاحمال ❊ مزبوره حامل
حقنده عدت وضع حملدر هرنقدر میت اولان زوجی صغیر غیر مراهق
اولوب وقول اصحده {واولات الاحمال} نظم مجیدی عام اولمغله وفاتی وقتندن
نصف حولدن اقلده برولد كتورر ایسه‌ده اصدی اصحك مقابلی نسب كندودن
ثابت اولمغله عدة وفاتله معتده اولسی قولیدر ❊(وفی حبلت بعد موت
الصبی) بان ولدت لنصف حول فاكثر (عدة الموت) اجماعا لعدم الحمل حین
الموت (ولانسب فی حالیه) اذلاماء للصبی نعم ينبغی ثبوته من المراهق احتياطا
ولومات فی بطنهـا ينبغی بقاء عدتها الی ان ينزل اوتبلغ حدالاياس نهر ❊ صبینك
وفاتندنصكره التی آی ویازیاده مدتده حملی ظهور ایدن عورت حقنده عدت
اجماعا عدة وفاتدر حین وفاتده حمل موجود اولمدیغندن عدت شهورایله تحقق
ایلدی ایكی صورتده كه حین موتدن حمل اولدیغی ویاصكره‌دن حادث اولدیغنه
كوره نسبده زوجدن ثابت اولمز صبی ایچون ماء اولمدیغندن كندودن حمل
تصور اولنمز امامشرفینك ولدك نسبنك مغربیه‌دن ثبوتی نكاح علوق مقامنه
قائم اولوب علوقده حقیقت متصور اولدیغنه مبنیدر بونده علوق متصور اولمغله
آنك كبی اولمدی بلی سنی اونه رسیده صبی مراهقدن احتیاطا نسبك ثبوتی
لایق ومناسبدر ولدك عورتك بطننده وفات ایدرسه لایق اولان ولدك
نزولنه‌دك ویاحد ایاسه بالغه اولنه‌دك عدتنك بقاسیدر یعنی حد ایاسه بالغه
اولیجق عدتی اشهر ایله اولور لكن محشی حلبی دیركه بوده {واولات الاحمال
اجلهن} نص جلیلنه منافیدر ❊(وفی)حق (امرأة الفار من) الطلاق
(البائن) انمات وهی فی العدة (ابعد الاجلين من عد الوفاة وعدة الطلاق)
احتیاطا بان تتربص اربعة اشهر وعشرا من وقت الموت فیها ثلاث حیض
من وقت الطلاق شمنی وفیه قصور لانها اولم ترفیها حیضا تعتد بعدها بثلاث
حیض حتی لوامتد طهرهـا تبقی عدتها حتی تبلغ الاياس فتح ❊ فاركه مرض
موتنده عورتنی بائنا تطلیق ایدن كسه‌نك عورتی حقنده عدت اكر مزبور

فار عدت ايچنده وفات ايدرسه احتياطا وفاته طلاق عدتلرندن اجليننك ابعد يدركه وقت طلاقدن كندوده اوچ حيض اولان وقت موتدن درت آى اون كون تربصدر لكن شمنبنك اشبو كلامنده نوعا قصور واردركه مز بوره معتده اول درت آى اون كونده حيض كورمزسه اوندن صكره اوچ حيضله معتده اولور حتى طهرى ممتد اولورسه عدتى سن اياسه بالغه اولنه دك باقيه اولور مشار اليهك كلامندن فهم اولنان مدة مشروحه ده كه اوچ حيضه قصردر ﴿(و) قيد بالبائن لان (لمطلقة الرجعى ماللموت) اجماعا﴾ صورت مشروحه ده متنده مصنفك بائنله قيد لديغى رجعيا تطليق اولنوب حيضله عدت منقضيه اولمقسزين زوجك وفاتى صورتنده اجماعا انجق عدت وفات اولديغنه مبنيدر وبونده زوج فار اولمز ﴿(و) العدة (فيمن اعتقت فى عدة الرجعى لا) عدة (البائن و) لا (الموت) ان تتم (كعدة حرة ولو) اعتقت (فى احداهما) اى البائن والموت (فكعدة امة) لبقاء النكاح فى الرجعى دون الاخيرين﴾ طلاق رجعيله مطلقه جاريه عدت ايچنده عتق اولنسه آنك عدتى حره نك عدتى مثللو اتمام اولنمقدر حيض كوررسه اوچ حيض يوقسه اوچ ماهدر بائنله موت بويله دكلدر يعنى بونلرك برينك عدتنده امه عتق اولنسه عدتى جاريه نك عدتى كبى يا ايكى حيض ويا بريچق آى ويا ايكى آى بش كوندر حره نك عدتنه منقلب اولمز رجعيده نكاح باقى اولوب صكره كيلرده باقى اولمديغندن ﴿وقد تنتقل العدة ستا كامة صغيرة منكوحة طلقت رجعيا فتعتد بشهر ونصف فحاضت تصير حيضتين فاعتقت تصير ثلاثا فامتد طهرها للاياس تصير بالاشهر فعاد دمها تصير بالحيض فمات زوجها تصير اربعة اشهر وعشرا﴾ بعض اولور كه عدت آلتى يه منتقله اولور مثلا برجاريهٔ صغيرهٔ منكوحه رجعيا تطليق اولنوب بريچق آى عدت چكمكده ايكن قبل تمام العدة حيض كورسه عدتى ايكى حيض اولور بعده عتق اولنسه اوچ اولور بنه قبل التمام ايسه بنا أطهرى ممتد اولسه عدتى اشهرايله اولور دمى عودت ايدرسه بنه عدتى حيضله اولور زوجى وفات ايدرسه درت آى اون كون اولور لكن اصل انتقالات بشدر منتقل عنه اعتباريله اولكيله آلتى اولور ﴿(آئسة اعتدت بالاشهر ثم عاد دمها) على جارى عادتها او حبلت من زوج آخر بطلت عدتها وفسد نكاحها و (استأنفت بالحيض) لان شرط الخلفية تحقق الاياس عن الاصل وذلك بالعجز الدائم الى الموت وهو ظاهر الرواية كما فى الغاية واختاره فى الهداية فتعين المصير اليه قاله فى البحر بعد حكاية ستة اقوال مصححة واقره المصنف

لكن اختاره البهنسى ما اختاره الشهيد انها ان رأته قبل تمام الاشهر استأنفت لابعدها﴾ آيسه نك عدتى اشهرايله منقضيه اولدقدنصكره عادت قديمه سى اوزره مثلا كثير وسائل اوله رق دمى عودت ايلسه اما آز برياشه اعتبار اولنمز وياخود زوج آخردن حامل اولسه عدتى باطله ونكاحى فسد اولوب يكيدن حيضله عدتى استيناف ايدر زيرا خلفيت اولان اشهرايله اعتدادك شرطى اصلدن اياسكه نوميدلكك تحققيدر اول ايسه الى الموت عجز دائمله در شيخ فانى حقنده فديهٔ صوم كبى اما خفينه مسح كبى بدلده اصلدن عجز لازم دكلدر آيسه دن حبل اولمقله حبليله حيض كورمسنه استدلال اولندى ووطئده بشبهة اولور واشبو اشهرايله عدتك منقضيه اولوب وحيضله استينافك لزومى امام اعظمدن ظاهر روايتدر تتكم غايه نام كتابده مرسومدر وهدايه ده ده بونى اختيار ايلدى ايمدى كندويه رجوع اولنمق تعين ايتدى واشبو مضمون سابقله بحرده التى قول مصحح نقل وحكايه ايتدكدن صكره حكم ايلدى ومصنفده بونى اقرار ايلدى لكن بهنسى صدر شهيدك اختيار ايلديكى قولكه اكر عورت دمى قبل تمام الاشهر كوررسه عدتى استيناف ايدر صكره ايسه استيناف اتمز قولنى اختيار ايلدى آلتى قول اولكى مطلقا انتقاضكه دمى كرك اياسيله حكمدن مقدم كورسون وياصكره وكرك بعدالشهور كورسون وكرك اثناى شهرده بوهدايه نك مختاريدر ايكنجى مطلقا عدم انتقاضدركه بوده امام اسبيجابى نك مختاريدر اوچنجى قبل تمام الاشهر كوررسه انتقاض بعد تمام الاشهر كوررسه عدم انتقاضدر بونكله ده صدر شهيد افتا ايلدى مجتباده وهو الصحيح المختار للفتوى ديدى دردنجى اياس ايچون بر وقت معين تقدير اولنمق روايت ظاهره سنه كوره منتقض اولوب زيرا بونده امر اياس انجق كندونك ظنيله ثابت اولدى وقتاكه حيض كورنده خطاسى تبين ايلدى وقت تقدير اولنديغنده نظرا عدم انتقاض قوليدر ايضاحده بونى اختيار ايلدى وخانيه بونك اوزرينه قصر ايلدى قدورى وجصاص بونكله جزم ايلدى بدايعده بوقولى اختيار ايلدى بشنجى اياسيله حكم اولنمامشسه منتقض اولور يوقسه اولمز قوليدر حكمك صورتى مثلا زوجاندن برى نكاحك فسادنى ادعا اتمكله صحتيله حكم اولنمق كبى بوده محمد بن مقاتل قوليدر اختيارده بونى تصحيح ايلدى آلتنجى مستقبلده انتقاضى قوليدر ايمدى صكره تطليق اولنه انجق حيضله عدت كوزه در ماضى منتقض اولمز كه اشهرايله عدت منقضيه اولدقدنصكره كى نكاحلر فساده كتمز ونوازلده ده اشبو قولى تصحيح ايتدى بس اقوال ستهنك جملهسى مصححهلردر

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

﴿ قلت وهو مااختاره صدر الشريعة ومنلاخسرو والباقانى واقره المصنف فى باب الحيض وعليه فالنكاح جائز وتعتد فى المستقبل بالحيض كما صححه فى الخلاصة وغيرها وفى الجوهرة والمجتبى انه الصحيح المختار وعليه الفتوى وفى تصحيح القدورى وهذا التصحيح اولى من تصحيح الهداية وفى النهر انه اعدل الروايات وتمامه فيما علقته على الملتقى ﴾ شارح رحمه الله تعالى ديركه صورت مشروحه ده عدتك حيضله استينافى قولى صدر الشريعه نك ومولانا خسروك وامام باقانى نك اختيار ايدوب ومصنفك باب الحيضده اقرار ايلديكى قولدر بوكا كوره نكاح بعد العدة اولمغله جائزدر اماسـتقبلده عدتى حيضله اولور تكم بوقولى خلاصه وغيريده تصحيح ايلدى وجوهره ومجتباده صحيح ومختار اولان بودر وفتوى بونك اوزرينه دركيو مرسوم در وتصحيح قدوريده اشبو تصحيح هدايه نك تصحيحندن اوليدر ديو مذكوردر ونهرده اعدل روايات بودر ديو مصرحدر واشبو بحثك تمامى ملتقى اوزرينه ايتديكم تعليقاتمزده در ﴿(والصغيرة) لو حاضت بعد تمام الاشهر (لا) تستأنف (الا اذا حاضت فى اثنائها) فتستأنف بالحيض (كما تستأنف) العدة (بالشهور من حاضت حيضة او ثنتين (ثم آيست) تحرزا عن الجمع بين الاصل والبدل ﴾ صغيره بعد تمام الاشهر حيض كورسه حيضله استيناف عدت اتمز زيرا حيضيله مقدما كندونك حيض كورديكى تبين اتمدى آيسه ده اولديغى مثللو الاقبل تمام العدة ولو بساعة اثناى عدتده حيض كوررسه حيضله استيناف عدت ايدر نتكم اصله بدل ميانه لرينى جمعدن تحرز ايچون بر ويا ايكى حيض كوروب صكره اياسيله حكم اولنان كمسه ده شهور ايله عدت استيناف اولنديغى مثللو ﴿(و) الاياس (سنه) الرومية وغيرها (خمس وخمسون) عند الجمهور وعليه الفتوى وقيل الفتوى على خمسين نهر وفى البحر عن الجامع صغيرة بلغت ثلاثين سنة ولم تحض حكم باياسها ﴾ آياس كتاب وزننده نوميد اولمق معناسنه در ايس بابى رابعدن قنط معناسنه اياس ويأس بر معنايه در قنوط معناسنه دركه رجانك ضديدر جمهور عندنده روميه وغير روميه عورتده سن اياس اللى بش تقدير اولنمشدر وفتوى بوقولك اوزرينه در وبعضيلر فتوى اللى اولمسى قولنه در ديمشلر بحرده جامعدن نقلا مذكوردر كه برصغيره نك سنى اوتوزه بالغه اولوب حيض كورمسه اياسيله حكم اولنور ﴿(وعدة المنكوحة نكاحا فاسدا) فلا عدة فى باطل وكذا موقوف قبل الاجازة اختيار لكن الصواب ثبوت العدة والنسب بحر) ﴾ اشبو وعدة المنكوحه قولى ماعطف عليهى ايله برابر مبتدا ذكر آتى الحيض خبريدر لكن بو جمله تمامها سابق

الذكر كذا ام ولد مات مولاها او اعتقها وموطوئة بشبهة اونكاح فاسد فى الموت والفرقة قوليله مستغنى عنهادر يعنى آيسه وحامل اولميان نكاح فاسدايله منكوحه نك واطئنك موتى ويامفارقتى ايچون عدتى حيضله در نكاح فاسد مثلا بغير شهود نكاح كبى بس زوجى اولديغنده عالم ايكن بر عورتى تزوج وياكنديله نكاح منعقد اولان الفاظك غيريله عقد اولنان نكاح امثالى نكاح باطللرده وقبل الاجازة نكاح موقوفلرده عدت لازمه اولمدى لكن زيلعى نك نقلنه نظرا صواب اولان عدت ونسبك ثبوتيدر بوكا كوره اختيارك ومحيطك قوللرى سهو وخطايه حمل اولنور ﴿(والموطوئة بشبهة) ومنه تزوج امرأة الغير غير عالم بحالها كما سيجئ ﴾ دخى اوصاف مذكوره ايله موصوفه موطوئه بشبهة عورتك عدتى حيضله در وآخر بابده متنده قريبا كلوركه حالنه عالم اولميه رق غيرك عورتنى تزوج دخى موطوئه بشبهة قبيلندندر اماحالنه عالم اوله رق اولورسه زنا اولور عدت لازمه اولمز وزوجنه كندوبى وطئ حلال اولور ﴿ وللموطوئة بشبهة ان تقيم مع زوجها الاول وتخرج باذنه فى العدة لقيام النكاح بينهما انما حرم الوطئ حتى تلزمه نفقتها وكسوتها بحر يعنى اذا لم تكن عالمة راضية كما سيجئ ﴾ وموطوئه بشبهة اولان عورت زوج اوليله اقامت ايدوب وميانه لرنده نكاح قائم اولمغله عدتده كندونك اذنيله خروج ايدر شوقدر واركه انجق وطئ حرام اولور بنا برين كندويه عورتك نفقه سى وكسوه سى لازمه اولور يعنى عورت حرمة وطئه عالمه وراضيه دكلسه اما عورت حرمة وطئه عالمه وراضيه اولورسه نفقه سى ساقطه اولور نشوزنه بناأ نتكم فروعدن اقدمجه كلور ﴿(وام الولد) فلا عدة على مدبرة ومعتقة غير الايسة والحامل) فان عدتهما بالاشهر والوضع الحيض للموت) اى موت الواطئ (وغيره) كفرقة اومتاركة لان عدة تعرهؤلاء اف براءة الرحم وهو بالحيض ولم يكتف بحيضة احتياطا ﴾ دخى آيسه وحامل اولميان ام ولدى واطئك موتى وياغير يسيكه فراق ويامتاركه سيچون عدت حيضلردر زيرا اشبو مزبورلرده عدت برائة رحمى معرفت ايچوندر بوايسه انجق حيضله اولمغله بونلرده عدت وفات اعتبار اولنمدى بر حيضله اكتفا اولنمديغى احتياطادركه نكاحك فاسدى صحيحنه الحاق اولندى ايمدى مدبره ايله معتقه نك سيدلرى وفات ايدوب ويا كندولرينى عتق ايتدكده عدت لازمه دكلدر واشبو مزبوره لر آيسه ويا حامل اولدقلرنده عدتلرى اشهر ووضع حمل ايله در ﴿(ولا اعتداد بحيض طلقت فيه) اجماعا (واذا وطئت المعتدة بشبهة) ولو من المطلق (وجبت عدة اخرى) لتجدد السبب (وتداخلتا

(والمرئى) من الحيض (منهما و) عليها ان (تتم) العدة (الثانية ان تمت
الاولى) ✻ اجماعا كندوده تطليق اولنان حيضه اعتبار يوقدر نصله واجب
اولان اوچ يا ايكيدر آندن نقصان اولمز معتده اولان عورت شبهه ايله وطئ
اولنسه ومزبور وطئ هرنقدر طلاق وبرن زوجدن اولورسه ده سببكه وطئ
بشبهة تجدد ايتمكله عدت اخرى واجبه اولور وايكى عدت تداخل ايدر
وكوريلان حيض ايكيسندن اولور واولكى تمام اولورسه ايكنجيى اتمام عورتك
اوزرينه لازم اولور معلوم اوله كه كندويه ايكى عدت ايجاب ايدن عورت
يا آنى بر كسه‌دن معتده اولور مثلا ثلاثا تطليق ايدن زوجك عدت ايچنده
وطئى حلال ظنيله وطئ كبى بونده ايكى عدت تداخل ايدر متحده كى صورت كبى
ويا ايكى كسه‌دن معتده اولور مثلا متوفا عنها زوجها درون عدتده شبهه ايله
وطئ اولنمق كبى اشبو صورتلرده عدتلر تداخل ايدر كورديكى حيض انلردن
حساب اولنور اولكى تمام اولوب ايكنجى اولمزسه اوده اتمام اولنور صاحب
بحرك بيانه كوره وطئ بشبهة صورتلرى معلومى اولميه رق زوجنك غيرى به
زفاف اولنان ومطلقهٔ ثلاثك حلال ظنيله قبل زوج آخر ويا بعد زوج آخر
عدتده نكاحله وطئ ومعتده‌يى آخر كسه‌نك شبهه ايله وطئى ويا بر كسه‌نك
عصمتنده اولان عورتى بر آخر كسه‌نك شبهه ايله وطئ ايدوب بعده اول
كسه‌نك تطليقيدر بونده دخى ايكى عدت لازمه‌دردر ✻ وكذا لو بالاشهر او بهما
لو معتدة وفاة فلو حذف قوله والمرئى منهما لعمهما وعم الحائل او حبلت
فعدتها الوضع الا معتدة الوفاة فلا تتغير بالحمل كما مر وصححه فى البدائع ✻
يعنى بويله اشهر ايله معتده اولسه سببك تجدد ديله عدتده تجدد ايدر مثلا
آيسه عدتى خلالنده شبهه ايله وطئ اولنسه ايكنجيده اشهر ايله اتمام ايدر
اولكى كبى ويا معتدهٔ وفات اولديغى مثللو ايكيسيله ده معتده اولسه‌ده ايكى
عدت لازمه اولوب تداخل ايدرلر مثلا معتدهٔ وفات شبهه ايله وطئ اولنديغنه كوره
شهور ايله وفات وحيضله وطئ ايچون معتده اولور ومصنف مرحومك
والمرئى منهما قولى فقط حيض كورن كسه‌يه قاصر اولمغله حذف اولنسه
عدتلرى مجرد اشهر ايله اولانلر ايله ووفات ايچون اشهر ووطئ ايچون حيضله
اولانلره وطلاق ويافسخ ويا وفاتدن ناشى حامل اولميه‌رق معتده اولوب
درون عدتده يازوجندن ويا غيريدن وطئ بشبهة ايله حامل اولانه ده عام
وشامل اولوردى بونده دخى ايكى عدت لازمه اولور برى حيضله وبرى
وضع حمله لكن وضع حمله ايكيسيده منقضيه اولور حامل عند الحنفيه
حيض كورمديكندن الا معتدهٔ وفاتك عدتى شهور ايله در حمله متغيره اولمز

(تنكم)

تنكم فى زوجة الصبى اذا حبلت بعد موته قولنده مرور ايلدى وبدا يعده‌ده
مضمون مشروحى تصحيح ايلدى ✻ (ومبدأ العدة بعد الطلاق و) بعد
(الموت) على الفور (وتنقضى العدة وان جهلت) المرأة (بهما) اى بالطلاق
والموت لانها اجل فلا يشترط العلم بمضيه سواء اعترف بالطلاق او انكر ✻
دخى عدتك ابتداسى طلاق وموتدنصكره فوراوزره در يعنى من غير فصل
ضرورهٔ مزبورلرك عقبنده بولنور عورت كندولرينى هرنقدر بلمزسه‌ده
بنه عدت منقضيه اولور اجل اولمغله مضينه علم شرط دكلدر زوج طلاقى
كرك اعتراف ايتسون وكرك انكار ايتسون ✻ فلو (طلق امرأته ثم انكره
واقيمت عليه بينة وقضى القاضى بالفرقة) كان ادعنه عليه فى شوال وقضى
به فى المحرم (فالعدة من وقت الطلاق لامن القضاء) بزازية وفى الطلاق
المبهم من وقت البيان ولو شهدا بطلاقها ثم بعد ايام عدلا فقضى بالفرقة فالعدة
من وقت الشهادة لا القضاء ✻ ايمدى بر كسه عورتنى تطليق بعده انكار
ايدوب اوزرينه اقامهٔ بينه اولنوب قاضى ميانه‌لرينى تفريقله حكم ايتسه
مثلا شوالده دعوى محرمده طلاقله حكم ايتمك كبى پس عدت طلاق وقتندن
اعتبار اولنور قضا وقتندن اعتبار اولنمز طلاق مبهمده كه مثلا زوج احداكما
طالق قولنده بيان وقتندن اعتبار اولنور وقت طلاقدن اعتبار اولنمز كانه بومضمون
متنك ومبدأ العدة بعد الطلاق والموت قولندن استثنادر صورت مزبوره‌ده زوج
قبل البيان وفات ايتسه عورتلرك هر برلرينه كندوده اوچ حيض استكمال
اولنور عدهٔ وفات لازمه اولور شاهدلرك عورتك طلاقيله شهادتلرندنصكره
بعدمدة تعديل وتزكيه اولنوب فرقتله حكم اولنسه عدت شهادت وقتندن
اعتبار اولنور قضادن اولنمز ✻ بخلاف ما (لو اقر بطلاقها منذ زمان) ماض
فان الفتوى انها من وقت الاقرار مطلقا نفيا لتهمة المواضعة لكن (ان كذبته)
فى الاسناد اوقالت لا ادرى (وجبت) العدة (من وقت الاقرار ولها النفقة
والسكنى وان صدقته فكذلك غير انه) ان وطئها لزمه مهر ثان اختيار و
(لا نفقة) ولا كسوة (ولا سكنى لها) لقبول قولها على نفسها خانية ✻
شول بر صورت مسئلهٔ سابقه‌نك خلافنده دركه بر كسه زمان ماضينك
ابتداسى فلان وقتدن عورتنك طلاقنى اقرار ايدوب لكن عورتى سنى اول
زمانده تطليق ايتمدك ديو طلاقك كندويه اسنادنده زوجنى تكذيب ويا بن
طلاق هيچ بلمم ديسه اقرارى وقتندن عدت واجبه اولور وعورته نفقه
وسكنى لازمه اولور ويا عورت كندويى تصديق ايدرسه بنه اقرار وقتندن
عدت لازمه اولور شوقدر واركه عورتى وطئ ايتديسه زوجه مهر ثانى

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

لازم اولور لكن عـورت ايچون نفقه وسكنى وكسوه ايجاب ايتمز كندونك
قولى كندى نفسنده مقبول اولمغله كندى ايچون واجب اولان ساقط اولور
وفتوى كرك عورتك تصديق وكرك تكذيبى صورتنده عدت اقراری
زماننده اولمغه در مواضعه كه بربرلرينه موافقت تهمتنى نفى ايچون بناءً
عليه مطلقه نك قز قرنداشنى ويا كندودن ماعدا دردى عدت منقضيه
اولمجق تزوجى كندويه حلال اولمز طلاقنى كتم ايتديكندن ناشى كندوينى
زجر ومنع ايچون ✻ وفيها ابانها ثم اقام معها زمانا ان مقرا بطلاقها تنقضى
عدتها لا ان منكرا ✻ دخى ينه خانيه ده ذكر اولنديكه بركسه عورتنى
بائنا تطليق بعده كنديله برزمان برلكده اقامت ايلسه اكر طلاقنى مقر
اولورسه عدتى منقضيه اولور اكر منكر اولورسه اولمز ✻ وفى اول
طلاق جواهر الفتاوى ابانها واقام معها فان اشتهر طلاقها فيما بين الناس
تنقضى والا لا وكذا لو خالعها فان بين الناس واشهد على ذلك تنقضى
والا لا هو الصحيح وكذا لو كتم طلاقها لم تنقض زجرا انتهى وحينئذ فبدؤها
من وقت الثبوت والظهور ✻ دخى جواهر الفتاوانك طلاقنك اولنده ذكر
اولنديكه بركسه عورتنى بائنا تطليق وكنديله بنه مكث واقامت ايلسه
اكر بين الناس تطليق شايع ومشهور اولمشسه عدتى منقضيه اولور يوقسه اولمز
انجق صحيح اولان قول بودر ينه بويله بركسه عورتيله مخالعه ايتسه اكر
ناس ميانه لرنده اشهاد ايله اولورسه عدتى منقضيه اولور يوقسه اولمز ابانه
خلع اولمغله ابانها ديدكدنصكره خلعى ذكره اول قدر حاجت مس ايتمز ايدى
ينه بويلجه طلاقنى كتم واخفا ايدرسه زجراله عدت منقضيه اولمز بوكا
كوره عدتك ابتداسى طلاقك ثبوت وظهورى وقتندن اولور خلاصهٔ كلام
عـورتك طلاقى مشهور وزوج آنى مقر اولورسه عدت وقت طلاقدن اولور
مشهور اولمزسه وقت اقراردن اولور ✻ (و) مبدؤها (فى النكاح الفاسد
بعد التفريق) من القاضى بينهما ثم لو وطئها حد جوهرة وغيرها وقيده
فى البحر بحثا بكونه بعد العدة لعدم الحد بوطئ المعتدة (او) المتاركة اى
(اظهار العزم) من الزوج (على ترك وطئها) بان يقول بلسانه تركتك
ونحوه ✻ نكاح فاسدده عدتك ابتداسى ميانه لرينى قاضينك تفريقندنصكره
ويا متاركه دنصكره كه زوج طرفندن عورتك وطئنى ترك اوزره عزمنى
اظهاركه لسانيله تركتها بلا وطئ ويا خليت سبيلها ديمكله در بوندنصكره عورتى
وطئ ايتسه كندويه حد زنا اجرا اولنور بحرده بحثله وطئك بعد العدة اولمسيله
تقييد ايلدى معتده يى وطئده حد اولمديغنه بناءً ✻ ومنه الطلاق وانكار النكاح

لو بحضرتها والا لا لا مجرد العزم لو مدخولة والا فيكفى تفرق الابدان
والخلوة فى النكاح الفاسد لاتوجب العدة والطلاق فيه لاينقص عدد الطلاق
لانه فسخ جوهرة ولا تعتد فى بيت الزوج بزازية ✻ واظهار عزم قبيلندندر
طلاق ويرمك وعورتك حضورنده اولورسه نكاحى انكار ايتمك يوق حضورنده
اولمزسه اظهار عزم عد اولنمز ومدخول بهاده عزم فقط كفايت ايتمز متاركه
بالقولدن لازمدر واكر مدخول بها اولمزسه مجرد تفرق ابدان كفايت
ايدر نكاح فاسدده كرك صحيحه وكرك غير صحيحه خلوت عدت ايجاب
ايتمز وبونده طلاق عدد طلاقى تنقيص ايتمز فسخ اولديغنه بناءً وعدتى زوجك
بيتنده چكمز زيرا { لاتخرجوهن } نظم جليلى طلاقدن عدت حقنده در
بو عدت متاركه در ✻ (قالت مضت عدتى والمدة تحتمله وكذبها الزوج
قبل قولها مع حلفها والا) تحتمله المدة (لا) لان الامين انما يصدق فيما
لايخالفه الظاهر ✻ برعورت انقضاى عدته محتمل اولان مدتده عدتم
منقضيه اولدى ديوب زوجه كندوينى تكذيب ايلسه عورتك يمينيله قولى مقبول
اولور مودع كبى امينه اولمغله زيرا مودعك رد وديعه ويا هلاكى دعواسنده
قولى مقبولدر واكر مدتك انقضاى عدته احتمالى اولمزسه قولى مقبول
اولمز زيرا امين انجق ظاهره مخالف اولميان محلده تصديق اولنور اما ظاهره
مخالف اولورسه مثلا وصينك بركونده يتيمه بيك درهم انفاق ايتدم ديمسى
مثللو بونده تصديق اولنمز ظاهر كندوينى تكذيب ايتديكندن ✻ ثم لو
بالشهور فالمقدر المذكور ولو بالحيض فاقلها لحرة ستون يوما
ولامة اربعون مالم تدع السقط كما مر فى الرجعة ومالم يكن طلاقها
معلقا بولادتها فيضم لذلك خمسة وعشرين للنفاس كما
مر فى الحيض ✻ بعدزين عدت اكر شهور ايله كوزه ديلورسه
نصده مذكور اولان اوچ ماهله تقدير اولنور واكر عدتك مضيى حيضله ايسه
حره ايچون مدت عدتك اقلى التمش كوندر بس زوج عورتى بعد الوقاع
ابتداى طهرده تطليق ايتدى فرض اولنوب وطهرك اكثرينه نهايت اولمغله
طهرك اقل مدتى اولان اون بش كونى مزبور طهرده اعتبار وحيضله طهرك
ايكيسنك بردن اقلى برعورتده مجتمع اولمق نادر الوقوع اولمغله مزبوره نك
حيضنده وسط اولان بش كونى اعتبار ايتمكله اوچ طهر قرق بش واوچ
حيضده اون بش اعتباريله امام اعظم رحمه اللهك حرهٔ مزبوره نك مدت
عدتى التمش كون تقديرينى امام محمد رحمه الله تعالى منوال محرر اوزره
تخريج بيورمشلر وامام حسن وجه آخر ايله تخريج ايتمشلردر مفصلاته مراجعته

بولنور امامين قتنده حره نك عدتى اوتوز طقوزدر اوچ حيضى طقوز وايكى
طهرى اوتوز اعتباريله عورتك كندوده تصديق اولنه جغى مدتك اقلى
اولمغله كانه آخر طهرده تطليق اولنمسى اعتباريله طهرى ايكى اعتبار ايتديلر
وجاريه ايچون ايكى طهر اوتوز وايكى حيضده اون اعتباريله قرقدر واشبو
حره وامه ايچون مدت مشروحه لك عدت اعتبارى ايلادن مقدمجه رحمتده
مصنفك ولواخبرت مطلقة الثلاث بمضى عدته قولنده مرور ايتديكى مثللو
مستبين الخلقة سقط ادعا ايتميوب وعورتك طلاقى ولادتنه معلق اولمز سه
بويله در يوق سقط ادعا ويامعلق اولورسه مثلا اول التمش كون اعتدادينه
امام اعظمه كوره حيض بحثنده مرور ايتديكى مثللو يكرمى بش كون دخى
ضم اولنورده سكسان بش اولور نتكم ما سبقده مرور ايتديكه نفاسك
اقلينه حد يوقدر لكن اقلنى بيانه عدت ايچون حاجت مس ايدرسه مثلا زوجك
عورتنه اذا ولدت فانت طالق ديوب عورتكده عدتم منقضيه اولدى ادعاسنده
اولديغى كبى امام اعظم رحمه الله تعالى نفاسك اقلنى يكرمى بش كون تقدير
ايلمدى اوچ حيضله برابر امام ثانى اون بر كونله امام ثالث بر ساعتله تقدير
ايتديلر ﴿ (نكح) نكاحا صحيحا (معتدته) ولو من فاسد (وطلقها قبل الوطئ)
ولو حكما (وجب عليه مهر تام و) عليها (عدة مبتدأة) لانها مقبوضة فى يده بالوطئ
الاول لبقاء اثره وهو العدة وهذه احدى المسائل العشرة المبنية على ان الدخول
فى النكاح الاول دخول فى الثانى ﴾ بركسه معتده سنى نكاح صحيحله نكاح
وقبل الوطئ آنى تطليق ايلسه اوزرينه مهر تام واجب اولوب وعورته ده
يكيدن برعدت دخى لازمه اولور عدتان تداخل ايدرلر عورت زوجك يدنده
وطئ اول ايله مقبوضه اولمغله زيرا وطئك اثرى اولان عدت باقيه در وعدتى
هرنقدر نكاح فاسددن ووطئ حكما اولورسه ده يعنى تطليق قبل الوطئ
والخلوة اولورسه ديمك واشبو قبض اولك نكاح ثانيله متحقق اولديغى
قبض مقامنه قائم اولمسى غاصبك يدنده اولان مغصوبى اشتراسنده مجرد عقديله
قابض اولديغى كبى كانه بعد الدخول تطليق ايتمش اولمغله زوجه مهر وعورته عدت
لازمه اولدى غايتى رجعت ايده مز وبو مسئله نكاح اولده دخول ثانيده دخولدر
كلاملرينك اوزرينه بنا اولنان مسائل عشره نك بريدر ايكنجيسى مثلا بركسه
برعورتى نكاح فاسد ايله نكاح ودخول ايدوب بعده ميانه لرينى تفريق وعدتده
ايكن مجددا تزوج وقبل الدخول تطليق ايلسه كندويه تمام مهر وعورته
عدت مستقبله لازمه اولور بو صورت شرحك ولو فاسدا قولنده داخلدر
اوچنجيسى بركسه حال صحتنده عورتنه دخول وباينا تطليق ايدوب صكره

مرضى حالنده عدتده تزوج وقبل الدخول باينا كندوينى تطليق ايلسه زوج
فار اولورمى ويااولمزمى نكاح اولده دخول ثانيده دخولدر قاعده سنه نظرا
فار اولمقدر دردنجيسى برعورت كفوئك غيريه تزويج ودخول اولنوب
صكره ميانه لرينى ولينك طلبيله قاضى تفريق ايدوب صكره ينه اول كسه عدتده
مهر تسميه سيله تكرار تزوج وينه قاضى ميانه لرينى قبل الدخول تفريق ايلسه
امامينه كوره زوجه مهر كامل وزوجيه عدت مستقبله لازمه اولور امام محمده
كوره مهر ثانيك نصفى وعورته مقدمكى عدتى اتمام لازم اولور بشنجى بركسه
برصغيره يى تزوج وكندويه دخول بعده آنى باينا تطليق ايليوب صكره ينه
عدتده تزوج ايدوب وكندوده بالغه وقبل الدخول نفسنى اختيار ايلسه
ينه دخول اولكى دخولدر التنجيسى بركسه برعورتى تزوج ودخول بعده باينا
تطليق بعده عدتده ينه تزوج بعده عورت مرتده بعده شرف اسلامله مشرفه
وينه عدتده تزوج صكره قبل الدخول تطليق ايلسه اشبو صورت فتح القديرده
تزوجك اوچ كره تكراريله بويلجه تصوير اولنمشدر ايكيله تصوير اولنسه ده
كفايت ايدر يدنجيسى ينه بركسه برعورتى تزوج وكندويه دخول ايتدكدنصكره
معاذالله تعالى عورت مرتده بعده شرف اسلامله مشرفه اولوب وزوج
كندوينى باينا تطليق بعده عدتده ينه تزوج وعورت ينه مرتده وينه مسلمه اولوب
ينه زوج تكرار تزوج وقبل الدخول تطليق ايتمسيدر سكزنجى برعورتى تزوج
ودخول بعده ابانه صكره عدتده ينه تزوج صكره قبل الدخول عورتك ارتدا ديدر
طقوزنجى برجاريه يى تزوج ودخول بعده عتق ونفسنى اختيار
صكره ينه عدتده تزوج وقبل الدخول تطليقيدر اوننجيسى ينه
برجاريه يى تزوج ودخول وابانه بعده ينه عدتده تزوج بعده عتق
اولنوب نفسنى قبل الدخول اختياريدر ﴿ كذا فى البحر عن فتح القدير والمعراج ﴾
لكن سادسه وسابعه وثامنه ميانه لرنده فرق انجق تزوجك تكرارى وعدم
تكراريله در واشبو نكاح اولده دخول نكاح ثانيده دخولدر قولى امامينكدر
امام محمد وامام زفره كوره نكاح اولده دخول ثانيده دخول دكلدر ويكيدن
عدت لازمه دكلدر ونصف مهر لازمدر لكن امام محمد قتنده اولكى عدتى
اكمال لازمدر امام زفر نزدنده دكلدر ﴿ وقول زفر لا عدة عليها فتحل للازواج
ابطله المصنف بما يطول وجزم بان القاضى المقلد اذا خالف مشهور مذهبه
لاينفذ حكمه فى الاصح كما لو ارتشى الا ان نص السلطان على العمل بغير المشهور
فلا يسوغ فيصير حنفيا زفريا وهذا لم يقع بل الوقع خلافه فليحفظ ﴾
وامام زفرك مارالذكر من بوره عورتك اوزرينه عدت لازمه دكلدر سائر ازواجه

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بلاعدة تزوجی حلال اولور قولنی مصنف کتاب جزاه الله تعالی یوم الحساب کندی
شرحنده بر کلام طویل و بحث جزیل ایله ابطال و مشار الیهك قولیله حکم ایدن
قاضینك حکمنك عدم نفاذیله جزم ایتدیکه برقاضیٔ مقلد مذهبنك مشهور
ومعروف اولان قولنه مخالفت وآنك خلافیله حکم ایتسه قول اصح اوزره اول
حکمی نافذ اولمز نتکم ارتشا ایدوب رشوت اخذ ایدن قاضینك حکمی نافذ
اولمدیغی کبی الاسلطان نصره الله تعالی کندویه مشهور ومتعارف اولمیان قول ایله
عمله تنصیص وتصریح ایدوب آنکله ده حکم ایله دیرسه بوتقدیرجه کندویه
رخصت اولورده حکمی جائز اولوب وکندوسی حنفی زفری اولور لکن بوده
خلاف واقعدر زیرا قضاة طرف سلطاندن انجق اقوال صحیحهٔ مشهوره ایله
حکمه مولیلردر ایمدی اقوال ضعیفه ایله حکمدن معزول اولمش اولورلر وکمال
فتح القدیرده تصریح ایتدیکه اشبو خصوصده امام زفرك قولی فاسددر
زیرا قول مزبور عدتك مشروعیتندن مقصود اولان نسبلرك عدم اشتباهلرینك
ابطالنی مستلزمدر ﴿(ذمیة غیر حامل طلقها ذمی اومات عنها لم تعتد) عندابی
حنیفة (اذا اعتقد واذلك) لانا امرنا بترکهم ومایعتقدون ﴾ حامل اولمیان
برذمیه یعنی اهل کتاب اولان ذمیه ویا یهودیه‌یی ذمی اولان زوجی تطلیق
ویا فوت اولسه امام اعظم رحمه الله تعالی قتنده عدت چکمز اکر عدم اعتدادی
اعتقاد ایدرلرسه زیرا مسفوره‌لره عدت واجبه اولیجق یا بحق الشرع اولور
ویا بحق الزوج اولور فروع شرعیه ایله مخاطبه اولمملریله شرعا واجبه اولمدی
وزوجده اعتقاد ایتمدیکندن کندولرنی اعتقادلری اوزره ترکله بزلر مأمور
اولدیغمز حسبیله زوجکده حق اولمدی اما وجوب عدتی اعتقاد ایدرلرسه
اتفاقا لازم اولور پس عدت لازمه اولمیجق برمسلم ویاذمی طلاقی عقبنده آنی
تزوج ایلسه جائز اولور لکن برحیضله استبرا ایتمدکجه وطئ ایتمز ﴿(ولو
کانت الذمیة (حاملا تعتد بوضعه) اتفاقا وقید الولوالجی بما اذا اعتقد وها ﴾
واکر ذمیه حامل اولورسه اتفاقا حملنی وضعه دك عدت چکر عدتی ولوالجی
عدتی اعتقاد ایتملریله قیدلدی لکن اصح اولان قول اولدر بطننده ثابت النسب
ولد اولدیغنه بنأ ﴿(و) الذمیة (لو طلقها مسلم) اومات عنها (تعتد) اتفاقا
مطلقا) لان المسلم یعتقده ﴾ ذمیه‌یی مسلم تطلیق ویا وفات ایتسه اتفاقا مطلقا که
کرك اعتقاد ایتسونلر وکرك ایتمسونلر ویا کرك حامل وکرك حائله معتده اولور مسلم
اعتقاد ایتکله حقیدر ﴿(وکذا لاتعتد مسبیة افترقت بتباین الدارین) لان العدة
حیث وجبت انما وجبت حقا للعباد والحربی ملحق بالجماد (الا الحامل) فلا یصح
تزوجها لالانها معتدة بل لان فی بطنها ولدا ثابت النسب ﴾ دار حربدن افتراق ایدن

مسبیه ایچون دخی عدت بوقدر تباین دارین اولدیغندن زیرا عدت واجبه اولدیغی
محللرده انجق عباد حقی اوله‌رق واجبه اولدی وحربی ایسه جماده ملحقدر
ایمدی کندویه حرمت اولمغله فوراعورتی تزوج جائز اولدی لکن حامل
اولورسه تزوجی جائز دکلدر لکن معتده اولدیغنه بنأ دکلدر بلکه بطننده
ثابت النسب ولد اولدیغنه مبنیدر بعضیلر زنادن حبلی کبیدر تزوج اولنور وطئ
اولنمز دیدیلر ﴿(کحربیة خرجت الینا مسلمة اوذمیة اومستأمنة ثم اسلمت
اوصارت ذمیة) لما مرانه ملحق بالجماد (الا الحامل) لما مر ﴾ مزبوره مسبیه
مسلمه ویاذمیه ویا مستأمنه اوله‌رق بزاره خروج ایدوب بعده شرف اسلامله
مشرفه ویاذمیه اولان حربیه کبیدر یعنی بونده دخی عدت اولمز زوجی جماده
ملحق اولمغله لکن حامل اولورسه اولور بطننده ثابت النسب ولد اولدیغنه بنأ
﴿(وکذا لاعدة لوتزوج امرأة الغیر) ووطئها (عالما بذلك) وفی نسخ
المتن (ودخل بها) ولا بدمنه وبه یفتی ولهذا یحد بالحرمة مع العلم لانه زناء
والمزنی بها لاتحرم علی زوجها وفی شرح الوهبانیة لوزنت المرأة لایقربها
زوجها حتی تحیض لاحتمال علوقها من الزناء فلایسقی ماؤه زرع غیره فلیحفظ
لغرابته ﴾ بونه بوبلجه عدت بوقدر زوج اوله وطئ ممنوع دکلدر برکسه بر آخر کسه‌نك
عورتنی غیرك زوجه‌سی اولدیغنی بیله‌رك تزوج ودخول ایتسه ووطئ ودخول
قیدندن لازمدر زیرا مجرد نکاحله عدت لازمه اولمز انجق بوقول ایله فتوی
ویریلور اشته بو عدت لازمه اولمدیغندن حرمته عالم اولورسه زنا اولمغله
کندویه حد اجرا اولنور یعنی لزوم حدده غیرك تحت نکاحنده اولوب وآنکله
مجامعتك حرمته عالمدن لازمدر شارحك ولهذا یحد قولی ماقبلنه مربوط اولمیه‌رق
کلام مستقل اولوب لانه زناء قولی کندویه علت اولسه یاخود لانه زناء
ولهذا اوزرینه تقدیم اولنسه اولی اولوردی وزنا ایدن عورت زوجنه
حرام اولمز وشرح وهبانیه‌ده مذکوردرکه برعورت زنا ایلسه زوجی
کندویه علی وجه الندب حیض کورنه دك تقرب ایتمز زنادن حملی
احتمالیله صویی غیرك زرعنی سقی ایتمسون ایچون شرح وهبانیه‌نك قولنك
غرابتنه بنأ حفظیله امر اولندی ﴿(بخلاف ما اذا لم یعلم) حیث تحرم
علی الاول الی ان تنقضی العدة ولا نفقة لعدتها علی الاول لانها صارت ناشزة
خانیة قلت یعنی لو عالمة راضیة کما مر فتدبر ﴾ اما زوج ثانی عورتك غیرك
عصمتنده اولوب غیرك منکوحه‌سی اولدیغنی بلمزسه صورت مشروحه‌نك
خلافنده‌در اولکنه وطئ حرام اولور حتی عدتی مقضیه اولنه‌دك شبههٔ نکاح
اولمغله وزوج اوله نفقهٔ عدت لازمه اولمز ناشزه اولوب نفسنی وطئدن منع

ایتمه‌سیله شارح دیر که عورتك ناشزه اولوب کندویه نفقه ایجاب ایتمه‌سی
اکر عورت زوج اولك نکاحنده اولدیغنه عالمه و زوج ثانی‌یه نکاحه
راضیه اولدیغنه نظرا در نتکم مصنفك ماسبقده والموطوئة بشبهة قولنك
شرحنده مرورو بو محله احاله اولندی ایدی اما رجعیا تطلیق اولنان عورته
زوج مراجعت ایدوب رجعته عورت عالمه اولمغله آخره تزویج و یا رضاسز
کرها نکاح اولنسه ناشزه عد اولنمز ابو جه تدبر ایله ﴿فروع ادخلت منیه
فی فرجها هل تعتد فی البحر بحثا نعم لاحتیاجها لتعرف براءة الرحم وفی النهر
بحثا ان ظهر حملها والا لا﴾ بر عورت زوجنك منیسنی کندی فرجنه
ادخال ایتسه عدت چکرمی بحرده بحثله بلی چکر دیدی زیرا عورت رحمنك
براءتنی بلمك ایچون عدته محتاجه در و نهرده دخی بحث وتفصیلله مذکوردر
اکر عورتك حملی ظهور ایدرسه عدت لازمه اولور یوقسه اولمز
﴿وفی القنیة ولدت ثم طلقها ومضی سبعة اشهر فنکحت آخر لم یصح اذا لم
تحض فیها ثلاث حیض وان لم تکن حاضت قبل الولادة لان من لا تحیض
لم تحبل﴾ وقنیه‌ده مذکوردر که بر عورت ولد کتوروب بعده زوجی
کندوینی تطلیق و یدی ماه مرورنده بر آخر کسه‌یه تزویج اولنسه اشبو نکاح
صحیح اولمز مادام اول یدی ماهده اوچ حیض کورمدکجه هر نقدر ولادتدن
مقدم حیض کورممش ایسه‌ده زیرا حیض کورمیان عورت حامل اوله‌مز
ایمدی حبلی حیضنه دلیلدر ﴿وفیها طلقها ثلاثا وبقول کنت طلقتها واحدة
ومضت عدتها فلو مضیها معلوما عند الناس لم تقع الثلاث والا تقع ولو حکم
علیه بوقوع الثلاث بالبینة بعد انکاره فلو برهن انه طلقها قبل ذلك بعدة طلقة
لم یقبل بحر﴾ ینه قنیه‌ده مذکوردر که بر کسه عورتنی اوچ طلاق ایله تطلیق
ایدوب بن بر طلاق ایله تطلیق ایتدم و عدتی منقضیه اولدی دیسه اکر واقعا
عدتك کچمسی عند الناس معلوم ومشهور ایسه اوچ طلاق واقع اولمز
یوقسه واقع اولور واکر زوج کندونك اوچ طلاق تطلیقنی انکار دنصکره
بینه ایله اوچك وقوعی ایله اوزرینه حکم اولنوب صکره ینه اقامهٔ بینه ایتسه که
اول اوچدن بوقدر وقت مقدم بن آنی بر طلاق ایله تطلیق ایتدم ایدی اشبو
اوچ محلنه تصادف ایتمدی دیسه اشبو بینه‌سی مقبوله اولمز دعواده تناقض
ایتدیکندن زیرا مقدما اوچك کندودن عدم صدورنی ادعا صکره محلنه
تصادف ایتمدی دیه‌رك صدورنی ادعادر ﴿وفیه عن الجوهرة اخبرها ثقة
ان زوجها الغائب مات او طلقها ثلاثا او اتاها منه کتاب علی ید ثقة بالطلاق
ان اکبر رأیها انه حق فلا بأس ان تعتد وتتزوج﴾ بحرده جوهره‌دن نقلا

مذکوردر که بر عورته موثوق الکلام بر کسه خبر ویرسه که کندونك زوج
غائبی وفات ایتدی و یا کندوسنی اوچ طلاق تطلیق ایتدی و یا زوجندن
کندونه ثقاتدن معتمد کسه‌نك یدیله طلاقنی محتوی بر مکتوب کلسه اکر
کندونك ظن غالبی آنك حق اولمسنه اولورسه کندویه ایقاع و یا موت
وقتندن عدت کوزه‌دوب اره وار مقده بأس یوقدر ینه ترکی اولادر لکن
بو دیانةدر زیرا قاضی بر کسه‌نك خبریله و خطیله عمل ایده‌مز ﴿وکذا
لو قالت امرأة لرجل طلقنی زوجی وانقضت عدتی لا بأس ان ینکحها﴾ ینه
بو یلجه بر عورت بر اره بنی زوجم تطلیق ایتدی و عدتم منقضیه اولدی دیسه
آنی اول کسه‌نك نکاح ایتمسنده دیانة بأس یوقدر ینه ترکی اولادر ﴿وفیه عن کافی
الحاکم لو شکت فی وقت موته تعتد من وقت تستیقن به احتیاطا﴾ بحرده
کافی الحاکمدن نقلا مرسومدر که عورت زوجك موتی وقتنده شك ایتسه
احتیاطا یقین کسب ایتدیکی وقتدن عدت چکر عدتده احتیاط لازم اولمغله
﴿وفیه عن المحیط کذبته فی مدة تحتمله لم تسقط نفقتها وله نکاح اختها عملا بخبر بهما
بقدر الامکان ولو ولدت لاکثر من نصف حول ثبت نسبه ولم یفسد نکاح اختها فی الاصح
فترثه لو مات دون المعتدة﴾ ینه بحرده محیطدن نقلا مسطوردر که عورت زوجی
انقضای عدته محتمل اولان مدتده زوجك عورت بکا انقضای عدتیله خبر
ویردی قولنده عورت کندوینی تکذیب ایلسه عورتك نفقه‌سی ساقطه اولمز
و زوجه اول عورتك قز قرنداشنی نکاح جائز اولور یعنی بونده زوجك
قولی مقبول اولور و نفقه‌نك لزومنده عورتك کلامی تصدیق اولنورده
کانه ایکیسنك خبرلریله‌ده بقدر الامکان عمل اولنمش اولور عورت التی ایدن
زیاده‌ده بر ولد کتورسه‌ده اول ولدك نسبی زوجدن ثابت اولور وقول اصحده
عورتك قز قرنداشنك نکاحی فاسد ایتمز و زوج وفات ایدرسه صکره کی
عورت وارثه اولور معتده اولمز لکن فتح القدیرك عباره‌سندن فهم اولنان
ولد کتوردکی صورتده نکاحك عدم انعقادی و عدم وارثیتیدر فتأمل والله
سبحانه وتعالی اعلم واستغفر الله العظیم الحمد لولیه والصلوة علی نبیه

(فصل فی الحداد)

وقتا که مصنف کتاب علیه رحمة الملك الوهاب عدتی و عدت اوزرینه واجبه
اولان کسه‌یی ذکر و بیان ایتدیکده معتدات اوزره واجب اولان نسنه بیانته
آغاز وشروع ایلدی ﴿جاء من باب احد ومد وفر وروی بالجیم وهو لغة

كما فى القاموس ترك الزينة للعدة وشرعا ترك الزينة ونحوها لمعتدة بائن اوموت ✤
اشبو حداد كلمه سى كتاب وزننده افعال بابندن وثلاثيدن باب اولدن وباب
ثانيدن كلور وجيمله ده مرويدر لغتده خاتونك زوجى وفات ايتدكده
عدتى هنكامنده ياس طوتوب زيب وزيورى ترك ايلمك معناسنه دركه نفسنى
آرايشدن منع ايدر نتكم قاموسده مرسومدر جيم روايتنه نظرا قطع معناسنه
اولوركه كانه زينتدن منقطعه اولمش اولور وشرعده زينتى وزينت مثلو
طيب ودهن وكحلى طلاق باينده وموتدن معتده اولان عورتك تركيدر
✤ (تحد) بضم الحاء وكسرها كامر (مكلفة مسلمة ولو امة منكوحة)
بنكاح صحيح ودخل بها بدليل قوله (اذا كانت معتدة بت اوموت) وان
امرها المطلق او الميت بتركه لانه حق الشرع اظهارا للتأسف على فوات
نعمة النكاح (بترك الزينة) بحلى او حرير او امتشاط بضيق الاسنان ✤ تحد
كلمه سى ماسبقده مرور ايتديكى مثلو باب اولدن ويا ثانيدن اولهرق حانك
ضمى ويا كسريله وتانك فتحيله فعل مضارعدر تامضموم اولورسه افعال
بابندن اولور يعنى بالغه وعاقله مسلمه نكاح صحيحله منكوحهٔ مدخول بها
اولوب ومبتوتت بالطلاقكه ابانه ويا وفاتدن اوتورى معتده اولورسه وهرنقدر
جاريه اولوب ويا زوج مطلق ويا ميت حدادك تركنه رخصت ويروب عورتنه
تركيله امر ايدرسه ده حق شرع اولمغله نعمة نكاحك فوتنه بناً تأسفى
اظهار ايچون عورت التون وكموش وجواهر امثالى حلى ويا حرير ويا
ديشلرى طار طراقله طرانمغله زينتى تركله حداد ايدر اشبو حدادك وجوبى
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك ﴿لاتلبس المتوفى عنها زوجها المعصفر
من الثياب ولا الممشقة ولا الحلى ولا تختضب ولا تكتحل﴾ قول واجب
الامتثاللريله در ✲ نهر ✲ ممشقه آشيله صبغ او لنان ثوب معناسنه در مشق ميمك
كسرى وفتحيله مغره ✤ آشيدر ✤ (والطيب) وان لم يكن لها كسب الا فيه
(والدهن) ولو بلا طيب كزيت خالص (والكحل والحناء ولبس المعصفر
والمزعفر) ومصبوغ بمغرة او ورس (الابعذر) راجع للجميع اذ الضرورات
تبيح المحظورات ولا بأس باسود وازرق ومعصفر خلق لا رائحة له ✤ دخى
رائحهٔ طيبه سى اولان نسنه ايله تطيبى تركله حداد ايدر هرنقدر عورتك اندن
ماعدا كار وكسبى اولمزسه ده يعنى آنى ياپوب ويا تجارتنى ترك ايدر دخى
دهنى تركله حداد ايدر هرنقدر دهن خالص زيت مثلو رائحهٔ طيبه صاحبى
اولمزسه ده دخى كحل وحنايى وعصفور وزعفرانله وآشى واله چهره مثلو
شيلر ايله صبغ اولنمش ثوبى لبسى تركله حداد ايدر الا كه انله وحكه مثلو عذره

بناً لبس حرير وضرورتدن ناشى اكتحال ومعصفر ومزعفر ثوبك غيرى
ستر عورت ايده جك اثواب بولهمزسه اشبو عذرلره بناً مار الذكر زينتلرى
استعمال ايدر لكن كندولريله تزين مراد ايتميه رك زيرا ضرورتدن ناشى
شارع محظوراتى حلال قيلار سياه ومائى وكندو ايچون رائحه اولميان
اسكى معصفر اثواب لبسنده بأس يوقدر ✤ (لا) حداد على سبعة كافرة
وصغيرة ومجنونة (ومعتدة عتق) كوته عن ام ولده (و) معتدة (نكاح فاسد)
او وطئ بشبهة او طلاق رجعى ✤ يدى نوع عورته حداد يوقدر يعنى
كافره وصغيره ومجنونه كافه اولمدقلرندن كندولرينه حداد واجب اولمدى
دخى معتدهٔ عتقكه عتق اولنان ام ولد وسيدى وفات ايدن ام ولد ومعتدهٔ
نكاح فاسد ووطئ بشبهة وطلاق رجعى ايچون حداد واجب دكلدر نعمة
نكاحك كندولرينى فوت ايتمديكنه بناً شارحك كوته قولى ماقبلنه تنظيردر
تمثيل دكلدر وطئ بشبهة قولى منكوحه قولنك محترزيدر ايدى مناسب اولان
معتدهٔ عتقله ذكرى ايدى طلاق رجعى قولى اذا كانت معتدة بت اوموت
قولنك محترزيدر قبل الدخول تطليق اولنان دخى معتده اولمديغندن بو مقامده
ذكر اولنسه مناسب ايدى طلاق رجعيده زوجك رجعتى مرجو اولورسه
زوجه نك تزينى مندوبدر ✤ ويباح الحداد على قرابة ثلثة ايام فقط وللزوج
منعها لان الزينة حقه فتح وينبغى حل الزيادة على الثلثة اذا رضى الزوج
اولم تكن متزوجة نهر وفى اتاتارخانية ولا تعذر فى لبس السواد
وهى آثمة الا الزوجة فى حق زوجها فتعذر الى ثلثة ايام قال فى البحر
وظاهره منعها من السواد تأسفا على موت زوجها فوق الثلاث
وفى النهر ولو بلغت فى العدة لزمها الحداد فيما بقى ✤ زوجك غيرى اقربا
ايچون فقط اوچ كون حداد مباحدر اوچ اوزرينه زياده حلال دكلدر
امام محمد رحمه الله تعالى نوادرده اولان قولنه كوره باباسى ويا اناسى ويا اولادى
ويا اخوه واخوات امثالى سائر اقرباسى ايچون عورته احداد حلال دكلدر
انجق زوجه خاصدر كمال امام مشار اليهك قولنى اوچ اوزرينه زياده يه
محمولدر ديدى مسلمات ايچون ازواجلرينك ماعداسى اقربالرندن ناشى اوچ
كون احداد مباحدر حديث شريف مضمونه بناً وزينت زوجك حقى
اولمغله كندى ايچون زوجه سنى حداددن منع واردر واكر زوج راضى
اولوب ويا عورت زوجده اولمزسه اوچ اوزرينه زياده حلالدر وتاتارخانيه ده
مرسومدركه عورته كون حداد ايچون بعد الموت اثوابنى سواده صبغ ولبسده
معذوريت يوقدر بلكه آنكله كنهكار اولور الا زوجه زوجى حقنده اوچ

كونه‌دك معذوردر ايمدی ماسبقده ذكری سبقت ايدن ولابأس باسود قولی
بعدالموت حداد ايچون صبغ اولنمامغه محمولدر يعنی ذاتنده مصبوغ بالسوادی
لبسده بأس يوقدر ديمك اولور بحرده صاحب. بحر ديديكه مضمون مشروحك
ظاهری عورتك زوجنك موتنده تأسفا اوچ كوندن زياده بعدالموت صبغ
اولنان سواد لبسندن منع اولنمسيدر نهرده مسطوردركه صغيره عدتده بالغه
ويمجنونه افاقت بولوب عاقله اولسه‌لر كندولرينه مدت باقيه‌ده حداد
لازم اولور اسلامله مشرفه اولان كافره كبی ❊(والمعتدة) ای معتدة كانت
عينی فتعم معتدة عتق ونكاح فاسد واماالخالية فتخطب اذالم تخطبها غيره وترضی به
فلوسكتت تقولان (تحرم خطبتها) بالكسر وتضم ❊ عتقدن ويانكاحدن
ويكلا قسميله طلاقدن وياوفاتدن قنغيسندن معتده اولورسه اولسون اشبو
نوع معتده‌لره خانك كسريله وياضميله خطبه كه معتده‌لره دوكور اولمق حرامدر
شارحك فتعم تفريعی عينيك ای معتدة كانت عبارهسندن فهم اولنان
عمومه مبنيدر اماعورت عدتدن خاليه اولورسه اكرغيری كمسه كندويه
دكور اولوب وكندی دخی راضيه اولمش دكلسه اول مثللو عورته خطبه
حلالدر واكرغيری كمسه دكور اولدقده سكوت ايتمش اولورسه اول نوع
عورته دكور اولمقده ايكی قول واردر يعنی برقولده خطبه اولنور وبرقولده اولنمز
اكرغيری كمسه دكور اولورسه اول قسم عورته خطبه حرامدر رسول اكرم
ونبی افخم صلی الله تعالی عليه وسلمك { لا يخطب احدكم علی خطبة اخيه }
حديث واجب الاتباعلرينه بناً خانك ضمی لغتی لغة غريبه‌در
❊(وصح التعريض) كاريدالتزوج (لومعتدة الوفاة) لاالمطلقة اجماعا لافضائه
الی عداوة المطلق ومفاده جوازه لمعتدة عتق ونكاح فاسد ووطیٔ بشبهة نهر لكن
فی القهستانی عن المضمرات ان بناء التعريض علی الخروج ❊ وفات عدتنده
اولوب مطلقه اولميان عورته اجماعا تزوج مراد ايدرم وياالله تعالينك
بكا برصالحه خاتون ميسر ايتمسنی مراد ايدرم ديمك كبی تعريض
صحيح اولدی تعريض تصريحك خلافيدركه كنايه ايله فرقی مثلا
بركمسه‌نك بخلنه اشارة ماأقبح البخل ديمك مثللو ذكر اولنميان معنايه
بركلامك دلالتنی تضمين تعريضدر كنايه فلان طويل النجاد وكثير الرماد
مثللو رديفی ذكر مردوفی ارادهدر وصاحب قاموسك بياننه كوره تعريض
متكلمك صريح كلامنده معنی مراد اولميوب انجق سامعه آنكله معنای مرادی
افهام ايليه‌ نتكم مسلمينه ايذا ايدن كمسه‌يه بالنفس خطابله المسلم من سلم المسلمون
من يده ولسانه ديوتعريض ايليه زيرا مراد موذيدن سلب صفت اسلام ايلمكدن

كنايه‌در طلاق رجعی عدتنده تعريض اصلا جائز دكلدر باينده‌ده مطلقك
عداوتنه مؤدی اولديغنه بناً اولمدی واشبو لافضائه تعليلنك مفادی
عتقدن ونكاح فاسددن ووطیٔ بشبهه‌دن معتده‌يه تعريضك جوازيدر لكن قهستانيده
مضمراتدن نقلا مذكوردركه تعريضك بناسی معتده‌نك اولديغی محلدن
خروجی اوزره‌در ❊(ولاتخرج معتدة رجعی وبائن) بای فرقة كانت علی
مافی الظهيرية ولومختلعة علی نفقة عدتها فی الاصح اختيار اوعلی السكنی
فيلزمها ان تكتری بيت الزوج معراج (لوحرة) اوامة مبوأة ولومن فاسد (مكلفة
من بيتها اصلا) لاليلا ولانهارا ولاالی صحن دار فيها منازل لغيره ولوباذنه لانه
حق الله تعالی بخلاف نحوامة لتقدم حق العبد ❊ كرك رجعی وكرك
باين طلاقدن معتده حرهٔ مكلفه ويا امهٔ مبوئه اولورسه وطلاق هرنقدر نكاح
فاسددن اولورسه‌ده كندی ساكنه اولديغی منزلندن نه كيجه ونه كوندوز
طشره‌يه ونه كندوده سائر كمسه‌نك منازل متعدده‌سی اولان
دارك صحنيكه حوليسنه خروج ايتمز هرنقدر زوج خروجه اذن ويرسه دخی زيرا
اشبو عدت حق الله اولمغله زوجان ابطال ايده‌مزلر اما امه امثالی مدبره وام ولد
ومكاتبه مزبوره حره وامه‌نك خلافنه‌دركه زوج اذن ويرسون ويا ويرمسون
خروج ايدر اغاسنك حقنك تقدمنه بناً ومزبور طلاق باينده اولان فرقت
ظهيريه‌نك بياننه نظرا قنغی نوع فرقتله اولورسه اولسون مثلا زوجك اوغلونی
عورتك تقبيليله بولنان فرقت معصيت كبی وياقول اصحده نفقهٔ عدت وياسكنی اوزره
مخالعه‌ده اولان فرقت مثللو بس مؤنة سكنا اوزرينه مخالعه صورتنده عورته
زوجك منزلنی اكترا لازمدر يعنی مدة عدتده اجرة داری عورت كندی
مالندن ويروب طشره خروج ايتمملی حتی زوج غائب اولوب عورت اجرتله
بردارده ساكنه اولوب واجرتی كندی مالندن ادايه مقتدره اولسه اول عورته
كوره اولديغی محلدن خروج يوقدر بلكه اجرتی كندوسی ادا ايدوب زوجنه
رجوع ايدر اكر اداسی اذن حاكمله اولورسه وامهٔ مبوئه سيدك منزلنده
ساكنه اولوب حره كبی نامحرم كمسه‌لردن قاچوب طشره چقميان جاريه‌يه دينور
❊(ومعتدة موت تخرج فی الجديدين وتبيت) اكثر الليل (فی منزلها) لان نفقتها
عليها فتحتاج للخروج حتی لوكان عندها كفايتها صارت كالمطلقة فلايحل لها
الخروج فتح وجوز فی القنية خروجها لاصلاح مالا بدلها منه كزراعة ولا
وكيل لها ❊ وفات عدتنده اولان خاتونك نفقه‌سی كندونك اوزرينه اولمغله
خروجنه مضطره اولديغندن كيجه‌ده وكندوزده خروج ايدوب واكثرليلی
منزلنده بيتوتت ايدر لكن خروجنه رخصت ضرورة معيشتله مقيددر حتی

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı

کندونك عندنده کفایت قدری نفقه بولنسه مطلقه کبی اولور خروجی حلال
اولاز وقریه‌ده زراعت ویاباغ وباغچه مثللو مالابدمنه اولان امور ومصالحی
کورر وکوزه‌دره‌جکیلی اولمیان عورتك حاجتنی رؤیتی ایچون خروجی تجویز اولندی
لکن مصلحتی حصولپذیر اولدیغی حینده رجوعی ومنزلنده بیتوتتی شرطیله
ومعتمد امورده برآمی اولورسه بنه خروج ایده‌مز ❊ (طلقت) اومات وهی
زائرة (فی غیر مسکنها عادت الیه فورا) لوجوبه علیها ❊ بر عورت مسکننك
غیرنده مثلا زیارة بوینده ایکن تطلیق اولنسه ویاز وجی وفات ایتسه فورا
یعنی در عقب مسکننه عودت ایدر آنده اقامت اوزرینه واجبه اولدیغنه بناً
❊ (وتعتدان) ای معتدة طلاق وموت (فی بیت وجبت فیه) ولایخرجان منه
(الاان تخرج اوینهدم المنزل اوتخاف) انهدامه (اوتلف مالها اولا تجد
کراء البیت) ونحوذلك من الضرورات فتخرج لاقرب موضع الیه وفی الطلاق
الی حیث شاء الزوج ❊ طلاق ویاموتدن ناشی معتده اولان عورتلرك عدتی
عدت کندوده واجبه اولان بیتکه مسکنلرنده کوزه‌درلر وآندن خروج ایتمزلر
الازوج ظلما ویاورثه ویاصاحب بیت کندوبی اخراج ایدرسه ویامنزل
منهدم اولوب ویاعورت انهدامندن خوف ایدوب ویامالی اول محلده تلف اولوب
ویامنزل کراسنی بولامسه ویابونلر امثالی مثلا یالکز بیتوتت ایده‌میوب خوف
ایتمك کبی ضرورتلردن ناشی اول محله اقرب اولان موضعه معتدهٔ وفات خروج
ایدر طلاقده زوجك مراد ایتدیکی محلده ساکنه اولور ولایخرجان معلوم
صیغه سیله در مناسب اولان تا ایله مؤنث صیغه سیله والاان تخرج تثنیه ضمیری
ایله تعبیر اولنمق ایدی ❊ (ولولم یکفها نصیبها من الدار اشترت من الاجانب مجتبی وظاهره
وجوب الشراء لوقادرة اوالکراء بحر واقره اخوه والمصنف قلت لکن الذی رأیته
بنسختی المجتبی استترت من الاستتار فلیحرر ❊ واکر عورتك دارده اولان حصه‌سی
کندوبه کفایت ایتمزسه سائر شرانك ویاکرانك وجوبیدر وبومضمونی
صاحب بحرك قرنداشی ومصنف مرحوم اقرار ایتدیلر شارح رحمه الله تعالی
دیرکه بنم مجتبی نسخه‌مده اشترت بدلنده استتاردن مشتق اوله‌رق استترت صیغه‌سیله
محرردر لکن بو نسخه محرفه اولمق کرك اشترا واجب اولیجق استتار اولمدیغندن
❊ (ولابد من سترة بینهما فی البائن) لئلا یختلی بالاجنبیة ومفاده ان الحائل یمنع
الخلوة المحرمة ❊ طلاق بائن عدتنده زوجان میانه‌لرنده بر سترده‌ن لازمدر که
حتی اجنبیه ایله خلوت اولمیه بوندن مستبان اولان حائلك خلوة محرمه‌یه مانعیتیدر
❊ (وان ضاق المنزل علیهما اوکان الزوج فاسقا فخروجه اولی) لان
مکثها واجب لامکثه ومفاده وجوب الحکم به ذکره الکمال ❊ واکر منزل کندولرینه

ضیق اولوب ویاز وج فاسق اولمغله کندویه امنیت اولنمزسه زوجك اول
منزلدن خروجی اولادر عورتك اول مسکنده مکثی واجب اولوب زوجك‌کی
واجب اولمدیغنه بناً واشبو مضمون مشروحدن فهم اولنان زوجك خروجیله
حکمك وجوبیدر ❊ (وحسن ان یجعل) القاضی بینهما امرأة ثقة ترزق من بیت
المال بحر عن تلخیص الجامع (قادرة علی الحیلولة بینهما) وفی المجتبی الافضل
الحیلولة بستر ولو فاسقا فبامرأة قال ولهما ان یسکنا بعد الثلاث فی بیت واحد اذا
لم یلتقیا التقاء الازواج ولم یکن فیه خوف فتنة انتهی ❊ معتده ایله زوجی
میانه‌لرنده حیلولته قادره بیت المالدن مرتزقه بر معتمده عورتی قاضی‌نك ماینلرینه
حائل قیلمسی کوزل اولدی ومجتباده افضل اولان زوج عادل اولورسه
حیلولت ستره ایله‌در فاسق اولورسه عورتله‌در دیو مسطوردر امام زاهدی
مجتباده دیدیکه زوجان ایچون بعد انقضاء العدة بر بیتده ساکن اولمق واردر
اکر بربرلریله ازواج‌جه التقا واجتماع ایتیوب وکندودن فتنه خوفی اولمزسه
❊ وسئل شیخ الاسلام عن زوجین افترقا ولکل منهما ستون سنة وبینهما
اولاد تتعذر علیهما مفارقتهم فیسکنان فی بیتهم ولا یجتمعان فی فراش ولا یلتقیان
التقاء الازواج هل لهما ذلك قال نعم واقره المصنف ❊ شیخ الاسلامدن سؤال
اولندیکه میانه‌لرنده طلاق وانقضای عدت بولنان سنلری التمشه بالغ
وکندولرینه مفارقتلری متعذر اولادلری اولان زوجان منزللرنده ساکن
اولوب وفراش واحدده مجتمع اولمیوب وازواج معامله‌سی اولمیه‌رق
معاشرت ایتسه‌لر اشبو منوال محرر اوزره کندولرینه الفت واجتماع جائز
اولورمی جواب بیوردیلر بلی اولور لکن یوزی وقوللری مکشوف زوجك
حضورنده اولمقسزین وفتنه خوفندن امنیت شرطیله وسن مشروح
واولاد اولمق حادثهٔ وقعه‌در یوقسه شرط دکلدر ومصنف مرحوم مضمون
مشروحی اقرار ایلدی ❊ (ابانها اومات عنها زوجها فی سفر) ولوفی مصر
(ولیس بینها وبین مصرها مدة سفر رجعت) ولو بین مصرها مدته وبین
مقصدها اقل مضت ❊ برکسه عورتی سفرده اثنای راهده هرنقدر شهرده
دخی اولورسه‌ده بائنا تطلیق ویاوفات ایدوب وعورتك کندیله شهری
مابیننده مدة سفر مسافه اولمسه عورت کیرو رجوع ایدر زوجك منزلنده
اعتداد ایچون واکر عورت مسکنیله بولندیغی محل مابینی مسافهٔ سفر وتوجه
ایتدیکی مقصدی میانه‌سی مدة سفردن دون اولورسه اول مقصدی
جانبنه مرور ایدر ❊ (وان کانت تلك) ای مدة السفر (من کل جانب)
منهما ولا یعتبر مافی میمنة ومیسرة فان کان فی مفازة (خیرت) بین رجوع

ومضى (معهـا ولى اولا) فى الصـورتين (والعود احمد) لتعتـد فى منزل
الزوج ﴾ واكر عورتك تطليـق اولنوب ويا زوجنك وفات ايتـديكى
محلدن شهريله مقصدى جانبلرندن هربرى مدة سفر اولوب وعورت مفازه ده
اولورسه رجوعله مضى مابيننده مخيره در واشبو تخيير صورتيله تعين رجوع
صورتلرندهوعورت ايله برابر وليسى اولسون ويا اولمسون فرق يوقدر لكن
زوجك منزلنده عدت كوزتمك ايچون كيرومسكننه عودت محمود در
وصاعده وصولده بولنان قريه‌لره وبلده‌لره اعتبار اولنمز هرنقدر مدة سفر
اولمزسه‌ده اكا عدول اولنمز ﴿(و) لكن (ان مرت) بمـا يصلح للاقامة
كما فى البحر وغيره زاد فى النهر وبينه وبين مقصدهـا سفر (اوكانت فى مصر)
اوقرية تصلح للاقامة (تعتد ثمة) ان لم تجد محرما اتفاقا وكذا ان وجدت عند
الامام (ثم تخرج بمحرم) ان كان ﴾ لكـن عورت مضى ورجوعنـده مصر
وقريه مثللو اقامته صالح وقابل اولور كنديله عورتك مقصدى بيننده مسافهٔ
سفر محله مرور ايدوب ويا مصرده ويا اقامته شايان قريه‌ده بولنورسه اكر
عورت محرم بولامزسه اتفاقا اول محلده عدت كوزه‌در واكر محرم بولورسه
بنه اول محلده معتده اولور امام اعظم رحمه الله تعالى نزدنده صكره محرمى
اولورسه آنكله خروج ايدر ﴿(وتنتقل المعتدة) المطلقة بالبادية فتح
(مع اهل الكلأ) فى محفة اوخيمة مع زوجها (ان ضررت بالمكث فى المكان)
الذى طلقها فيه فله ان تحول بها والالا وليس للزوج المسافرة بالمعتدة ولو عن
رجعى بحر ﴾ بازى ويابان يرده تطليق اولنان معتده اول محلده مكث واقامت
ايتديكنه كوره مالنه ويا نفسنه ضرردن خوف ايدرسه محفه كه نسا
طائفه‌سنك بنديكى هودجه ويا خيمه‌ده زوجيله اهل اخبيه اولان كوچر عشائر
مقوله‌سيكه قورى وياش اوتله تعيش ايدن ارباب كلأ له انتقال وتحول ايدر
واكر خوف ايتمزسه زوجيله برابر تحول ايتمز وزوج ايچون معتده اولان
عورتيله مسافرت يوقدر هرنقدر عدتى طلاق رجعيدن اولورسه‌ده كلأ
لفظى جبل وزننده قورى وياش اوت معناسنه ﴿(ومطلقة الرجعى
كالبائن) فيهما (غير انها تمنع من مفارقة زوجها فى) مدة (سفر) لقيام
الزوجية بخلاف المبانة كمال ﴾ سفرده رجعيا تطليق ماسبقده مرور ايتديكى
مثللو محلنه مدة سفردن اقل اولورسه حقنده رجعتك وجوبى واكر كيده‌جك
محلى اقل اولورسه مضيى وسائر احكامنده بائن كبيدر شوقدروار كه
زوجيتك قيامنه بنأ سفر شرعى مسافه‌ده زوجندن مفارقتدن منع اولنور
اما مبانه بونك خلافنه‌در كه ياديلديكى كسه ايله رجوع ايدر يامقصدى

جانبنه مضى ايدر ميانه‌لرنده نكاح مرتفع اولديغندن نتكم ماسبقده مرور ايلدى
﴿فروع طلب من القاضى ان يسكنها بجواره لايجيبه وانما تعتـد فى مسكن
المفارقة ظهيرية ﴾ معتده اولان عورتك زوجى قاضيدن عورتى كندى جوارنده
بر محلده اسكانى استدعا ايتسه قاضى استدعاسنه مساعده ايتمز بلكه
انجق مفارقت ايتديكى مسكنده عدت چكر {لاتخرجوهن من بيوتهن} آيت كريمه‌سيله
﴿قبلت ابن زوجها فلها السكنى لاالنفقة تاتارخانية ﴾ زوجنك اوغلونى
تقبيل ايدن عورت ايچون مدت عدتده سكنا لازمدر حق شرع اولمغله نفقه
لازم دكلدر فرقت كندونك معصيتيله حاصل اولديغنه بنأ واشبو مسئله‌نك
ذكرى كندوده نفقه لازم اولميان اون برمواضعى عد واحصاده قريبا كلور ❋
﴿لاتمنع معتدة نكاح فاسـد من الخروج مجتبى قلت مر عن البزازية خلافه لكن
فى البدائع له منعها لتحصين مائه كالكتابية والمجنونة وام ولد اعتقها فليحفظ ﴾
نكاح فاسددن معتده اولان عورت خروجدن منع اولنمز شارح رحمه الله تعالى
ديركه بزازيه‌دن نقلا بونك خلافى ماسبقده مصنفك ولاتخرج معتدة رجعى
وبائن قولنى شرحده باى فرقة كانت على مافى الظهيرية قوليله بيان ايده‌رك مرور
ايتدى بوكا كوره بونده صواب اولان عن البزازية بدلنه عن الظهيرية ديمكدر
لكن بدايعده مذكوردركه كتابيه ومجنونه وعتق اولنان ام ولدده اولديغى
مثللو بونده دخى صويونى حفظ ايچون عورتى خروجدن منع واردر شارحك
لكن ايله استدراكى مجتبى ايله ظهيريه‌نك تصريحلرى ميانه‌لرنده اولان منافاتى
دفعيدركه مجتبانك كلامنده اولان خروجك جوازى زوجك خروجدن عدم
منعنه حمل اولنوب ظهيريه نككندن فهم اولنان عدم خروج زوجك خروجدن
منعنه حمل ايله‌در ❋

﴿(فصل فى ثبوت النسب)﴾

اشبو فصل كندوده نسب ثابت اولوب ويا اولميان شى بياننده‌در علامهٔ
حموى ماقبلنه مناسبتنى شو وجهله بيان ايدركه ذوات حمل اولان معتده‌لرك
اعتدادلرندن نسبك ثبوتنك لازم كلديكى ايچوندر ﴿(اكثر مدة الحمل سنتان)
لخبر عائشة رضى الله تعالى عنها كمامر فى الرضاع وعند الائمة الثلاثة اربع
سنين ﴾ حملكه ولدك اناسنك بطننده استقرارى مدتنك اكثرى ايكى سنه‌در
رضاعده مرور ايتديكى مثللو ام المؤمنين حضرت عايشه رضى الله تعالى عنها
وعن ابويهادن روايت اولنان {الولد لايبقى فى البطن اكثر من سنتين ولو بظل

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

مغزل } خبر حیرالبشره یعنی بناً ولد اناسنك بطننده ایکی سنه‌دن زیاده
باقی قالمز اول زیاده هرنقدر ظل مغزل قدری اولورسه‌ده مغزل آلة
غزلکه چقرقدر زیرا بونك حالة دورانده کولکه‌سی سائر کولکه‌لردن
ذوالاسرع اولمغله قلتده بوضرب مثل اولدی ائمهٔ ثلثه نزدلرنده درت سنه‌در
❊(واقلها ستة اشهر) اجماعا ❊ حملك مدتنك اقلی اجماعا التی آیدر غالبا
مدة حمل طقوز ماهدر ❊(فیثبت نسب ولد معتدة الرجعی) ولو بالاشهر
لایاسها بدائع وفاسدالنکاح فی ذلك کصحیحه قهستانی (وان ولدت لاکثر
من سنتین) ولولعشرین سنة فاکثر لاحتمال امتداد طهرها وعلوقها فی العدة
(مالم تقر بمضی العدة) والمدة تحتمله ❊ ایمدی طلاق رجعیدن عدت کوزه‌دن
عورتك کتوردکی ولدك نسبی زوج مطلقدن ثابت اولور هرنقدر ایاسی ظنیله
عدتی اشهر ایله اعتبار اولنوب وایکی سنه‌دن اکثرده مثلا یکرمی ویا زیاده
سنه‌ده ولد کتورر ایسه‌ده مثلا اون سنه‌ده برکره حیض کورمیله مزبوره‌نك
طهرینك ممتد اولوب وعدتده حامل اولمسی احتمالندن زنایه ووطئ بشبهة اولمغه
مجال یوقدر ومزبور ولدك نسبنك ثبوتی طلاق عقیبنده‌کی مدتك مضی عدته
احتمالی اولوب مثلا امام اعظم رحمه الله نزدنده التمش وامامین قتنده اوتوز طقوز
کون اولمق کبی ومضی عدتی عورت اقرار ایتمزسه واشبو ثبوت نسب
خصوصنده نکاحك فاسدی صحیحی کبیدر ❊(وکانت) الولادة (رجعة) لو
(فی الاکثر منهما) اولتمامهما لعلوقها فی العدة (لافی الاقل) للشك ولوثبت نسبه
(کما) یثبت بلادعوة احتیاطا (فی مبتوتة جائت به لاقل منهما) من وقت
الطلاق لجواز وجوده وقته (ولم تقر بمضیها) کامر ❊ مزبور معتدهٔ رجعینك
ایکی سنه تمامنده ویا اکثرده ولد کتورمسی رجعت اولور درون عدتده
حامل اولمش اولمغله اما مجرد حبل رجعت اولمز انتفاخ اولمسی احتمالندن ایکی
سنه‌دن اقلده ولد کتورمسی رجعت عد اولنمز قبل الطلاق ویابعد الطلاق
علوقه احتمالی اولمغله شك اولدیغندن هرنقدر ولدك نسبی کندودن ثابت
اولورسه‌ده نتکم ایکی سنه‌دن اقلده ولد کتورن کرك خلع وکرك طلاق
باینله نکاحدن مقطوعه اولان ومضی عدتی اقرار ایتمیان عورتده وقت طلاقدن
احتیاطا بلادعوة نسب ثابت اولدیغی کبی نتکم والمدة تحتمله قولنده مرور
ایتدی حملك وقت طلاقده وجودینك جوازینه بناً ❊(وان لتمامهما لا)
یثبت النسب وقیل یثبت لتصور العلوق فی حال الطلاق وزعم فی الجوهرة انه
الصواب (الابدعوته) لانه التزمه وهی شبهة عقد ایضا والااذا ولدت توأمین
احدهما لاقل من سنتین والآخر لاکثر ❊ واکر مرقومه مبتوته ایکی

(سنه)

سنه تمامنده ولد کتوررسه نسب ثابت اولمز الازوج بندن دیو
دعوی ایدرسه نسب کندودن ثابت اولور والدی التزام
ایدندیکندن واشبو دعوای مرقومه شبههٔ فعل اولدیغی مثللو
شبههٔ عقددر بعضیلر طلاق حالنده حملك وجودی احتمالندن نسب ثابت اولور
دیدیلر جوهره صاحبی صواب اولان اشبو بعضك قولیدر دیوزعم ایلدی
دخی نسب ثابت اولمز الا عورت ایکی ایکز ولد کتوروب برنی ایکی سنه‌دن
اقلده وبرنی ایکی سنه‌دن اکثرده کتورسه امامینه کوره ولدلرك ایکیسنکده
نسبی زوجدن ثابت اولور ایکیسی برصودن خلق اولندیغنه بناً امام محمد
رحمه الله قتنده نسبلری اندن ثابت اولمز ایکنجی علوق حادثدن اولمغله اولکیده
ضرورة اویله اولدی ❊(والا اذا ملکها فیثبت ان ولدته لاقل من ستة اشهر
من یوم الشراء ولولاکثر من سنتین من وقت الطلاق وکالطلاق سائر اسباب
الفرقة بدائع لکن فی القهستانی عن شرح الطحاوی ان الدعوة مشروطة
فی الولادة لاکثر منهما ❊ دخی نسب زوج مطلقدن ثابت اولمز الا برجاریه‌یی
مقدما نکاح ودخول بعده باینا تطلیق بعده اول جاریه‌یه مالك اولسه
اکر یوم شرادن التی ماهدن نقصانده ولد کتوررسه نسبی آندن ثابت اولور
معتده‌نك ولدی اولمغله وقت طلاقدن هرنقدر ایکی سنه‌دن اکثرده
اولورسه‌ده سائر اسباب فرقتدن عدت طلاق باینده‌ن عدت کبیدر لکن قهستانیده
شرح طحاویدن نقلا مسطوردرکه زوجك ولدبندندر دیو دعواسی
ایکی سنه‌دن اکثرده ولادت صورتنده مشروطه‌در اما ایکی سنه تمامنده
ولادتده دعوایه احتیاج اولمز قهستانینك استدراکی متنك وان لتمامهما
لاالابدعوته عبارهٔ سنندر ❊(وان لم تصدقه) المرأة (فی روایة) وهی
الاوجه فتح ❊ صورة مشروحه‌ده بر روایتده عورت هرنقدر زوجی دعواسنده
تصدیق ایتمزسه‌ده زیاده وجیه اولان روایت بودر ❊(و) یثبت نسب
ولد المطلقة واو رجعیا (المراهقة المدخول بها) وکذا غیرالمدخولة ان ولدت
لاقل من الاقل (غیرالمقرة بانقضاء عدتها) وکذا المقرة ان ولدت لذلك من وقت
الاقرار (اذالم تدع حبلا) فلو ادعته فکبالغة (لاقل من تسعة اشهر)
منذ طلقها لکون العلوق من العدة ❊ مدخول بها اولوب انقضای عدتی
مقره اولمیان هرنقدر رجعیله اولورسه‌ده تطلیق اولنان سنی طقوزه بالغ اولوب
کندی مثللو جماع اولنان صبیهٔ مراهقه زوجك کندویه طلاق
ویردیکی وقتدن طقوز ماه مروردن اقلده حبل ادعا ایتمکسزین ولد کتورسه
نسبی کندودن ثابت اولور حمل عدتدن اولمغله بنه بویلجه مدخول بها اولمیان

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

مراهقه مدة حملك اقلندن اقلده ولد كتورسه وانقضاى عدتى مقره اولان
اقرارى وقتندن التى ايدن اقلده ولد كتورسه نسبى زوجندن ثابت اولور
ايمدى مزبوره مراهقه حبل ادعا ايلسه بالغه كبى اولور شارحك اشبو
فلو ادعته فكبالغة كلامى ذكر آنى متنى تكرادر (والالا) لكونه بعدها
لانها الصغرها يجعل سكوتها كالاقرار بمضى عدتها واكر طقوز ايدن اقلده
حمل ادعا ايتمك ايجيوب بلكه طقوز ماهك باشنده وياا كثرده ولد كتورسه
نسب زوجدن ثابت اولمز علوق ولدعدتد نصكره اولمغله مزبوره مراهقه نك
سكوتى مضى عدتنى اقرار كبى قيلندى صغرينه بناً (فلوادعت حبلا
فهى ككبيرة) فى بعض الاحكام (لاعتزا فيها بالبلوغ) ايمدى مزبوره
مراهقه حبل دعواسى ايدرسه بعض احكامده كبيره كبيدر بلوغنى اعتراف
واقرار ايتديكندن (و) يثبت نسب ولد معتدة (الموت لاقل منهما
من وقته) اى لموت (اذا كانت كبيرة ولوغير مدخول بها) اما الصغيرة فان ولدت
لاقل من عشرة اشهر وعشرة ايام ثبت والالا معتدهٔ وفات كبيره اولورسه
وفات وقتندن ايكى سنه دن اقلده ولدينك نسبى ثابت اولور هر نقدر عورت
مدخول بها اولمزسه ده اما صغيره اولورسه وفاتدن اون اى اون كوندن
اقلده ولد كتوررسه نسب زوجدن ثابت اولور ولدك عدة وفات اولان درت
آى اون كونك مضيندن مقدم موجود اولديغى تبين ايتديكندن يوق مدة
مشروحه دن اقلده ولد كتورمزسه نسب ثابت اولمز عدة وفاتك
مضيندنصكره ولدك حادث اولمش اولديغنه بناً ولو اقرت بمضيها بعد
اربعة اشهر وعشر فولدته لستة اشهر لم يثبت واكر درت اى اون كوندنصكره
عدتنك مضيىنى اقرار والتى ايده ولد كتوررسه نسب ثابت اولمز و اما
الآئسة فكحائض لان عدة الموت بالاشهر للكل الاالحامل زيلعى صورهٔ
مرقومه ده آيسه حائض كبيدر عدة موت جمله سنده اشهر ايله اولمغله الاحامل
عدتى وضع حملله در (وان ولدته لاكثر منهما) من وقته (لا) يثبت بدائع
ولولهما فكالاكثر بحر بحثا سابق الذكر معتده موت وقتندن ايكى سنه دن
اكثرده ولد كتوررسه نسب ثابت اولمز ولد بطنده ايكى سنه دن زياده مكث
ايتديكندن واكر ايكى سنه تمامنده ولد رسه اكثرده كبيدر (و) كذا
(لمقرة بمضيها) لو (لاقل من اقل مدته من وقت الاقرار) ولاقل من اكثرها
من وقت البت للتيقن بكذبها (والالا) يثبت لاحتمال حدوثه بعد الاقرار
ينه بويلجه عدتك مضيىنى مقره اولان كرك باينه دن وكرك رجعيه دن وكرك
موتدن معتده وقت اقراردن مدت حملك اقلى اولان التى آيدن اقلده ولد كتوررسه

وبتكه طلاق باينه ده وموتده وقت بينونتدن مدت حملك اكثرندن اقلده ولد
كتوررسه نسبى زوجدن ثابت اولور رجعى ولد ايله مشغول ايكن انقضاى
عدتى اقرار ايتمكله كذبى متيقن اولديغندن يوق وقت اقراردن التى ايدن
اقلده ولد كتورميوب بلكه التى ايده ويازياده ده ولد كتورسه ولدك
بعدالاقرار حدوثى احتماليندن نسب ثابت اولمز (و) يثبت نسب ولد
(المعتدة) بموت اوطلاق (ان جحدت ولادتها بحجة تامة) واكتفيا بالقابلة قيل
وبرجل (اوحبل ظاهر) وهل تكفى الشهادة بكونه ظاهرا فى البحر بحثا نعم
وفات وياطلاقدن ناشى عدت كوزه دن عورتك ولادتى زوج وياورثه جانبندن
انكار اولنورسه ولدك نسبى امام اعظم رحمه الله تعالى قتنده حجة تامه كه
ايكى رجل ويابر رجل ايله ايكى عورتك شهادتيله ثابت اولور امامين قابله نك شهادتيله
بعضيلر بر رجلك شهادتيله اكتفا ايتديلر ويا حبل ظاهر كه كندوده برامارهٔ
حمل اولوركه كندويى هر برمشاهده ايدن كمسه كندونك حامل
اولديغنه ظن غالب ايدر آنكله ينه ولدك نسبى ثابت اولور وحبلك ظهورينه
شهادت كفايت ايدر ديو بحث ايدرك بحرده مسطوردر (اواقرار)
الزوج (به) بالحبل ولو انكر تعيينه تكفى شهادة القابلة اجماعا كما تكفى فى معتدة
رجعى ولدت لاكثر من سنتين لالاقل (اوتصديق) بعض (الورثة) فيثبت فى حق
المقرين ويا زوجك حبلى اقراريله نسب ثابت اولور ولدك تعيينى زوج
وياورثه جانبندن انكار اولنسه قابله خاتونك شهادتى اجماعا كفايت ايدر
ايكى سنه دن اكثرده ولد كتورن معتدهٔ رجعينك حقنده مرقومه نك
شهادتى كفايت ايتديكى كبى ايكى سنه دن اقلده ولد كتورن حقنده كفايت
ايتمز ويابعض ورثه نك ولادتى تصديقيله كندولرى حقنده نسب ثابت اولور
اكر زوج بعدالانكار وفات ايدوب وولادته براحد شهادت ايتمزسه ارث
كندولرينك خالص حقلرى اولمغله انده تصديقلرى قبول اولنور (و) انما (يثبت
النسب فى حق غيرهم) حتى الناس كافة (ان تم نصاب الشهادة بهم) بان شهد
مع المقر رجل آخر وكذا لوصدقه عليه الورثة وهم من اهل التصديق فيثبت النسب
ولا ينفع الرجوع مقرك غيرى جميع ناس حقلرنده ولدك نسبنك ثبوتى انجق
نصاب شهادتك كندولريله تماميله اولور مقر ايله برابر برآخر رجلك شهادت
ايتمسى مثللو ينه بويلجه مقرى اقرارى اوزره ارباب تصديق اولان عاقل و بالغ
ورثه لر تصديق ايتسه لر ينه نسب ثابت اولور يعنى مقر ايله معا شهادت ايدن كرك
اجنبى وكرك ورثه اولسون ميانه لرنده فرق يوقدر ومزبور مقر اولان ورثه
اقرارندن رجوع ايتسه كندويه رجوعى برنفع ويرمز بلكه ولد كندونك

حصه‌سنده مقاسمه ایدر واقرار ایدن ورثه نصاب شهادته بالغ اولسه‌لر
نسب کندولری حقنده ثابت اولدیغی مثللو غیری حقنده دخی ثابت اولور
❊(والا) یتم نصابها (لا) یشارك المكذبین وهل یشترط لفظ الشهادة ومجلس
الحكم الاصح لا نظرا لشبه الاقرار وشرطوا العدد نظرا لشبه الشهادة ونقل
المصنف عن الزیلعی مایفید اشتراط العدالة ثم قال فقول شیخنا وینبغی
ان لاتشترط العدالة مما لاینبغی ❊ واكر نصاب شهادة مقر ایله تمام اولمزسه
مثلا بر ار ایله برعورت اولمق كبی ولد مكذ بینه مشارك اولمز حقلرنده نسب
ثابت اولمدیغندن واشبو مار الذكر ورثه‌نك ولدی تصدیقنده شهادت لفظی
وحكم مجلسی شرطمیدر اصح اولان اقراره مشابه اولدیغنه نظرا عدم اشتراطیدر
وشهادته شبهنه نظرا فقهاعددی شرط قلدیلر ومصنف مرحوم زیلعی دن عدالتك
اشتراطنی افاده ایدر مضمونی نقل ایدوب بعده بحرده بزم شیخمزك عدالت شرط
اولنمق لایقدر قولی لایق اولمیان شیلردندردیدی منقوله مخالف اولدیغندن ❊ قلت
وفیه انه كیف تشترط العدالة فی المقر اللهم الاان یقال لاجل السرایة فتأمل
ولیراجع ❊ شارح رحمه الله تعالی دیركه اشبو امام زیلعی دن نقل اولنان قوله
سؤال ایراد اولنوركه مقرده عدالت نه‌حالده شرط قلنور جواب ممكنكه مقرك غیری‌یه
نسبك سرایتی اولمغله عدالت شرط قلندی ❊(واوولدت فاختلفا) فی المدة (فقالت
المرأة) نكحتنی مذ نصف حول وادعی الاقل فالقول لها بلایمین) وقالا تحلف
وبه یفتی كما سیجیئ فی الدعوی (وهو) ای الولد (ابنه) بشهادة الظاهر
لها بالولادة من نكاح حملا لها علی الصلاح ❊ برعورت ولد كتوردكده
زوجیله كندوسی میانه‌لرنده زوجك تحت نكاحنه دخولی مدتنك مقدارنده
اختلاف واقع اولوب عورت سن بنی نكاح ایده‌لی آلتی ماه اولدی دیوب زوج اقل ادعا
ایلسه قول بلا یمین عورتكدر امامین رضی الله عنهما عورت تحلیف اولنور دیدیلر
ودعواده قریبا كلدیكنه نظرا انجق بو قول ایله فتوی ویریلور وولد زوجك
ابنی اولور ظاهر كه ولادتك نكاحدن اولوب سفاحدن یعنی زنادن اولمسی عورتك حالنه
شهادت ایدوب وكندویی صلاحه حملا ❊(قال ان نكحتها فهی طالق فنكحها
فولدت لنصف حول مذ نكحها لزمه نسبه) احتیاطا لتصور الوطئ حالة
العقد ولو ولدته لاقل منه لم یثبت وكذا لاكثر ولو بیوم ولكن بحث فیه فی الفتح
واقره فی البحر (و) لزمه (مهرها) بجعله واطئا حكما ولا یكون به محصنا
نهایة ❊ بركمسه بن فلان عورتی نكاح ایدرسم بوش اولسون دیوب عقیبنده
آنی تزوج ایدوب وحین عقددن آلتی آی مرورنده بر ولد كتورسه احتیاطا
ولدك نسبی كندودن لازم اولور عقد حالنده وطئ متصور اولمغله مثلا زوجان

كندولری بانفسهما عقد ایدوب وشاهدلر كلاملرینی استماع ایتمكله ویاخود
زوجان عقده غیری كمسه‌لری توكیل ایدوب نكاح انزاله توافق ایتمكله اولور
التی آیدن اقلده ولد كتورسه نسب ثابت اولمز علوق قبل النكاح اولمغله بنه
بو یلجه مدة مشروحه‌دن هرنقدر بركون دخی اولو رسه‌ده اكثرده ولد كتورسه
نسب ثابت اولمز علوق صكره‌دن اولدیغی تبین ایتمكله زیرا صورت
مشروحه‌ده وقوع طلاقله حكم اولندقده عدتك عدم وجوبیله‌ده حكم اولندی
طلاقك قبل الدخول والخلوة وقوعنه بناءً وحكم مزبورك بطلانی تبین ایتدی
لكن فتحده فقهانك مدة حملك اكثریسنده ولد كتوردیكنده نسبك نفیی احتیاطا
اثباتی قوللرینه منافیدر دیو بحث اولندی وصاحب بحر مزبور بحثی اقرار
ایلدی وصورت مشروحه‌ده زوجه مهرده لازم كلور حكما واطئ اولمغله
لكن آنكله محصنه اولمز وطئی متیقن اولمدیغندن زنا ایتسه حدی جلده ایله
اولور رجمله اولمز ❊(علق طلاقها بولادتها لم تطلق بشهادة امرأة) بل
بحجة تامة خلافا لهما كامر ❊ بركمسه عورتك طلاقنی ولادتنه تعلیق ایتسه برعورتك
ولادته شهادتیله عورتی بوش اولمز بلكه حجة تامه كه ایكی رجل ویا ایكی
عورتله بر رجلك شهادتلرندن لازمدر امامین ایچوندر اختلاف مشار الیهما
بوخصوصده برعورت حجتدر آنك شهادتیله عورت تطلیق اولنور بیوردیلر
رجالك مطلع اولمدقلری محلده نسانك شهادتلری جائزه‌در حدیث شریف
مضمونه بناءً بدایه‌ده امامین قولی اوزره عورتك عدالتنی شرط ایلدی نتكم
ماسبقده واكتفیا بالقابلة قولنده مرور ایلدی ❊(ولواقر) المعلق (مع
ذلك بالحبل) اوكان ظاهرا (طلقت) بالولادة (بلا شهادة) لاقراره بذلك
واما النسب ولوازمه كاموميه الولد فلا یثبت بدون شهادة القابلة اتفاقا
بحر ❊ مزبور معلق تعلیقیله برابر حبلی اقرار ویا حملی ظاهر اولسه مجرد
ولادتیله بلا شهادة عورتی بوش اولور ولادتی حكما اقرار ایلدیكنه بناءً اما نسب
وامومیه ولد مثللو نسبك لوازمی اتفاقا قابله‌نك شهادتی اولمقسزین ثابت
اولمز ❊(قال لامته ان كان فی بطنك ولد) اوان كان بك حبل (فهو منی
فشهدت امرأة) ظاهره یعم غیر القابلة (بالولادة فهی ام ولده) اجماعا (ان
جائت به لاقل من نصف حول من وقت مقالته وان لاكثر لامنه) لاحتمال علوقه
بعد مقالته قید بالتعلیق لانه لوقال هذه حامل منی ثبت نسبه الی سنتین حتی ینفیه
غایة ❊ بركمسه جاریه‌سنه اكرسنك بطنكده ولد اولوب ویاسن حامل اولورسك
اول ولد بندندر دیوب بعده انكار بنه نظرا قابله ویا غیر قابله برخاتون ولادتیله
شهادت ایلسه اجماعا اول جاریه كندونك ام ولدیدر اكر ولدی سیدینك

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı

اول قولی تکلمی وقتندن آنی آیدن اقلده کتوررسه یوق اکثرده کتوررسه
ام ولدی اولمز علوقی قولندنصکره اولمق احتمالندن ناشی تعلیقیله تقییدی تعلیق
ایتمیوب اشبو جاریه بندن حاملدر دیسه ایکی سنه یه دك نسبی کندودن ثابت
اولور حتی بندن دکل دیو نفی ایده مه دك ✱ (قال لغلام هو ابنی ومات) المقر
(فقالت امه) المعروفة بحریة الاصل والاسلام وبانها ام الغلام (انا امرأته وهو
ابنه یرثانه) استحسانا ✱ برکسه برغلامه بو بنم اوغلومدر دیوب بعده وفات
ایدوب بعده حریة اصلاه و اسلامه و اوغلونك اناسی اولمغله معروفه اولان
مذکور غلامك اناسی بن اول کمسه نك زوجه سییم و اول غلام بنم اوغلومدر
دیسه استحسانا ایکیسیده اول کمسه یه وارث اولوب عورت
میراثك ثمننی ولد باقیسنی اخذ ایدر ✱ (فان جهلت حریتها)
اوامومیتها لم ترث وقوله (فقال وارثه انت ام ولدابی) قید اتفاقی اذالحکم
کذلك لولم یقل شیأ اوکان صغیرا کما فی البحر (اوکنت
نصرانیة وقت موته ولم یعلم اسلامها) وقته (اوقال) وارثه
(کانت زوجةله وهی امة لا) ترث فی الصور المذکورة وهل لها مهر المثل
قیل نعم ✱ واکر مرقومه امك حریتی ویاامومیتی ویااسلامی مجهوله اولوب
ومز بور قائلك وارثی عورته سن بنم بابامك ام ولدیسك وارثه اوله مزسك
دیسه ویابابامك موتی وقتنده سن نصرانیه ایدك دیوب عورتکده
وقت موتده اسلامی معلوم اولمسه ویاوارث عورت مورثمزك جاریه اولان
زوجه سیدر دیسه اشبو صورمشروحه ده عورت وارثه اوله مز مصنفك حومك
فقال وارثه انت ام ولد ابی قولی قیداتفاقیدر زیرا ورثه اصلا برشی دیمسه
ویاصغیر اولسه عدم ارث حکمی ینه بویله در ومز بوره عورت ایچون
مهر مثل لازم اولورمی بعضیلر اولور دیدیلر ✱ (زوج امته من عبده
فجائت بولد فادعاه المولی لم یثبت نسبه) للزوم فسخ النکاح وهو لا یقبل
الفسخ (وعتق) الولد (فتصیر) الامة (ام ولده) لاقراره ببنوته وامومیتها ✱
برکسه جاریه سنی کندی عبدینه تزویج ایدوب اول دخی بر ولد کتوردکده
سیدی ولد بندندر دیو دعوی ایلسه ولدك نسبی مولاسندن ثابت اولمز زیرا نسب
مولادن ثابت اولسه فسخ قبول ایتمیان نکاحك فسخی لازم کلور وولد عتق
اولنور اوغلو اولد یعنی مولی اقرار ایلدیکندن وجاریه ام ولدی اولور اوغلونه
ام اولد یعنی اقرار ایلدیکندن ✱ (ولدت امته الموطوئة له ولدا توقف
ثبوت نسبه علی دعوته) لضعف فراشها (کامة مشترکة بین اثنین استولدها
واحد) عبارة الدرر استولدها (ثم جائت بولد لا یثبت النسب بدونها)

لحرمة وطئها کام ولد کاتبها مولاها ✱ برکسه نك موطوئه سی اولان جاریه سی
برولد کتورسه اول ولدك نسبنك کندودن ثبوتی فراشنك ضعیف اولدیغندن بندندر
دیو دعواسنه توقف ایدر نتکم وطئ حرام اولدیغندن ایکی کمسه میانه لرنده بر جاریه
مشترکه اولوب برینك استیلاد ایدوب بعده ولد کتور دیکنده نسبی بلادعوة ثابت
اولمدیغی مثلاو مولاسنك کتابت کسدیکی ام ولدك کتور دیکی ولدك نسبی بلادعوة
ثابت اولمدیغی کبی دررك عباره سی استولدها درمالری بردرنها یتی دررده نظرا
ایکیسی بردن ولد بندندر دیو ادعا ایدرلرسه نسب ایکیسندن ثابت اولور
✱ وسیجیء فی الاستیلاد ان الفراش علی اربع مراتب وقدا کتفوا بقیام الفراش
بلا دخول کتزوج المغربی بمشرقیة بینهما سنة فولدت لستة اشهر مذتزوجها
لتصوره کرامة اواستخداما فتح ✱ استیلاد بحثنده قریبا کلورکه فراش درت
مرتبه اوزرینه در بری ضعیفدرکه جاریه نك فراشیدر کندوده نسب انجق دعوتله
ثابت اولور بری متوسطدرکه ام ولدك فراشیدر بونده نسب هرنقدر بلادعوة
ثابت اولورسه ده لکن نفیله منتفی اولور وبری قویدرکه منکوحه ایله معتدهٔ
رجعینك فراشیدر بونده ولد انجق لعانله منتفی اولور وبری اقوادرکه معتدهٔ
بائنك فراشیدر بونده ولد اصلا منتفی اولمز زیرا بو ولدك نفیی لعانه توقف ایدر
لعانك شرطی ایسه زوجیتك قیامیدر اول ایسه بائنده قائم دکلدر ✱ حلبی ✱
فقها رحمهم الله تعالی ورضی عنهم ثبوت نسبده بلادخول قیام فراشکه عقددن
ناشی وطئك حلیله اکتفا ایتدیلر ودخول حقیقة ویاحکما هرنقدر بولنمزسه ده
مثلا میانه لرنده برسنه لك مسافه بعدی اولان مغربینك مشرقیه یی تزوج ایدوب
حین تزوجندن آلتی آیده ویازیاده ده برولد کتورمسی کبی کرامت ویاجنی طائفه سنی
استخدام ملاحظه سیله ✱ لکن فی النهر الاقتصار علی الثانی اولی لان طی المسافة
لیس من الکرامة عندنا ✱ لکن نهرده آنفا حقنده ذکر اولنان علتی ایکنجی یه
قصر اولیدر بزم عندیمزده طی مسافه که مسافهٔ بعیده یی آز بر وقتده سیر
کرامتدن دکلدر دیومرسومدر ✱ قلت لکن فی عقائد التفتازانی جزم بالاول
تبعا لمفتی الثقلین النسفی بل سئل عما یحکی ان الکعبة کانت تزور واحدا من
الاولیاء هل یجوز القول به فقال خرق العادة علی سبیل الکرامة لاهل الولایة جائز
عند اهل السنة ولالبس بالمعجزة لانها اثر دعوی الرسالة وبادعائها یکفر فورا فلا
کرامة ✱ شارح رحمه الله تعالی دیرکه مولانا سعد الدین التفتازانی امام نسفی
نجم الدین عمر مفتی الثقلینه تبعیتله اولکیله جزم ایلدیکه کرامت اوله جقدر بلکه
مشار الیه امام نسفی سؤال اولندیکه کعبه که بناء بیت شریف اولیادن بعض
کمسه یی زیارت ایدردیو حکایه اولنور اشبو قول ایله حکم

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

جائز میدر جوازنی افاده ایدر جواب عام ایله جواب بیوردیکه علی سبیل الکرامة
ارباب ولایته خرق عادت اهل سنت عندنده جائز وواقعدر واشبو کرامت
نوعندن اولان خارق عادەنك معجزەیه التباسی یوقدر معجزه دعوای نبوت
عقیبنده اولمغله ولینك نبوت ادعاسیله ولی فورا کافر اولور ﴿وخاتم
النبیین﴾ نص جلیلنی تکذیب ایتدیکنه بناً ابس بوکا کوره کرامت اولمز
﴾ وتمامه فی شرح الوهبانیة من السیر عند قوله * ومن لولی قال طی مسافة *
یجوز جهول ثم بعض یکفر * واثباتها فی کل ما کان خارقا * عن النسفی النجم
یروی وینصر * ای ینصر هذا القول بنص محمد انا نؤمن بکرامة الاولیاء ﴿ واشبو
بحث مشروحك تمام وتفصیلی شرح وهبانیەده کتاب السیرده ناظمك ومن
لولی آلخ قولنی شرح وبیانەدر من کلمەسی مبتدا قال صلەسی لولی طی مسافة مبتداسنه
ویا یجوز فعلنه متعلقدر یجوز مبتدادن خبردر جهول من مبتداسنك خبریدر معنای
بیت شول بر کمسه که ولی ایچون زمان قلیلده مسافۀ بعیدەیی طی وقطع
جائزدر دیو اعتقاد ایلدی اول کمسەیی بعضیلر استجهال وبعضیلر تکفیر ایدوب
احیای موتا وانشقاق قمر ونبع الماء من الید مثللو معجزەلر ولیدن صدور ایتز
انبیا علیهم الصلاة والسلام حضراتنه خاصدر دیدیلر ونجم الدین نسفیدن
خارق عاده قطع مسافه وما ویاهوا اوزره مشی کبی شیلر ولیکه فعل طاعته
واجتناب معاصیه ولذاته انهماکدن اجتنابه مداوم اولان کمسەدن
صدور ایدر دیو مرویدر واشبو مشار الیه علامۀ نسفینك قولی امام
محمد علیه الرحمەنك بزلر کرامۀ اولیا حقدر دیو ایمان واعتقاد ایدرز نصیله
نصرت وتقویه اولنور ﴾ (غاب عن امرأته فتزوجت بآخر وولدت اولادا)
ثم جاء الزوج الاول (فالاولاد للثانی علی المذهب) الذی رجع الیه الامام
وعلیه الفتوی کما فی الخانیة والجوهرة والکافی وغیرها وفی حاشیة شرح المنار
لابن الحنبلی وعلیه الفتوی ان احتمله الحال ﴾ بر کمسه عورتنی براقوب
ترك دیار ایدوب غائب اولمغله عورتیده بر آخر کمسەیه واروب وبراز اولاد
کتوروب بعده اولکی زوجی کلسه امام اعظم رحمه اللهك کندویه رجوع
ایتدیکی مذهب اوزره اولاد زوج ثانینکدر وفتوی اشبو قولك اوزرینەدر
نتکم خانیه وجوهره وکافی نام معتبرانده وسائرلرنده مسطوردر وابن حنبلینك
منار شرحی حاشیەسنده فتوی اشبو قولك اوزرینەدر ظاهر حالك بوکا
احتمالی اولوب مثلا نکاح ثانی وقتندن التی ماه ویا اکثر مرورنده عورت ولد
کتوررسه دیو مصرحدر بوکا کوره مدۀ مزبورەدن اقلده اولاد
زوج اولك اولور ﴾ (لکن فی آخر دعوی المجمع حکی اربعة اقوال ثم افتی بما اعتمده

المصنف وعلله ابن ملك بانه المستفرش حقیقة فالو لد للفراش الحقیقی وان کان
فاسدا وتمامه فیه فراجعه ﴾ لکن مجمع نام کتابك دعواسنك آخرنده درت قول
روایت ایدوب بعده مصنفك کندویه اعتماد ایدوب متنده ذکر ایتدیکی قول
ایله فتوی ویردی ابن ملك قول مزبوره علت سرد ایتدیکه حقیقة مستفرش
زوج ثانیدر ولد فراش حقیقی ایچوندر هرنقدر فراش فاسد ایسه‌ده اما
عورت بمه حال زوج اولکدر کرك وفاتی ویاطلاقی خبرنه نظرا زوج آخره نکاح
اواسون ویاخبرسز اولسون واشبو بحثك تمامی مجمع نام کتابده‌در اکا مراجعت
ایدیکز ﴾ فروع نکح امة فطلقها فشراها فولدت لاقل من نصف حول
منذ شراها لزمه والا لا الا المطلقة قبل الدخول والمبانة بثنتین فقد طلقها
لکن فی الثانیة یثبت لسنتین فاقل وفی الرجعی لاکثر مطلقا بعد ان یکون لاقل
من نصف حول منذ شرائها فی المسئلتین ﴾ بر کمسه بر آخر کمسەنك جاریەسنی
نکاح ایدوب بعده تطلیق بعده اشترا ایلیوب شراسی وقتندن التی آیدن اقلده بر ولد
کتوررسه اول ولدك نسبی اول کمسەیه لازم اولوب کندودن ثابت اولور یوق
مدۀ مشروحەدن اقلده اولمزسه نسب کندودن ثابت اولمز لکن مطلقه قبل الدخول
اولوب ومبانه ایکی بائن طلاقله مبانه اولورسه ولد کتوردیکی وقت تطلیقی
زمانندن اعتبار اولنور یعنی حین طلاقدن التی آیدن اقلده ولد کتوررسه نسب
ثابت اولور یوقسه اولمز لکن ایکنجی صورتکه ایکی بائن طلاقده ایکی سنەده ویا
اقلده اولورسه نسب ثابت اولور طلاق رجعیله مطلقەده ایکی سنەدن اکثرده
مطلقا که کرك اون سنەده وکرك زیادەده نسب ثابت اولور اشبو سابق الذکر
ایکی مسئله که قبل الدخول ایکی بائن طلاقله مبانه ایله مطلقۀ رجعیده که حکم
مشروح جاریەنك شراسی وقتندن نصف سنه صکره اولمغله در ﴾ وکذا لو
اعتقها بعد الشراء ﴾ یعنه بونك کبی بعد الشراء مزبوره جاریەیی عتق ایلسه
ایکی سنەیه دك کتوردیکی ولدك نسبی کندودن ثابت اولور
﴾ واو باعها فولدت لاکثر من الاقل مذباعها فادعاه هل یفتقر لتصدیق المشتری
قولان ﴾ مزبوره جاریەیی بیع ایدوب بیع ایتدیکی وقتدن التی آیدن اکثرده
بر ولد کتوررسه ایمدی ولد بندندر دیو دعوی ایدیجك مشترینك کندوبی تصدیقنه
محتاج اولورمی بونده ایکی قول واردر امام ابی یوسف رحمه الله تعالی نسب انجق
مشترینك تصدیقیله ثابت اولور دیدی نکاحك بطلاننه بناً امام محمد رحمه الله
تعالی بلاتصدیق ثابت اولور دیدی ﴾ مات عن ام ولده اواعتقها فولدت
لدون سنتین لزمه ولاکثر لا الا ان یدعیه واوتزوجت فی العدة فولدت لسنتین
من عتقه اوموته ولنصف حول فاکثر مذ تزوجت وادعیاه معا کان للمولی اتفاقا

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

لكونها معتدة ❊ برکسه ام ولد جاریه‌سنی ترك ایده‌رك وفات ویاآنی عتق ایلسه
ایکی سنه‌دن اقلده مزبوره جاریه برولد کتورسه اول ولد کندویه لازم
اولوب نسبی کندودن اولور ایکی سنه‌دن اکثرده اولورسه کندودن اولمز
لکن بنمدر دیو دعوی ایدرسه کندودن اولور واکر مزبوره جاریه موت
ویاعتق عدتنده برکسه‌یه تزویج اولنوب عتقدن ویاموتدن ایکی سنه مرورنده
وتزوجندن آلتی آی ویازیاده‌ده برولد کتورسه اول ولدی مولاسیله زوجندن
بکیسی بندن دعوی ایلسه‌لر اتفاقا اول ولد مولادن اولور ام ولد معتده اولدیغنه
بناً ❊ بخلاف مالوتزوجت ام الولد بلا اذنه فانه للزوج اتفاقا ❊ واکر ام ولد
سیدنك اذنی اولقسزین برکسه‌یه تزویج اولنوب وبر ولد کتورسه صورة
مشروحه‌نك خلافنه‌در ولد اتفاقا زوجك اولور ❊ ولوتزوجت معتدة بائن
فولدت لاقل من سنتين مذ بانت ولاقل من الاقل مذ تزوجت فالولد للاول لفساد
نكاح الآخر ❊ طلاق بائن عدتنده که عورت برکسه‌یه تزویج اولنوب بینونتی
وقتندن ایکی سنه‌دن اقلده وتزوجی زماننده‌ن آلتی آیدن اقلده برولد کتورسه
ولد زوج اولك اولور صکره‌کی نکاح فاسد اولمغله ❊ ولولاكثر منهما مذبانت
ولنصف حول مذ تزوجت فالولد للثانی ❊ واکر بینونت زماننده‌ن ایکی سنه‌دن
اکثرده وتزوج زماننده‌ن آلتی ماهده ولد کتوررسه ولد زوج ثانینك اولور
❊ ولولاقل من نصفه لم يلزم الاول ولا الثانی والنكاح صحيح ❊ واکر وقت
مفارقتدن ایکی سنه‌دن اکثرده وحین تزوجدن نصف حولدن اقلده ولد
کتوررسه اولکنه ولد لازم کلمز ایکی سنه‌دن اکثرده اولمغله ایکنجی‌یه‌ده لازم
کلمز مدت وقت تزوجدن مدة حملك اقلنه بالغ اولمدیغندن ایمدی ولد یاوطی بشبهه
ایله اولمش اولور ویا زنا ایله اولمش اولور نکاح دخی صحیحدر ❊ ولولاقل منهما
ولنصفه ففی عدة البحر بحثا انه للاول لكنه نقل هنا عن البدائع انه للثانی معللا
بان اقدامها على التزوج دليل انقضاء عدتها حتى لو علم بالعدة فالنكاح فاسد
وولدها للاول ان امكن اثباته منه بان تلد لاقل من سنتين مذطلق اومات ❊ زوج
اولك طلاقی وقتندن ایکی سنه‌دن اقلده ثانینك نکاحی وقتندن نصف
حولدن اقلده ولد کتورسه بحرك عدتنده مذکوردر که ولد زوج اولکدر
نکاح ثانی فاسد اولمغله لکن اشبو ثبوت نسبده شارحك الان یدعیه قولندن اقدم‌جه
بدایعدن نقلا ولد ایکنجینکدر دیو ذکر اولندی وعورتك نکاحه اقدامی زوج
اولك عدتنك انقضاسنه دلیلدر دیو علت سرد اولندرق حتی زوج ثانی
عورتك عدتده اولدیغنی عالم اولسه نکاح فاسد اولور وولدی زوج اولك اولور
ثبوتی ممکن اولورسه مثلا طلاقی ویاموتی زماننده‌ن ایکی سنه‌دن اقلده ولد

کتورمکله اولور ❊ ولونكح امرأة فجائت بسقط مستبين الخلق فان لاربعة
اشهر فنسبه للثانی وان لاربعة الايوما فنسبه للاول وفسد النكاح الكل
من البحر ❊ برکسه برعورتی نکاح ایتدکده مستبين الخلقة برسقط کتورسه اکر
درت ماه مرورنده اولورسه آنك نسبی ثانینکدر واکر درت ماهدن برکون
نقصانده اولورسه نسبی اولکدر ونکاح فاسددر زیرا سقطك خلقتی یوزیکرمی
درت کونده تمام اولور قرق کون نطفه وقرق کون علقه وقرق کون مضغه
اولور اشبو مسائل مشروحه‌نك کاسی بحردن منقولدر ❊ قلت وفی مجمع
الفتاوى نكح كافر مسلمة فولدت منه لايثبت النسب منه ولاتجب العدة لانه نكاح
باطل ❊ شارح دیرکه مجمع الفتاواده مرسومدرکه برکافر برمسلمه عورتی نکاح
ایلسه بس عورت کندودن برولد کتورسه نسبی کندودن ثابت اولمز وعدت
واجبه اولمز زیرا نکاح باطلدر والله تعالى اعلم واستغفر الله العظيم

❊ (باب الحضانة) ❊

❊ بفتح الحاء وكسرها تربية الولد ❊ حضانة حانك فتحی وکسریله
کتابة وزننده چوجغی قوجاغنه آلمق ویاپسلمك معناسنه درکه
ولدی تربیه‌دن عبارتدر اشبو بابك ماقبلنه مناسبتی عدتك عقبنده ثبوت
نسب ذکر اولنمغله ولدك کیمك عندنده اولمسیدر حضانه لغتده تربية الولددر
شرعده صغیر وصغیره‌نك حضانه‌سی کندی ایچون اولان آنا ویاغیرینك
ولدی تربیه‌سیدر کرك فرقتدن مقدم وکرك مؤخر اولسون وولد نسادن
مستغنی اولنجق باباسی نفقه سنه وحفظ وامساکنه جبرا والنور ❊ (تثبت
الام) النسبية (ولو) كتابية او مجوسية او (بعد الفرقة الا ان تكون مرتدة) فحتى
تسلم لانها تحبس (اوفاجرة) فجورا يضيع الولد به كزناء وغناء وسرقة
ونياحة كما فی البحر والنهر بحثا قال المصنف والذی يظهر العمل باطلاقهم كما هو
مذهب الشافعی ان الفاسقة بترك الصلوة لاحضانة لها ❊ حضانه ام نسبیه
ایچون ثابته اولور هرنقدر کتابیه ویامجوسیه‌ده اولورسه زیرا شفقت اختلاف ادیانله
مختلف اولمز آنا اولادنه بابادن شفقتلو اولور قلبنه قریب اولان سینه‌سنك
کوکلرندن خروج ایدن صودن حاصل اولمغله نسبیه ایله رضاعیه‌دن احتراز
اولندی آنك ایچون حضانه اولمز آنانك مجوسیه اولمسی باباسنك اسلامله
مشرف اولوب کندونك اباسیله‌در ویازلره مرافعه اولمریله‌در اشبو مارالذکر
حضانه‌نك ثبوتی قبل الفرقة اولدیغنه نظرادر بلکه بعد الفرقة بنه بویله‌در

فرقت كرك موتله اولسون وكرك طلاقله زيرا روايت اولنوركه بر عورت
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك حضور سعادتلرينه
كلوب عرض حاجات وابتهال ايلديكه اى الله ذوالجلال حضرتلرينك حق
پيغمبرى بنم اشبو اوغلوم بطنم كندوسنه وعا وقوجاغم كندوسنه حوا كه
حفظ محلى وثديم سقا ايدى شمدى باباسى بنم المدن اخذ مراد ايدر سعادتله
جواب باصواب بيورديلركه ﴿انت احق به مالم تنكحى﴾ يعنى مادام سن بر آخر
اجنبى كمسه‌يه نكاح اولنمدقجه اشبو ولده سن مستحقه ولايقه سك ❊ زيلعى ❊
لكن ام مطالبه ايتدكجه كندويه ويرلمز ❊ جوى ❊ واشبو حضانه مستحقه
ثابته اولور اكر مرتده اولمزسه زيرا مرتده اولورسه اسلامه عودت
ايدنه‌دك حبس وضرب اولنور ويازنا وتغنى وسرقت ونياحت كبى كندله
ولد ضايع اولور فجور وفسقله مألوف اولوب مأمونه اولميان فاجره اولورسه‌ينه
كندويه حضانه ثابته اولمزنتكم بحرونهرده بحث وتفتيشله ذكر اولنديكه فسقدن
مراد مثلا شول برزنا وتغنيكه انلر ايچون منزلندن خروج ايتمكله ولده
مشغول اوليوب ولدك ضياعنى موجب اولان فسقدر يوقسه مطلقا ترك
صلاته صادق فسق دكلدر زيرا ذميه والده مسلمى مادام اديانه عقلى ايرمدكجه
آنك حضانه‌سى احق اولنجق مسلمهٔ فاسقه بالطريق الاولى اولور لكن مصنف
مرحوم ظاهر اولان فقهانك فسقده اطلاقاريله عملدر ديدى نتكم امام شافعى
رحمه الله‌نك مذهبى دخى اطلاقدركه ترك صلاتله فاسقه اولان عورت ايچون
حضانه يوقدر لكن ولدك ضياعندن خوف اولنميان فاسقهٔ مأمونه ايچون
حق حضانه واردر ديو كمال وابوالسعود وبحرونهر صاحبلرى تصريح
ايتديلر مرام ومقصود ولدك حفظى اولمغله ❊ وفى القنية الام احق بالولد
ولو سيئة السيرة معروفة بالفجور مالم يعقل ذلك ❊ دخى قنيه‌ده مذكوردركه
انا ولدنه زياده حقيقدر هرنقدر سيئة السيرة كه بين الناس چركين خو يلولغله
ياد اولنوب فسق وفجور ايله معروفه ومشهوره اولورسه‌ده مادام
ولد اناسنك حالنه عاقل ومطلع اولمدقجه ❊ (اوغير مأمونة) ذكره
فى المجتبى بان تخرج كل وقت وتترك الولد ضائعا (او) تكون (امة اوام
ولد او مدبرة او مكاتبة ولدت ذلك الولد قبل الكتابة) لاشتغالهن
بخدمة المولى لكن ان كان الولد رقيقا كن احق به لانه للمولى مجتبى ❊
وياخود هربار منزلندن خروج ايدوب ولدى يالكز ضايع اوله‌رق ترك ايدن
كندويه امنيت اولنميان ام ايچون حق حضانه يوقدر ايدى مصنفك اوفاجره
قولى اشبو اوغير مأمونة قولندن مغنيدر مكر عدم امنيت عباداته اشتغالندن

اوله وياجاريه ويا ام ولد ويا مدبره ويا مكاتبه اولورسه لكن اول ولدى
كتابته قطع اولنمزدن مقدم ولدلرسه اشبو مزبوره‌لر ايچون حق حضانه اولمز
مولالرينك خدمتلرينه مشغوله اولدقلرندن وحضانه‌ده نوعا ولايت اولوب
مذكوره‌لرك ايسه كندى نفسلرينه ولايتلرى يوقدر غيره اولمسى اولويتله‌در
وحال كتابتده مولود اولان ولد كتابتده داخل اولمغله مكاتبه اكا حضانه‌ده
احقدر ومزبوره‌لرك ولدلرى رقيق اولورسه اكا كندولرى احق اولورلر
ولد مولى ايچون اولمغله مجتباده بويلجه مذكوردر ❊ (اومتزوجة بغير
محرم) الصغير (اوابت ان تربيه مجانا و) الحال ان (الاب معسر والعمة
تقبل ذلك) اى تربيته مجانا ولا تمنعه عن الام قيل للام اما ان تمسكيه مجانا
اوتدفعيه للعمة (على المذهب) ❊ وياخود ام صغيرك محرمندن غيرى‌يه
تزويج اولنمش اولسه‌ينه كندويه حق حضانه اولمز مار الذكر ﴿انت احق به
مالم تنكحى﴾ حديث شريفنه بنأ وباباالق كندويه انفاقده تقليل ونظرده
بغض نظريله نظر ايتديكندن صغيرك محرمى نسبا عمسى كبى وياخود
ام مجانا بلا اجرة تربيه‌دن ابا وامتناع ايدوب وبابا فقير اولوب
وعمته مجانا ولدك تربيه‌سنى قبول ايدرسه مذهب اصح اوزره كندى ايچون
حضانه اولمز مذهب اصحك مقابلى بعضك انادن نزع اولنمق قوليدر ومزبوره
عمته ولدى اناسندن منع ايتمز بلكه ولد هركيمك عندنده اولورسه انادن وبابادن
منع اولنمز وصورت مشروحه‌ده ولدك اناسنه ولدى يا مجانا بادهوا
آليقورسك وياعمته‌سنه ويررسين دينلدى ❊ وهل يرجع العم اوالعمة على الاب
اذا ايسر قيل نعم مجتبى والعمة ليست بقيد فيما يظهر ❊ عم وياعمته صغيرك
نفقه‌سنه صرف ايتدكلرى مبلغى اب يسر ورفاه حال پيدا ايتدكده كندويه
رجوع ايدرلرمى بلى ايدر دينلدى ❊ مجتبى ❊ قاضينك ويانفقه اوزرينه
لازمه اولان كمسه‌نك امريله اولورسه رجوع ايدر ظاهر اولان عمته قيدى
قيد احترازى دكلدر اجنبى دخى حكم مزبورده آنك كبيدر لكن حاكمه كوره
احتياط لازمدر ايمدى مناسب اولان هربر مجانا كوريرم ديو امه اضرار قصد ايدن
كمسه‌نك قولنه اعتماد ايتممكدر ❊ وفى المنية تزوجت ام صغير توفى ابوه وارادت
تربيته بلا نفقة مقدرة واراد وصيه تربيته بها دفع اليها لا اليه ابقاء لماله ❊
دخى منيه‌ده مرسومدركه باباسى وفات ايدن صغيرك اناسى بر زوجه تزويج
اولنوب وولدك باباسندن موروث مالندن نفقهٔ مقدره سزام كندى مالندن
صغيرك تربيه‌سنى مراد ايليوب وصيسى نفقه ايله تربيه‌سنى مراد ايلسه ولد
اناسنه دفع اولنور وصيسنه دفع اولنمز صغيرك مالنى ابقا ايچون واجنبى‌نك

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

عندنده اولمغله ولدك نفسنه ضرر لحوقنی دفعله برابر ﴾ وفی الحاوی تزوجت
باجنبی وطلبت تربیته بنفقة والتزمه ابن عمه مجانا ولا حاضنة له فله ذلك ﴾
وحاویده ذکر اولندیکه صغیرك والده‌سی براجنبی کمسه‌یه تزویج اولنوب وصغیرك
نفقه ایله تربیه‌سنی طلب ایدوب وعم زاده‌سی مجانا تربیه‌سنی التزام ایدوب
وصغیرك ده حاضنه‌سی اولمسه ابن عم ایچون اول صغیری اخذ واردر ﴾ (ولا
تجبر) من لها الحضانة (علیها الا اذا تعینت لها) بان لم یأخذ ثدی غیرها
اولم یکن للاب ولا للصغیر مال به یفتی خانیة وسیجیء فی النفقة واذا اسقطت الام
حقها صارت کمیتة اومتزوجة فتنتقل للجدة بحر ﴾ کندی ایچون حق حضانه
اولان عورت حضانه‌یه جبر اولنمز لکن غیرك ممه‌سنی الموب و یا باباسنك و یا صغیرك
مالی اولمقله حضانه کندویه تعین ایدرسه جبر اولنور انجق بوقول ایله فتوی
ویریلور قریبا نفقه بحثنده کلور که انا حقنی اسقاط ایدیجك میته و یا اجنبی‌یه
متزوجه کبی اولور ده حق حضانه جده‌یه انتقال ایدر کندونك حقی اولمغله
جبر اولنمدیغندن ﴾ (ولا تقدر الحاضنة علی ابطال حق الصغیر فیها) حتی
لو اختلعت علی ان تترك ولدها عند الزوج صح الخلع وبطل الشرط لانه حق
الولد فلیس لها ان تبطله بالشرط ولولم یوجد غیرها اجبرت بلا خلاف فتح
وهذا یعم مالو وجد وامتنع من القبول بحر وحینئذ فلا اجرة لها جوهرة ﴾
حضانه‌ده حاضنه صغیرك حقنی ابطاله قادره اولمز حضانه ولدك حقیدر دین
فقهاء ثلاثه که ابو اللیث وهندوانی وخواهر زاده‌نك قوللرینه نظرا بوکا کوره
ام جبر اولنور مصنفك ولا تجبر قولی امك حقی اولدیغنه کوره در مصنف قولین
میانه‌لرنی جمع ایلدی اختلافه اشارت ایتمکسزین لایق اولان اختلافه اشارت
ایدی ایمدی ولدك حقی اولدیغنه نظرا عورت ولدی زوجك عندنده ترك ایتمك
اوزره اختلاع ایلسه خلع صحیح وشرط باطل اولور حضانه ولدك حقی
اولمغله عورت ایچون آنی شرطله ابطال اولمدی حتی عورتك غیری بولنمسه
بلا خلاف جبر اولنور فتحده بویلجه مسطوردر. واشبو ولولم یوجد غیرها قولی
بولنوب وقبولدن امتناع ایتمك صورتنده عام اولور وامك غیری موجود
اولمجق جبر اولندیغنه کوره کندویه اجرتده ایجاب ایتمز اوزرینه شرعا لازم
اولان امری اتیان ایلدیکنه بناء ﴾ جوهره‌ده بویلجه مذکوردر ﴾ (وتستحق
الحاضنة (اجرة الحضانة اذا لم تکن منکوحة ولا معتدة) لابیه وهی غیر
اجرة ارضاعه ونفقته کما فی البحر عن السراجیة خلافا لما نقله المصنف عن
جواهر الفتاوی ﴾ حاضنه ولدك باباسنه منکوحه ومعتده اولمزسه اجرة
حضانه‌یه مستحقه اولور واشبو اجرة حضانه ولدی ارضاعی اجرتیله نفقه‌سنك

(غیریدر)

غیریدر نتکم بحرده سراجیه‌دن نقلا مرسومدر اختلاف مصنفك
جواهر الفتاوادن نقل ایتدیکی مبتوته اولان عورت ایچون ولدی سوددن
قطع اولندقدنصکره کندی ایچون اجرة حضانه یوقدر قولینکدر ﴾ وفی
شرح النقایة للباقانی عن البحر المحیط سئل ابو حفص عمن لها امساك الولد ولیس
لها مسکن مع الولد فقال علی الاب سکناهما جمیعا وقال نجم الائمة
المختار انه علیه السکنی فی الحضانة ﴾ امام باقانینك نقایه شرحنده بحر محیطدن
نقلا مذکوردرکه ابو حفص سؤال اولندیکه شول برعورتکه کندی ایچون امساك
ولد حقی واردر حال بوکه ولد ایله معا ساکن اوله جق کندی ایچون مسکن یوقدر
جواب بیوردیلرکه بابا اوزرینه جمیعا ایکیسینه بردن سکنا تدارکی لازمدر
و نجم الائمه مختار اولان حضانه‌ده بابا اوزرینه سکنا لازمه‌در دیدی تفاریق
نام کتابده واجب دکلدر دیدی ﴾ وکذ ان احتاج الصغیر الی خادم یلزم الاب
به وفی کتب الشافعیة مؤنة الحضانة فی مال المحضون لوله والا فعلی من تلزمه نفقته
قال شیخنا وقواعدنا تقتضیه فیفتی به ثم حرران الحضانة کالرضاع ﴾ بونه بویله سکنا
کبی صغیر خادمه محتاج اولسه ابه لازم اولور وکتب شافعیه‌ده مذکوردرکه
حضانه‌نك مؤنه ومصارفی محضونك مالندندر اکر مالی اولورسه یوقسه نفقه‌سی
اوزرینه لازمه اولان کمسه‌لرك اوزرلرینه‌در وشیخمز خیر الدین الرملی قواعد
حنفیه نکده مقتضاسی بودر دیدی زیرا طفل غنینك نفقه‌سی مالندندر
ایمدی اشبو قول ایله فتوی و یریلور بوندنصکره مشار الیه شیخ رملی حضانه
رضاع کبیدر دیو تحریر ایلدی ﴾ (ثم) ای بعد الام بان ماتت اولم تقبل
اواسقطت حقها اوتزوجت باجنبی (ام الام) وان علت عند عدم اهلیة
القربی ﴾ انادنصکره که انا وفات ایدوب ویا فاجرهٔ غیر مأمونه اولمغله اهلیتی
اولمیوب و یا قبول ایتمیوب و یا حقنی اسقاط ایدوب ولدی ترك اوزره اختلاع
ویا مرتده اولسه و یا ولدك ذی رحم محرمی اولمیان اجنبی‌یه تزویج اولنسه
حاضنه اناسنك اناسیدر هر نقدر عالیه اولورسه قربی اهل اولمجق
﴾ (ثم ام الاب وان علت) بالشرط المذکور واما ام اب الام فتؤخر عن ام
الاب بل عن الخالة ایضا بحر ﴾ بوندنصکره حاضنه شرط مذکورکه قربانك
عدم اهلیتیله هر نقدر عالیه اولورسه‌ده بابانك اناسیدر حاضنه امهاتدن
اولمغله حتی میراثنده اناك اخذ ایتدیکی سدسی اخذ ایدر وشفقت انا کبی
اوفردر اما انانك باباسنك اناسی بابانك اناسندن تأخیر اولنور بلکه تیزه‌دن دخی
تأخیر اولنور ﴾ (ثم الاخت لاب وام ثم لام) لان هذا الحق لقرابة الام ﴾ صکره
اخت لاب وام صکره اخت لام در اشبو حق حضانه قرابة ام ایچون اولمغله

﴿ (ثم) الاخت (لاب) ثم بنت الاخت لابوين ثم لام ثم لاب ﴾ صكره
حاضنه بابابر قز قرنداشدر صكره لابوين قزقرنداشك قزيدر صكره لام صكره
لاب قزقرنداشلرك قزلريدر ﴿ (ثم الخالات كذلك) اى لابوين ثم لام
ثم لاب ثم بنت الاخت لاب ثم بنات الاخ ﴾ صكره صغيرك تيزه لرينه بويله دركه
لابوين صكره لام صكره لاب تيزه لريدر صكره لاب قرزقرنداشنك قزى صكره
بالابوين وبالام وبالاب قرنداشلرك قزلريدر ﴿ (ثم العمات كذلك) ثم خالة الام
كذلك ثم خالة الاب كذلك (ثم عمات الامهات والآباء بهذا الترتيب ﴾
صكره ينه بويله عماتدركه لابوين صكره لام صكره لاب صكره انانك صكره بابانك ينه بويله
تيزه لرى صكره اشبو ترتيب سابق اوزره امهات و آبانك عمته لريدر ﴿ ثم
العصبات بترتيب الارث فيقدم الاب ثم الجد ثم الاخ الشقيق ثم لاب ثم بنوه كذلك
ثم العم ثم بنوه ﴾ صكره حاضن ارث ترتيبى اوزره عصبه لردر امدى بابا تقديم
اولنور صكره جد صكره لابوين صكره لاب قرنداشلر صكره ترتيب مشروح
اوزره اوغوللرى صكره عم صكره ينه اوغللريدر عصبه درت نوعدر فروع
واصول وفروع آبا وفروع اجداددر بومقامده فروع اعتبارى بو قدر محضونده
فروع متصور اولمغله ﴿ واذا اجتمعوا فالاورع ثم الاسن اختيار سوى
فاسق ومعتوه وابن عم لمشتهاة وهو غير مأمون ﴾ عصبه جمع اولوب مثلا بر درجه ده
ايكى عمى بولنسه اورعى صكره اسنى اختيار اولنور وعصباتدن فاسق ومعتوه
ومشتهات اولان قزه كندويه امنيت اولنميان ابن عمك ما عداسى حاضن اولور
اشبومزبورلر حاضن اوله مزلر ﴿ ثم اذا لم تكن عصبة فلذوى الارحام فتدفع للاخ
لام ثم لابنه ثم للعم للام ثم للخال لابوين ثم لام برهان وعينى بحر فان تساووا فاصلحهم
ثم اورعهم ثم اكبرهم ولاحق لولد عم وعمة وخال وخالة لعدم المحرمية ﴾ صكره
عصبه بولنمزسه حاضن محضونه هر بر ذى رحم محرم اولان قريبدر امدى اخ
لامه صكره اوغلونه صكره عم لامه صكره خال لابوينه صكره لامنه دفع اولنور
ظاهر عباره كلام مشروحى صاحب بحرك برهان له عينيدن نقليدر لكن انلردن
نقلى بوقدر امدى ماراالذكر حاضنلر درجه ده مساوى اولورلرسه زياده
صلاح حال ايله معروفنه صكره زياده ورع وتقوى ايله موصوفنه صكره
سنا اكبرنه ويريلور عمله عمه نك وخال ايله خالته نك ولدلرينك حضانه ده حقلرى يوقدر
محرميتلرى اولمغله بو مضمون اناثى مشتهات حقنده ابن عم غير مأمون اولديغنه
كوره ﴿ (و) الحاضنة (الذمية) ولو مجوسية (كمسلمة مالم يعقل دينا)
ينبغى تقديره بسبع سنين لصحة اسلامه حينئذ نهر (او) الى ان (يخاف ان يألف
الكفر) فينزع منها وان لم يعقل دينا بحر ﴾ حاضنه ذميه هر نقدر

(مجوسيه)

مجوسيه دخى اولورسه ده مسلمه كبيدر كندويه حق حضانه ثابت اولور
مادام ولد دينه عاقل اولميوب وياكفر ايله الفتى خوف اولنه قدر
خوف مشروح اولورسه ولديدندن نزع اولنور هر نقدر سنى يدى يه رسيده
اولوب دينه عاقل اولمزسه ده سنى يدى يه بالغ اولان ولدك اسلامى صحيح
اولمغله دينه عاقل اولمه يى يدى ايله تقدير لايقدر روايت اولنوركه رسول
اكرم ونبى افخم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت على كرم الله وجهه يه
يدى ياشنده ايكن اسلامى عرض بيوردى مشاراليه دخى قبول واجابت بيورديلر
﴿ (و) الحاضنة (يسقط حقها بنكاح غير محرمه) اى الصغير وكذا بسكناها
عند المبغضين له لما فى القنية لو تزوجت الام بآخر فامسكته ام الام فى بيت الراب
فللاب اخذه ﴾ حاضنه صغيرك محرمنك غيريسه نكاح اولنمغله حقنى اسقاط
ايدر ينه بونك كبى صغيره بغض ايدن كمسنه لرك عندنده حاضنه نك سكناسيله ده
ساقط اولور وقنيه ده مذكوردركه صغيرك اناسى براجنبى يه ترويج اولنوب اناسنك
اناسى ولدى اوكى باباسنك منزلنده امساك ايتسه باباسى ايچون ولدنى اخذ
واردر اوكى بابا اكثريا زوجه سنك اوغلوندن خوشنود اولمديغنه بناءً ﴿ وفى
البحر قد ترددت فيما لو امسكته الخالة ونحوها فى بيت اجنبى عازبة والظاهر
السقوط قياسا على مامر لكن فى النهر والظاهر عدمه للفرق البين بين زوج الام
والاجنبى قال والرحم فقط كابن العم كالاجنبى ﴾ وبحرده ذكر اولنديكه زوجى
اولميان خالته امثالى حاضنه اجنبى كمسنه نك منزلنده ولدى امساك ايتدكده
حق حضانه سى ساقط اولوب ويا اولمسنده تردد اولندى ظاهر اولان ماراالذكر
رابك منزلنده ساكنه اولان جده ده سقوطه قياسا بونده دخى سقوطدر ولكن
نهرده ظاهر اولان عدميدر رابك زوجيله اجنبى ميانه لرنده اولان فرق ظاهره
بناءً ديو مذكوردر صاحب نهر ديديكه عمى زاده كبى فقط رحم صاحبى اولوب
محرم اولميان قريب اجنبى كبيدر ﴿ (وتعود) الحضانة (بالفرقة) البائنة
لزوال المانع والقول لها فى نفى الزوج وكذا فى تطليقه ان ابهمته لا ان عينته ﴾
فرقت ايله حضانه عودت ايدر مانع زائل اولمغله طلاق رجعى بونك خلافنه در
عدت منقضيه اولمدقجه عودت ايتمز وولدك باباسى عورته سن زوج آخره
نكاح اولندك ديو ادعا ايتدكده كندوسى انكار ايدوب زوجى نفى ايتدكده
قول يمينيله عورتكدر ينه بويله زوجك كندويى تطليقنده قول يمينيله عورتكدر
اكر عورت زوجى ابهام ايدوب بيان ايتمزسه يوق زوجى تعيين ايدوب فلان
كمسنه در بنى تطليق ايدن ديرسه يمينيله قولى قبول اولنمز بلكه اول كمسنه نكده
تطليقنى اقراردن لازمدر ❊ شلبى ﴿ (والحاضنة) اما او غيرها (احق به)

BELEDİYE KÜTÜPHANESİ

اى بالغلام (حتى يستغنى) عن النساء وقدر بسبع وبه يفتى لانه الغالب ولواختلفا
فى سنه فان اكل وشرب ولبس واستنجى وحده دفع اليه ولوجبرا والا لا ❊ حاضنه
وياغيرى غلامه احقدر نسادن مستغنى اولنه قدر زيرا اوغلان نسادن مستغنى
اولدقده آداب واخلاق رجال ايله تأدبه محتاج اولور وتأديبه بابا زياده قادردر
وولدك استغناسنى خصاف يدى ياشنه بالغ اولمغله تقدير ايلدى زيرا چوجق
يديه بالغ اولدقده بنفسه اكل وشرب ولبس واستنجايه مقتدر اولمغله حاضنه يه
احتياجى اولمز انجق اشبو قول ايله فتوى ويريلور زيرا غالبا استغناس مرقومله در
حاضنه ايله ولى ولدك سننده اختلاف ايتسه لر اكر كندى باشنه اكل وشرب
ولبس واستنجا ايدرسه هرنقدر جبرا دخى اولورسه ده ولى يه ويريلور يوق اشياى
مزبورهٔ اربعه يى يالكز ايده مزسه بابايه وياسائر عصباته ويرلمز ❊ (والام
والجدة) لام اولاب (احق بهـا) بالصغيرة (حتى تحيض) اى تبلغ فى ظاهر
الرواية ❊ انا وكرك بابا طرفندن جده هرنقدر عاليه اولورلرسه ده صغيره يه ظاهر روايتده
حيض كوروب بالغه اولنه قدر احقدر عورتك بلوغى يا حيضله يا انزال ايله ياسنله درو عورتك
بعد الاستغناء صغيره يه احق اولمسى بعد الاستغناء مزبوره نك آداب نسايى معرفته احتياجى
اولوب اكا ده عورت پك قادره اولمغله در وبعد البلوغ تحصين وحفظه محتاجه اولوب
اكا ده بابا پك مقتدردر ❊ ولو اختلفا فى حيضها فالقول للام بحر بحثا ❊ صغيره نك
حيض وياسنله بلوغى حقنده حاضنه ايله ولى اختلاف ايتسه لر قول امكدر نتكم
مثلا زوج امك زوج آخره تزوجنى دعوى وخاضنه انكار ايتدكده قول امك
اولديغى كبى زوج خصوص مزبورلرده عورتك حقنك سقوطنى ادعا وعورت
انكار ايتمك ملا بسه سيله ❊ واقول ينبغى يحكم انسنها ويعمل بالغالب ❊ شارح
رحمه الله تعالى ديركه لايق اولان مزبوره نك سنى حكم نصب اولنوب اكا
نظر قلنوب اكرسنى كندوده انثى طائفه سى غالبا حيض كوررسنه غالب اولورسه
آنكله عمل اولنور كه اول سنده غالب اولان حيض ايسه حيضيله يوقسه عدميله
حكم اولنور ❊ وعند مالك حتى يحتلم الغلام وتتزوج الصغيرة ويدخل بها الزوج
عينى ❊ امام مالك قتنده امو جده غلام احتلام اولنه دك صغيره تزويج اولنوب
زوجى كندويه دخول ايده نه دك تربيه لرينه احق لردر ❊ (وغيرهما احق بها حتى
تشتهى) وقدر بتسع وبه يفتى وبنت احدى عشر مشتهاة اتفاقا زيلعى ❊ ذكرلرى
سبقت ايدن ام وجده نك ماعدالرى اولان حاضنه لر صغيره يه احق لردر حتى كندويه
اشتها اولندنه دك كندويه اشتهـا اولنمه يى طقوز ياش ايله تقدير ايلديلر
انجق بو قول ايله فتوى ويريلور سنى اون بره رسيده اولان قز اتفاقا مشتهاة در
❊ (وعن محمد ان الحكم فى الام والجدة كذلك) وبه يفتى (الكثرة الفساد زيلعى

وافاد انه لاتسقط الحضانة بتزوجها مادامت لاتصلح للرجال الافى رواية
من الثانى اذا كان يستأنس بها كما فى القنية ❊ امام محمد رحمه الله دن روايت
اولنور كه ام ايله جده ده ما رالذكر مرقومتانك غيريلرى مثلو طقوز ياشله تقدير
اولنان سنله بلوغه ايرمكله مشتهات اولندك انثايه احق اولورلر انجق اشبو
امام محمد قوليله فتوى ويريلور زمان فاسد اولديغيچون بحر صاحبى حاصل كلام
فتوى ظاهر روايتك خلافنده در ديدى ومصنف كتاب جزاه الله تعالى يوم الحساب
من غير تقييد حتى تشتهى قوليله افاده ايدر كه حق حضانه بنت محضونه نك مجرد
زوجه تزويجيله ساقط اولمز مادام رجاله صالحه اولمدقچه الا امام ثانى دن بر روايتده
زوج كنديله استيناس ايدوب وحشتنى دفع ايدرسه حق حضانه ساقط اولور
نتكم قنيه ده يويلجه مرسومدر ❊ وفى الظهيرية امرأة قالت هذا ابنك من بنتى
وقدماتت امه فاعطنى نفقته فقال صدقت لكن امه لم تمت وهى فى منزلى واراد
اخذ الصبى يمنع حتى يعلم القاضى امه وتحضر عنده فتأخذه لانه اقربانها جدته وحاضنته
ثم ادعى احقية غيرها وذا محتمل فان (احضر الاب امرأة فقال هذه ابنك وهذا
ابنى منها وقالت الجدة لا) ما هذه ابنتى (وقدماتت ابنتى ام هذا الولد فالقول
للرجل والمرأة التى معه ويدفع الصبى اليهما) لان الفراش لهما فيكون الولد لهما ❊
ظهيريه ده مرسومدر كه برعورت بررجله اشبو ولد بنم قزمدن حاصل سنك
اوغلو كدر اناسى وفات ايتمكله نفقه سنى ادا ايله ديدكده بس رجل جوابنده واقعا
اشبو ولد بنم اوغلوم اولوب وسن جده سى اولمك دعواكده صادقه سك لكن
اناسى حالا وفات ايتمشدر بنم منزلمده ساكنه در ديو صبى يى عورتك يدندن
اخذ مراد ايلسه اول كمسه اخذدن منع اولنور حتى قاضى آنك اناسنى بلوب
واناسى حاضره اولوب ولدى اخذ ايده نه دك زيرا رجل اول عورت ولدك جده سى
وحاضنه سى اولديغنى اقرار ايلدى نهايتى صكره آنك غيريسنكه امك احقيتنى ادعا
ايتمش اولدى امدى اشبو دعوى ايسه صدق وكذبه محتمل اولمغله اناك
حضوريله كشف وبيانه محتاج اولدى اپس اب برعورت احضار ايلسه كه
اول مثلو ولد كندودن تولد ايدر اشبو عورت سنك قزكدر وبو ولدسنك
بو قزكدن بنم اوغلومدر ديوب جده اشبو عورت بنم قزم دكلدر اشبو ولدك اناسى
اولان بنم قزم وفات ايتمشدر ديسه ايمدى قول رجل ايله كندويى تصديق ايدن
كنديله برابر اولان عورتكدر وصبى كندولرينه تسليم اولنوب كندولرك اولور
فراش كندولر ايچون اولمغله ❊ (كزوجين بينهما ولد فادعى) الزوج (انه ابنه
لامنهـا) بل من غيرها (وعكست) فقالت هو ابنى لامنه (الحكم بكونه ابنالهما)
لما قلنا وكذا لوقالت الجدة هذا ابنك من بنتى الميتة فقال بل من غيرها فالقول له

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ويأخذ الصبي منها ❊ مسألهٔ سابقه‌ده امرئه ايله رجلك اولديغى نتكم ميانه‌لرنده
ولد اولان زوجاندن زوج والد بعدر لكن اشبو زوجه مدند كلدر بلكه غيرى عورتندر
ديو دعوى ويا عورت دعوايى عكس ايدوب ماسبق مثلاو اول ولد بنم اوغلومدر
لكن بوزوجمدن كلدر ديسه ولدك كندولرينك اولمسيله حكم اولنديغى كبيدر
مارالذكر فراش كندولرينك اولمغله ولد كندولرينكدر قولمزه بناًٴ ينه بويله جده‌لك
دعواسى ايدن عورت رجله اشبو ولدسنك اوغلو كدر بنم وفات ايدن قزمدندر
رجلده واقعا بنم اوغلومدر لكن غيريدندرسنك قزكدن دكلدر ديسه قول زوجكدر
وزوج صبى‌يى عورتدن اخذ ايدر ❊ وكذا لواحضر امرأة وقال ابنى من هذه
لامن بنتك وكذبته الجدة وصدقتها المرأة فالاب اولى به لانه لماقال هذا ابنى من
هذه المرأة فقد انكر كونها جدته فيكون منكر الحق حضانتها وهى اقرت له بالحق انتهى
ملخصا ❊ ينه بويله رجل برعورتى احضار ايليوب ديسه كه بنم اشبو اوغلوم
بوعورتدندرسنك قزكدن دكلدر ديوب جده‌ده كندوبى تكذيب ايدوب وعورت
جده‌يى تصديق ايدوب واقعا سن صادقه سن بن بوچوجوغك اناسى دكلم
ديسه اب اول ولده جده‌دن اولادر زيرا رجل اشبو ولد بنم بوعورتدن
اوغلومدر ديمكله مزبوره‌نك جده اولمسنى انكار ايتمش اولمغله آنك حق حضانه سنى
انكار ايتمش اولور جده وار كندونكدر ديمكله زوجه‌نوعا حق حضانه اقرار ايتمش اولور
ظهيريه‌نك كلامى ملخصا نهايت بولدى ❊ (ولاخيار للولد عندنا مطلقا) ذكرا كان
اوانثى خلا فاللشافعى قلت وهذا قبل البلوغ اما بعده فيخير بين ابويه وان اراد
الانفراد فله ذلك مؤيد زاده معزيا للمنية ❊ مذهب حنفى ده ولد كرك مذكر
اولسون وكرك مؤنث كندى ايچون مخيرلك يوقدر بحرك بيانه كوره
ولد شول برسنه بالغ اولسه كه انده اناسندن اخذ اولنور باباسى كندوبى
اخذ ايدر كندى ايچون مخيرلك اولوب بن انامدن فصل اولنم
ديه‌مز امام شافعى رحمه الله تعالى ايچون اختلاف واردر شارح مرحوم ديركه
اشبو عدم خيار حضانه زماننده نصكره وقت بلوغدن اولدر
اما بعد البلوغ بين الابوين قنغيسنك نزدنده مكث واقامت ايدرسه مخيردر
لكن ولد فاسق اولوب كندودن ناهموار حركت خوفى اولورسه باباسى كندى
نفسنه ضم ايدر اما كندويه امنيت اولنورسه كندى باشنه يالكز قيام مراد
ايدرسه اولور اشبو مضمون مشروحى مؤيد زاده منيه‌دن نقل ايدرك ذكر وبيان
بيورديلر ❊ وافاد بقوله (بلغت الجارية مبلغ النساء ان بكرا ضمها الاب الى نفسه)
الا اذا دخلت فى السن واجتمع لها رأى فتسكن حيث احبت حيث لاخوف عليها
(وان ثيبا لا) يضمها (الا اذا لم تكن مأمونة على نفسها) فللاب والجد ولاية الضم

لا لغيرهما كما فى الابتداء بحر عن الظهيرية ❊ مارالذكر بالغه تخييرك ثبوتى
مفادنى مصنف كتاب عليه رحمة الملك الوهاب بلغت الجارية آلخ قوليله افاده
ايدركه بر قز حيضله ويا سنله نسا مبلغنه بالغه اولسه اكر باكر اولورسه
باباسى كندى نفسنه ضم ايدر سريعة الانخداع اولمغله الاسن كاله داخله اولوب
كندى ايچون رأى تام وعقل مجتمع اولوب اوزرينه خوف اولنمزسه ديلديكى
محلده ساكنه اولور واكر ثيب اولورسه باباسى كندويه ضم ايتمز ولايتى
زائله اولمغله الا نفسنه امنيت اولنمزسه انجق بابا وده‌ده ايچون ولاية ضم واردر
ابتداده كندى ايچون ولايت اولديغى مثللو ❊ (والغلام اذا عقل واستغنى برأيه
ليس للاب ضمه الى نفسه) الا اذا لم يكن مأمونا على نفسه فله ضمه لدفع فتنة
اوعار وتأديبه اذا وقع منه شئ ولانفقة عليه الا ان يتبرع بحر ❊ نورسيده
اوغلان چوجوغى عاقل وبالغ اولوب رأى مستقل صاحبى اولدقده بابا ايچون
كندى نفسنه ضم يوقدر الا كندى نفسنه امنيتى اولميان صبيح الوجه امرد
ويا فاسق اولورسه باباسى ايچون ولدى كندونه ضم واردر بين الناس
لواطه فتنه‌سنى ويا نفسندن عارى دفع ويا شرع شريفه مغاير برشى وقوعيله
كندوبى تأديب ايچون وبالغ اولمغله ابك اوزرينه نفقه لازمه اولمز عاجز اولمزسه
الاعلى وجه التبرع ايدر ❊ (والجد بمنزلة الاب فيه) فيماذكر ❊ سابق الذكر
باكر وثيب وغلام وتأديب احكاملرنده ده‌ده بابا كبيدر ❊ (وان لم يكن لها
اب ولاجد و) لكن (لها اخ اوعم فله ضمها ان لم يكن مفسدا وان كان) مفسدا
(لا) يمكن من ذلك ❊ واكر قزك باباسى وده‌ده‌سى اولميوب انجق قرنداشى
ويا عميسى اولورسه اكر مفسد اولمزسه كندويه نفسنه ضم واردر واكر مفسد
وفاسق اولورسه كندى نفسنه ضم ممكن اولمز ❊ (وكذا الحكم فى كل عصبة
ذى رحم محرم منها فان لم يكن لها اب ولاجد ولاغيرهما من العصبات اوكان لها
عصبة مفسد فالنظر فيها الى الحاكم فان) كانت (مأمونة خلاها تنفرد بالسكنى
والا وضعها عند) امرأة (امينة قادرة على الحفظ بلا فرق فى ذلك بين بكر وثيب)
لانه جعل ناظر المسلمين ذكره العينى وغيره ❊ قزك هر برذى رحم محرمى اولان
عصبه‌سنده حكم ينه بويله اخ ايله عم كبيدر امدى مزبوره سنى بلوغه رسيده
اولان قزجغزك بابا وده‌ده وسائر عصبه‌لرى اولمسه ويا عصبه‌لر مفسد اولسه‌لر
بوخصوصده نظر وحكم حاكمه مفوضدر مسلمينه ناظر اولمغله اكر قز كندويه
امنيت اولنور رشيده اولورسه كندوبى قاضى خالى محلده يالكز اسكان ايدر
يوقسه باكر وكرك ثيب كندوبى حفظ وحراسته مقتدره امينه برعورت نزدنه
وضع ايدر قادره اولمسى سالمة الاعضا اولوب برمنكر ناهموار فعل شنيع كوردكده

صحه ایدوب آنی دفع ومنع ایتمیله در مضمون مشروحی فقهادن عینی وسائر
مؤلفین ذکر و بیان ایتدیلر ❊ واذا بلغ الذکور حد الکسب یدفعهم الاب الی
عمل لیکتسبوا او یؤجرهم وینفق علیهم من اجرتهم بخلاف الاناث واو الاب مبذرا
یدفع کسب الابن الی امین کما فی سائر الاملاك مؤید زاده معزیا للخلاصة ❊
اوغلان اولادی کار وکسب ایتمك حدنه بالغ اولدیغی وقتده بابا کندولرینی
کسب ایتمکه کاره قور و ایجار ایدر کسب و اجرتلرندن کندولرینه انفاق ایدر
اکر احتلام اولمشلرسه یوقسه کندولری نفسلرینه صرف ایدرلر اولاد اناث
اولاد ذکورك خلافنده در زیرا آنلر هرنقدر عاجزه اوازلر ایسه ده ینه نفقه لری
من تجب علیه نفقتهن او زره واجب اولور کندولری اکتساب وایجار اولنمزلر
واکر بابا مفسد ومبذر اولوب مالی مقتضای عقل وشرعك خلافنه صرف ایدرسه
اوغلانك کسبندن نفقه سی اخراج اولند قدنصکره مابقی معتمد بر امین کسه یه
دفع اولنور نتکم صبی نك سائر املاکی بابانك تحت تصرفنده اولدقده مبذر
اولیجق غیری امین کسه یه اعطا اولندیغی مثللو ❊ (لیس للمطلقة) بائنا بعدعدتها
(الخروج بالولد من بلدة الی اخری بینهما تفاوت) فلو بینهما تقارب بحیث
یمکنه ان یبصر ولده ثم یرجع فی نهاره لم تمنع مطلقا لانه کالانتقال من محلة
الی محلة شمنی ❊ بائنا تطلیق اولنوب وعدتی منقضیه اولان عورت ایچون میانه لرنده
بعد مسافه ایله تفاوت اولان بر بلده دن بلدهٔ اخرایه ولد ایله خروج یوقدر
امدی میانه لرنده برکونده ولدنی کوروب ینه اول کونده رجوع ایتمك کندویه
ممکن اولور مرتبه ده تقارب اولور بعد مسافه اولورسه کرك عقد اول محلده
اولسون وکرك اولمسون وکرك عورتك اول محل وطنی اولسون وکرك اولمسون
وکرك بابا ولدك خروجنه اذن ویرسون وکرك ویرمسون مطلقا منع اولنمز زیرا
محل مزبوره خروج بر محله دن محلهٔ اخرایه انتقال کبیدر اما معتده ایله
منکوحه ولد ایله وولدسز خروجدن منع اولنورلر ومطلقهٔ رجعینك حکمی
منکوحه حکمیدر ❊ (الا اذا انتقلت من القریة الی المصر وفی عکسه لا) لضرر
الولد بتخلقه باخلاق اهل السواد (الا اذا کان) ما انتقلت الیه (وطنها وقد نکحها ثمة)
ای عقد علیها فی وطنها ولوفی قریة علی الاصح الا الی دار الحرب الا ان یکونا
مستأمنین ❊ لکن عورت میانه لرنده تفاوت اولان قریه دن مصره انتقال
ایدرسه کندویه ولدیله خروج واردر بونده ولدك اهل مصر اخلاقیله متخلق
اولمسی منفعتی اولمغله اشبو صورت مشروحه نك عکسیکه شهردن قریه یه
انتقال اولمز ولدك اهل سواد اخلاقیله تخلق ضررندن لکن انتقال ایتدیکی
محل عورتك وطنی اولوب وعقد نکاح انده اولورسه قول اصح اوزره هرنقدر

قریه دخی اولسه اکا انتقال ایدر الا دار حربه انتقال ایدرسه اولماز لکن مستأمن
اولورلرسه انتقال ایدر دار حرب کندولرینه دار اصلیه اولدیغندن دار
اسلامده برسنه تمام قائم اوله مزلر لکن عقد ذمت ایله اولورلر ❊ (وهذا) الحکم
(فی الام) المطلقة فقط (اما غیرها) کجدة وام ولد اذا اعتقت (فلا تقدر علی نقله)
لعدم العقد بینهما (الا باذنه) کما یمنع الاب من اخراجه من بلدها بلا رضاها
ما بقیت حضانتها ❊ اشبو خروج حقنده ذکر اولنان حکم وتفصیل
فقط تطلیق اولنان ام حقنده در اما جده وعتق اولنان ام ولد وسائر حاضنه لر
اب ایله کندولری میانه لرنده عقد اولمدیغی ولدك نقلنه مقتدر اولمزلر
الا بابانك وسائر رجالدن کندولری ایچون حق حضانه اولان کسه لرك اذنلریله
انتقال ایدرلر نتکم بابا انانك وسائر ارباب حضانه نك بلدندن مادام حضانه لری
باقیه اولدقجه رضالرینسز خروجدن منع اولندیغی کبی ❊ فلو (اخذ المطلق ولده
منها لتزوجها) جاز (له ان یسافر به الی ان یعود حق امه) کما فی السراجیة وقیده
المصنف فی شرحه بما اذا لم یکن له من ینتقل الحق الیه بعدها وهو ظاهر ❊
امدی عورتنه طلاق ویرن کسه عورتك سائر کسه یه تزویج اولندیغنه بناً ولدنی
کندودن اخذ ایلسه کندویه واریله مسافرت جائزدر ولدك اناسنك
حق عودت ایدنجه یه قدر نتکم سراجیه ده بو وجهله مرسومدر مصنف مرحوم
شرحنده مثنی ولد ایچون انادنصکره حق حضانه کندویه انتقال ایدر
کسه اولمغله تقیید ایلدی ظاهر اولانده بودر ❊ وفی الحاوی له اخراجه
الی مکان یمکنها ان تبصر ولدها کل یوم کما فی جانبها فلیحفظ قلت وفی السراجیة
اذا سقطت حضانة الام واخذه الاب لا یجبر علی ان یرسله لها بل هی اذا ارادت
ان تراه لا تمنع من ذلك ❊ حاوی القدسیده مسطوردرکه اب ایچون ولدی
اناسنك هر یوم کورمسی ممکن اولان مکانه اخراجی واردر نتکم اناجانبنده
اولدیغی مثللو شارح مرحوم دیرکه سراجیه ده ذکر اولندیکه انانك حضانه سی
ساقط اولوب بابا ولدی اخذ ایلسه اناسنه ولدی ارسالیله جبر اولنمز
بلکه انا کورمك مراد ایتدکده اندن منع اولنمز ❊ وافتی شیخنا الرملی بانه یسافر به
بعد تمام حضانتها وبان غیر الاب من العصبات کالاب وعزاه للخلاصة
والتاتارخانیة ❊ شارح رحمه الله تعالی دیرکه شیخمز خیرالدین الرملی افتا
ایلدیکه انانك حق حضانه سی تمام اولوب مثلا غلام یدی وجاریه طقوز یاشنه
بالغ اولسه باباسی کندوینی سفره کوتورر وبابانك ماعداسی سائر عصبه لرده
بابا کبیدر واشبو افتایی خلاصه وتاتارخانیه یه اسناد ایلدی ❊ فرع
خرج بالولد ثم طلقها فطالبته برده ان اخرجه باذنها لا یلزمه رده وان بغیر اذنها

لزمه کالو خرج به دعامه ثم ردها ثم طلقها فعليه رده بحر والله تعالى اعلم
برکسه ولدیله ولدك اناسنك بلده سنك غیریه متوجها خروج بعده آنی تطلیق ایتد کده
عورت ولدك اولدیغی محله ردنی زوجدن مطالبه ایلسه اکر زوج ولدی
عورتك اذنیله اخراج ایلدیسه زوجه اول ولدی رد لازم دکلدر اذنسز اخراج
ایلدیسه کندویه ولدی رد لازم اولور نتکم ولدی اناسیله برابر اخراج
ایدوب صکره آنی رد بعده تطلیق ایلسه ولدی اناسنه رد زوجك اوزرینه لازم
اولدیغی کبی ولدك منفردا خروجنه اناسنك رضاسی اولمغین الله عظیم
الشان حقیقة حاله زیاده عالمدر

(باب النفقة)

اشبو باب نفقه حقنده اولان مسائل وتفاصیلی مشتمل بربابدر مؤلف
کتاب علیه رحمة الملك الوهاب صاحب هدایه کبی مباحث نفقه یی
مطلقه نك نفقه سی مناسبتیله کتاب الطلاق ذیلنده ذکر ایلدی بعضیلر منکوحه نك
نفقه سنك وجوبی ملابسه سیله نکاح عقیبنده ذکر ایتدیلر و بعضیلر نکاح وطلاقه
تعلق اولمیان ذوی الارحام مالیکك نفقه لرینکده کندوده بحثی اولمغله
کندی ایچون مستقل کتاب وضع ایتدیلر ﴿ هی لغة ما ینفقه الانسان علی عیاله وشرعا
(هی الطعام والکسوة والسکنی) ﴾ نفقه لغتده انسانك اهل وعیالنه صرف
وانفاق ایتدیکی شیدر وشرعده طعام وکسوه وسکنادر اشبو بیاندن مستبان
اولان نفقه بو مقامده هلاك معناسنه نفوقدن ورواج معناسنه اولان نفق
ویانفاقدن مشتقد اولمدی بلکه اسم عینلر مصدرلردن مشتق اولمز قول مشهورینه
بناً انفاق اولنان نسنه یه اسمدر بعضیلر کندوده نوعا هلاك مال اولمغله هلاك
معناسنه اولان نفوقدن ویا کندوده بعض مصالحه صرفله مالك رواجی اولمغله
رواج معناسنه اولان نفاقدن مشتقدر دیدیلر ﴿ وعرفا هی الطعام ﴾ عرف ناسده
نفقه انجق طعامه اطلاق اولنور بعض فقها دخی اصطلاحده نفقه یی طعامه
قصر ایتدیلر نتکم قهستانی قاضیخاندن نقلا بیوردیکه نفقه واجبه مار الذکر
اوچدر شوقدر وارکه بعضیلر نفقه انجق طعامدر دیدیلر مصنف دخی بونلردندر
﴿ (ونفقة الغیر تجب علی الغیر باسباب ثلثة زوجیة وقرابة وملك) بدأ بالاول
لمناسبة مامر اولانها اصل الولد ﴾ زوجیت وقرابت وملك اسباب ثلثه سنك
بریله برکسه نك نفقه سی برآخر کسه نك اوزرینه واجبه اولور ملك عبید وبهایمه
شاملدر انلره انفاقله جبر اولنور اما عقارك تضییعی هرنقدر مکروه ایسه ده

جبرایله فتوی ویرلمز وطلاقك محلی زوجیت اولمغله میانه لرنده مناسبت بولنمغله
مؤلف مرحوم اولکیله بدأ ایلدی ویاخود ولده نفقه نك ثبوتنده زوجیت اصل
اولوب ولد اکافرع اولدیغنه بناً زوجیتی تقدیم ایلدی ﴿ (فتجب للزوجة)
بنکاح صحیح فلوبان فساده اوبطلانه رجع بما اخذته من النفقة بحر (علی
زوجها) لانها جزاء الاحتباس وکل محبوس لمنفعة غیره یلزمه نفقته کمفت وقاض ووصی
زیلعی وعامل ومقاتلة قاموا بدفع العدو ومضارب سافر بمال مضاربة ولا یرد
الرهن لحبسه لمنفعتهما ﴾ نفس الامرده نکاح صحیحله عقد اولنان زوجه نك
نفقه سی زوجی اوزرینه واجبه در زیرا احتباسه جزا اولمغین هر برمفتی وقاضی ووصی
وعاملکه امامك اخذ صدقات ایچون نصب ایتدیکی کسه وحال شانلری اعدای
دینی دفع ایچون قیام اولان مقاتلین ومال مضاربه ایله سفر ایدن مضارب مثللو
غیرك منفعتی ایچون حبس اولنان کسه لرك نفقه لری اول غیر اوزرینه لازمه اولور
نهایتی مضاربك کی حال مسافرتنده مال مضاربه دن وصینك کی صبینك مالندن
سائرلرك کی قدر معروفله بیت المالدن لازم اولور متنده اولان دعوی و نتیجه یی
لان الزوجة محبوسة لمنفعة زوجها وکل محبوس لمنفعة غیره تجب نفقته علیه
قیاسیله شکل اولدن الزوجة تجب نفقتها علی زوجها نتیجه سی انتاج اولنور
رهنله کبرایه وارد اولان منعله سؤاله جواب ویرر که رهنی حبسی فقط مرتهنك
استیفای حق منفعتی ایچون دکلدر که نفقه سی کندویه لازم اوله بلکه راهنکده
منفعتی ایچون محبوسدر که اصل ملك کندونکدر وتلف اولسه دینی وفا ایتمش
اولور بنابرین رهنك نفقه سی راهنه واجبه اولدی وشرحده ذکر اولنان دلیل
دهلیدر نقلیسی اجماع والله جلیلك {وعلی المولود له رزقهن وکسوتهن بالمعروف}
قول شریفیدر ونکاح صحیح اولمیوب مثلا غیرك معتده سی اولمق مثللو فسادی
ظاهر اولسه ویا رضاعا قزقرنداشی اولمق کبی بطلانی تبین ایتسه زوج زوجه یه
اداایلدیکی نفقه یی رجوع ایدر ﴿ (ولو صغیرا) جدا فی ماله لا علی ابیه الا اذا کان
ضمنها کامر فی المهر (لایقدر علی الوطئ) لان المانع من قبله (اوفقیرا ولو) کانت
(مسلمة او کافرة اوکبیرة اوصغیرة تطیق الوطئ) اوتشتهی للوطئ فیما دون
الفرج حتی لولم تکن کذلك کان المانع منها فلا نفقة کمالو کانا صغیرین ﴾ زوج
هرنقدر وطئه قادر اولیان صغیر اولورسه ده ینه مالندن نفقه کندویه لازم
کلور باباسنه لازم کلز الاحین عقدده با بانفقه یه ضامن اولورسه کندویه لازم
اولور نتکم باب المهرده مرور ایتدیکه مهرده نفقه حکمنده در زیرا صورة
مشروحه ده وطئه مانع زوج طرفندندر اما زوجه نك وطئه طاقت کتورمیان
صغیره اولمسی کبی مانع زوجه طرفندن بولنسه نفقه لازم کلز ویا زوج هرنقدر

زوجه سنه عندنده صرف ایده جك نفقه یه قادراولمیان فقیراولورسه بنه كندو یه
نفقه لازمه اولورسه امر قاضی ایله باباسی كندونك اوزرینه استدانه
ایدر وعورت هرنقدر مسلمه ویا كافره ویا كبیره ویاجماعه طاقت
كتورر صغیره ویامادون الفرجدن وطئه اشتها اولنور اولورسه ده
اشبو صور مشروحه ده زوجه نفقه لازمه اولور اما صغیره اولوب
اصلا جماعه مطیقه اولمسه مانع كندونك طرفندن اولمغله نفقه لازمه اولمز تسلیم
بضع موجود اولمدیغنه بناءً ایكیسیده صغیر اولدقلرنده لازمه اولمدیغی كبی
زیرا بونده منع معناده زوجه جانبندن اولدی هرنقدر ایكیسنده ده وار ایسه ده
زوج طرفندن اولان معدوم كبی اولدی زوجه طرفنده اولان قائم وموجود
عد اولنمغله نفقه لازمه اولمدی ومسئله ایله مبالغه نك وجهی ایوجه ظاهر دكلدر
❊(فقیرة اوغنیة موطوئة اولا) كان كان الزوج صغیرا اوكانت رتقاء اوقرناء
اومعتوهة اوكبیرة لاتوطأ وكذا صغیرة تصلح للخدمة اوللاستیناس ان امسكها
فی بیته عند الثانی واختاره فی التحفة ❊ وزوجه فقیره اولسون ویاغنیه
موطوئه اولسون ویازوجك صغیر ویازوجه نك رتقا ویاقرنا ویامعتوهه ویاوطئه
سزا اولمیان كبیره اولمسی مثلاو موطوئه اولمسون نفقه لازمه در رتقا ایله
قرناده هرنقدر كندولریله جماعله انتفاع اولنمزسه ده لكن دواعیسی اولان
مادون الفرجله تفخیذ ممكندر زیرا نفقه نك وجوبنده معتبر اولان شول
بر احتباسدركه زوج كندیله وطئله ویا دواعیسیله متمتع اولور لاتوطأ قیدنك
معتوهه یه ده رجوعی صحیح اولور طبیعتك كندودن نفرتنه مبنی وامام ثانی
رحمه الله نزدنده خدمت واستیناسه صلاحیتی اولان صغیره یی زوج كندی
منزلنده امساك ایدرسه بنه بو یله نفقه سی لازمه اولور مضمون مشروحی
صاحب تحفه اختیار ایلدی نهرده مذكوردركه اصح اولان صغیره نك جماعه
طاقت كتورمسی حقنده سنله مقدر حد طعین یوقدر سمینه اولورسه
طاقت كتورر هرنقدر صغیره اولورسه ده بعضیلر سنك طقوزه رسیده
اولمسیله تقدیر ایتدیلر ❊(ولومنعت نفسها للمهر) دخل بها اولا ولوكله مؤجلا
عند الثانی وعلیه الفتوی كما فی البحر والنهر وارتضاه محشی الاشباه لانه منع
بحق فتستحق النفقة ❊ وعورته زوج دخول ایتسون ویاایتسون مهر ایچون
عورت كندی نفسنی زوجدن منع ایدرسه ده بنه نفقه لازمه اولور منعی بحق
اولمغله احتباسك فوتی زوج جانبندن اولدیده كانه فوت اولمامش اولدی امام ابی
یوسف رحمه الله تعالی قتنده هرنقدر مهرك كلیسی مؤجل اولورسه ده
بنه عورته كندی نفسنی زوجك استمتاعندن منع واردر زیرا زوجك مهری
تأجیله استمتاع حقی ساقط اولمش اولور وبحرده ونهرده تصریح اولندیغی

(مثلاو)

مثلاو فتوی اشبو قول اوزره در واشباه محشیسیده بو قوله راضی اولدی ومنعی
بحق اولمغله نفقه یه مستحقه اولدی ❊(بقدر حالهما) به یفتی ویخاطب بقدر
وسعه والباقی دین الی المیسرة ولوموسرا وهی فقیرة لایلزمه ان یطعمها مما یأكل
بل یندب ❊ ومارالذكر نفقه زوجله زوجه نك حاللری قدرنجه واجبه اولور
واَنجق اشبو خصافك قولیله فتوی ویریلور بوقولك مقابلی امام كرخینك ظاهر
روایت اولان انجق زوجك حالنی اعتبار ایتمسی قولیدر وبونكله مشایخدن
جمع كثیر حكم بیوردیلر وامام محمد رحمه الله تعالی تصریح بیوروب الله عظیم
الشانك { لینفق ذوسعة من سعته ومن قدر علیه رزقه فلینفق مما آتاه الله
لایكلف الله نفسا الا ما آتاها } قول معجز بیانلرینه نظرا تحفه ده وبدایعده
انجق صحیح اولان قول بودر دیدی صاحب هدایه بزلر بموجب نص شریف
حكم ایده رز دیر ایمدی زوج وسعی مقداریله خطاب اولنورده باقی وقت یسرینه دك
ذمتنده دین اولور واكر زوج غنی وزوجه فقیره اولورسه زوجه عورتی اكل
ایتدیكی طعامدن اطعام لازم دكلدر بلكه مندوبدر مشایخ زوجك حسن
معاشرتله مأمور یتنه بناءً زوجه سیله برابر طعام اكل ایتمك مستحبدر
بیوردیلر ❊ بحر ❊(ولوهی فی بیت ابیها) اذالم یطالبها الزوج بالنقلة به
یفتی وكذا اذاطالبها ولم تمتنع اوامتنعت للمهر ❊ وزوجه هرنقدر باباسنك
منزلنده اولوب وزوج كندونك نقلنی مطالبه ایتمزسه ده بنه نفقه سی واجبه
اولور انجق بوقول ایله فتوی ویریلور بعضیلر زوجك منزلنه زفاف اولنمدقجه
نفقه یه مستحقه اولمز دیدیلر بنه بویله مطالبه ایدوبده اولده امتناع ایتمزسه
ویامهری ایچون امتناع ایدرسه نفقه لازمه اولور ❊(اومرضت فی بیت الزوج)
فان لها النفقة استحسانا لقیام الاحتباس ❊ ویاخود هرنقدر زوجك بیتنده
عورت مریضه اولورسه ده بنه كندویه نفقه استحسانا لازمه اولور احتباس
قائم اولمغله ❊ وكذا لومرضت ثم الیه نقلت اوفی منزلها بقیت ولنفسها ما منعت
وعلیه الفتوی كما حرره فی الفتح ❊ بنه عورت مریضه اولوب بعده زوجك
منزلنه نقل اولنسه ویاعورت كندی منزلنده باقیه اولوب كندی نفسنی
زوجندن منع ایتمسه نفقه لازمه اولور وفتوی بوقول اوزرینه در تكم
فتحده مضمون مشروحی تحریر ایلدی خلاصهٔ كلام مادام مریضه
نفسنی زوجدن منع ایتمدكجه نفقه سی زوج اوزرینه واجبه اولور
كرك زوجك منزلنه نقلدن مقدم وكرك مؤخر وكرك جماعی ممكن
اولسون وكرك اولمسون وكرك زوجی كندیله برابر اولسون ویااولمسون
تكم اشبو مضمون مشروحله بدایعده وخلاصه ده وذخیره ده وغایة البیانده

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

تصريح اولندى * وفى الخانية مرضت عند الزوج فانتقلت لدار ابيها
ان لم يمكن نقلها بمحفة ونحوها فلها النفقة والا لا كما لا يلزمه مداواتها * خانيه ده
مسطوردر كه برعورت زوجنك نزدنده نامزاج اولوب باباسى منزلنه انتقال ايلسه
اكر زوجك منزلنه محفه مثللو شيله نقلى ممكن اولمزسه عورت ايچون نفقه واردر
مقدما تسليم بولنمغله صكره نفسنى كندوسنى منع ايتمدى بلكه عذر سماويله
رضاسى اولمقسزين منع اولندى واكر محفه امثالى نسنه ايله نقلى ممكن اولوب
انتقال ايتمزسه نفقه لازمه اولمز زوجه طبيب وادويه اتيانيله زوجه يه مداوات
لازم اولمديغى كبى نفاس حالنده ادويه دخى مرض حالنده كى ادويه كبيدر
زوجه لازمه دكلدر ديو تحرير اولنور * (لا) نفقة لاحد عشر مرتدة ومقبلة
ابنه ومعتدة موت ومنكوحة فاسدا وعدته وامة لم تبوأ وصغيرة لا توطأ (والخارجة
من بيته بغير حق) وهى الناشزة حتى تعود ولو بعد سفر خلافا للشافعى والقول
قولها فى عدم النشوز بيمينها * لاحد عشر تركيبنده اولى اولان لاحدى
عشرة ديمك ايدى يعنى اون برنوع عورته نفقه يوقدر برى مرتده در شرعا اسلامه
رجوعنده دك حبس اولنمغله زوجى ايچون محبوسه اولمدى واوغلونى تقبيل
ايدن عورت ايچون نفقه يوقدر نهايتى سكنا حق شرع اولمغله لازمدر ومعتدهٔ
موته نفقه يوقدر هرنقدر حامل اولورسه ده الا ام ولد اولان حامله مالك
طوغدن نفقه لازمه در تتكم قريبا كلور ونكاح فاسد ايله منكوحه يه واندن
معتده يه نفقه يوقدر اولى اولان وعدته بدلنه ومعتده ديمك ايدى وبونك ايكيسى
برعد اولنور وتزويج اولنوب زوجنه تسليم اولنميوب اغاسنك خدمتنده
مشغوله اولان جاريه ايچون نفقه يوقدر زوج ايچون محبوسه اولمديغندن ووطئ
واستيناسه صلاحيتى اولميان صغيره ايچون نفقه يوقدر وزوجك منزلندن
بغير حق خروج ايدن ناشزه ايچون نفقه يوقدر حتى عورت نشوزندن عودت
ايدنه دك هرنقدر سفردن صكره اولورسه ده زوجك منزلنه عودتيله
ناشزه لكدن خروج ايدر زوج سفردن قدوم ايتدكده اكر نفقه سى قاضينك
تقديريله وحكميله ويا تراضيله اولمش ايسه اخذ ايدر يوقسه ايده مز امام شافعى
ايچوندر اختلاف وعدم نشوزده قول يمينيله عورتكدر اكر يمين ايدرسه نفقه
اخذ ايدر واكر نكول ايدرسه نفقه ساقطه اولور * وتسقط به المفروضة
لا المستدانة فى الاصح كالموت قيد بالخروج لانها لو منعته من الوطئ لم تكن
ناشزة وشمل الخروج الحكمى كان كان المنزل لها فمنعته من الدخول عليها
فهى كالخارجة مالم تكن سألته النقلة ولو كان فيه شبهة كبيت السلطان فامتنعت
منه فهى ناشزة لعدم اعتبار الشبهة فى زماننا * قول اصحده قاضينك فرض

 (وتقديريله)

وتقديريله اولان نفقه زوجك اوزرندن نشوز ايله ساقطه اولور زوجك امريله
استدانه ايتديكى نفقهٔ مستدانه ساقطه اولمز نتكم موت مسئله سنده كلور نشوزى
بيانى مصنف كتاب جزاه الله تعالى يوم الحساب خروجله تقييد ايلدى زيرا
عورت خروج ايتميوب وطئدن ممانعت ايتسه ناشزه اولمز باكرك كرها وطئ
اولنمسى ملابسه سيله زوجك كندودن مصلحتنى بتورمسى ممكن اولديغنه
مبنى مار الذكر خروج حكمى يه ده شاملدر آنكله ناشزه اولور مثلا منزل عورتك
اولوب زوجك دخوله مانعه اولسه خارجه كبى اولور مادام كندودنى منزلكه
نقل ايله ديو نقله ايستمديكجه واكر زوجك نقل ايده جكى منزلك حل وحرمتنده
شبهه اولمغله مثلا سلطانك منزلى مثللو عورت انده ساكنه اولمقدن امتناع
ايلسه ناشزه اولور فى زماننا اول مثللو شبهه لره اعتبار اولنمغله * بخلاف
ما اذا خرجت من بيت الغصب او ابت الذهاب اليه او السفر بها معه او مع
اجنبى بعثه لينقلها فلها النفقة * شارح رحمه الله تعالى متنك بغير حق قيدينك
مفهوم مخالفنى بيانه آغاز وشروع ايدركه عورت غصب اولنمش منزلدن
خروج ايتسه ويا اكا ذهابدن ويا زوجيله ويا كندويى نقل ايچون ارسال
ايتديكى اجنبيله برابر مدت سفر مسافه يه ذهابدن ابا وامتناع ايلسه صورت
مرقومه نك خلافنده دركه اول عورت ايچون نفقه لازمه در زوجك منزلى
اولمغله * وكذا لو آجرت نفسها لارضاع صبى وزوجها شريف ولم تخرج
وقيل تكون ناشزة * يعنى بويله زوجى شريف اولوب عورتنك غيرك ولدينى
اجرتيله ارضاعندن عار ايدن كسه نك عورتى غيرك صبيسنى ارضاع ايچون
كندى نفسنى ايجار ايدوب وزوجنك منزلندن خروج ايتمسه ناشزه اولمز
نفقه سى لازمه اولور بعضيلر ناشزه اولور ديديلر حاصل كلام نشوز زوجك
اذنسز خروجه مبتنيدر * ولو سلمت نفسها بالليل دون النهار او عكسه فلا نفقة
لنقص التسليم قال فى المجتبى وبه عرف جواب واقعة فى زماننا بانه لو تزوج من المحترفات التى
تكون فى النهار فى مصالحها وبالليل عنده فلا نفقة لها انتهى قال فى النهر وفيه
نظر * برعورت زوجنه نفسنى كيجه تسليم ايدوب كوندز ايتمسه ويابونك
عكسنى ايلسه كندويه نفقه لازمه اولمز اوزرينه واجبه اولان تسليمده نقصانى
اولمغله امام زاهدى مجتبى نام كتابده ديديكه اشبو مضمون مشروحله بزم وقتمزده
وقوع يافته اولان وقعه كه بركسه نهارا كندى مصلحتنده وليلا زوجنك
عندنده اولان قابله وغاسله وماشطه امثالى محترفاتدن برعورت تزوج ايلسه
اشبو عورت ايچون نفقه يوقدر جوابى معلوم اولدى مجتبانك كلامى بونده
نهايت بولدى نهرده بونده نظر واركه مثلا قابله كندى مصلحتنه مشغوله

اولمغله خروجنده معذوره‌در ديدى ﴿ (ومحبوسة) ولوظلما الا اذا حبسها
هو بدين له فلها النفقة فى الاصح جوهرة وكذا لوقدر على الوصول اليها
فى الحبس صيرفية كحبسه مطلقا لكن فى تصحيح القدورى لوحبس فى سجن
السلطان فالصحيح سقوطها وفى البحر عن مآل الفتاوى ولوخيف عليها الفساد
تحبس معه عند المتأخرين ﴾ دخى محبوسه اولان عورت ايچون نفقه يوقدر
هرنقدر حبسى ظلما اولورسه‌ده الا عورتى زوج كندى دينى ايچون حبس
ايدرسه قول اصحده عورت ايچون نفقه واردر شارح رحمه الله تعالى
اشبو استثنا ايله مصنفك اطلاقنى تقييده اشارت ايلدى ايمدى اطلاق محلنده
اولمزينه بو بلجه زوج حبسده عورته وصلنه قادر اولورسه عورته نفقه
ايجاب ايدر زوجك مطلقا كه اداسنه قدرتى اولديغى دينى ايچون وياقدرتى
اولديغى وياظلما حبسى خصوصنده عورتك نفقه‌سى لازمه اولديغى كبى لكن
قدورينك تصحيحنده ذكر اولنديكه زوج پادشاهك محبسنده حبس اولنورسه
صحيح اولان عورتك نفقه‌سنك سقوطيدر بحرده مآل الفتاوادن نقلا
مرسومدركه اكر جعلرى ممكن اولوب وعورته فساد خوفى اولورسه عند
المتأخرين عورت زوجيله برابر حبس اولنور ﴿ (ومريضة لم تزف) اى لايمكنها
الانتقال معه اصلا فلانفقة لها وان لم تمنع نفسها لعدم التسليم تقديرا بحر ﴾ دخى
اصلا زوجك منزلنه انتقالى ممكن اولميان زفاف اولنمش مريضه ايچون نفقه
يوقدر هرنقدر نفسنى زوجندن منع ايتمزسه‌ده تقديرا تسليم بولنمديغندن
﴿ (ومغصوبة) كرها (وحاجة) ولونفلا (لامعه ولو بمحرم) لفوات
الاحتباس (ولومعه فعليه نفقة الحضر خاصة) لانفقة السفر ولا الكراء ﴾ دخى
كرها غصب اولنان زوجه ايچون نفقه يوقدر وهرنقدر نافله ويازوجك غيرى
محرميله اولورسه‌ده زوجيله برابر حاجه اولميان خاتون ايچون نفقه يوقدر
زوجى ايچون احتباس فوت اولوب امتناع زوجه طرفندن بولنمغله واكر
زوجى كنديله برابر حج ايدرسه زوجنك اوزرينه خاصة حضر نفقه‌سى
لازم كلوركه انجق طعامك حضرده اولان قيمتى لازم كلور سفر نفقه‌سى وكرا
زوج اوزرينه لازم اولمز ﴿ (امتنعت) المرأة (عن الطحن والخبز ان كانت
ممن لاتخدم) اوكان بها علة (فعليه ان يأتيها بطعام مهيأ والا) بان كانت
ممن تخدم نفسها وتقدر على ذلك (لا) يجب عليه ولا يجوز لها اخذ الاجرة
على ذلك لوجوبه عليها ديانة ولوشريفة لانه عليه الصلاة والسلام قسم الاعمال
بين على وفاطمة فجعل اعمال الخارج على على رضى الله تعالى عنه والداخل
على فاطمة رضى الله تعالى عنها مع انها سيدة نساء العالمين بحر ﴾ دكرمان

چكوب اون ايدوب ويا اتمك ياپقدن عورت امتناع ايتسه اكر اول مقوله
خذمتلره بالذات مباشرت ايدوب يدندن كلمزسه وياكندوده علت بولنوب
عليله اولورسه زوجك اوزرينه كندويه حاضرلنمش مطبوخ طعام وياطعام
ياپار آشچى كتورمك لازمدر واكر عورت اول مقوله خذمتلرى بالذات ياپار
ومقتدره اولورسه زوجك اوزرينه انلر لازم اولمز وعورته‌ده جبر اولنوب
اولنمه‌ده بين العلماء اختلاف واقع اولمشدر وعورته طبخ طعام ايچون اجرت
اخذى جائز دكلدر ديانة كندويه لازم اولمغله نهايتى قاضى جبر ايده‌مز هرنقدر
عورت شريفه اولورسه‌ده زيرا رسول اكرم ونبى افخم صلى الله تعالى عليه
وسلم حضرت على وحضرت فاطمه رضى الله تعالى عنهما ميانه‌لرنده اعمالى
تقسيم بيورديلر طشره‌يه متعلق مصلحتلرى حضرت على كرم الله وجهه‌يه
وداخل بيتده بولنان ايشلرى فاطمهٔ زهرا رضى الله تعالى عنهايه امر بيورديلر
حال بوكه كندولرى سيدهٔ نسا وكزيدهٔ ورى ايدى بلكه بضع خير الانام
اولديغنه بناءً ام المؤمنين حضرت عائشهٔ صديقه ومريم رضى الله تعالى عنهمادن
دخى افضل واكملدر وحضرت مريم حقنده وارده اولان ﴿ واصطفاك على نساء
العالمين ﴾ نظم مجيدندن مراد كندى زماننك عالميدر نتكم حديث شريفده
وارد اولدى بس حضرت فاطمه رضى الله تعالى عنها حقنده حكم
معلوم اولمغله سائر نسانك احكامى بالطريق الاولى مستبان اولدى
وديانة وجوبك دليلى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك تقسيميدر قضاء
واجب اولمديغى اعمال مشروحه‌يه مباشرت عادتى اولميانلره حرج اولديغندن
مبنيدر ﴿ (ويجب عليه آلة طحن وخبز وآنية شراب وطبخ ككوز وجرة وقدر
ومغرفة) وكذا سائر ادوات البيت كحصير ولبد وطنفسة وما تتنظف به وتزيل
الوسخ كمشط واشنان وما يمنع الصنان ومداس رجلها وتمامه فى الجوهرة
والبحر ﴾ زوجك اوزرينه آلة طحنكه دكرمان وبردق وكوب وچولمك
وتجره وقوغه كبى شراب وطبخ آلتلرى واجبدر بونيله حصير وكلم كيچه
امثالى سائر ادوات منزل وكندى ايله تنظيف وتطهير اولنوب كير وپاس
ازاله اولنور طراق وصابون واشنان امثالى نسنه‌لر وصنانكه قولتوقده عارض
اولان فنا رايحه‌يه مانع اولور وازاله ايدر دوا وعورتك اياغنك قابلرى زوج
اوزرينه واجبدر اما كندى ايله تلذذ واستمتاع قصد اولنان قنه وسرمه
امثالى شيلر زوجه واجب دكلدر نهايتى كندى اختياريله ديلرسه آلور ديلمزسه
ترك ايدر وطبيبه دارشى وطبيب وحجامت وفصد اجرتلرى دخى لازم
دكلدر اثوابنى وبدننى غسل ايچون صو زوجه لازمدر ﴿ كذا فى السراج

الوهاج والجوهرة النيرة ✲ طنفسه طانك وفانك حركات ثلثه ايله
وطانك كسرى وفانك فتحيله وعكسيله دوشنه جك چه واحرام امثالى نسنه
معناسنه صنان صادك ضمى وكسريله صنه كبى داء الابطدر واشبو بحثك
تمام وتفصيلى جوهره وبحرده در ✲ وفيه اجرة القابلة على من استأجرها من زوجة
اوزوج ولوجائت بلااستيجار قيل عليه وقيل عليها ✲ ينه بحرده مذكوردر كه ابه قادينك
اجرتى زوجله زوجه دن قنغيسى استيجار ايدرسه آنك اوزرينه در واكر
استيجارسز كنديلكندن كلشسه بعضيلر جماع مؤنتى اولمغله زوجك
وبعضيلر نفاس امراض قبيلندن اولمغله اجرة طبيب كبى زوجه نك اوزرينه
لازمدر ديديلر ✲ (وتفرض لها الكسوة فى كل نصف حول مرة) لتجدد
الحاجة حرا وبردا ✲ حرور دوقلرنده عورتك احتياجى تجدد ايتمكله
بهر آلتى ماهده زوجه كندى ايچون برقات كسوه واجبه اولور وكسوه ده نفقه كبى
ياز وجك ويا ايكيسنكده حاللرى اعتباريله ميانه لرنده اختلاف اولنورسه
قاضى كفايت مقداريله قدر معروف تقدير ايلر مصنف مرحومه لايق اولان
كسوه حقنده اولان كلامى جملة برمحلده ايراد ايدوب ياوتزاد فى الشتاء جبة
ولحافا قول آتيسنى بومقامده ويابونى اوراده ذكر ايدى ✲ (وللزوج الانفاق
عليها بنفسه) ولوبعد فرض القاضى خلاصة (الا ان يظهر للقاضى عدم
انفاقه فيفرض) اى يقدر (لها) بطلبها مع حضرته ويأمره ليعطيها ان شكت
مطله ولم يكن صاحب مائدة لان لها ان تأكل من طعامه وتتخذ ثوبا
من كرباسه بلااذنه فان لم يعط حبسه ولا تسقط عنه النفقة خلاصة وغيرها
وقوله (فى كل شهر) اى كل مدة تناسبه كيوم للمحترف وسنة للدهقان ✲
زوج ايچون عورتك ايجاب ايدن نفقه سنى كنديسى بالذات انفاق وصرف
ايتمك واردر هر نقدر قاضى نك فرض وتقديرندنصكره اولورسه ده اوزرلرينه
قوام اولدقلرينه بناً لكن نفقهٔ مفروضه دن برمقدارشى صرف اولنميوب
باقى قالسه عورتكدر كندويه تمليك اولنديغندن لكن قاضى ايچون زوجك
عدم انفاقى ظاهر اولورسه عورتك طلبيله وزوجك حضورنده قاضى عورته
هر برآيده كه زوجك حالنه مناسب مثلا كار صاحبنه يوم دهقانى يه
سنه كبى مدنده نفقه تقدير ايدر وزوج اداسنى تأخير ايتمكله زوجه شكوا
ايدوب وزوج سفره سى آچق صاحب نان كسه اولمزسه قاضى نفقهٔ
مفروضه يى زوجه يه ويرديو امر ايدر اماماٰده صاحبى اولورسه آندن
اكل ايدر تعنتينه اعتبار اولنمز زيرا عورت ايچون بلااذن زوجك طعامندن
اكل ايدوب وكرباسندن ثوب اتخاذى واردر امدى زوج نفقه يى ويرمزسه

قاضى كندوبى حبس ايدروحبسندن ناشى نفقه ساقطه اولمز نفقه
تقديرنده زوجك حضورى شرطدر غائبك اوزرينه قضا وحكم اولمز ✲ وله
الدفع كل يوم كما لها الطلب كل يوم عند المساء لليوم الآتى ولها اخذ كفيل
بنفقة شهر فاكثر خوفا من غيبته عند الثانى وبه يفتى وقس سائر الديون عليه وبه
افتى بعضهم جواهر الفتاوى من كفالة الباب الاول ✲ زوج سنده ويا آيده
وياهفته ده ويرمكه راضى اولمزسه كندى ايچون بهر يوم ويرمك واردر عورته
ايكنجى كونك نفقه سنى بهر يوم بوكونك اخشامنده مطالبه اولديغى مثلو يعنى جبر
يوقدر وامام ابى يوسف عندنده زوجك غيبتندن خوف ايدرسه زوجه ايچون
برماهك ويازياده نك نفقه سى ايچون كفيل اخذى واردر وبوكفيل بالمال
عد اولنور وانجق اشبو امام ابى يوسف قوليله فتوى ويريلور وسائر قرض
وثمن مبيع ومهردينلرنده كفيل اخذنده اشبو نفقه دينه سن قياس ايله
بعض فقها اشبو قول ايله فتوى ويرديلر كفالتك باب اولنده جواهر الفتاواده
بو يلجه مسطوردر ✲ ولو كفل لها كل شهر كذا ابدا وقع على الابد وكذا لو
لم يقل ابدا عند الثانى وبه يفتى بحر ✲ بركسه نفقه ايچون برماه ابدا اشوقدر
شى اوزره كفيل اولسه اشبو كفالة مشروحه اجماعا ابدى واقع اولور واكر
ابدا ديمسه امام ابى يوسفه كوره ينه ابدا واقع اولور وانجق بوقول ايله فتوى
ويريلور امامين انجق برماهك نفقه سنى ويرر ديديلر ✲ وفيه عليها دين لزوجها
لا يلتقيا قصاصا الا برضاه لسقوطه بالموت بخلاف سائر الديون ✲ ينه بحرده
مرسومدر كه برعورتك اوزرنده زوجنك دينى وكندونك آنده نفقه سى اولسه
ايكى دين برى برينه تقاص اولمز انجق زوجك رضاسيله تقاص اولور موتله
نفقه دينى ساقط اولديغندن انقص اولدى وسائر ديونلر بونك خلافنه در بلارضاء
احدهما آخره تقاص اولور ✲ (وفيه آجرت دارها من زوجها وهما
يسكنان فيه لا اجر عليه ✲ ينه بحرده مرسومدر كه برعورت كندى منزلنى
زوجنه ايجار ايليوب وايكيسى بردن آنده ساكن اولسه لر زوجك اوزرينه
اجرت لازم كلمز خيرى ويا طحن ايچون ايجار كبى اولمغله لكن اجاره بحثنده اشباه
محشيسى مضمراتدن نقلا ذكر ايدر كه سكناده عورت زوجه تابعه اولمغله فتوى اجاره نك
صحتى اوزرينه در ✲ ولو دخل بها فى منزل كانت فيه باجر فطولبت به بعد سنة
فقالت له اخبرتك بان المنزل بالكراء عليك الاجر فهو عليها لانها العاقدة بزازية
ومفهومه انها لو سكنت بغير اجارة فى وقف اومال يتيم اومعد للاستغلال فالاجرة
عليه فليحفظ ✲ برعورت برمنزلده كرا ايله ساكنه ايكن براره عقد اولنوب اول

T.C.
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

مزاده زفاف اولوب مثلا برسنه مرورنده كندودن اجرت مطالبه اولندقده
زوجه دیسه كه بن سكا خبر ویردمكه منزل كرا ایله اجرت سنك اوزرینه در
ایمدی اجرت عورتك اوزرینه در عاقده كندوسی اولمغله كرا ایله در دیو عورتك
اخبارندن اجرتك زوج اوزرینه اولمسی لازم كلمز ولانها العاقدة تعلیلندن فهم
اولنان عورت بروقفده و یامال یتیمده و یامعد الاستغلال اولان منزلده بلا اجارة ساكنه
اولمش اولسه اجرتك زوجك اوزرینه اولمیدر كندودن عقد بولنمغله لكن
غصبا سكنا عورتدن بولنمغله بنه ظاهر اولان اجرتك عورت اوزرینه لزومیدر
زیرا زوجك آنده ساكن اولمسی عورتك غصبندنصكره اولدی ﴿ (ویقدرها
بقدر الغلاء والرخص ولاتقدر بدراهم) ودنانیر كما فی الاختیار وعزاه المصنف لشرح
المجمع للمصنف لكن فی البحر عن المحیط ثم المجتبی ان شاء القاضی فرضها اصنافا
اوقومها بالدراهم ثم یقدر بالدراهم ﴿ قاضی نفقه یی قحط ووسعتی قدرنجه
تقدیر ایدر یعنی قحط وغلا وقتنده رخیص اولان وقتك قیمتیله نفقه
تقدیر اولنسه زوجه یه مضرت اولور عكسنده زوجه ضرر اولور حاصل كلام
مطلقا غلا ورخصدن قطع النظر برمقدار دراهم و یادنانیر اوزره نفقه تقدیر
اولنمز بلكه قاضی یه دقت ایدوب بلده نك سعرینه وعرف بلده یه نظرا زوجه
كفایت ایدر مقداره نظر ایدوب بعده زوجه نك محتاجه اولدیغی انواع مأكولات
ومشروبات وسائردراهمله تقویم اولنوب بعده اكا كوره دراهمله تقدیر اولنور
تنكم اختیارده مرسومدر مضمون مشروحی مصنف مرحوم مجمع شرحنده مجمع مصنفنه
نسبت ایلدی لكن بحرده محیطدن ومجتبادن نقلا مرسومدر قاضی دیلرسه
عورتك نفقه سنی اقتضا ایتدیكی مأكولات ومشروبات وسائردن اصنافا تقدیر
ایدر و یاخود آنلری دراهمله تقدیر ایدرده بعده جمعانیه بالغ اولورسه اول
مقدار دراهمله تقدیر ایدر یوقسه مطلقا دراهمله نفقه تقدیری نفی اولنمز برا
دراهمله نفقه تقدیری حقنده فقهانك تصریحلری كثیردر ﴿ وفیه لوقترت
علی نفسها فله ان یرفعها للقاضی لتأكل مما فرض لها خوفا علیها من الهزال
فانه یضره كاله ان یرفعها للقاضی للبس الثوب لان الزینة حقه ﴿ وینه بحرده
مذكوردر كه برعورت نفسنه خست ایدوب قاضی نك كندویه تقدیر ایتدیكی
نفقه ده تقتیر ایدوب سدرمق اولجق قدر اكل ایلسه زوجنه كندوبی هزال
خوفندن فرض اولنان نفقه نك جمله سنی اكل ایتسون دیو قاضی یه مرافعه
واردر زیرا كندونك ضعفی زوجه ضرر ویرر مهمات منزلی ایوجه كورهمز
وكندی پك ضعیف وآرق اولجق زوجك شهوتنده ده فتور وضعف عارض اولور
تنكم زینت زوجك حقی اولمغله لبس ثوب ایچون عورتی قاضی یه مرافعه

كندویه جائز وواردر ورجاله كوره زینت خصوصنده نسوانك حقلرینه
مراعات ایدوب مثلا چركین وبدلقا اولمقدن خلاص وتقبیلی كوزلجه اولسون
ایچون قص شارب وحلق عانه وكندوبی تنظیف وتزیین لازمدر تنكم
حد ذاتنده بونلر ایله مأمورز وزینتی تركده كندودن نفرت ایدوب غیره
میل ورغبت مفسده سندن ماعدا نیجه مضرتلردخی واردر تنكم بنی اسرائیلك
رجالی نظافتی ترك ایتملریله نسالرنده مساحقه مثلو فعل شنیع واقع اولدی وابن عباس
رضی الله تعالی عنهمادن مرویدركه { انی احب ان اتكحل لها كما احب ان تكتحل لی }
بیورمشلردر بونلرالله جلیلك {ولهن مثل الذی علیهن بالمعروف} قول شریفندن مفهوملردر
﴿ (وتزاد فی الشتاء جبة) وسروالا ومایدفع به اذی حر وبرد (ولحافا وفراشا)
وحدها لانها ربما تعتزل عنه ایام حیضها ومرضها (ان طلبته) ﴿ ومز بوره كسوه
شتاده برجبه وبرطون وحر وبردك ایذاسنی دفع ایدر نسنه ایله ویالكز كندی
ایچون یورغان ودوشك امثالی شیلر ایله زیاده لنور اكر عورت مزبورلری
طلب ایدرسه عورته مستقل لحاف وفراش زیاده سی بعضا ایام حیض
ومرضلرنده یالكز یاتوب زوجندن اعتزاللرینه مبنیدر ایمدی مصنفك ان طلبته قولی
ویقدرها بقدر الغلاء والرخص قولنه ده قید اولنسه اولور ﴿ (ویختلف ذلك
یسارا واعسارا وحالا وبلدا) اختیار ولیس علیه خفها بل خف امتها مجتبی ﴿
دخی سابق الذكر كسوه غنا وفقر جهتندن وزوجینك حاللرینه كوره وعرف بلده ایله
مختلف اولور وزوجه نك خفی زوجك اوزرینه لازم اولمدی بلكه جاریه سنك كی لازمدر
خفه احتیاج طشره خروج اولورسه اولورطشره خروجك سببلرینی تدارك زوج
اوزرینه لازم دكلدر اما جاریه نك خروج ایتمسی دركاردر ﴿ وفی البحر قد استفید
من هذا انه لو كان لها امتعة من فرش ونحوها لایسقط عن الزوج ذلك بل یجب علیه
وقد رأینا من یأمرها بفرش امتعتها له ولا ضیافه جبرا علیها وذلك حرام
كمنع كسوتها انتهی ﴿ وبحرده مرسومدر كه اشبو لحاف وفراش امثالی امتعه سی
اولسه زوجك اوزرندن آنلر ساقط اولمز بلكه هرحالده زوجك اوزرینه
واجبدر صاحب بحر دیركه بزلر مشاهده ایدیورز كه نیجه كمسه لر زوجه لرینك
متاعلرینی كندولری ومسافرلری ایچون دوشمه سنی جبرا امر ایدرلر بوایسه
حرامدر كسوه سنی كندودن منع حرام اولدیغی كبی نعوذ بالله تعالی من شرور
انفسنا وسیئات اعمالنا واقعا فی زماننا نیجه غنیلرك قزلری برچوق جهاز
وامتعه ایله بعض ناخلف الی بوش كمسنه لره تزویج اولنوب آز بروقتده امتعه
واشیالری استعمال واتلاف اولنمغله فقیره اولهرق صفر الید قالور ﴿ لكن
قدمنا فی المهر عنه عن المبتغی لو زفت الیه بلا جهاز یلیق به فله مطالبة الاب

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بالنقد الا اذا سكنت انتهى وعليه فلو زفت به اليه لا يحرم عليه الانتفاع به
وفى عرفنا يلتزمون كثرة المهر لكثرة الجهاز وقلته لقلته ولاشك ان المعروف
كالمشروط فينبغى العمل بما مر كذا فى النهر ❊ شارح رحمه الله تعالى بيورديلر كه
مهر بحثنده بحردن اول دخى مبتغادن نقل ايده رك بزلر ذكر ايتدككه بر عورت
زوجنه لايق وسزا وار جهازسز زفاف اولنسه زوج ايچون زوجه نك
باباسندن كندويه مهره محسوبا ويرديكى نقد ايله مطالبه ايدوب آنكله حالنه
چسبان ومناسب امتعه اشتراسى واردر لكن زوجك رضاسنه دلالت ايدر زمان
طويل سكوت ايدرسه هر نقدر جهازه دائر بر نسنه اتخاذ اولنمامشسه ده صكره
مخاصمه اولنمز نقل مذكور بونده منتهى اولدى امدى اشبو منقوله كوره عورت
زوجه سزا جهاز ايله زفاف اولنجق آنكله انتفاع حرام اولمز عرف وعادتمزده ناس
جهازك كثرتنه نظرا مهرك كثرتى وقلتنه نظرا قلتنى التزام واعتبار ايدرلر
بس شك وشبهه يوقكه تحقيقا المعروف عرفا كالمشروط شرطا در امدى لايق اولان
مار الذكر عورتك جهازنه متعلق نسنه لر ايله زوجك انتفاعنك عدم حرمتيله
عملدر ونهرده بو يلجه مرسومدر لكن علامۀ حموى نهرك اشبو نقلنى حكايه دنصكره
بيورركه بونده نظر واردر زيرا مبتغادن روايت اولنان مضمون ضعيفدر نتكيم
باب المهرده ضعفى ذكر اولندى بس عرفله عمل انجق عام اولديغنه كوره اولور
امدى حق اولان بحرك انتفاعك حرمتيله حكميدر ❊ وفيه عن قضاء البحر
هل تقدير القاضى للنفقة حكم منه قلت نعم لان طلب التقدير بشرطه دعوى
فلا تسقط بمضى المدة ❊ نهرده بحرك قضا بحثندن نقلا مرسومدركه قاضى نك
نفقه تقديرى حكمت بذلك ديمكسزين كندودن حكم اولورمى الجواب اولور
زيرا نفقه تقديرنك شرطيله زوجك حضورى وصاحب مائده اولميوب وعورتك
نفقه يى تقديرندن شكواسيله نفقه تقديرنى طلبى دعوادر بس تقدير حكم اولمغله
مدتك مضيله نفقه ساقطه اولماز ❊ ولو فرض لها كل يوم او كل شهر هل يكون
قضاء مادام النكاح قلت نعم الا لمانع ولذا قالوا الابراء قبل الفرض باطل وبعده
يصح مما مضى ومن شهر مستقبل حتى لو شرط فى العقد ان النفقة تموين من غير
تقدير والكسوة كسوة الشتاء والصيف لم يلزم فلها بعد ذلك طلب التقدير فيهما
ولو حكم بموجب العقد مالكى يرى ذلك فالحنفى تقديرها لعدم الدعوى والحادثة ❊
بر قاضى بر عورته يوميه ويا شهريه بر مقدار نفقه تقدير ايلسه اشبو تقدير مادام
نكاح ثابت اولدقجه قضا عد اولنورمى الجواب اولنور كل لفظى بو مقامده
عموم ازمان ايچون اولمغله الا نشوز كبى بر مانع بولنورسه هر نقدر نكاح ثابت
اولورسه ده اول مدتده نفقه ساقطه اولور بس نفقه قضا ايله دين اولوب

ومضى مدتله ساقطه اولمديغندن فقهها نفقه فرض وتقدير اولنمزدن مقدم
عورتك آندن ابراسى باطلدر ديديلر وتقدير اولندقدن صكره مامضادن
ومستقبلدن بر آيدن ابرا صحيح اولور زيرا اول برماهك ابتداى دخولنده
عورته نفقۀ مفروضه يى اخذ وار ايدى بس ابراسى صحيح اولدى وقاضينك
نفقه تقديرى حكم اولمغله حين عقدده زوج نفقه نك من غير تقدير على وجه
التموين بقدر الحاجة تدارك واداره اولنان طعام وشرابدن اولمسنى وكسوه نك
صيف وشتايه ايكيسنه بر كسوه اولمسنى شرط ايلسه اشبو شرط لازم اولمز
حكم اولمديغندن امدى عورت نفقه وكسوه نك تقدير اولنمسنى اشبو شرط
مزبوردنصكره طلب ايلسه اولور وعقد وقتنده قيلنان شرطك موجبيله
مزبور شرطك جوازنى رأى ايدن مالكى قاضيسى حكم ايلسه بعده عورت
حنفى قاضيسنه شكايت ايدوب كندودن نفقه تقديرنى استهسه مرقوم قاضى
ايچون نفقه يى تقدير واردر حكم مزبور بر خصمدن ديكر خصم اوزرينه
بر حادثه ووقعه ده قاضينك استماع ايتديكى دعواى صحيحه دن صكره اولمغله
❊ بقى لو حكم الحنفى بفرضها دراهم هل للشافعى بعده ان يحكم بالتموين
قال الشيخ قاسم فى موجبات الاحكام لا وعليه فلو حكم الشافعى بالتموين
ليس للحنفى الحكم بخلافه فليحفظ نعم لو اتفقا بعد الفرض على ان تأكل
معه تموينا بطل الفرض السابق لرضاها بذلك ❊ شول بر مسئله باقى قالديكه
بر حنفى قاضيسى نفقه نك طعامدن اصنافيله ويا دراهمله فرض وتقديريله
حكم ايلسه امدى اشبو حكمدنصكره شافعى قاضيسى ايچون تموينله كه
بلا تقدير زوجك منزلنده موجود اولان شيلردن اكل وتناول ايله حكم ايتمك
وارميدر شيخ علامۀ قاسم جيمك فتحيله موجبات الاحكام نام تأليفنده مزبور
شافعى قاضيسيچون تموينله حكم يوقدر ديدى حنفى قاضيسنك شروطنى استيفا
ايدن قضاسنك ابطالنى موجب اولمغله واشبو علامۀ قاسمك فرع سابق اوزره
حكمنه بناءً شافعى قاضيسى نفقه ده تموينله حكم ايتسه حنفى قاضيسيچون
آنك خلافيله حكم جائز اولمز بلى اراايله عورت نفقه تقدير اولندقدنصكره
تموينا على قدر الكفايه برابر زوجيله اكل اوزره اتفاق ايدوب وراضى اولسه لر
مقدمكى فرض وتقدير باطل اولور ❊ وفى السراجية قدر كسوتها دراهم
ورضيت وقضى به هل لها ان ترجع وتطلب كسوة قماش اجاب نعم ❊ سراجيه ده
ذكر اولنديكه عورتك كسوه سى دراهمله فرض وتقدير اولنوب وكندوده
راضيه اولوب ويا قاضى آنكله حكم ايتدكدنصكره عورت تقدير سابقدن رجوع
وقماش كسوه طلب ايلسه كندى ايچون اشبو طلب وارميدر الجواب

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

واردر ظن ایده رمکه الله اعلم کسوه ده اصل اولان قاشـله تقدیر اولمغله
درهمـله تقـدیر لازم اولمدی احوالك سرعة اختلافنـه بنـاأ ﴿ وقالوا اما بنی
من النفقة لها فیقضی باخری بخلاف اسراف وسرقة وهلاك ونفقـة محرم وکسوة
الا اذا تخرقت بالاستعمـال المعتـاد او استعملت معهـا اخری فیفرض اخری ﴾
فقها بیان بیور دیلرکه قاضی برعورت ایچون یومیه ویاماهیه برمقدار درهم نفقـه
تقدیر ایدوب اول دخی زوجنه کندی نفقه سنه صرف ایله امر ایتمکله بعضینی
صرف و بعـض آخری باقی قالسه مقتضـای تملیك اول باقی قلان مبلغ عود تکدر
تنکم ماسـبقده مرور ایلدی مابقی مبتدا لها خبر در و اول باقی قلان مبلغ نفقـهٔ
آتیه یه حساب اولنمز بلکه کلجك یوم ویا شهر ایچون مجددا بشقه نفقه ایله حکم اولنور
اولی اولان فیقضی بدلنه فتطالب باخری دیمك ایدی اما مثلا ماهیه تقدیر اولنـان
مبلغی عورت اسراف ایدوب ماه مرور ایتمکسزین صرف ایتسه اول باقی قـلان
ایا م ایچون مجددا نفقه تقدیر اولنمز و یا سرقت اولنوب و یا هلاك اولسـه هلاکك
سرقت اوزره عطفی عامك خاص اوزرینه عطفی قبیلندندر وزوجه نك ماعداسی
محرملك نفقه وکسوه بهاسی اشـبو مز بورلر عورتك نفقه سـندن باقی قلانك
خلافنـده درلر یعنی بونلردن اسراف وسرقت وهلاك صورتلرنده مدة باقیه ایچون
نفقه تقدیری ایجاب ایتمز ومحرملك نفقه سی تقدیر اولنـان مدتده زیاده اولورسـه
کلجکه حسـاب اولنور وضایع اولوب کلجکه برشی قالمزسه کرك نفقه سی و کرك
کسـوه سی ایچون مجددا نفقه تقدیر اولنور الا کسوه قبـل مضی المدة استعمال
معتادایله استعمـال اولنه رق خرق اولنسـه ویاخود اول کسوه ایله برابر دیکر ثوب
استعمال اولنمغله اولکی کسـوه باقیه قالسـه دیکر کسوه فرض وتقدیر اولنور
﴿ (و) تجب (لخادمها المملوك) لها علی الظاهر ملکا تاما ولا شغل له غیر خدمتها
بالفعل فلو لم یکن فی ملکها او لم یخدمها لانفقة له لان نفقـة الخـادم بازاء الخـدمة
ولو جاء ها بخادم لم یقبـل منه الا برضا ها فلا یملك اخراج لخادمهـا بل ما زاد علیه
بحر بحثا (لو) حرة لا امة جوهرة لعدم ملکها (موسرا) لا معسرا فی الاصح ﴾
قول اصحده زوج اغنیـادن اولوب فقرادن اولمیوب وعورت حره اولوب جاریه
اولمزسه روایة ظاهره اوزره عورتك ملك تام ایله مملوکه سی اولانکه بالفعل کندونك
خدمتندن غیری یه شغلی اولمیان خادمی ایچون زوج اوزرینه نفقه لازم وواجب
اولور ایمدی خادم ملك تامله عورتك ملکی اولمیـوب ویا خدمتنـده اولمسـه
کندویه نفقه ایجاب ایتمز نفقه سی خدمت مقـابله سنده اولمغله واکر زوج عورته
برخدمتجی کتوروب کندونك اصل خادمنی دفع مراد ایتسه اولمز الا زوجه نك
رضا سیله اولور ایمدی زوج عورتك بر رأس خادمنی اخراج ودفعه قادر اوله مز بلکه

بوندن زیاده یی دفـع ایدر لوکلمه سـند نصکره حرة تقدیرینـه حاجت یوقدر زیرا
متنده کی لخادمها المملوك عباره سی بوندن مغنیدر خادم مملوك انجق حره ایچون
اولمغله اشبو تقدیر مشروحه نظرا موسرا کلمه سنك اعرابی مقتضی کانت فعـل
مقدرینه ارتبـاطیـده اولمز لو کانت حرة موسرا دیمك اولور بونکده برمعنـاسی
یوقدر ﴿ والقول له فی العسـار ولو برهنـا فبینتها اولی خانیة ﴾ انسان اول امرده
برشـیئه مالك اولمیوب عسرتده اولمـق اصل اولمغـله عسـار دعواسنده قول
زوجکدر تمسـکی اصله اوادیغندن وایکیسی بردن اقامهٔ بینـه ایتسـه لر عورتك
بینه سی اولادر خلاف ظاهری اثبات ایتدیکنه بناأ ﴿ (ولوله اولاد لایکفیه خادم
واحد فرض علیه نفقة لخادمین او اکثر اتفـاقا) ﴾ فتح برکسه نك اولاد کثیره سی
اولوب جامه شوی وطبخ طعـام کبی مهمـات یتده کندویه برخادم کفـایت ایتمسه
اتفاقا ایکی ویا زیاده خادملرك نفقه واجرتلری کندونك اوزرینـه فرض وتقدیر
اولنور ظن اولنـورکه ملك خادملری اولمزسـه اجرتله اعانه ایدر خادم اواسـه ده
اولور زیرا چـوق اولورکه ملك خادمی اولمز معینـه ده مضطر اولور ﴿ وعن
الثـانی غنیـة زفت الیـه بخدم کثیر استحقت نفقـة الجمیع ذکر المصنف ثم قال
وفی البحر عن الغـایة وبه نأخذ قال وفی السراجیة ویفرض علیـه نفقه خادمها
وان کانت من الاشراف فرض علیـه نفقـة خادمین وعلیـه الفتـوی ﴾
امام ثانیکه امام ابی یوسـف رحمه الله دن روایت اولنـورکه غنیه اولان برخاتون
براره خدم کثیر ایله زفاف اولنسـه جمله سـنك نفقه سنه عورت مستحقه اولورکه
زوجنـدن مطـالبـه یه قادره اولور مضمـون مشروحی مصنف کتاب علیه
رحمة الملك الوهـاب ذکـر ایلدی بعـده بیـور دیکه بحرده غایه دن نقـلا
مرسـومدرکه اشـبو قول ایله عمل ایده رز وسراجیـه ده مذکو ردرکه زوجك
اوزرینه عورتك خا دمنك نفقه سی فرضدر واشرافدن اولورسه امام ابی یوسف
قولی اوزره ایکی خادم نفقـه سی زوجك اوزرینه فرض قیلنور وفتـوا ده بونك
اوزرینـه در ﴿ (ولایفرق بینهمـا بعجزه عن النفقة) بانواعها الثلثة (ولا بعدم
ایفـائه) لو غائبا (حقها ولو موسرا) وجوزه الشافعی باعسا ر الزوج بتضررها
بغیبتـه ولو قضی به حنفی لم ینفـذ نعم لو امر شـافعیا فقضی به نفـذ اذا لم یرتش
الآمر والمأمور بحر ﴾ نفقه نك انواع ثلثه سیکه مأکول ملبوس مسکندر بونلرك
کلیسندن ویا بعضیسندن زوجك عجزیله قاضی زوجان میانه لرینی تفریق ایده مز
زیرا اکر تفریق اولنسـه زوجك حقنـك ابطـالی وتفریق اولنمسـه زوجه نك
حقنك تأخیری لازم کلور ایکنجی ضرر بوندن اولکندن اخف اولمغله آنی اختیـار
اولی اولدی زیرا ایکنجینك غایتی نفقه زوجك ذمتنده دین اوله رق باقی قالمقدر

نهايتى زوج ذوعسرة اولمغله عورت برموجب نص شريف انظار ايله مأموره
اولدى وزوج غائب اولورسه وهر نقدر موسر اولورسه ده زوجه نك كندويه
محتاجه اولديغى نفقه وسائر حقنى ارساليله ايفاى حق ايتمكله ده ينه ميانه لرى
تفريق اولنمز غائب اوزرينه قضا اولنمغله اما زوج موسر وحاضر اولوب
انفاق نفقه دن امتناع ايدرسه ينه ميانه لرى تفريق اولنمز نهايتى قاضى مالنى بيع
ايدوب عورتك نفقه سنه صرف ايدر واكر مالى اولمزسه حبس ايدوب نكاحى
فسخ ايتمز امام شافعى رحمه الله تعالى زوجك اعساريله وغيبتى صورتنده
عورتك متضرره اولمسيله مزبور تفريقى تجويز ايلدى حنفى المذهب اولان
برقاضى تفريقله حكم ايتسه مذهبنك خلافيله حكم اولمغله نافذ اولمز بلى حنفى
قاضيسنك شافعى المذهب بركسه يه تفريقله قضايه امر ايدوب اول دخى
امرى اوزره قضا وحكم ايتسه حكمى نافذ اولور اكر آمر ايله مأمور رشوت
اخذ ايتميوب وحنفى قاضيسى قبل سلطاندن شافعى يه تفويضه مجاز ومأذون ايسه
لكن رشوتله حكم هر برخصوصده غيرجائز وغير نافذدر بوكا خاص دكلدر
بونده ذكرى آمره نسبتله در ﴿ (و) بعد الفرض (بأمرها القاضى بالاستدانة)
لتحيل (عليه) وان ابى الزوج اما بدون الامر فيرجع عليها وهى عليه
ان صرحت بانها عليه اونوت ولو انكر نيتها فالقول له مجتبى ﴾ قاضينك عاجز
وايفاى حق ايتميان زوجك اوزرينه نفقه فرض وتقديرندنصكره قاضى عورته
استدانه ايله امر ايدركه سن نسيئة نفقه اشترا ايدوب اكل ولبس ايله كه ثمنيله
زوجيكه رجوع ايده سك ديمكدر يوقسه زوج ايچون استقراض ايله ديمك دكلدر
حتى رب الدينى زوجه حواله ايده هر نقدر زوج حواله يى ابا وامتناع ايدرسه ده
اما سابق الذكر استدانه ايله امر اولمزسه دين صاحبى عورته وعورت ده زوجه رجوع
ايدر اكر عورت استدانه ايتديكى وقتده تصريح ايدوب اشبو استدانه زوجك
اوزرينه در ديوب ويا دينك زوج اوزره اولمسنه نيت ايدرسه زوج
عورتك نيت مشروحه سنى انكار ايدرسه قول زوجكدر
﴿ وتجب الادانة على من تجب عليه نفقتها ونفقة الصغار لولا الزوج كاخ وعم
ويحبس الاخ ونحوه اذا امتنع لان هذا من المعروف زيلعى واختيار وستيضح ﴾
بو عباره نك كشف وايضاحى اختيارك وزيلعينك كلام وبيانلرينك مفادنى
ذكر ايله اولمغله ترجمه لرينه آغاز وشروع اولنور كه معسره اولان
عورتك زوجى كندى كبى معسر اولوب لكن زوج آخردن برموسر
اوغلو ويا موسر برار قرنداشى اولسه اشبو عورتك نفقه سى مزبور زوجك
اوزرينه در شو قدروار كه اوغلونه ويا قرنداشنه عورته انفاقله طرف

شرعدن امر اولنور اول دخى زوجه وقت يسرنده رجوع ايدر ايمدى
بوندن مستبان اولان عورتك زوجى اولمديغى تقديرجه كندونك وصغارك
نفقه لرى قرنداش وعم كبى نفقه لرى اوزرلرينه واجبه اولان كسه لرك
اوزرلرينه اولمغله كندولرينه ادانه واجبه اولور وقرنداش وامثالى ادانه
وانفاقدن امتناع ايدرلرسه حبس اولنورلر زيرا بو معروف قبيلندندر واشبو
مسئله قريبا بو بابده ذكر اولنان فروعده ايضاح اولنور ﴿ (قضى بنفقة
الاعسار ثم ايسر فخاصمته تمم) القاضى نفقة يساره فى المستقبل (وبالعكس
وجب الوسط) كامر ﴾ زوجان معسرين نفقه ٔ اعسار ايله قضا وحكم
اولنوب بعده زوج موسر اولمغله عورت مخاصمه ايلسه قاضى كلجكده
زوجك يسارى نفقه سنه كه عورت فقيره اولجق وسطدر اكا اتمام ايدر
وصورة مذكوره نك عكسى اولوب زوجان موسرين اولمغله يسار
نفقه سى تقدير اولنوب بعده زوج معسر اولسه وسط الحال نفقه واجب اولور
نتكيم متنده بقدر حالهما قولنده مرور ايلدى ﴿ (صالحت زوجها عن نفقة
كل شهر على دراهم ثم) قالت لا تكفينى زيدت ولو (قال الزوج لا اطيق ذلك
فهو لازم) فلا التفات لمقالته بكل حال (الا اذا تغير سعر الطعام وعلم)
القاضى (ان مادون ذلك) المصالح (عليه يكفيها) فحينئذ يفرض كفايتها
نقله المصنف عن الخانية وفى البحر عن الذخيرة الا ان يتعرف القاضى عن
حاله بالسؤال من الناس فيوجب بقدر طاقته ﴾ برعورت زوجيله هر بر
ماهك نفقه سنى برمقدار دراهم اوزره صلح اولوب صكره عورت مبلغ مزبور
بكا كفايت ايتميور ديسه آنك اوزرينه كفايت مقدارى زياده اولنور لكن
قول مجرديله زياده اولنمز بلكه قاضى طعامك سعرينه نظر ايدر اكر عورتك
قولى تعنت ايسه اصغا ايتمز يوقسه زياده ايدر واكر زوج صلح اولديغى
مبلغه بنم طاقتم يوقدر ديسه اشبو قولنده تصديق اولنمز هر حالده اول مبلغ
لازمدر كندوسى سوزيله التزام ايتديكندن الا طعامك سعرى متغير اولوب
وقاضى مصالح عليه اولان مبلغك مادونى كفايت ايدر ديو بيلورسه
بو تقديرجه كفايت مقدارينه تقدير اولنور بو مضمونى مصنف كتاب جزاه الله تعالى
يوم الحساب خانيه دن نقل ايلدى وبحرده ذخيره دن نقلا ذكر اولنديكه زوجك
كندونك اوزرينه صلح اولديغى مبلغ كندويه لازم كلور لكن قاضى زوجك
حالندن ناسدن سؤال ايله حالى معلوم اولورسه وسعى مقداريله حكم ايدر
﴿ وفى الظهيرية صالحها عن نفقة كل شهر على مأة درهم والزوج محتاج
لم يلزمه الا نفقة مثلها ﴾ وظهيريه ده مذكوردركه بركسه عورتيله

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

هر برماهك نفقه‌سنی یوز درهم اوزرینه مصالحه اولوب حالبوکه زوج محتاج
وفقیر اولسه کندویه انجق نفقهٔ مثل لازم اولور زیاده سی رد اولنور
(والنفقة لاتصیر دینا الا بالقضاء او الرضاء) ای اصطلاحهما علی قدر
معین اصنافا او دراهم فقبل ذلك لایلزمه شیٔ وبعده ترجع بما انفقت ولو من
مال نفسها بلا امر قاض ولو اختلفا فی المدة فالقول له والبینة لها ولو انکرت
انفاقه فالقول لها بیمینها ذخیرة ۞ نفقه دین اولوب مطالبه اولنوب وکندی
ایچون حبس اولنمق اولمز الا قضا که قاضینك نفقه‌یی تقدیری ویا کندولرینك
طعام وکسوه انواعندن ویا دراهمدن مقدار معین اوزرینه صلح وراضی
اولمریله اولور ایمدی قضا ورضادن مقدم زوجك اوزرینه برشی لازم
اولمز آنلردن صکره انفاق ایتدیکی مبلغی عورت زوج اوزرینه رجوع ایدر
هرنقدر عورت کندی مالندن قاضینك امری اولمقسزین صرف ایتمش
اولورسه‌ده قضا ویا صلح وقتلرندن مرور ایدن مدتده زوجان اختلاف ایتسه‌لر
قول زوجکدر بینه عورتکدر عورت دینك زیاده سنی دعوی وزوج انکار
ایتمکله واکر زوج انفاق دعواسی ایدوب عورت انکار ایدرسه قول یمینیله
عورتکدر ۞ (وبموت احدهما وطلاقها) ولو رجعیا ظهیریة وخانیة واعتمد
فی البحر بحثا عدم سقوطها بالطلاق لکن اعتمد المصنف ما فی جواهر
الفتاوی والفتوی عدم سقوطها بالرجعی کیلا یتخذ الناس ذلك حیلة واستحسنه
محشی الاشباه وبالاول افتی شیخنا الرملی لکن صحح الشرنبلالی فی شرحه
للوهبانیة ما بحثه فی البحر من عدم السقوط ولو بائنا قال وهو الاصح ورد
ما ذکره ابن الشحنة فیتأمل عند الفتوی (یسقط المفروض) لانها صلة ۞
زوجانك برینك موتیله ویا عورته طلاقیله هرنقدر رجعی اولورسه‌ده
تقدیر اولنان نفقه ساقطه اولور صله قبیلندن اولمغله زیرا صله اولان هبه دیت
وجزیه وضمان عتق امثالی شیلر موتله ساقط اولورلر بحرده بحثیله نفقه‌نك
طلاقله عدم سقوطنی قول معتمددر دیو بیان ایلدی لکن مصنف مرحوم
جواهر الفتاواده اولان فتوی طلاق رجعیله نفقه‌نك عدم سقوطنه‌در
ناس اشبو طلاق رجعی‌یی نفقهٔ مفروضه‌نك سقوطنه برحیله اتخاذ ایتمسونلر دیو
مضموننه اعتماد ایلدی واشباه محشیسی دخی بونی استحسان ایلدی زیرا اشبو
قولك خلافیله افتاده نسایه ضرر اولور بعض اولورکه زوج عورتنی طلاق
رجعیله تطلیق بعده مراجعت ایتمکله اوزرنده اولان نفقهٔ مفروضه‌یی اسقاط
ایدر بونده ایسه عورته غدر اولور وشیخمز خیرالدین الرملی قول اولکه سقوطله
فتوی ویردیه نعم هو مسقط للنفقة المقضی بها مطلقا ولو کان الطلاق رجعیا

کما صرح به فی الخلاصة والبزازیة وکثیر من الکتب الخ دیدی لکن شرنبلالی
وهبانیه ایچون اولان شرحنده صاحب بحرك بحث ایتدیکی طلاق هرنقدر بائن
اولورسه‌ده عدم سقوط قولنی تصحیح ایتدیده وهو الاصح دیدی وابن شحنه‌نك ذکر
ایتدیکی مضمونی رد ایتدی لکن فتوی ایله مبتلا اولان کمسه‌یه حین فتواده
تأمل وتفکر لازمدرکه زوجك حالنه نظر ایدوب طلاقدن مرادی نفقه‌دن
تخلصمی یوقسه عورتك بد اخلاقندن فرارمیدر پس اولکی ایسه نفقه ساقطه
اولمز دیو جوابه جسارت ایتملی ایکنجیسه ساقطه اولور دیو جوابه تصدی لازمدر
۞ (الا اذا استدانت بامر القاضی) فلا تسقط بموت او طلاق فی الصحیح لما مر
انها کاستدانته بنفسه وعبارة ابن الکمال الا اذا استدانت بعد فرض
قاض آخر ولو بلا امره فلیحرر ۞ لکن نفقه‌یی عورت قاضینك امریله استدانه
ایدرسه قول صحیحده موتله ویا طلاقله ساقطه اولمز ذکری سبقت ایدن نفقه‌یی
زوجك کندونك بنفسه استدانه‌سی کبی اولمغله لکن نفقه بحثنده
مضمون مشروحك مروری اولمدی ابن کمالك اصلاحده‌کی عبارسنك مفادی
لکن عورت قاضی نفقه‌یی فرض وتقدیر ایتدکدنصکره استدانه ایدرسه هرنقدر
قاضینك امرنسز ایدرسه‌ده ینه نفقه ساقطه اولمز بویلجه تحریر اولنور لکن سکا
معلومدرکه مفاد مشروح متون وشروحه مخالفدر کندویه اعتماد اولنمز
۞ (ولا ترد) النفقة والکسوة (المعجلة) بموت او طلاق عجلها الزوج او ابوه
ولو قائمة به یفتی ۞ زوجك ویا باباسنك زوجه‌یه تعجیل ایتدیکی نفقه وکسوه موتله
ویا طلاقله کیرو رد اولنمز هرنقدر تلف اولنمیوب حال قائمه وموجوده اولورسه‌ده
انجق بو قول ایله فتوی ویریلور ۞ (یباع القن) ویسعی مدبر ومکاتب لم یعجز
(المأذون بالنکاح) وبدونه یطالب بعد عتقه (فی نفقة زوجته) المفروضة اذا
اجتمع علیه ما یعجز عن ادائه ولم یفده ذخیرة ولو بنت المولی لا امته ولا نفقة ولده
ولو زوجته حرة بل نفقته علی امه ولو مکاتبة لتبعیته للام ولو مکاتبین سعی
لامه ونفقته علی ابیه جوهرة (مرة بعد اخری) ۞ قنکه مدبر ومکاتب اولمیان
صرف عبد مأذون بالنکاح زوجه‌سنك نفقهٔ مفروضه‌سی حقنده مرة بعد اخری
بیع اولنور اکر اوزرینه اداسندن عاجز اولور مقداری نفقه مجتمع اولوب
وسید کندویی آنك مقابلنده فدا ایتمزسه واکر فدا ایدوب زوجه‌یه بن نفقه
مقابلنده کندویی فدا ایتدم کندی علاقم یوقدر دیسه زوجه بیع ایدمز
حق نفقه‌ده اولوب رقبه‌سنده اولمدیغندن عدم فدا صورتنده‌ده بیع اولنمسی نفقه
دخی کندونك ذمتنده واجب اولان دین اولوب وسیدك اذنیله نکاح بولنمغله
کندونك حقنده دخی دینك وجوبی ظاهر اولدیده دین عبدك رقبه‌سنه

تعلق ایتمکله دین ایچون بیعی تجویز اولندی ورزوجه هرنقدر عبدك سیدنك قربی اولسه دخی کندی ایچون نفقه ثابته اولور اما زوجه ده مولانك جاریه سی اولورسه عبد اوزرینه نفقه واجبه اولمز کرك جاریه یی تبوئه ایدوب میانه لرنی تخلیه ایله کندویه تسلیم ایتسون ویا ایتمسون زیرا ایکیسیده کندونك ملکی اولمغله نفقه لری سیدلرینه لازم اولور زوجه سی هرنقدر حره ومکاتبه ده اولورسه بلکه نفقه انالرینك اوزرینه لازمه اولور ولد کندولرینه تابع اولدیغندن زوجانك ایکیسیده مکاتب اولسه لر زوج زوجه سی اولان ولدك اناسیچون نفقه خصوصنده سعی ایدر وولدك نفقه سی باباسنك اوزرینه در بودخی اناسنك نفقه سی کبیدر ایمدی ایکیسیچون سعی ایدر اما عبد مدبر ویانفسنی تعجیز ایتمیان مکاتب اولورسه بیع اولنمز نفقه ایچون سعی ایدوب نفسنی تعجیز ایدرسه بیع اولنور مانع زائل اولمغله واکرقن ویامکاتب سیدنك اذنی اولمقسزین تزوج ایدرسه عتقدنصکره نفقه ایله مطالبه اولنور ونفقۀ غیر مفروضه مضی مدتله ساقطه اولمغله آنك ایچون بیع اولنمز ﴿(ای لو جتمع علیه نفقة اخری بعد ما اشتراه من علم به اولم یعلم ثم علم فرضی بیع ثانیا وکذا المشتری الثالث وهلم جرا لانه دین حادث قاله الکمال وابن الکمال فافی الدور تبعا للصدر سهو﴾ یعنی مرة بعد اخری بیعك معناسی مرقوم عبدك مدیونیتی حالنه واقف اولوب ویااولمیوب صکره معلومی اولوب راضی اولان کسه عبد مزبوری اشترا ایتدکدنصکره اوزرینه نفقۀ اخری مجتمع اولسه ثانیا بردخی بیع اولنور وهلم جرا مشتریٔ ثالث ورابع دخی بویله بوبلجه در زیرا ثانیا وثالثا کندولر ایچون بیع اولنان دین مشتری عندنده تحقق ایدن دین حادثدر نفقه تجدد زمان اعتباریله سیدك حقنده ظاهر اولور وجه اوزره شیئا فشیئا تجدد ایدر شی اولمغله واکر مشتری عبدك تزوجی حالنه عالم اولمیوب ویاخود بعد الشرا معلومی اولوب راضی اولمسه کندویه مطلع اولدیغی عیب اولمغله کیرورد ایدر اشبو مضمون مشروحی کمال وابن کمال ایضاح واصلاحده بیوردیکه ونفقة عرس القن یباع فیها مرة بعد اخری ای لو اجتمع علیه نفقة اخری بعد مابیع فی النفقة بیع ثانیا وثالثا ورابعا وفی غیر دینها یباع مرة والفرق ان النفقة تجدد فی کل زمان فتکون دینا آخر حادثا بعد البیع ولا کذلك سائر الدیون انتهی مختصرا امدی کندی ایچون ثانیا وثالثا بیع اولندیغی دین حادث اولیجق صدره تبعیتله درر ده ذکر اولنان مضمونکه برعبد اغاسنك اذنیله برعورت تزوج ایدوب وقاضی کندونك اوزرینه نفقه تقدیر ایتمکله اوزرنده بیك درهم مجتمع اولوب قیمتی بش یوز درهم اولمغله بشیوزه بیع اولنوب ذمتده

بشیوز باق قالمغله مشتری آنی بیلورسه بردخی بیع اولنور مفهومی سهودر بونده دین حادث اولمغله بلکه بیعی موجب دین مشترینك عندنده حادث اولان نفقه دینیدر ﴿(وتسقط بموته وقتله) فی الاصح (ویباع فی دین غیرها) مرة لعدم التجدد وسیجئ فی المأذون ان للغرماء استسعائه ومفاده ان لها استسعائه ولو لنفقة کل یوم بحر قال وهل یباع فی کفنها ینبغی علی قول الثانی المفتی به نعم کما یباع فی کسوتها﴾ قول اصحده مزبور قنك موتیله وقتلیله نفقه ساقطه اولور محل استیفا فوت اولمغله مولی برشیله مؤاخذه اولنمز بعضیلر قتلله ساقط اولمز دیدیلر مقتول قیمتی خلف ایتمکله سائر دیون مثلو نفقه ده اکا انتقال ایتدیکنه بناءً نفقه نك غیری دینده تجدد اولمغله نفقه نك غیری دین ایچون قن برکره بیع اولنور لکن بو کا بعض سؤال ایراد ایتمشلرکه نفقه دینیله سائر دیون میانه لرنده فرق یوقدر زیرا مولانك ملکنده حادث اولان دین ایچون عبد بردفعه بیع اولنمغله اول دینك بقیه سی ایچون دیکر مولانك عندنده بردخی بیع اولنمز دین کرك نفقه دینی اولسون وکرك غیری دین اولسون دین حادث ایچون صکره کی مولانك عندنده بیع اولنور کرك مهر ویا نفقه دینی اولسون وکرك سائر دیون اولسون جواب ممکنکه نفقه یه سبب اولان نکاح وقتا کمستمر برامر اولمغله آنك دینی ایچون موالیٔ متعدده عندنده مرارا برقاچ دفعه بیع اولنور دینلدی سائر دیون نکاح دینك خلافنه در ٭ حلبی ٭ مأذون عبد بحثنده قریبا کلورکه غرما ایچون عبد مذکوری استسعا که کندویی ایجار واجرتندن نفقه سندن زیاده یی اخذ واردر بوندن فهم اولنان عورتده غرمادن اولمغله کندی ایچون عبدی استسعا وار در هرنقدر هر بریومك نفقه سیچون اولورسه ده کندوده غرمایه حصه دار اولور صاحب بحر بیورر که عبد عورتنك کفنیله تجهیز مؤنتی ایچون بیع اولنورمی الجواب لایق اولان امام ابی یوسفك مفتی به اولان قولی اوزره بلی بیع اولنمقدر حال حیاتنده کسوه سی ایچون بیع اولندیغی کبی ﴿(ونفقة الامة المنکوحة) ولو مدبرة او ام ولد اما المکاتبة فکالحرة (انما تجب علی الزوج ولو عبدا (بالتبوئة) بان یدفعها الیه ولا یستخدمها﴾ منکوحه اولان جاریه نك هرنقدر مدبره ویا ام ولد اولورسه زوجی اوزرینه نفقه سی انجق تبوئه که جاریه یی کندویه تسلیم ومولانك استخدام ایتمسیله واجبه اولور هرنقدر زوج جاریه نك اغاسنك غیرینك عبدی اولورسه ده اما اغاسنك اولورسه تبوئه ایتسون ویا ایتمسون نفقه سی سیدینك اوزرینه اولور اما مکاتب اولورسه حره کبیدر تبوئه یه محتاج اولمز مجرد نفسنی وطئه تمکینله نفقه یه مستحقه اولور ﴿(فلو استخدمها المولی) او اهله (بعدها او بوأها بعد الطلاق لا) جل

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

(انقضاء العدة لاقبـله) ای ولولم یکن بوأها قبل الطلاق (سقطت) بخـلاف
حرة نشزت فطلقت فعادت * فجانکه جاریهٔ مرقومه‌یی اغاسی ویا اهل بیتی
تبوئه دن صکره استخدام ایتسه ویاخود بعد الطلاق انقضای عدت ایچون
تبوئه ایدوبده قبل الطلاق ایتمسه نفقه ساقطه اولور اولی اولان سقطت بدلنه
لاتجب دیمك ایدی تبوئه اولمیجق اصلا نفقه واجبه اولمیوب وانما تجب قولنـه
مقابله کوزل اولمغله اما نشوز ایدن حره تطلیق اولنوب بعده عودت ایتسه صورهٔ
مرقومه‌نك خلافنـه درکه نفقه واجبه اولور *وفی البحر بحثا فرعها قبل التبوئة
باطل* بحرده بحثا تصریح اولندیکه مز بوره جاریه‌یه قبل التبوئه نفقه تقدیری
باطلدر سـبیندن مقدم اولمغـله * ونفقات الزوجات المختلفة مختلفة بحالهما*
یسـارا واعسارا رقبـة وحریة مختلفه اولان زوجـه لرك نفقـه‌لری زوجانك
حاللرینـه کوره مختلفه در* (وکذا تجب لها السـکنی فی بیت خال عن اهـله)
سـوی طفله الذی لایفهم الجماع وامته وام ولده (واهلهـا)ولو ولدها من غیره
(بقدر حالهما) کطعام وکسـوة * ینـه بویلجه طعـام وکسوه مثللو زوجانك
حاللرینه مناسب کندونك جماعی فهم ایتمیان طفلنك وجاریه‌سنك وام ولدنك
ماعداسی ضره واناسی ویا قز قرنداشی کبی محرمی اولان اهلندن وعورتك هرنقدر
غیری زوجدن ولدی کبی اهلنـدن خالی منزلده عورتی اسـکان واجب اولور
الله جلیـلك { اسکنوهن من حیث سکنتم } قول واجب الامتثاللرینـه بنـاً
زوجك جماعی فهم ایدن ولدیله برابر زوجه سنی اسـکان اولنمز میانه‌لرنده غالبـا
معادات درکار اولمغـله وزوجه کوره زوجه سـنی کندوده نائم ویامغمی علیـه
ویاصبی عاقل اولان منزلده اسکان مکروهدر *(وبیت منفرد من داره غلق)
زاد فی الاختیـار والعینی ومرافق ومفاده لزوم کنیف ومطبخ وینبـغی الافتـاء به
بحر (کفاها) لحصول المقصود هدایة* غلق فتحیله مغلاق معناسـنه درکه
قپویی قپایه‌جق مانداله وسـورکویه وکلیـده دینور مرافق الدار خانه‌نك مدار
منفعت اولان یرلرندن عبـارتدر متوضأ ومطبخ وبئر وکاریز مقوله سی کبی
مفردی منبر وزننـده درکه آلته تشبیه اولنمشدر یقال مافی الدار مرفق من المرافق
وهی مصـاب المـاء والمطبخ ونحوه یعنی کنـدی ایچون غلق ومرافق اولان
داردن کنـدوده یتوتت اولنـور مسـتقل بیت زوجه‌یه کفایت ایدر دیکر محل
مطالبه ایده‌مز مقصود کندیله حاصل اولدیغنـدن اختیار وعینی غلق لفظنك
اوزرینـه ومرافق کلمه‌سنی زیاده ایلدیلر بوندن فهم اولنـان کنیفکه قضـاء
حاجت محلی وحاللرینـه مناسب طعام طبخ اولنور محل لازم اولمقـدر وافتایه سزا
اولان قول بودر هدایه‌نك فقط غلقه قصر قولنك اوزرینـه بو تقدیم اولنـور

*وفی البحر عن الخانیـة یشترط ان لایکون فی الدار احد من احمـاء الزوج
یؤذیهـا ونقل المصنف عن الملتقط کفایته مع الاحمـاء لامع الضرائر فلکل
من زوجیته مطالبته ببیت من دار علی حدة* بحرده خانیه‌دن نقلا مرسومدرکه
زوجه ایله برابر زوجك اقرباسـندن دارده کندویه اذیت ایدر بر احدك بولنممسی
کفایهٔ مسکنده شرطدر صواب اولان من احماء الزوج بدلنه احماء المرأة دیمك ایدی
هنـدیه‌نك عباره سی کبی زیرا زوجك اقاربی عورتك احمـاسیدر وعورتك
اقاربی زوجك احماسیدر مصنف علیـه الرحمـه ملتقطدن زوجه‌یه زوجك
اقرباسی ایله برابر بیتك کفایت ایدوب ضرائر ایله ایتممسـنی نقل ایلدی ایمدی
ایکی عورتی اولان کمسـه‌یه هربری ایچون کندودن بر مسـتقل بیت مطالبه سی
واردر زیرا بین الضرائر منافرت اوفر ومعادات اکثردر *(ولایلزمه اتیانهـا
بمونسـة) ویأمره باسکانها بین جیران صالحین بحیث لا تستوحش سراجیـة
ومفاده ان البیت بلا جیران لیس مسکنا شرعیا بحر وفی النهر وظـاهره وجوبها
لوالبیت خالیا عن الجیران لاسیما اذا خشیت علی عقلها من سعته قلت لکن نظر فیه
الشرنبلالی بما مران مالا جیران له غیرمسـکن شرعی فتنبه* زوجك اوزرینـه
زوجه‌سیله انسیت والفت ایدر برکمسـه کتورمك لازم دکلدر نهایتی قاضی
زوجه عورتی صالح کمسه‌لر میانه‌لرنده عورتك وحشت ایتمیه‌جکی محلده اسکانله
امر ایدر بونك مفادی صالح قومشولری اولمیـان منزلك مسکن شرعی اولمدیغیدر
نهرده مرسـومدرکه سراجیه‌نك کلامنك ظاهری منزل جیران صالحیندن خالی
اولورسه مونسه‌نك زوجه وجوبیدر باخصوص منزلك وسعتندن عورت عقلنه
خفتدن خوف ایدرسه مونسه یك لازمه اولور شارح رحمه الله تعالی دیرکه اشبو
مضمون مشروحه شرنبـلالی بحردن مرور ایدن جیرانی اولمیان منزل مسـکن
شرعی دکلـدر مفادیله اعتراض ایراد ایلـدی فتنبه مقامك دقتنـه اشارتدر
*(ولایمنعهامن الخروج الی الوالدین) فی کل جمعة ان لم یقدرا علی اتیانها علی
مااختار فی الاختیار ولوابوها زمنا مثلا فاحتاجها فعلیها تعاهده ولوکان کافرا وان
ابی الزوج فتح* صـاحب اختیارك مختـاری اوزره هربر جمعـه ده ابوین
قزلرینـك زیارتنه کلمکه قادر اولمزلرسـه زوج ایچون کندولرینی ابوینلرینك
زیارتلرینـه خروجدن منع یوقدر واکر باباسی مثلا زمنکه مریض اولوب قزینك
خدمتنه محتاج اولورسـه اوزرینـه باباسـنك خدمتنی تعاهد ومحافظه لازمدر
هرنقدر باباسی کافر اولوب وزوجی خروجنـه راضی اولمز ایسـه ده *(ولایمنعهما
من الدخول علیها فی کل جمعة وفی غیرهما من المحارم فی کل سـنة) لها الخروج
ولهم الدخول زیلعی* بهر جمعه زوج زوجه‌سـنك والدینی کندونك زیارتندن

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

منع ایده‌مز مرقومانك غیری سائر محارمی سنه‌ده بر دفعه زیارتدن
منع ایده‌مز قول مفتی به اوزره عورت ایچون والدینك زیارتی ایچون
هفته‌ده برکره سائر محارمی ایچون سنه‌ده برکره خروج وکندولرینه دخول واردر
زوجك اذنی اولسون ویا اولمسون ﴿ (ویمنعهم من الکینونة) وفی نسخة من البیتوتة
لکن عبارة ملا مسکین من القرار (عندها) به یفتی خانیة ﴾ زوج زوجه‌سنك
محارملرینی کندونك نزدنده مکث واقامتدن منع ودفع ایدر کندویه ضرر
احتماللندن بعض نسخه‌ده من البیتوتة واقعدر لکن ملا مسکینك عباره‌سی
من الکینونة بدلنه من القرار واقع اولمشدر ایمدی اولکی نسخه ترجیح اولنور
کنزده وشرح جویده مصرحدرکه عورتك محرملرینه قطع رحم اولسون
دیو هرنه وقت اولورسه اولسون کندویه نظر وکندی ایله مکالمه واردر
وخلاصده مرسومدرکه زوج ایچون یدی محلده زوجه‌یه خروجه اذن ویرمك واردر
ابوینك زیارتنه وعیاده وتعزیه‌لرینه ومحارم زیارتنه انجق بوقول ایله فتوی
ویریلور ﴿ ویمنعها من زیارة الاجانب وعیادتهم والولیمة وان اذن کانا عاصیین
کما مر فی باب المهر وفی البحر له منعها من الغزل وکل عمل ولو تبرعا لاجنبی ولو قابلة
او مغسلة لتقدم حقه علی فرض الکفایة ومن مجلس العلم الا لنازلة امتنع زوجها
من سؤالها ومن الحمام الا النفساء وان جاز بلا تزین وکشف عورة احد قال
الباقانی وعلیه فلا خلاف فی منعهن للعلم بکشف بعضهن وکذا فی الشرنبلالیة
معزیا للکمال ﴾ کشی عورتنی اجنبیلر زیارت وعیاده‌لرندن وولیمه‌دن منع ایدر
واکر زوج اذن ویروب عورت‌نده خروج ایدرسه ایکیسیده عاصی اولورلر نتکم
باب المهرده مرور ایلدی بحرده مذکوردرکه زوج ایچون عورتنی غزلدن وهر بر عملدن
منع واردر هرنقدر عملی اجنبی کسه‌یه تبرعا اولورسه‌ده وعورت هرنقدر
ابه قاری ویاموتی غساله‌سی اولورسه‌ده کندونك حقی فرض کفایه اوزره
مقدم اولمغله ومجلس علمه خروجدن دخی منع ایدر الا سؤالندن زوجك امتناع
ایتدیکی وقوع یافته اولان مسئلهٔ شرعیه استفتاسی ایچون منع ایده‌مز دخی
حمامدن منع ایدر الا نفسالر منع اولنمزلر هرنقدر تزینسز وبرا حدك عورت
محلی کشف اولنمقسزین حمام رجال ونسایه جائز ایسه‌ده باقانی اعمال
نابلسدن برقریه‌نك اسمی اولان باقه‌یه منسوبدر یعنی باقانی دیرکه اشبو عدم
کشف عورتك اشتراطنه کوره عورتلرك حمامدن منع اولنملرنده اختلاف
یوقدر بعضیلرینك عورت موضعلرینك کشفلری معلوم اولمغله بنه بویله
کماله نسبت ایدرك شرنبلالیه‌ده مصرحدر ﴿ (وتفرض) النفقة بانواعها
الثلاثة (لزوجة الغائب) مدة سفر صیرفیة واستحسنه فی البحر ولو مفقودا ﴾

مدة سفر غائب اولان کسه‌نك زوجه‌سنه قاضی طرفندن انواع ثلاثه‌سیله
نفقه فرض وتقدیر اولنور زوج هرنقدر مفقود اولورسه‌ده مدة سفر قیدی
صیرفیه‌نکدر صاحب بحرده آنی استحسان ایلدی مادون السفرده زوجك احضاری
وکندویه مراجعت ممکن اولدیغنه بناً ﴿ (وطفله) ومثله کبیر زمن وانثی
مطلقا (وابویه) فقط فلا تفرض لمملوکه واخیه ولا یقضی عنه دینه لانه قضاء
علی الغائب (فی ماله من جنس حقهم کتبر وطعام اما خلافه فیفتقر للبیع
ولا یباع مال الغائب اتفاقا (عند او علی من یقر به) عند للامانة وعلی للدین
ویبدأ بالاول ﴾ دخی مار الذکر غائبك فقیر وحر اولان طفلی وکسبه مقتدر اولمیان
کتورم کبیر اوغلو مریضه اولسون ویا اولمسون مؤنث ولدی وفقط فقیر اولان ابوینی
ایچون کندونك عندنده علی طریق الامانة ویا دین اولدیغنی اقرار ایدن کسه‌نك
عندنده اولان تبرکه سکه اورلمش التون ویا کموش وطعام کبی مرقوملرك
حقلری جنسلرندن کندونك مالنده نفقه تقدیر اولنور صفة انوثت عجز اولمغله
مریضه اولسون ویا اولمسون نفقه تقدیر اولنور وابوین فقیر اولورلرسه
کار وکسبه مقتدر اولسون ویا اولمسون نفقه‌لری واجب اولور اما سائر اقارب
بونلرك خلافنده‌در کندولرده مجرد فقر کفایت ایتمز بلکه نفقه‌نك وجوبنده
فقر ایله برابر کسبه عدم قدرت لازمدر خصوص مزبورده اجداد ایله جدات
ابوین کبیدر ﴿ ابو السعود انتهی ﴾ ایمدی غائب مزبورك مملوکی وقرنداشیکه
هربر اصول وفروعنك غیری ذی رحم محرمی اولان قریبی ایچون نفقه تقدیر اولنمز
وغیر یمله مودعك عندلرنده اولان مالدن غائبك دینی قضا اولنمز غائب اوزره
قضا اولمغله اما مال مزبورك خلافی اولان عقار وعروض بیعه محتاج اولوب
واتفاقا غائبك مالی بیع اولنمغله اندن نفقه تقدیر اولنمز عند کلمه‌سی
عند الادا امانتده وعلی دینده مستعملدر امانتده ودیعه ایله مال مضاربه‌یه
صادقدر واولکیه ودیعه ایله علی طریق الاولویة بدأ اولنور ﴿ ولو انفقا
بلا فرض ضمنا بلا رجوع ﴾ یعنی مودع ایله مدیون عندلرنده بولنان مبلغی
قاضی‌نك فرض وتقدیرنسز مثلا زوجه‌یه صرف وانفاق ایتسه‌لر بلا رجوع ضامن اولورلر
﴿ ویقبل قول المودع فی الدفع للنفقة لا المدیون الا ببینة او اقرارها وسیجیء بحر ﴾ دخی
نفقه اجلیچون عورته مال دفعنده مودعك قولی مقبول اولور اما مدیونك قولی اولماز
مکر کدا اقامهٔ بینه ویا عورتنك اقراری اوله اول وقتده مدیونك قولی قبول اولنور اشاغیده
کلجکنه بناً بحرده بویله جه مسطوردر ﴿ (وبالزوجیة و) بقرابة (الولاد
وکذا) الحکم ثابت (اذا علم قاض بذلك) ای بمال وزوجیة ونسب ولو علم باحدهما
احتیج الی الاقرار بالآخر ولا یمین ولا بینة هنا لعدم الخصم ﴾ دخی مودع له
مدیونك زوجیتی وقرابة ولادی اقرار لریله نفقه فرض اولنور امدی زوجه ایچون

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

نفقه فرض اولنمغده شرط ایکی شی اولدی بری مزبور مودعله مدیونك مالی
اقرارلری ودیکری زوجیتی اقرارلریدر و زوجه‌نك غیریده شرطبنه مرقومانك
مالی اقرارلریله نسبی اقرارلریدر حکمینه بویله ثابتدر اکر قاضی مالی وزوجیتی
ونسبی بیلورسه کرك زوجه جانبنده وکرك غیریده قاضی مزبور شرطلرك برینی
بیلورسه شرط آخری مودعله مدیونك اقرارلرینه محتاج اولور بومقامده یمین
یوقکه عورت واضع الید اولانلردن یمین طلب ایده و بینه‌ده بوقدر خصم اولمدیغنه
بنأً زیرا استحلاف انجق خصمه اولور بومسئله فقهانك کل من اقربشیٔ لزمه
فاذا انکره یحلف. علیه قوللرندن مستثنا اولور ﴿ (وکفلها) ای اخذ منها کفیلا
بما اخذته وجوبا فی الاصح (ویحلفها معه) ای مع الکفیل احتیاطا وکذا کل
آخذ نفقة فلوذکر الضمیر کابن الکمال لکان اولی (ان الغائب لم یعطها النفقة)
ولا کانت ناشزة ولا مطلقة مضت عدتها ﴾ قول اصحده قاضی وجوبا عورتك
اخذ ایتدیکی نفقه ایچون کندودن برکفیل اخذ ایدر فی الاصح قولی بما اخذته
کلامنده ناظردر مقابلی عورتك نفسنه کفیل اخذی قوللریدر وجوبا قولنده‌ده
راجع اولسه اولور مقابلی خصافك انه حسن کلامیدر اولی اولان ویحلفها قولنی
کفلها اوزرینه تقدیم ایدی زیرا قاضی اولا تحلیف ایدوب نفقه‌یی ویروب کفیل
اخذ ایدر ☼ کذافی ایضاح الاصلاح ☼ یعنی قاضی عورتدن کفیل ایله برابر احتیاطا
کندویه یمین ویرر که مقدما زوجکدن نفقه اخذ ایتمدکمی وناشزه وعدتی منقضیه
اولان مطلقه اولمدکمی دیو وهر برزوجه ووالدین واناث وزمن اولان ولد کبار
مثللو نفقه اخذ ایدن کسه‌لر دخی بنه بویله در امدی ابن کمال کبی کفلها یحلفها
ضمیرلرینی احذ اعتباریله مذکر ضمیریله تعبیر ایدوب ایضاحك عباره‌سی کبی
ویحلفه انه لم یستوف النفقة ویکفله دیمك اولی اولور ایدی ﴿ فان حضر الزوج
وبرهن انه اوفاها النفقة طولبت هی او کفیلها بردما اخذت وکذا لولم یبرهن
ونکلت ولواقرت طولبت فقط ﴾ واکر زوج حاضر اولوب نفقه‌یی عورته
ایفاسنه اثبات بینه ایلسه عورتدن ویاکفیلندن اخذ ایتدیکی مبلغك ردی مطالبه
اولنور بغیرحق ایتدیکی لدی الشرع الانور ظاهر اولمغله زوج اقامهٔ بینه ایتمیوب
عورت یمیندن نکول ایتسه ینه بویله ردیله مطالبه اولنور واکر عورت نفقه‌یی
اخذنی اقرار ایدرسه انجق کندوسی مطالبه اولنور لکن نکولیده اقراری
کبیدر فرق بلاافارقدر ﴿ (لا) تفرض علی غائب (باقامة) الزوجة (بینة
علی النکاح) او النسب ﴾ مار الذکر زوجیتی اقرارك محترزینی بیانه شروع
ایدرکه زوجه‌نك نکاحه وقریبك نسبه بینه اقامه‌سیله غائب اوزرینه نفقه تقدیر
اولنمز مودعله مدیون اثباته نکاحده غائبدن خصم اولمدقلرینه بنأً ﴿ (ولا)

تفرض ایضا (ان لم یخلف مالا فاقامت بینة لیفرض علیه ویأمرها بالاستدانة
ولا یقضی به) لانه قضاء علی الغائب ﴾ ینه بویله زوج مال ترك ایتمیوب عورت
زوجك اوزرینه قاضی نفقه تقدیر ایدوب واستدانه ایله عورته امر ایتسون دیو
اقامهٔ بینه ایتسه نفقه فرض اولنمز ونکاحله حکم اولنمز غائبه قضا اولدیغنه
بنأً ﴿ (وقال زفر یقضی بها) ای بالنفقة (لابه) ای بالنکاح (وعمل القضاة
الیوم علی هذا للحاجة فیفتی به) وهذا من الست التی یفتی بها بقول زفر ﴾
وامام زفر رحمه الله تعالی نفقه ایله حکم اولنور نکاحله اتفاقا حکم اولنمز دیدی
نفقه ایچون زوج اوزرینه بینه اقامه‌سنی انجق امام زفر جائز کوردی و حاجت
مس ایتدیکنه بنأً الیوم قاضیلرك عملری اشبو امام زفر قولیله فتوی ویریلان
التی مواضعدندر ومولانا علامهٔ حموی اون بشه بالغ اولور دیدی وانلری بحر بسیطدن
عقود الدر رفیما یفتی به من اقوال الامام زفر نامیله بنام برقصیده سنده بیان
بیوردیلر بری اشبو بیانی صددنده اولدیغمز مسئله‌در که آنك حقنده که بیت بودر
☼ اسماع قاض علی من غاب بینة ☼ من زوجة صح للانفاق یاامل ☼ ومریضك
نمازده تشهدده‌کی هیئتی اوزره قعودی ومتنفلك هیئت مشروحه اوزره قعودی
وسلطان ظالمه برکسه‌نك طشره‌لی کسه‌یی سعیله آنی سلطانك تغریمی وعقار
دعواسنده حدودار بعه‌نك بیاننك لزومی وکندوده تسامعله شهادت جائزه
اولان محاده اعمانك شهادتنك مقبوله اولمسی وخصومته وکیل اولان کسه‌نك
قبض ماله قادر اولمسی و مشترینك داری حولیسندن
کورمسیله خیارینك عدم سقوطی وثوب مطوینك
ظاهرینی مشترینك کورمسیله خیارینك عدم سقوطی وکفیلك مکفول عنهه
حکم مجلسنده تسلیمینك شرطیتی ومرابحه ایله بیع ایدن کسه‌نك عندنده مبیع
عیبلندقده عیبسز شوبهایه اشترا ایتدیکنی بیانی واب اولسی وشفیعك
شفعه‌یی بعد الاشهاد برماه تأخیرینك شفعه‌یی ابطالی وبرکسه‌نك نقد وغنمك
ثلثنی وصیت ایتدکده ثلثانی ضایع اولسه اول کسه ایچون آنلردن باقینك
ثلثنك وصیت اولسی وبرغریم زیوف اولان دینی بدلنه جیادن اداده جك
اولسه دائنه قبولیله جبر اولنمسی وبرملتقط لقطه‌یه برمقدار نسنه انفاق
وآنی صاحبنه رد ایچون حبس ایدوب بعده هلاك اولسه صرف ایتدیکی
نفقه‌نك سقوطی اشبو بیان مشروح مشار الیه علامهٔ حموی‌نك رساله سنده
ذکر ایتدیکی تفصیلك حاصلیدر ﴿ وعلیه ولوغاب وله زوجة وصغار تقبل
بینتها علی النکاح ان لم یکن عالما به ثم یفرض لهم ثم یأمرها بالانفاق اوالاستدانة
لترجع بحر ﴾ واشبو امام زفر قولی اوزره برکسه غائب اولوب وکندونك

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

عورتيله وبراز صغير چوجوقلرى اولسه قاضى نكاحه عالم اولمازسه عورتك نكاح
اوزرينه بينه سى مقبوله اولور صكره قاضى كندولرينه نفقه تقدير ايدوب واكر
عورتك مالى وار ايسه اندن صرفله واكر مالى يوق ايسه استدانه ايله امر ايدركه
عورت زوجه رجوع ايده ونده هرنقدر غائبه حكم اولور سه ده كندويه ضرر
يوقدر زيرا غائب حاضر اولوب زوجيتى اقرار ايدرسه دينى قضا ايدر واكر
انكار ايدرسه قاضى عورته اعادهٔ بينه ايله اقرار ايدر اكر اقامهٔ بينه ايدرسه
نه كوزل يوقسه يا كفيلى ويا كندوسى ضامن اولور ﴿(و) تجب (لمطلقة
الرجعى والبائن والفرقة بلامعصية كخيار عتق وبلوغ وتفريق بعدم كفائة
النفقة والسكنى والكسوة) ان طالت المدة ولاتسقط النفقة المفروضة بمضى
العدة على المختار بزازية ﴾ رجعيا وبائنا تطليق اولنان وخيار عتق وبلوغ
وعدم كفائتله تفريق مثلو معصيت اوليان فرقتله تفريق اولنان عورته
نفقه وسكنا وكسوه واجبه اولور اكر مدت اوزارسه قول مختار اوزره
نفقهٔ مفروضه مضى عدتله ساقطه اولمز ﴿ ولو ادعت امتداد الطهر فلها
النفقة مالم يحكم بانقضائها مالم تدع الحبل فلها النفقة الى سنتين منذ طلقها
فلو مضتا ثم تبين ان لاحبل فلا رجوع عليها وان شرط لانه شرط باطل
بحر ﴾ برعورت طهرك امتدادنى دعوى ايلسه مادام عدتك انقضاسيله
حكم اولنميوب وحبل ادعا ايلمديجه كندى ايچون نفقه واردر ومدت
طويل اولسون وياقصير اولسون قول عورتكدر واكر زوج عورتك انقضاى
عدتى اقرارينه بينه اقامه ايدوب حكم اولنورسه نفقه دن برى اولور واكر
عورت حبل دعواسى ايدرسه حين طلاقدن ايكى سنه مرورينه دك كندويه
نفقه ايجاب ايدر اكر ايكى سنه مرور ايدوب عدم حملى تبين ايدرسه زوج ادا
ايتديكى نفقه يى كيرويه عورتدن اخذ ايدهمز هرنقدر حملى اولمديغنه كوره
رجوعنى شرط ايدرسه ده شرط باطل اولغله ﴿ ولو صالحها عن نفقة
العدة ان بالاشهر صح وان بالحيض لا للجهالة ﴾ زوج عورتيله نفقهٔ عدتدن
برمقدار دراهم اوزرينه مصالحه ايتسه اكر عدتى اشهر ايله منقضيه ايسه
صلح مزبور صحيح اولور واكر عدتى حيضله ايسه مدت مجهوله اولديغندن
صلح صحيح اولماز ﴿ (لا) تجب النفقة بانواعها (لمعتدة موت مطلقا) ولو حاملا
(الا اذا كانت ام ولد وهى حامل) من مولاها فلها النفقة من كل المال جوهرة ﴾
معتدهٔ موت ايچون حامل اولسون ويا اولسون جميع انواعيها نفقه واجبه
دكلدر الا سيدندن حامل ام ولد اولورسه مالك كليسندن كندويه نفقه لازمه
اولور وارثه اولمديغندن ﴿ (وتجب السكنى) فقط (لمعتدة الفرقة بمعصيتها)

الا اذا خرجت من بيته فلا سكنى لها فى هذه الفرقة قهستانى وكفاية (كردة)
وتقبيل ابنه (لاغيرها) من طعام وكسوة والفرق ان السكنى حق الله تعالى
فلا تسقط بحال والنفقة حقها فتسقط بالفرقة بمعصيتها ﴾ عورتك ردتى
واوكى اوغلونى تقبيلى كبى معصيتله فرقتدن ناشى معتده يه انجق سكنى واجبه
اولور طعام وكسوه لازم اولماز ميانه لرنده فرق سكنا حق الله اولمغله
هرحالده ساقطه اولميوب نفقه عورتك حقى اولمغله كندونك عصيانى سببيله
اولان فرقتده سقوط بيدر ﴿ (وتسقط النفقة بردتها بعد البت) اى ان خرجت
من بيته والافواجبة قهستانى (لا بتمكين ابنه) لعدم حبسها بخلاف المرتدة حتى
لولم تحبس فلها النفقة الا اذا لحقت بدار الحرب ثم عادت وتابت لسقوط العدة
باللحاق لانه كالموت بحر وهو مشير الى انه قد حكم بلحاقها والا فتعود نفقتها
بعودها فليحفظ ﴾ بعد البتكه ثلاثا وبائنا تطليق اولندقدنصكره معاذ الله
تعالى عورتك مرتده اولمسيله نفقه سى ساقطه اولور يعنى توبه ايدهنه دك
حبسى ايجاب ايتمكله حبس ايچون زوجنك منزلندن اخراج اولنورسه يوقسه
فقط ارتداديله نفقه سى ساقطه اولماز ومعتدهٔ رجعيه ده
ارتدادنده حبس اولنسون ويا اولنمسون نفقه اقتضا ايتمز وعورتك زوجنك
ابننه تمكينيله كه كنديله جماعه مطاوعت وتسليميله نفقه ساقطه اولمز حبس
اولنمسيله امام تده بونك خلافنده در حتى مرتده حبس اولنمسه كندويه نفقه
لازمه اولور الا دار حربه لحوق ايدوب صكره عودت وتوبه ايتسه نفقه ايجاب ايتمز
لحاق موت كبى اولمغله كندى ايله نفقه ساقطه اولور واشبو لحاق موت كبيدر
تعليليله اشارت ايدركه لحاقيله حكم اولنمش اوله يوقسه مجرد لحاقيله نفقه
ساقطه اولمز بلكه قبل الحكم دار حربدن عودت ايلسه آنك سببيله
نفقه سيده عودت ايدر

﴿ فى بيان وجوب النفقة بسبب النسب ﴾

﴿ (و) تجب النفقة بانواعها على الحر (لطفله) يعم الانثى والجمع (الفقير)
الحر فان نفقة المملوك على مالكه والغنى فى ماله الحاضر فلو غائبا فعلى الاب ثم يرجع
ان اشهد لا ان نوى الا ديانة ﴾ حر اولان بك اوزرينه فقير وحر طفل ولدى
ايچون نفقه انواع ثلثه سيله كه ملبوس ومأكول وسكنا واجبه اولور لكن
سكنانك وجوبنه بعضيلر اعتراض ايراد ايتمشلر كه واجب دكلدر ديو جواب
ممكنكه ولد محضون اوله ده حاضنه سى سكنا طلب ايده تتكم حضانه بحثنده

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KİTAPLIĞI

مرور ايلدى باباعبد اولوب اناسى حره ويامكاتبه اولورسه ولدك نفقه‌سى اناسنه لازمه اولور واكر اناسى جاريه اولورسه ولدك مالكنه واجبه اولور حين ولادتدن آوان احتلامه دك ولد طفلدر امدى انثى وجمعه شامل اولور ظن ايده رمكه جمعه شمولى اضافتنه مبنيدر يوقسه اصل جمعى اطفالدر ﴿ واذا بلغ الاطفال ﴾ آيت كريمه‌سنده اولديغى مثللو مملوكك نفقه‌سى مالكنه غنى نككى حاضر وموجود مالنه لازم اولور باباسنه لازم اولمز بابا كرك حر اولسون وكرك عبد شرحك بياننده لف ونشر مشوش واردر پس ولد غنى‌نك مالى غائب اولورسه نفقه‌سى اب اوزرينه لازمه اولور لكن حين انفاقنده رجوعه اشهاد وياقاضى اذن ويررسه صكره رجوع ايدر واكر حين انفاقنده اشهاد ايتميوب بلكه نيت ايدرسه رجوع ايده‌مز الاديانة كه بينه وبين الله تعالى رجوع ايدر ﴿فلو كانا فقيرين فالاب يكتسب او يتكفف وينفق عليهم ولولم يتيسر انفق عليهم القريب ورجع على الاب اذ ايسر ذخيرة﴾ واكر اب ايله ابن فقير اولوب بابا كسبه مقتدر ايسه كسب ايدر يوق كسبدن عاجز ايسه تكفف ايدركه ناسدن كفيله سؤال ايدوب انلره انفاق ايدر واكر كسب ايده‌ميوب وياكسب ايتديكى نفقه‌لرينه وفا ايتمزسه قريبلرى كندولرينه انفاق ايدوب صكره باباسنك وقت يسرنده اوزرينه رجوع ايدر اكر اشهاد وياامر قاضى اولديسه مناسب اولان عليه ايدى وقريبا كلوركه بوقول ضعيفدر ﴿ولو خاصمته الام فى نفقتهم فرضها القاضى وامره بدفعها للام مالم تثبت خيانتها فيدفع لها صباحا ومساء اويأمر من ينفق عليهم﴾ عورت چوجوقلرك نفقه‌لرى حقنده زوجيله مخاصمه ايلسه قاضى نفقه‌يى تقدير ايدوب زوجه آنى امه دفعله امر ايدر مادام عورتك خيانتى ثابت اولمدقجه امدى خيانتى ظاهر اولورسه قاضى نفقه‌يى صباحا وياخود ايكنجى كون ايچون اخشام وقتنده عورته دفع ايدر ويابر آخر انلره انفاق ايدن كمسه‌يه امر ايدر زيرا بركونده اول قدر خيانت اولمز ﴿وصح صلحها عن نفقتهم ولو بزيادة يسيرة تدخل تحت التقدير وان لم تدخل طرحت ولو على مالايكفيهم زيدت بحر واوضاعت رجعت بنفقتهم دون حصتها﴾ عورتك اولاد صغارينك نفقه‌لرى ايچون برمقدار شى اوزره صلحى صحيح اولور هرنقدر مقدرينك تقديرلرى تحتنده داخل اولور زيادهٔ يسيره ايله اولورسه‌ده مثلا اون درهم تقدير اولنوب حالبوكه كندولرينه سكز وياطقوز كفايت ايتديكى كبى لكن تقدير ايدنلرك بعضيسى اون وبعض آخرى اقل تقدير ايدرلر واكر مقدرينك تقديرى تحتنده داخل اولمزسه اول زياده طرح اولنور واكر آنلره كفايت ايتميان مقداره صلح اولنورسه كفايت مقدارى زياده‌اولنور صلح اولنان مبلغ ضايع اولسه صغارك نفقه‌لريله

رجوع ايدوب مجددا مطالبه ايدر كندى حصه‌سنى مطالبه ايتمز قريبك نفقه‌سى كندويه ضياعندنصكره فرض اولنمغله ﴿وفى المنية اب معسر وام موسرة تؤمر الام بالانفاق ويكون دينا على الاب وهى اولى من الجد الموسر﴾ منيه‌ده مرسومدركه برطفلك باباسى معسر اولسه‌كه كار وكسبه ونفقه‌يه قدرتى اولميوب موسره براناسى اولسه قاضى طرفندن اول ام انفاقله امر اولنور وصرف ايتديكى مبلغ بابانك اوزرينه دين اولور كندى مالندن صرفله امر اولنمغه اناجد موسردن اولى‌در قريب اولمغله ﴿وفيها لانفقة على الحر لاولاده من الامة ولاعلى العبد لاولاده ولو من حرة وعلى الكافر نفقة ولده المسلم كما يجئ بحر﴾ ينه منيه‌ده مسطوردركه حر اوزرينه جاريه‌دن اولان اولادى ايچون نفقه لازمه دكلدر بلكه نفقه‌لرى امه‌نك سيدينه واجبه‌در دخى عبد اوزرينه اولادى ايچون نفقه لازمه اولمز اولاده‌رنقدر حره‌دن اولورسه‌ده بلكه اناسنه ايجاب ايدر وكافر اوزرينه مسلم اولان ولدى ايچون نفقه لازمه‌در جزئى اولمغله اختلاف دين انجق ارثى اسقاط ايدر يوقسه نفقه‌يى اسقاط ايتمز نتكم قريبا كلور ﴿(و) كذا تجب لولده (الكبير العاجز عن الكسب) كانثى مطلقا وزمن ومن يلحقه العار بالتكسب وطالب علم لايتفرغ لذلك كذا فى الزيلعى والعينى وافتى ابوحامد بعدمها لطلبة زماننا كما بسط فى القنية ولذا قيده فى الخلاصة بذى رشد﴾ ينه بويله كار وكسبه مقتدره اولسون واولمسون انثى وزمن واعمى واشل وتكسبدن كندولرينه عار لاحق اولان كبارزاده‌لر واكتسابه وقت بولميان طالب علم كبى كسبدن عاجز اولان ولد كبيرى ايچون باباسنه نفقه واجبه اولور برقزاره واردقده نفقه‌سى باباسنه لازمه اولمز تطليق اولنورسه ينه عودت ايدر ابوحامد زمانه طالبلرينك نفقه‌لرينك بابالرينه عدم وجوبيله فتوى ويردى نتكم قنيه‌ده بسط وتفصيل اولندى بنابرين خلاصه صاحبى نفقه‌نك وجوبنى رشد وسداد صاحبى اولمغله تقييد ايلدى زيرا طلابدن علوم دينيه‌يه مشتغل سيرهٔ حسنه وطريقهٔ مستحسنه صاحبى اقل قليلدر بلكه اكثريسى فساق ومبتدع شرلرى خيرلرندن اكثر برساعت دينجه ضررى نفعندن اوفر اولان خلافيات ركيكه‌يه دائر بعض درسه حاضر اولوب صكره طول النهار سخريه وغيبت امثالى كنديله الله جليلك وملائكه‌نك وناسك لعنتنه مستحق اوله‌جق معاصى‌يه مشغول اولمغله حق سبحانه وتعالى بابالرينك قاوبنه بغض القا بيورمسيله كندولرينه اصلا شفقت ايتميوب برشى اعطا واحسان ايتمزلر امدى كندولرينك مقصد اقصالرى ملبس ومطعم اولمغله بابالرندن نفقه مطالبه‌سنده انواع اذيت ايتمكله حقنده نص صريح اولان تأليف

حرامی مرتکب اولورلر اکر علماء متقدمین بونلرك بو افعاللرینه واقف اولسه‌لر
ایدی کندولرینه انفاقی حرام ایدرلر ایدی نره‌ده قالدی فرض اولسی ❊ کذا
ذکره القهستانی ❊ لکن بحرده مرسومدرکه فقهه وسائر علومه مشغول
اولان طلبه اکر کسبه مبادرت ایتسه‌لر تحصیللرینه مانع اولوب علمك ضیاعنه
وتعطیله مؤدی اولورسه بوکا کوره مختار اولان فی زماننا سلفك نفقه‌نك
وجوبی قوللریدر ماراالذکر بعضك قوللرینه اعتبار اولنمز زیرا استقامت اوزره
علوم دینیه‌یه مشغول اولوب فسق وابتداعدن احترازایدن طالب علم
بعضك خلافندن متمیزدر وبالله تعالی التوفیق ❊ (لا یشارکه) ای الاب ولو
فقیرا (احد فی ذلك کنفقة ابویه وعرسه) به یفتی مالم یکن معسرا فیلحق بالمیت
فتجب علی غیره بلا رجوع علیه علی الصحیح من المذهب الا لام موسرة بحر قال
وعلیه فلابد من اصلاح المتون جوهره ❊ مزبور طفل وکبیر عاجز ومطلقا
انثی اولان ولدینك نفقه‌سنده بابایه انا وغیریدن براحد شریك اولمز هرنقدر
فقیر ایسه ده برکسه‌نك ابوینك وزوجه‌سنك نفقه‌سنده سائر اعمام وعمات
واجداد وجدات شریك اولمقسزین ولده واجبه اولدیغی کبی انجق اشبو ایه غیرك
عدم مشارکتی قولیله فتوی ویریلور اکر اب معسر اولمزسه واکر معسر اولورسه
میته لاحق اولورده مذهبدن قول صحیح اوزره کندونك غیری اقاربه کندویه
رجوعسز واجبه اولور الا ام موسره اولورسه اولادینه انفاق ایتدکده
باباسنه وقت یسرنده رجوع ایدر صاحب بحر دیرکه اشبو مذهبدن صحیح اولان
ام موسره‌نك غیریده بابایه رجوع اولنمدیسه متونك شرحنده اولان مطلقا
قریبك انفاق ایدوب ورجوعی کلاملرینی اصلاحدن لازمدر کلام مزبور شارحك
قریبا ذکر ایتدیکی ذخیره‌نك ولولم یتیسر انفق علیهم القریب ویرجع علی الاب
اذا ایسر عباره‌سیدر ❊ فروع لولم یقدر الا علی نفقة احد ابویه فالام احق ❊
برکسه انجق ابوینك برینك نفقه‌سنی اداره‌یه مقتدر اولسه انا بابادن احق
والیق‌در حمل ورضاع وولادت وحضانه‌سنده مشقة وفیره‌یی تحمله اولمغله
کندویه مراعات واحسانه سزاوار اولمق بابادن زیاده اولدی وحق سبحانه وتعالی
حضرتلری {حملته امه وهنا علی وهن} و {حملته امه کرها ووضعته کرها} قول
شریفیله انا حقنده سبب احسانی بیان بیوردیده بابایی بیان ایتمدی ❊ ولو له اب
وطفل فالطفل احق به وقیل یقسمها فیهما ❊ برکسه‌نك اب وطفلندن انجق
برینك نفقه‌سنه قدرتی اولسه اکا طفلی باباسندن احقدر آنك صبری اولمیوب
وکسب وسؤاله قادر اولمدیغندن بعض فقها اشبو ایکی مسئله‌ده نفقه‌یی
موجوده‌یی ایکیسنه تقسیم ایدر دیدیلر ❊ وعلیه نفقة زوجة ابیه وام ولده

بل وتزویجه او تسریه ❊ وبرکسه‌نك باباسنك زوجه‌سنك وام ولدینك نفقه‌سی
کندونك اوزرینه لازمه‌در بلکه باباسی مریض ویازمن اولورسه کندویی تزویج وبا
کندویه اوطه‌لق برجاریه اشتراسی واجب اولور ❊ ولو له زوجات فعلیه نفقة واحدة
یدفعها للاب لیوزعها علیهن ❊ واکر برکسه‌نك باباسنك زوجات
متعدده‌سی اولسه کندویه برینك نفقه‌سی لازمه اولور آنی باباسنه ویرر که
عورتلرینه توزیع ایده ❊ وفی المختار والملتقی ونفقة زوجة الابن علی ابیه
ان کان صغیرا فقیرا اوزمنا ❊ ومختار وملتقاده مرسومدرکه برکسه‌نك اوغلو
صغیر فقیر ویازمن اولورسه آنك عورتنك نفقه‌سی باباسنك اوزرینه لازمه‌در

(فی بیان جبر الاب علی نفقة امرأة ابنه الغائب) ❊

❊ وفی واقعات المفتین لقدری افندی ویجبر الاب علی نفقة امرأة ابنه الغائب
وولدها وکذا الام علی نفقة الولد لترجع بها علی الاب وکذا الابن علی نفقة
الام لیرجع علی زوج امه وکذا الاخ علی نفقة اولاد اخیه لیرجع بها علی الاب
وکذا الابعد اذا غاب الاقرب انتهی ❊ قدری افندیکه اسم علیلری عبد القادر
ابن یوسفدر واقعات المفتین نام کتابنده ذکر ایدرکه بابا غائب اولان اوغلونك
عورتنك وولدنك نفقه‌لری ایچون جبر اولنور ونظائر آتیه‌یه نظرا اوغلونه
رجوع ایدرینه بویله انا ولدنك نفقه‌سی اوزرینه جبر اولنور آنکله اب غائب اوزرینه
رجوع ایتسون دیو ینه بویله ابن انا سنك نفقه‌سی اوزرینه جبر اولنور انا سنك
زوجنه رجوع ایتسون ایچون وقرنداش قرنداشنك اولادنك نفقه‌سیچون ینه جبر
اولنور که باباسنه رجوع ایده اقرب غائب اولیجق ینه ابعد جبر اولنور واقربه رجوع
ایدر ❊ وفی الفصولین من الرابع والثلاثین اجنبی انفق علی بعض الورثة
فقال انفقت بامر الموصی واقربه الوصی ولا یعلم ذلك الا بقول الوصی بعد ما
انفق یقبل قول الوصی لو المنفق علیه صغیرا انتهی ❊ وفصولینك اوتوز
دردنجی بابندن نقل اولنورکه براجنبی ورثه‌نك بعضیسنه انفاق ایدوب وآنی
موصی‌نك امریله انفاق وصرف ایتدم ادعا ایدوب وآیده وصی اقرار
ایلسه اکر منفق علیه صغیر اولورسه وصی‌نك قولی مقبول اولور زیرا
مصروف بعد الانفاق انجق کندونك قولیله معلوم اولور ❊ وفیه قال انفق
علی او علی عیالی او علی اولادی ففعل قیل یرجع بلا شرطه وقیل لا ولو قضی
دینه بامره رجع بلا شرطه وکذا کل ما کان مطالبا به من جهة العباد
کجنایة ومؤن مالیة ثم ذکر ان الاسیر ومن اخذه السلطان لیصادره او قال

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

رجل خلصنی فدفع المأمور مالا فخلصه قیل یرجع وقیل لا فی الصحیح وبه یفتی ❊ وبزه فصولینده مذکوردرکه برکسه برآخر کسه‌یه بکا ویا اهل واولادیمه انفاق ایله دیوب اول دخی انفاق ایتسه بعضیلر رجوعنی شرط ایتمکسزین رجوع ایدر وبعضیلر رجوع ایتمز دیدیلر وبرکسه‌نك دیننی امریله ادا ایلسه رجوعنی شرط ایتمکسزین رجوع ایدر بنه بو یلجه جنایت بدلی وعشر وخراج مثللو عباد طرفندن مطالبه اولنان هر برشی کندونك قضاسیله امر اولندقده بلاشرط الرجوع رجوع اولنور مثلا برکسه برکسه‌یه جنایت ایتدکده آنك اوزرینه ارشله حکم اولندقده برآخر کسه‌یه اول ارشی کندودن ناشی ویر دیو امر ایلسه بلاشرط الرجوع ویردیکی شیله رجوع ایدر بوندنصکره صاحب فصولین ذکر ایتدیکه کفارك اخذ ایتدیکی اسیر وسلطانك مالنی مصادره ومطالبه ایچون حبس ایتدیکی کمسه برآخر کسه‌یه بنی بوندن خلاص ایله دیوب اول دخی برمقدار مال ویروب کندوبی خلاص ایلسه عندالبعض رجوع ایدر بعضیلر قول صحیحده رجوع ایتمز دیدیلر لکن رجوعنی شرط ومقدارینی تعیین ایدرسه رجوع ایدر وشرعا اوزرینه واجب اولمیوب وعباد طرفندن مطالبه اولنمدیغندن انجق اشبوعدم رجوع قولیله فتوی ویریلور ❊ (ولیس علی امه ارضاعه) قضاء بل دیانة) الا اذا تعینت) فتجبر کما فی الحضانة وکذا الظئر تجبر علی ابقاء الاجارة بزازیة ❊ قضاء منکوحه ویا مطلقه اولان ام اوزرینه ولدینی ارضاع یوقدر بلکه منکوحه‌یه کوره دیانة ارضاع واردر استخدام قبیلندن اولمغله الاحضانه ده مرور ایتدیکی مثللو ام تعیین ایدوب کندونك غیری‌نك ممه‌سنی اخذ ایتمزسه ام جبر اولنور بنه بویله امزکجی عورت اجاره‌نك ابقاسی اوزرینه جبر اولنور اکر تعیین ایدرسه یعنی مدت ایجار تمام اولورسه مجددا ینه ایجار اولنور ❊ (ویستأجر الاب من ترضعه عندها) لان الحضانة لها والنفقة علیه ولا یلزم الظئر المکث عند الام مالم یشترط فی العقد ❊ حضانه انانك اولوب نفقه باباتك اوزرینه لازمه اولمغله بابا اناسنك عندنده ولدی ارضاع ایدر مرضعه‌یی استیجار ایدر وامزرن عورته اناسنك عندنده مکث واقامت لازم دکلدر مادام حین عقدده آنی شرط ایتمدکجه ❊ (لا) یستأجر الاب (امه او منکوحة) ولو من مال الصغیر خلافا للذخیرة والمجتبی (او معتدة رجعی) وجاز فی البائن فی الاصح جوهرة کاستیجار منکوحته لولده من غیرها ❊ بابا ولدك اناسنی هر نقدر صغیرك مالندن اولورسه‌ده استیجار ایده‌مز اکرام منکوحه ویا معتدۀ رجعی اولورسه خلاف ذخیره ومجتبی مؤلفلری ایچوندر انلر صغیرك مالندن اولورسه استیجار

ایدر دیدیلر زوجك اوزرینه ایکی واجبه بری نفقۀ ارضاع وبری نفقۀ نکاحدر جمع اولمدیغی ایچون معتدۀ بائنك استیجاری قول اصحده جائز اولدی منکوحه‌سنی غیریسندن اولان ولدی ایچون استیجار جائز اولدیغی کبی ❊ (وهی احق) بارضاع ولدها بعد العدة (اذا لم تطلب زیادة علی ماتأخذه الاجنبیة) ولو دون اجر المثل بل الاجنبیة المتبرعة احق منها زیلعی ای فی الارضاع اما اجرة الحضانة فللام کما مر وللرضیع النفقة والکسوة وللام اجرة الارضاع بلا عقد اجارة وحکم الصلح کالاستیجار ❊ انانك شفقتی زیاده اولمغله چوجوغی کندویه دفعده اکا نفع اولد یغندن بعد العدة ولدنی ارضاعده کندوسی سائر اجنبیه‌دن احق والیقدر اکر مرضعۀ اجنبیه‌دن زیاده اجرت طلب ایتمزسه هر نقدر اجنبیه‌نك اخذ ایتدیکی اجر مثلدن دون اولوب انا اجر مثل طلب ایدرسه ینه اجنبیه اولیدر بلکه ارضاعده تبرع ایدن اجنبیه انادن احقدر انا برشی مطالبه ایدرسه اما حضانه اجرتی انا ایچوندر نتکم حضانه‌ده مرور ایتدی رضیع ایچون نفقه وکسوه واردر ایمدی ابك اوزرینه اوچ نفقه لازمه اولمش اولور اجرة حضانه واجرة رضاع وصابون ودهن وفراش مثللو ولدك نفقه‌سی وانا ایچون عقد اجاره اولمقسزین اجرة ارضاع واردر مدة رضاع اولان حولینده ارضاعیله اجرته مستحقه اولور ومولانا حموی دیرکه خلافنی دین کمسه‌یه اثباتی لازمدر ایمدی بو فقهانك ان الاجرة لاتلزم من غیر عقد اجارة الا فی الثلاثة المشهورة قوللرندن مستثنا اولور بس بو وجه منضم اولورده درت اولور اجرة رضاعه صلحك حکمی استیجار کبیدر یعنی استیجار صحیح اولان محلده صلحده صحیح اولور ❊ (وفی کل موضع جاز الاستیجار ووجبت النفقة لاتسقط بموت الزوج بل تکون اسوة الغرماء لانها اجرة لانفقة ❊ هر بر محلکه معتدۀ رجعی اولمیوب ویا معتدۀ بائن اولدیغی کبی کندوده استیجار جائز اولوب ونفقه واجبه اولدی زوجك موتیله اول نفقه ساقطه اولمز اجرت اولوب نفقه اولمدیغندن غرما ایله مرضعه‌ده برابر اولور اما ولدك نفقه‌سی اوزره خلع اولدیغی صورتده اولدیغی مثللو نفقه واجبه اولمزسه عورته برشی لازم اولماز

❊ (فی بیان وجوب نفقة الاصول علی الفروع) ❊

❊ (و) تجب (علی موسر) ولو صغیرا (یسار الفطرة) علی الارجح ورجح الزیلعی والکمال انفاق فاضل کسبه وفی الخلاصة المختار ان الکسوب یدخل ابویه فی نفقته وفی المبتغی للفقیر ان یسرق من ابنه الموسر مایکفیه ان ابی ولا قاضی ثمة والا اثم ❊

قول ارجح اوزره يسار فطره ايله موسركه حرمان زكات نصابنه مالك اولان
كمسه هرنقدر صغير اولورسه ده كندونك او زرينه فقرا اولان اصوليچون
نفقه واجبه اولور هرنقدر اناسنك باباسی وكسبه قادر اولورزسه ده صغيرك
اوزرينه وجوبك معناسی مالنده وجوبدر يوقسه كندوسی فروعله مكلف دكلدر امام
زيلعی وكمال مزبور موسرك كسبله موسر اولمسنی اعتبار ايتديلرده كسبندن
كل يوم كندونك نفقه سندن ارتانی انفاقی ترجيح ايتديلر مثلا كسبی بردرهم
اولوب نصفی كندويه كفايت ايتسه نصف آخری قريبنه صرف ايدر واشبو
قول امام محمدك فتوی كندويه اولان قوليدر ارجحك مقابلی اجناسده اولان
نصاب زكاته مالكيتك اشتراطی قوليدر وخلاصه ده مذكوردركه مختار اولان
قول كار وكسب صاحبی اولان كمسه ابوينی كندی نفقه سنده ادخال ايدوب آنلر
ايله برابر اكل ايدر هرنقدر نصابه مالك اولمزسه ده بوعباره ده امام زيلعی وكمالك
كلاملرينی تأييد ايدر لكن كندونك نفقه سندن فاضلی انفاق ايدر برشی
آرتمزسه كندويه برشی لازم اولمز اما ديانة والدينی عدم تضييعله امر اولنور
مبتغاده مرسومدركه فقير ومحتاج اولان كمسه يه موسر اولان اوغلونك
مالندن كندويه كفايت مقداری سرقت ايتمك واردر اكر اوغلو ابا وامتناع
ايدوب واول محلده قاضی اولمزسه اثمده يوقدر اما كفايت مقدارندن زياده ده
وامتناع ايتميوب وقاضی بولنديغی محلده سرقتده اثم اولور ﴿ (النفقة لاصوله)
ولوابوامه ذخيرة (الفقراء) ولوقادرين علی الكسب والقول لمنكر اليسار والبينة
لمدعيه (بالسوية) بين الابن والبنت وقيل كالارث وبه قال الشافعی ﴾
يعنی سابق الذكر موسر اوزرينه ابنله بنت ميانه لرنده برابر اوله رق فقرا
اولان اوصوللری ايچونكی آبا واجداد وامهات وجدات هرنقدر اناسنك
باباسی اولان جد فاسدده اولورسه نفقه كه طعام وشراب وكسوه وسكنا واجبه
اولور حتی خادمينه ده لازمدر واهل ذمتده اولسه ينه لازمدر ﴿وصاحبهما
فی الدنيا معروفا﴾ نظم مجيدنه بناء زيرا ابن الله عظيم الشانك نعم واحساننده رفاهيت
اوزره اولوبده والدينی مضايقه اوزره حالة مخمصه ده ترك معروف دكلدر وهرنقدر
كسبه قادر اولور ايسه ده ام زوجده اولورسه نفقه سی زوجنه لازمه اولور
فقير اولمزلرسه مالرندن لازمدر وولد مثلا باباسنك غناسنی دعوی اول دخی
انكار ايتسه قول يساری انكار ايدن ابكدر بينه ظاهرك خلافنی ادعا ايدن
ابكدر بعضيلر ارث كبيدر ديديلر وامام شافعی رضی الله تعالی عنه اشبو
قول ايله حكم ايلدی تسويه يه قائل اولمدی لكن تسويه صحيحدر خلاصه ده
انجق بوقول ايله فتوی ويريلور ديدی وفتح القديرده حق اولان بودر وجوب

تعلق ايتمكله ايكيسنه عام وشامل اولدی اما ولادك غيری قرابتده وجوب ارثه
تعلق ايتديده علی السويه اعتبار اولنمدی بلكه ميراثندن حصه لرينه كوره اعتبار
اولندی ﴿ (والمعتبر فيه القرب والجزئية) فلوله بنت وابن وبنت بنت واخ النفقة
علی البنت وبنتها لانه (لا) يعتبر (الارث) الااذا استويا كجد وابن ابن فكارثهما
الا لمرجح كوالد وولد فعلی ولده لترجحه بانت ومالك لابيك ﴾ اشبو مزبور
موسره اصولی ايچون نفقه نك علی السويه وجوبنده معتبر اولان قربله جزئيتدر
ارث دكلدر حتی بركمسه نك ايكی اوغلونك بری ذمی اولسه نفقه سی ايكيسنك
اوزرينه لازمه اولور ميراث هرنقدر مسلمك ايسه ده الا قربده مساوی اولورلرسه
جد ايله ابن ابن كبی يعنی برفقير كمسه نك موسرين اولان برجديله براوغلونك
اوغلو اولسه اول كمسه نك نفقه سی آنلرك اوزرلرينه دركندودن آنلرك ارثی
كبی قربده كندويه مساوی اولوب هربرلری كندويه برواسطه ايله مدلی
اولديغندن ايمدی نفقه نك سدسی جده وباقيسی ابن ابن اوزرينه لازمه اولور
لكن بوحكم ذاتنده هرنقدر مستقيم ايسه ده لكن بزم مانحن فيهمزه مناسب
دكلدر زيرا بزم بحثمز فرعك اصلنه انفاقنده در اشبو مثالده ايسه بركمسه نك
اصليله فرعنك كندويه انفاقی مبيندر لكن مساويلرك بری مثلا ولد ايله ولد
مثللو ترجح ايدرسه نفقه ده ارث اعتبار اولنميوب اول مرجح اعتبار اولنورده تساوی
ساقط اولوب نفقه ولدنك اوزرينه لازمه اولور ﴿انت ومالك لابيك﴾ حديث
شريفيله ترجح ايتديكندن وحديث منيفده سن ومالك بابانكدر بيورلقدن مراد
ابنايی آبايه اكرامه حثدر يوقسه حقيقة ملك دكلدر زيرا ماله قصر بيورلمدی
بلكه ذات ابنيده ابك ملكنده قلدی اول ايسه حره در بركمسه اكا مالك اولمز
پس اشبو مسئله ده قربله جزئيت اعتبار اولنديسه بركمسه نك قزيله اوغلونك
اوغلو اولسه نفقه قزينك اوزرينه لازمه اولور ميراث ايسه ميانه لرنده
مشتركدر قزاقرب اولمغله وياخود قزينك قزی ايله قرنداشی اولسه
نفقه قزينك قزينه لازمه در ميراثی ايسه فقط قرنداشنكدر قزينك قزی
حجب حرمانله اخله محجوبه در ﴿وفی الخانية له ام وابواب فكارثهما﴾ دخی
خانيه ده مرسومدركه امله ابواب نفقه نك اوزرلرينه لزومنده ارثلری مثللو
اثلاثا در ام هرنقدر قربله جد اوزرينه ترجح ايدرسه ده اوده بابانك باباسی
اولمغله ترجح ايتديده مساوی اولديلر بومثالده مانحن فيهمزدن دكلدر بلكه اصلك
فرعه انفاقی مسئله سيدر ايمدی بونك ذكری محلی وتجب لطفله الفقير قولنك
عقيبيدر وبوندنصكره كی مسئله اوده بونك كبی مانحن فيهدن دكلدر ﴿وفی القنية له
ام وابو ام فعلی الام﴾ وقنيه ده مذكوردركه برولدك اناسيله اناسنك باباسی اولسه

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

نفقه‌سی اناسنك اوزرینه واجبه اولور بو جد فاسد اولمغله ابوان کبی اولمدی ❊ ولوله
عم وابوام فعلی ابی الام واستشکله فی البحر بقولهم له ام وعم فکار ثهما قال ولوله ام وعم
وابوام هل تلزم الام فقط ام کالارث احتمال ❊ برکسه‌نك عمیسیله اناسنك باباسی
اولسه نفقه‌سی اناسنك باباسنه لازمه اولور اصولندن اولوب عم بابالرك حواشی
واطرافندن اولمغله بو مضمون مشروحه صاحب بحر اعتراض ایتدیکه فقهانك
تصریحلری وارکه برکسه‌نك اناسی وعمیسی اولسه نفقه‌سی انالرك ارثنه کوره‌در
بس بونده عم ام منزله‌سنده اولدی مسئلهٔ متقدمه‌ده انانك باباسی عم اوزرینه
تقدیم اولندی ایمدی بوندن لازم کلورکه انا انانك باباسیله برابر اولسه نفقه
باباسنه لازمه کله زیرا ابوام امك مساویسی اولان عمه تقدم ایتدکده کندونه‌ده
تقدم ایدر حالبوکه فقها نفقه‌دبی امه واجبه‌در دیدیلر ونفقه‌ده امك باباسنك
اوزرینه تقدمی عمیسنکده اوزرینه تقدمنی ایجاب ایدر باباسی عم اوزره
مقدم اولمغله ایمدی نه کیفیتله امله عم اوزره ارثلری کبی اولور صاحب بحر دیدیکم
برکسه‌نك اناسی وعمیسی واناسنك باباسی اولسه نفقه‌سی انجق اناسنه‌می
لازمه اولور باباسنك اوزرینه تقدمه بناءً بوقسه عمیسیله میراث کبی
اثلاثامی اولور بودخی احتمالدر

❊ فی بیان وجوب نفقة ذی رحم محرم ❊

❊ (و) تجب ایضا (لکل ذی رحم محرم صغیر او انثی) مطلقا (ولو) کانت الانثی
(بالغة) صحیحة (او) کان الذکر (بالغا) لکن (عاجزا) عن الکسب بنحو زمانة
کعمی وعته وفلج زاد فی الملتقی والمختار اولا یحسن الکسب لحرفة او لکونه من ذوی
البیوتات او طالب علم (فقراء) حال من المجموع بحیث تحل له الصدقة ولو له منزل
وخادم علی الصواب بدائع (بقدر الارث) لقوله تعالی وعلی الوارث مثل ذلك ❊
دخی مزبور موسر اوزرینه نفقه هر بر کندویه صدقه اخذی حلال اولور
فقیر اولان مطلقا که هر نقدر بالغهٔ صحیحه اولان عورت ویا زمانت وعمی وعته
وفلج مثللو شیله کسبدن عاجز بالغ اولورسه‌ده صغیر ویا انثی ذی رحم محرم
ایچون ارثدن حصه‌سی قدر واجبه اولور الله جل‌شأنه {وعلی الوارث مثل ذلك}
قول شریفنه بناءً یعنی مولودله اوزرینه واجب اولان رزق وکسوه‌نك مثلی دیمك
نفقه‌دبی حق سبحانه وتعالی وارث لفظنه ربط ایتمکله ارثله تقدیری واجب اولدی
ذی رحم محرم شول برکسه‌درکه قرابة نسبیه‌دن ناشی ابدا تزوجی حلال اولمیه
اخوه واخوات واولادلری وان سفلت واعمام وعمات واخوال وخالات کبی امدی

محرم اولمیان اعمام وعمات واخوال وخالات اولادلری کبی ذی رحملره نفقه
یوقدر وقرابة صهریه‌دن ورضاعدن محرملره دخی نفقه لازمه دکلدر و بونلرده
نفقه‌نك اداسنك وجوبی انجق قضا ویا رضا ایله‌در اما اصول وفروع
وزوجه بونلرك خلافنده‌در حتی بونلرده غائب اوزرینه نفقه ایله قضا وحکم اولنماز
وکندولری نفقه‌لری جنسندن برشیئه ظفر بولسه‌لر اخذ ایده‌مزلر اصول بونلرك
خلافلرینه‌در وکندولرینك اوزرلرینه نفقه واجبه اولان صغیر وصغیره‌ده اولسه
اولور وصیلری صرفله امر اولنور زمانت کتورملك عته نقصان عقل فالج
ال واایاق عملدن قالمق معناسنه‌در ملتقاده ومختارده یاخود کسبده عجزی
صنعتنده کسبی کورنجه ایده مدیکندن ویاخود خانه صاحبی کبار زاده اولمغله
ویا رشد وسداد صاحبی علوم فقهیه واعتقادیه تحصیلنه طالب ایله بیانی زیاده
ایلدی حرفت حاء مهمله ورا ایله بعض خاء معجمه ورا ایله خرفه‌در کبرسن
معناسنه ملتقانك بعض نسخه‌لرنده خانك ضمی ورا وقافله خرقه‌در حمق
وجهل معناسنه فقراء بدلنه بعض نسخه‌ده فقیرا واقعدر صغیر وانثی بالغ
وبالغه‌نك مجموعندن حالدر اولی اولان ذی رحم محرمدن حال اولمقدر مجموعنه
عام وشامل اولمغله وکندویه صدقه اخذنك حرمتی صدقهٔ فطر نصابنه مالك
اولمسیله‌در امدی نصابدن دون مالی اولورسه آندن نفسنه انفاقله امر اولنمز
بلکه نفقه‌سی ذی رحم محرمی اوزرینه واجبه اولور وقول صواب اوزره
هر نقدر منزلی وخادمی اولورسه دخی ینه نفقه‌سی ذی رحم محرم اوزرینه‌در
لکن خادمنك نفقه‌سی لازمه دکلدر ❊ (و) لذا (یجبر علیه) ثم فرع علی اعتبار
الارث بقوله (فنفقة من) ای فقیر (له اخوات متفرقات) موسرات (علیهن
اخماسا) ولو اخوة متفرقین فسدسها علی الاخ لام والباقی علی الشقیق (کارثه) ❊
کندوده الزامی افاده ایدن علی ایله تعبیر اولنان آیت کریمه‌دن اوتوری وانفاق
اوزره موسر جبر اولنور حقی مستحقنه ایفا ایچون بوندن صکره مصنف کتاب
علیه رحمة الملك الوهاب نفقه‌نك قرابته وجوبنده ارثك اعتبار اولنمسنه
کندی قولیله مسئله تفریع ایدوب دیرکه امدی کندی ایچون اخوات متفرقات
موسرات که لابوین ولاب ولام اخواتی اولان کسبدن عاجز فقیرك نفقه‌سی
آنلرك اوزرلرینه اخماسادر مزبورلرك کندویه وارثه اولدقلری کبی مسئلهٔ
فرضیه آلتیدندر شقیقه ایچون نصفکه اوچدر اخت لابنه سدسدر تکملة
للثلثین اخت لامنه فرضیله سدسدر سدس سادس کندولرینه رد اولنورده
هر برلرینه حصه‌لری قدر اعطا اولنور مسئلهٔ دریه بشدندر نفقه‌ده بونك
اوزرینه جاریه اولورده اخماسا اولور واکر اخوات مشروحه بدلنده اخوهٔ

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

متفرقين اولورسه نفقه‌نك سدسى انا بر قرنداشك اوزرينه باقى اخ لابوين
اوزرينه‌در اخ لاب اوزرينه برشى يوقدر شقيقله حجب اولنمغله ﴿وكذا لوكان
معهن اومعهم ابن معسر لانه يجعل كالميت اصير واورثة ولوكان مكانه بنت
فنفقة الاب على الاشقاء فقط لارثهم معها وعند التعدد يعتبر المعسرون احياء
فيما يلزم الموسرين ثم يلزمهم الكل كذا ام واخوات متفرقات والام والشقيقة
موسرتان فالنفقة عليهما ارباعا﴾ يعنى بويله نفقه ميراثه كوره اولور اكر مسئله
اولاده قز قرنداشلر ايله برابر ثانيده اوغلان قرنداشلر ايله برابر ابن فقير اولورسه
حكم مختلف اولمز زيرا كندولرى ورثه اولوب اوزرلرينه نفقه ايله حكم اولنمق
ايچون ابن ميت كبى قيلنور واكر ابن معسرك بدلنده بنت معسره اولورسه بابانك
نفقه‌سى انجق اشقا اوزرينه اولوركه ارقرنداشلرده شقيق وقز قرنداشلرده
شقيقه‌در بونلر قز ايله وارث اولدقلرى ايچون امدى اشقا جمعندن مافوق الواحد
مراد اولنديغى صورة مشروحه‌ده نفقه يالكز شقيق اوزرلرينه واجبه اولور
كندوسى قز ايله وارث اولوب سائرلرى حجب ايتمكله وبنتك عسرينه بناءً
كندويه ايجابى متعذر اولدى وشقيقه‌يه خاصة واجبه اولور قز ايله وارثه اولمغله
زيرا اخوات بنات ايله عصبه اولمغله ميانه‌لرنده ميراث نصفيت اوزره اولور قز اوزره
ايجاب نفقه فقرنه بناءً متعذر اولديغندن اخته يالكز واجبه اولدى موسرينله
معسرين تعدد ايتدكده نفقه موسرلر اوزرلرينه واجبه اولسه معسرلر موسره‌لره
لازم اولان قدرى اظهار ايچون احيا اعتبار اولنورلرده صكره نفقه‌نك كليسى
موسره‌لره لازمه اولور بر اناسيله اخوات متفرقات اولوب اناسيله اخت لابوينى
موسره‌لر اولان فقير كبى امدى نفقه اوزرلرينه ارباعا لازمه اولور زيرا ميراثده
نصف شقيقه‌نك وسدس ام وسدس اخت لاب وسدس اخت لام ايچوندر بس شقيقه ايله امك
نصيبلرى درت اولديسه نفقه‌نك بر ربعى ام اوزرينه واوچ ربعى شقيقه اوزرينه
واجبه اولدى اكر معسرلرجى اعتبار اولنمسه‌لر رد مسئله‌سى اعتباريله نفقه اخماسا
اولمق لازم كلوردى زيرا آنلر اعتبار اولنمسه‌لر موسرلرك مسئله‌لرى سهاملرى
اولان نصفله ثلثدن اعتبار اولنمغله نصفك مخرجى ايكى وثلثك اوچ اولمغله جمعا
بش اولورده ارث كبى اوچى شقيقه ايكيسى امه اولور * كذا فى شرح
السراجيه * اولى اولان وعند التعدد بدلنده وعند الاجتماع ايدى تعدد مسائل
سابقه تحقق ايتديكنه بناءً وجوى‌نك عباره‌سى ولو اجتمع الموسرون والمعسرون
ووجبت النفقة على الموسرين اعتبر المعسرون احياء فى حق اظهار قدر مايجب
على الموسردر ﴿(والمعتبر فيه) اى ذى الرحم المحرم (اهلية الارث لاحقيقته) اذ
لايتحقق الابعد الموت فنفقة من له خال وابن عم على الخال لانه محرم ولو استويا

فى المحرمية كعم وخال رجح الوارث الخال مالم يكن معسرا فيجعل كالميت﴾ ذى
رحم محرمده معتبر اولان ارثه اهليت‌در يوقسه حقيقة وارث اولمق دكلدر زيرا
اصل وراثت انجق بعد الموت تحقق ايدر امدى برخالى وبر ابن عمى اولان كمسه‌نك
نفقه‌سى دايى‌سى اوزرينه‌در محرم اولمغله ابن عم ايسه حالا يالكز كندوسى
وارثدر عم وخال كبى ارثه اهل اولمقده مساوى اولدقلرى كبى محرميتده مساوى
اولسه‌لر متفق عليهك موتى تقديريله حالا وارث اولان مثلا عم ترجيح اولنور
اكر معسر دكلسه يوق معسر اولورسه ميت كبى قلنورده نفقه‌نك كليسى
خال اوزرينه لازمه اولور وعمك يسرى وقتنده رجوع ايدمز ﴿وفى القنية
يجبر الابعد اذا غاب الاقرب﴾ دخى قنيه‌ده مرسومدركه اقرب غائب اولنجق
ابعد جبر اولنور مثلا بركمسه‌نك موسرين اولان انا بابا بر قرنداشيله بابا بر
قرنداشى اولوب اخ لابوينى غائب اولسه اخ لاب جبر اولنديغى كبى لكن بو
عباره‌يى شارح رحمه الله تعالى فروعده واقعاتدن نقل ايله ذكر ايلدى اولى اولان
بونده حذف ايدى ﴿وفى السراج معسرله زوجة ولزوجته اخ موسرا جبر اخوها
على نفقتها ويرجع به على الزوج اذا ايسر انتهى﴾ وسراجده مذكوردركه
بر معسر اولان كمسه‌نك زوجه‌سى اولوب آنكده بر موسر قرنداشى اولسه
قرنداشى نفقه‌سى ايچون جبر اولنور وزوجنك يسرى وقتنده آكا رجوع ايدر
لكن بوماسبقده ذكر اولنان رجوعى انجق انا بابايه ايدر مضموننه منافيدر
﴿وفيه النفقة انما هى على من رحمه كامل ولذا قال القهستانى قولهم وابن العم فيه
نظر لانه ليس بمحرم والكلام فى ذى الرحم المحرم فافهم﴾ وينه سراجده
مذكوردركه نفقه انجق نسبدن محرمى اولان رحم كامل كمسه‌لر اوزرلرينه اولور
بنا برين قهستانيده فقهانك وابن العم قوللرنده نظر واردر زيرا ابن عم محرم
دكلدر كلامسه ذى رحم محرمده در سن اشبو بحثك سابق الذكر فنفقة من
له خال وابن عم كلامنه متعلق اولديغنى ايوجه فهم وادراك ايله ديدى ﴿(ولا
نفقة) بواجبة (مع الاختلاف دينا الا للزوجة والاصول والفروع) علوا
اوسفلوا (الذميين) لا الحربيين ولو مستأمنين لانقطاع الارث (بيبع الاب) لان له
ولاية التصرف (لاالام) ولابقية اقاربه ولاالقاضى اجماعا (عرض ابنه)
الكبير الغائب لاالحاضر اجماعا (لاعقاره)﴾ اقارب ميانه‌لرنده اختلاف دين
اولدقده موسر اوزرينه نفقه واجبه اولمز آنك ارثدن انقطاعنه بناءً الاذميلر اولان
هر نقدر عالى وياسافل اولورلرسه‌ده اصول وفروع وزوجه ايچون بابايه ولايه
تصرف اولمغله غائب كبير اولان اوغلونك عرضى نفقه ايچون بيعله انفاق
واجبدر زوجه‌نك ذميه اولمسى رجل مسلمك آنى تزوجيله اولور واصولك ذميلر

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اوملری ولدك اسلامیله‌در وهرنقدر مستأمن اولورلرسه‌ده حربیلر اولان اصول
وفروع ایچون نفقه واجبه اولمز آنلره بر واحسان منهی اولمغله انا وسائر اقارب
وقاضی ایچون مزبور بیع اجماعا یوقدر و اجماعا حاضر اولان اوغلونك عرضنی
بیع ایده‌مز وغائبك اراضی واشجار وشرب ودار و منازل امثالی عقارنی بیع
ایده‌مز ❊ فیبیع عقار صغیر ومجنون اتفاقا للنفقة له ولزوجته واطفاله کمافی النهر محتشا
بقدر حاجة لافوقها (ولافی دین له سواها) لمخالفة دین النفقة لسائر الدیون ❊
امدی صغیرك ومجنونك عقارنی اتفاقا بیع ایدر و مزبورابك غائب کبیر اوغلونك
عرضنی بیعنك جوازی کندونك وغائب مزبورك زوجه‌سنك و اطفالنك
احتیاجلری قدر نفقه‌لری ایچون آندن زیاده‌یی بیع ایده‌مز
ونفقه دینی سائر دیونه مخالف اولمغله بابا کندونك نفقه دیننك ماعداسی
دینی ایچون دخی اوغلونك عرضنی بیع ایده‌مز دیننك ثبوتی قضایه محتاج
اولوب غائبه قضا اولمدیغندن امانفقه قبل القضا واجبه اولمغله قاضی‌نك
آنده قضاسی اعانه اولدیده غائبه قضا اولمغله بابانك بیعی جائز اولدی
❊ (ضمن) قضاء لادیانة (مودع الابن) کذیونه (لوانفق الودیعة علی ابویه)
وزوجته واطفاله (بغیرامر) المالك (اوقاض) ان کان والافلا ضمان استحسانا
کمالارجوع وکمالو انحصر ارثه فی المدفوع الیه لانه وصل الیه عین حقه ❊
برمودع مودعك ویاقاضی اولان محلده قاضی‌نك امری اولمقسزین مودعك
ابوینه وزوجه واطفالنه ودیعه‌یی انفاق ایلسه مدیون کبی
قضاء ودیعه‌یی ضامن اولور ودیندن بری اولمز امادیانةً که بینه و بین الله
تعالی ضامن اولمز ودیندن بری اولور وحرامده اولمز وغائب وفات ایتدکده
ورثه‌لرینه سزك بنم اوزرمده حقکز بوقدر دیو یمین ایتسه کندویه حلال
اولور زیرا اشبو فعلندن مرادی اصلا حدر افساد دکلدر و بونك نظیری
وصی میتك اوزرنده اولان دینی بلسه‌ده قضا ایتسه وقاضی‌نك و ورثه‌نك
معلومی اولمیوب وکندی اقرار ایتسه آثم اولمز ینه بویله برکسه‌نك برآخر
کسه‌نك عندنده برمقدار ودیعه‌سی اولوب وودیعه صاحبنك او زرنده
اول قدر برآخر کسه‌نك حقی اولدیغی عندنده ودیعه اولان کسه‌نك معلومی
وآنی ادا ایتمکسزین وفات ایتسه اول کسه کندوسی اقرار ایتمکسزین
اول دینی اداجائزدر واکر اول ودیعه محلنده قاضی بولنمزسه استحسانا
مدفوع الیهه رجوع اولمدیغی کبی ضمانده اولمز تتکم کندویه دفع
اولنان ودیعه‌نك ارثی کندویه منحصر اولدقده ضمان اولمدیغی مثلاو زیرا
عین حقی کندویه واصل اولدی برسفرده رفیقلر اولان کسه‌لرك برینه اغما

ویاموت ایرشدکده دیکرینك آنك مالندن کندولرینه و تجهیزنه صرفلرنده
ضامن اولمدیغی کبی وغاصب مغصوبی مالکك معلومی اولمیه‌رق
کندویه اطعام ایتسه ینه ضمان لازم اولمز

❊ (فرق بین نفقة الولاد والزوجة وبین سائر الاقارب) ❊

❊ (و) الابوان (لوانفقا ماعندهما) لغائب (من ماله علی انفسهما وهومن جنسه)
ای جنس النفقة (لا) یضمنان لوجوب نفقة الولاد والزوجة قبل القضاء
حتی لوظفر بجنس حقه فله اخذه ولذا فرضت فی مال الغائب بخلاف
بقیة الاقارب ❊ ابوان وولد وزوجه نفقه‌لری جنسندن غائبك کندولرینك
عندلرنده بولنان مالارنی کندی نفسلرینه انفاق ایتسه‌لر ضامن اولمزلر
ولادایله زوجیت نفقه‌لری قبل القضا واجب اولمغله حتی حقلری جنسندن
دراهم و دنانیره ظفریاب اولسه‌لر آنی اخذ کندولرینه جائز ورواددر بنابرین
غائبك مالنده دخی فرض وتقدیر اولندی اما سائر اقاربك نفقه‌لری مزبورلرك
خلافنه‌در قضا ویارضا ایله واجبه اولور وظفر بولدقلرنده برشی اخذ ایده‌مزلر
❊ ولوقال الابن انفقته وانت موسر وکذبه الاب حکم الحال یوم الخصومة
ولو برهنا فبینة الابن خلاصه ❊ واکر ابن نفقه‌یی انفاق ایتدك حالبوکه
سن مستحق دکل ایدك موسر ایدك دیوب و بابا آنی تکذیب ایتسه بابانك یوم
خصومتده اولان حالی حکم نصب اولنور ده اکر اول کونده معسر
ایسه نفقه مثلنده قول کندونکدر موسر ایسه قول ابنکدر واکر اثبات
بینه ایدرلرسه ابنك بینه‌سی اولی‌در ❊ (قضی بنفقة غیرالزوجة) زادالزیلعی
والصغیر (ومضت مدة) ای شهر فاکثر (سقطت) لحصول الاستغناء فیمامضی
وامامادون شهر ونفقة الزوجة والصغیر فتصیر دینا بالقضاء (الاان یستدین)
غیرالزوجة (بامرقاض) ❊ زوجه‌نك وزیلعی‌نك بیاننه نظرا صغیرك غیری‌نك
نفقه‌سیله قاضی حکم ایدوب برماه و یازیاده مدت مرور ایتسه نفقه مشروحه
ساقطه اولور مدت ماضیه‌ده استغنا حاصل اولمغله زیرا مزبورلرده نفقه‌نك
وجوبی ضرورتلرینی دفع ایچون ایدی اول ایسه حاصل اولدی امابرماهدن
اقل مدتك مروریله ساقطه اولمز زیرا مدت یسیره‌نك مروریله ساقطه اولسه
استیفای حق کندولرینه ممکن اولمز ورزوجه ایله صغیرك نفقه‌لری قضا
و یارضا ایله دین اولور الامزبور غیر قاضی‌نك امریله استدانه ایدوب وآندن
انفاق ایدرسه ساقطه اولمز ❊ فلولم یستدن بالفعل بلا رجوع بل فی الذخیرة

لواكل اطفاله من مسئلة الناس فلا رجوع لامهم ولواعطوا شيئا و استدانت
شيئا او انفقته من مالها رجعت بمازادت خانية و ينفق منها) عزاه فى البحر
للمبسوط لكن نظر فيه فى النهر بانه لااثر لانفاقه بماستدانه حتى لو استدان
وانفق من غيره و وفى مما استدانه لم تسقط ايضا انتهى ﴾ بس مزبور غير بالفعل
استدانه ايتيوب مثلا كندويه بعضا اعطا اولنان صدقه دن انفاق وذخيره نك
بيانته كوره چوجوقلرينه ناسدن سؤال ايتديكى نسنه دن انفاق ايتسه آنالرى
ايچون رجوع يوقدر واكر اطفال بعضا كندولرينه برازشى اعطا اولنوب ووالده لريده
برازشى استدانه وياخود كندى مالندن انفاق ايلسه زياده ايله رجوع ايدركه يعنى
استدانه ويا مالندن صرف ايتديكيله ديمك واستدانه ايتديكى مبلغدن انفاقك
اشتراطنى بحرده مبسوطه نسبت ايتدى لكن صاحب نهر اشتراط مشروحه
اعتراض ايراد ايتديكه استدانه اولنان مبلغدن انفاق ايچون بر اثرو فائده يوقدر
حتى استدانه ايتسه ده آندن صرف ايتيوب غيريسندن صرف ايتسه ده استدانه
ايتديكندن اول غيرى ايفا ايتسه ينه نفقه ساقطه اولماز ※ انتهى ※ ﴿ (فلومات
الاب) اومن عليه النفقة (بعدها) اى الاستدانة المذكورة (فهى) اى النفقة
(دين) ثابت (فى تركته فى الصحيح) بحر ثم نقل عن البزازية تصحيح مايخالفه
ونقله المصنف عن الخلاصة قائلا واولم ترجع حتى مات لم تأخذها من تركته
هو الصحيح انتهى ملخصا فتأمل ﴾ اميدى بابا وياخود اوزرينه نفقه لازمه اولان
سائر ذى رحم محرم مار الذكر امر قاضيله كندودن انفاق اولنان
استدانه دنصكره وفات ايتسه اول نفقه قول صحيحده كندونك تركه سنده ثابت
اولان دين در حتى اول قدر مالنه زكات لازمه اولماز عباد طرفندن مطالبه اولنان
مبلغ اولمغله صكره صاحب بحر بزازيه دن اشبو تصحيح مشروحك مخالفنى نقل
ايلدى ومصنف مرحوم دخى آنى نقل ايليوب بيوردى كه مثلا آنا استدانه
ايتديكى نفقهٔ مفروضه يى ولدك باباسنه رجوع ايتمكسزين بابا وفات ايلسه
قول صحيحده تركه سندن اخذ ايده مز خلاصه نك كلامى بونده ملخصا نهايت بولدى
لكن مفتى به اشبو قولين مصححينك بريسنى ناسه اوفق واحرايه مراعاة اختيارده
تأمل لازمدر ﴿ وفى البدائع الممتنع من نفقة القريب المحرم يضرب ولا يحبس
لفواتها بمضى الزمن فيستدرك بالضرب وقيده فى الامر بحثا بما فوق الشهر
لعدم سقوط مادونه كامر ولا يصح الامر بالاستدانة ليرجع عليه بعد بلوغه ﴾
وبدايعده مسطوردركه ذى رحم محرم اولان قريبك نفقه سندن امتناع ايدن متمرد
ضرب اولنور حبس اولنمز زيرا حبس اولنسه زمانك مضيله نفقه ساقطه اولمغله
فوت اولورده مستحقه اضرار اولور بس ضربله اول ضرر تدارك اولنور لكن

ابتدا استدانه ايله امر ايدوبده صكره استدانه اولنانى تحصيل ايچون كندويى
حبسه برمانع يوقدر وقريبك نفقه سى ايچون عدم حبس نهرده بحثله مافوق الشهر
ايله تقييد ايلديكه يعنى برآيدن زياده حبس اولنمز زيرا برآيدن اقلده ساقطه اولمز
نتكيم ما سبقده مرور ايلدى وصغيرك بلوغندنصكره كندويه رجوع ايچون
استدانه ايله امر صحيح اولمدى ﴿ (و) تجب النفقة بانواعها (لمملوكه) منفعة
وان لم يملكه رقبة كموصى بخدمته وفى القنية نفقة المبيع على البائع مادام فى يده
هو الصحيح واستشكله فى البحر بانه لاملك له رقبة ولا منفعة فينبغى ان تلزم المشترى ﴾
دخى موسر مزبورك منفعة مالك اولديغى مملوكيچون بجميع انواعها نفقه واجبه
اولور خدمتيله وصيت اولنان مملوك كبى هرنقدر رقبة كندويه مالك اولمزسه ده
وقنيه ده مذكور دركه مبيع مادام بايعك يدنده اولدقجه نفقه سى كندويه لازمه
اولور وانجق صحيح اولان قول بودر واشبو قوله بحرده اشكال ايراد ايلديكه
صورة مشروحه ده بايعك رقبة ومنفعة ملكى يوقدر بس لايق اولان نفقه نك
مشترى يه لزوميدر جواب ممكندركه مادام مالكنه تسليم ايتمدكجه كندوده شائبهٔ
ملك واردر حتى ضماننده انجق مشترى يه تسليما خروج ايدر ﴿ (فان امتنع فهى
فى كسبه) ان قدر بان كان صحيحا ولو غير عارف بصناعة فيؤجر نفسه كمعين البناء
بحر (والا) لكونه زمنا اوجارية لايؤجر مثلها (امره القاضى ببيعه) وقالا
ببيعه القاضى وبه يفتى (ان محلا له) والا كمدبر وام ولد الزم بالانفاق لاغير ﴾
واكر سيد انفاقدن امتناع ايدرسه اكر مملوك صحيح وسالم اولوب كار وكسبه
مقتدر اولورسه نفقه سى كسبندن اولور واكر كار صاحبى اولمزسه معين بنا كه
فاعل كبى نفسنى ايجار ايدر واكر زمن ويا كندى مثللو ايجار اولنمز جاريهٔ حسنا
وصغير كبى كسبه قادر اولمزسه قاضى كندويه بيعيله امر وجبر ايدر اكر بيعه قن كبى
محل اولورسه وامامين رحمة الله تعالى عليهما قاضى كندوسى بيع ايدر ديديلر
وانجق بونكله افتا اولنور يوق ام ولد ومدبر مثللو بيعه محل اولمزسه انجق انفاقله
الزام اولنور كه سيد اوزرينه انفاق لازمدر ديو حكم اولنور ﴿ (عبد لاينفق
عليه مولاه اكل) او اخذ (من مال مولاه) قدر كفايته (بلا رضاه عاجزا عن الكسب)
اولم يأذن له فيه (والا) يأكل كما لو قتر عليه مولاه لايأكل منه بل يكتسب ان قدر
مجتبى ﴾ كسبدن عاجز ويا كسبه مولاسنك اذن ويرمديكى عبده مولاسى انفاق
ايتمسه مولاسنك مالندن اذن ورضاسى اولمقسزين اكل ويا كفايت مقدارى
مالندن اخذ ايدر واكر عاجز اولميوب ويا كسبه كندويه اذن ويررسه مالندن
اكل ايتمز نتكيم مولاسى انفاقده تقتير وخست ايدوب كفايت مقدارندن دون صرف
ايتدكده اذنسز مولانك مالندن اكل ايتميوب بلكه كسبه مقتدر اولورسه كسب

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ایدوب آندن اکل ایدر ﴿وفیه تنازعا فی عبد او دابة فی ایدیهما یجبران علی نفقته﴾
وینه مجتبا ده مرسومدرکه ایکی کمسه اللرنده بولنان بر عبد ویا بردابه ده
هر بری بنمدر دیو منازعه ایتسه لر آنك نفقه سیچون جبر اولنورلر
﴿(نفقة العبد المغصوب علی الغاصب الی ان یرده الی مالکه فان طلب)
الغاصب (من القاضی الامر بالنفقة او البیع لایجیبه) لانه مضمون علیه (و) لکن
(ان خاف) القاضی (علی العبد الضیاع باعه القاضی لاالغاصب وامسك)
القاضی (ثمنه لمالکه)﴾ غصب اولنان عبدك نفقه سی غاصبك اوزرینه در
مالکنه ردایده نه قدر کندویه برشی لازم اولمز واکر غاصب قاضی دن نفقه
تقدیرینی ویا عبدك بیعیله امرنی استدعا ایتسه قاضی اکا اجابت ایتمز زیرا
غاصبك عندنده وفاتی وضیاعی احتمالندن بیع اولنوب ثمننك حفظ اولنمسی
اولی در دینیلورسه جواب ممکنکه بهمه حال محفوظدر غاصب اوزرینه مضمون
اولدیغندن واکر قاضی عبدك ضایع اولمسندن خوف ایدرسه کندوسی بیع
ایدوب ثمننی صاحبی ایچون امساك ایدر غاصب بیع ایدهمز ﴿(طالب المودع)
او آخذ الابق او احد شریکی عبد غاب احدهما (من القاضی الامر بالنفقة
علی عبد الودیعة) ونحوها (لایجیبه) لئلا تأکله النفقة (بل یؤجره وینفق
منه او یبیعه ویحفظ ثمنه لمولاه) دفعا للضرر والنفقة علی الآجر والراهن
والمستعیر واما کسوته فعلی المعیر وتسقط بعتقه ولوزمنا وتلزم بیت المال خلاصة﴾
عندنده ودیعه عبد اولان ویا عبد ابق اخذ ایدن ویا بر عبده شریکلر اولوب
وبری غائب اولان ایکی شریکك بری ویا مصرده ویا مصرك غیریده دابه
ضاله یی بولان کمسه قاضی دن مزبورلره نفقه تقدیرینی استدعا ایتسه لر قاضی
استدعالرینه اجابت ایتمز نفقه کندویی اکل واتلاف ایتمسون ایچون بلکه دفعا
للضرر ایجاریله امر ایدوب آندن انفاق ایدر ویاخود کندویی بیع ایدوب سیدی
ایچون ثمننی حفظ ایدر وعبدك نفقه سی آجر ومستعیر وراهن اوزرینه در کندولری
مالك اولدقلرندن اما کسوه سی معیر اوزرینه در مستعیرك مالکیتی موصی له
بالخدمة کبی بغیر عوض منفعته در سیدك عبدی عتقیله نفقه سی کندودن ساقطه
اولور هرنقدر زمن ایسه ده واکر برشیٔ اولمزسه نفقه سی بیت المالدن لازمه اولور
﴿(دابة مشترکة بین اثنین امتنع احدهما من الانفاق اجبره القاضی)
لئلا یتضرر شریکه جوهرة﴾ ایکی کمسه نك شریکلر اولدقلری دابهٔ مشترکه یه
انفاقدن بری امتناع ایتسه شریکی متضرر اولمسون دیو قاضی آنی انفاقه
جبر ایدر ویاخود حصه کی بیع ایله دیر ﴿وفیها (ویؤمر) اما بالبیع واما
(بالانفاق علی بهائمه دیانة لاقضاء علی) ظاهر (المذهب) للنهی عن تعذیب

الحیوان واضاعة المال وعن الثانی یجبر ورجحه الطحاوی والکمال وبه قالت
الائمة الثلاثة﴾ وینه جوهره ده مذکوردرکه دوابنه انفاقدن امتناع ایدن کمسه
تعذیب حیواندن واضاعهٔ مالدن نهی وارد اولمغله ظاهر مذهب اوزره دیانةً که
مفتی دن استفتا اولندقده کندی ایله جواب ویرلکدیا آنلره انفاقله یا بیعاریله امر اولنور
قضاء حکم اولنمز امام ابی یوسفدن انفاق مزبور ایله جبر اولنور دیو روایت
اولندی واشبو قولی امام طحاوی وکمال ترجیح ایلدیلر وائمهٔ ثلثه اشبو جبر قولیله
حکم ایتدیلر ﴿ولا یجبر فی غیر الحیوان وان کره تضییع المال مالم یکن له شریك
کما مر قلت وفی الجوهرة وان کان العبد مشترکا فامتنع احدهما انفق الآخر ورجع
علیه﴾ تضییع مال هرنقدر مکروه ایسه ده دور وعقار واشجار مثللو حیوانك
غیریده مادام شریکی اولمدقجه انفاقله جبر اولنمز نتکم دابهٔ مشترکه ده
لئلا یتضرر قولنده مرور ایلدی شارح رحمه الله تعالی دیرکه جوهره ده مذکوردرکه
ایکی کمسه میانه لرنده مشترك بر عبد اولوب بری انفاقدن امتناع ایتسه دیکری
انفاق ایدرده شریکنه رجوع ایدر ظاهری هرنقدر قاضی امر ایتمزسه ده
﴿ونقل المصنف تبعا للبحر عن الخلاصة انفق الشریك علی العبد فی غیبة شریکه
بلا اذن الشریك او القاضی فهو متطوع وکذا النخیل والزرع والودیعة واللقطة
والدار المشترکة اذا استرمت والله تعالی اعلم﴾ مصنف کتاب جزاه الله تعالی
یوم الحساب بحره تبعیتله خلاصه دن نقل ایتدیکه بر عبده شریکلر اولان
ایکی شریکك بری آخرك غیبتنده و کندونك ویا قاضینك اذنی اولمقسزین برمقدار
شی انفاق ایلسه متطوعدر یعنی رجوع ایدهمز غیبتیله معذور اولور ابا وامتناع
صورتی بونك خلافنده در تعنت ایتمش اولور ینه بویله نخیل وزرع کندولرده
ایکی شریکك بری دیکرینك وقاضی نك اذنی اولمقسزین آنك غیبتنده برازشی
انفاق ایتسه متطوع اولور ودیعه ده ینه بویله در اکر مودع انفاق ایدرسه
متطوعدر قاضی انفقیله امر ایدهمز بلکه یا ایجار ویا بیعیله امر ایدر لقطه دخی
ینه بویله در قاضی امر ایتمکسزین کندویه ملتقط انفاق ایلسه متطوعدر
ودار مشترکه ترمیم وتعمیره محتاج اولوب شریکلرك بری آخرك اذنسز ترمیم ایلسه
ینه متطوعدر لکن شارح شرکت بحثنده اشباهدن نقل ایدرکه مشترك بنا
منهدم اولدقده شریك عمارتدن امتناع ایتسه قسمته قابل ایسه جبر اولنمز
تقسیم اولنور یوقسه بنا ایدر صکره ایجار ایدوب حصه سیله رجوع ایدر
(فرع) تحتانی اولان بنا منهدم اولوب صاحبی عمارتندن امتناع ایتسه صاحب
علو ایچون بنا وتعمیر ایدوب سفل صاحبنی آندن منع ایدر مادام مصارفنی کندویه
ادا ایتمدکجه ومضطر اولوب حقنه انجق آنك تعمیریله واصل اولمغله متبرع اولمز

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

والله سبحانه وتعالى اعلم واستغفر الله العظيم

﴿كتاب العتق﴾

عتقله طلاقك هر برلرنده زوال ملك ورفع قيد اولمغله برى برى عقبنده ذكر
اولندى وطلاق هرنقدر مندوب دكلسه‌ده لكن مقابلى اولان نكاحه وصل
ايچون عتقك اوزرينه تقديم اولندى روايت اولنوركه رسول اكرم ونبى افخم
صلى الله تعالى عليه وسلم التمش اوچ رأس نسمه عتق بيوروب والتمش اوچ سنه
عيش وزندكانيده عمر كچورديلر وبدان كريمانيله حجه وداعنده التمش اوچ رأس
بدنه نحر بيورديلر وام المؤمنين حضرت عائشه رضى الله تعالى عنها وعن ابويها
التمش طقوز رق آزاد ايدوب واول قدر عمر سورمشدر وپدر بزركوارلرى
ابو بكر الصديق رضى الله تعالى عنهدن دخى چوق عتق واقع اولمشدر وحضرت
عباس عم خير الناس رضى الله تعالى عنهما يتمش رأس رق آزاد بيورمشدر
وحضرت عثمان رضى الله تعالى عنه كندولرى محاصره‌ده ايكن يكرمى رأس
عتق بيورمشلرايدى وحكيم بن حزام يوز رأس بوينبو كموش طوقلورق آزاد
بيورمشدر وعبدالله بن عمر رضى الله تعالى عنهمادن بيك عتق رقبه وبيك عمره
ويتمش حج وفى سبيل الله بيك فرس حبسى وقوع بولمشدر وذوالكلاع الحميرى
بركونده سكز بيك وعبدالرحمن بن عوف رضى الله تعالى عنه اوتوز بيك عتق
رقبه بيورمشلردر وامام حاكم مسلمه‌دن روايت ايدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم ﴿اللهم اسق عبدالرحمن سلسبيل الجنة﴾ بيورمشلردر رضى الله تعالى عنهم
اجمعين وعلى وجه اللغز مستور المرام سؤال اولنسه‌كه قنغى سيدكه عبدنه ملك
اولور جواب شول برعبد مسلمكه حربى اولان سيدنه مستولى وغالب اولوب
آنى اسير ايده بس كندوسى عتق اولوب مولاسى كندويه ملك اولور ﴿ميزت
الاسقاطات باسماء اختصارا فاسقاط الحق عن القصاص عفو وعما فى الذمة
ابراء وعن البضع طلاق وعن الرق عتق﴾ اسقاطاتكه نكاح ورق وقود
ودينى طلب قيدلرينى اختصارا براز اسملرايله شارع تميز ايلدى وجه اختصار
مثلا عتق لفظى اسقاط المولى حقه عن مملوكه بوجه يصير به المملوك من الاحرار
تركيبندن اخصردر ايمدى قصاصدن حق اسقاط عفودر وذمتنده‌كى دينى
اسقاط ابراو بضعدن منافعى اسقاط طلاق ورقدن حق استخدامى اسقاط عتقدر
﴿وعنونبه لا بالاعتاق ليعم نحو استيلاد وملك قريب﴾ مصنف كتاب عليه

رحمة الملك الوهاب اشبو كتاب بلاغت نصابى عتقله اصدار ايدوب اعتاقله
تعبير بيورمديغى استيلاد وذى رحم محرم قريبنه مالك اولمق ودار حربه
برمسلمى اشترا ايدن حربينك دخولى صورتلرينه عام وشامل اولسون
ايچوندر زيرا اشبو صورت مشروحه‌لرده عتق واردر اعتاق يوقدر كنز
وملتقى كبى اعتاقله تعبير ايدنلر غالبه نظر ايتمشلردر ﴿(هو) لغة الخروج
عن المملوكية من باب ضرب ومصدره عتق وعتاق وشرعا (عبارة عن اسقاط المولى
حقه عن مملوكه بوجه) مخصوص (يصير به المملوك) اى بالاسقاط المذكور
من الاحرار)﴾ عتق لغتده مملوكيتدن خروجدر وبابى ضرب ومصدرى عينك
كسريله عتق وفتحيله عتاقدر قهستانى عتاق وعتاقه مصدرلردر عتق اسم
مصدردر ديدى واصطلاح شرعده سيدك مملوكندن حقنى برنوع
اسقاطيدركه آنكله مملوك احراردن اولور واشبو مصنفك يصير به المملوك من
الاحرار قوليله تدبير وكتابت اخراج اولندى زيرا مزبورانله بيع وهبه ووصيت
ساقط اولور لكن عبد انلرايله احراردن اولمز ﴿وركنه اللفظ الدال عليه
اوما يقوم مقامه كملك قريب ودخول حربى اشترى مسلما دار الحرب﴾ وعتقك
ركنى كندونك اوزرينه دلالت ايدر لفظدر كرك حريتى اقرار ايله وكرك نسبى
بندندر ديو دعوى ايله وكرك اعتقتك كبى لفظ انشا ايله اولسون وياخود مزبور
لفظ مقامنه قائم اولور مثلا قريبنه مالك اولمق كبى ويا عبد مسلمى اشترا ايدن
حربى مستأمنك دار حربه عبد مزبور ايله دخولى كبى اولان شيله اولسون
﴿وصفته واجب لكفارة ومباح بلا نية لانه ليس بعبادة حتى صح من الكافر
ومندوب لوجه الله تعالى لحديث عتق الاعضاء﴾ وعتقك صفتى قتل وظهار
وافطار ويمين كفارتى ايچون وجوبدر شوقدر واركه اوچ اولكنده قدرتى
اولانلره وجوب تعيين اوزره‌در يمينده تخيير اوزره‌در وعبادت اولمديغنه بناءً
بلانية مباحدر حتى عبادت اولمديغندن كافردن دخى صحيحدر وكتب ستّه‌ده
اولان عتق اعضا حديث شريفيكه ﴿من عتق رقبة مؤمنة اعتق الله بكل
عضو منها عضوا من اعضائه من النار﴾ دربوندن ناشى لوجه الله تعالى عتق
مندوبدر ﴿وهل يحصل ذلك بتدبير وشراء قريب الظاهر نعم ومكروه
لفلان وحرام بل كفر للشيطان﴾ ومزبور ثواب كندونك اوزرينه ترتب
ايدن مندوب تدبير وياقريبنى شرا ايله‌ده حاصل اولورمى الجواب ظاهر اولان
حاصل اولور عتق ماده‌سى لازم دكلدر لكن ثوابك تحصيلنده نيت لازمدر
وفلان ايچون ديمك مكروهدر وشيطان ايچون حرام بلكه كفردر
﴿(ويصح من حر مكلف) ولو سكران او مكرها او مخطئا اومريضا اولا يعلم
بانه مملوكه كقول الغاصب للمالك او البائع للمشترى اعتق عبدى هذا او اشار

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

الى المبيع عتق ❊ مملوكنده حر مكلفدن عتق صحيح اولور هرنقدر سكران
ويا مكره ويا مخطى ويا مريض اولوب ويا مملوكى اولديغى معلومى اولميه‌رق
اولورسه‌ده مثلا غاصبك مالكه ويا بايعك مشتري‌يه اشبو عبدمى عتق ايله
ديو مبيعه ويا مغصوبه اشارت ايدوبده مالك ويا مشترى كندونك ملكى
اولديغنى بلميه‌رك عتق ايتمسى كبى بس مشترى عتقيله قابض اولور وثمن
كندويه لازم كلور ومالك مغصوبى قبض ايتمش اولور رده غاصبدن مجددا
مطالبه ايده‌مز ومرض موتده عتق ثلثدن معتبر اولور ❊ لا من صبى ومعتوه
ومدهوش ومبرسم ومغمى عليه ومجنون ونائم كما لا يصح طلاقهم ولو اسنده لحالة
مما ذكر او قال وانا حربى فى دار الحرب وقد علم ذلك فالقول له (فى ملكه) ولو
رقبة كمكاتب ❊ صبى هرنقدر عاقل اولورسه‌ده ومعتوه ومدهوش ومبرسم ومغمى
عليه ومجنون ونائمدن عتق صحيح اولمز مزبورلرك طلاقلرى صحيح اولمديغى كبى
ومزبورلرك معنا وتوضيحلرى طلاقده مرور ايلدى فراجعه ان شئت واكر
معتق عتقى صباوت وياعته كبى برحالته اسناد ايدوب اول حالده وقوع
بولدى ديسه ويابن دار حربده حربى ايكن اولدى ديوب حالبوكه اول حاللرده
كندوده مستبان وظاهر اولسه دعواسنده قول كندونكدر ومعتقك ملكنده
اولمسى هرنقدر يداحر ورقبة ملك اولان مكاتب كبى اولورسه‌ده وعبد مأذون
وقبل القبض عبد مشترى ومرهون ومستأجر ورقبه‌سنى بركسه‌يه وخدمتى برآخر
كسه‌يه وصيت اولنان مكاتب كبيدر ❊ وخرج عتق الحمل اذا ولدته لستة اشهر
فاكثر ولولا قل صح ❊ ومعتقك ملكنده اولمسيله عتق وقتندن آلتى آيده ويا اكثرده
ولادت ايدن حملك عتق خروج ايتدى حين عتقده وجودى متيقن اولمديغندن
مدة مشروحه‌دن اقلده ولادت ايدرسه عتق صحيحدر ❊ (ولو باضافته اليه) كان
ملكتك والى سببه كان اشتريتك فانت حر بخلاف ان مات مورثى فانت حر لا يصح
لان الموت ليس سببا للملك ❊ سابق الذكر حر مكلفك عتقى هرنقدر ملكه ويا سببنه
اضافت وتعليقله اولوب مثلا ان ملكتك ويا ان اشتريتك فانت حر ديمك كبى
اولورسه‌ده يعنى ملكه وياشرا مثللو سببنه عتق تعليق اولنورسه حين
تعليقده ملكك تحققى شرط دكلدر واكر دخول دار كبى مزبورانك غيرى‌يه
تعليق اولنورسه تعليق ونزول جزا وقتلرنده ملكك وجودى شرط قلندى
مبانه‌لرنده ملكك وجودى شرط دكلدر سبب ملك اولميان شيئه اضافتله مورثم
وفات ايدرسه سن حرسك ديمك صورة مشروحه‌نك خلافنه‌در بونده عتق
صحيح اولماز موت ملكه سبب اولمديغندن زيرا بعض اولور كه مورث وارثك قتليله
وفات ايدرده ارثه مانع اولور وياخود مورثك وفاتى وقتنده وارث مرتد اولور اما

ان ورثتك فانت حر ديسه اشبو تعليق صحيح اولور ارث ملكه سبب اولمغله
❊ ومن لطائف التعليق قوله لامته ان مات ابى فانت حرة فباعها الابيه ثم نكحها
فقال ان مات ابى فانت طالق ثنتين فمات الاب لم تطلق ولم تعتق ظهيرية وكانه
لان الملك ثبت مقارنا لهما بالموت فتأمل ❊ تعليقك لطيفه‌لرندندر معلقك كندى
جاريه‌سنه بابام وفات ايدرسه سن حره‌سك قولى بعده مزبوره جاريه‌يى باباسنه
بيع صكره نكاح ايدوب صكره بابام وفات ايدرسه سن ايكى طلاق بوشسون ديوب
درعقب باباسى وفات ايتسه مزبوره جاريه بوشده اولمز آزادده اولمز ظن ايده‌رمكه
موت سببيله ملك طلاقله عتقه مقارن اوله‌رق ثابت اولديغنده مبنيدر زيرا
جزا شرطك تحققندن صكره اولمق لازمدر ومملوكه‌يه طلاق واقع اولمز فتأمل
قولى علتك دقتنه اشارتدر ❊ (بصريحه بلا نية) سواء وصفه به (كانت
حر او) عتق او (عتيق او معتق او محرر) ولو ذكر الخبر فقط كان كناية (او
اخبر نحو (حررتك او اعتقتك او اعتقك الله) فى الاصح ظهيرية ❊ مزبور عتق
وضعا وشرعا انجق كندوده استعمال اولنان صريح اعتاق لفظيله
بلا نية صحيح اولور كرك انت حر ويا عتق ويا عتيق ويا معتق ويا محرر كبى صيغهٔ
وصفله جملهٔ اسميه ايله ذكر ايتسون اخبار اوصاف اولمغله انت حر تركيبنده
فقط خبرى ذكر ايتسه‌ده حر ديسه كنايه اولورده نيته محتاج اولور وياقول
اصحده حررتك ويا اعتقتك ويا اعتقك الله كبى جملهٔ فعليه ايله لفظا اخبار ومعنى انشا ايله
ذكر ايتسون ايمدى شارحك او اخبر كلامى وصفه‌به اوزرينه معطوفدر
❊ (او هذا مولاى او) نادى نحو (يا مولاى) او يا مولاتى بخلاف انا عبدك
فى الاصح ❊ وياخود كندى عبدنه اشارتله هذا مولاى وياجاريه‌سنه
مولاتى ايله اخبار ايلسون ويا يا مولايى ويا مولاتى ندا ايلسون او نادى قولى
وصفه اوزرينه معطوفدر بونلر صريحه ملحق اولمغله ياحر منزله‌سنده
اولدى قول اصحده انا عبدك مزبورلرك خلافنه‌در عتق اولمز ❊ (او ياحر
او يا عتيق) ولو قال اردت الكذب او حريته من العمل دين (الا اذا اسماه به)
واشهد وقت تسميته خانية فلا يعتق مالم يرد الانشاء وكذا فى الطلاق ❊
وياخود ياحر ويا عتيق ايله ندا ايتسون عتق اولور عتقه دلالتده صريح اولان
لفظله ندا ايتديكندن بس اشبو ايكى لفظله كذب وعملدن حريت
مراد ايتدم ديسه ديانة تصديق اولنور قضاء تصديق اولنمز ظاهردن
عدول اولنمغله لكن ما ر الذكر حر ويا عتيق عبدى تسميه ووقت تسميه‌ده
اشهاد ايتسه كه بنم عبد ملك اسمى حردر ديو ايمدى عتق اولمز مادام
آنكله انشاى عتق مراد ايتمدكجه طلاقده بنه بويله عتق كبى كندى ايله

تسميه ده ندا ايله طلاق واقع اولمز ميانه لرنده فرق يوقدر ❊ (ثم) بعد تسميته
بالحر (اذا ناداه) بمرادفه (بالعجميه) كيا آذاد (او عكس) بان سماه بآزاد
و ناداه بالعربية بيا حر (عتق) لعدم العلميه ❊ اشبو مثلا حر لفظيله
تسميه دن صكره اول عبده يا آزاد كبى آنك مرادفى تركيله ندا و يابونك
عكسيكه آزاد ايله تسميه و كندويه عربى اولان ياحرايله ندا ايلسه
اول عبد آزاد اولنور اشبو ايكى مسئله ده علميت بولنمغله ❊ (كذا
رأسك حر ووجهك حر ونحوهما مما يعبر به عن البدن) كما مر فى الطلاق
ولو اضافه الى جزء شائع كثلثه عتق ذلك القدر لتجزيه عند الامام كما سيجئ ❊ بنه
بو يله طلاقده مرور ايتديكى كبى كندى ايله جميع بدندن تعبير اولنور مثلا
رأسك حر ووجهك حر امثالى تعبيرلر ايله حريتى عضو مز بورلره مضاف
قيلسه اعتاق صحيح اولور يعنى كندودن كل ايله تعبير اولنان رقبه وفرج
امثالى لفظلر كل كبيدر اما كنديله كلدن تعبير اولنميان يدو رجل
كبى عضولر اعضاى مشروحه لرك خلافنده در ومعتق عتق ثلث ونصف كبى
عبدك جزء شايعنه مضاف قيلسه اول مقدارى آزاد اولور امام اعظم وهمام
اقدم رحمه الله تعالى ورضى عنه نزدنده عتق تجزى قبول ايتمكله تتكم بوندن
صكره كى بابده كلور ❊ ومن الصريح قوله لعبده انت حرة ولامته انت حر خانية ❊
عتقك صريحى قسمندندر بركسه نك عبدينه تأنيثله سن حره وجاريه سنه
تذكير ايله حرسك قولى زيرا عبده ذات وجنه اعتباريله تأنيث وجاريه يه جسم
وشخص اعتباريله تذكير وارد ر وفقهها اعرابه اول قدر نظر ايتمزلر حتى بركسه
براره كسرايله زنيت وعورته فتحيله زنيت ديسه كندويه شرعا حد لازم
اولور ❊ ومنه وهبتك او بعتك نفسك فيعتق مطلقا ولو زاد بكذا توقف
على القبول فتح ❊ بنه صريح قبيلندندر بركسه نك عبدنه سنك نفسكى سكا هبه
وبايع ايتدم ديمسى بس اشبو تعبير مزبورلرده مطلقا عتق اولوركه عبد
كرك مزبور هبه و بيعى قبول ايتسون ويا ايتمسون ويا سيد عتقه نيت ايتسون
ويا ايتمسون زيرا واهبله بايعدن ايجاب موهوبله مبيعدن ملكى ازاله ايچوندر
بونده ايسه عبدك كندى نفسنه مالكيتنك معناسى اولمديغندن كندويه
ملك ثابت اولمز ايمدى هبه ايله بيع عبددن ملكك بركسه يه واصل اولمقسزين
ازاله سيچوندر بوده اعتاقك معناسيدر وصورت مشروحه ده بكذا يى زياده
ايدوب يعنى عبده سنى شوقدر درهم مقابلى سكا هبه وبايع ايتدم ديسه
بونده عبدك قبولنه توقف ايدر زيرا بو عتق على مال اولمغله قبول كندوده
شرط اولدى ❊ ومنه المصدر نحو العتاق عليك وعتقك على فيعتق

بلانية ولو زاد واجب لم يعتق لجواز وجوبه لكفارة ظهيرية ❊ والعتاق
عليك وعتقك على تركيبى مثلاو ه كى مصدر بنه صريحندندر بلانية عتق
اولور يعنى عتاق اوزريكه واقعدر ديمكدر واجب ياخود لازم تقديرى صحيح
اولمز واجب لفظنى زياده ايلسه عتق اولمز كفارتدن و ياندردن ناشى
اوزرينه واجب اولمسى احتمالندن واقعى بيان اولوبده انشا اولمديغندن
❊ وفى البدائع قيل له اعتقت عبدك فاومأ برأسه ان نعم لم يعتق ولو زاد
من هذا العمل عتق قضاء ❊ بدايعده مرسومدركه بركسه يه سن عبدكى
آزد ايتدكمى ديو سؤال اولندقده باشيله بلى ديو اشارت ايتسه عتق اولمز
لفظله جواب ممكن ايكن اشارتله اولديغندن سؤالده من هذا العمل قولنى
زياده ايلسه اول دخى جوابده نعم اول عملدن آزاد ايتدم ديسه قضاء عتق
بولنور بو ايما مسئله سنه متعلق دكلدر بلكه اصل كلامه راجعدر زيرا بحرده
ولو قال انت حر من هذا العمل عتق قضاء ديو مصرحدر ❊ ولو قال ياسالم
فاجابه غانم فقال انت حر ولا نية له عتق المجيب ولو قال عنيت سالما عتقا قضاء ❊
بركسه سالم نام عبدنه ياسالم ديو ندا ايتدكده غانم نام عبدى نعم ديو جواب
ويردكده بلانية سيدسن حرسون ديسه مجيبكه غانم آزاد اولور بوندن فهم
اولنان نيته مقارن اولوب بنم مرادم سالم ايدى ديسه قضاء ايكيسيده
آزاد اولورلر اما ديانة انجق قصد ومراد ايتديكى اولور ❊ وفى الجوهرة
قال لمن لا يحسن العربية قل لعبدك انت حر فقال له عتق قضاء ❊ جوهره ده
مسطوردركه بركسه لغة عربيه يه عالم اولميان كسه يه قل لعبدك انت حر ديوب
اول دخى مضموننى بلميه رك اول قولى تكلم ايتسه قضاء عبدى عتق اولور
قصدى اولمديغندن ديانة اولمز ❊ ولو قال رأسك رأس حر بالاضافة
لا يعتق و بالتنوين عتق لانه وصف لا تشبيه ❊ بركسه عبدنه سنك باشك حر
باشيدر ديسه اضافتله عتق اولمز واكر تنوينله صفت اوله رق حر اولان
رأسدر ديسه عتق اولور تنوينله حريتله رأسى وصف اولوب تشبيه اولمديغندن
رأس ايسه كنديله كلدن تعبير اولنان عضودر بس انت حر ديمش
اولور ❊ (وبكنايته ان نوى) للاحتمال (كلاملك لى عليك او لا سبيل لى
او لا رق وخرجت من ملكى وخليت سبيلك و) كقوله (لامته قد اطلقتك)
وانت اعتق او لزوجته اطلق من فلانة وهى مطلقة تعتق وتطلق ان نوى
كنهجيهما ❊ دخى اعتاق عتقك كنايه سيكه كندويه موضوع
اولميوب لكن كندويه احتمالى اولان لا ملك لى عليك ويا لا سبيل لى ويا لا رق
وخرجت من ملكى وخليت سبيلك وجاريه سنه سنى طلاق ايلدم قولى مثللو

الفاظـله ده صحيح اولور اكر نيت ايدرسه عتقه احتمالى اولمغله علامۀ حموى
ديركه اصولده ثابتدركه كنايه ده نيت ويا نيت مقامنه قائم اولان دلالت
حال شرطدركه حتى كنديده اولان اشتباه زائل اوله ملك ورقك
نفينك نيته توقفى كندولرك نفينك عتقله اولديغى كبى بعله ده اولديغنه
مبنيدر * ايمدى عتقده نيتدن لازمدر وسبيلك انتفاسى عتقله ده اولور
ارضاايله ده حتى كندويه لوم وعقوبته سبيل اولمز وملكدن خروج
وتخليۀ سبيل عتقله ده اولور وغيربسيله ده اولور اطلاق دخى يته بويلجه در
اماطلقت بونك خلافنددر آنكله عتق واقع اولمز هرنقدر نيت ايدرسه ده ماسبقده
مرورايتديكه عتق لفظيله طلاق واقع اولور عكسى اولمز دخى معتقه اولان جاريه دن
كنايه اولهرق سن فلانه جاريه دن زياده عتق اولمشسون ويامطلقه دن كنايه سن
فلانه عورتدن زياده مطلقه سك ديمك كبى ايمدى بونلرده عتق وطلاق واقع
اولور اكر نيت ايدرسه زيرا اعتق لفظنك اقدم فى السن وياجل معنا سنه
اولمسيده محتملدر نتكم عتق وطلاق كلمه لرينى هيجه ليوب حروفلرينك اسملريله
تلفظده واقع اولدقلرى مثلاو ﴿وفى الخلاصة قال لعبده انت غير مملوك لايعتق
بل تثبت له احكام الاحرار حتى يقربانه مملوكه ويصدقه فيملكه وكذا ليس هذا
بعبدى لا يعتق وقاس عليه فى البحر لاملك لى عليك لكن نازعه فى النهر﴾
خلاصه ده مرسومدركه بركسه عبدنه سن مملوك دكلسن ديسه عتق اولمز
وكندوده بونم ملكمدر ديو دعوى واستخدام ايده مز ووفات ايتسه ولاء ايله
كندويه وارث اوله مز بلكه كندويه احرار حكمى ثابت اولور حتى عبد
كندونك آنك مملوكى اولديغنى اقرار وسيد آنى تصديق ايده نه دك بويله اولورسه
سيدك كندويه مالك اولور يته بويله بونم عبدم دكل ديسه عتق اولمز
وكذا لفظندن صكره لايعتق يه حاجت مس ايتمز بحرده متنك لاملك لى عليك
مفهومنى انت غير مملوك وليس هذا بعبدى قولنك اوزرينه قياس ايلدى لكن
نهرده قرنداشى كندويه نزاع ايلديكه اشبو قياس قياس مع الفارقدر زيرا بونلر
متنك مسئله سنه مغايردر متنك مسئله سنده مولى انجق بنم بونده ملكم يوقدر
ديو اقرار ايدوب بو ايسه غيرك ملكى اولمسنه منافى اولمديغندن وخلاصه نك
مسئله سنك موضوعى سيدك عبدك اصلا مملوك اولمسنى اقرارى اوزره در
ياكندونك عتقنه بناً ويا حرية اصليه سنه بناً ﴿(و) يصح ايضا (بهذا
ابنى) اوبنتى (الاصغر) سنامن المالك (والاكبرو) كذا (هذا ابى) او جدى
(او) هذه (امى وان لم) يصلحوا لذلك ولم (ينو) العتق لانها صرايح لاكناية
ولذا جاء بالباء﴾ يته بويله الفاظ مشروحه لر ايله اعتاق صحيح اولديغى كبى

مالكك كندودن سنا اصغر ويا اكبر اولان عبدنه وياجاريه سنه بونم
اوغلوم وياقزمدر ديمكله ده اعتاق صحيح اولور مملوكده بنوت حريته سبب
اولمغله ابنى ويابنتى قولى حريتدن اخبار اولديغنه بناً ايمدى ذكر سبب ارادۀ
مسبب اولور وياخود استعاره اولهرق سن بنم اوغلوم كبيسك كندويه ملازم
اولان وصفده كه حريتده ديمسه ده اولور ويته بويله عبدنه بو بنم بابام ويا
ده دهم وياجاريه سنه بو بنم انام ديسه اعتاق صحيح اولور هرنقدر ابوت
وجدودت وامية صالحلر اولميوب وكندى عتقه نيت ايتمزسه ده زيرا اشبو ابنى
وابى امثالى لفظلر صريحلردر كنايه دكلردر بناً عليه بهذا ابنى قولنى
باايله ايراد ايلديكه حتى بكنايته اوزرينه معطوف اولديغى معلوم اوله زيرا
باايله ذكر اولنمسه لاملك لى عليك مثلاو كنايه نك مثاللرينه عطفى موهم
اولورده بونلرده كنايه دن اولمسى لازم كلور بوايسه خلاف واقعدر ﴿واخرها
لتفصيلها فان صلحوا وجهل نسبهم فى مولدهم وليس للقائل اب معروف يثبت
النسب ايضا مالم يقل ابنى من الزنا فيعتق فقط﴾ مزبور ابنى وابى لفظلرى
عتقك صريحندن اولوب كنايه سندن اولمديسه صريحدن تأخير اولنمسك سببى
بونده اولان تفصيله مبنيدركه مارالذكر كندولرينه ابن واب وام اطلاق اولنان
ذوات بنوته صالح اولوب اول مثلاو ولد كندى مثلاو كمسه دن تولد ايدر
اولوب وابوته وامية صالح اولوب ونسبلرى مولدلرنده معلوم اولميوب
وابى دين كمسه نك مشهور باباسى اولمزسه عتق اولديغى كبى نسبده ثابت
اولور مادام بنم زنادن اوغلومدر ديمدكجه اكر بودعوايى ايدرسه فقط عتق
اولورده نسب ثابت اولمز ﴿وهل يشترط تصديقه فيما سوى دعوة البنوة
قولان ولاتصيرامه ام ولد﴾ وبنوت دعواسنك ماعداسنده ثبوت نسبده
سيدك اقرارايتديكى شيده عبدك كندويى تصديقى شرطميدر الجواب ايكى
قول واردر بعضيلر مالكك مملوكنه اقرارى من غير تصديق صحيح اولمغله عدم
شرطيتنه ذاهب وبعضيلر حمل النسب على الغير اولمغله تصديقك شرطيتنه
آيب اولديلر اما بنوت دعواسنده مقرك نسبى كندى نفسنك اوزرينه حمل
ايتديكندن كندوده مملوكك تصديقى شرط قلنمدى وسيدك هذا ابنى ديديكى
ولدك اناسى ام ولد اولمز بونك ظاهرى ولدك نسبى هرنقدر كندودن ثابت
اولورسه ده لكن بوكا سؤال وارد اولوركه ثبوت نسبده مرور ايتديكه بركسه
بر ولدك نسبنى ادعا ايتسه آنك اناسى كندويه وارثه اولور بونده ام ولد اولمسى
لازم كلور ﴿ولو قال لعبده هذه بنتى اولامته هذا ابنى افتقر للنية وفى هذا
خالى اوعمى عتق واخى لامالم ينو من النسب﴾ بركسه عبدنه خطابا بوبنم

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

قزمدر ویاجاریه‌سنه بو بنم اوغلومدر دیسه نیته محتاج اولور که عتق مراد
ایدرسه اولور یوقسه اولمز بعض مشایخ اظهر اولان بونده عدم عتقدر
زیرا مشار الیه مسمی جنسندن اولمزسه اعتبار مسمایه در دیدیلر نتکم برکسه
بریوزکك طاشنی یاقوتدر دیه‌رك بیع ایدوب واقعده سرچه اولسه بیع باطل اولور
ذکر ایله انثی بنی آدمدن ایکی جنسلردر حکم انجق مسمایه تعلق ایتدی اول ایسه
معدومدر پس معدومده ایجابا واقرارا تصحیح کلام تصور اولنمزده لغو اولور
☼ کذا فی البرهان ☼ برکسه عبدنه بو بنم خالمدر ویا عممدر دیسه عتق اولنور
ندا ایله یاعمی ویا خالی‌ده آزاد اولمز وبو بنم قرنداشممدر دیسه نسبندر دیو نیت
ایتمدکجه عتق اولمز زیرا اخ نسبدن اولانه اطلاق اولندیغی کبی دیندن اولانه‌ده
اطلاق اولنور ابن هرنقدر رضاع وتبنیله اولانه‌ده اطلاق اولنورسه ده مجازادر
حقیقته معارض اوله‌مز ﴿(لا) یعتق (بیا ابنی ویا اخی) ویا اختی ویا ابی
(ولاسلطان‌لی علیك و) لا (بالفاظ الطلاق) صریحه (وکنایته) بخلاف عکسه کما مر
(ان نوی) قید للاخیرة لتوقفه فی النداء علی النیة کما نقله ابن الکمال وکذا نفی السلطان
کما رجحه الکمال واقره فی البحر﴾ ویا ابنی ویا اخی ویا اختی ویا ابی ایله عبد
وجاریه عتق اولمز زیرا اشبو الفاظ مشروحه‌لر مجرد اعلام ندا ایچوندر یوقسه
مثلا بنوت وصفنك تحقیقی ایچون دکلدر بنوت ندا ایله ثابت اولمز غیرك اوغلو
ندا ایله برکسه‌یه اوغل اولمز وبنم سنك اوزرینه سلطان وغلبه وقدرتم یوقدر
دیمکله‌ده عتق اولمز زیرا ید وقدرت زائل اولوبده ملکك بقاسی ممکندر مکاتبده
اولدیغی کبی دخی طلاق لفظلرینك صریح وکنایه‌لریله‌ده هرنقدر نیت ایدرسه‌ده
عتق اولمز طلاق لفظیله کندویه احتمالی اولمیان معنایه نیت ایتدیکندن
زیرا اعتاق لغتده اثبات القوة معناسنه‌در طلاق رفع قیددر ایمدی معنای اول
اقوی اولوب برلفظ ایسه مجازا کندونك معنای حقیقیسندن دونده استعمال
اولنور مافوقنده استعمال اولنمز بناءً علیه طلاقك عتقده استعمالی جائز اولمدی
عکسیکه عتقك طلاقده استعمالی جائز اولدی نتکم طلاقده مرور ایتدی متنك
ان نوی قولی صورة اخیره‌که ولا بالفاظ الطلاق وکنایته کلامنه قیددر زیرا ندا
صورتنده عتق نیته توقف ایدر نتکم ابن کمال آنی نقل ایلدی ونفی سلطانده ینه بویله
کنایه‌دندر نیته توقف ایدر نتکم کمالده بونی ترجیح ایلدی وبحرده‌ده بونی اقرار ایلدی
﴿(و) کذا (انت مثل الحر) یعتق بالنیة ذکره ابن الکمال وغیره﴾ ینه بویله
برکسه‌نك کندی عبدنه سن حر کبیسك دیمسی کنایهٔ عتق قبیلندندر کندیله عتق
اولمز نیت ایدرسه اولور بو مفادی ابن کمال وسائر فقها ذکر ایتدیلر ﴿(الا
فی قوله) اطلقتك ولو لعبده فتح (امرك بیدك اواختاری فانه عتق مع النیة)

فهو من کنایات العتق ایضا ولابدع بدائع ویتوقف علی القبول فی المجلس﴾ الا سیدك
عبدنه دخی اولورسه‌ده اطلقتك وامرك بیدك ویا اختاری قولنده نیت ایتسه دخی
عتق اولمق اولمز بلکه بونلرده نیتیله عتق اولور ایمدی استثنا ولا بالفاظ الطلاقدن
اولور واطلقتك قولی خلیت سبیلك کبیدر ومتنی تکراردر بونده اعاده‌سی امر بالید
واختیار ایله کندونك هر برلری عتقله طلاقك کنایه‌لری اولمقده مشارك
اولدقلرندندر وبو امر بالید واختیار قولی طلاقك کنایه‌سندن اولدیغی کبی
عتقك دخی کنایه‌لرندندر بوکا کوره بولفظلری استثنا مار الذکر ولا بالفاظ الطلاق
وکنایته قولنه منافی اولمز یعنی الفاظ مشروحه‌لر طلاق وعتاقك کنایه‌لرندندر
بونده ایسه برغرابت یوقدر ولا بالفاظ الطلاقله ممنوع اولان صریح وکنایه
الفاظ طلاقه مخصوص اولانلری عتق ایچون استعاره وآنده استعمالدر واشبو
امرك بیدك واختاری ده طلاق کبی مجلسده قبوله توقف ایدر ﴿وکذا اخترالعتق
او امر عتقك بیدك وان لم یحتج للنیة لانه تملیك کالطلاق﴾ ینه بویله‌سن عتقی
اختیار ایله ویاعتقك امری سنك یدکده‌در قولی مجلسده عبدك قبولنه توقف ایدر
کندوده عتق لفظی ذکر اولنمغله صریح اولدیغندن هرنقدر نیته محتاج
دکلسه‌ده وطلاق کبی تملیك اولوب وتملیکك حکمی مجلسه مقصور اولمغله عتقده
مجلسده قبوله توقف ایتدی لانه تملیك قولی ویتوقف‌یه علتدر ﴿ولاعتق بنحو
انت علی حرام وان نوی لکن یکفر بوطئها﴾ برکسه‌نك جاریه‌سنه سن بنم
اوزریمه حرامسك مثلا ومثلا فرجك بکا حرامدر قولیله عتق اولمز هرنقدر
عتقه نیت ایدرسه‌ده زیرا بونلر طلاقه خاص اولان کنایه‌لردندر وبر لفظ عتقه
صالح اولمیجق لغو اولور مجرد کندیله عتقه نیتله‌ده برشی واقع اولمز لکن
اول جاریه‌یی وطئیله کندویه کفارت لازمه اولور زیرا حلالی تحریم یمیندر کانه
والله بن سنی وطئ ایتمدیمش اولور ﴿(و) یصح ایضا (بقوله عبدی اوحماری)
اوجداری (حر) کما لو جمع بین امرأته وبهیمة اوحجر وقال احدا کما طالق
طلقت امرأته لا لو جمع بین امرأته او امته الحیة والمیتة جوهرة وزیلعی﴾
بنه سیدك عبدی ویا حماری ویا جداری بدلنه جداری حر قولیله‌ده عتق صحیح
اولور نتکم عورتیله بهیمه ویا حجر بینینی جمع ایدوبده احدا کما طالق دیسه
عورتی بوش اولدیغی کبی اما حیه ومیته اولان ایکی عورتی بینینی جمع ایدوب
احدا کما طالق دیسه حیه بوش اولمز ویا حیه ومیته جاریه‌لری میانه‌لرینی جمله
بریکز آزاد اولسون دیسه حیه آزاد اولمز نتکم زیلعیله جوهره‌ده مسطوردر
﴿(و) یصح ایضا (بملك ذی رحم محرم) ای قریب حرم نکاحه ابدا ولو شقصا
فیعتق بقدره عنده اوحملا کشراء زوجة ابیه الحامل منه (ولو) المالك

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

(صبيا او مجنونا او كافرا) فى دارنا حتى لو اعتق المسلم والحربى عبده
فى دار الحرب لايعتق بعتقه بل بالتخلية فلا ولاءله خلا فالثانى ﴾ بنده عتق
صحيح اولور كندويه ابدا نكاحى حرام اولور هر برقريبنه مالك اولمسيله رحم
قرابتله محرم حرمة نكاحدن عبارتدر محرم بلا رحم باباسنك ويا اوغلونك
عورتيدر ورضاعا قز قرنداشى اولان عمه‌سى قزيدر بونلره مالكيتله عتق اولمز
عمى زاده وضاعى زاده كبى رحم بلا محرمه مالكيتله ده عتق اولمز ورضاعا
ويا مصاهرة محرم واحد زوجين دخى بنده بو يلجه‌در عتق اولمز ومالك
اولدىغى هرنقدر تمامى اولميوب نصف ويا ربع كبى بر بلوكى اولورسه‌ده
اول قدرى امام اعظم رحمه الله تعالى نزدنده عتق اولور مشار اليهه كوره
عتق تجزى قبول ايدوب امامينه كوره ايتمد يكندن ويا حمل اولورسه‌ده
مثلا بركمسه‌نك باباسندن حامل اولان زوجه‌سنى اشتراسى كبى بونده
مافى البطن اولان حمل آزاد اولور جاريه اولمز وحملنى وضعندن مقدم
جاريه بيع اولنمز زيرا قرنداشى نه مالك اولمغله كندونك اوزرينه عتق اولنور
ومالك هرنقدر تصرفلرى نافذ اولميان صبى ويامجنون اولورلرسه‌ده كندولرينه
حق عبد تعلق ايتمكله نفقه‌يه مشابه اولديغه قريبك كندولرينك اوزرلرينه
عتقنه اهل اولديلر ويامالك دار اسلامده اولان كافر اولورسه‌ده بنده عتق
صحيح اولور اما كافر دار حربده حربى اولان قريبنه مالك اولورسه عتق
اولمز بزم حكممز كندولرينه جارى اولمغله بلكه حتى اعتق المسلم قولندن
مستبان اولان مسلم دخى دار حربده قريبنه مالك اولسه ينه بويله آزاد
اولمز زيرا صريح عتقله اولميجق مالكيتله اولمق اولويتده قالور ودار حربده
مسلم وياحربى عبدنى عتق ايلسه مجرد عتقيله عتق اولمز بلكه تخليه سيله كه
قولا عتقندنصكره آندن رفع يدايدوب اكا مملوك معامله‌سى ايتمكله اولور
وكندى ايچون اول عبدده ولاء دخى اولمز امام ابى يوسف ايچوندر
اختلاف مشار اليه عتق صحيح اولور رقبه‌سنه مالك اولمغله عتقيله ملكنك
ازاله‌سنده مالك اولور ديدى وعتقه ولاده ترتب ايدر ﴾ ولو عبده
مسلما اوذميا عتق بالاتفاق لعدم تخليته للاسترقاق زيلعى ﴾ مارا لذكر دار
حربده‌كى معتقك عبدى مسلم ويا ذمى اولورسه اتفاقا عتق اولور
كندويه استيلا ايله استرقاقه محليتى اولمغله ﴾ (و) يصح ايضا (بتحرير لوجه الله
تعالى والشيطان والصنم وان) اثم و (كفر به) اى بالاعتاق للصنم
(المسلم عند قصد التعظيم) لان تعظيم الصنم كفر وعبارة الجوهرة لوقال
للشيطان اوللصنم كفر ﴾ دخى الله عظيم الشانك رضاسيچون وشيطان

وصنم ايچون حر قلمغله ده عتق صحيح اولور هرنقدر صنم وشيطان ايچون
اعتاقله مسلم تعظيم قصد ايتدكده آثم وكافر اولورسه‌ده زيرا صنمه تعظيم ايتمك
كفردر بوجوهره‌نك عباره سنك مفهومى شيطان وياصنم ايچون ديرسه
كافر اولور ﴾ (و) يصح ايضا (بكره) اى اكراه ولو غير ملجئ ﴾ وعتق
هرنقدر نفسنى ويا برعضونى اتلافله اولور شيله اولميه‌رق اكراهله كه غيرك
كندونك رضاسى اولمديغى شيئه حمليله اولورسه‌ده ينه صحيح اولور
﴾ (وسكر بسبب محظور) سيجئ ان كل مسكر حرام فلا يخرج الاشرب
المضطر فانه كالاغماء ﴾ ومحظور ومحرم سببيله سكر ايله ده عتق اولور قريبا
كتاب الاشربه‌ده كلور هر برمسكر حرامدر باجماع وامام محمد رحمه الله تعالى
مذهبى كثيرى مسكر اولان هر بر نسنه‌نك قليلى دخى حرامدر واشبو بسبب محظور
قوليله لقمه‌يى بوغازندن كچورمه‌يه مضطر اولان كمسه‌نك شربى وسائر
ادويهٔ مباحه‌لر ايله اولان سكر خروج ايتدى زيرا شرب مزبور اغما
كبيدر آنكله سائر تصرف وطلاق وعتق برشى واقع اولمز ﴾ (و) يصح
ايضا مع (هزل) هو عدم قصد حقيقة ولا مجاز (وان علق) العتق
(بشرط) كدخول دار (صح) وعتق ان دخل ﴾ وعتق هزل ايله كه كلامندن
حقيقت ومجازدن برشى قصد ايتمكله‌ده اولور رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلمدن روايت اولنان { ثلث جدهن جد وهزلهن جد النكاح والطلاق
والعتاق } حديث شريفنه بناءً ومزبور عتق مثلا دخول دار
كبى برشرطه تعليق اولنورسه تعليق صحيح اولور ودخول ايدرسه عتق اولنور
﴾ (والتعليق بامر كائن تنجيز فلو قال لعبده) وهو فى ملكه (ان ملكتك
فانت حر عتق للحال بخلاف قوله لمكاتبه ان انت عبدى فانت حر)
لايعتق لقصور الاضافة ظهيريه ﴾ متحقق وموجود اولان برشيئه عتقى تعليق
تنجيزدر امدى بركمسه كندى ملكنده اولان عبدنه اكر بن سكا مالك
اولورسم سن حرسك ديسه‌در حال بوش اولور اما مكاتبنه اكر سن بنم
عبدمسك سن حرسك ديسه عتق اولنمز اضافتده قصور اولمغله زيرا مكاتب
نفسنده عبد عنوانيله اضافتده قصور واركه عبديتك عدم تحققيدر
﴾ وفيها تصبح حرا تعليق وتقوم حرا وتقعد حرا تنجيز ﴾
وينه ظهيريه‌ده مرسومدر كه بركسه عبدنه سن حراوله‌رق صباحه داخل
اولورسك ديسه اشبو قولى تعليقدر يعنى سن صباحه داخل اولورسك ديمش
اولور وسز حر اوله‌رق قائم اولورسك وحر اوله‌رق قعود ايدرسك ديسه اشبو
قولى تنجيزدركه يعنى سن هر حالده عتق اولنمشسون ديمكدر ﴾ قال ان سبقت

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

حـارى فذهب به للماء ولم يشرب عتق لان المراد عرض الماء عليـه ﴾ بركسـه
عبدنه اكر حمارمى سق ايدرسك حرسك ديوب عبد ده آنى صويه كوتورب
وصويى ايچمسه عتق اولنور زيرا مراد اكر صوسز ايسـه رفع عطش ايچون
صويى اكا عرضدر شربك لزومى دكلدر و عبدك وسـعنده اولان انجق صويى
اكا عرضدر تعليقده مافى الوسعه اولور ﴿قال عبدى الذى هو قديم الصحبـة
حر عتق من صحبه سنة هو المختار ﴾ صحبتى قديم او لان عبدم آزاد اولسـون
ديسه برسـنه مصاحب اولديغى عتق اولور كه مراد ملكنـه دخولنه برسـنه
ارلان عبدى اولور مصـاحبت اولسون ويا اولمسـون وانجق مختار اولان قول
بوقولدر ﴿ ولوقال انت عتيق ونوى فى الملك دين ولو زاد فى السن لا يعتـق ﴾
بركسـه عبدنه سن عتيق سك ديوب وملكمده قديمسك معنا سنه نيت ايتسه ديانة
نيتنه عمل اولنور قضـاء اولنمز انت عتيق قولنـده فى السن قولنيده زياده ايدوب
كبير السـن معناسنى مراد ايلسـه عتـق اولمز ﴿(وعتق بما انت الاحر) لا
بما انت الامثل الحر وان نوى ﴾ ما انت الاحر قوليـله نيت ايتسون ويا ايتمسـون
عبدى آزاد اولور سـن انجق حر كبيسك قولنده عتق اولمز هرنقدر عتقه نيت
ايدرسـه ده لكن ماسبقده انت مثل الحر قولنـده نيتله عتق اولور قوليـله بوكا
نقض وارد اولور كه بونده حصر اولمغله عتق اولويـتـله اولملى ايدى ﴿ ولا بكل
مالى حر ولا بكل عبد فى الارض اوكل عبيد الدنيـا اواهل بلخ حر عند الثانى
وبه يفـتى بخلاف هـذه السـكة او الـدار بحر ﴾ دخى بنم ايچـون اولان
هربرشى حردر ديمكله وارضده اولان هربر عبد ايله ويا هر بو دنياده اولان عبدلرك
كليسى ويا اهل بلخك كليسى حردر ديمكله ده امام ابى يوسفه كوره عتق اولمز
وانجق بوقول ايله فتوى وير يلور اما اشبو سـكه ده ويا دار ده كى ديسـه صورة
مشروحه لرك خلافنه دركه بونده قائلك اول زوقاقده ويا دار ده اولان عبدى عتق
اولور ﴿(حر حاملا عتقـا) اصـالة وقصدا (اذا ولدته بعد عتقـها لاقل
من نصف حول) ولو لاكثر عتق تبعـا وثمرته انجرار ولائه ﴾ بركسـه حامل
اولان جاريهسنى آزاد ايلسـه اكر عتقـدن آلتى آيدن اقلده ولـد
كتورر سـه اصالة وقصدا ايكيسـيده آزاد اولور ولدك جزء اولوب ووقت
اعتاقده موجود اولديغى متيقن اولمغـله و اكر مدت مشروحـهدن اكثرده
ولدرسه بنه ولد والده سنه تبعا عتق اولنور تبعا عتق اولمنك ثمرهسى باباسى بعد الولادة
والدهسـنه تبعيتله ولدينـده عتق ايدرسـه اوغلونك ولاسى مولاريـنـه منجر
اولور اما قصدا اولديغنـه كوره عتـق اولنور ولاسى مواليه منجر اولمز فرق
بودر ﴿(ولو حرره) ولو بلفظ علقة او مضـغة او ان حملت بولد فهو حر

(عتق فقط) ولم يجز بيع الام وجاز هبتهـا ولو دبره لم تجز هبتها فى الاصح لانه
كمشاع ﴾ بركسـه جاريهسنه بطنكده اولان علقه ويا مضـغه حردر ديهرك
ويا اكر حامل اولور سـك اول ولد حردر ديمكله حملى تحرير ايلسـه فقط حمل
عتق اولور اكر قبل التحرير حمل موجود ايسه بوده التى ماهدن اقلده ولد
تولد ايتمكله معلوم اولور ايمدى اكثرده ظهور ايدرسـه عتق اولمز هبهده تسليم
وبعده تسليمه قدرت شرط اولمغله حملك هبهسى وبيعى جائز اولمدى اعتاقده
مزبورلر شرط اولمغله جائز اولدى ومادام انا حبـلى اولدقجه بيعى جائز اولمز
هبـهسى جائزه اولور واكر مافى البطـنى تدبير ه كسر سـه قول اصحـده اناسـنك
هبهسى جائز اولمز زيرا تدبير ايله ملك زائل اولمغـله بعد التدبير امى هبه ايتسـه
موهوب موهوب اولميان شيئه مشغول اولمغله تقسيمه قابل اولان مشاعى هبه
كبى اولور ﴿ وبطل شرط المال عليه وكذا على امه لكن يشترط قبولهـا
للعتق ﴾ وحملك عتقيچون كندونك اوزرينـه مال شرطى باطل اولدى زيرا جنينه
مال الزامنك معنـاسى يوقدر وانا سـنك اوزرينهده بنه مال شرطى باطل اولدى
لكن شرط اولديغى صورتده مثلا سـيد جاريهسنه بطنكده اولان ولدى سـنك
اوزرينه اولهرق بيـك درهمه عتق ايتدم ديوب اولده قبول ايلسـه التى ايدن
اقلده ولد كتورر سه بلا مال ولد آزاد اولور ايمدى اشبو عتق ايچون املك مالى
قبولى شرط قلندى هرنقدر مال امه لازم كلمز سـهده ﴿ وفى الظهيرية قال مافى
بطنـك حرمتى ادى الى الفـا تعليـق ﴾ وظهيريه ده مرسـومدركه
بركسـه جاريهسنه بطنكده اولان حردر هرنه زمان بكا بيكى ادا ايدرسـه
ديسه اشبو قولى تعليق عد اولنور ده التى ماهدن اقلده ولد كتوروب بعده بيكى
ادا ايدرسـه عتق اولنـور ﴿ وفيهـا اوصى به ومات وعتقـه الورثة جاز
وضمـنوه يوم الولاده ﴾ وينـه ظهيريه ده مرسـومدركه بركسـه
جاريهسـنك بطننده كى ولدى برآخر كمسـه يه وصيت ايدوب بعده وفات
ايـتدكده ورثه جاريه يى عتق ايتكلـه مافى البطنده بالتبع عتق ايتسـهلر اشبو
عتقلرى جائز اولور وولدك يوم ولادتده كى قيمتـنى ورثه موصى لهه ضامن اولورلر
﴿ ولوقال اكبر ولد فى بطنك حر فولدت ولدين فا ولهما خروجا اكبر ﴾ وبطنكده
اولان ولدك اكبرى حردر ديوب جاريهده ايكى ولد كتـورسـه الك اول خروج
ايدن اكبر عـد اولنور ﴿(والولد) مادام جنينا (يتبـع الام) ولو بهيمـة فيكون
لصاحب الانثى ويؤكل ويضحى به لوامه كذلك (فى الملك) بسائر اسبابه (والرق)
الاولد المغرور ﴾ ولد مادام جنـين اولدقجه شرا وهبه وارث امثالى اسباب
ملكك جميعيله ملكده ورقده امه تابع اولور واكرام بهيمـه اولورسـه ولدانثى

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

صاحبنك اولور يعنى حامل ام بيع وهبه اولنسه حملى مشتر ينك وموهوب
لهك اولور وبرمذكر حيوان برمؤنثه آشسه حملى انثى صاحبنك اولور مذكر
صاحبنك اولمز وآناسى اكل وتضحيه اولنورسه ولديده اولور وتبعيت جنين
وحمل ايكن اولور ولد اطلاقى مجاز اولى اولور زيرا بعد الوضع ولد مزبور
شيلردن برنده امه تابع اولمز حتى بعد الولادة ام عتق اولنسه ولد عتق اولنمز
ورقده مغرورك ولدى امه تابع اولمز مغرور مثلا شويل بركسه دوركه برعورتى
حره در ديو تزوج ايدوب حالبوكه واقعده امه اوله ايدى بونك ولدى قيمتيله
حردر ﴿ وصورة الرق بلا ملك كالكفار فى دار الحرب فان كلهم ارقاء غير
مملوكين لاحد فاول مايؤخذ الاسير يوصف بالرق لا المملوكية حتى يحرز بدار نا
فاذا اخذت ومعها ولد يتبعها فى الرق قهستانى ﴾ متنك رقى ملك اوزرينه
عطفنده ميانه لرنده اولان مغايرته اشارت واردر زيرا ملك ابتداء تصرفه قدرتدر
ايدى وصينك وولينك ووكيلك تصرفلرى ملك اولمدى ورق ولايتدن
وشهادتدن وتضادن وماله مالك اولمقدن عجز حكميدر واشبو رقيتك
حق الله ويا حق عبد اولمسنده بين العلما اختلاف واقع اولمشدر بعضيلر حق اللهدر
زيرا كفار وقتاكه حق سبحانه وتعالى حضرتلرينه عبادتدن استنكاف
وعار ايتديلر ايسه الله جليل ده كندولرنى عبادينه ارقاقلدى ديديلر
بس رقيتلرينه سبب كندولرينك وباصولرينك كفرى اولدى بعضيلر
رقيتلرى عامه نك حقيدر زيرا كندولرينك نفعنه وآنلرك شرنى كندولردن
دفعه وسيله در ديديلر وشارح رحمه الله تعالى ميانه لرنده اولان فرقى بيان
ايدر ورق بلا ملكك صورتى دار حربده كى كفار كبيدر زيرا انلرك كليسى
براحدك ملكى اولمقسزين رقلردر ايمدى اسيرلر ابتدا اخذ اولندقلرنده رقيتله
موصوف اولورلر ملكيتله انجق دار اسلامه خروجلرنده وصفلنورلر
وجادده وآدمينك ماعداسى حيواناتده ملكيت واردر رقيت يوقدر وفرق
مز بورتننده ام ولد ومكاتب ميانه لرنده ده ظاهر اولور زيرا اقنده رق وملك
كاملدر وام ولدايله مدبرك رقى ناقصدر حتى كفارتدن ناشى عتقلرى جائز دكلدر
وكندولرنده ملك كامل اولمغله وطئلرى جائز اولدى ومكاتبك رقى كامل اولمغله
كفارتدن ناشى عتق جائز اولدى وملكى ناقص اولمغله مولانك يدندن خروج
ايتدى وكل مملوكلى فهو حر قولنده داخل اولمدى اشبو تفصيل على وجه
الاختصار بحردن منقولدر وشارحك قهستانيدن نقل ايتديكى بس برجاريه
ولديله برابر اخذ اولنسه رقده آناسنه تابع اولور مفادى انده يوقدر وخطاى
فاحشدر زيرا صورة مشروحه ده ولد اصالة مسترقدر مثال صحيح

محشى حلبينك ديديكى مثللو بركسه حامل برجاريه اخذ ايتسه رقده حملى كندويه
تابع اولور زيرا بحث جنينك تبعيتى بحثيدر ولد منفصلك تبعيتى مقامى دكلدر
﴿ (والحرية والعتق وفروعه) ككتابة وتدبير مطلق واستيلاد اذا لم يشترط
الزوج حرية الولد كما مر ﴾ دخى حرية اصليه ده جنين امه تابع اولور مثلا
برعبد حرة الاصل برعورت تزوج ايدوبده آندن حامل اولمق كبى وعتقده
ولدامه تابع اولور اولى اولان اشبو والعتق قولنى حذف ايدى سابق الذكر
حرر حاملا عتقا قولندن فهم اولنديغنه بناءً دخى عتقك فروعى اولان
كتابت وتدبير مطلق واستيلاد كبى شيلرده جنين امه تابعدر ايمدى بركسه حامل
اولان جاريه سنى كتابته كسوب التى ماهدن مقدمده برولد كتورسه
بدل كتابتى ادا ايتدكده ايكيسى بردن عتق اولنورلر وحامل اولان جاريه يى
تدبير ه كسسه حملى وتدبيرندنصكره تولد ايدن هر بر ولدى مدبره اولور سيدك
موتيله جمله سى عتق اولورلر تدبير مقيد ان مت من مرضى هذا فانت حرة
كبى بونده حمل امه تابع اولمز دخى استيلادده زوج ولدك حر اولمسنى
شرط ايتمزسه حمل امه تابع اولور نتكم نكاح الرقيقده مرور ايتدى مثلا
برجاريه يى نكاح ايدن حر اولادينك حريتنى مولا ايله شرط ايتسه صحيح
اولور ونكاحدن تولد ايدن ولد عتق اولور وسابق الذكر مغرورده بونك كبى
استثنا اولنسه ده اولور واستيلاد بركسه نك ام ولد جاريه سنى كندونك تزوجيله ده
اولور ايمدى حامل اولسه ام ولد اولمقده ولدى كندويه تابع اولورده
مولانك موتيله آناسى عتق اولديغى مثللو كندوده آزاد اولور ﴿ وفى رهن
ودين وحق اضحية واسترداد بيع وسريان ملك فهى اثنا عشر ﴾
ورهنده امه تابعدركه بركسه برحاملى رهن ايتسه ولديده رهن اولور حملنى
وضع ايتدكده راهن مرتهنك يدندن حملى نزع ايدهمز ودينده ولدامه
تابعكه مثلا بركسه حامل جاريه سنه تجارته اذن ويردكده كندويه برمقدار
دين لازم اولسه اول دينده ولدده اناسنه تابع اولورده اول دين ايچون ولدده
بيع اولنور واضحيه حقنده حمل امه تابعدركه مثلا بركسه اضحيه ايچون برحامل
قيون اشترا ايدوب اول دخى حملنى وضع ويابعد الذبح بطنندن حيا اخراج
اولندقده اول كسه يه ولديله برابر اول قيونى تضحيه لازمه در واسترداد بيعده كه
بيع فاسد ايله بيع اولنان جاريهٔ حامله لى استرداد ايتمده ده حمل امه تابع اولور
وسريان ملكده كه مالك قديمك حقنده سريانيده كه مثلا برجاريه ده تدا ول
ايدى اولوب برقاج اله كچدكده عيب قديميله حامل اوله رق صاحب اوله رد
اولنسه حملى كندويه تابع اولور ومستحق چيقلسه ينه بويله در اشبو حملك امه

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

تابع اولدیغی محل اون ایکیدر ﴿ ولایتبعها فی کفالة واجارة وجنایة وحدوقود
وزکاة سائمة ورجوع فی هبة وایصاء بخدمتها ولایتذکی بذکاة امه فهی
تسع کما بسط فی بیوع الاشباه ﴾ ولدامه کفالتده تابع اولماز یعنی بر حامل
عورت بر مقدار ماله ویا نفسنه کفیل اولوب و کفالت مستمره اولوب حتی ولد
تولد ایدوب و کبیر اولسه ولد مطالبه اولنمده کندویه تابع اولماز و بنه بویله
حامل جاریه اغاسنك اذنیله کفیل اولسه ولدی کندویه تابع اولماز وحامل
جاریه‌یی برکسه مثلا اون سنه خدمت ایچون ایجار ایلیوب ومدة مشروحه
اثناسنده بر ولد کتورسه ولد اجارده داخل اولماز ومستأجر ولدی استخدام ایده‌مز
وجاریهٔ حامل برجنایت ایلسه اول جنایتدن ناشی کندویی ویرمکده ولدامه
تابع اولماز وسیدفدا ویره‌جك اولسه انجق اناسندن ویرر وحدده ولدامه تابع
اولمازکه حامل ایکن حد اجرا اولنماز ولد تولد ایتدکدنصکره رجم اولنور اکر
ولد کندودن مستغنی اولورسه ونفاسدنصکره جلد اولنور وقود که قصاصده‌ده
تابع اولماز انجق بعد الوضع قتل اولنور وسائمه زکاتنده‌ده تابع
اولماز جمله برشی ایجاب ایتمز بلکه پوتق وبوزاغو وقوزیه دخی برشی لازم اولماز
وهبه‌دن رجوعده تابع اولمازکه جمله رجوع ایده‌مز زیادهٔ متصله اولمغله دخی
جاریهٔ حاملك خدمتیله ایصاده ولد تابع اولمازکه بعد الوضع موصی‌له والدی
استخدام ایده‌مز واناسنك ذبحیله کندی ذبح اولنمش اولماز خلقتی تمام اولسون
ویا اولمسون واشبو ولدك امه تابع اولمدیغی مواضع طقوزدر اشباهك کتاب
البیوعنك اولنده بسط وتفصیل اولندیغنه بناً ﴿ وزاد فی البحر ولاقی نسب
حتی لونکح هاشمی امة فولدها هاشمی کابیه رقیق کامه ﴾
بحرده مواضع تسعه اوزرینه نسبده عدم متابعتی زیاده ایلدی ایمدی
برهاشمی النسب اولان کمسه برجاریه تزوج ایتسه آنك ولدی دخی هاشمیدر
باباسی کبی رقیقدر اناسی مثلاو بونده تصریح وار که شریفه‌نك اوغلو شریف
دکلدر ﴿ ولایتبعها بعد الولادة الافی مسئلتین اذا استحقت الام ببینة واذا
بیعت البهیمة ومعها ولدها وقته ﴾ بعدا الولادة حادث اولان حکمده ولدامه
تابع اولماز لکن ایکی مسئله‌ده اولورکه امك بینه ایله مستحقه چقیلوب وولد ایله‌ده
حکم اولندقده امه تابع اولور اما بینه ایله اولمیوب اقرار ایله اولورسه ولد
تابع اولماز یالکز اناسنی اخذ ایدر ووقت بیعده ولدی کندیله برابر اولان بهیمه بیع
اولندقده ولددن بایعله مشتری سکوت ایتسه‌لر ولدامه تابع اولور اما عدم دخولیله
تصریح ایدرلرسه امر ظاهردر ﴿ وولد الامة من زوجها ملك لسیدها
تبعا لها ﴾ برجاریه‌نك زوجندن اولان ولدی کندویه تبعیتله سیدینك ملکیدر

جاریه‌نك صوبندن مخلوق اولمغله ﴿ وولدها من مولاها حر ﴾ جاریه‌نك
اغاسندن اولان ولدی حردر ﴿ وقدیکون حرا من رقیقین بلا تحریر کان نکح
عبدامة ابیه فولده حرلانه ولد ولدالمولی ظهیریة وعلیه فولدها من سیدها اوابنه
اوابیه حر ﴾ بعض اولور که بلا تحریر ولد ایکی رقیقدن تولد ایدرك حر اولور
مثلا برعبدك باباسنك جاریه‌سنی نکاح کبی ایمدی اشبو مزبور عبدك ولدی
حردر مولانك والدینك ولدی اولمغله ذی رحم محرمه مالك اولمش اولور
ایمدی بوکا کوره برجاریه‌نك سیدندن وسیدنك اوغلوندن و باباسندن بلکه قرنداشندن
وقرانداشی اوغلوندن حاصل اولان ولدی حردر ﴿ فروع حملت امة کافرة
لکافر من کافر فاسلم هل یؤمر مالکها الکافر ببیعها لاسلامه تبعا قال
فی الاشباه لم اره قلت الظاهر انه لایجبر لانه قبل الوضع موهوم وبه لایسقط
حق المالك ﴾ برکافرك ملکی جاریهٔ کافره برزوج کافردن حامل وزوج
شرف اسلامله مشرف اولسه حملك تبعا اسلامنه بناً جاریه‌نك بیعیله مالك
کافره امر اولنورمی اشباه صاحبی بونك جوابنه دائر برقول کوره‌مدم
دیر شارح رحمه الله تعالی دیرکه ظاهر اولان قبل وضع الحمل ولد
موهوم اولمغله جبر اولنمقدر مجرد حمل توهمیله مالکك حقی ساقط اولماز
والله سبحانه وتعالی اعلم واستغفر الله العظیم الحمد لولیه والصلوة علی نبیه

﴿ باب عتق البعض ﴾

اشبو باب عتق بعضه دائر مسائل بیانی بابیدر ماقبلندن تأخیری قلة وقوعنه
وکندوده اختلاف اولدیغنه ویاکله تابع ویا ثوابی کلی عتقدن دون اولدیغنه مبنیدر
﴿ (اعتق بعض عبده) ولو مبهما (صح) ولزمه بیانه (وسعی فیما بقی) وان شاء
حرره ﴾ برکسه عبدنك بعضیسنی عتق ایلسه کرك بعض معین اولسون ربع
ونصف کبی ویا مبهم اولسون جزء منك کبی اشبو عتق صحیحدر وابهامی
صورتنده کندویه بیانی لازمدر که قاضی نه مقدارنی عتق ایتدك بیان ایله دیو
جبر ایدر ایمدی برکسه عبدندن بر سهمی عتق ایتسه باقیسی ملکی اوزره‌در
لکن یا اعتاقله ویا سعایت ایله تحریری واجبدر امامین عتقك عدم تجزیسنه
بناً کلیسی عتق اولور اوزرینه سعایتده واجب اولماز دیورلر بوکا کوره
عتقك صحتنك معناسی کندودن ملکك بعضیسنك زوالی وسعایه ایله کلیسندن
ملکك زوالندك عتقك تأخریدر زیرا عتق تصرفات شرعیه‌یه قدرتدن عبارت
اولان قوة شرعیه در بونکده شایعا عبدك بعضنده ثبوتی متصور دکلدر

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بناً علیه عتقك عدم تجزیسیله حکم اولندی ملك تجزی قبول اتمکله بعضك
عتقیله بعضنده ملکك زوالی لازم کلدی ورقك زوالی باقیدن ملکك زوالنه
توقف ایلدی وباقی قلان سهمده سعی ایدرکه ایجار اونور ده اجرتندن باقی
قلان سهمك قیمتی اخذ اولنور واکر دیلرسه باقی قلان بعضیده عتق ایدر
﴿(وهو) ای معتق البعض (کمکاتب) حتی یؤدی الا فی ثلاث (بلا رد الی
رق لوعجز)﴾ اشبو معتق البعض بدل کتابت ادا اولنه قدر مکاتب کبیدر
بیع اولنمز وکندی غیریدن وغیری کندودن میراث اخذ ایدهمز وتزوج ایدهمز
وشهادتی مقبوله اولمز وکندی کسبنه کندوسی مستحق اولور وسعایه واعتاقله
حر اولور وکندودن ملکك بعضیسی زائل اولور مکاتبدن سیدك ملکی زائل
اولدیغی مثللو اشبو حالاتاوزره سعایه یی ادا ایده نهدك باقی قالور الا اوچ محلده
مکاتب کبی دکلدر بری مکاتب عاجز اولورسه رقه عودت ایدر عتقی عقد ایله بدل
کتابتی التزامی مقابلهسنده اولمغله نفسنی تعجیزیله فسخ واقاله یی قبول ایتدیکنه
بناً اما معتق البعضده ملك کندودن لا الی مالك زائل اولمغله کندویه مالك
لزومی حکم شرعی ضرورتندن قهرا اولمغله مکاتب کبی اولمدی ﴿واو جمع بینه
وبین قن فی البیع بطل فیهما﴾ وبری اشبو معتق البعضله قن میانه لری بیعده
جمع اولنوب ایکیسی بردن صفقهٔ واحده ده عقد اولنسهلر ایکیسنده ده بیع
باطل اولور زیرا بونك رقه ردی متعذر اولمغله حر منزلهسنده اولدی پس حر ایله
قن بیعده جمع اولنسهلر ایکیسنده ده بیع باطل اولور ایمدی معتق البعضله قن
میانهلرنی بیعده جمعده بویله اولدی اما قنله مکاتب بیعده جمع اولنسهلر فقط
مکاتبده باطل اولور ﴿واو قتل ولم یترك وفاء فلا قود بخلاف المکاتب﴾
بری دخی معتق البعض قتل اولنوب باقی بعضه وفا ایدر برشی ترك اتمسه قود که
قصاص اولمز حرا ویارقیقا وفاتنده اختلاف اولمغله ولی دم مولی ویا ورثه اولمسنده
اشتباه اولدی زیرا رقیقا وفات ایتدیکنه نظرا ولی مولادر حرا وفات ایتدی
قولنه کوره ولی ورثهدر مکاتب بونك خلافندهدر زیرا بدل کتابته ادا اولنهجق
برشی ترك اتمکسزین وفات ایدرسه بلا خلاف رقیق اولهرق وفات ایتمش
اولورده ولی دم مولی اولور وعمدا شیٔ محدد ایله قتل ایدن کمسهنك اوزرینه قصاص
دعواسی ینه مولی ایچوندر اشتباه اولمغله ﴿(وقالا) من اعتق بعضه (عتق
کله) والصحیح قول الامام قهستانی عن المضمرات﴾ امامین بیوردیلرکه بعضی
عتق اولنان عبدك کلی عتق اولنور وسعی ایتمز وصحیح اولنان امام اعظم
رحمه اللهك قولیدر ﴿والخلاف مبنی علی ان الاعتاق یوجب زوال الملك
عنده وهو متجزیٔ وعندهما زوال الرق وهو غیر متجزیٔ﴾ وخلاف من بورك

مبناسی امام اعظم رحمه الله تعالی قتنده اعتاقك تجزی قبول ایدن ملکك
زوالنی اقتضا ایدوب اماماینه کوره تجزی قبول ایتمیان رقك زوالنك اقتضاسیدر
﴿وعلی هذا الخلاف التدبیر والاستیلاد ولاخلاف فی عدم تجزیٔ العتق والرق﴾
واشبو خلاف مشروح اوزره درتدبیر ایله استیلاد یعنی برکمسه عبدنك بعضیسنی
تدبیره قطع ایلسه امام اعظم رحمه الله تعالی یه کوره تدبیری اول بعضه قصر
اولنور باقیده سیدینك وفاتندنصکره سعی ایدر امامین رحمهما الله تعالی
عندلرنده کلیسنه سرایت ایدر واوزرینه سعایه ده لازم اولمز واستیلادده امام
اعظمه کوره تجزی قبول ایدر لکن باقی یه ضمانله مالك اولور مثلا برکمسه مشترکه
جاریهسنی استیلاد ایدوب کندودن ولدم اولسون دیو وطیٔ ایلسه کندونك
حصهسی اولان مثلا نصفده استیلاد تحقق ایدوب باقیده نصفده شریکنك
نصیبنی ضمانله مالك اولور امامین رحمهما الله تعالی نزدلرنده استیلاد جمیعسنه
سرایت ایدوب اوزرینه ضمان لازم اولور ایمدی مآل براولور نزاع لفظی
اولور وعتقله رقك عدم تجزیسنده خلاف یوقدر ﴿ومن الغریب ما فی البدائع
من تجزئهما عند الامام لان الامام لو ظهر علی جماعة من الکفرة وضرب الرق
علی انصافهم ومن علی الانصاف جاز ویکون حکمهم بقاء کالمبعض﴾ واشبو
مار الذکر عتقله رقك عدم تجزیسنده اختلاف یوقدر قولنه نظرا
بدایعده ذکر اولنان امام اعظم رحمه الله تعالی قتنده من بوران تجزی
قبول ایدر زیرا پادشاه عالمپناه نصره الله تعالی کفاردن برفرقهیه غالب اولوب
کندولرینك نصفلرینه رقی ضرب ایدوبکه نصفلرینی رق قیلوب بورقك تجزیسنه
مثال اولور ونصف آخرلرینی من ایدوبکه رقیتدن اخراج ایلسه اشبو
فعلی جائزدر آنلرك بقاء حکملری معتق البعض کبی اولورده عتقده تجزی قبول
ایتمش اولور کلامی غریب وعجیب اولان کلامدن اولور زیرا بو اعتاقدر
عتق دکلدر بلکه مسفورلر امام اعظم رحمه الله تعالی قولی اوزره ارقا
وامامین قولی اوزره احرارلر درینه عتق ورقده تجزی یوقدر ﴿(ولو اعتق)
الشریك (نصیبه فلشریکه) ست خیارات بل سبع اما (ان یحرر) نصیبه
منجزا او مضافا لمدة کمدة الاستسعاء فتح﴾ برشریك بر مملوکدهاولان
حصهسنی عتق ایتسه شریکی ایچون التی بلکه یدی خیار واردر زیرا
تحریر یا منجز اولور ویا برمدتله موقت اولور وصلح یا عبدله شریك ویا ایکی
شریك میانهلرنده اعتبار اولنور وصلح یا نصف قیمت ویا اقله اولور بوکا کوره
اقسام زیادهیه واردر اشبو خیارات امام اعظم رحمه الله تعالی قتندهدر
اما مینه کوره انجق شریك موسر اولورسه ضمان معسر اولورسه عبده

ISTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

سعایه‌در ایمدی شریك ایچون یانصیبنی منجزا ویامدة استسعا کبی برمدته
مضاف قلەرق تحریر وعتق واردر مدت پك طویل اولورسه اولمز بس پك
طویل اولورسه تدبیر کبی اولور تدبیرده فی الحال سعایه لازم اولورده عتق
اولور ﴿(او) یصالح او (یکاتب) لاعلی اکثر من قیمته لو من النقدین
ولو عجز استسعی فان امتنع آجره جبرا﴾ ویا صلح ویا کتابته قطع وار در
لکن صلح اولنان ویا کتابته قطع اولنان نسنه نقدیندن اولورسه قیمتندن اکثره
اولملی اما صلح ویا کتابت بدلی یا عروض ویا حیوان اولورسه قیمتندن اکثره
اولور آنلرك ثمنلری عاقدینك کندونك اوزرینه اتفاق ایتدکاری شی اولمغله
ونقدین اولدیغنه نظرا قیمتندن اکثر مایتغابن فیه الناس مقداری اولورسه
یله اولور واکر کتابته قطع اولنان عبد بدل کتابتدن عاجز اولورسه کندوبی
عتق ایتیوب سکوت ایدن شریك استسعا ایدر واکر استسعادن امتناع
ایدرسه کندوبی جبر ایدوب اجرتدن قیمتنك نصفنی اخذ ایدر ﴿(او یدبر)
وتلزمه السعایة للحال فلو مات المولی فلاسعایة ان خرج من الثلث (او یستسعی)
العبد کامر (والولاء لهما) لانهما المعتقان﴾ ویاخود عتق ایتمیان شریك
کندی حصه سنی اندن تدبیره کسر ودرحال کندویه سعایه لازم اولور بعد
الموت عتق اولسون دیو حالی اوزره ترك جائز دکلدر وقتاکه حصه سنی
ادا ایتدکده عتق اولنور تدبیری کندودن سعایه‌یه اندر واکر مولی تدبیرك
عقبنده ویا اثنای استسعاده وفات ایدرسه عبدك قیمتندن حصه سی ثلثدن
چیقارسه کندویه سعایه یوقدر یعنی تدبیر سعایه‌یه راجع اولدیسه فائده‌سی
اشبو مولانك وفاتی وقتندن ثلثدن عتق اولوب ورثه ایچون سعی ایتمسیدر
تدبیر اولمسه ورثه سعی ایتدیرر ایدی ویا عبد استسعا اولنور تکم جبرا ایجار
اولنور دیو مرور ایلدی واشبو خیارات مشروحه‌نك کلیسنده ولاء ایکی
شریك ایچوندر کندولری معتق اولدقلرندن ﴿(او یضمن) المعتق (لوموسرا)
وقد اعتق بلااذنه فلو به استسعاه علی المذهب (ویرجع) بماضمن (علی العبد
والولاء) کله (له) لصدور العتق کله من جهته حیث ملکه بالضمان﴾
ویاخود معتق موسر اولوب وشریکندن اذنسز عتق ایتدیسه کندوبی
تضمین ایدر وضامن اولدیغی مبلغله عبدك اوزرینه رجوع ایدر وولانك
کلیسی کندونك اولور ضمانله مالك اولدیغندن عتقك کلیسی کندونك
جانبندن صدور ایتدیکنه بناءً واکر شریك کندونك اذنیله عتق ایتدیسه
مذهب راجح اوزره عبدی استسعا ایدر ﴿وهل یجوز الجمع بین السعایة
والضمان ان تعدد الشرکاء نعم والالا﴾ وسعایه ایله ضمان میانه‌لرنده جمع

جائز اولورمی الجواب شرکاء متعدد اولورسه اولور یوقسه اولمز ﴿ومتی
اختار امرا تعین الا السعایة فله الاعتاق ولو باعه او وهبه نصیبه لم یجز لانه
کمکاتب﴾ امور مشروحه‌دن بر امری اختیار ایدوب مثلا اخترت ان
اضمنك دیسه اشبو تضمین تعین ایدرده سائرلرندن برینی دخی اختیار ایده‌من
الا سعایه‌یی اختیار ایتدیکنه کوره کندی ایچون اعتاقده وار در ظاهر
اولان کتابت وتدبیر صلحنده سعایه کبیلردر واکر ساکت معتقه حصه سنی
بیع ویا هبه ایلسه جائز اولمز زیرا امام اعظم رحمه الله تعالی نزدنده مکاتب
وامامین قتنده حر مدیون اولمغله تملیکه محل اوله‌رق باقی قالمدی وکندولری
ایچون حالی اوزره ترك خیاری اولمدی زیرا کندونك بر جزئنده حریت ثابت
اولمغله کندیله انتفاعه سبیل اولمز ایمدی عتق لازم اولدی وشریکه بیع
وهبه اولنمق غیره اولمسی بالطریق الاولادر ﴿ویساره بکونه
مالکا قدر قیمة نصیب الاخر یوم الاعتاق سوی ملبوسه وقوت یومه
فی الاصح مجتبی﴾ ومعتقك یساری یوم اعتاقده شریکنك حصه سنك
قیمتنه مالك اولمسیله‌در قول اصحده ملبوسیله قوت یومندن عامل اوله‌لی ﴿ولو اختلفا
فی قیمته ان قائما قوم للحال والا فالقول للمعتق لانکاره الزیادة وکذا لو اختلفا فی یساره
واعساره﴾ معتقله شریك عبدك قیمتنده اختلاف ایتسه‌لر اکر عبد قائم وموجود ایسه
فی الحال تقویم اولنور یوقسه قول معتقکدر زیاده‌یی انکار ایتدیکندن بینه بویله
معتقك یسار واعسارنده اختلاف اولنسه قول معتقکدر یسارینی انکارینه بناءً
﴿(ولو شهد) ای اخبر لعدم قبولها وان تعدد والجرهم مغنما بدائع
(کل من الشریکین بعتق الآخر) حظه فانکر کل (سعی لهما) مالم یحلفهما
القاضی فحینئذ یسترق او یسعی (فی حظهما)﴾ برمملوکه شریك اولان
ایکی کمسه‌دن هربری دیکرینك نصیبنی عتق ایتدیکنی اخبار وهربرلری انکار
ایلسه‌لر کرك موسرلر ویامختلفلر اولسونلر مادام قاضی‌یه مرافعه اولنوب
کندولرینه قاضی یمین ویرمدکجه حصه‌لرنده کندولری ایچون سعی ایدر امام‌رافعه
اولنورلرسه یا ایکیسیده اقرار ویانکول ایدرلرسه عبد بلاسعایة عتق اولور
واحدهما آخره ضامن اولمز واکر حلف ایدرلرسه کندولرینه سعی ایدر
زیرا هربرلری صاحبنك کاذب یاحلف ایدوب وعبدك استرقاقنك حرمتی
معتقدلردر واشبو تحلیف صورتیله عدم مرافعه صورتلری بردر ایکیسنده‌ده
عبد سعی ایدر وشارح مرحومك شهدیی اخبر ایله تفسیرنی مقتضی هرنقدر
متعدده اولسه‌لر جرمغنملری اولمغله شهادتك عدم قبولنه مبنیدر یوقسه شاهد
فرد عدم حکمنده اولدیغی ایچون دکلدر وجرمغنمی شریکنه موسر اولورسه

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

تضمینیدر وشارحك فحینئذ یسترق قولی محلنده دكلدر زیرا صور مشروحه دن
مرافعه وعدم مرافعه وحلف ونكول اقراردن بریندن استرقاق یوقدر ﴿ ولو نكل
احدهما صار معترفا فلا سعایة ولومات قبل ان یتفقا فلبیت المال بحر (مطلقا)
ولو موسرین اومختلفین (والولاء لهما) وقالا یسعی للمعسرین لا للموسرین ﴾
وصورة مشروحه ده بری یمین وبری نكول ایتسه نكول ایدن معترف اولمش
اولور كندویه سعایه اولماز حالفه سعی ایدر وعبد كندولری برینك اعتاقی اوزرینه
اتفاق ایتمزدن مقدم وفات ایتسه ولاسی بیت المالكدر اشبو ولومات مسئله سنك
محلی حتی یتصادقا قولندنصكره ایدی بحرك وقحك ایتدیكی كبی زیرا بو امامینك
كلاملری تتمه سندندر بونده ذكری غلطدر زیرا بوندن امام اعظم رحمه الله تعالی
نزدنده ده ولانك موقوف اولمسی لازم كلور بو ایسه خلاف واقعدر امام مشار الیه
نزدنده صورة مشروحه ده ولاء شریكلر كدر زیرا شریكلردن هر بری رفیقنك
حصه سنك كندونك عتقیله كندونك اوزرینه وقوعنه وولاسنك كندویه اولمسنه
ودیكری كندونك نصیبنك سعایه ایله عتق اولوب وولاسی كندی ایچون
اولمغه قائلدرلر ومادام سعیده اولدقجه عبددر مكاتب كبی امامین رحمهما الله
تعالی عبد معسرلر اولان ایكی شریك ایچون سعی ایدر موسرلر ایچون
ایتمز دیدیلر زیرا موسرلرك هر بری عبدك سعایه سندن تبری ایتمش اولور كندی
شریكندن ضمان دعواسی ایتمكله وامامینه كوره معتقك یساری سعایه یه مانعدر
وشارح مرحومك اشبو وقالا یسعی عباره سنی زیاده سی متنك ولو تخالفا عباره سنه
ربط ایچوندر زیرا واو تخالفا امامینك قولیدر امام اعظمك دكلدر
﴿ (ولو تخالفا یسارا سعی للموسر لا لضده) وهو المعسر والولاء موقوف
فی الكل حتی یتصادقا كذا فی البحر والملتقی وعامة الكتب قلت ففی المتن خلط
لا یخفی فتنبه ثم رأیت شیخنا الرملی نبه علی ذلك كذلك فلله الحمد ﴾ واكر شریكلر
یسار اتخالف ایتسه لركه بری موسر وبری معسر اولسه موسر ایچون سعی ایدر
زیرا موسر صاحبنك اعسارینه بناً كندودن ضمان دعوی ایتمز بلكه انجق
عبددن سعایه دعواسی ایدر ضدیكه معسر ایچون سعی ایتمز زیرا معسر
شریكندن یسارینه بناً ضمان دعواسی ایتمكله عبدی سعایه دعواسندن ابرا ایتمش
اولور وصور مشروحه نك كلیسیكه یسارلری واعسارلری واختلافلرنده امامینه
كوره ولاء موقوفدر حتی ایكی شریك تصادق ایدوب بریسنك اعتاقی اوزره اتفاق
ایده نه دك امدی عبد اتفاقلرندن مقدم وفات ایدرسه ولایی بیت المالك اخذی
واجب اولور شریكلر هر برلری ولایی صاحبلرینك اوزرینه احاله ایدوب
وكندولری اندن تبری ایتدكلرندن واشبو شارح مرحومك ذكر ایتدیكی امام اعظم

وامامین رحمهم الله تعالی مذهبلری ویسار واعسار ایله امام اعظم رحمه الله تعالی
نزدنده حالك مختلف اولمیوب امامین قتنده مختلف اولمسی وولاء امام اعظم عندنده
شریكنك وامامین قتنده موقوف اولدیغی بحرده وملتقاده وسائر اكثر كتب
فقهیه ده بو وجهله مرسومدر ایمدی شارح دیركه متنده خلط واركه امامین مذهبنی
امام اعظم رحمه الله مذهبنه قارشدرمق واردر فسبحان القادر القیوم الذی تنزه
عن الخلط والنسیان شارح مرحوم اشبو متنه ایتدیكی اعتراضه آنفا مرور ایدن
كندونك ولومات قبل ان یتفقا فلبیت المال قولنده كندوسی واقع اولدی یعنی
كندونك غیره ایتدیكی سؤال كندویه ده وارد اولدی وخلط مزبور خفی دكلدر
متنبه اول شارح رحمه الله تعالی دیركه اشبو خلط اشكالنی متنه بن ایراد ایتدكدنصكره
كوردمكه بزم شیخمز خیر الدین الرملی دخی اشبو سؤاله بنم كبی
كندوسیده تنبیه ایتمش مشار الیهك تنبیهی فتاواسنده دكلدر
غیری محلده اولمق كرك وشارح مرحوم توفیق باری ایله صوابه اصابت وسلف
مشایخه موافقت ایتدیكنه فلله الحمد قولیله حمد وثنا ایدر ﴿ فرع قال
احد شریكین للآخر بعت منك نصیبی وان لم اكن بعته منك فهو حر وقال
الآخر ما اشتریته وان كنت اشتریته منك فهو حر فالقول لمنكر الشراء بیمینه
فان حلف ولا بینة للبائع عتق بلا سعایة لمدعی البیع بل للآخر فی حظه
بكل حال وكذا عندهما لو البائع معسرا ولو موسرا لم یسع لاحد فی الاصح ﴾
بر عبده ایكی شریك اولان كسه لردن بری دیكرینه بن حصه می سكا بیع ایتدم
اكر بیع ایتمش دكل ایسم اول حردر دیسه وآخرده بن اشترا ایتمدم واكر
بن آنی اشترا ایتدم ایسه اول حردر دیسه قول یمینیله شرایی انكار ایده نكدر
كندودن ثمنك لزومنی نفی ایتمكله زیرا قول نفسندن ضمانی نفی ایده نك قولیدر
پس بایعك بینه سی اولمغله مشتری یمین ایلسه بیع ادعا ایدنه سعی ایتمكسزین
عبد عتق اولنور زیرا بایع كندونك نصیبنك عتقنی عدم بیعه تعلیق ایدوب
اول دخی مدعی علیهك حلفیله تحقق ایتمكله مجانا عبد عتق اولندی بلكه بایع
كرك موسر اولسون وكرك معسر بهمه حال شریك آخر ایچون حصه سنده
عبد سعی ایدر اعتاق ابتداء مقصود اولمغله بایعه تضمین ایتدیره مز ینه
بویله شریك آخرك حصه سنده امامینه كوره بایع معسر اولورسه عبد سعی
ایدر واكر موسر اولورسه قول اصحده شریكیندن بریسی ایچون سعی ایتمز
شوقدر واركه موسر شریكنه ضامن اولور ﴿ (واو علق احدهما عتقه
بفعل غدا) مثلا ان دخل فلان الدار غدا فانت حر (وعكس) الشریك
(الآخر) فقال ان لم یدخل فمضی الغد (وجهل شرطه) ادخل ام لا (عتق

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

نصفه) لحنث احدهما بيقين (وسعى فى نصف لهما) مطلقا والولاء لهما ❊
بر عبده مشترك اولان ايكى كسه‌نك برى مثلا يارين فلان كسه داره دخول
ايدرسه سن حرسك ديمك كبى عبدنك عتقنى غدده اوله جق بر فعله تعليق ايليوب
وشريك آخر امرى بالعكس ايدوب يعنى اول عبده اكر فلان كسه يارين
داره دخول ايتمزسه سن حرسك ديوب وغد مرور ايدوب وعتقك شرطى اولان
دخول وعدم دخول معلوم اولمسه برينك حنثى متيقن ومجزوم اولمغله عبدك
نصفى عتق اولنور ونصف آخرنده مطلقا كرك موسرلر وكرك معسرلر
ويامختلفلر اولسونلر كنديلريچون عبد سعى ايدر ولاء دخى كندولرينك اولور
❊ (ولا عتق) والمسئلة بحالها (لو حلفا على عبدين كل واحد منهما لاحدهما)
لتفاحش الجهالة حتى لو اتحد المالك كان اشتراهما من علم بحلفهما عتق عليه
احدهما وامر بالبيان فتح ❊ مسئله صورت مشروحه اوزره اوله رق ايكى
عبدلرى اولوب هر برى برينك اولان ايكى كسه آنلرك اوزرلرينه حلف ايدوب
مثلا برى اكر زيد يارين داره دخول ايدرسه سن حرسك ديوب آخرى كندى
عبدنه يارين زيد داره دخول ايتمزسه سن حرسك ديوب وغد مرور ايدوب
وحال مجهول اولسه مزبور عبدلرك برى عتق اولمز مقضى له اولان عبدده
ومقضى عليه اولان حانثده جهالة فاحشه اولمغله قضا ممتنع اولديغندن اما
مسئلهٔ سابقده نصفنك حريتيله وكندودن نصف سعايه‌نك سقوطيله
مقضى له عبد واحد ومقضى به اولان حريت وسقوط نصف سعايه معلومدر
مجهول اولان فقط كندولردن حانث اولاندر ايمدى بونده معلوم مجهول اوزرينه
غالب اولدى اما مانحن فيه بونك خلافندر كندوده جهالت فاحشه‌در حتى
حلفلرينه عالم اولان كسه‌نك عبدلرى اشترا ايتمسى كبى مالك بر اولورسه آنك
اوزرينه عبدك برى عتق اولور ومالكه تعيينى اولديغى بيان ايله ديو جبر
اولنور مقضى عليهدن جهالت مرتفعه اولديغنه بناءً ❊ او الحالف بان (قال
عبده حر ان لم يكن فلان دخل هذه الدار اليوم ثم قال امرأته طالق ان كان دخل
اليوم عتق وطلقت) لانه بكل يمين زعم الحنث فى الاخرى بخلاف ما لو كانت
الاولى بالله اذ الغموس لا يدخل تحت الحكم ليكذب به فى الاخرى ❊ شارحك او الحالف
قولى المالك اوزرينه معطوفدر ومتعاطفين ميانه‌لرنده حكم مختلفدر زيرا بونده
حنث يمينك ايكيسنده بردندر صورهٔ مشروحه‌ده برنده ايدى يعنى ياخود
بر كسه‌نك عبدم حر اولسون اكر زيد بو كون اشبو داره دخول ايتمشسه ديوب
صكره عورتم بوش اولسون اكر زيد بو داره دخول ايتمش ايسه ديمسى
كبى حالف بر اولوب جهالت منتفيه اولورسه عبد حر وعورت

بوش اولور ايمدى بونده جهالت مقضى عليه ولهذه منتفى وبهده ثابت
اولدى زيرا اشبو حالف هر بر يمينيله ديكرنده حنث زعم ايلدى پس عبده
حر ان لم يكن دخل قوليله طلاقده حنثك شرطى اولان دخولى زعم واقرار
ايلدى وامرأته طالق ان كان دخل قوليله عتقده حنثك شرطى اولان
عدم دخولى زعم واقرار ايلدى واكر اولكى يمينى لفظهٔ جلاله ايله اولوب
مثلا والله ما ادخل هذه الدار ديوب صكره عبدى حر ان لم اكن ادخل
ديسه صورت مشروحه‌نك خلافنده‌در كه كندويه كفارتده لازم اولمز
زيرا يميننده صادقسه كفارت لازم اولمز يوق متعمدا كاذب ايسه بو يمين غموسدر
حاكمك حكمى تحتنده داخل اولمز كه كنديله حكم يمين اخرايى اكذاب اوله
❊ (ومن ملك قريبه) بسبب ما (مع) رجل (آخر عتق حظه بلا ضمان
علم) الشريك (بقرابته اولا) على الظاهر لان الحكم يدار على السبب
(ولشريكه ان يعتق او يستسعى) اما لو ملك مستولدته بالنكاح مع آخر فيضمن
حظ شريكه لكونه ضمان تملك ❊ شول بر كسه كه ذى رحم محرم قريبنه
اسباب ملكدن شرا وهبه وصدقه ووصيت ومهر بدلى ارث كبيلردن
بريله بر آخر كسه ايله برابر مالك اولسه قول ظاهر اوزره بلا ضمان نصيبى
عتق اولور شريكى كندونك قرابتنى بلسون ويا بلسون زيرا ضمان وياعدم ضمان
حكمى سبب اولان تعدى وياعدم تعدى اوزره دوران ايدر بونده تعدى يوقدر
وشريك ايچون حصه‌سنى عتق ويا استسعا واردر وبر كسه نكاحله مستولده‌سى
اولان جاريه‌يه بر آخر كسه ايله برابر مالك اولسه شريكنك حصه‌سنى ضامن
اولور هر نقدر معسر اولورسه‌ده زيرا بو ضمان تملك اولمغله يسار واعسار ايله
مختلف اولمز ❊ (وان اشترى نصفه اجنبى ثم القريب باقيه فله ان يضمن المشترى)
موسرا (او يستسعى) العبد هذه ساقطة من نسخ الشرح ❊ بر عبدك نصفنى
بر اجنبى صكره باقيسنى قريبى اشترا ايلسه اجنبيچون مشتريكه قريبه تضمين
واردر اكر موسر ايسه ويا عبدى استسعا ايدر واشبو وان اشترى نصفه
اجنبى جمله‌سى مصنفك شرح ايتديكى متن نسخه‌سندن ساقطه‌در ❊ (وان
اشترى نصف قريبه ممن يملكه) كله (لا يضمن لبائعه مطلقا) لمشاركته
فى العلة وقيد بملكه لانه (لو اشتراه من احد الشريكين لزمه الضمان)
اجماعا (للشريك الذى لم يبع لو) المشترى (موسرا) ❊ بر كسه قريبنك
كليسنه مالك اولان كسه‌دن نصفنى اشترا ايلسه مطلقا كه مشترى كرك
موسر وكرك معسر بايعنه ضامن اولمز بايع علتده كه بيعده مشتريه مشارك
اولمغله زيرا بيعك مشترينك ملكنه دخولنه علت كندو ده ايكيسنك مشارك

ISTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اولدقلری ایجابله قبولدر ومصنف مرحومك بملكه قولیله تقییدی قریبك
احد شریكیندن عبدی اشترا ایتدیكنه نظراً بیع ایتمیان شریكه موسرا
اشترا ایتدیسه كندویه اجماعا ضمان لازم كلدیكنه مبنیدر زیرا بیع
ایتمیان شریك علنده مشارك اولمغله غیرك فعلیله كندونك حقی باطل اولمدی
﴿(عبد بین ثلثة دبره واحد و) بعده (اعتقه آخر وهما موسران
انضمن الساكت) الذی لم یدبر ولم یحرر (مدبره) انشاء ثلث قیمته قنا ورجع بها
علی العبد (لامعتقه) لان التدبیر ضمان معاوضة وهو الاصل ﴾ اوچ كسه
مابیننده مشترك اولان عبدی شریكلرك بری تدبیره كسوب صكره بری دخی
عتق ایلسه اكر موسرلر ایسه تدبیر وتحریر ایلمیان شریك ساكت دیلرسه
عبدك قن اوله رق قیمتنك ثلثنی تدبیره قطع ایدن شریكنه تضمین ایتدیرر واول
ثلث قیمتله مدبرده عبده رجوع ایدر زیرا تدبیرده ضمان اصل اولان معاوضه
ضمانیدر عتقده اتلاف ضمانیدر معتقنه تضمین ایتدیرهمز ﴿(و) ضمن (المدبر
معتقه ثلثه مدبرا الاماضمنه) المدبر من ثلثه قنا لنقصه بتدبیره وسیجیئ ان قیمة المدبر
ثلثا قیمته قنا (والولاء بین المعتق والمدبر اثلاثا ثلثاه للمدبر ومابقی للمعتق) لعتقه
هكذا علی ملكهما ﴾ ومدبر اولان شریك معتق اولان شریكه عبدك مدبر اوله رق
قیمتنك ثلثنی تضمین ایتدیرر زیرا عتق ایدن تدبیره كسه نك نصیبنی مدبر اوله رق
افساد ایلدی ضمان ایسه تلف اولان شیئك مقدار وحالنجه تقدیر اولنور
خلاصهٔ كلام تدبیره قطع ایدن مدبر عبدك قیمتنك ایكی ثلثیله رجوع ایدر كه
بر ثلثی قنا قیمتیكه شریك ساكته ضامن اولدی و بونكله عبده رجوع ایدر
و بر ثلثی كندونك حصه سیكه آنی تدبیره كسدی آنكله ده معتقه رجوع ایدر
معتق كندونك آنكله انتفاع حقنی افساده ایتمكله وتدبیریله قنا ثلث قیمته نقصان
ترتب ایتمكله مدبر كندونك ساكته ضامن اولدیغی ثلثی معتقه تضمین ایتدیرمز
ومتنده باب التدبیرك آخرنده وقیمة المدبر ثلثا قیمته قنا دیدیكی محلده قریبا كلور كه
مدبر اولان عبدك قیمتی كندو نك قن اوله رق قیمتنك ایكی ثلثیدر ومعتقله مدبر
میانه لرنده ولاء اثلاثادر امام اعظم رحمه الله تعالی قتنده ایكی ثلثی مدبرك باقیسی
عتقنه بناءً معتقكدر ملكلری اوزره امامین رحمهما الله تعالی ولانك جمله سی
مدبركدر بیوردیلر ﴿(ولو قال هی ام ولد شریكی وانكر) شریكه ولا بینة
(تخدمه یوما وتتوقف) بلاخدمة (یوما) عملا باقراره ونفقتها فی كسبها
والا فعلی المنكر وجنایتها موقوفة ﴾ بر جاریه یه شریكلر اولان ایكی كسنك
بری اشبو جاریه بنم شریكمك ام ولدیدر دیوب شریكیده آنی انكار ایدوب
وبینه ده اولماسه جاریه مزبوره شریك منكره بر كون خدمت ایدر و بر كون

شریك مقرك اقرارینه بناءً بلا خدمة توقف ایدر زیرا مقرك جاریه نك شریكنه
انتقالنی ادعاسنه بناءً اندن تبری ایتمش اولور وآنك نفقه سی اكر كسبه مقدره ایسه
كسبندندر یوقسه منكرك اوزرینه در وكندودن واقع اولان جنایت امام اعظم
رحمه الله تعالی نزدنده موقوفه در حتی شریكنك بری آنی تصدیق ایده نه دك
﴿(ولا قیمة لام ولد) الا الضرورة اسلام ام ولد النصرانی وقومها بثلث قیمتها قنة ﴾
ام ولد ایچون قیمت یوقدر زیرا كندوده ولد واسطه سیله اعتقها ولدها حدیث
شریفنه بناءً ثابته اولان حریت فی الحال متحققه در شوقدر وار كه كندیله
انتفاع ضرورتنه بناءً ملك حقنده حریتك عملی پك ظاهر اولمدی واسقاط
تقومده حریت عمل ایتدی الا نصرانینك ام ولد جاریه سنك اسلامی
ضرورتنه بناءً ام ولد تقویم اولندیده امامین ام ولدی قنه اوله رق قیمتنك ثلثیله
تقویم ایتدیلر كه قیمتنده سعی ایده ده ادا ایتدكده خلاص اوله مكاتب كبی زیرا
مملوكه اوله رق بقاسی ومجانا اخراجی ممكن دكلدر ﴿(فلا یضمن غنی اعتقها
مشتركه) بان ولدت فادعیا وصارت ام ولد لهما فاعتقها احدهما لم یضمن
وكذا لو ولدت فادعاه احدهما ثبت نسبه ولا ضمان ولا سعایة خلافا لهما ﴾
ایمدی بر جاریهٔ مشتركه بر ولد كتوروب وشریكلرك ایكیسی بردن اول ولدی
بندن دیو دعوی ایدوب كندولر ایچون اول جاریه ام ولد اولوب آنلردن برغنی
اولان شریك آنی عتق ایلسه شریكنك حصه سنی ضامن اولماز معسرك عدم
ضمانی بالطریق الاولادر بنه بویله اشبو مار الذكر ولد مشتركدن صكره بر ولد
دخی كتوروب شریكلرك بریسی بندندر دیو دعوی ایلسه بنه اول ولد
تقویم اولنمز ونسبی آندن بلا ضمان ولا سعایة علی ام الولد و الولد ثابت اولور
امامین ایچوندر اختلاف مشار الیهما مسئلهٔ اولاده اكر شریك موسر ایسه
ضامن اولور ویا معسر ایسه ام ولد سعی ایدر ثانیه ده موسر ایسه ولدك
نصف قیمتنی ضامن اولور معسر ایسه ولد كبیر اولوب كسبه مقتدر اولدقده
قیمتنك نصفنده سعی ایدر ﴿(و) اما (تضمن بالجنایة) اجماعا (فلو قربها
الی سبع فافترسها ضمن) لانه ضمان جنایة لا ضمان غصب ولذا یضمن الصبی
الحر بمثله زیلعی ﴾ وانجق ام ولد جنایت اولنمغله اجماعا شریكه تضمین اولنور
پس شریك ام ولد مشتركه جاریه یی بر سبعكه یرتجی حیوان تقرب ایتمكله
كندویی تلف ایتسه قنه اولدیغی حالده كی قیمتنك ثلثنی ضامن اولور زیرا
بو ضمان جنایتدر ضمان غصب دكلدر ضمان جنایتده اتلاف اولنان نسنه نك
متقوم اولمسی لازم دكلدر ضمان غصب بونك خلافنده در بنا برین صبی حر كندی
مثللو بر صبی یه جنایت ایتسه ضمان جنایت مثلیله تضمین اولنور حالبوكه كندوده

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

تقويم بوقدر ﴾ (ولو قال لعبدين عنده من ثلثة) اعبد (لهما احدكما حر فخرج واحد
ودخل آخر فاعاد) قوله احدكما حر فادام حيا يؤمر بالبيان ﴾ بر كمسنەنك اوچ
رأس عبدی اولوب آنلردن حضورنده اولان ایکی عبدنه بریکز حر دردیوب
درعقب انلردن بری طشره خروج ودیكری دخول وكندوسی احدكما حر
كلامنی اعاده ایلسه مادام حیاتده اولدقجه قاضی كندویه بیانله امرایدركه
اولكی قولكدن مرادك خارجله ثابتدن هنغیسیدر ایكنجیدن مرادك داخل ایله
ثابتدن هنغیسیدر اكر ایجاب اولی بیانله بدأ ایدوب مرادم خروج ایدن ایدی
دیرسه اولكی قولیله خارج عتق اولنور و ایجاب ثانی ثابتله داخل میانەلرنده
صحیحا واقع اولدیغی تبین ایدر عبدین میانلرنده وقوعیله بیانیله امر اولنور
واكر ایجاب اول ایله ثابتی مراد ایدرسه اول عتق اولنور ایجاب ثانی لغو
اولور حر ایله عبد میانەلرنده وقوعیله بری عتق انشایه محل اولمغله قولی باطل
اولدی ﴾ (و) ان (مات بلا بیان عتق ممن ثبت ثلثة ارباعه) نصفه بالاول
ونصف نصفه بالثانی (و) عتق (من كل من غیره نصفه) لثبوته بطریق
التوزیع والضرورة فلم یتعد ﴾ واكر سید بلا بیان وفات ایدرسه عبد
ثابتدن اوچ ربعی عتق اولنور واشبو حكم مشروحده عبدلرك قیمتلری
متساویه ویامتفاوته اولمقده فرق یوقدر اما خارجك نصفنك عتقی ایجاب اول
كندی ایله ثابت میانەلرنده دوران ایتمكله ماینلرنده بر رقبەنك عتقنی ایجاب
ایتدیده برنده برمرجح بولنمغله هر برینه بر نصف اصابت ایتدی بنه بو یله
ایجاب ثانیده ثابتله داخل میانەلرنده دائردر شوقدر واركه ثابتك بو ایجابده كه
نصفی كندونك ایكی نصفنه شایع اولدی بس بوندن ایجاب اول ایله عتقه
مستحق اولدیغی نصفنه اصابت ایدنده لغو اولدی وعتقدن فارغ اولان نصف
آخره اصابت ایدنله آنك نصفی عتق اولدیده اوچ ربعی تمام عتق اولدی اما
داخلك نصفنه بر معارض اولمغله آنك نصفی عتق اولندی واشبو مسئلەدن
عبدلردن نصف واوچ ربع عتق اولنمق ضرورة بطریق التوزیعدر اشبو محلی
تجاوز ایلمز یوقسه امامینك عتق تجزی قبول ایتمز قوللرینه بونكله اعتراض
اولنمز بومسئلەده اولدیدیو شارحك اشبو لثبوته بطریق التوزیع الخ قولی
امامینه وارد اولان سؤال مقدره یه جواب اولمش اولور وضرورتك توزیع
اوزرینه عطفی سببك مسبب اوزرینه عطفی قبیلندندر ﴾ (وان صدر ذلك)
المذكور (منه فی مرضه) وضاق الثلث عنهم (ولم یجزه الورثة) وقیمتهم سواء
قسم الثلث بینهم كما مر بان (جعل كل عبد سبعة) اسهم (كسهام العتق)
لاحتیاجنا الی مخرج له نصف وربع واقله اربعة فتعول الی سبعة هی ثلث

المال ﴾ سیددن عبید ثلثه‌سی اوزره وقوع بولان مذكور ایجابلر مرض موتده
صدور ایدوب وكندولردن عتق اولنان قدر كه بر تمام رقبه ایله برده اوچ ربع رقبه‌در
ثلثه مساعد اولیوب وقدر مزبوره ورثه اجازت ویرمیوب وقیمتلری بر اولورسه
ثلث میانەلرنده ماسبقده مرور ایتدیكی وجه اوزره علی طریق التفاوت
ثابتدن اوچ ربع آخرلردن نصف اولدیغی مثلاو تقسیم اولنور صورة مسئله
بحرك كشف وایضاحنه كوره عتق اولنان سهاملر كبی هر بر عبدی سهم قیلنور كندی
ایچون نصف وربع اولان مخرجه احتیاجزه بناأ اول مخرجك اقلیده دردتدر ایدی
هر بر عبد درت سهم اعتبار اولنور اوچ ربعه احتیاجزه بناأ ثابتدن اوچ
سهم دیكرلرك هر بریندن ایكیشر عتق اولنمغله سهام عتق یدی یه بالغه اولور
بس مرض موتده عتق وصیت قبیلندن اولوب آنكده محل نفاذی ثلث اولمغله
ورثه‌نك سهملری اون ایكی قاتی اولمق ایجاب ایتمكله هر بری رقبه‌یدی سهم قیلنمغله
مجموع مال یكرمی بر اولورده ثابتدن اوچ سهم عتق اولنور دردنده‌ده سعی ایدر
وخارجله داخلدن هر بریندن ایكیشر سهم عتق اولنورده بشرنده سعی ایدرلر
بس مالك جمله‌سنك ثلثی اولان یدی یه عول اولمش اولور لكن تقسیم تركه‌ده
دردتدن یدی یه عول اولنمز بونده اولمسی ضرورته مبنیدر ﴾ (وعتق ممن
ثبت ثلاثة) من سبعة وسعی فی اربعة (و) عتق (من كل من غیره سهمان)
وسعی فی خمسة فبلغ سهام السعایة اربعة عشر وسهام الوصایا سبعة لنفاذها
من الثلث ﴾ ثابت اولان عبددن یدیدن اوچ عتق اولنور دردنده سعی ایدر
دیكرلرینك هر برلرندن ایكی سهم عتق اولنوب بشده سعی ایتمكله سعایه سهملری
اون درده وصایاكه عتق سهملری یدی یه رسیده اولدی وصیت مرض موتده
ثلثدن معتبر اولمغله ﴾ (وان طلق) نسوته لثلاث (كذلك) ومهورهن سواء
(قبل وطئ) لیفید البینونة (سقط ربع مهر من خرجت وثلاثة اثمان
من ثبتت وثمن من دخلت) لان بالایجاب الاول سقط نصف مهر الواحدة منصفا
بین الخارجة والثابتة فسقط ربع كل ثم بالایجاب الثانی سقط الربع منصفا بین
الثابتة والداخلة ﴾ وقبل الوطئ مهرلری برابر اولان اوچ عورتنی
منوال مشروح اوزره اوچونه مبهم اوله‌رق ایكی ایقاعله تطلیق ایلسه خروج
ایدن عورتك مهرنك ربعی وثابته اولان عورتك مهرنك اوچ ثمنی ودخول
ایدەنك بر ثمنی ساقط اولور زیرا ایجاب اول ایله عورتك برینك مهرنك نصفی
خارجه ایله ثابته بیننده منصفا ساقط اولمغله هر بریندن ربع ساقط اولدی
صكره ایجاب ثانیله ثابته ایله داخله میانه‌سنده بالمناصفه ربع دخی ساقط
اولدی وقبل الوطئ ایله تقیید ایجاب اول بینونت افاده ایدوبده كندونك

اصابت ایتدیکی زوجهٔ ثابته ایجاب ثانی‌یه محل اولمغه باقیه قالمیوبده بومعناده
عتق کبی اولمق ایچوندر ﴿ (واما المیراث) لهن من ربع اوثمن
(فللداخلة نصفه) لانه لایزاحمها الا الثابتة (والنصف الآخرین
الخارجة والثابتة نصفان) لعدم المرجح ﴾ اما نسوهٔ مشروحه‌لر ایچون ولد
ویاولد ابن بولنورسه ثمن یوقسه ربع میراثی داخله ایچون آنک نصفی واردر
زیرا کندویه زوجیتده انجق برثابته مشارکه اولور بلکه لاعلی التعیین خارجه
ایله ثابته‌نک بری مزاحم اولور ونصف آخر خارجه ایله ثابته بینتده نصفیت
اوزرینه‌در میانه‌لرنده مرجح بولنمغله ﴿ (وعلی کل واحدة منهن عدة
الوفاة احتیاطا) لاالطلاق لعدم الدخول ﴾ وزوجات مشروحه‌دن هربرینک
اوزرینه احتیاطا لامرالفروج وفات عدتی لازمه‌در دخول بولنمغله طلاق
عدتی لازمه اولمدی ﴿ (والوطئ والموت بیان فی طلاق) بائن (مبهم) کقوله
لامرأتیه احدا کما بائن فوطئ احداهما اوماتت کان بیانا للاخری قیل وکذا
التقبیل لاالطلاق وهل التهدید بالطلاق کالطلاق کالعرض علی البیع کالبیع
لم اره ﴾ طلاق بائن مبهمده وطئله موت بیاندرکه مثلا ایکی عورتی اولوب
کندولرینه سزلردن بریکز بائندر دیوب بعده آنلردن برینی وطئ ایتسه ویافات
ایلسه اول وطئ ویاموت دیکرینک مطلقه اولدیغی بیان اولدیغی کبی ایمدی
طلاق غیر موطوئه ایله حیاتده اولان عورتک اوزرینه واقع اولور وطلاق
مبهم رجعیده وطئی بیان اولمز مطلقهٔ رجعیه‌نک وطئ حلال اولدیغندن بعضیلر
مقدمات وطئ اولان تقبیلده وطئ کبیدر کندی ایله بیان اولور دیدیلر طلاق
مبهمده مجددا برینه تعیینله طلاق ویرسه دیکرینی بیان اولمز زیرا عدتده اولدقجه
مطلقه‌یه طلاق واقع اولور ایمدی برینه طلاق دیکرینک مطلقه اولمسنه دلالت
ایتمز وطلاقله تهدید وتخویف طلاق کبیمیدر وعتق مبهمده بیعه عرض بیع
کبیمیدر شارح رحمه الله تعالی بوکا دائر کلام وبحث کورمدم دیولکن اشباهده
ومجرده عرضک بیع کبی اولمسنی تصریح واردر ﴿ (کبیع) ولوفاسدا (وموت)
ولوبقتل العبدنفسه (وتحریر) واومعلقا (وتدبیر) ولومقیدا (واستیلاد) وکذاکل
تصرف لایصح الافی الملك ککتابة واجارة وایصاء وتزویج ورهن (وهبة وصدقة) واو
غیر (مسلمتین) ذکره ابن الکمال لان المساومة بیان فهذه اولی بلاقبض بدائع (فی) حق
(عتق مبهم) ﴾ مسألهٔ مشروحه‌ده طلاق بائن مبهمده وطئله موتک بیان اولمسی
عتق مبهمده بیعله وما عطف علیهلرك بیان اولدیغی کبیدر ایمدی کندولرینه
احدکما حر دینیلان ایکی عبدك بری فاسدا ویاصحیحا وباتا ویاخیار شرطله وقبض
اولسون ویا اولمسون بیع اولنسه دیکرینک عتق اولندیغی بیان اولنور بیع

عتقه منافی اولمغله وهرنقدر عبدك کندی نفسنی قتلیله اولورسه‌ده موت
وتحریرکه احدکما حر دیدکدنصکره مجددا برینك عتقنی تصریح هرنقدر تعلیقله
اولوب مثلا مقدما احدکما حر دیدکدنصکره برینه ان دخلت الدار فانت حر دیسه
امدی عتق تعلیق اولنمیان عبد آخر عتقه تعین ایدر وتدبیر هرنقدر مقید
اولورسه‌ده دیکرنده عتق تعین ایدر کندودن مقصود الی الموت انتفاعی ابقا
اولمغله واستیلادکه برندن ولد طلبیچون استفراشله‌ده عتق مبهمده دیکرنده
عتق بیان اولور بوتدبیرك مافوقنده اولمغله وکتابت واجاره وایصاکه برینك
برآخر کسه‌یه وصیت اولنمسی وتزویج ورهن کبی هر برانجق ملکده صحیح اولور
تصرف دخی ینه بویله دیکرینك عتقنی بیاندر وابن کمالك بیاننه کوره هرنقدر
کندولرده تسلیم بولنمزسه‌ده صدقه ایله هبه دخی دیکرینك عتقنی بیاندر
بونلرده ملك هرنقدر انجق قبضله تمام اولورسه‌ده مساومه بیان اولمغله بونلرده
بلا قبض اولورسه‌ده بیان اولمسی بالطریق الاولی‌در ﴿ کقوله احدکما حر ففعل
ماذکر تعین الآخر ولو قیل له ایهما نویت فقال لم اعن هذا عتق الآخر ثم ان قال
لم اعن هذا عتق الاول ایضا وکذا الطلاق بخلاف الاقرار اختیار ﴾ شارح
رحمه الله تعالی عتق مبهم منجزه مثال بیان ایدرکه مارالذکر مسئله‌لرك بیانی
سیدك ایکی رأس عبدنه بریکز حردر دیوب صکره سابق الذکر بیع امثالی
فعللرك برینی ایشلسه آخری عتقه تعین ایدر اشبو مزبور احدکما حر کلامنی تفوه
ایدن کسه‌یه بونلردن قنغیسنی قصد ونیت ایتدك دیو استفسار اولندقده برینه
اشارتله بونی قصد ایتمدم دیسه دیکری عتق اولنور صکره بومرادم دکل ایدی
دیسه اولکی عتق اولمیانده عتق اولان کبی عتق اولنور ایکی عورتك طلاقیده
ینه بویله‌در اما اقرار بونك خلافنده‌درکه برکسه اشبو ایکی کسه‌نك برینك
بنده بیك درهمی واردر دیوب صکره کندویه اشبواقرار ایتدیکك کسه بوکسه میدر
دیو سؤال اولندقده بو دکلدر دیسه دیکرینه اقرار ایتمش اولمز میانه‌لرنده
فرق بودرکه طلاقله عتاقده قائللرینه تعیین واجبدر بس برندن نفی ایتمکله
اقامة للواجب دیکرنده تعیین ایدر اما اقرارده مقره بیان واجب دکلدر
مجهوله اقرار لازم اولمغله کندویه بیانیله جبر اولنمز وبرینی نفی دیکرینی تعیین
اولمز ﴿ ولوجنی احدهما تعین الجانی وعلیه الدیة دفعا للضرر والواجبة ﴾
مزبور کندولردن برینك عتقیله تکلم اولنان عبدزك بری برجنایت ایتسه
عتقه جانی تعین ایدر ودفعا للضرر عن المولی دیت وارش کندونك اوزرینه
ترتب ایدر ﴿ (لا) یکون (الوطئ) ودواعیه بیانا (فیه) وقالا هو بیان حبلت
اولا وعلیه الفتوی لعدم حله الا فی الملك ﴾ عتق مبهمده وطئ ودواعیسی

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اولان تقبیل ولمس و نظر بشهوة الى الفرج امام اعظم رحمه الله تعالى نزدنده
بیان اولمدی کندولرنده ملك ثابت اولمغله حتى استخداملری سیده جائز اولدی
وکندولرینه جنایت اولنسه ارشی وشبهه ایله وطئ اولنسه لر مهری سید کدر
زیرا عتق مبهم بیانه معلقدر وشرطه تعلیق اولنان نسنه شرطدن مقدم
بولنمز امامین رحمهما الله تعالى وطئ بیاندر بیوردیلر کرك حامل اولسون
وکرك اولمسون وفتوی اشبو امامین رحمهما الله تعالىنك قوللری اوزرینه در
مسلك ظاهر حالنه مناسب اولان وطئك حلنك انجق ملکده اولمسنه بناً
دیکرینك عتقه متعین اولمسیدر ✻ (وکذا الموت لایکون بیانا فی الاخبار)
اتفاقا (فلوقال لغلامین احدکما ابنی او قال لجاریتین احدا کما ام ولدی فمات احدهما
لایتعین الباقی للعتق ولا للاستیلاد) لان الاخبار یصح فی الحی والمیت بخلاف
الانشاء ✻ بنه بویله موت اخبارده اتفاقا بیان اولمز امدی برکسه ایکی رأس
عبدنه خبر ویروب دیسه که سزك بریکز بنم اوغلومدر ویا ایکی جاریه سنه
بریکز ام ولدمدر دیوب بعده آنلردن بری وفات ایتسه باقیکه حیاتده قلان
عتق واستیلاده تعین ایتمز زیرا اخبارکه خبر ویرمك حیده ده صحیح اولور
میتده ده اما انشا اخبارك خلافنه در انجق حیاتده اولانه خاصدر ✻ (قال
لامته ان کان اول ولد تلدینه ذکرا فانت حرة فولدت ذکر او انثى ولم یدر الاول
رق الذکر) بکل حال (وعتق نصف الام والانثى) لعتقهما بتقدم الذکر ورقهما
بعکسه فیعتق نصفهما ویستسعیان فی نصف قیمتهما ✻ برکسه جاریه سنه
اکر سنك اولکی طوغردیغك ولد مذکر اولورسه سن حره سك دیوب صکره
جاریه مذکر ومؤنث توأم ایکی ولد کتوروب وقنغیسی اول اولدیغی معلوم
اولمسه بهمه حال کرك بنتك اوزرینه سابق ویا لاحق اولسون مذکر رقیق
اولور و مذکرك تقدمنه بناً ام شرطك وجودیله وبنت تبعیتله عتیق
اولهجقلرندن وعکسنده که جاریه نك قزی اول ولد لدیکنده شرط بولنمغله
ایکیسیده رقیق اولملریله بس برحالده عتقلریله و برحالده عدمیله
حکم اولنمغله نصفلری عتق اولنور وقیمتلرینك نصفلرنده ده سعی ایدرلر لکن
بو امامین قولیدر امام محمدك کیسانیاتنده مرسومدرکه برینك عتقیله حکم
اولنمز عتق متیقن اولمغله شکله عتقی ایقاع جائز اولمدیغندن ✻ (شهدا بعتق
احد مملوکیه) ولو امتیه (لغت) عند ابی حنیفة لکونها على عتق مبهم (الا ان تکون
شهادتهما (فی وصیة) ومنها التدبیر فی الصحة والعتق فی المرض (او طلاق مبهم)
فتقبل اجماعا ✻ ایکی کمسه برکسه نك ایکی مملوکارینك هرنقدر جاریه اولورلرسه ده
برینك عتقیله شهادت ایتسه لر امام اعظم رحمه الله تعالى نزدنده شهادة

مزبوره عتق مبهم اوزره اولمغله لغو اولور زیرا امام مشار الیه عندنده عبد عتقنی
دعوی ایتدکجه آنك عتقی اوزرینه شهادت مقبوله اولمز بو مقامده عبد
مجهول اولمغله کندودن دعوی متصور اولمدی امامین رحمهما الله تعالى
ایکی عورتنك برینی تطلیق ایلدی دیو شهادت صورتنده جوازنه قیاسا بونده
دخی شهادة مشروحه نك مقبولیتنه ذاهب اولدیلرده برینه عتقی ایقاعله امر
اولنور دیدیلر الا شهادتلری وصیتده اولوب مثلا مولی ایکی عبدینك برینی مرض
موتنده عتق ایتدی دیو ویا صحتنده تدبیره قطع ایتدی ومرضنده عتق ایتدی
ویا طلاق مبهمده اولورسه اجماعا مقبوله اولور ✻ والاصل ان الطلاق المبهم یحرم
الفرج اجماعا فیکون حق الله تعالى فلا تشترط له الدعوی بخلاف العتق المبهم
فلا یحرمه عنده لکن لم یجز ان یفتی به فلیحفظ ✻ مسئلهٔ مشروحه ده اصل وقاعده
بودرکه طلاق مبهم اجماعا فرجی حرام ایدر یعنی برینی بیان ایده نه دك ایکیسیده
حرام اولورده حق الله اولمغله کندوده دعوی شرط اولمز اما عتق مبهم بونك
خلافنه در امام اعظم رحمه الله تعالى قتنده فرجی تحریم ایتمز لکن بونکله افتا
جائز دکلدر واشباهك کتاب القضاسنده منظومهٔ ابن وهباندن نقلا
مرسومدرکه دعواسز کندوده شهادت مقبوله اولان شهادت حسبه سکز
محلده در وقف وطلاق وطلاقك تعلیقی وجاریه نك حریتی وتدبیری وخلع
وهلال رمضان ونسب واشباه صاحبی بشده بن زیاده قلدم دیرحد
زنا وحد شرب وایلا وظهار وحرمة مصاهره ✻ (کما) تقبل (لو شهدا بعد موته
انه) ای المولی (قال فی صحته) لقنیه (احد کما حر على الاصح) لشیوع العتق
فیهما بالموت فصار کل خصما متعینا وصححه ابن الکمال وغیره ✻ وصورة مشروحه ده
شهادتك قبولی نتکیم ایکی کمسه سیدك وفاتندنصکره صحتنده خالص
ایکی عبدینه بریکز حردر دیدی دیو شهادت ایتسه لر قول اصح اوزره
شهادهٔ مذکوره نك مقبوله اولدیغی کبیدر بعضیلر صحتده عتق وصیت
اولمدیغندن شهادة مشروحه نك عدم مقبولیتنه ذاهب اولدیلر ومقبوله اولمسی
موتله عتق عبدلرك ایکیسینه شایع اولمغله هر برلری خصم متعین اولدیغنه مبنیدر
وابن کمال وغیریلری اشبو قولی تصحیح ایلدی ✻ فروع شهدا بعتق سالم ولا
یعرفونه عتق ✻ ایکی کمسه برسیدك سالم نام عبدنی عتق ایتدی دیو شهادت
ایدوب لکن عبدك کندوسنی بالذات بلمسه لر اشبو شهادت مقبوله اولور وعبد
عتق اولنور ✻ ولو له عبد ان کل اسمه سالم وجحد فلا عتق کشهادتهما بعتقه سالم
لمعینة سماها فنسیا اسمها وبطلاق احدی زوجتیه وسماها فنسیاها لم تقبل
للجهالة فتح والله تعالى اعلم ✻ برکسه نك سالم نام ایکی عبدی اولوب وآنلردن

هر برینك عتقنی انكار ایدر كن ایكی كمسه لاعلی التعیین سالمی عتق ایتدی دیو شهادت ایتسه‌لر اشبو شهادتده جهالت اولمغله مقبوله اولمز نتكم ایكی عبدی اولان مولانك برینك اسمنی تعیین ایدرك عتق ایتدی دیو شهادت ایدوب لكن آنك اسمنی اونتسه‌لر وایكی عورتنك برینك اسمنی یادایدرك تطلیق ایتدی دیو شاهدلر شهادت ایدوب لكن اسمنی یاد اولنانده نسیان واقع اولمغله اسمنی ذكر ایده‌مسه‌لر جهالتنه بناً شهادت مقبوله اولمدیغی كبی شاهدلر تحمللری وجهی اوزره معلوم اولان شیئه شهادت ایده‌مدیلر والله تعالى اعلم واستغفر الله العظیم

(باب الحلف بالعتق)

عتق حقنده اولان مسائل تنجیزیی ذكرندنصكره تعلیق بیانه شروع ایدوب مصنف كتاب جزاه الله تعالى یوم الحساب دیركه اشبو باب حلف بالعتق بابیدركه عتقی برشرطه تعلیقك بیانیدر (قال ان دخلت الدار فكل مملوك لی یومئذ حر عتق من له حین دخوله) ولولیلا سواء (ملكه بعد حلفه اوقبله) لان المعنى یوم اذدخلت فاعتبر ملكه وقت دخوله برکسه اگر داره دخول ایدرسم اول كونده مالك اولدیغم هر برعبد ویاجاریه حردر دیسه گرك حلفندنصكره مالك اولسون وگرك حلفندن اول دخولی وقتنده كندونك ملكنده اولان مملوكی عتق اولنور دخولی هرنقدر گیجه‌ده دخی اولورسه‌ده یعنی بومقامده یومدن مراد مطلق وقتدر ممتد اولمیان دخول فعلنه مضاف اولمغله ظاهر الفظده هرنقدر اذكلمه‌سنه مضاف ایسه‌ده اذلفظنك معناسی مراد دكلدر همان كندوبی ایراد جملهٔ محذوفه‌دن عوضی تكثیردر اصل معنی یومئذ دخلت دیمكدر امدی وقت دخولنده مالكیتی اعتبار اولنیدی مملوك آدمی كبی مذكر ومؤنثه شاملدر (و) لذا (لولم یقل یومئذ عتق من له وقت حلفه فقط كقوله كل عبدلی او املكه حر بعد غد) اوبعد شهر اعتبر وقت حلفه لان لی او املكه للحال فلا یتناول الاستقبال حتى لولم یملك شیئا یوم حلفه لغا یمینه پس ملك یوم دخولده معتبر اولمغله مزبور حالف یومئذ لفظنی تكلم ایتمسه انجق حلفی وقتنده كندونك ملكی اولان عتق اولنور نتكم حالفك هر برعبدكه یارین ویابن اكا مالك اولورم ویارندنصكره ویا برماهدن صكره حردر دیسه آنده حلفی وقتی اعتبار اولندیغی كبی زیرالی لفظی متعلق اعتباریله كه مثلا ثابت در ویا املكه صیغه‌سی حال ایچوندر استقباله متناول اولمز حتى حلفی كوننده برشیئه مالك اولمسه یمینی لغو اولور (ودبر بكل

عبدلی او املكه حر بعد موتی من) كان (له) مملوك (یوم قال) هذا القول (لا) یكون مدبرا مطلقا بل مقیدا (من ملكه بعده و) لكن (ان مات عتقا من الثلث) لتعلیقه بالموت فتصیر وصیة سیدك بنم موتمدنصكره هر برعبدم ویا كندویه مالك اولدیغم حردر قولیله اشبو كلامی تكلمی حیننده كندویه مالك اولدیغی مملوكی مطلقا تدبیره قطع ایتمش اولور مملوك لفظنك اعرابنده صواب اولان نصبدر لكن مطلع اولدیغمز نسخه‌لرك املاسی نصب املاسی دكلدر ودبر معلوم صیغه‌سیله‌در واشبو قول مشروحی تكلمدن صكره مالك اولدیغی عبد مدبر مطلق اولمز بلكه مدبرمقید اولور لكن وفات ایتدكده قول مزبوری تكلم ایتدیكی وقتده ملكنده اولان وبعدالقول مالك اولدیغی مملوكلر ثلثدن عتق اولنورلر موته تعلیقله وصیت اولمغله (المملوك لایتناول الحمل) لانه تبع لامه (فلا یعتق حمل جاریة من قال كل مملوكلی ذكر فهو حر) ولولم یقل ذكر لدخل الحامل فی عتق الحمل تبعا مملوك لفظی حمله متناول اولمز زیرا حمل اناسنه تابع اولمغله اعضاسندن برعضوكبی اولور حتى كفارته كفایت ایتمز وكندویه فطره واجبه اولمز ومنفردا بیعی جائز اولمز مملوك مطلق ذكر اولنددقده انجق اصالة واستقلالا مملوكه صرف اولنور امدی بنم هر بر مالك اولدیغم مذكر حردر دین كمسه‌نك جاریه‌سنك حملی عتق اولنمز وذكر لفظنی ذكر ایتمسه حامل اولان داخل اولمغله تبعا حملی دخی عتق اولوردی (وكذا) لفظ المملوك والعبد لایتناول (المكاتب) والمشترك ویتناول المدبر والمرهون والمأذون على الصواب ولونوی الذكور اولم ینوالمدبرین وفی ممالیكی كلهم احرار لم یدین لدفع احتمال التخصیص بالتأكید بنه بویله مملوك وعبد لفظلری مكاتبه ومشتركه متناول اولمز زیرا مزبورلر على الاطلاق مملوك كامل دكللردر وقول صواب اوزره مدبره ومرهونه ومأذونه شاملدر وكل مملوكلی حر قولیله مذكر اولان مملوكه نیت ایتسه ویا مدبره نیت ایتمدم دیسه اشبو نیتی دیانة اولور قضاء اولمز اما مملوكلریمك كلیسی حرلردر قولنده رجاله نیت ایتسه‌ده نسایه ایتمسه اشبونیتنده دیانةده تصدیق اولنمز كلهم ایله تخصیص احتمالنی دفع ایتمكله اما كل مملوكلی بونك خلافنه‌در انده تأكید اولمغله فروع حلف لایعتق عبده فكاتب او اشترى قریبا او اشترى العبد نفسه حنث بركمسه عبدمی عتق ایتم دیو یمین ایدوب بعده عبدنی كتابته قطع ایدوب اول دخی سعی ایدوب بدل كتابتی ادا ایله حر اولسه ویاذی رحم محرم قریبنی اشترا ایتسه ویا عبد كندی نفسنی اشترا ایتسه اشبو صور ثلثه‌ده حالف یمیننده حانث اولور زیرا كتابت بدل كتابتی اداسیه تعلیقله عتقدر

وقريبنى اشترا اعتاقه مباشرتدر اوچنجيده عبدى كندى نفسنه بيع اعتاقدر
﴿ان بعتك فانت حر فباعه فاسدا عتق وصحيحا لا﴾ بركسه عبدنه اكر بن سنى
بيع ايدرسم حرسك ديوب بعده كندوبى بيع فاسد ايله بيع ايلسه عتق
اولور بونده ملك بعد البيع باقيدر انجق تسليمله زائل اولور واكر بيع صحيحله
بيع ايدرسه عتق اولمز زيرا عتق معلقك نزولى بعد الشرط اولور بيعدن صكره
ايسه كندونك ملكندن خروج ايتمكله عتق اولمدى ﴿ان دخلت دار فلان
فانت حر فشهد فلان وآخر انه دخل عتق وفى ان كلمته لا لانها على فعله واوشهد
ابنا فلان انه كلم ابا هما جازت ان جحد وكذا ان ادعى عند محمد وابطلها الثانى﴾
بركسه عبدنه اكر سن فلان كسه‌نك دارينه دخول ايدرسه‌ك حرسك
ديوب بعده صاحب دار اولان فلانله برآخر كسه دخى داره دخول ايتدى
ديو شهادت ايتسه‌لر عتق اولور دخول عبدك فعلى اولوب صاحب دارك آنده
شهادتنده تهمت اولمديغندن شهادتى مقبوله اولدى واكر سن فلانله تكلم ايدرسك
حرسك خصوصنده تكلم ايدنله برآخر كسه‌لر شهادت ايتسه‌لر مقبوله اولمز
كندو نفسنك فعلنه شهادت اولمغله اشبو صورتده تكلم ايدن كسه‌نك ايكى
اوغلو شهادت ايتسه‌لر كه بابالرى انكله تكلم ايتدى ديو اشبو شهادت جائز
اولور اكر اب انكار ايدرسه بابالرينك عليهنه شهادت اولمغله ينه بويله
اب كلامى دعوى ايدرسه امام محمد رحمه الله تعالى نزدنده اوغوللرينك شهادتلرى
مقبوله اولور اما مشار اليه تهمتك وجودنده منفعتى اعتبار ايتدى وامام ابى يوسف
شهادة مشروحه‌يى ابطال ايلدى مجرد دعوى وانكار اولمغله ابنلر بابالرينك دعوى
ايتديكى شيده كندولرينك صدقنى اظهار ايتدكلرندن هر نقدر منفعت وتهمت اولمز ايسه‌ده
والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب

﴿(باب العتق على جعل)﴾

جعل جيمك ضمى وعينك سكونيله بركسه‌يه ايش مقابلنده تعيين اولنان
عوضدر بو مقامده عتق على مال مراددر ﴿بالضم ويفتح المال﴾ لفظندن بور
ضمله‌در ومفتوحده اولور مال معناسنه‌در ويفتح تعبيريله فتحك قلتنه اشارت
ايدر وفتحى شارحدن غيرى براحد ذكر ايتمدى ﴿(اعتق عبده على مال) صحيح
معلوم الجنس والقدر (فقبل العبد) كل المال (فى المجلس) يعم مجلس علمه لو غائبا
(عتق) وان لم يؤد لانه معلق على القبول لا الاداء حتى لو رد او اعرض بطل﴾
بركسه معلوم الجنس والقدر مثلا اون درهم ويا ثوب ويا فرس مثللو صحيح مثلا

خمر اوليان مال اوزرينه عبدنى عتق ايدوب اول دخى مجلسده مالك كليسنى
قبول ايلسه عتق اولنور هر نقدر ادا ايتمزسه‌ده زيرا عتق قبوله معلقدر ادايه
دكلدر حتى عبد رد ايتسه ويا مجلسدن قيام ويا بر عمل آخره اشتغال كبى برشيله
اعراض ايلسه عتق باطل اولور اما مالك وصفى بيان اولنمسه ضرر ايتمز
جنسى بيان اولنمغله آندن وسط اخذ ايدر وقيمتنى ادا ايلسه مولى قبوليله جبر اولنور
ومجلس علمى مجلسنده عام اولور اكر غائب اولورسه ﴿(و) اما (او علقه بادائه)
كان اديت فانت حر (صار مأذونا) له دلالة وهل يصح حجره تردد فيه فى البحر
(لا مكاتبا) لانه صريح فى تعليق العتق بالاداء﴾ واكر سيد عبدك عتقنى
مالك اداسنه تعليق ايدوب مثلا سن مالى ادا ايدرسك حرسك ديرسه عبده
تجارته دلالة اذن ويرلمش اولور واشبو اذندن كندوبى حجر ومنع صحيح اولورمى
بحرده اولوب واولمسنده تردد اولنندى لكن اولمسى طرفى ظاهردر ديو محشى
علامه طحطاوى تصريح ايلدى اشبو تعليق صورتنده مولى عبدنى كتابته
قطع ايتمش اولمز زيرا بو عتق مالى ادايه تعليقده صريحدر كتابته تصريح مثلا
كاتبتك على الف على ان تؤدى لى كل شهر كذا ديمكله‌در ﴿وهو يخالف المكاتب
فى عشرين مسئلة ذكر منها تسعة فقال (فلا يتوقف) عتقه (على قبوله ولا يبطل
برده وللمولى بيعه قبل وجود شرطه) وهو الاداء ولو باعه ثم اشتراه هل يجب
قبول ما يأتى به خلاف﴾ واشبو ادايه تعليقله عتق على مال يكرمى مسئله‌ده
مكاتبه مخالفدر مصنف مرحوم آنك طقوزنى بيانه آغاز ايدوب ديركه ايمدى
اشبو عتقى مالك اداسنه تعليق اولنان عبدك عتقى كندونك قبولنه توقف ايتمز
ورديله باطل اولمز مجرد مالى اداسيله عتق اولور اما مكاتبده قبول شرطدر
وبونده عتقك شرطى اولان ادا بولنمزدن مقدم مولانك كندوبى بيعى جائزدر
واكر بدلى ادادن مقدم كندوبى بيع ايتسه‌ده صكره اشترا ايتسه ينه كتورديكى
بدلى قبول مولايه واجب اولورمى بونده ائمه ميانه‌لرنده خلاف واقع اولمشدر
امام ابى يوسف واجب وامام محمد دكل بيورمشلردر لكن عبد عتق اولنور
﴿(وعتق بالتخلية) بحيث لو مد يده للمال اخذه (ولو ادى عنه غيره تبرعا
او امر غيره بالاداء فادى (لا) يعتق لان الشرط اداؤه ولم يوجد (كما) لا يعتق
(لو) قيد بدراهم فادى دنانير او بكيس ابيض فدفع فى كيس اسود او بهذا
الشهر فدفع فى غيره او (حط عنه البعض بطلبه وادى الباقى)﴾ وبدل عتق
اولان مال ايله سيدك ماييننى تخليه كه حضورينه بلا مانع شرعى وضع ايدوب
سيد يدنى اوزادوب اخذه مقتدر اولمغله‌ده عتق اولور محشى حلبى ديركه اشبو
تخليه مشروحه ايله مكاتبده عتق اولور بوكا كوره بونك بو محلده ذكرى غلط

اولور محلنده اولمز وعبد ایچون غیری کسه تبرعا بدل عتق ادا ایلسه ویا غیره
عبد ادا ایله امر ایدوبده اول ده ادا ایلسه آزاد اولمز کندونك اداسی اولان
شرط بولنمدیغندن کتابت معاوضه اولمغله کندوده تعلیق اعتبار اولنمدیغندن
بونك خلافنه اولدی نتکم مولی بدلی دراهمله تقیید ایتسه ده کندی دنانیر
ادا ایتسه ویا بیاض کیسه ایله ویا فلان شهر ایله تقیید ایتسه ده سیاه کیسه ده
واول ماهك غیریده دفع ایتسه حاکمك حکمی وتراضیسز عتق اولمدیغی کبی
اما کتابتده عدم عتقه یا حکم قاضی ویا کندولرینك تراضیلرندن لازمدر ویا عبدك
طلبیله بدلك بعضنی مولی تنزیل ایدوبده باقی‌یی ادا صورتنده بنده عتق اولمدیغی کبی
﴿وكذا لو برأه (اومات المولی واداه الی الورثة) لعدم الشرط بل العبد باکسابه
للورثة کما لومات العبد قبل الاداء فترکته لمولاه بل له اخذ ماظفر به اوما فضل
عنده من کسبه ولو ادی من کسبه قبل التعلیق عتق ورجع السید بمثله علیه﴾
بنه بویله سید مزبور عبدك ذمتنی بدلك کلیسندن ویا بعضیسندن ابرا ایتسه
عتق اولمز اما کتابت بونك خلافنه‌در آنده ابرا ایله عتق اولور ویا مولی وفات
ایتسه‌ده عبد بدلی ورثه‌یه ادا ایتدکده عتق اولمدیغی مثللو زیرا بونده دخی
شرط معدومدر بلکه عبد کسبلرینك جمله سیله ورثه‌نکدر نتکم قبل الادا عبد
وفات ایتسه ترکه‌سی مولانك اولوب عتق اولمدیغی کبی مکاتب ینه بونك خلافنه‌در
بو بحرده صورة مخالفتك اون درد نجسیدر ومولی ایچون مادام عبد بدلی
ادا ایتمدکجه ظفر بولدیغی عبدك مالنی اخذ واردر بوده بحرده طقوزنجی
صورتدر ویابدلی ادا ایدوب عتق اولندقده عبدك عندنده کسب ایتدیکی مالدن
زیاده‌یی مولی ایچون اخذ واردر مکاتب بونك خلافنه‌در بوده اوننجیدر
تعلیقدن مقدم عبدك کسب ایتدیکی مالدن بدل عتقی عبد ادا ایتسه عتق اولور
وسید اول قدر مبلغله کندویه رجوع ایدر کتابت ینه بونك خلافنه‌در بوده
اون بدنجیدر ﴿(وتقیید اداؤه بالمجلس) ان علق بان وباذا الا ولا یتبعه اولاده
بخلاف المکاتب فی الکل﴾ وصورة مشروحه‌ده تعلیق ان کلمه‌سیله اولورسه
بدلك مجلسده اداسیله تقیید اولنور واکر مجلس مختلف اولوب مثلا اعراض
ایدوب ویابر عمل آخره شروع ایتدکدنصکره بدلی ادا ایتسه عتق اولمز واکر تعلیق
اذا ایله اولورسه مجلسله تقیید اولنمز واکر عتقی ادای بدله تعلیق اولنان جاریه
اولوب برولد کتوروب صکره بدلی ادا ایله عتق اولسه ولدی کندویه تابع
اولوب عتق اولمز صور مشروحه‌نك کلیسنده مکاتب بونك خلافنه‌در
﴿(وهو) ای المال (دین صحیح یصح التکفیل به بخلاف بدل الکتابة)
فانه لاتصح الکفالة به وهذه الموفیة عشرون﴾ واشبو تعلیقده مال صحیح

(دیندر)

دیندر کندویه تکفیل صحیح اولور لکن بو محله سؤال ایراد اولنور که قبل اداء
البدل بو مقامده دین بوقدر سید عبدنك اوزرینه برشی واجب قیله‌مدیغندن
وبعد الادا ینه دین اولمز ایمدی اشبو کلامك بو محلده ایرادنك وجهی یوقدر
بلکه بو محلده بو مسئله‌یی ذکر غلطدر محلی متنك اعتق عبده علی مال فقبل العبد
فی المجلس عتق دیدیکی محلدر صاحب بحرك ایتدیکی کبی نتکم اول محلده
مشار الیه فاذا قبل صار حراوماشرطه دین علیه حتی تصح الکفالة به دیدی
بدل کتابت بونك خلافنه‌در آنده کفالت صحیحه اولمز زیرا آنده دین کندویه منافی اولان
رقیتله ثابتدر دین صحیح انجق ادا ویاابرا ایله ساقط اولان دیندر واشبو مسئله مار الذکر
تعلیق العتق بالادانك کتابته مغایر اولدیغی مواضعی یکرمی‌یه توفیه وتکمیل ایدن مسئله‌در
وعشرون کلمه‌سنده صواب اولان موفیه‌یه مفعول اوله‌رق یا ایله عشرین‌در
﴿ویزاد مافی الذخیرة لو علقه بالف فاستقرضها ودفعها لمولاه عتق ورجع الغریم
علی المولی لان غرماء المأذون احق بماله حتی تتم دیونهم ولو استقرض الفین
فدفع احداهما واکل الاخری فللغریم مطالبة المولی بهما لمنعه بعتقه من بیعه
بدینه﴾ ذخیره‌ده ذکر اولنان یکرمی اوزرینه زیاده اولور که برکسه عبدنك
عتقنی بیکه تعلیق ایدوب وآنی عبد استقراض ومولاسنه ادا ایلسه عبد عتق اولور
شرط اولان ادا بولنمغله وغریمکه عبده بیك درهم قرض ویرن داین مولا اوزرینه
رجوع ایدر زیرا عبد مأذونك غریملری کندونك مالنه احقلردر دینلری تمام
اولنه‌دك اکر دیناره وفا ایدر مال وار ایسه واکر مزبور عبد ایکی بیك استقراض
ایدوب بیکنی سیدینه ادا وبیکنی کندوسی اکل ایتسه غریم ایچون ایکی بیکی
مولادن مطالبه واردر سیدك عبدی عتقیله غریمك دینی ایچون بیعندن منع
ایتدیکنه بناً وعبددنده مطالبه ایتسه اولور بو دخی مکاتبك خلافنه اولدی
زیرا اشبو ایکی صورت مکاتب حقنده تقدیر اولنورسه داین انجق کندودن
مطالبه ایدر مأذون اولمغله مولادن ایتمز ﴿(ولو قال انت حر بعد موتی بالف
ان قبل بعده) ای موته (واعتقه) مع ذلك (وارث او وصی او قاض عند امتناع
الوارث) وهو الاصح لان المیت لیس باهل للاعتاق (عتق) بالالف والولاء للمیت
(والا) یوجد کلا الامرین (لا) یعتق بذلك﴾ برکسه عبدنه سن بنم موتمدنصکره
بیك مقابلی حرسك دیوب وفاتندنصکره عبد قبول ووارث ویامیتك ترکه‌سنه
وصیسی ویا وارثك امتناعی وقتنده قاضی قبول مزبور ایله برابر عبدی عتق
ایلسه بیك مقابلی عتق اولور وولاء میت ایچون اولور وارثك اولمز وعصبه
بنفسه‌لری وارث اولور اناث وارثه اولمزلر اکر ولاء ابتدا ورثه‌نك اولیدی آنده
اناثده داخل اولوردی واصح اولان عتقك قبول واعتاقله اولمسیدر مقابلی بعضك

فقط قبول ايله اولور مزبورلردن برينك لازم دكلبدر قوللريدر ومزقوملرك برينك عبد قبوليله برابر عتق ميتك اعتاقه اهل اولمديغنه مبنيدر ومار الذكر قبول ايله واعتاقلرك ايكيسى بردن بولنمزلرسه فقط سيدك قول سابقيله عتق اولمز ﴿(ولوحرره على خدمته حولا) مثلا كاعتقتك على ان تخدمنى سنة (فقبل عتق فى الحال) وفى ان خدمتنى سنة فانت حر لايعتق الا بالشرط فلوخدمه اقل منها اوعوضه عنها اوقال ان خدمتنى واولادى فمات بعض اولاده لايعتق لان ان للتعليق وعلى للمعاوضة﴾ بركسه عبدنى كندويه برسنه خدمت ايتمك اوزره تحرير ايدوب مثلا اعتقتك على ان تخدمنى سنة ديمك كبى عبد دخى قبول ايلسه فى الحال عتق اولور زيرا برشى اوزره عتقده قبولك مجلسده بولنمسى شرطدر سائر عقود كبى مقبولك بولنمسى شرط دكلدر واداة شرطدن ان كلمه سيله تعبير ايدوب ان خدمتنى سنة فانت حر قولنده انجق شرطكه خدمتله عتق اولور زيرا معلق انجق معلق عليه اولان شرطله بولنور پس اشبو ان كلمه سيله تعليق صورتنده عبد برسنه دن اقل خدمت ايتسه وياخدمتنه بدل كندويه برعوض ويرسه ويامولى تعليقنده ان خدمتنى واولادى ديوب اولادينك بعضيسى وفات ايتسه شرط معدوم اولمغله عتق اولمز وان كلمه سى تعليق ايچون اولمغله شرحده كى صورتده معلق عليه بولنمدقجه معلق بولنمدى وعلى معاوضه ايچون اولوب ومعاوضه ده سائر عقود معاوضاتده اولديغى مثللو قبول كفايت ايتمكله متنده كى صورتده مجرد قبول كفايت ايتدى ﴿(وخدمه) الخدمة المعروفة بين الناس (مدته) ايا كانت (فان) جهلت او (مات) هوولو حكما كعمى (اومولاه قبلها) ولو خدم بعضها فبحسابه (تجب قيمته) فتؤخذ منه للورثة اومن تركته للمولى﴾ صورت مشروحده مدة خدمت برسنه ويا اقل ويا اكثرهرنه ايسه تعليقك عقبنده عبد بيتده وياخارج بيتده سيدك ناس ميانه لرنده معروفه خدمتيله كندويه خدمت ايدر شق حطب وقطع حجرا مثالى خدمت شاقه تكليف اولنمز واكر مدت مجهوله اولوب وياعبد حقيقة وعمى مثللو حكما وفات ايتسه ويا قبل الخدمة مولاسى وفات ايتسه عبدك قيمتى كندونك اوزرينه واجبه اولوركه ورثه ايچون كندودن اخذ اولنور مولانك وفاتنده كوره ورثه نك مولى مقامنه قائم اولديغى خدمت منفعت قبيلندن اولمغله ميراث اولمديغنه مبنيدر واكر عبدك كندوسى وفات ايدوب وتركه سى ده اولورسه آندن عبدك قيمتى مولى ايچون اخذ اولنور واكر عبد مدتك بعضيسنده خدمت ايدرسه حسابنجه مؤاخذه اولنور ﴿وعند محمد تجب قيمة خدمته وبه نأخذ حاوى﴾ وامام محمد رحمه الله تعالى

نزدنده عبدك كندونك قيمتى واجبه اولمزده خدمتنك قيمتى واجبه اولوركه اجر مثلى ديمك اولور وانجق بوقول ايله عمل ايدرز ﴿وهل نفقة عياله اوفقيرا على مولاه فى المدة كالموصى له بالخدمة اويكتسب للانفاق حتى يستغنى ثم يخدم المولى كالمعسر بحث فى البحر الثانى والمصنف الاول﴾ ومزبور عبد فقير اولورسه عيالنك نفقه سى مدة خدمتنده مولاسى اوزرينه لازمه اولورمى موصى له بالخدمته لازمه اولديغى كبى يوقسه اهل وعياله انفاق ايچون برمقدار شيله مستغنى اولنه دك برمدت كسب ايدوب ده صكره برمدتده سيده خدمتمى ايدر معسر كبى بحرده بحث وتفصيل ايله شق ثانى يى اختيار ايلدى ومصنف مرحوم شق اولى اختيار ايلدى فليراجع ظاهر اولان صاحب بحرك مختاريدر ﴿(كبيع عبد منه بعين) كبعتك نفسك بهذا العين (فلهكت) اواستحقت (تجب قيمته) وعند محمد تجب قيمتها﴾ صورة سابقه ده كه اختلاف بركسه نك عبدنى كندى نفسنه برعين مقابلنده بيع ايدوب مثلا سننك نفسنى سكا اشبو عين مقابله سنده بيع ايتدم ديمك كبى بعده اول عين هلاك اولوب ويا مستحق چيقلسه امامينه كوره عبدك قيمتى امام محمده كوره عينك قيمتى واجبه اولديغى كبيدر ميانه لرنده فرق يوقدر (ولو قال) رجل لمولى امة (اعتق امتك بالف على على ان تزوجنيها ان فعل) العتق (وابت) النكاح (عتقت) مجانا (ولاشئ له على امره) لصحة اشتراط البدل على الغير فى الطلاق لا فى العتاق ﴾ بركسه برجاريه نك مولاسنه سن جاريه كى بنم اوزريمه بيك درهمه بكا تزويج ايتمك قولى اوزره عتق ايله ديو اول دخى عتق ايدوب وجاريه نكاحدن امتناع ايتسه باد هوا عتق اولنور ومولى ايچون آمره برشى لازم اولماز طلاق قدده غير اوزره بدل اشتراطى صحيح اولوب عتاقده اولمديغندن ﴿(ولوزاد) لفظ (عنى قسم الالف على قيمتها ومهرها) اى مهر مثلها لتضمنه الشراء اقتضاء (و) لذا (تجب حصة ما سلم) اى القيمة (وتسقط حصة المهر)﴾ واكر مزبور قائل على بدلنه عنى لفظنى زياده ايدرسه بيك جاريه نك قيمتيله مهر مثلى اوزره تقسيم اولنور عنى لفظى تقديرا شرايى متضمن اولمغله مثلا قيمتى بيك مهر مثلى بش يوز فرض اولنسه بيكك ايكى ثلثى قيمتك حصه سى بر ثلثى مهرك حصه سى اولور بناء برين مولانك تسليم ايتديكى رقبه نك قيمتدن حصه سيكه بيكك ايكى ثلثى آمره واجب اولور ومهردن حصه سى اولان ثلث ساقط اولور تزوجدن ابا ايدوب بضع تسليم اولنمغله ﴿(فلونكحت) القائل (فحصة مهر مثلها) من الالف (مهرها) فيكون لها (فى وجهيه) ضم عنى وتركه (وما اصاب قيمتها) فى الاولى هدرو (فى الثانية لمولاها) باعتبار تضمن الشراء وعدمه﴾ واكر مزبوره جاريه نكاحدن امتناع ايتيوب قائله تزويج اولنورسه بيكدن جاريه نك مهر مثلنه عائد اولان

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

حصه عنی لفظنی ضم وترك صورتلرنده كندونك مهری اولور صورت اولی كه عنی ضم اولنمدیغنه نظرا قیمتنه اصابت ایدن حصه هدر صورت ثانیه كه ضمنه كوره مولاسنك اولور عنی لفظنك شرایی تضمنی وعدم تضمنی اعتباریله زیرا اعتق عنی قولی بعهامنی واعتقها عنی تقدیرندهدر وبتضمن الشراء وعدمه قولنده لف ونشر مشوش واردر ❊(اعتق) المولی (امته علی ان تزوجه نفسها فزوجته فلها مهر مثلها) وجوزه الثانی اقتداء بفعله علیه الصلوة والسلام فی صفیة قلنا كان علیه الصلاة والسلام مخصوصا بالنكاح بلا مهر ❊ بركسه كندی جاریهسنی نفسنی كندویه تزویج ایتمك اوزره عتق ایدوب اول دخی نفسنی كندویه تزویج ایلسه امام اعظم وامام محمد رحمهما الله تعالی عندلرنده اول جاریه ایچون مهر مثل واردر عتق مال اولمدیغله مهریته صالح اولمدیغنه بناً بس مهر صحیح اولمز وامام ثانیكه ابی یوسف اشبو مقامدن مستفهم اولان نعو یضی تجویزایله عتقك صداق اولمسیله حكم ایلدی رسول اكرم ونبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلمك ام المؤمنین صفیه بنت حیینك حقنده وقوعیافته اولان سبایای خیبردن كندولرنی اخذ وعتق ونكاح بیوروب وعتقنی مهر قیلدقلری فعل شریفلرینه اقتدأ امام اعظم رحمه الله تعالی طرفلرندن جواب ممكنكه رسول اكرم ونبی افخم صلی الله تعالی علیه وسلمك صفیه رضی الله تعالی عنها حقندهوقوعبولان بلامهر نكاح شریفلری كندولرینه بلا مهر نكاح خاصه اولدیغنه مبنیدر یوقسه عتق مقابلهسنده دكلدر ❊(فان ابت فعلیها) السعایة فی (قیمتها) اتفاقا وكذا لواعتقت المرأة عبدا علی ان ینكحها فان فعل فلها مهرها وان ابی فعلیه قیمته ❊ صورة مشروحهده جاریه نكاحدن ابا وامتناع ایدرسه اتفاقا اوزرینه قیمتنده سعی لازم اولورینه بویله برعورت عبدنی كندویه نكاح ایتمك شرطیله عتق ایلسه اگرعبد كندویی تزوج ایدرسه عورت ایچون مهر واردر واكر ابا ایدرسه عبد قیمتنی كندویه ادا اوزرینه واجب اولور ❊(ولوكانت المعتقة علی ذلك (ام ولده) فقبلت عتقت (فا) نا (بت) نكاحه (فلاشیٔ علیها) خانیة لعدم تقوم ام الولد ❊ مزبوره تزوجی شرطی اوزره عتق اولنان جاریه سیدنك ام ولدی اولوب وشرطی قبولیله عتق اولنوب ونكاحدن امتناع ایدرسه اوزرینه برشی لازم اولمز ام ولدك قیمتی اولمغله ❊ فرع قال اعتق عنی عبدا وانت حر فاعتق عبدا جیدا لایعتق وفی ادالی یعتق لانه ادخال فی ملكه فیكون راضیا بالزیادة واما العتق اخراج لان كسبه ملك للمولی ❊ بركسه كندی عبدنه سن بندن ناشی برعبد عتق ایلهسن حرسك

دیوب اول دخی برعبد جید عتق ایلسه اول كسهنك كرك كندونك عبدی وكرك عبدنك عتق ایلدیكی عبدجیددن بریسی عتق اولمز زیرا قائل مزبور ملكندن زیادهیی اخراجه راضی اولمز اما قائلك بكا برعبد ادا ایله سن حرسك قولنده اداسی صورتنده كندوسی عتق اولور زیرا عبد جیدی ادا سیدك ملكنه زیادهیی ادخالدر بوكا ایسه هركم اولسه راضی اولور اما صورة سابقهده عبد جیدی اعتاق ملكندن اخراجدر زیرا كندونك كسبی مولاسنك ملكیدر هرنقدر كندویه عتقه اذن ویررسهده لكن كلامندن خارج زیادهیی ملكندن اخراجه بركسه راضی اولمز والله تعالی اعلم واستغفر الله العظیم

❊(باب التدبیر)❊

وقتا كه حال حیاتدهاولان عتق بیانندن فارغ اولندیسه بعدالموت اولان عتقك بیانه شروع اولندی ❊(هو) لغة الاعتاق عن دبر وهو ما بعدالموت وشرعا (تعلیق العتق بمطلق موته) ولو معنی كان مت الی مأة سنة ❊ اشبو تدبیر لغتده اعتاق عن دبركه وفات ایتدكدنصكره كی عتقدر اصل دبر ضمتینله هر برشیدن قبلك خلافیدر وتدبیرك دبردن اخذی حیاتدنصكره اولدیغنه مبنیدر وشرعده مدبرك عتق مطلق موتنه تعلیقدر وتعلیق هرنقدر مولانك اگربن یوزسنهیهدك وفات ایدرسم حرسك قولی مثلاو معنی دخی اولورسهده بس بوان مت الی مائة سنة قولی هرنقدر لفظا مقید ایسهده معنی مطلقدر مطلق موتك لفظا ومعنی مطلق اولدیغی انت حر بعدموتی قولی كبیدر ایمدی برصفتله مقیداولان موت مقیدنه عتق تعلیق خارج قالدی ان مت من مرضی هذا قولی كبی ❊ وخرج بقید الاطلاق التدبیر المقید كما سیجیئ وبموته تعلیقه بموت غیره فانه لیس بتدبیر اصلا بل تعلیق بشرط ❊ مصنف مرحومك بمطلق موته قولندن فهم اولنان اطلاق قیدیله مرض مثلاو برقید ایله مقید اولان تدبیر مقید خروج ایلدی نتكم قریبا كلور وبموته قولیله غیرك موتنه تعلیقی خروج ایلدی زیرا اشبو غیرك موتنه تدبیری تعلیق اصلا كه نه مطلق ونه مقید تدبیر دكلدر بلكه شرطه تعلیقدر ❊(كاذا) اومتی اوان (مت اوهلكت اوحدث بی حادث (فانت حر) اوعتیق اومعتق (اوانت حرعن دبر اوانت مدبر اودبرتك) زادبعد موتی اولا ❊ سابق الذكر تدبیرمثلا مولانك اذا ویامتی ویاان مفادی اگر بن وفات ایدرسم ویاهلاك اولورسم ویا بكا برحادث حدوث ایدرسه كه مراد موتدر سن حرسك ویاعتیق ویامعتقسك ویا سن بندنصكره حرسك

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

وياسن مدبرسك وياسنى تدبيره كسدم ديمسى كبى بعد موتى لفظنى زياده ايدوب
مثلا انت مدبر بعد موتى ديسون ويا ديمسون فى الحال اول ساعتده مدبر اولور
زيرا تدبيرى موتدنصكره يه مضاف قيلدى موتدنصكره ايسه تدبير اولمديغندن
بعد موتى قولى لغو اولديده انت مدبر قولى باقى قالدى حاصل كلام الفاظ تدبير
اوچ قسمدر برى تدبير ايله تصريح ايدوب دبرتك ديمك كبى وياحرتى مابعد
الموته مضاف قيلوب انت حر بعد موتى ديمك كبيدر وايكنجيسى مولانك ان مت
فانت حر قولى مثلو تعليق لفظيله اولمسيدر اوچنجيسى وصيت لفظيله اولمسيدر
مثلا مولانك كندى عبدنه اوصيت لك برقبتك اوبعتقك ديمسى كبى
بس عبد كندى نفسنه مالك اولمغله كندويى وصيت عتق عد اولندى
وكندويه مالنك ثلثنى وصيت ايلسه ينه بو يلجه در ❊ (او انت حر يوم اموت)
اريدبه مطلق الوقت لقرانه بما لايمتد فان نوى النهار صح وكان مقيدا (او ان مت
الى مائة سنة) مثلا (وغلب موته قبلها) هو المختار لانه كالكائن لامحالة وافاد
بالكاف عدم الحصر حتى لواوصى لعبده بسهم من ماله عتق بموته ولو بجزء لا
والفرق لايخفى وذكرناه فى شرح الملتقى ❊ وياخود تدبير اكر بن وفات ايدرسم
سن وفات ايتديكم كونده حرسك ديمك كبى واشبو يوم لفظيله مطلق
وقت اراده اولنور ممتد اولميان فعله مقارن اولمغله امدى مولى كرك نهارا وفات
ايتسون وكرك ليلا عبد عتق اولنور واكر يوم اموت قوليله نهاره نيت ايدرسه
كلامنك حقيقتنه نيت ايتديكندن نيتى صحيح اولور وتدبيرى مقيد اولور عتقنى
لامحالة اولميه جق شيئكه نهارا موتنه تعليق ايتمكله زيرا ليلا موتنده اولور
بس مقيد اولنجق نهارا وفات ايدرسه عتق اولنور وكندويه بيعى جائز اولور
❊ كذا فى البحر ❊ وياخود مولانك اكر بن مثلا يوز سنه يه دك وفات ايدرسم
سن حرسك ديمسى كبى اكر اول قدر حياتى مأمول اولميوب آندن مقدم وفاتى
ظن غالب اولورسه انجق مختار اولان قول بودر زيرا بوده لامحالة اولان شى
كبيدر ومانن مرحوم كاف امت قولنده كى كافله تدبيرك صورت مشروحه يه
عدم حصرنى افاده ايدر حتى بركسه عبدنه مالندن برسهمله كه مثلا سدسنى
وصيت يلسه كاندونك وفاتيله عبدى عتق اولنور واكر مالندن برجزئله
وصيت ايدرسه موتيله عبد عتق اولمز ميانه لرنده فرق خفى دكلدر وشارح
رحمه الله تعالى فرقى ملتقى اوزرينه اولان شرحنده ذكر ايتدكدير بيان بيوردقلرى
فرق بودركه جزء برشىء مبهمدن عبارتدر آنده تعيين ورثه نك اولمغله عبدك رقبه سى
وصيت تحتنده داخل اولمز اما سهمكه مثلا سدس جزئك خلافنه دركه وصيته
داخلدر امدى رقبه نك سدسى وصيته داخل اولمغله عتق اولندى ❊ (دبر

عبده ثم ذهب عقله فالتدبير على حاله) لما مر انه تعليق وهو لايبطل بجنون ولا
رجوع (بخلاف الوصية) برقبته لانسان ثم جن فمات بطلت ❊ بركسه
كندى عبدنى تدبيره كسوب بعده عقلى زائل اولسه تدبيرى حالى او زره باقيدر
زيرا ما سبقده مرور ايتديكه اشبو تدبير تعليقدر بو ايسه جنونله ورجوعله
باطل اولمز شرحك ولا رجوع قولى متنك ولايقبل الرجوع قولنى تكرار در
اما بر عبدك رقبه سنى بركسه يه وصيت ايدوب بعده مجنون اولوب وفات ايتسه
تدبيرك خلافنه در وصيت باطله اولور بطلت بدلنه فانها تبطل ديسه اولى ايدى
❊ (ولايقبل) التدبير (الرجوع) عنه (ويصح مع الاكراه بخلافهما) فالتدبير
كوصية الافى هذه الثلاث اشباه ويزاد مدبر السفيه ومدبر قتل سيده ❊ وتدبير
كندودن رجوعى قبول ايتمز واكراهله صحيح اولور وصيتك خلافنه اوله رق
بس تدبير وصيت كبيدر لكن اشبو مارالذكر اوچ صورتده كه جنون ورجوع
واكراهده دكل ومخالفتده بو اوچك اوزرينه سفيهك مدبرى ايله وسيدنى
قتل ايدن مدبر زياده اولنور كه سفيهك وسيدنى قتل ايدن مدبرك تدبيرلرى اولور
وصيتلرى اولمز ومدبرك بيعى صحيح اولمز وموصى بهك بيعى صحيح اولور بو دخى
مواد مخالفتدن اولمغله حصره منع وارد اولور ❊ (فلا يباع المدبر) المطلق
خلافا للشافعى فلو قضى بصحة بيعه نفذ وهل يبطل التدبير قيل نعم نعم لو قضى
ببطلان بيعه صار كالحر ❊ امدى مدبر مطلقك بيعى جائز اولمز ابن عمر رضى الله
تعالى عنهمادن روايت اولان { لايباع المدبر ولا يوهب وهو حر من الثلث }
حديث شريفنه بناً امام شافعى رحمه الله تعالى ايچوندر اختلاف مشار اليه
بيعنى تجويز بيوردیلر امدى بيعنى جائز كورن قاضى مدبرك بيعنك صحتيله حكم
ايلسه حكمى نافذ اولور وتدبير باطل اولورمى عند البعض اولور كه تدبيرى
فسخ اولور بلى مولى عبد مدبرى بيع ايتدكده عبد حنفى قاضيسنه مرافعه
اولوب مشار اليه قاضى دخى بيعك بطلانى وتدبيرك لزوميله حكم ايلسه اول
عبد حر كبى اولور كه بيعى جائز اولمز ❊ (ولا يوهب ولا يرهن) فشرط واقف
الكتب الرهن باطل لان الوقف فى يد مستعيره امانة فلا يتأتى الايفاء والاستيفاء
بالرهن به بحر ❊ دخى مدبرى مولاسى هبه ايدوب ملكندن بغير عوض اخراج
ايدهمز ورهنده ايدهمز زيرا رهن وارتهان ايفاى دين واستيفاى دين قبيلندندر
بو ايسه بيعى موجب ماليت اقتضا ايدر امدى كتب وقف ايدن اصحاب
خيراتك كتابلرينك انجق رهنله اخراج اولنمسنى شرط قيلملرى باطلدر
وقف مستعيرنك يدنده امانت اولمغله رهنله كندويى ايفا واستيفا
حاصل اولمز ❊ (ولا يخرج من الملك الا بالاعتاق والكتابة) تعجيلا

BELEDİYE KÜTÜPHANESİ No.

للحرية وسيتضح فى بابه والحيلة لمريد التدبير على وجه يمكن بيعه
ان يدبره مقيدا كان مت وانت فى ملكى او ان بقيت بعد موتى فانت حر ❊
مدبر سيدينك ملكندن خروج ايتمز الا حريتى تعجيل ايچون اعتاق وكتابته خروج ايدر
وقريبا بابنده ايضاح اولنور كه كتابته قطع اولنان مدبر اكر ديلرسه قيمتنك
ايكى ثلثنده سعى ايدر وياخود سيدى كندودن غيرى بر شى ترك ايتمكسزين
وفات ايدرسه بدل كتابتك كليسنده سعى ايدر بر عبدك بيعنه مالك اولور وجه اوزره
تدبير اراده ايدن كمسه ايچون حيله اول عبدى مقيدا كه اكر سن بنم ملكمده
ايكن وفات ايدرسم ويا بنم وفاتمدنصكره سن باقى قالورسك سن حرسك ديمك كبى
قول ايله آنى تدبيره كسمكدر ❊ (ويستخدم) المدبر (ويستأجر وينكح والامة
توطأ وتنكح) جبرا (والمولى احق بكسبه وارشه ومهر المدبرة) لبقاء ملكه فى الجملة ❊
عبد مدبر استخدام واستيجار وانكاح اولنور وجاريۀ مدبره جبرا وطئ وانكاح
اولنور يعنى تصرفات مشروحه ده ولاية جبر سيد كدر ومولى مدبرك كسبنه
وكندولرينه واقع اولان جنايتدن اخذ اولنان ارشنه ومدبره نك مهرنه احق
واليقدر فى الجمله ملكى باقى اولمغله ❊ (وبموته) ولو حكما كلحاقه مرتدا
(عتق) فى آخر جزء من حياة المولى (من ثلثه) اى ثلث ماله يوم موته الا اذا قال
فى صحته انت حرا ومدبر ومات مجهلا فيعتق نصفه من الكل ونصفه من الثلث
حاوى ❊ وسيدك موتيله مدبرى حياتندن آخر جزئندن وفاتى كوننده موجود
مالنك ثلثندن عتق اولنور وموتى دار حربه مرتدا لحاق مثللو هرنقدر حكماده
اولورسه ده لحاق لفظى لامك فتحيله در لكن بونده عتقك سببى موتدر ديو مصنف
رحمه الله ك بياننده نظرا عتقك آخر جزدن متأخر اولمسيدر وبموته قولنده ضمير
بدلنه اسم ظاهر من حياة المولى كلامنده مولى بدلنه ضمير ايراد اولنسه اولى اولوردى
الامولى صحتى حالنده عبدنه سن حرسك ويا مدبرسك ديوب ومجهلا كه مرادينى
بيان ايتميجى اولديغى حالده وفات ايدسه انت حر قولنه نظرا نصفى مالنك كليسندن وانت
مدبر قولنه نظرا نصفى ثلثندن عتق اولنور واكر قول مزبورى سيد مرض موتنده
ديرسه نصفنك هر بر لرى ثلثدن اعتبار اولنور واكر مرادينى بيان ايدوب حريتى
ويا تدبيرى تعيين ايدرسه اول اولور حاويده بو يلجه مقيددر ❊ (وسعى) بحسابه ان لم يخرج
من الثلث و (فى ثلثيه) لان عتقه من الثلث (ان لم يترك غيره وله وارث لم يجزه)
اى التدبير (فان لم يكن) وارث (اوكان واجازه عتق كله) لانه وصية ولذا لو قتل
سيده سعى فى قيمته كمدبر السفيه ولو قتلته ام الولد لاشئ عليها كما بسطه فى الجوهرة ❊
واكر مولى مزبور مدبرك غيرى برمال ترك ايتميوب وكندى ايچون تدبيره اجازت
ويرميان وارث اولورسه عبد قيمتنك ايكى ثلثنده سعى ايدر عتق ثلث مالدن

(اولوب)

اولوب كندونك غيرى مالى اولمغله كندونك ثلثى عتق اولنور وثلثدن
چيقمزسه حسابنجه سعى ايدركه ثلثدن قيمتنك خمسى چيقارسه درت خمسنده
سدس خروج ايدرسه بش سدسنده سعى ايدر واكر وارث اولميوب ويا اولوب
اجازت ويررسه عبد مدبرك كليسى عتق اولنور وصيت اولمغله ثلثدن زياده ده
اجازته محتاج اولدى حتى وصيت اولمغله سفيهك تدبيره قطع ايتديكى عبد مثللو
سيدينى قتل ايدن مدبر تدبيره كسلمش اوله رق قيمتنده سعى ايدر واكر سيدينى
ام ولد جاريه قتل ايدرسه قصدا اولورسه قصاص اولور خطأ اولورسه
اوزرينه سعايه دن برشى لازم كلمز نتكم جوهره ده بسط وتفصيل اولندى
❊ (وسعى فى كله) اى فى كل قيمته مدبرا مجتبى وهو حينئذ كمكاتب وقالا حر مديون
(لو) المولى (مديونا) بمحيط ولو دبر احد الشريكين فللآخر خيارات العتق
فان ضمن شريكه فمات سعى فى نصفه مختار ❊ واكر مولى مدبر كندودن اولان
مالك جمله سنى محيط اولان دينله مديون اولورسه مدبر اوله رق قيمتنك كليسنده
سعى ايدر بوكا كوره مزبور مدبر مكاتب كبى اولور ده امام اعظم رحمه الله تعالى
نزدنده شهادتى مقبوله اولمز ونفسنى تزويج ايده مز واما امامين همامين رحمهما الله
تعالى حر مديوندر شهادتى مقبوله اولور ونفسنى تزويجه قادر اولور بيورديلر
ايكى شريكك برى عبد مشتركنى تدبيره كسسه شريك آخر ايچون شريكى موسر
ايسه يدى معسر ايسه آلتى خيار عتق واردر تضمين ساقط اولمغله واكر شريك
ساكت شريكنه حصه سنى تضمين ايتديروب وكندى وفات ايدرسه عبد نصف
آخرده ورثه يه كاملا سعى ايدر ❊ (وولد المدبرة) تدبيرا مطلقا (مدبر) اما المقيد
فلا يتبعها وذكر المصنف فى البيع الفاسد ان ولد المدبر كابيه فتأمل واما تدبير الحمل
فكعتقه ❊ تدبير مطلقله تدبيره قطع اولنوب بعد التدبير كندودن ولد تولد ايدن
مدبره نك ولدى مدبردر سيدنك موتيله عتق اولنور اما تدبير مقيد ايله مدبره نك
ولدى كندويه تابع اولمز ومصنف مرحوم بيع فاسده ذكر ايتديكه مدبرك
ولدى باباسى كبيدر بونى ايوجه تأمل ايله وحملك تدبيرى عتقى كبيدر
❊ (ولو ولدت المدبرة من سيدها فهى ام ولده وبطل التدبير) لانه من الثلث
والاستيلاد من الكل فكان اقوى ❊ ومدبره جاريه سيدندن بر ولد كتورسه
اول جاريه سيدينك ام ولدى اولور وتدبير باطل اولور تدبير ثلثدن واستيلاد
كلدن اولمغله استيلادك قوى اولديده اضعفك حكمنى ابطال ايلمدى
❊ (وبيع) ووهب ورهن المدبر المقيد (كان قال له ان مت فى سفرى او مرضى
هذا (او الى عشرين سنة مثلا) مما يقع غالبا او ان مت اوغسلت اوكفنت
او ان مت اوقتلت خلافا لزفر ورجحه الكمال ❊ بركمسه نك

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

كندی عبدنه اكربن اشبو سفر مده ويامرضمده ويايكرمی
سنديه دككه غالبا آندن صكره حياتی واقع اولور مدتده‌ك وفات ايدرسم
ويابن وفات ايدوب وياغسل اولنوب وياكفنلنورسم وياوفات ايدوب وياقتل
اولنورسم سن حرسك ديمسی كبی تدبير مقيد ايله مدبری بيع وهبه ورهن
اولنور اوان مت اوقتلت قولنه نظرا امام زفر ايچون اختلاف واردر مشار اليه بونی
تدبير مطلقدر ديدی وكمال قدس سره ده بوقولی ترجيح ايلدی ﴿ اوانت حر بعد
موتی وموت فلان مالم يمت فلان قبله فيصير مطلقا (او انت حر بعدموت فلان)
كما فی الدرر والكنز ورده فی البحر بما فی المبسوط وغيره من انه ليس تدبيرا بل
تعليقا حتی لومات فلان والمولی حی عتق من كل المال ولومات المولی اولا بطل
التعليق ﴾ وياخود سيدك عبدنه سن حرسك بنم وفلان كمسه‌نك موتندن
صكره قولی تدبير مقيددر مادام فلان كندودن مقدم وفات ايتدكجه واكر
فلان كندودن مقدم وفات ايدرسه اول حالده تدبير مطلق اولور وياخود دررده
وكنزده اولديغی مثللو سن فلان كمسه‌نك موتندنصكره حرسك قولی بنه تدبير
مقيددر لكن بونك تدبير مقيد اولمسنی بحرده ومبسوطده وسائر كتبده مبين
ومرسوم اولان مضمون مشروح تدبير دكلدر بلكه تعليقدر حتی مولی حياتده ايكن
فلان وفات ايدوب بعده مولی وفات ايتسه مالك كليسندن عتق اولنور واكر
مولی مقدم وفات ايدرسه تعليق باطل اولوب ورثه مالك اولور مفاديله
صاحب بحر مضمون مشروحی رد ايلدی ﴿ (ويعتق) المقيد (ان وجد
الشرط) بان مات من سفره اومرضه ذلك (كعتق المدبر) من الثلث لوجود
الاضافة للموت ﴾ موته اضافته بناءً مدبر مطلقك ثلثدن عتق اولنديغی مثللو
مقيدده عتق اولنور اكر اول سفرنده ويا اول مرضنده وفاتيله شرط بولنورسه
ايمدی بعدالموت حكم مطلقده ومقيدده مختلف اولمز ﴿ (قال ان مت من مرضی
هذا فهو حر فقتل لايعتق بخلاف) مالوقال (فی مرضی) ففرق بين من وفی ﴾
بركمسه اكر شو مرضمدن وفات ايدرسم عبدم حر اولسون ديوب بعده قتل
اولنسه عتق اولنمز واكر فی مفاديله مرضمده ديرسه بونك خلافنه‌دركه عتق
اولنور ايمدی من ايله فی ميانه‌لرنده فرق اولنمش اولدی زيرا من كلمه‌سی تعليل
وسببيت افاده ايدر پس مراد ديمك اولور كه اكر موت بر مرض سببيله بولنورسه
حردر قال ايسه آنك غيريدر وفی لفظی افاده ايدركه اكر موت شو مرضده
بولنورسه هرنقدر سبب آخر ايله اولسه‌ده اولور ﴿ ولوله حمی فتحول صداعا
اوبعكسه قال محمد هو مرض واحد مجتبی ﴾ بركسه‌ده حمی مرضی اولوب
صكره صداعه متحول اولسه ويا مقدم صداع اولوب بعده حمايه متبدل

اولسه امام محمد رحمه الله تعالی مزبور مرضلر بر درقنغيسنده وفات ايدرسه
شرط بولنمش اولور ديدی ﴿ (وقيمة المدبر) المطلق (ثلثا قيمته قنا) بهيفتی (و)
المدبر (المقيد يقوم قنا) درر عن الخانية ﴾ مدبر مطلقك قيمتی قن اوله‌رق
قيمتك ايكی ثلثيدر انجق بوقول ايله فتوی ويريلور بونك مقابلی صدر شهيدك
نصفيدر قوليدر مدبر مقيد قن اوله‌رق قيمتلنورده قن اوله‌رق قيمتنك كليسنده
سعی ايدر ﴿ وفيها عنها صحيح قال لعبده وانت حر قبل موتی بشهر فمات بعد
شهر عتق من كل ماله زاد فی المجتبی ولمولاه بيعه فی الاصح ﴾ وينه خانيه‌دن
نقلا مذكوردركه صحيح وسالم اولان بركمسه عبدنه خطابا سن بنم موتمدن
برماه مقدم حرسك ديوب بعده برماهدن صكره وفات ايتسه مالنك كليسندن
عتق اولنور ومجتباده قول اصحده اكر مولی بوقولدنصكره برآيدن زياده
ياشرسه كندويه اول عبدی بيع جائزدر مضمونی زياده ايلدی اما قول
مزبوری مريض اولان كمسه ديرسه بعدالشهر وفاتنه نظرا ثلثدن عتق اولنور
﴿ فروع قال مريض اعتقوا غلامی بعد موتی انشاء الله تعالی صح الايصاء
وفی هو حر بعد موتی انشاء الله تعالی لم يصح لان الاول امر والاستثناء فيه
باطل والثانی ايجاب فيصح الاستثناء ﴾ برمريض ورثه‌لرينه بنم فوتمدن
صكره انشاء الله تعالی بنم غلاممی عتق ايديكز ديسه اشبو وصيتی صحيحه
اولور ثلثدن چيقار واوزرلرينه عتق واجب اولور وبنم غلامم بندنصكره
حردر انشاء الله تعالی قولنده ايصاسی صحيح اولماز اولكی امر اولوب كندوده
استثنا باطل اولوب وايكنجی ايجاب اولوب استثنا كندوده صحيح
اولديغندن والله تعالی اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب

(باب الاستيلاد)

اشبو باب بلاغت نصاب استيلاده دائر مسائل بياننده در استيلاد ايله
تدبير بعد الموت عتقه استحقاقده متحد اولوب لكن تدبير ايجاب باللفظ
اولمغله ما قبلنه مناسب اولديغنه بناءً تقديمه شايان كورلدی ﴿ (هو)
لغة طلب الولد من زوجة اوامة وخصه الفقهاء بالثانی ﴾ استيلاد
لغتده زوجه‌دن وياقنه ويامدبره جاريه‌دن ولد طلب ايتمكدر لكن فقها
استيلادی ثانيه كه امه‌دن ولد طلبنه خاص قلديلر ﴿ (اذا ولدت)
ولوسقطا (الامة) ولومدبرة (من سيدها) ولوباستدخال منيه فرجها
(باقراره) وينبغی ان يشهد لئلا يسترق ولده بعد موته (ولوحاملا)

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

﴿ كقوله حملها وما فى بطنها منى كما مر فى ثبوت النسب وهذا قضاء اما ديانة فيثبت بلا دعوة كاستيلاد معتوه ومجنون وهبانية ﴾ بر جاريه هر نقدر مدبره ده اولورسه سيدندن اقراريله بر ولد كتورسه واقراری هر نقدر حامل ايكن اولورسه ده مثلا اشبو جاريه نك حمل ويا بطننده كى بندندر ديمسى كبى نتكم ثبوت نسبده مرور ايلدى وكتور ديكى ولد هر نقدر مستبان الخلقه سقطا اولورسه ده مزبوره جاريه ام ولد اولور ومدبره اولديغنه نظرا كندونك حريتى ايچون تدبير واستيلاد سببلرى جمع اولمش اولور وولدك سيدندن اولمسى هر نقدر جماع له اولميوب بلكه مولاسنك مثلا استفخاذيله نازل اولان منيسى فرجنه ادخاليله اولورسه ده اولور ومولايه كوره لايق وسزاوار اولان ولد دنيايه كلدكده اشبو ولد بندندر ديو اشهاد اتمكدر كه حتى فوتندنصكره ولدى استرقاق اولنميه بلكه حملى حالنده دخى اشهاد حسندر واشبو جاريه نك ولدنك نسبنك ثبوتنك سيدك اقرارنه توقفى انجق قضاءدر اما ديانة بينه وبين الله تعالى ده معتوهله مجنونك استيلادلرى كبى بلا دعوه نسبى ثابت اولور ومولايه كوره جاريه سيله جماع ايدوب وكندوبى زنا تهمتى مواضعندن حفظ ايتدكده لايق اولان ولد بندن دكل ديو نفى نسب اتمكدر ومزبور معتوهله مجنون دعوته اهل اولمدقلرندن بلا دعوة كندولردن نسبك ثبوتنه ابن وهبان نظمله اشارت ايدركه (نظم) وزوعة اوجنة ولدت له ❊ ولم يدعيه ام ولد تصير ❊ يعنى بر جاريه معتوه ويا مجنون مولاسندن بر ولد كتورسه كندولرى بندندر ديو دعوى ايتمكسزين مزبوره جاريه ام ولد اولور ﴿ (او) ولدت (من زوج) تزوجها ولو فاسدا كوطئ بشبهة فولدت (فاشتراها الزوج) اى ملكها كلها او بعضا (فهى ام ولد) من حين الملك فلو ملك ولدها من غيره فله بيعه ﴾ ويا خود مثلا غيرك معتده سنى نكاحله وطئ بشبهة مثلاو نكاح فاسد ايله كندوبى تزوج ايدن زوجدن بر ولد كتوروب بعده زوج كندوبى اشترا ايدوبكه كندويه كلا ويا بعضا مالك اولسه حين مالكيتندن اول جاريه ام ولد اولور ومالكيتى هر نقدر هبه ويا وصيتله اولورسه ده ايمدى مزبور زوج اول جاريه نك ديكر زوجندن اولان ولدنه مالك اولسه كندويه اول ولدى بيع جائز اولور زيرا مزبور ولد كندويه جاريه يه شرعا ام ولددر ديو حكم اولندقده پيدا اولمشيديكه حتى حكمنى اكا جذب ايديدى اعتبار ولدك مالكيتى وقتنده اولمسنه در بوايسه مقدم تولد اتمشدر ﴿ وكذا لو استولدها بملك ثم استحقت اولحقت ثم ملكها فان عتق ام الولد يتكرر بتكرر الملك كالمحارم بخلاف المدبرة ﴾ وبنه بويله بركسه بر جاريه يى ملكله استيلاد ايدوب صكره بر آخركسه مستحق چيقوب

(بغدر)

بغدر ديو اقامت بينه ايلسه ويا جاريه دار حربه لاحقه اولوب بعده بنه اول جاريه يه يا مستحقدن ويا سابيدن مثلا اشترا ايله مجددا مالك اولسه اول جاريه ام ولد اولور برام ولدى مولاسى عتق ايدوب صكره معاذ الله تعالى مرتده ودار حربه لاحقه اولوب بعده سبى اولنوب بنه مولاى سابق كندوبى اشترا ايلسه ام ولدلك عودت ايدرده ثانيا وثالثا ملكك تكريله متكرر اولور محارمده اولديغى مثللو كه بركسه كندونك ذو رحم محرمنه مالك اولوب اوزرينه عتق اولنوب بعده مرتده ودار حربه لاحقه اولدقدنصكره سبى اولنوب بنه مالك اولسه ثانيا وثالثا عتق اولنديغى كبى لكن شارحك عباره سنك ظاهرى عتقك تكريدر بوايسه بحرك وهنديه نك تصريحلرينه منافيدر واصوب اولان اشبو مسئله يى ماقبلنده مرتبط اوله رق فاء تفريعيه ايله تصديرسز مسئلهٔ مستقله قلمق مناسب ايدى اما مدبره ام ولدك خلافنده دركه مولاسى كندوبى عتق ايدوب صكره مرتده وسبى اولنوب كندويه مالك اولسه مدبره اولمز ﴿ (حكمها) اى المستولدة (كالمدبرة) وقدم (الا) فى ثلاثة عشر مذكورة فى فروق الاشباه والبيع الفاسد من البحر منها (انها تعتق بموته من كل ماله) والمدبرة من ثلثه) من غير سعاية والمدبرة تسعى ولو قضى بجواز بيعها لم ينفذ بل يتوقف على قضاء قاض آخر امضاء وابطالا ذخيرة وينفذ فى المدبرة كما مر ﴾ مستولده نك حكمى مدبره نك حكمى كبيدر نتكم ماسبقده مصنفك لاتباع المدبرة قولنده مرور ايتدى الا اشباهك فروقنده وبحردن بيع فاسدده مذكوره اولان اون اوچ محلده ام ولدك اوزرينه ترتب ايدن اثر مدبره نككى كبى دكلدر مواضع مشروحه دندر سيدك موتيله مالنك كليسندن ام ولدك بلا سعاية عتق اولنمسى مدبره مالنك ثلثندن وسعايه ايله عتق اولور وام ولدك بيعنك جوازيله بر قاضى حكم ايلسه بو حكم نافذ اولمز بلكه بو حكم امضاء وابطالا قاضئ آخرك قضاسنه توقف ايدر ومدبره ده ماسبقده متن وشرحده باب التدبيرده فلا يباع المدبر المطلق خلافا للشافعى قولنده مرور ايتديكى مثللو قاضئ شافعى نك مدبره نك بيعنك جوازيله حكمى نافذ اولور قضاء آخره توقف ايتمز ﴿ (وان ولدت بعده ولدا ثبت نسبه بلا دعوة) اذا لم تحرم عليه بنحو نكاح او كتابة او وطئ ابنه او المولى امها فحينئذ لو ولدت لاكثر من ستة اشهر لا يثبت الا بدعوة والا فى المزوجة فلا يثبت بل يعتق عليه بدعوته ولو لاقل من ستة اشهر ثبت بلا دعوة فسد النكاح لندب استبرائها قبله بحر وقد مناه فى نكاح الرقيق وثبوت النسب ﴾ ام ولد اولكى ولددن صكره بر ولد دخى كتورسه آنك نسبى بلا دعوة كندودن ثابت اولور اكر اوغلونك اول ام ولدى وطئ ويا كندونك كتابتى ويا رجل آخر

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

نكاحی ویا ام ولدك اصول ویا فروعنی وطئ مثلا و شبهه كندونك اوزرینه حرام
اولمش ایسه واكر اشیاء مزبوره نك بریله ام ولدی كندویه حرام اولمش ایسه اكر
مدة حرمتدن مقدم التی آیدن اكثرده ولد كلورسه اول ولدك نسبی كندودن
انجق بندندر دعواسیله ثابت اولور الا تزویج اولندیغنه كوره نسب بندندر
دیسه دخی كندودن اولمز ولد فراشك اولمغله معلوم النسب زوجك اولور
غایتی اقراریله مؤاخذه اولنور ده دعواسنه بناء كندونك اوزرینه عتق
اولنور واكر نكاحدن التی ماهدن اقلده ولد كلورسه بلادعوة نسب مولادن
اولور ونكاح فاسد اولور مولانك نكاحدن مقدم جاریه یی استبراسی مندوب
اولمغله واستبرانك ندبنی نكاح رقیق وثبوت نسبده تقدیم ایلدك متنك وشرحك
اول محلده اولان عبارهسی وله اجبارقنه وامته ولوام ولد ولا یلزمه الاستبراء
بل یندب فلو ولدت لاقل من نصف حول فهو من المولی والنكاح فاسددر
❊ (لكنه ینتفی بنفیه من غیر توقف علی لعان) لان الفراش اربعة ضعیف
للامة ومتوسط لام الولد وعلم حكمهما وقوی للمنكوحة فلا ینتفی الا باللعان
واقوی للمعتدة فلاینتفی اصلا لعدم اللعان ❊ لكن ولد ثانی لعانه توقف
ایتمكسزین مولانك نفیله منتفی اولور زیرا فراش درت قسمدر جاریه نككی ضعیف
ام ولدككی متوسطدر وبونلرك حكملری معلوم اولدیكه بلادعوة كندولردن
نسب ثابت اولمز ومنكوحه نككی قویدر انجق لعانله منتفی اولور وطلاق بایندن
عدتده كی زوجه نككی اقوی دركه بونده لعان اولمدیغندن نسب اصلا
منتفی اولمز زیرا لعانك شرطی منكوحه ویا معتدهٔ رجعی زوجیتك قیامیدر
تنكم لعان باینده مرور ایلدی ❊ (الا اذا قضی به قاض) غیر حنفی یری ذلك
فیلزمه بالقضاء (او تطاول الزمان) وهو ساكت كامر فی اللعان لانه دلیل
الرضاء بحر (فلا) ینتفی بنفیه فی هاتین الصورتین ❊ الانسب مولانك
نفیله منتفی اولمز اكر نسبك ثبوتیله حنفی اولمیان وولد ثانینك نفینك عدم
صحتنی رأی ایدن قاضی حكم ایدرسه قضاایله ولد ثانینك نسبی كندویه لازم
اولور كه اول قضا اختلافی رفع ایدر ویاخود لعانده مرور ایتدیكی وجه اوزره
مولانك سكوتیله زمان تطاول ایدرسه بینه نفیله نسب منتفی اولمز
تطاول زمان رضاسنه دلیل اولمغله بس اشبو ایكی صورتده نفیله نسب منتفی اولمز
❊ (اذا اسلمت ام ولد الذمی) یعنی الكافر او مدبرته مسكین (عرض علیه الاسلام فان
اسلم فهی له والا سعت) نظرا للجانبین لان خصومة الذمی والدابة یوم القیامة
اشد من خصومة المسلم (فی) ثلث (قیمتها) قنة (وعتقت بعد ادائها) ای
القیمة التی قدرها القاضی ❊ ذمیكه كافرك ام ولدی ویا مدبرهسی شرف
اسلامله مستسعده اولسه كندویه اسلام عرض اولنور اكر اسلامله مشرف

ISTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اولورسه جاریه كندونكدر یوقسه جاریه سعی ایدر جانبینه نظرا كه ام ولد
حره اولمغله كندودن ذلی دفعله وذمیه جاریهنك سعیله كندودن ضرری
دفعله زیرا یوم قیامتده ذمیله دابهنك خصومتی مسلمك خصومتندن اشددر
حین مخاصمهده كندودن عفو مأمول اولمیوب وكندولری ثوابه اهل
اولمدقلرندن كندولرینه مسلمك ثوابنی اعطانك وكفر وبالنك مسلم اوزرینه
وضعنك وجهی اولمغله خصومتلری باقیه قالمغله ودابهنك وزری یوقكه حتی
آدمی آنی متحمل اوله وكندی ایچون لسان یوقكه براحدن استنصار واستمداد
ویا بر مخلوقه شكوا ایده وحدیث شریفده وارد اولمشكه {من اظلم ممن ظلم
من لایجد له ناصرا غیر الله تعالی} یعنی شول بركسهدن بك ظالم كیم واركه الله عظیم
الشانك غیری كندویه یاردمجی بوله میانه ظلم ایدهوسعیی قنه اولهرق قیمتنك ثلثندن اولور
وقاضینك تقدیر ایتدیكی قیمتی سعیله تحصیل وادا ایتدكدنصكره مزبوره جاریه عتق
اولنور ❊ (وهی مكاتبة فی حال سعایتها) الا فی صورتین (بلا رد الی الرق لو عجزت)
اذ لو ردت لاعیدت (ولو ماتت قبل سعایتها) ولها ولد ولدته فی سعایتها سعی فیما علیها والا
(عتقت مجانا) لانها ام ولد وكذا حكم المدبر فیسعی فی ثلثی قیمته ❊ ومزبوره ام ولد
سعایهسی حالنده مكاتبه كیبدر قاضی كندونك قیمتنی تقدیر ایدوب ونجما نجما اداسیله
تقسیطه قطع ایدر الا ایكی صورتده كه بدل كتابتی ادادن عاجز اولدیغی وقتده
رقیته عدم ردنده زیرا رقیته رد اولندیغنه كوره مكاتبه اولهرق عودت ایدر
زیرا رقیته رد اولنسه ذمینك تحت یدنده اولمغله كندویه ذل كلور بو ایسه شرعا
مدفوعدر وجاریه سعی ایتدیكی مبلغی مسفور نصرانیه یه ادادن مقدم مسفور
مرد وهلاك اولسه ام ولد اولمغله مجانا عتق اولور الا مدت سعایهسی اوزاییوب
آنده صاحبنك اذنیله جاریه براره تزویج اولنوب بر ولد كتوروب وولدك سنی
مبلغ سعایه یه رسیده اولورسه آناسنك اوزرینه لازم اولان مبلغده كندوسی
سعی ایدر ومدبرك حكمی بینه بویلجهدر مكاتب كبی قیمتنك ایكی ثلثنده سعی ایدر
بعد الادا عتق اولنور ❊ (ولو اسلم قن الذمی عرض الاسلام علیه فان اسلم فبها
والا امر ببیعه) تخلصا من ید الكافر ذكره مسكین ❊ بر نصرانینك قنی شرف
اسلامله مشرف اولسه كندویه اسلام عرض اولنور اسلامه كلورسه نه كوزل
یوقسه عبد مسلم كندونك یدندن خلاص اولسون ایچون بیعیله امر اولنور
شارحك ذمییه كافر اطلاقی ذمی قید احترازی اولمیوب حربی مستأمنك
حكمیده بینه بویله اولدیغنه اشارت ایچوندر ❊ (فان ادعی ولد امة مشتركة
ولو مع ابنه (ثبت نسبه منه) ولو كافرا او مریضا او مكاتبا لكنه ان عجز فله
بیعها (وهی ام ولده وضمن) یوم العلوق (نصف قیمتها ونصف عقرها) ولو معسرا

(لاقیمة ولدها) لانه علق حر الاصل ٭ برکسه برآخر کسه ایله مشترکه اولان
جاریه سنك ولدی بندندر دیو دعوی ایلسه واشترا کی هرنقدر اوغلو ایله
اولورسه ولدك نسبی کندودن ثابت اولور هرنقدر مزبور مدعی کافر ویامرض
موتله مریض ویامکاتب اولورسه ده لکن مکاتب بدل کتابتی ادادن عاجز
اولورسه کندویه ام ولدی بیع جائز اولور ادی عاجز اولدیغنه کوره قن اولمغله
بیع امثالی تصرفات مالیه یه مالك اوله مز بس بیعی صحیح اولمز ونسب کندودن
اولیجق جاریه ده ام ولدی اولور وهرنقدر معسر اولورسه ده بوم جمله ده
اولان قیمتك نصفی وعقریکه فقط جماعده اول مثللو جاریه یه کندیله رغبت
اولنان مهر مثلنك نصفنی شریکنه ضامن اولور استیلادیله شریکنك
حصه سنی تملك ایتمش اولوب وتملك بعد الاستیلاد اولمغله جاریهٔ مشترکه یی وطی
ایتمکله وولدی حر الاصل اوله رق علق اولنمغله ولدك قیمتندن برشیئی ضامن
اولمز زیرا جاریه نك ام ولدی اولسی وقت علوقه مستند اوله رق ثابت اولمغله نسبده
وقت علوقه مستند اولدیده ولددن برشی شریکنك ملکی اوله رق خلق اولنمدی
٭ (وان ادعیاه معا) اوجهل السابق (وقد استویا) وقت الدعوة لاالعلوق
(فی الاوصاف فهو ابنهما) فلولم یستویا قدم من العلوق فی ملکه ولو بنکاح
واب ومسلم وحر وذمی وکتابی علی ابن وذمی وعبد ومرتد ومجوسی ٭
واکر شریکلرك ایکیسی بردن ولدی دعوی ایدوب ویا سابق معلوم اولیوب
و وقت دعوتده ابوت وبنوت وحریت ورقیت امثالی وصفلرده ایکیسی
مساوی اولسه لر ولد ایکیسنك اولور وقت علوقده مساواتلرینه اعتبار اولنمز
حادثهٔ مشروحه یی شریح رضی الله تعالی عنه حضرت عمر رضی الله تعالی
عنهدن استفتا بیوردقلرنده جوابنده کندویه انهما لبسا فلبس علیهما
ولو بینا لبین لهما هو ابنهما یرثهما ویرثانه وهو للباقی منهما کتب واملاء بیوردیغنه
بناءً یعنی شریکین ولده لباس کبی کیدیرلدیلر ولدده کندولرینه لباس کبی کیدیرلدی
واکر قائفکه اصل لغتده ایز سوریجی معناسنه بومقامده ولدك والدینه مشابهتنی
بیان ایدیجی مراددر یعنی مزبور قائف طرفندن شریکلر بیان اولنسه
ولدده کندولرینه بیان اولنور ایدی ولد کندولرینك اوغلودر کندولرینه
وارث اولور وکندولری اکا وارث اولورلر وشریکلرك قنغیسی وفات ایتمشسه
ولد باقی قلانکدر واکر وقت دعوتده شریکلر مساوی اولمزلرسه علوقك حل
ملکنده اولان شریك تقدیم اولنور هرنقدر ملك نکاحله اولورسه ده مثلا برجاریه
برکسه نك تحت نکاحنده ایکن کندوسی وبرآخر کسه اول جاریه یی بالمناصفه
اشترا ایتسه لر بس شرادن التی ماهدن اقلده جاریه برولد کتورسه اول ولدی

ایکیسی بردن دعوی ایتسه لر حمل کندونك ملك نکاحنده ایکن اولمغله ولده زوج
اولی واحق اولدیغی کبی دخی بابا ومسلم وحر وذمی وکتابی اولان شریکلر
ابن وذمی وعبد ومرتد ومجوسی اولان شریکلرك اوزرلرینه تقدیم اولنورلر
واب قن اوزرینه معطوفدر ولف ونشر ترتیب اوزره در ٭ ثم لایثبت
نسب ولد ثان بلا دعوة لحرمة الوطئ کامر ٭ وجاریهٔ مشترکه یی وطئ حرام
اولمغله صور متقدمه نك جمیعسنده بلا دعوة ولد ثانینك نسبی شریکلرك
بربدن ثابت اولمز نتکم ماسبقده مرور ایتدیکه ولد ثانینك نسبی سیددن بلادعوة
ثابت اولور مادام جاریه یی وطئ کندویه حرام اولمدقجه ٭ (وهی ام ولدهما)
ان حبلت فی ملکهما لالو اشتریاها حبلی لانها دعوة عتق فولاؤه لهما وبادعاء
احدهما یضمن نصف قیمة الولد لا العقر ٭ وجاریهٔ مزبوره شریکلر ام ولدی
اولور اکر شرالری کوننددن التی آیده ویا اکثرده ولدك تورمسیله
ملکلرنده ایکن حامل اولمشسه واکر مزبوره جاریه یی حبلی اوله رق اشترا
ایتمشلر ایسه ولدی ادعالریله جاریه ام ولدلری اولمز زیرا بو صورتده
دعوالری عتق دعواسیدر استیلاد دکلدر وولدك ولاسی
کندولرك اولور وشریکلرك برینك ولدی ادعا ایتمسیله قیمتنك
نصفنی ضامن اولور وصاحبنك ملکنده وطئ اولنمغله عقری ضامن اولمز
٭ (وعلی کل نصف عقرها وتقاصا الا اذاکان نصیب احدهما اکثر فیأخذ منه
الزیادة) لان المهر بقدر الملك (بخلاف البنوة والارث والولاء فان ذلك
لهما سویة وان کان احدهما اکثر نصیبا من الآخر) لعدم تجزی النسب فیکون
سویة لعدم الاولویة ویتبعه الارث والولاء ٭ ومزبور شریکلردن هربرینك
اوزرینه جاریه نك عقرینك نصفی لازم کلور وبربرلرینه تقاص اولورلر حصه لری برابر
اولورسه یوق برینککی اکثر اولورسه دیکرندن زیاده یی اخذ ایدر مهر ملك
مقدارنجه اولمغله اما بنوت وارث وولاء عقرك خلافندر که اشبو مذکورلر
شریکلره علی السویه ثابتدر هرنقدر احدهما آخردن نصیب جهتندن
اکثر اولورسه ده نسب تجزی قبول ایتمدیکندن نسب سویه اولورکه کامل اولور
برینك اولویتی اولمغله ارث وولاده نسبه تابعدر ٭ (وورث الابن من کل ارث
ابن) کامل (وورثا منه ارث اب) واحد وکذا الحکم عند الامام لوکثروا ولو نساء
وتمامه فی البحر ٭ ومزبور ابن شریکلرك هربرندن برکامل اوغلان حصه سی
اخذ ایدر هربرلری تماما بنوتی اقرار ایتدکلرندن وکندولری ابندن
بربابا میراثی اخذ ایدوب وآنی اقتسام ایدرلر وامام اعظم رحمه الله تعالی نزدنده
شرکا کثیر اولوب مثلا یوزقدر اولسه لر حکم ینه بویله در وولد بزمدر دیو

دعوی ایدنلر هرنقدر نسا طائفه‌سی اولسه‌ده واشبو بحثك تمام وتفصیلی
بحرده مرسومدر ✽ وفیه لومات احدهما اواعتقها عتقت بلاشیٔ فالعتق انما
یتجزی فی القنة لافی ام الولد بل بعتق بعضها یعتق کلها اتفاقا مجتبی فلیحفظ ✽
ینه بحرده مذکوردرکه مزبوره جاریه ام ولدلری اولدیغندن شریکلرك بری وفات
ایدوب ویاجاریه‌یی عتق ایلسه جاریه بلاشیٔ عتق اولنور شارح مرحوم
دیرکه امام اعظم رحمه‌الله تعالی نزدنده عتقك تجزی قبول ایتمسی انجق قنه
حقنده‌در ام ولد حقنده دکلدر بلکه ام ولدك بعضنك عتقیله اتفاقا کلیسی عتق
اولنور ✽ (جاریة بین رجلین ولدت فادعاه احدهما واعتقه الآخر وخرج
الکلامان) منهما (معا فالدعوة اولی) لاستنادها للعلوق خانیه ✽
ایکی کمسه میانه‌لرنده مشترکه اولان جاریه ولد کتوردکده اول ولدی شریکلرك
بری بندندر دیو دعوی وآخری عتق ایدوب وطرفندن کلاملرینك خروجی
بردن اولسه دعوت وقت علوقه مستند اولمغله عتقدن اولادر اعتاق حین
ولادتده اولمغله غیرك ولدنی عتق ایتمش اولور ✽ (ادعی ولدامة مکاتبه
وصدقه المکاتب لزم النسب) لتصادقهما کدعوته ولدجاریة
الاجنبی اماولدمکاتبته فلایشترط تصدیقها کما سیجیٔ (و) لزم المدعی
(العقر وقیمة الولد) یوم ولد (وسقط الحد) عنه (للشبهة ولم تصر
ام ولده) لعدم ملکه (وان کذبه) المکاتب (لم یثبت النسب) لحجره علی نفسه
بالعقد ✽ برکمسه عبد مکاتبنك جاریه‌سنك ولدنی بندندر دیو دعوی ومکاتبده
کندوبی تصدیق ایلسه تصادقلرینه بناءً کندویه نسب لازم اولور اجنبینك
جاریه‌سنك ولدنی برکمسه دعوی ایدوب جاریه‌نك سیدی دخی آنی تصدیق
ایلسه اول ولدك نسبی اول اجنبیدن ثابت اولدیغی کبی وواد مزبورك تولدی
نکاحله اولمق کرك زنادن ام ولد اولمدیغنه بناءً اما برکمسه مکاتبه‌سنك
ولدنی بندندر دیو دعوی ایلسه جاریه‌نك تصدیقی لازم دکلدر رقبه‌سی
کندونك اولمغله تحکم کتاب المکاتبه‌ده کلور ومدعیٔ مزبور بلا نکاح وملك یمین
وطئ ایتمکله کندویه عقر ویوم ولادتنده‌کی قیمة ولد لازم کلور وشبههٔ
وطئ اولمغله کندودن حدده ساقط اولور اول ملکی اولمغله جاریه امولدیده
اولمز واکر مزبور مدعی‌یی مکاتب تکذیب ایدرسه نسب کندودن ثابت اولمیوب
وکندویه برشی لازم کلمز عقد کتابتیله سید کندی نفسنی مکاتبك مالنده تصرفدن
منع ایتمکله ✽ (ولدت منه جاریة غیره وقال احلهالی مولاها والولد ولدی
فصدقه المولی فی الاحلال وکذبه فی الولد لم یثبت نسبه فان صدقه فیهما)
جمیعا (یثبت) والالا وقول الزیلعی ولوصدقه فی الولد یثبت ای مع تصدیقه

فی الاحلال فلا مخالفة کمالایخفی ✽ برکمسه‌دن برآخر کمسه‌نك جاریه‌سی ولد
کتوردکده دیسه‌که بکا اشبو جاریه‌یی اغاسی نکاحله احلال ایلدی وولدی
بندر ایمدی مولاده کندوبی احلالده تصدیق وولدك کندودن اولمسنده تکذیب
ایتسه نسبی ثابت اولمز واکر ایکیسنده‌ده تصدیق ایدرسه نسبی ثابت اولور واکر
برنده ویاایکیسنده‌ده تکذیب ایدرسه نسب کندودن ثابت اولمز وزیلعینك اکرمولی
کندوبی ولدده تصدیق ایدرسه نسب ثابت اولور قولنده مارالذکر والا لا قولنه
مخالفت یوقدر زیرامع تصدیقه فی الاحلال دیمکدر ✽ (ولوملکها) اوملکه (بعد
تکذیبه) ای المولی ولومکاتبه (یوما) من الدهر (ثبت النسب) وتصیرام ولده اذاملکها
لبقاء اقراره ✽ مزبور غیرك جاریه‌سنی استیلاد ایدن کمسه مولانك کندوبی تکذیبندنصکره
جاریه‌یه دهردن بروقتده مالك اولسه ویامولی کندویه تملیك ایتسه نسب
کندودن ثابت اولور وجاریه کندونك ام ولدی اولور واکر کندویه مالك
اولورسه اقراری باقی اولمغله ومولی مزبور مستولدك هرنقدر مکاتبی اولورسه‌ده
یعنی جاریه‌یی استیلاد ایدن کرك اجنبی وکرك مولانك کتابته کسدیکی عبد
اولورسه‌ده اولدون حکم بردر ✽ (ولو استولد جاریة احد ابویه) اوجده
(اوامرأته وقال ظننت حلهالی فلاحد) للشبهة (ولانسب) الاان یصدقه
فیهما (وان ملکه یوما عتق علیه) ✽ برکمسه احد ابوینك ویاجدنك ویا
زوجه‌سنك جاریه‌سنی استیلاد ایدوب وحلنی ظن ایتدم دیسه محل شبهه
اولمغله حد ایجاب ایتمز ونسبده کندودن ثابت اولمز الاصورتین مشروحتینده
یا احد ابوین ویاعورت کندوبی تصدیق ایدرسه نسب کندودن اولور واکر
صکره بروقتده ولده مالك اولسه کندنك اوزرینه عتق اولنور ونسبی
کندودن اولور ✽ وان ملك امه لاتصیر ام ولده لعدم ثبوت نسبه کذا ذکره
المصنف تبعا للزیلعی لکنه نقل ههنا وفی نکاح الرقیق عن الدرر والخانیة انه
لوملکها بعد تکذیبه یوما ثبت النسب لبقاء الاقرار فتدبر نعم فی الخانیة زنی
بامة فولدت فملکها لم تصر ام ولده وان ملك الولد عتق ✽ واکرسابق الذکر
مستولد یالکز ولدك اناسنه مالك اولسه ولدك نسبی کندودن ثابت اولمغله
ام ولدی اولمز اشبو مسئلهٔ مشروحه‌یی مصنف کتاب علیه رحمة الملك الوهاب
بو منوال اوزره ذکر وبیان ایلدی زیلعی مرحوم کبی لکن بو مقامده ونکاح
الرقیقده درردن وخانیه دن نقلا مرسومدرکه مزبور مستولد مولانك کندوبی
تکذیبندنصکره بروقتده جاریه‌یه مالك اولسه اقراری باقی اولمغله نسبی ثابت
اولوراولی اولان ثبت النسب بدلنه صارت امولده دیمك ایدی بلی خانیه‌ده
مسطوردرکه برکمسه برجاریه‌ایله زنا ایدوب وجاریه بر ولد کتوردکدنصکره

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

کندویه مالك اولسه امولدی اولمز کندویه بیعی جائز اولور واکر ولده
مالك اولورسه حقیقة جزئی اولمغله مالك اولور ﴿ وفی الاشباه لوملك اخته لامه
من الزناء عتقت ولو اخته لابیه لا ﴾ واشباهده مذکوردرکه برکسه زنادن متولده
اولان انادن قزقرنداشنه مالك اولسه عتق اولنور واکر زنادن بابادن قزقرنداشنه
مالك اولسه عتق اولنمز ﴿ فروع اراد وطئ امته ولاتصیر ام ولده یملکها
لطفله ثم یتزوجها ﴾ برکسه جاریه‌سنی وطئ ایدوب وام ولدی اولمسنی اراده
ایلسه کندویه حیله اول جاریه‌یی طفلنه تملیك ایدوب بعده آنی تزوج ایتسیدر
﴿ اقربا دومیتها فی مرضه ان هناك ولدا وحبل تعتق من الکل والافمن الثلث وما
فی یدها للمولی الااذا اوصی لهابه نعم فی المجتبی استحسن محمد ان یترك لها ملحفة
وقمیص ومقنعة ولاشئ للمدبر والله سبحانه وتعالی اعلم ﴾ برکسه مرض موتنده
جاریه‌سنك امولدلکیله اقرار ایلسه اکر اول حینده ولد ویاحمل موجود ایسه
اول جاریه مالك کلیسندن عتق اولنور یوق مزبورلردن برشی اولمزسه ثلثدن
عتق اولنور واکر سیدی وفات ایدرسه اول جاریه‌نك مافی الیدی مولانك که یعنی
ورثه‌نك اولور الا اول جاریه‌یه مافی الیدنی مولی وصیت ایدرسه کندونك اولور
امولده وصیت صحیحه اولمغله بلی مجتباده مرسومدر که امام محمد رحمه‌الله
تعالی ام ولد ایچون بر ملحفه که چارشب وبر قمیص وبر مقنعه که باشه اورتیلن
طولاغی استحسان بیوردیلر ومدبر ایچون برنسنه لازم دکلدر دیدیلر والله
سبحانه وتعالی اعلم واستغفر الله العظیم

﴿ کتاب الایمان ﴾

﴿ مناسبته عدم تأثیر الهزل والاکراه وقدم العتاق لمشارکته للطلاق فی الاسقاط
والسرایة ﴾ اشبو کتاب بلاعتصابك ماقبلنه مناسبتی هزل ایله اکراهك
کندولرنده عدم تأثیریدر زیرا یمین وعتاق وطلاق ونکاحده هزل ایله اکراه تأثیر
ایتمزلر وماسبقده ذکر وبیان اولندیغی وجه اوزره نکاحك سائرلرك اوزرلرینه
تقدیم اولنمسی کندوده عباداته اقربیت اولوب وطلاقده آنك رفعی اولمغله
اول دخی تقدیمه شایان کورلدی وعتاقکده یمین اوزرینه تقدمی کندوده اسقاط
وسرایت معنالری اولمقده طلاقه مشارکتلرینه مبنیدر زیرا طلاق قید نکاحی
عتاق قیدرقی اسقاطدر وعورتك نصفنی زوجی تطلیق ایلسه طلاق کلیسنه
سرایت ایدر ومولی مملوکنك نصفنی عتق ایتسه امامینه کوره کلیسی عتق اولنور
کندوده تجزی اولمدیغنه بناً بونده دخی سرایت بولنمش اولور ﴿ (الیمین) لغة

القوة وشرعا (عبارة عن عقد قوی به عزم الحالف علی الفعل او الترك) فدخل
التعلیق فانه یمین شرعا الافی خمس مذکورة فی الاشباه ﴾ یمین صاحب نهرك
بیاننه نظرا لغتده جارحه که ید وقوت وقسم میانه‌لرنده مشترکدر شارحك
قوت معناسنه قصری متنده ذکر اولنان معنای اصطلاحیله کندونك مابیننده
مناسبتك ظهورینه مبنیدر وقوت معناسنه اولدیغی { لاخذنا منه بالیمین }
نظم مجیدنده اولدیغی کبی وشرعده کندیله حالفك عزمنك فعل ویاترك
اوزره قوی اولدیغی عقدکه کندیله حلف ایچون بالله ذو الجلال حضرتلرینك
اسماء حسناسندن براسم شریفنی ویاصفات علیاسندن برصفت کریمه‌سنی
ذکردر ویاتعلیقدر اصل بو کتابك وضعی اولکی ایچوندر علی کلمه‌سی یاقوی
فعلنه ویاعزم مصدرینه متعلقدر واشبو متنده کی تعریف امامزیلعینکدر ابن
کالده اصلاح نام کتابنده بو تعریفله بیان ایلدی وایضاحنده دیدیکه یمین
ایکی نوعدر بری ارباب لغت میانه‌لرنده معروف ومشهور اولاندرکه کندیله
مقسم بهه تعظیم قصد اولناندر بوکاقسم تسمیه ایدرلر وبونی لفظهٔ جلاله‌یه
خاص قلمزلر اما شرعده یمینك بونوعی انجق لفظهٔ جلاله‌یه خاصدر ونوع آخری
شرطله جزادرکه بو عندالفقها یمیندر واشبو متنك تعریفی تعلیق اوزره صادق
اولمغله تعریف مزبورده تعلیقده داخل اولدی زیرا تعلیقده یمینك معناسی اولان
منع وایجاب اولمغله شرعا کندوسیده یمین اولدی الا اشباهده ذکر اولنان
بش مسئله‌ده تعلیق یمین دکلدر بری افعال قلوبه تعلیق ایدوب مثلا انت طالق
ان اردت انا او احببت کبی بوتعلیقده اولمز یمینده اولمز بلکه بوهمان مالکیت
نفسندن اخباردر کانه مشیته تعلیقدر وبری حیض کورمیوب اشهر ایله
معتده اولان عورتك طلاقنی مجئ شهره تعلیقدر مثلا زوجاك اذا اهل الهلال
فانت طالق دیمسی مثلا وبودخی یمین دکلدر بری دخی تطلیقه تعلیق ایدوب
ان طلقتك فعبدی حر دیمك کبی وبری ان ادیت الی کذا فانت حر وان عجزت فانت
رقیق کبی وبری ان حضت حیضة فانت طالق قولی کبی اشبو صور خمسه
هرنقدر تعلیقلر ایسه‌ده یمین دکللردر ﴿ فلو حلف لایحلف حنث بطلاق وعتاق
وشرطها الاسلام والتکلیف وامکان البر ﴾ بس تعالیق ایمان اولدیلرسه
برکسه یمین ایتم دیو یمین ایتسه طلاقنی وعتاقنی برشیئه تعلیق ایلسه یمیننده
حانث اولور ویمینك شرطی حالفك مسلم ومکلف اولوب وبرکه اول یمین ایتدیکی
مثلا حالفك داره عدم دخولی اوزره ثابت قدم اولمسنك امکانیدر یعنی یمینك
کندویه نسبت اولندیغی خبر صدق وکذبه محتمل وروهنکه محتمل نسنه اولمق
لازمدر ﴿ وحکمها البر او الکفارة ﴾ ویمینك حکمیکه اوزرینه ترتب ایدن

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اثری نفس یمیننده صادق اولدیغی تحقیقله اول یمین ایتدیکی شیئک اوزرینه ثابت قدم اولوب یمینی بوزممقدر ویابوزوب حانث اولورسه کفارتک وجوبیدر و بو یمینک بعض احکامنی بیاندر زیرا برک وجوبی وندبی وحرمتی وحنثک وجوب وندبی مثللو بعض احکاملریده کلجکدر ﴿ ورکنها اللفظ المستعمل فیها ﴾ ویمینک رکنی یمینده استعمال اولنان لفظدرکه ذات جلیلک اسم وصفاتی وتعلیقدر (تنبیه) محیطده مرسومدرکه افضل اولان حلف باللهی تقلیلدر زیرا تکثیرنده ماضی یه مضاف اولان یمینده کندی نفسنی کذبه نسبت ومستقبله نسبتله اولان یمینده اسم اللهی هتکه عرض واردر بناءً برین صوفیه بیورمشلرکه نظم ❊ فبالله لاتحلف وان کنت صادقا ❊ ولاتکذبن یوما وان کنت هازلا ❊ ولاتعدن یوما وان کنت واعدا ❊ فبادر الی نجاز وعدک عاجلا ❊ وکثرهٔ یمین هرنقدر صادقا دخی اولورسه ده مورث فقر وتعبدر ﴿ وهل یکره الحلف بغیرالله قیل نعم للنهی وعامتهم لاوبه افتوا الاسیما فی زماننا وحملوا النهی علی الحلف بغیرالله تعالی لاعلی وجه الوثیقة کقولهم بابیک ولعمرک ونحو ذلک عینی ﴾ طلاق وعتاق مثللو الله ذوالجلالک غیری یه حلف مکروهمیدر عندالبعض مکروهدر حقنده وارد اولان {لاتحلفوا ابابائکم و لابالطواغیت من کان حالفا فلیحلف بالله تعالی اولیذر} حدیث شریفنده اولان نهیه بناءً وحدیث شریف بلاتعلیق حرف قسمله اولان یمین حقنده در یعنی سزلر باباریکزه و طاغوتلره حلف ایتمکز حلف مراد ایدن کمسه الله عظیم الشانه حلف ایتسون ویاترک ایتسون اکثر علما حلف مزبورده کراهت یوقدر دیدیلر واشبو قول ایله فتوی ویردیلر وبالخصوص فی زماننا ناسک حلف بالله تعالی یه عدم مبالاتلری ظاهر ونمایان اولمغله برکمسه یه امنیت اولنمیوب وکلامنده تصدیق اولنمدیغندن طلاق وعتاق مثللو شیله توثیقه حاجت مس ایتدی وروایت اولنورکه اصحاب کزیندن عبدالله بن عمرو بن العاص رضی الله تعالی عنه حضور رسول اللهده طلاقه یمین ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنی انکار ایلمدی اکر مکروه اولسه انکار بیوررلر ایدی و الله عظیم الشانک غیری یه حلف حقنده اولان نهیی عامهٔ علما علی وجه الوثیقة و الاعتماد اولمیان حلفه حمل بیوردیلر مثلا عادهٔ عرب اوزره مخاطبه ومحاوره ده ذکر آبا ایله تفاخر مقامنده عربلرک بابیک ولعمرک قوللری مثللو پس بونلرک مقصودی وثیقه دکلدر بلکه عادت عرب اوزره جاری بر محاوره در حتی بونده وثیقه قصد ایدوب بار اولمق واجب اولور دین کمسه کافر اولور دینلکم قریبا کلور ❊ حلبی ❊ لعمرک حیاتک معناسنه در ونظم مجیدده اولان {لعمرک انهم لفی سکرتهم یعمهون} الله جلیلک { والضحی والنجم }

کبی قسم بیوردقلری شیلردندر حق سبحانه وتعالی حضرتلری دیلدیکی شیلره قسم بیوررر مخلوقه کوره بوجائز دکلدر ﴿ (وهی) ای الیمین بالله تعالی لعدم تصور الغموس واللغوی فی غیره تعالی فیقع بهما الطلاق ونحوه عینی فلیحفظ ولا یرد نحو هو یهودی لانه کنایة عن الیمین بالله وان لم یعقل وجه الکنایة بدائع (غموس) تغمسه فی الاثم ثم فی النار وهی کبیرة مطلقا لکن اثم الکبائر متفاوت نهر ﴾ الله عظیم الشانه یمین اوچ نوعدر بری یمین غموسدرکه حالفی مقدم کناهه صکره ناره طالدیرر یعنی طالمسنه سبب اولور هدایه ده مسطوردرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سعادتله بیورمشلرکه {من حلف کاذبا ادخله النار} یعنی یلان یره یمین ایدن کمسه یی الله ذوالجلال حضرتلری ناره ادخال بیوررر واشبو یمین باللهک ایکی قسمه انقسامی الله جلیلک غیری یه یمینده غموس ولغو حکملری متصور اولمدیغنه مبنیدر ایمدی یمین غموس ولغو له طلاق وعتاق مثللو شیلر واقع اولور پس برکمسه نک اکر شو فعلی ایشلرسم یهودی اولهیم قولی یمینک اقسام ثلاثه سندن خارجدر حالبوکه مقسمک اقسامندن یمین قسمندندر دیو تقسیمه عدم حصر ایله وارد اولان سؤاله شارح علیه الرحمه جواب ویررکه حالفک مزبور قولی الله عظیم الشانه یمیندن کنایه در کندوسی هرنقدر کنایه طریقنی بیلمز ایسه ده ایمدی حلف مزبور اقسام ثلاثه دن خروج ایتمز بلکه آنده مندرجدر زیرا حالف مزبورک اشبو صیغهٔ مشروحه ایله مقصودی یهودیتدن نفرتی مستلزم اولان شرطدن امتناعدر بو ایسه الله تعالی یه تعظیمی مشعر اولان کفردن نفرتی مستلزمدرکه کأنه والله العظیم لاافعل کذا دیمش اولور ومزبور یمین غموس مطلقاکه کرک برمسلمک مالی تلف وحقی ابطال وکندویه بر ابذا طاری اولسون ویا اولمسون کبائردندر لکن کبائرک اثملکه کناهی وصاحبنک عقوبتنه استحقاقی متفاوتدر ﴿ (ان حلف علی کاذب عمدا) ولو غیر فعل اوترک کوالله انه حجر الآن فی ماض (کوالله مافعلت) کذا (عالما بفعله او) حال (کوالله ماله علی الف عالما بخلافه ووالله انه بکر عالما بانه غیره) وتقییدهم بالفعل والماضی اتفاقی او اکثری (ویأثم بها فتلزمه التوبة ﴾ مزبور یمین غموس زمان ماضیده مثلا وجوده کلان شیئه کلمدی دیو عمدا حالفک حلفیدر فعلنه عالم اوله رق والله مافعلت کذا دیمسی کبی ویاخود حالا کاذب اولان شی اوزرینه عمدا حلفیدر خلافنه عالم اوله رق مثلا والله بنم اوزرمده فلان کمسه نک بیک درهمی یوقدر وبرکمسه نک بکر اولدیغی معلومی ایکن والله اول کمسه بکردر دیمسی مثللو ومزبور حلف کاذب هرنقدر والله فعلت کذا قولنده کی کبی فعلک و والله مافعلت ده کی کبی ترکک غیری اولوب

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

مثلا والله انه حجر الآن تركيبنده كى يمين كبى اولورسه‌ده يعنى حجر اولمديغى معلوميكن حجر اولمسنه يمين ايتمك كبى امدى صورة مشروحه‌يى فقهانك فعلله وماضيله تقييدلرى اتفاقيدر ويا اكثره محمولدر واشبو يمين غموس سببيله حالف اثم عظيمله آثم اولور وكندويه توبه لازمه اولور اما كفارت لازمه اولماز ﴿(و) ثانيها (لغو) لامؤاخذة فيها الا فى ثلاث طلاق وعتاق ونذر اشباه فيقع الطلاق على غالب الظن اذا تبين خلافه وقد اشتهر عن الشافعية خلافه (ان حلف كاذبا يظنه صادقا) فى ماض اوحال﴾ ويمينك برنوعيده يمين لغودركه حالف ماضيده ويا حالده كندويه بين ايتديكى شيئى صادق ظن ايده‌رك كاذبا حلف ايتمكدر ولغو باطل معناسنه‌در ويمينك بونوعنده مؤاخذه يوقدر لكن طلاق وعتاق ونذرده مؤاخذه واردر ظن غالب اوزره خلاف تبين ايدرسه طلاق واقع اولور زيرا الله عظيم الشانك غيرى‌يه حلفده محلوف عليه لغو اولورده امرأته طالق وياعبده حر ويا عليه حج باقى قالورده كندويه بونلر لازم اولور وشافعيه‌دن مفاد مشروحك خلافى مشتهردر ﴿فالفارق بين الغموس واللغو تعمد الكذب واما فى المستقبل فالمنعقدة وخصه الشافعى بما جرى على اللسان بلا قصد مثل لا والله وبلى والله ولو لآت فلذا قال (ويرجى عفوه) اوتواضعا وتأدبا وكاللغو حلفه على ماض صادقا كوالله انى لقائم الآن فى حال قيامه﴾ امدى غموس لغو زمانيكه ماضيله حالده مساوى اولديلرسه ميانه‌لرنده فرق كذبك تعمديله‌در اما ذكر آتى يمين منعقده مستقبلده اولور وامام شافعى رحمه الله تعالى ورضى عنه سابق الذكر يمين لغوى محاوراتده ناسك لسانلرى اوزره جارى وكندى ايله يمين قصد اولنميان مثلا لا والله وبلى والله كبى يمينلره خاص ايلدى هرنقدر مزبور يمين كلجكده اوله‌جق برنسنه ايچون اولورسه‌ده واشبو يمين لغوك معناسنده اختلاف اولنمغله مصنف عليه الرحمه عفوى رجا اولنور ديدى وياخود مزبوره يمين لغو تبرك وتأدب ايچون اولور واشبو يمين لغوده كناه اولميوب عفوينك مرجو اولمسى الله جل‌جلالك ﴿لا يؤاخذكم الله باللغو فى ايمانكم﴾ قول شريفنه مبنيدر ويمين لغو كبيدر حالفك صادق اوله‌رق ماضى اوزرينه حال قيامنده والله انى لقائم الآن قولى كبى حلفى ﴿(و) ثالثها (منعقدة وهى حلفه على) مستقبل (آت) يمكنه فنحو والله لا اموت ولا تطلع الشمس من الغموس﴾ ويمينك اوچنجى قسمى يمين منعقده‌دركه حالفك كندويه فعلى ممكن اولان شئ مستقبل اوزرينه حلفيدر امدى حالفه اتيانى ممكن اولميان والله بن وفات ايتم وشمس طلوع ايتمز قولى غموس نوعندن اولور (تنبيه) بركسه مالك اولمديغى شى اوزرينه حلف ايتسه قوليله امر ويانهى

ايتدنصكره هرنقدر فعليله ايتمزسه‌ده حانث اولماز واقعاتده مرسومدركه بركسه فلان كمسه‌يى اشبو داره قومام ديويمين ايتسه اكر دار حالفك اولوب كندويى قوليله منع ايدوب فعليله منع ايتميوب حتى داره داخل اولسه يمينده اول كمسه حانث اولور وبرك شرطى بحسب الطاقة والوسع قولا وفعلا منعيله‌درواكر مزبور دار حالفك اولمزسه امدى قوليله منع ايدوب فعليله ايتميوب حتى اول كمسه داره دخول ايتسه حانث اولماز وبركمسه فلان كمسه‌يى اشبو قنطره‌دن مروره قورسم عورتم بوش اولسون ديوب بعده اول كمسه‌يى قولا منع ايلسه يمينده بار اولمش اولور بالفعل منعه مالك اولمديغندن وبركمسه اوغلونه اكر بن سنى فلان كمسه ايله ايشلمكه قورسم عورتم بوش اولسون ديو يمين ايلسه امدى اوغلو بالغ اولورسه منعى انجق قول ايله‌در واكر اوغلو صغير اولورسه منع قولا وفعلادر ﴿(و) هذا القسم (فيه الكفارة) لاية واحفظوا ايمانكم ولا يتصور حفظ الا فى مستقبل (فقط) وعند الشافعى يكفر فى الغموس ايضا (ان حنث)﴾ ويمينك انجق اشبو منعقده قسمنده حالف حانث اولورسه كفارت لازمه اولور واحفظوا ايمانكم آيت كريمه‌سنه بناً وحفظ انجق مستقبلده حفظى ممكن اولان شيده تصور اولنور وامام شافعى رحمه الله تعالى نزدنده يمين غموسده دخى كفارت ويريلور ﴿(وهى) اى الكفارة (ترفع الاثم وان لم توجد) منه (التوبة) عنها (معها) اى مع الكفارة سراجية (ولو) الحالف (مكرها) او مخطئا اوذا هلا اوساهيا (اوناسيا) بان حلف ان لا يحلف ثم نسى وحلف فيكفر مرتين مرة لحنثه واخرى اذا فعل المحلوف عليه عينى لحديث ثلاث هزلهن جد منها اليمين (فى اليمين اوالحنث) فيحنث بفعل المحلوف عليه مكرها خلافا للشافعى﴾ كفارت اثمى رفع ايدر هرنقدر حالفدن كفارتله برابر توبه بولنمزسه‌ده زيرا كفارت ستارت معناسنه‌در رفع اثمى مشعردر وجوبى رفع اثم ايچوندر وحالف هرنقدر يمينده وياحنثنده مكره اولوب يعنى تهديدينى ايقاعه مقتدر كمسه‌نك مثلا حلفه اكراهيله اولورسه‌ده ويا مخطئ اولوب مثلا بكا صو ويرديك مراد ايدن كمسه‌نك والله بن صو ايچمم ديمسى كبى اولورسه‌ده وياذهول ايدوب عقلى غيرى شيئه ذاهب اوله‌رق وياسهو ويانسيان ايله اولورسه‌ده مثلا بركمسه‌نك يمين ايتمكه يمين ايدوب صكره يمين سابقنى اونودوب يمين ايتمسى كبى امدى بوصورتده ايكى كره كفارت ويرر برى يمينده حانث اولديغى ايچون وبرى محلوف عليهى ايشلديكى وقتده ﴿ثلاث هزلهن جد﴾ حديث شريفنه بناً يعنى اوچ شى واركه هزللرى جددر نكاح وطلاق ويميندر وبعض روايتده يمين بدلنه عتاقدر امدى حالفك

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

محلوف عليهى ايشلسى هرنقدر كرهـا دخى اولورسه ده حانث اولور زيرا حقيقة فعل اكراهله ونسيانله منعدم اولمز امام شافعى رحمه الله تعالى ايچون اختلاف واردر ﴿ (وكذا) يحنث (لوفعله وهو مغمى عليه اومجنون) فيكفر بالحنث كيف كان ﴾ وينه بويله حالف محلوف عليهى اغماسى وياجنونى حالنده ايشلسه حانث اولورونه كفيده اولورسه ده حنثله كفارت لازمه اولور امامز بور مغمى عليهله مجنونده اهليت ونائمده اختيار اولمديغندن يمينلرينه اعتبار اولنمز ﴿ (والقسم بالله تعالى) ولو برفع الهاء اونصبها اوحذفها كما يستعمله الاتراك وكذا واسم الله كحلف النصارى وكذا بسم الله لاافعل كذا عند محمد ورجحه فى البحر بخلاف بله بكسر اللام الا اذا كسر الهاء وقصد اليمين ﴾ قسم بالله تعالى لفظيله اولور هرنقدر تركلرك استعمال ايتدكلرى مثللو لفظهٔ جلاله ده هانك رفعى ويانصبى وياسكونى ويا حذفيله اولورسه ده لكن بو بابله ذكر اولنديغنه نظرادر اما واوقسمله ذكر اولنورسه انجق جرايله يمين اولور وهاوى كه لام ثانيه ده كى الفى ذكر يمينك انعقادنده لازمدر ونصارانك يمينلرى كبى اسم الله دخى امام محمد رحمه الله تعالى قتنده بسم الله تعالى دخى ينه بويله بالله كبى يميندر واشبو امام محمد رحمه الله تعالى نك قولنى صاحب بحر ترجيح ايلدى ودليل سرد ايتديكه اهل سنت والجماعة قتنده اسم له مسمى بردر بس اسمه يمين ذاته يمين اولورده بسم الله دين بالله ديمش اولور لامك كسرى وتشديديله وهاوى نك حذفيله بله صورة مشروحه لرك خلافنده در لكن هاى مكسورقيلوب يمين قصد ايدرسه يمين اولور ﴿ (وباسم من اسمائه) ولومشتركا تعورف الحلف به اولا على المذهب (كالرحمن والرحيم) والحليم والعليم ومالك يوم الدين والطالب الغالب (والحق) معرفا لامنكرا كما سيجئ وفى المجتبى لونوى بغيرالله غيراليمين دين ﴾ وياخود يمين الله جليلك اسماء شريفه سندن لفظهٔ جلاله نك غيرى رحمن ورحيم وحليم وعليم ومالك يوم الدين والطالب الغالب ومعرف باللام اولان الحق امثالى براسم كريمله ده اولور نتكم تفصيلى قريبا كلور ومذهب مختار اوزره كندى ايله حلف متعارف اولسون ويااولمسون اول اسم شريف هرنقدر مشترك اولوب حليم عليم قادر مثللو كندى ايله ذات جليلك غيرى تسميه اولنور اولورسه ده ولوالجيه ده مرسومدركه بركمسه والطالب الغالب لاافعل كذا ديسه بويميندر واهالئ بغداد ميانه لرنده متعارفدر انتهى ومجتباده مذكوردركه بركمسه لفظهٔ جلاله نك غيريله يمينده كه اسماء مشتركدنه يمينك غيرى به نيت ايتسه بينه وبين الله ده نيتينه عمل اولنور ده يمين اولمز كلامنك محتملنه نيت ايتمكله ﴿ (او بصفة يحلف بها) عرفا (من

صفاته تعالى) صفة ذات لايوصف بضدها (كعزة الله تعالى وجلاله وكبريائه وملكوته وجبروته (وعظمته وقدرته) اوصفة فعل يوصف بها وبضدها كالغضب والرضاء فان الايمان مبنية على العرف مما تعورف الحلف به فيمين ومالافلا ﴾ وياخود قسم عرفده كندى ايله حلف اولنور الله جليلك صفت باكمالندن برصفتله اولور اول صفت كرك ضديله ذات جليلك صفتلنمديغى الله عظيم الشانك عزتى وجلالى وكبرياسى وملكوتى وجبروتى وقدرتى مثللو صفت ذات اولسون وكرك كندى ايله وضديله وصفلنديغى غضب ورضا امثالى صفت فعلى اولسون وايمان عرفه مبنيه اولمغله عرفده كندى ايله حلف اولنان شيئه حلف يميندر اولنميان يمين دكلدر صفت شول براسم معنى دركه ذاتى متضمن اولمز وذاتك اوزرينه حمل هو هو ايله حمل اولنمز عزة عظمة كبريا مثللو امدى الله عزة دينلمز اماعظيم عظمتك خلافنه در بونده حمل اولنور عزة باب اولدن اولورسه غلبه وباب ثانيدن عدم نظير باب رابعدن منزله ودزه جه سندن عدم حط ونزول معنالرينه در جلال ذات جلاله خاص الفاظدندر كامل الصفات معناسنه در عظمت كامل الذات والصفاتدر ✱ كذافى شرح المواهب لمولانا محمد الزرقانى ✱ كبريا كامل الذات اولمق معناسنه در شرح مواهبده ملكوت ملكدن مبنى براسمدر جبروت ورهبوتك جبرو رهبتدن بنالرى كبى ديونهايه دن نقلله مرسومدر وراغب اصفهانى اصل جبر نوعا قهر ايله برشيئى اصلاح معناسنه در ديو بيان ايلدى بعضيلر جبر مجرد اصلاح معناسنه در ديديلر حضرت على كرم الله وجهه ورضى عنهك ياجابر كل كسير ومسهل كل عسير قول شريفنده كى كبى وشهابك شفاء شريف شرحنده مسطوردركه رحموت رحمتدن صيغهٔ مبالغه اولديغى مثللو ملكوتده ملكدن صيغهٔ مبالغه در وبعضا بونى عالم شهادته مقابل اولان عالمه خاصدر ديديلر وبوكا عالم الامر تسميه ايدرلر مقابلنه عالم الشهادة وعالم الملك تسميه لرى مثللو وعظمت اصالة كامل الذات وتبعا كامل الصفات معناسنه قدرت كندودن هربر فعل وتركك حكمت ومصلحت اوزره صدورى در يوصف بها وبضدها قولى صفة فعلك وصف كاشفيدر تفسير مقامنده در غضب ورضا انتقام وانعام معنالرينه در حد ذاتنده مجرد صفت فعلى تمثيلدر امدى ذكر آتى غضب ورضايه حلف اولنمز قوللرينه منافى اولمز ﴿ (لا) يقسم (بغيرالله تعالى كالنبى والقرآن والكعبة) قال الكمال ولايخفى ان الحلف بالقرآن الآن متعارف فيكون يمينا واما الحلف بكلام الله تعالى فيدور مع العرف ﴾ الله تعالانك غيرى نبى وقرآن وكعبه امثالى فخيم الشان شيلره قسم اولنمز حرامدر كال خفى دكلدركه شمدى فى زماننا قرآنه حلف

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

متعارفقدر دیدی بوكا كوره یمین اولور واما كلام اللهه حلف عرفله دوران
ایدر ﴿وقال العینی وعندی ان المصحف یمین لاسیما فی زماننا وعند الثلثة المصحف
والقرآن وكلام الله یمین زاد احمد والنبی ایضا ولو تبرأ من احدها فیمین اجماعا
الا من المصحف الا ان یتبرأ مما فیه بل لو تبرأ من دفتر فیه بسمله كان یمینا﴾ عینی
دیر كه بنم عندمده بركسه مصحفه یمین ایتسه ویا مصحف شریفك اوزرینه
النی وضعله وحق هذا دیسه بو یمیندر وبا خصوص فی زماننا یمین فاجره كثرت
بولمغله وائمهٔ ثلثه قتلرنده مصحفه وقرآنه وكلام اللهه حلف یمیندر وامام احمد بن
حنبل مزبور اوچك اوزرینه نبی یی دخی زیاده ایلدی ومزبورلرك برندن تبری
ایدوب مثلا اكر شو فعلی ایشلرسم قرآندن بریم دیسه اجماعا یمین اولور الا
مصحفدن بریم دیسه یمین اولمز الا مصحفده اولاندن بریم دیرسه یمین اولور بلكه
كندوده بسمله اولان دفتردن تبری ایتسه یمین اولور یعنی دفترده اولاندن
تبری ایدرسه ﴿ولو تبرأ من كل آیة فیه او من الكتب الاربعة فیمین واحدة ولو
كرر البراءة فایمان بعددها وبریء من الله تعالی وبریء من رسوله یمینان ولو زاد
والله ورسوله بریئان منه فاربع وبریء من الله الف مرة یمین واحدة﴾ بركسه
قرآن عظیم الشاندن ویا كتب اربعهدن اولان هر بر آیتدن بریم دیسه بو بر یمین
اولور زیرا ایمانك تعددی انجق معطوفه اولهرق ذكریله اولور واكر برائتی
تكرار ایدرسه یمینلر عددنجه اولور والله عظیم الشاندن بریم ورسولندن بریم
ایكی یمیندر وصورهٔ مشروحهده الله تعالی ورسولیده كندودن بریلردر قولنی
زیاده ایدرسه درت یمین اولور والله جلیلدن بیك كره بریم دیمك بر یمیندر
﴿وبریء من الاسلام او القبلة او صوم رمضان او الصلاة او من المؤمنین
او عبد الصلیب یمین لانه كفر وتعلیق الكفر بالشرط یمین وسیجیء انه ان اعتقد الكفر به
یكفر والا یكفر﴾ وبركسهنك اكر فلان فعلی ایشلرسم اسلامدن ویا
قبلهدن ویا صوم رمضاندن ویا نمازدن ویا مؤمنیندن بریم ویا صلیبه عبادت
ایتمشم قولی یمیندر زیرا صلیبه عبادت ومزبورلردن برائت كفردر وكفری
بر شرطه تعلیق یمیندر وقریبا كلور كه بركسه مزبورلر ایله كفری اعتقاد ایدرسه
كافر اولور یوق كفری اعتقاد ایتمزسه حنثله كفارت ویرر
﴿وفی البحر عن الخلاصة والتجرید وتتعدد الكفارة لتعدد الیمین والمجلس والمجالس
سواء ولو قال عنیت بالثانی الاول ففی حلفه بالله لا یقبل وبحجة او عمرة یقبل﴾
وبحرده خلاصهدن وتجریددن نقلا مرسومدر كه یمینك تعددندن ایچون
كفارت تعدد ایدر وتعدد كرك بر مجلسده اولسون وكرك مجالس متعدده اولسون
حكم بردر واكر ایكنجی یمینله اولكی مراد ایتدم تعدد یوقدر دیرسه اكر حالفی

الله جلیله ایسه قولی مقبول اولمز نیتنه اعتبار اولنمز یوق حجه ویا عمره یه
ویا صومه ویا صدقه یه ایسه قولی مقبول اولور هرنقدر مجالس متعدده اولورسه ده
قهستانی منیهدن وشرف الائمهدن یمینك چوق اولدیغی وقتده كفاراتك
تداخلنی ترجیحی نقل ایلدی امدی بوكا كوره بركسهنك كچمش عمرنده كی
یمینلری ایچون كندویه بر كفارت كفایت ایدر ﴿وفیه معزیا للاصل هو یهودی
هو نصرانی یمینان وكذا والله والله او والله والرحمن فی الاصح واتفقوا ان والله
والرحمن یمینان وبلا عطف واحدة﴾ وینه بحرده اصلدن نقلا مرسومدر كه
بركسه اكر شو فعلی ایشلرسم یهودی اولهیم ونصرانی اولهیم دیرسه اشبو قولی
ایكی یمیندر وقول اصحده ینه بویله بركسه والله والله شو فعلی ایشلیم ویاخود
والله والرحمن شو فعلی ایشلیم دیسه ایكی یمین ایتمش اولور حتی اول فعلی اتیانله
حانث اولسه ایكی كفارت لازمه اولور وفقها اتفاق ایتدیلر كه حالفك والله وحرف
عطفله ووالرحمن قولی ایكی یمیندر وعطفسز بر یمیندر صفت اولمغله ﴿وفیه معزیا
للفتح قال الرازی اخاف علی من قال بحیاتی وحیاتك وحیاة رأسك انه یكفر
وان اعتقد وجوب البر فیه یكفر ولولا ان العامة یقولونه ولا یعلمون لقلت
انه شرك﴾ وینه بحرده فتحدن منقول اولهرق مرسومدر كه امام رازی
دیر كه بن بنم حیاتمه وسنك حیاتنه وسنك باشك حیاتنه یمین ایدهرم دین كمسهنك
كافر اولمسندن خوف ایدهرم ومزبور حالف حلف مشروحندهده بار اولوب
حانث اولمنك وجوبنی اعتقاد ایدرسه كافر اولور شارح رحمه الله تعالی دیر كه
اكر اشبو حلف مزبوری عامهٔ ناس بلمیهرك تكلم ایتمهلر ایدی اشبو یمینلری
شركدر دیر ایدم بنه مشار الیه ملتقی اوزرینه اولان شرحنده تصریح ایدر كه
بركسه پادشاهك ویا امیرك باشنه وروحنه قسم ایتسه اول كمسهنك هنوز
اسلامی متحقق دكلدر خلاصهٔ كلام الله عظیم الشانك كندی ذات جلیلنك
غیری یه قسم بیوردیغی واللیل والضحی امثالی شیلره عبد ایچون حلف یوقدر
﴿وعن ابن مسعود رضی الله تعالی عنه لان احلف بالله كاذبا احب الی من
ان احلف بغیره صادقا﴾ عبدالله بن مسعود رضی الله تعالی عنهمادن مرویدر
بیورر كه تحقیق بنم كاذبا الله ذو الجلاله آند ایچمم الله عظیم الشانك غیری یه صادقا
حلفمدن بكا محبوبدر الله تعالی اعلم ظن ایدرمكه مشار الیهك قولنك وجهی
بودر كه الله جلیله كاذبا یمین هرنقدر حرام ایسهده كفارتله حرمتی ساقطه اولور
اما حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك غیری یه حلفك حرمتی مزبورك حرمتندن
اشد اولمغله كفره قریب اولدی وكفارتی اولمدی ﴿(ولا) یقسم (بصفة لم یتعارف
الحلف بها من صفاته تعالی كرحمته وعلمه ورضائه وغضبه وسخطه وعذابه)

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ولعنته وشريعته ودينه وحدوده وصفته وسبحان الله ونحوذلك لعدم العرف ❊ والله جلايلك رحمتي وعلمي ورضاسي وغضبي وسخطي وعذابي ولعنتي وشريعتي وديني وحدودي وصفتي وسبحان الله امثالي الحمد لله ولا اله الا الله كبي صفتلرندن كندي ايله حلف متعارف اولميان بر صفته يمين اولمز عرف اولمغله ورحمتدن اثري اولان مطر وجنت وسخط وغضبدن عقوبت وعلمدن معلوم مراد اولنور نتكم اللهم اغفر علمك فينا دعاسنده معلومك معناسنه اولديغي مثللو ❊(و) القسم ايضا (بقوله لعمرالله) اي بقائه (وايم الله) اي يمين الله (وعهدالله) ووجه الله وسلطان الله ان نوى به قدرته (وميثاقه) وذمته ❊ دخي قسم حق سبحانه وتعالى حضرتلرينه واسملرينه وبعض صفتلرينه اولديغي مثللو حالفك لعمرالله وايم الله وعهد الله كبي قوليله ده اولور عمرعينك فتحيله بقا معناسنه صفات ذاتدندر كانه وبقاء الله ديمش اولور ضمله عمر هرنقدر بقا معناسنه ايسه ده قسمك كثرة استعمالنه بناً موضع تخفيف اولمغله آنده استعمال اولنمدي ولامله لعمر ابتدائيت اوزره مرفوعدر وجواب قسم خبر اولان قسمي مقامنه قائم اولمغله خبر وجوبا حذف اولندي وعلم اولان عمرك وعمر ايله فرقي ايچون آخرينه واو كتب اولنور بونده علميت اولمغله واو ايجاب ايتمز وايم اللهك اضافتي ادناى ملابسه ايچوندر اليمين الكائن بالله تعالى ديمكدر وهمزه سي فتحيله وكسر ايله ده اولور وعهد الله كلمه سنك يمين اولمسي حالفك محلوف عليهي ايشليوب ويا ايشلمميه معاهده سنه مبنيدر وحالفك وجه الله قوليله ده قسم اولور لفظهٔ جلاله يه مضاف اولان وجه ذات معناسنه اولمغله وسلطان الله قوليله ده يمين اولور اكر آنكله قدرت معناسي اراده اولنورسه وميثاقيله وذمتيله كه عهديله ده يمين اولور وذمت عهد معناسنه اولمغله ذمي يه معاهده تسميه اولنور ❊(و) القسم ايضا بقوله (اقسم او احلف او اعزم او اشهد) بلفظ المضارع وكذا الماضي بالاولى كما قسمت وحلفت وعزمت وآليت وشهدت (وان لم يقل بالله) اذا علقه بشرط ❊ دخي ينه بويله قسم حالفك مضارع صيغه سيله اقسم ويا احلف ويا اعزم ويا اشهد قوليله ده اولور اعزم بن ايجاب ايدرم معناسنه در يمينك معناسيده بودر اشهد همزه نك وهانك فتحيله در وصورت مشروحه لرده شرطه تعليقله محلوف عليهي ذكر ايدرسه هرنقدر بالله ديمسه دخي ينه يمين اولور مضارع حقيقة حالده قرينه ايله استقبالده مستعمل اولوب وحلف بالله تعالى معهود ومشروع اولوب وغيري يه حلف محظور اولمغله حلف بالله تعالى يه صرف اولندي وينه بويله اقسمت وحلفت وعزمت وآليت وشهدت كبي تحققه دلالت ايدر ماضي صيغه لريله ده بالطريق الاولى

يمين اولور آليت همزه نك مديله حلفت معناسنه در ❊(وعلي نذر) فان نوى بلفظ النذر قربة لزمته والا لزمته الكفارة وسيتضح (و) علي (يمين او عهد وان لم يضفه الى الله) اذا علقه بشرط مجتبى ❊ دخي قسم بنم اوزريمه نذر اولسون فلان فعلي ايشلرسم ويا ايشلمزسم ديمكله ده اولور ترجمه ده ايما اولنديغي كبي قول مزبورك يمين اولمسنده محلوف عليهي ذكردن لازمدر فان نوى بلفظ النذر قولنك مقابلي محذوفدر هذا اذا لم ينو بالنذر قربة تقديرنده در يعني قول مزبورك يمين اولمسي آنده كه نذر ايله قربته نيت ايتمزسه واكر آنكله نذر صحيح اولور حج كبي بر قربة مقصوده يه نيت ايدرسه كندويه آني اتيان لازم اولور يوقسه حنث صورتنده كندويه كفارت لازمه اولورو نذر بحثنده قريبا بو مسئله متضح اولور وبنم اوزريمه يمين ويا عهد اولسون يميندر هرنقدر قول مزبوري حالف الله تعالى يه مضاف قلمزسه ده اكر محلوف عليهي ذكر ايله شرطه تعليق ايدرسه ❊(و) القسم ايضا بقوله (ان فعل كذا فهو) يهودي او نصراني او فاشهدوا علي بالنصرانية او شريك للكفار او (كافر) فيكفر بحنثه او في المستقبل اما الماضي عالما بخلافه فغموس واختلف في كفره ❊ دخي قسم حالفك مزبور قوللريله اولديغي كبي اكر شو فعلي ايشلرسه يهوديدر ويا نصرانيدر ويا بنم اوزريمه نصرانيله شهادت ايديكز ويا كفاره شريكدر ويا كافردر قوليله ده اولور امدي اكر فعل مستقبلده اولوب حالف حانث اولورسه كندويه كفارت لازمه اولور واكر فعل ماضيده اولوب خلافنه عالم اوله رق حلف ايتديسه يمين غموسدر كندوده كفارت يوقدر انجق توبه ايله استغفار واردر وكفرنده اختلاف واردر ❊(و) الاصح (ان) الحالف (لم يكفر) سواء (علقه بماض او آت ان كان عنده) في اعتقاده (انه يمين وان كان) جاهلا او (عنده انه يكفر في الحلف) بالغموس وبمباشرة الشرط في المستقبل (يكفر فيهما) لرضاه بالكفر ❊ واصح اولان قول بودركه حالفك اعتقادنده حلف ايتديكي شي يمين اولورسه تعليق كرك زمان ماضيده اولان شيئه اولسون وكرك زمان مستقبلده حالف كافر اولمز واكر يمين اولوب ويا اولمسنه جاهل اولوب ويا حالفك عندنده يمين غموسله ويا مستقبلده شرطه مباشرتله كافر اولورسه حالفك كفره رضاسنه بناً اشبو يمين غموسله يمين منعقده ده كافر اولور ❊ بخلاف الكافر فلا يصير مسلما بالتعليق لانه ترك كما بسطه المصنف في فتاواه ❊ كافر اكر شو فعلي ايشلرسم مسلمان اوله يم ديرسه مزبور مسلك قولنك خلافنده در تعليقله مسلم اولماز كفر ترك اولمغله نتكم مصنف مرحوم كندي فتاواسنده قول مزبوري بسط وتفصيل ايلدي ❊ وهل يكفر بقوله الله يعلم او يعلم الله

انه فعل كذا اولم يفعل كذا كاذبا قال الزاهدى الاكثر نعم وقال الشمنى الاصح
لا لانه قصد ترويج الكذب دون الكفر ﴾ بركسه نك كاذبا الله تعالى بيلور كه
شو فعلى ايشلدم و يا ايشلمدم قوليله كافر اولورمى الجواب امام زاهدى اكثر علما
بلى كافر اولور ديديلر ديدى عالم السر والخفيات اولان ذات جليله واقع اولميان
نسنه يه واقعدر ديو كندوبى عالم قلمغله كندويه حاشا ثم حاشا جهل نسبت
ايتمش اولمغله شمنى اصح اولان كافر اولمزديدى بو امام ابى يوسفدن روايتدر
حالفك قصدى كذبنى ترويج وقبول ايتدرمك اولوب كفر اولمديغنه بناً واكر
بو مثللو كلامله حلف متعارف ايسه ماضى يه نسبتله يمين غموس اولور يوق
متعارف دكلسه يمين اولمز لكن بهمه حال معصيتدر توبه لازمه اولور ﴿ وكذا
لو وطئ المصحف قائلا ذلك لانه لترويج كذبه لا اهانة المصحف مجتبى ﴾ وبنه
بويله بركسه مزبور الله يعلم آلخ قولنى ديه رك مصحف شريفى اياغيله ديه لسه
كافر اولمز بونده دخى مرادى كذبنى ترويج وتسهيل اولوب مصحف شريفه اهانت
واستخفاف اولمديغندن كفر انجق استخفافله اولور ﴿ وفيه اشهد الله
لا افعل يستغفر الله و لا كفارة وكذا اشهدك واشهد ملائكتك لعدم العرف ﴾
وبنه مجتباده مرسومدركه بركسه يمين ايتسه كه بن الله عظيم الشانى اشهاد
ايده رمكه شو فعلى ايشلم ديوب بعده اول فعلى ايشلسه الله تعالى يه استغفار
ايدر وكفارت لازمه اولمز وبنه بويله يارب سنى وملائكه كى اشهاد
ايده رم ديسه بنه استغفار وعدم كفارتدر بونلر ايله يمين عرف اولمديغندن
﴿ وفى الذخيرة ان فعلت كذا فلا اله فى السماء يكون يمينا ولا يكفر ﴾
وذخيره ده مذكوردركه بركسه اكر فلان فعلى ايشلرسم سماده
تكرى يوقدر ديسه بو قولى يمين اولور كافر اولمز ﴾ وفى فانا
برئ من الشفاعة فليس بيمين لان منكرها مبتدع لا كافر ﴾
وشفاعتى انكار ايدن مبتدع وفاسق اولوب كافر اولمغله فلان فعلى ايشلرسم
بن شفاعتدن بريم ديمك يمين اولمدى يمين انجق كفره تعليقله منعقد اولور
﴿ وكذا فصلاتى وصيامى لهذا الكافر واما فصومى لليهود فيمين ان اراد
القربة لا ان اراد به الثواب ﴾ وبنه بويله نمازم واورجم شو كافرك اولسون ديسه
يمين اولمز اما صومم يهود ايچون اولسون ديوب بو قوليله يهوده قربت وعبادت
مراد ايدرسه يمين اولور واكر ثوابى يهود ايچون اولسون ديمك مراد ايدرسه
يمين اولمز وفصلاتى وصيامى لهذا الكافرده دخى بو تفصيل اجرا اولنور ﴿ (وقوله)
مبتدأ خبره قوله الآتى لا (وحقا) الا اذا اراد اسم الله (وحق الله) واختار
فى الاختيار انه يمين للعرف ولو بالباء فيمين اتفاقا بحر (وحرمته) وبحرمة

شهر الله وبحرمة لا اله الا الله وبحق الرسول او الايمان او الصلاة ﴾ حالفك وحقا
وحق الله وحرمته قولى يمين اولمز متعارف اولمديغندن حالف منكرا حقا لا افعلن
كذا ديسه بوندن مرادى تحقيق وعد اولمش اولور كانه البته بن بو فعلى
ايشلرم ديمش اولور صواب اولان وحقاده واوك سقوطيدر ملتقاده كى مثللو
الا حقا كلمه سيله اسم الله اراده اولنورسه يمين اولور واختيار صاحبى حق الله له
يمين متعارف اولمغله بونك يمين اولمسنى اختيار ايلدى واكر بونده باء ايله و بحق الله
ديو يمين ايدرسه اتفاقا يمين اولور ناسك بونكله يمين ايتدكارينه بناً حرمت احترام
معنا سنه در وشهرا للهك ولا اله الا الله كلمۀ طيبه سنك حرمتنه ورسولك ويا ايمانك
ويا نمازك حقنه قسم اولمز رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك حق عاليلرى
هر نقدر عظيم ايسه ده بنه كندويه يمين اولمز ✲ كذا فى الخلاصة ﴿ (وعذابه
وثوابه ورضاه ولعنة الله وامانته) لكن فى الخانية امانة الله يمين وفى النهر ان
نوى العبادات فليس بيمين ﴾ والله عظيم الشانك عذابنه وثوابنه ورضاسنه
ولعنته واما نتنه يمين اولمز لكن خانيه ده امانة الله يميندر ديو مذكوردر ونهرده
امانة الله ايله عباداته نيت ايدرسه يمين دكلدر ديو مسطوردر ﴿ (وان فعل
فعليه غضبه او سخطه او لعنة الله او هو زان او سارق او شارب خمر او آكل
ربا لا) يكون قسما لعدم التعارف ولو تعورف الحلف هل يكون يمينا ظاهر
كلامهم نعم وظاهر كلام الكمال لا وتمامه فى النهر ﴾ بركسه يمين ايتسه كه اكر
فلان فعلى ايشلرسم الله عظيم الشانك غضبى ويا سخطى ويا لعنتى كندونك
اوزرينه اولسون ويا كندى زانى ويا سارق ويا شارب خمر ويا آكل ربا اولسون
ديسه متعارف اولمغله مزبورلرك بريسى قسم اولمز اشبو لا يكون قسما قولى
سابق الذكر وقوله مبتداسنك خبريدر واشبو الفاظ مشروحه ايله حلف
فرضا متعارف اولسه يمين اولورمى جمهور فقهانك كلاملرينك ظاهرى اولمسيدر
وكمالك كلامنك ظاهرى مزبورلر ايله يمينك اولمسيدر وكمالك كلامنك تمامى
نهرده در ﴾ وفى البحر ما يباح للضرورة لا يكفر مستحله كدم وخنزير ﴾
وبحرده مسطوردركه حين ضرورتده مثلا حالة مخمصه ده مباح اولان دم وخنزير
وخمر امثالى شيلرى استحلال ايدن كافر اولمز بنا برين بونلر يمين اولمدى اما
يهودينك يمين اولمسى بهمه حال كفرى موجب اولمغله در ﴿ (الا اذا اراد) الحالف
بقوله (حق اسم الله تعالى فيمين على المذهب) كما صححه فى الخانية ﴾ لكن
مزبور حالف حقا قوليله الله عظيم الشانك اسم شريفنى مراد ايدرسه
مذهب مختار اوزره يمين اولور نتكم خانيه ده تصحيح اولندى ﴿ (و) من
(حروفه الواو والباء والتاء) ولام القسم وحرف التنبيه وهمزة الاستفهام وقطع

ISTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

الف الوصل والميم المكسورة والمضمومة كقوله لله وهاالله وم الله ﴾ وقسم حرفلرندندر واو وبا و تا ولام قسم وحرف تنبيه وهمزهٔ استفهام ولفظهٔ جلالەدەكى همزهٔ وصلى قطعله اسم شريفى ايله دخى مكسوره ومضمومه ميمله ايمندن من لغت اولديغى كبى ميم دخى لغقدر حالفك لام قسمك فتحى وهالك جريله لله وهاء تنبيهله هاالله وميمك ضمى وكسرى وهالك جريلهم الله كبى واوايمانده استعمالده اكثر اولمغله اسم ظاهر داخل اولور والله والرحمن والضحى كبى وباقسمده اصل اولمغله ضميره بجر به كبى ظاهره بجر بالله كبى واوبايه ملحقدر تاانجق لفظهٔ جلالەيه دخول ايدر وباايله فعلك اظهارى جائز اولور حلفت بالله كبى واوايله تاده اولمز ﴾ (وقد تضمر) حروفه ايجازا فيختص اسم الله بالحركات الثلاث وغيره بغير الجر والتزم رفع ايمن ولعمر الله (كقوله الله) بنصبه بنزع الخافض وجره الكوفيون مسكين (لافعلن كذا) افاد ان اضمار حرف التوكيد فى المقسم عليه لايجوز ﴾ ونزع خافضله كه آنك سببيله منصوب اولەرق حالفك الله لافعلن كذا قولندەكى كبى ايجاز واختصار ايچون بعضا حروف قسم مضمر اولور ايمدى لفظهٔ جلاله سائر مقسم بهلردن حركات ثلاثله ممتاز اولوركه حركهٔ ثلاثكه حرف جرك حذفندنصكره اثرينى شاذ اولەرق ابقاايله جروفعل قسمله نصب ومبتداى محذوفه خبر اوله رق رفع اسم اللهه مختصدر لفظهٔ جلالەنك غيرى رحمن رحيم قرآن مثللو الفاظ جرك غيريله ممتازلردر وايمن ولعمر اللهك رفعلرى لازمدر وكوفيين لفظهٔ جلالەيى مجرور قلديلر ومصنف مرحوم حروف قسم مضمر اولور ديمكله مقسم عليهده حرف تأكيدك اضمارينك عدم جوازنى افاده ايتدى ﴿ ثم صرح به بقوله (الحلف) بالعربية (فى الاثبات لايكون الابحرف التأكيد وهو اللام والنون كقوله والله لافعلن كذا) ووالله لقد فعلت كذا مقرونا بكلمة التوكيد وفى النفى بحرف النفى حتى لوقال والله افعل كذا اليوم كانت يمينه على النفى وتكون لامضمرة كانه قال لاافعل كذا لامتناع حذف حرف التوكيد فى الاثبات لاضمار العرب فى الكلام الكلمة لابعض الكلمة من البحر عن المحيط ﴾ بوندنصكره مصنف نصفت نصاب عليه رحمة الملك الوهاب مزبور حرف تأكيدك اضمارينك عدم جوازيله تصريح ايلديكه لغت عربيدده اثباتده حلف حالفك والله لافعلن كذا قولندەكى كبى مستقبلده انجق حرف تأكيده مقرون اولان لام ونونله اولور وماضيده كلمهٔ تأكيده مقرون اوله رق والله لقد فعلت كذا قولندەكى كبى اولور يعنى ماضئ مثبتده لامله قددن لازمدر ونفيده حلف مستقبلده لاوماضيده ماايله اولور حتى حالف والله افعل كذااليوم ديسه

يمينى نفى اوزره اولور ده لاكلمەسى مضمره اولەرق كانه لاافعل كذا ديمش اولور حرف تأكيدك اثباتده حذفى ممتنع اولمغله زيرا كلام عربده كلمەنك اضمارى متعارف اولوب بومقامده اولديغى كبى بعض كلمه كبى اولان لاملەنونك اضمارى معروف اولمدى ﴾ (وكفارته) هذه اضافة للشرط لان السبب عندنا الحنث (تحرير رقبة اواطعام عشرة مساكين كما) مر (فى الظهار اوكسوتهم بما) يصلح للاوساط وينتفع به فوق ثلثة اشهر و (يستر عامة البدن) فلم تجز السراويل الاباعتبار قيمة الاطعام ﴾ كفارت ستر معناسنه اولان كفردن فعالەدر بنابرين ليله كافر تسميه اولندى وشاعر فى ليلة كفر النجوم غمامها ديدى وبركسه ثوبه مشتمل اولدقده تكفر بالثوب دينلور ﴾ شلبى انتهى ﴾ كفارتك يمينه اضافتى برشيئك شرطنه اضافتى قبيلندندر عند الحنفيه سبب حنث اولمغله يعنى يمينك حنثى وقتنده ظهارده كى كبى كفارتى بررقبه آزاد ايتمكدر وياخود تحقيقا اون مسكينه وياتقديرا كه برمسكينه بهريوم بغدايدن نصف صاع اولەرق اون كون اطعامدر امابر مسكينه بركونده اونى بردن ويابرر برر دور طريقيله ويرمك قول صحيح اوزره كفايت ايتمز واطعام تمليكلدده اولور مثلا بهر مسكينه بغدايدن نصف صاع وخرما وياشعيردن برصاع اعطا ايله واباحه ايلەده اولوركه اخشامده وصباحده كندولرينه بغداى ايتمكندن بلاادام وسائر ايتمكدن اداملە اطعام لەده اولور وياخود اكثر بدنى ستر ايدوب اوساط ناسه صالح اولوب وكنديله اوچ ماهدن زياده انتفاع اولنور ثوبله مساكين مشروحهيى اكسا ايله در ايمدى سراويلك لابسى عربده عريان عد اولنمغله كنديله اكسا جائز اولمدى الاسراويل اطعام قيمتيله اعتبار اولنورسه اولوركه بهاسى اطعامه كفايت ايدرسه ديمك امدى هر برينه يابركوملك يابرعنترى وياجبه اولمقدن لازمدر بلكه افضل اولان رجاله اعطا اولنديغنه نظرا ايكى وياا اوچ ثوبدر نسايه كوره ثوبله برابر خمارده لازمدر ﴾ (ولوادى الكل جملة اومرتبا ولم ينو الا بعد تمامها للزوم النية لصحة التكفير (وقع عنها واحد هواعلاها قيمة ولوترك الكل عوقب بواحد هوادناها قيمة) لسقوط الفرض بالادنى ﴾ اوزرينه كفارت لازم اولان كمسنه برآنده كسوه وعتق واطعام ايتمكله جملەسنى بردن ادا ايتسه ياخود مرتبا ادا ايدوب لكن تكفيرك صحتنده نيت لازم اولمغله انجق نيتى اوچك تمامندنصكره ايتسه اول كفارتدن قيمت جهتندن اعلاسى اولان برى واقع اولور ماعداى نافله اولور واگر كليسنى ترك ايدرسه فرض ادنا ايله ساقط اولمغله قيمت جهتندن ادنى اولان برى مقابلەسندە عقاب اولنور ﴾ (وان عجز عنها) كلها (وقت الاداء)

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

عندنا حتى لووهب ماله وسلمه ثم صام ثم رجع بهبته اجزأه الصوم مجتبى قلت تبعا للبحر
وهذا يستثنى من قولهم الرجوع فى الهبة فسخ من الاصل (صام ثلاثة ايام ولاء)
ويبطل بالحيض بخلاف كفارة الفطر وجوز الشافعى التفريق واعتبر العجز
عند الحنث مسكين ❊ وعند الحنفيه حالف حانث وقت اداده منصوص عليه
اولان كفارتى وبدلنك كليسنى ادادن عاجز اولورسه ولاء كه متتابعا
اوچ كون صائم اولور وولاء حيضله باطل اولور حيض اولمقسزين اوچ كون
صوم ممكن اولمغله اما كفارة فطر وظهارده مدت غالبا حيضدن خالى اولممغله
كفارة يمينده كى صومك خلافنه درلر امام شافعى رحمه الله تعالى صومك
ميانه لرینى تفريقى تجويز وعجزى حين حنثده اعتبار ايلدى وحنفيه نك وقت
ادايى اعتبارينه بناً مزبور حالف مالنى بركمسه يه هبه وتسليم ايدوب بعده
صائم اولوب صكره هبه سندن رجوع ايتسه كندويه صوم كفايت ايدر
شارح رحمه الله تعالى ديركه بوصورتده صومك كفايت ايتمسى فقهانك
الرجوع فى الهبة فسخ من الاصل قوللرندن استثنا اولنمش اولور يعنى هبه دن
رجوع فسخ اوليجق كانه اصلا هبه اولنمش اولورده مال يدنده موجود
اولمغله صومى كفايت ايتمز ❊ (والشرط استمرار العجز الى الفراغ
من الصوم فلو صام المعسر يومين ثم) قبل فراغه ولوبساعة (ايسر)
ولو بموت مورثه موسرا (لايجوزله الصوم) ويستأنف بالمال خانية ❊
وصومله كفارتك شرطى صومدن فارغ اولنه دك مال ايله ادادن عجزك استمراريدر
ايمدى معسر اولا كمسه مثلا ايكى كون صائم اولوب صكره صومدن فارغ
اولمزدن اقدم هرنقدر برساعتكه وقت قليلده اولورسه موسر اولسه وموسر اولمسى
مورثنك موسرا موتيله اولورده كندويه صوم جائز اولمز مال ايله تكفيرى استيناف ايدر
❊ ولوصام ناسيا للمال لم يجز على الصحيح مجتبى ولو نسى كيف حلف بالله
او بطلاق وبصوم لاشئ عليه الان يتذكر خانية ❊ بركمسه صومدن مقدم
اولان اوچ كفارتك برينه كفايت ايدر مالى اونوده رق صائم اولسه قول
صحيح اوزره صومله تكفيرى جائز اولمز زيرا صومك جوازى مار الذكر اوچك برى
ملكنده اولممغله اولوردى اول ايسه موجود در بركمسه حلفى الله تعالى يه
وياطلاقه وياصومه ايتديكنى اونتسه اوزرينه برشى لازم اولمز برى مرجع بولنمغله
الا صكره تذكر ايدرسه اول لازم اولور ❊ (ولم يجز التكفير) ولو بالمال خلافا
للشافعى (قبل حنث) ولا يسترده من الفقير لوقوعه صدقة ❊ هرنقدر
كفارتى مال ايله ادا ايدوب كسوه وياطعامله ايدرسه ده قبل الحنث تكفير جائز اولمز
كفارت جنايتى ستر ايچون اولوب حنثدن مقدم جنايت بولنمديغنه بناً مجرد يمين

(جنايته)

جنايته سبب دكلدر بلكه حنثه مانعدر اكا مفضى دكلدر امام شافعى ايچوندر
اختلاف بلمه رك ادا ايتسه صدقه اوله رق واقع اولمغله فقيردن استرداد ايتمز
❊ (ومصرفها مصرف الزكاة) فالا فلا قيل الا الذمى خلافا للثانى وبقوله
يفتى كما مر فى بابها ❊ اشبو كفارتك محل صرفى زكاتك صرف اولنديغى يدى
نوع محلدر ايمدى زكاتك اداسى جائز اولميان كمسه يه كفارتده اعطا اولنمز
عند البعض كفارت ذمى يه ويريلور امام ثانى ايچوندر اختلاف مشار اليه مسفوره
ويرلمز ديدى وزكاتك بابنده مرور ايتديكى مثللو انجق كندونك قوليله فتوى ويريلور
❊ (ولا كفارة بيمين كافر وان حنث مسلما) بآية انهم لا ايمان لهم واما وان نكثوا
ايمانهم فيعنى الصورى كتحليف الحاكم ❊ كافرك يمينى ايچون كفارت لازمه
اولمز هرنقدر حنثى اسلامى حالنده اولورسه ده حقلرنده نازله اولان ﴿ انهم
لا ايمان لهم ﴾ آية كريمه سنه بناً اما ايمانلرينك ثبوتنه دلالت ايدن وان نكثوا
ايمانهم ﴾ نظم مجيدنده كى ايماندن مراد ايمان صوريه در وحاكمك كافرلره
تحليفنده كى كبى زيرا مسفورلره قاضينك يميندن مرادى انلرك نكوللريدر يوقسه
كفرله اسم اللهه تعظيم ايتمش اولمازلر يمينك انعقادينك شرطى اسلامدر
وكفارت ذاتنده عبادت اولمغله كافر اكاده اهل اولمدى ❊ (وهو) اى الكفر
(يبطلها) اذا عرض بعدها (فلو حلف مسلم ثم ارتد) والعياذ بالله تعالى
(ثم اسلم ثم حنث فلا كفارة) اصلا لما تقرر ان الاوصاف الراجعة للمحل يستوى فيها
الابتداء والبقاء كالمحرمية فى النكاح ❊ كفر يميندن صكره عارض اولورسه
يمينى ابطال ايدر بس برمسلم يمين ايدوب صكره معاذ الله تعالى مرتد اولوب بعده
اسلامه كلوب صكره حانث اولسه اصلا كه نه عتق ونه اطعامله ونه كسوه ونه صيامله
كندويه كفارت لازمه اولمز زيرا اصولده مقرردركه محلكه ذات كافر وذات
محرمه راجع اولان كفرو محرميت كبى اوصافده ابتدا وبقاكه طرو وعروض
مساويدر نكاحده محرميت كبى ايمدى نكاحده ابتدا ايله عروض مساويدركه
بركمسه يه مزنيه سنك قزينى نكاح حرام اولور نتكم زوجه سنك اناسيله زنا ايله
زوجه سى كندويه حرام اولديغى مثللو اشته بونده ابتداء اولان زنا ايله وصكره دن
طارى وعارض اولان زناسيله محرميت مساوى اولدى ❊ وكذا لو نذر الكافر
بما هو قربة لا يلزمه شئ ❊ ينه بويله كافر صوم وصدقه مثللو قربت اولان شيله
نذر ايلسه كندويه برشى لازم اولمز بماده باز انده در ❊ (ومن حلف على معصية
كعدم الكلام مع ابويه اوقتل فلان) وانما قال (اليوم) لان وجوب الحنث
لا يتأتى الا فى اليمين الموقتة اما المطلقة فحنثه فى آخر حياته فيوصى بالكفارة بموت
الحالف ويكفر عن يمينه بهلاك المحلوف عليه غاية (وجب الحنث والتكفير)

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

لانه اهون الامرين ﴿ بركسه برمعصيت اوزره يمين ايتسه اول يمينده كرك ترك
اوزره اولسون مثلا آنام و بابام ايله تكلم ايتمم كبى ويافعل اوزره اولسون
بوكون فلان كمسه يى قتل ايده رم مثللو اشته بونوع حالفك اوزرينه حنث وتكفير
واجب اولور زيرا حنث دخى هرنقدر معصيت ايسه لكن ابوينله تكلمى ترك
وياقتل نفس معصيتندن اهوندر مصنف مرحومك اليوم ديمه سى حالفك اوزرينه
اختياريله حنثك وجوبى انجق يمين موقتده ده حاصل اولديغنه مبنيدر امايمين
مطلقه ده حنثى آخر حياتنده اولمغله حين موتنده كفارتيله وصيت ايدر ومحلوف
عليهك هلاكيله بار اولمق فوت اولمغله حالف يمينندن ناشى كفارت ويرر اليوم
كلمه سى قتله قيددر ﴾ وحاصله ان المحلوف عليه امافعل اوترك وكل منهما امامعصية
وهى مسئلة المتن اوواجب كحلفه ليصلين الظهر اليوم و بره فرض او هواولى من غيره
اوغيره اولى منه كحلفه على ترك وطئ زوجته شهرا ونحوه وحنثه اولى اومستويان
كحلفه لاياكل هذا الخبز مثلا وبره اولى وآية واحفظوا ايمانكم تفيد وجوبه
فتح فهى عشرة ﴾ بومقامده ذكر اولنان كلامك حاصلى كندويه حلف
اولنان شى يافعل اولور وياترك اولور وبونلردن هر برلرى يامعصيت
اولور متندكى مسئله كبى ياواجب اولور فعله مثال والله بوكون
بن صلاة ظهرى ادا ايده رم تركه مثال والله بن خمرى شرب ايتمدر
وبونوع يمينده باراولمق فرضدر ويامحلوف عليهى اتيان عدم اتياندن اولى
اولور فعله كوره والله بن صلاة ضحايى ادا ايده رم كبى تركه كوره والله
بن ارباب تهمتله مجالست ايتمم كبى بونده بار اولمق اولى وبا واجبدر وياغيرى
كندودن اولى اولور تركه كوره والله بن زوجه مله برماه مجامعت ايتمم كبى
وبونك كبى جاريه مله مجامعت ايتمم كبى فعله مثال والله بن عبدمى ضرب
ايده رمدر اكر عبد ضربى موجب برفعل ايشلسه عفوى مندوبدر وزوجه يه
رفق مناسب اولمغله بونده حنثى اولىدر و نحوه نصب له شهرا اوزرينه معطوف
اولسه ده اولور وياخود محلوف عليهى اتيان و عدم اتيان مساوى اولورده
برى واجبده اولمز وديكرندن اولاده اولمز مثلا بن شو خبزى اكل ايتمم ديو
حلف كبى بونده يمينى حفظ ايچون بار اولمق اولىدر لكن { واحفظوا ايمانكم }
نص جليلى برك وجوبنى افاده ايدر ايمدى فعل وترك ايكى صورتى معصيت
وواجب و كندوده بار اولمق حانث اولمقدن اولى اولمق و غيريكه حانث
اولمق بار اولمقدن اولى اولمق و كندوده طرفين مساوى اولمق بش صورتنه
ضربله صور مشروحه اون اولور ﴾ (ومن حرم) اى على نفسه لانه لوقال
ان اكلت هذا الطعام فهو على حرام فاكله لاكفارة خلاصة واستشكله

المصنف (شيئا) ولو حراما او ملك غيره كقوله الخمر اومال فلان على حرام
فيمين مالم يرد الاخبار خانية (ثم فعله) باكل اونفقة ولو تصدق اووهب لم
يحنث بحكم العرف زيلعى (كفر) ليمينه لماتقرر ان تحريم الحلال يمين ﴿ بركمسه
كندى نفسنه برشيئى حرام ايدوب صكره آنى ايشلسه كه مثلا آنى اكل ايتسه
وياكسوه وياسكنى ايتمكله نفقه سنه صرف ايتسه تحريم حلال يمين اولديغى
الله جليلك { ياايها النبى لم تحرم مااحل الله لك تبتغى مرضات ازواجك والله
غفور رحيم قد فرض الله لكم تحلة ايمانكم } منطوق صدق احتواسيله مقرر
ومبين اولمغله يميننده حنثه بناأ كفارت ادا ايدر امابوصورتده اولديغى مثللو
تحريم مشروح منجز اولميوب اكر بن شو طعامى اكل ايدرسم بكا حرام اولسون
ديمك كبى بكا حرمتنى فعلنه معلق قيلسه بس اكل ايتديكى تقديرجه حانث
اولمغله كفارت لازمه اولمز مصنف والا جناب جزاه الله تعالى يوم الحساب اشبو
مضمون مرقومه اعتراض ايراد ايتديكه شرطه معلق اولان نسنه شرطك
وقوعى وقتنده منجز كبى اولور ايمدى ميانه لرنده فرق اولمز لكن جواب
ويريلوركه بومقامده منجز ايله معلق ميانه لرنده فرق واركه منجزده موجود
مشاهد اولان طعامى كندى نفسنه تحريم ايتدى اما معلقده طعامى بعدالاكل
حرام ايتمش اولور جزا شرطك عقيبنده نازل اولمغله موجود اولمامش اولور
واول حرام ايتديكى نسنه كرك ذاتنده حرام واعياندن اولان خمر كبى اولسون
وكرك افعالدن اولان دخول دار كبى اولسون وكرك غيرك ملكى اولسون
اكرمزبور قوليله اخبار مراد ايتميوب انشا مراد ايدرسه يمين اولمغله كفارت
لازمه اولور وتحريمندن مراد اول نسنه ايله اكل وانفاق كبى استمتاع وانتفاعك
حرمتى اولمغله اول نسنه يى تصدق ويا هبه ايلسه عرفده آنكله استمتاع وحرام
ايتديكى شيئ استباحه ايتمش اولمديغندن يميننده حانث اولمش اولمز ﴾ ومنه
قولها لزوجها انت على حرام اوحرمتك على نفسى فلوطاوعته فى الجماع او
اكرهها كفرت مجتبى ﴿ وعورتك زوجنه سن بنم اوزريمه حرامسك ويا
سنى بكا حرام ايتدم قولى تحريمى حلال قبيلندندر ايمدى زوجنه جماعنده
مطاوعت ايتسه ويازوجى كندوسنى اكراهله جماع ايلسه عورته كفارت
لازمه اولور ﴾ وفيه قال لقوم كلامكم على حرام او كلام الفقراء او اهل بغداد
او اكل هذا الرغيف على حرام حنث بالبعض وفى والله لا اكلمكم اولا آكله لايحنث
الا بالكل زاد فى الاشباه الا اذا لم يمكن اكله فى مجلس واحد اوحلف لايكلم فلانا
و فلانا ونوى احدهما اولا يكلم اخوة فلان و له اخ واحد وتمامه فيها ﴾
مجتباده مرسومدركه بركمسه برجماعته سزك كلامكز بنم اوزريمه حرامدر ويا

فقرانك ويا اهالئ بغدادك ويا اشبو رغيفك اكلى بنم اوزريمه حرامدر ديسه مزبورلردن بعضيلرايله تكلمله ورغيفك بعضنى اكله حانث اولور لكن فتاواى قاضيخانده صحيح اولان حانث اولمز ديو مصرحدر ووالله بن سزكله تكلم ايتمم ويااول رغيفى بن اكل ايتمم قولنده انجق كليسيله تكلم وكليسنى اكل ايله حانث اولور اشباهده الاكليسنى مجلس واحدده اكل ممكن اولمزسه ويافلانله وفلانله تكلم ايتمم ديوب برينه نيت ايتسه ويا فلانك قرنداشلريله تكلم ايتمم ديوب آنك بر قرنداشى اولسه مستثنالرينى زياده ايلدى يعنى بونلرده حنث بعضله اولور ديمك واشبو بحثك تمام وتفصيلى اشباهده در ❊قلت وبه علم جواب حادثة حلف بالطلاق على ان اولاد زوجته لايطلعون بيته فطلع واحد منهم لم يحنث❊ شارح رحمه الله تعالى دير كه اشبو لا اكلمكم ولا آكله حكمندن وقوعيا فته اولان وقعه كه بركسه نك عورتنك اولادلرينك تمامهم منزلنه طلوع ايتملرى اوزره طلاقه يمين ايدوب بعده انلردن برى طلوع ايتسه حانث اولمسى جوابى معلوم ومستبان اولدى ❊(كل حل) او حلال الله اوحلال المسلمين (على حرام) زاد الكمال اوالحرام يلزمنى ونحوه (فهو على الطعام والشراب و) لكن (الفتوى) فى زماننا (على انه تبين امرأته) بتطليقة ولوله اكثر من جميعا (بلانية)❊ بركسه هر برحلال ويا الله عظيم الشانك ويا مسلمينك حلالى بنم اوزريمه حرامدر ويابكا حرام لازم اولسون امثالى كلامى تكلم ايلسه قولى طعام وشرابه محمولدر عرفده قول مزبور عادتا تناول اولنان نسنه لرده استعمال اولنديغنده بناءً ايمدى اكل وشرب ايتدكده حانث اولور عورته بلانية شامل اولماز وزوجه سيله جماعله حانث اولماز لكن فى زماننا طلاقده استعمالى غالب اولمغله فتوى عورتنك بلانية بر طلاق باين مطلقه اولمسى اوزره در واكر مزبور قائلك عورتى بردن زياده اولورسه جميعى بلانية مبانه اولورلر ❊وان نوى ثلاثا فثلاث وان قال لم انو طلاقا لم يصدق قضاء لغلبة الاستعمال ولذا لايحلف به الا الرجال ظهيرية❊ واكر مزبور قائل قوليله اوچه نيت ايدرسه اوچ واقع اولور واكر طلاقه نيت ايتمدم ديرسه الفاظ مشروحه نك طلاقده غلبهٔ استعمالنه بناءً قولنده قضاءً تصديق اولنمز ديانة اولنور وطلاقده غلبهٔ استعمالندن آنكله انجق رجال حلف ايدر ❊(وان لم تكن له امرأة) وقت اليمين سواء نكح بعده اولا (فيمين) فيكفر باكله اوشربه لو يمينه على آت ولو بالله على ماض فغموس اولغو❊ مزبور حالفك يمينى وقتنده عورتى اولمزسه صكره كرك تزوج ايتسون وكرك ايتسون قولى الله تعالى يه يميندر صكره طلاق اولمز ايمدى يمينى كلجكه ايسه اكلى ويا شربى سببيله كفارت ويرر واكر الله تعالى يه يمين ماضيده اولان شى اوزرينه اولورسه يمين غموس اولور وياخود صدقى ظنله اولورسه يمين لغو اولور

❊ولو كانت له امرأة وقتها فبانت بلا عدة فاكل فلا كفارة لانصرافها للطلاق وقد مر فى الايلاء❊ واكر مزبور حالفك يمينى وقتنده عورتى اولوب وبلا عدة مبانه اولوبكه مثلا كندوينى قبل الدخول تطليق ايدوب بعده طعام اكل ايتسه كندويه كفارت لازمه اولماز يمينى طلاقه صرف اولنمغله يمين بالله تعالى نوعندن اولمز نتكم ايلاده مرور ايلدى ❊(ومن نذر نذرا مطلقا اومعلقا بشرط وكان من جنسه واجب) اى فرض كما سيصرح به تبعا للبحر والدرر (وهو عبادة مقصودة) خرج الوضوء وتكفين الميت (ووجد الشرط) المعلق به (لزم الناذر) لحديث من نذر وسمى فعليه الوفاء بما سمى❊ بركسه مطلقا كه برشيئله مقيد اولميه رق مثلا لله على صوم سنة ديمسى كبى ويا برشرطه معلق برنذر ايدوب كندى نفسنه برشيئى واجب قيلوب واول شى جنسندن واجبكه مصنفك قريبا تصريح ايده جكى مثللو فرض اولوب وعبادة مقصوده اولوب وكندويه تعليق اولنان شرطده بولنورسه ناذره اول نذرى ايفا واجب وعلى قول فرض اوله رق لازم اولور شول بركسه كه برنسنه يى نذر وتسميه ايلدى اوزرينه اول تسميه ايلديكى شيئه وفا لازم اولور حديث واجب الامتثالنه بناءً وعبادت قيديله معصيت ومقصوده قيديله وضوء وتكفين ميت خروج ايتديلر زيرا وضوء ذاتنده هرنقدر عبادت ايسه ده لكن بالذات عبادة مقصوده دكلدر بلكه نماز كبى بالذات عبادة مقصوده يه شرطدر وتكفين دخى عبادة مقصوده دكلدر بلكه اوزرينه نمازك صحتى ايچوندر ستر ميت اوزرينه نمازك شرطيدر ❊(كصوم وصلاة وصدقة) ووقف (واعتكاف) واعتاق رقبة وحج ولو ماشيا فانها عبادات مقصودة ومن جنسها واجب لوجوب العتق فى الكفارة والمشى للحج على القادر من اهل مكة والقعدة الاخيرة فى الصلاة وهى لبث كالاعتكاف ووقف مسجد للمسلمين واجب على الامام من بيت المال والافعلى المسلمين فتح❊ مزبور نذر صوم وصلات وصدقه ووقف واعتكاف واعتاق رقبه وهرنقدر ماشيا دخى اولورسه ده حج كبيدر واشبو عبادات مشروحه لر ايله نذرك لزومى كندولرى عبادات مقصوده اولوب وكندولرينك جنسلرندن واجب بولنديغنه مبنيدر نمازده وصومده وصدقه ده واجبك بولنديغى ظاهردر عتقده واجبك وجوبى كفارتده اولديغى كبى واهالئ مكه دن ماشيا حجه مقتدر اولان كمسه لره مشى كه ماشيا حج كبى زيرا مجرد مشى عبادة مقصوده دكلدر ونمازده قعدهٔ اخيره لبثدر اعتكاف كبى يعنى اعتكاف قعدهٔ اخيره كبى لبثدر كه غالبا اعتكافده لبث قعود هيئتى اوزره اولور ده اعتكاف كانه قعدهٔ اخيره جنسندن اولور وهر بر بلده ده بيت المالدن مسلمين ايچون مسجد وقفى پادشاه عالمپناه اوزرينه واجبدر واكر بيت المال منتظم اولمزسه بناى مسجد مسلمين اوزرينه واجبدر ❊(ولم يلزم) الناذر (ماليس من جنسه فرض كعيادة مريض وتشييع جنازة

ودخول مسجد) ولو مسجد الرسول صلى الله عليه وسلم او الاقصى لانه ليس
من جنسها فرض مقصود وهذا هو الضابط كما في الدرر ❊ عيادهٔ مرضى
و تشييع جنازه ودخول مسجد كبى كندونك جنسندن فرض اولميان نسنه لره
نذر ايدن كمسه يه اول نذر ايتديكى شيلر لازم كلمز هر نقدر نذر مسجد رسول الله
صلى الله عليه وسلم و يا مسجد اقصايه اولورسه ده زيرا مزبورلرك جنسندن فرض
مقصود يوقدر و نذرك لزومنده قاعده كندو جنسندن فرض مقصودك
بولنمسيدر نتكم درر ده مرسومدر و ما سبقده شارحك كما سيصرح به
قوليله واجبدن مراد فرض اولمسنه وعد اولنان بو مقامدر ❊ وفي البحر
شرائطه خمس فزادان لايكون معصية لذاته فصح نذر صوم يوم النحر
لانه لغيره وان لايكون واجبا عليه قبل النذر فلو نذر حجة الاسلام
لم يلزمه شئ غيرها وان لايكون ما التزمه اكثر مما يملكه او ملكا لغيره فلو نذر
التصدق بالف ويملك الا مأة لزمه المأة فقط خلاصة انتهى ❊ بحرده مذكوردركه
نذرك شرطلرى بشدر ايمدى كندى جنسندن واجب اولمنك اوزرينه نذرك
بالذات معصيت اولممسى واوزرينه عطف اولنانلر زياده اولدى بوكا كوره
زياده درت اولور درد نجيسى اوملكا لغيره قوليدر پس يوم نحرى صوم بالذات
معصيت اولمغله نذرى صحيح اولدى مزبور صوم ذاتنده طاعت اولوب
معصيت اولمسى انجق الله جليلك ضيافتندن اعراضنه مبنى اولمغله لكن
بوشرطدن ماسبقده نذرك عبادت اولمسنك اشتراطى مغنيدر و نذرندن مقدم
اول شى كندونك اوزرينه واجب اولممقدر ومثال قرينه سيله بو مقامده
واجبدن مراد فرضه عام اولاندر ايمدى بركسه حجهٔ اسلامله نذر ايلسه
كندونك اوزرينه آنك غيرى برشى لازم اولمز و ناذرك اوزرينه التزام ايتديكى
نسنه كندونك مالك اولديغى شيدن اكثر اولميوب و ياغيرك ملكى اولممقدر
ايمدى بركسه مثلا بيك غروش تصدق نذر ايدوب حالبوكه انجق يوز غروشه
مالك اولسه كندويه انجق يوز غرش تصدق لازم اولور و ملكى اولميان قيونه
اشارتله لله على ان اهدى هذه الشاة ديسه اشبو نذرى صحيح اولمز غيرك
ملكى اولمغله خلاصه دن نقلا بحرك كلامى بونده نهايت بولدى ❊ قلت ويزاد
مافي زواهر الجواهر وان لايكون مستحيل الكون فلو نذر صوم امس او اعتكافه
لم يصح نذره ❊ شارح رحمه الله تعالى ديركه زواهر الجواهر نام كتابده
مذكور اولان منذورك مستحيل الكون اولممسى دخى زياده اولنور ايمدى ايام
ماضيه نك صومنى و يا اعتكافنى نذر صحيح اولمدى ❊ وفي القنية نذر التصدق
على الاغنياء لم يصح مالم ينو ابناء السبيل ولو نذر التسبيحات دبر الصلاة لم

تلزمه ولو نذر ان يصلي على النبي صلى الله تعالى عليه وسلم كل يوم كذا لزمه
وقيل لا ❊ قنيه ده مسطوردركه بركسه اغنيايه تصدقى نذر ايلسه اشبو
نذرى صحيح اولمز مادام ابناى سبيله نيت ايتمديكجه زيرا ابناى سبيل زكاته
مصرفلردر و هر بر نمازك عقيبنده شوقدر تسبيحات ورد ايدنمكى نذر ايتسه
لازم اولمز و رسول اكرم و نبى افخم صلى الله تعالى عليه وسلم اوزرينه هر يوم
شوقدر صلوات شريفه كتورمكه نذر ايلسه بو نذر كندويه لازم
اولور كندى جنسندن فرض بولنمغله زيرا عمرده بركره صلات فرضدر و مبارك
اسم شريفلرى هر بر ذكر اولنديغى وقتده واجبدر بعضيلر نذر
مزبور لازم اولمز ديديلر فرض عملى اولوب فرض قطعى اولمديغنه بناء بو قائل
فرضك قطعى اولمسنى شرط ايتمش اولدى ❊ (ثم ان) المعلق فيه تفصيل فان
(علقه بشرط يريده كان قدم غائبي) اوشفى مريضى (يوفى) وجوبا (ان
وجد) الشرط (و) ان علقه (بما لم يرده كان زنيت بفلانة) مثلا فحنث
(وفى) بنذره (او كفر) ليمينه (على المذهب) لانه نذر بظاهره يمين بمعناه
فيخير ضرورة ❊ ايمدى اشبو نذر مسئله سنده اوچ قول واردر برى منذوره
مطلقا وفانك لزوميدركه بو ظاهر روايتدر ايكنجيسى مطلقا تخييردر بو روايت
نوادردر اوچنجيسى ذكر آتى تفصيلدركه امام محمد رحمه الله تعالينك قوليدركه
امام اعظم رحمه الله تعالى وفاتلرندن يدى كون مقدم بوكا رجوع بيورديلر
پس ناذرك تعليق ايتديكى شيده تفصيل واردر اكر نذرنى ان قدم غائبى
و يا ان شفى مريضى مثللو تحصيلنى اراده ايدوب وشرعا ارادهسى صحيح اولان
و يا اولميان شرطه تعليق ايدوب وشرط بولنورسه واجب وعند البعض فرض
اولهرق ايفاى نذر ايدر و اكر مراد ايتمديكى مثلا ان زنيت بفلانة كبى شرطه
تعليق ايدوب و حانث اولورسه مذهب مختار اوزره يا نذرنى وفا ايدر
و يا يمينى ايچون كفارت ويرر صورة مشروحه ده ظاهرا نذر و معنى يمين اولمغله
ضرورته بناء مخير قيلندى و معناده يمين اولمسى نذريله ناذر شرطك ايجادندن
كندى نفسنى منع ايتديكنه مبنيدر ❊ (نذر) مكلف (بعتق رقبة في ملكه وفى به
والا) يوف (ثم) بالترك (ولا يدخل تحت الحكم) فلا يجبره القاضي ❊ بركسه
ملكنده موجود رقبه سنك عتقيله نذر ايلسه كندويه ايفاى نذرى لازم اولور
و اكر ايفاى نذر ايتمزسه واجبى و يا فرضى ترك ايتمسيله آثم اولور و قاضينك حكمى
تحتنده داخل اولماز يعنى حكمى كندويه جارى اولوب جبر ايدهمز ❊ (نذر ان
يذبح ولده فعليه شاة) لقصة الخليل عليه الصلاة والسلام والغاه الثانى
والشافعى كنذره بقتله ❊ بركسه ولدنى ذبح ايتمكى نذر ايلسه حضرت

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ابراهیم علی نبینا وعلیه صلوات الجلیل وسلامه‌نك قصه‌سنه بناً اوزرینه برقیون
ذبحی لازم اولور وامام ثانیله امام شافعی علیهما الرحمه مزبور نذر معصیتله نذر
اولدیغندن آنی لغو بیوردیلر ولدنك قتلیله نذری اتفاقا صحیح اولدیغی کبی ذبحله قتل
میانه‌لرنده فرق واردر قصهٔ مشروحه‌ده‌کی قتل دکلدر ذبحدر ﴿ (ولغا لو کان بذبح
نفسه او) عبده واوجب محمد الشاة ولو بذبح (ابیه اوجده اوامه) لغا اجماعا لانهم
لیسوا کسبه ﴾ برکسه‌نك نذری کندی نفسنی ویاعبدنی ذبحله اولورسه لغو اولور
امام محمد رحمه الله تعالی اشبو نذرده برقیون واجب اولور بیوردیلر کندی ایله
ولدنك میانه‌لرنده فرق نفسی کندونك کسبی اولمیوب ولدی اولمغله در وعبد
ایله ولد میانه‌لرنده فرق قصهٔ مشروحه‌یه بناً ولدك کرامته مستحق اولوب
عبدك اولممسیدر واکر باباسنك ویاده‌ده‌سنك ویاآناسنك ذبحیله نذر ایدرسه
اجماعا نذری لغو اولور مزبورلرك کندونك کسبی اولمملغله ﴿ (ولو قال ان
برئت من مرضی هذا ذبحت شاة اوعلی شاة اذبحها فبرئ لا یلزمه شئ)
لان الذبح لیس من جنسه فرض بل واجب کالاضحیة فلا یصح (الا اذا زاد
واتصدق بلحمها) فیلزمه لان الصدقة من جنسها فرض وهی الزکاة فتح
وبحر ففی متن الدرر تناقض فتح ﴾ برکسه اکر بن شومرضمدن بری اولورسم
برقیون ذبح ایده‌یم ویااوزریمه برقیون ذبحی لازم اولسون دیوب بعده اول
کمسه صحت بولسه کندویه برنسنه لازم اولماز ذبحك کندی جنسندن فرض
اولممغله بلکه اضحیه کبی واجب واردر ایمدی مزبور نذر صحیح اولماز الا
ناذر مزبور قولنك اوزرینه وانك لحمنی تصدق ایدرم مفهومنی زیاده ایدرسه
کندویه اول نذری ایفا لازم اولور زیرا صدقه جنسندن زکات کبی فرض
واردر بوکا کوره دررك متننده تناقض واردر مقدما تصریح ایلدیکه نذرده
کندی جنسندن فرض اولمق شرطدر بعده ذبح شاتله نذر لازمدر دیو حکم
ایلدی حالبوکه ذبحك فروضده اصلی یوقدر ﴿ (ولو قال لله علی ان اذبح
جزورا واتصدق بلحمه فذبح مکانه سبع شیاه جاز) کذا فی مجموع النوازل
ووجهه لایخفی ﴾ برکسه بنم اوزریمه الله تعالی ایچون بردوه ذبح ایدوب
ولحمنی تصدق ایتمك نذر اولسون دیوب بعده آنك مکاننه‌یدی قیون ذبح ایلسه
جائز اولور مجموع نوازل نام کتابده بویلجه مرسومدر وبونك وجهی خفی
دکلدرکه هدایا وضحایاده جزورك یدی قیون مقامنه قائم اولدیغی کبی بونده دخی
اول کندونك مقامنده قائم اولدیغی کبی ﴿ وفی القنیة ان ذهبت هذه العلة فعلی
کذا فذهبت ثم عادت لایلزمه شئ ﴾ وقنیه‌ده مذکوردرکه برکسه اکر
بندن شوعلت کیدرسه بنم اوزریمه شوشی نذر اولسون دیوب صکره اول

علت زائله اولوب بعده ینه عودت ایتسه کندویه برشی لازم اولماز مراد
بردخی عودت ایتمیان ذهاب اولدیغنه بناً ﴿ (نذر لفقراء مکة جاز الصرف
الی فقراء غیرها) لما تقرر فی کتاب الصوم ان النذر غیر المعلق لایختص بشئ ﴾
برکسه مکهٔ مکرمه فقراسنه دیو برشی نذر ایتسه آنك غیریسنك فقراسنه آنی
صرف جائز اولور کتاب الصومده تقریر اولندیکه نذر غیر معلق فقیر ودرهم
وزمان ومکاندن برشیئه خاص اولماز مقصود فقرانك ضرورتنی دفعله الله
تعالی‌یه تقرب اولمغله خصوص مکانك مدخلی اولمدی اما نذر معلقده شرطك
وجودندن مقدم کندونی تعجیل جائز دکلدر ونذر هدی صیغه‌سیله التزام
اولنورسه مکهٔ مکرمه‌ده فقرای مکه‌یه مختص اولور ﴿ (نذر ان یتصدق بعشرة
دراهم من الخبز فتصدق بغیره جاز ان ساوی العشرة) وکذا ثمنه ﴾ برکسه
اون درهم قیمتلو خبزی تصدق ایتمکی نذر ایدوب بعده اون درهملك خبزك غیریدن
مثلا برنج ویالحم تصدق ایلسه جائز اولور وثمن فقرا حقنده انفع اولمغله
خبزك ثمننی تصدق ایتسه ینه جائز اولور ﴿ (نذر صوم شهر معین لزمه
متتابعا لکن ان افطر) فیه (یوما قضاه) وحده وان قال متتابعا (بلالزوم
استقبال) لانه معین ولو نذر صوم الابد فاکل لعذر فدی ﴾ برکسه معین
برماهك صومنی نذر ایلسه کندویه متتابعا اول ماه معینی صوم لازم اولور
لکن اول آیدن برکون افطار ایتسه یالکز اول کونی قضا ایدر هرنقدر مزبور
شهرك صومنی نذرنده متتابعا دخی دیدیسه‌ده اول شهرك صومنی استقبال
لازم کلمکسزین شهر معین اولمغله واکر اول شهرك صومنك استقبالیله
امر اولنسه اول ماه معیندن صائم اولدیغی ایام نافله اولمق لازم کلور او ایام
ایسه اول ماه معیندن ایدی صومی واجب ایدی واکر برکسه ابدی
عمری اولدقجه صومه نیت ایدوب بعده لعذر افطار ایتسه فدیهٔ صوم ادا ایدر
وعذر ایله تقیید حال مسلمی صلاحه حملا یوقسه عذر ایله اولسون ویا
اولمسون بهمه حال فدیه لازمدر ﴿ (نذر ان یتصدق بالف من ماله وهو
یملك دونها لزمه) مایملك منها (فقط) هو المختار لانه فیما لم یملك لم یوجد
النذر فی الملك ولامضافا الی سببه فلم یصح (کما لو قال مالی فی المساکین
صدقة ولا مال له لم یصح) اتفاقا ﴾ برکسه کندی مالندن بیك
درهم تصدق ایتمکه نذر ایدوب حالبوکه مالندن مالك اولدیغی بیکدن
دون مثلا یوز اولسه کندویه انجق اول یوزی تصدق لازم اولور وانجق
مختار اولان قول بودر زیرا مالك اولمدیغی شیده نذر ملکده وسببنه
مضاف اولان شیده بولنمغله صحیح اولمدی نتکم برکسه مالی فی المساکین
صدقة دیوب وکندی ایچون مال اولمسه اتفاقا اشبو نذر صحیح اولمدیغی کبی
زیرا بونده ملك وملکه اضافت اولمدی مساکین جمع مکسردر اعرابی حرکه

T.C.
İstanbul Belediyesi
Atatürk Kitaplığı

ايله در مفردی مسكين در ومختارك مقابلی بيكك كليسنك لازم اولوب
موجود اولميان مقدارك وقت يسرينه دك ذمتنده دين اولمسيدر ونذرك
صحتنك شرطی منذورك نادره ملك اولوب ويا نادرك ان اشتريتك فلله علی ان اعتقك
قولی كبی ملكه سبب اولان شيئه مضاف اولمسيدر ﴿ (نذر التصدق
بهذه المأة يوم كذا علی زيد فتصدق بمأة اخری قبله) ای قبل ذلك اليوم (علی
فقير آخر جاز) لما تقرر فيما مر ﴿ بر كسه اشبو يوز غروشی فلان كون زيده تصدق
نذر ايدوب اول كوندن مقدم بشقه يوزی فقير آخره تصدق ايلسه جائز اولور
ما سبقده مرور ايدن نذر غير معلقك برشيئه مختص اولمديغنه بناءً ﴿ (قال علی نذر
ولم يزد عليه ولا نية له فعليه كفارة يمين) ولو نوی صياما بلا عدد لزمه ثلاثة ايام
ولو صدقة فاطعام عشرة مساكين كالفطرة ولو نذر ثلثين حجة لزمه بقدر عمره ﴿
بر كسه بنم اوزريمه نذر لازم اولسون ديوب اشبو قولنك اوزرينه حج ويا صوم
كبی برشيئی زياده ايتميوب وبرشيئه نيت ايتمسه كندويه كفارة يمين لازمه اولور
ومز بور قوليله بلا عدد اوچ كون صوم لازم اولور واكر صدقه يه نيت ايدرسه
فطره كبی اون كسه يه اطعام ايدر واكر اوتوز حج نذر ايدرسه عمری مقدارنجه
كندويه حج لازم اولور ﴿ (وصل بحلفه ان شاء الله تعالی بطل) يمينه
(وكذا يبطل به) ای بالاستثناء المتصل (كل ما تعلق بالقول عبادة او معاملة) لو بصيغة
الاخبار ﴿ بر كسه حلفنه ان شاء الله تعالی قولنی وصل ايلسه يمينی باطل اولور
ينه بويله استثنای متصل الله هر بر قول الله اولان نذر وعتق كبی عبادت قبيلندن
اولان ويا طلاق واقرار مثللو معامله مقوله سندن اولان شيلر باطل اولور اكر اخبار
صيغه سيله اولورسه هر نقدر ذاتنده عقود صيغه لری مثللو شرعا انشايه موضوعه
اولورسه ده اما منفصلا تكلم ايدرسه بر ضرری اولماز واكر ميانه لرينك انقطاعی
تنفس ويا سعال عذرينه مبنی اولورسه بو انفصال عد اولنمز ☼ كذا فی البحر وغيره
☼ وعبد الله بن عباس رضی الله تعالی عنهمادن آتی ماهه دك استثنانك
انفصالنك جوازی منقولدر ☼ كما فی الشلبی عن الكافی ☼

﴿ مسئله طرفه ﴾

روايت اولنور كه صاحب مغازی محمد بن اسحاق خلفاء عباسيه دن منصور
دوانقی حضورنده مغازی قرائت ايدر ايدی بر كون امام اعظم رضی الله تعالی عنه
مجلسلرنده بولنمغله علی طريق النفاق خليفه يه ديديكه اشبو امام جدك ابن
عباسك استثنای منفصلده اولان قولنه مخالفت ايدر مقتدر مسك اول قدر

 (اولدكی)

اولدكی جواب بيورديلر كه اشته بو كسه سزك ملككزك افسادنی مراد ايدر
زيرا اكر استثناء منفصل جائز اولورسه ناسك جنابكزه بيعت ايدوب معاهده لرنده
حلف ايدوب صكره مجلس عاليلريكزدن خروج واستثنا ايدوب سزلره مخالفت
ايتسه لر يمينلرنده حانث اولمزلر ايدی خليفه مشار اليه امام فطانت نصابك
جوابلرينی استصواب واستحسان بيوروب محمد بن اسحاقه غضب ومجلسندن
طرد وتبعيد ايلدی وامام موصی اليه بو خصوصی براحد ه افشا ايتمه ديو تنبيه
بيوردی ونحده مرسومدر كه اشبو استثناء منفصلك جوازی قولی عقود
شرعيه نك غير ملزمه اولوب واحكاملرينی مفيده اولمقدن اخراجنه مؤدی
اولور زيرا بر كسه برنسنه بی بيع ويا بر عورتی تزوج ويا تطليق ايدوب بعده هر نه
وقت ديلرسه استثنا ايدر امدی بو استثنا صحيح اولنجق طلاق ثلاثه ايله
تطليق صورتنده زوج اوله حلال اولسون ديو زوج ثانی يه احتياج اولمز بلكه
استثنا ايله تطليقنی ابطال ايدر انتهی ظن ايدرمكه ابن عباس رضی الله تعالی
عنهما اشبو استثناء منفصل ايله عمل اولنمق ايچون بز لرك واقف اولمديغمز براز
شرطلر قيلمش اوله لر يوقسه مشار اليه اصحاب كزين رضوان الله تعالی عليهم
اجمعين حضراتنك اجله علماء فخامندندر كندونك اوزرينه مفاسد
مشروحه ترتب ايدر قول تكلمی كندولردن پك مستبعددر ﴿ واو لا بالامر
او النهی كاعتقوا عبدی بعد موتی ان شاء الله تعالی لم يصح وبع عبدی
هذا ان شاء الله تعالی لم يصح الاستثناء (بخلاف المتعلق بالقاب) كالنية كما مر
فی الصوم والله تعالی اعلم ﴿ واكر مز بور استثنا بنم وفاتمدن صكره
ان شاء الله تعالی عبدمی عتق ايديكز كبی امر ويا مضارينه بر كسه نك ان شاء الله
تعالی فلان محله سفر ايتمه قولی كبی نهی صيغه لريله اولورسه اشته بو نوع
استثنا صحيح اولمزده عبد موصی له بالعتق اولمش اولور وقائلك بع عبدی هذا
ان شاء الله تعالی قولنده كی استثنا صحيح اولمدی يعنی مخاطب بيعه وكيل
اولمش اولور وبع عبدی اه جمله سی مبتدا لم يصح خبريدر فيها عائدی خبر جانبنده
محذوفدر نيت كبی قلبه متعلق شيلرده استثنا مار الذكر قوله متعلق اولنلرك
خلافنه در نتكم صومده مرور ايلديكه ولصوم غد نويت ان شاء الله تعالی
ديمك كبی مشيتی تلفظی نيته وصل ايلسه نيتی باطل اولمز زيرا بونده مشيت توفيق
طلبيچون در يعنی نيت هر نقدر بونده تلفظ له مقوله ٔ قولدن اوليورسه ده
لكن مشيت استثنا ايچون دكلدر وحقيقة حاله الله تعالی پك عالمدر
وبالله تعالی التوفيق وبيده ازمة التحقيق

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

﴿ باب الیمین فی الدخول والخروج والسكنی والاتیان ﴾

﴿ والركوب وغیر ذلك ﴾ اشبو باب بلاغت نصاب دخول وخروج امثالی
كندولرینك اوزرلرینه حلف اولنان افعال بیاننده كی مسائل ومباحثدر
﴿ الاصل ان الایمان مبنیة عند الشافعی علی الحقیقة اللغویة وعند مالك
علی الاستعمال القرآنی وعند احمد علی النیة وعندنا علی العرف مالم ینو مایحتمله
اللفظ فلا حنث فی لایهدم بیتا ببیت العنكبوت الا بالنیة فتح ﴾ اشبو ایمان حقنده
اصل اصیل وبیان تفصیل اولدر كه تحقیقا ایمان امام شافعی رضی الله تعالی
عندنده حقیقة لغویه اوزره مبنیه دركه كندوده محلوف علیهك معنای
لغویسی اراده اولنور وامام مالك قتنده استعمال قرآنی اوزره وامام احمد عندنده
نیت اوزره وائمهٔ حنفیه یه كوره عرفه مبنیه در زیرا متكلم انجق كلام عرفیله
تكلم ایدر كه الفاظك عرفده كندویه وضع اولندیغی معناسی مراد ایدر مادام
اول لفظك محتمل اولدیغی معنایه نیت ایتمدیسه بوكا كوره نیت ایتدیكی معنی
مراد اولور هرنقدر عرف آنك خلافنه ایسه ده امدی بن بیت هدم ایتمم دیو
حلف ایدن كمسه بیت عنكبوت هدمیله حانث اولمز الا یمیننده اكا نیت ایتمشسه
آنك هدمیله ده حانث اولور زیرا عرفده بیت اربع جدار مع السقفده مستعملدر
﴿ (الایمان مبنیة علی الالفاظ لا علی الاغراض فلو) اغتاظ علی غیره و (حلف
ان لا یشتری له شیئا بفلس فاشتری له بدرهم) او اكثر (شیئا لم یحنث كمن حلف
لا یخرج من الباب او لا یضربه سوطا او لیغدینه الیوم بالف فخرج من السطح
وضرب بعضها وغدی برغیف) اشتراه بالف اشباه (لم یحنث) لان العبرة لعموم
اللفظ الا فی مسائل حلف لا یشتریه بعشرة حنث باحد عشر بخلاف البیع
اشباه ﴾ یمینلر لفظلر اوزرینه مبنیه در اغراضكه مدلول لفظدن اولمیان
نیات اوزرینه مبنیه دكلدر بلكه معتبر اولان معنای عرفیسی مراد اولان لفظدر
بناء علیه بركمسه اسقنی الماء دیوبده بونكله طلاقه نیت ایلسه طلاق واقع اولمز
امدی بركمسه برآخر كمسه یه غیظ وغضب ایدوب وكندی ایچون فلسله برشی
اشترا ایتممكه یمین ایتسه بس درهمله برشی ویا برشیدن اكثر اشترا ایلسه اول كمسه یمیننده
حانث اولمز نتكم قاپودن چقممغه ویا قامچی ایله ضرب ایتممكه ویا بوكون كندویه
بیك درهم غدا وانفاق ایتممكه حلف ایدوب بعده سطحدن خروج وسوطك بعضیسیله
ضرب وبیك درهمه اشترا ایتدیكی رغیفی غدا وانفاق ایتسه یمیننده حانث اولمز اعتبار
عموم لفظه اولوب عموم غرضه اولمدیغندن ایمدی حالفك غرضی صورةً اولی ده قرار

(فی الدار)

فی الدار وثانیه‌ده ایلام عبددن امتناع وثالثه‌ده كندویه غدا اولنان شیئك
كثیر القیمة اولمسیدر لكن غرضك فوتنه اعتبار اولنمدی مجرد لفظه نظر یمینده
بار اولمق اولدی الا بعض مسائلده غرضه اعتبار اولنور مثلا برنسنه‌یی اون درهمه
اشترا ایتمم دیو بركمسه یمین ایدوب صكره اون بر درهمه اشترا ایتسه حانث اولور
غرض ومقصودی اونه واوندن زیاده‌یه اشترا ایتمم دیمك اولمغله غرض ونیته
اعتبار اولنمغله اون برده حانث اولدی اما بیع اشبو شرا صورتنك خلافنه‌دركه
بایع اونه بیع ایتمم دیو حلف ایدوب اون بره بیع ایلسه حانث اولمز بار اولمسنك
شرطی اولان اونك اوزرینه زیاده اولمق غرضی حاصل اولمغله اشباهده
بوخصوص بویلجه مسطوردر ﴿ (لا یحنث بدخول الكعبة والمسجد والبیعة)
للنصاری (والكنیسة) للیهود (والدهلیز والظلة) التی علی الباب اذا لم یصلحا
للبیتوتة بحر (فی حلفه لا یدخل بیتا) لانها لم تعد للبیتوتة (و) لذا (یحنث فی الصفة)
والایوان (علی المذهب) لانه یبات فیه صیفا وان لم یكن مسقفا فتح ﴾ بیته
دخول ایتمم دیو حلفنده كعبهٔ مكرمه یه ومسجد شریفه وبانك كسریله بیعه كه
نصاری طائفه‌سنك عبادتكاهلرینه ویهودك كنیسه‌لرینه ودالك كسریله
دهلیز كه ما بین الباب والدار در معرب فارسیدر وقاپو اوزرلرنده بولنان
ظله كه كولكه‌لك تعبیر اولنور شیلره اگر كندولرده بیتوتته صلاحیت وقابلیت اولمزسه
بونلره حالفك دخولیله حانث اولمز بونلر عرفده بیتوتت ایچون معد اولمدیغندن
بنا برین مذهب مختار اوزره صفه وایوانكه جدار ثلثه‌سی اولان صیفده
كندوده بیتوتت اولنان ابنیه‌ده حانث اولور وكندوده ایام صیفده بیتوتت
اولنمغله هرنقدر مسقف اولمزسه‌ده ﴿ (وفی) لا یدخل (دارا) لم یحنث (بدخولها
خربة) لا بناء بها اصلا (وفی هذه الدار یحنث وان) صارت صحراء او (بنیت
دارا اخری بعد الانهدام) لان الدار اسم للعرصة والبناء وصف والصفة انما تعتبر
فی المنكر لا المعین الا اذا كانت شرطا او داعیة للیمین كحلفه علی هذا الرطب
فیتقید بالوصف ﴾ ومنكرا داره دخول ایتمم دیو یمین ایدن كمسه‌نك اصلا
كندوده بنا اولمیوب خرابه اولان داره دخولیله حانث اولمز ومعرفه اوله‌رق
اشبو داره دخول ایتمم دیو یمین ایتسه هرنقدر اثر بنا قالمیوب صحرا اولوب
ویا بعد الانهدام دیكر دار بنا اولنسه دخی اكا دخولیله حانث اولور دار عرصه‌یه
اسم وبنا وصف اولمغله صفت ایسه انجق منكرده اعتبار اولنور كه صفت نكره‌یی
معرفه‌در معین ومشار الیه اولان شیده صفت اعتبار اولنمز لكن صفت شرط اولوب
مثلا عورتنه ان دخلت هذه الدار المجاورة لدار فلان فانت طالق دیمسی
مثللو اولورسه معینده دخی صفت اعتبار اولنور مجاورت علی سبیل الاشتراط

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ذكر اولنديغنده بناً و ياخود حالفك حلفنى موجب اولان مثلا والله اشبو رطبدن
اكل ايتم ديمسى كبى صفة حلفى داعيه اولورسه معين صفتله تقييد اولنور
امدى تمر اولهرق اكل ايدرسه حانث اولماز اما حلفى داعى اولميان صفت اولورسه
مثلا لايكلم هذا الصبى ديمسى كبى بس بونده صباايله تقييد اولنمز بعدالبلوغ
دخى آنكله تكلم ايتسه حانث اولور ﴿ (وان جعلت) بعدالانهدام (بستانا
اومسجدا او حماما او بيتا اوغلب عليها الماء فصارت نهرا لا) يحنث وان بنيت
دارا بعد ذلك (كهذا البيت) وكذا بيتا بالاولى (فهدم او بنى) بيتا
(آخر) ولو بنقض الاول لزوال اسم البيت ﴿ واكر مزبور دار بعدالانهدام
بستان و يامسجد و ياحمام و ياقابل سكنا بيت و يا كندويه صو غلبه ايدوب
نهر اولسه دخوليله حالف حانث اولماز هرنقدر بعدالانهدام دار بنا اولنسه
دخى زيرا انهداميله محلوف عليهانك اسمى زائل اولمش اولور هرنقدر مجددا
بناايله دار اسمى عودت ايدرسه ده لكن صفت اخرى ايله اولمغله محلوف عليه
اولمش اولور نتكم لادخل هذا البيت ديوب بعده اول بيت منهدم اولوب
ويا آنك محلنه ديكر بيت بنا ايلسه هرنقدر بيت اولك انقاضيله اولورسه ده
محلوف عليه اولان بيتك اسمى زائل اولمغله دخوليله حانث اولمديغى كبى بنه
بويله صورة مشروحه ده هذا البيت بدلنه بيتا ديسه بالطريق الاولى بعدالانهدام
دخوليله حانث اولمز وجه اولويت بودركه كندوده صفت اعتبار اولنميان
معرف اولان بناده انهدامندن ويا بيت آخر بناسندن صكره دخوليله حانث
اولمجق صفت كندودن معتبر اولان منكرده حانث اولمسى اولويتله اولور صفتى
زائله اولمغله ﴿ (ولو هدم السقف دون الحيطان فدخله حنث فى المعين) لانه
كالصفة (لافى المنكر) لان الصفة تعتبر فيه كما في البحر للبدائع لكن
نظر فيه فى النهر بانه لافرق حيث صلح للبيتوتة ﴿ مزبور حالف سقفى هدم
ايدوب حائطلرى هدم ايتميوب بيته دخول ايتسه معينده سقف صفت كبى اولوب
صفتده معينده اشارتله معتبر اولمغله آنده حانث اولور منكرده حانث اولمز زيرا
كندوده صفت معتبردر نتكم منكرده صفتك معتبر اولديغى قريبا مرور
ايلدى واشبو صورت مشروحه ده بيتك منكر يله معرفى مابينده فرق بحرده
بدايعه نسبت ايلدى لكن نهرده فرق مرقومه اعتراض ايراد ايتديكه غير
مسقفه دخول ايله حنثده منكر ايله معرف ميانه لرنده فرق يوقدر مادام
بيتوته صالح اولدقجه ﴿ قيد بهذه الدار لانه لو اشار ولم يسم بان قال
هذه حنث بدخولها على اى صفة كانت كهذا المسجد فخرب لبقائه مسجدا الى
يوم القيمة به يفتى ولو زيد فيه حصة فدخلها لم يحنث مالم يقل مسجد بنى فلان

فيحنث وكذلك الدار لانه عقد يمينه على الاضافة وذلك موجود فى الزيادة
بدائع بحر ﴿ ماسبقده مصنف مرحوم حلفى بهذه الدار ايله تقييد ايتدى
وتقييدى مناسبدر زيرا تقييد ايتميوب مجرد هذه ايله اشارت ايدوب دار ايله
تسميه ايتميوب لادخل هذه ديسه اول داره قنغى صفتله اولورسه اولسون
كرك مسجد وكرك حمام وكرك بستان دخوليله حانث اولور لادخل هذه
المسجد ده مسجد خراب اولوب دخولى هرنه صفتله اولورسه اولسون حانث
اولديغى كبى يوم قيامته دك مسجد اولهرق باقى قالديغنده بناً انجق اشبو امام
ابى يوسف قوليله فتوى ويريلور امام محمد مسجد خراب اولوب ناس كندودن
مستغنى اولورسه بانى نك وياورثه نك ملكنه عودت ايدر ديدى ﴿ كافى الاسعاف ﴿
واكر مسجده برازحصه زياده لنوب بعده حالف دخول ايدرسه يميننده حانث
اولمز يمين بقعهٔ معينه يه اولمغله آنك غيريله حانث اولمز مادام مسجد بنى فلان
ديمدكجه واكر بويله ديرسه حانث اولور دخى مسجد كبيدر صورتين سابقتينده
حالف يمينى بنى فلانه اضافت اوزره عقد ايدوب اول دخى بعدااليمين حادثه
اولان زياده ده موجود اولمغله ﴿ (ولو حلف لايجلس على هذه الاسطوانة او
الى هذا الحائط فهدما ثم بنيا) ولو (بنقضهما) او لايركب هذه السفينة
فنقضت ثم اعيدت بخشبها (لم يحنث كما لو حلف لايكتب بهذا القلم فكسره ثم
براه فكتب به) لان غير المبرى لايسمى قلما بل انبوبا فاذا كسره فقد زال
الاسم ومتى زال بطلت اليمين ﴿ بركمسه بن اشبو عمودك وياحائطك اوزرينه
جلوس ايتم ديو يمين ايتدكدن صكره آنلر هدم اولنوب بعده هرنقدر انقاضلريله
اولورسه ده مجددا بنا اولنسه لر وياشو سفينه يه ركوب ايتم ديو يمين ايدوب
بعده بوزيلوب آغاجلريله يكيدن ياپلسه يميننده حانث اولمز اسملرى زائل
اولمغله نتكم اشته شو قلمله كتابت ايتم ديو حلف ايدوب بعده آنى كسر ايدوب
مجددا يونوب يكى باشدن قلم قطع ايليوب آنكله كتابت صورتنده
حانث اولمديغى مثللو زيرا يونيلموب قطع اولنميان قلمه قلم تسميه
اولنمز بلكه اسلوب وزننده انبوب تسميه اولنور كه بوغوم
معناسنه در امدى كسرله اسم زائل اولمغله يمين باطله اولور و مقص وسكين و سيف
امثالى شيلرى تغيير ايدوب يكيدن ياپمق دخى بنه بويله در ﴿ (والواقف على
السطح داخل) عند المتقدمين خلافا للمتأخرين ووفق الكمال بحمل الحنث
على سطح له ساتر وعدمه على مقابله وقال ابن الكمال ان الحالف من بلاد العجم
لايحنث قال مسكين وعليه الفتوى ﴿ عدم دخولنه حلف اولنان دارك
سطحيكه طامى اوزره ديكر سطحدن وصول ايله انده واقف اولان حالف علماء

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

متقدمين قتنده داخل عد اولنور سطح داردن اولمغله كورمز ميسك كه مسجدك سطحى كندودندر حتى جنب وحائض اوزرنده وقوف حرامدر وكندويه صعود ايله اعتكاف باطل اولمز اختلاف متأخرينكدر وكمال حتى كندى ايچون ستره اولان سطحه وعدم حنثى مقابلنه حمل ايله كلامين ميانه لرينى توفيق ايلدى وابن كمال حالف بلا دعجمدن اولورسه حانث اولمزديدى انلرك عرفلرنده واقف على السطح داخل تسميه اولنمديغندن مسكين فتوى بوقول اوزرينه در ديدى ﴿ وفى البحر وافادانه لوارتقى شجرة اوحائطا حنث وعلى قول المتأخرين لاوالظاهر قول المتأخرين فى الكل لانه لايسمى داخلا عرفا كالوحفر سردابا اوقناة لاينتفع بها اهل الدار قال وعم اطلاقه المسجد فلوفوقه مسكن فدخله لم يحنث لانه ليس بمسجد بدائع ﴾ وبحرده مرسومدركه مصنف مرحوم افاده ايتديكى مزبور حالف دارده كى شجره يه خارج دارده وياحائطه صعود ايتسه حانث اولور متأخرين قولى اوزره حانث اولمز ظاهر اولانده صورة مشروحه نك كليسنده متأخرينك قولليدر مزبورلر عرفده داخل تسميه اولنمدقلرندن نتكم دارك تحتنده سرداب ياكندى ايله اهل دارك منتفع اولمديغى قناة حفرايدوب اكا دخول ايدرسه حانث اولمديغى كبى اما كندى ايله انتفاع صورتنده مرافق داردن عد اولنمغله حانث اولور صاحب بحرديديكه مصنفك سطحى مطلق اوله رق ذكرى مسجدده عام وشامل اولديده آنك دخى سطحنده واقف داخل عد اولندى بوكاكوره مسجدك فوقنده واقفك بناسى مسكن اولسه اكادخول ايله حانث اولمز اول مسجددن اولمديغندن ﴿ ولوقيدالدخول بالباب حنث بالحادث ولونقبا الا اذا عينه بالاشارة بدائع ﴾ واكر حالف دخولى بابله تقييد ايدوب قپودن دخول ايتم ديو يمين ايتسه باب حادثدن دخوليله ده حانث اولور هرنقدر باب حادث دلوك دخى اولورسه ده اول دارك بابى اولمغله لكن نقبده قپو ايچون اولمق لازمدر لكن حالف قپويى تعيين ايدوب اشته شوقپودن دخول ايتم ديو يمين ايدرسه باب حادثدن دخوليله حانث اولمز شرط بولنمامغله ﴿ (و) الواقف بقدميه (فى طاق الباب) اى عتبة التى (بحيث لوغاق الباب كان خارجا لا) يحنث (وان كان بعكسه) بحيث لواغلق كان داخلا (حنث) فى حلفه لايدخل ﴾ قپوقپانديغى تقديرجه طشره ده فلان قپونك عتبه سيكه ايشيكنه قدميله باصوب واقف اولان عدم دخوله حلفى صورتنده حانث اولمز واكر صورة مشروحه نك عكسيكه اغلاقله عتبه داخل بابده قالورسه لايدخل حلفنده حانث اولور داردن اولديغنه بناً ﴿ (ولوكان المحلوف عليه الخروج انعكس الحكم)

لكن فى المحيط حلف لايخرج فرقى شجرة فصار بحال لو يسقط سقط فى الطريق لم يحنث لان الشجرة كبناء الدار ﴾ واكر صورة مشروحه كه عتبه اوزرنده وقوفده محلوف عليه خروج اولورسه حكم منعكس اولوركه اغلاق اولنمغله عتبه خارجده قالورسه حانث اولور خارج اولديغنه بناً درون بابده قالورسه حانث اولمز لكن محيطده مرسومدركه بركسه يمين ايتسه كه بن اشته شو داردن خروج ايتم ديو حالبوكه اول دارده اغصانى خارج داره متدليه برشجره اولوب حالف اكا صعود ايتسه اكر اول طالدن ساقط اولديغى تقديرجه سقوطى خارجه اولورسه حانث اولمز شجره بناء داركه حائط منزله سنده اولمغله ايمدى محيطك كلامى انعكس الحكمدن استدراكدركه بوكاكوره عتبه ده وقوفله حانث اولملى بناً داردن اولمغله انعكاس حكم حنثى ايجاب ايتدى لكن عرفله ميانه لرينى فرق ممكنكه عتبهٔ خارجه ده كى عرفده خارج واغصان شجره ده كه دارده كى اغصان شجره اوزرنده مستعلى عد اولنوب خارج دارده عد اولنمز ﴿ (وهذا) الحكم المذكور (اذاكان) الحالف (واقفا بقدميه فى طاق الباب فلو وقف باحدى رجليه على العتبة وادخل الاخرى فان استوى الجانبان اوكان الجانب الخارج اسفل لم يحنث وان كان الجانب الداخل اسفل حنث) زيلعى (وقيل لايحنث مطلقا هو الصحيح) ظهيرية لان الانفصال التام لايكون الا بالقدمين ﴾ واشبو مارالذكر حنث وعدم حنث حكمى اكر حالفك عتبهٔ بابده ايكى اياغيله واقف اولديغنه مبنيدر اما اياغنك برينى عتبه اوزرينه وضع وديكرينى ايچرويه ادخال ايدرسه ايمدى عتبه ايله جانب داخل مساوى اولوب ياخود جانب خارج اسفل اولورسه لايدخل ايله اولان حلفنده حانث اولمزبدننك جميعسنك اعتمادى جانب اسفلده اولان رجلى اوزرينه اولمغله بعضيلر مطلقا حانث اولمز ديديلر انجق صحيح اولانده بودر انفصال تام انجق قدمين ايله اولديغنه بناً ﴿ (ودوام الركوب واللبس والسكنى كالانشاء) فيحنث بمكثه ساعة (لادوام الدخول والخروج والتزوج والتطهير) والضابط ان مايمتد فلدوامه حكم الابتداء والا فلا ﴾ بركسه بردابه يه راكب اولديغى حالده بن بو دابه يه راكب اولمم ويالابس اولديغى ثوبه بن بو ثوبى لابس اولمم وياساكن اولديغى داره بن بونده ساكن اولمم ديو حلف ايدوب بعده ركوبى ولبسى وسكناسى حالنده دائم اولوب آنلرى يمينى عقيبنده ترك ايتمسه اول دواميله حانث اولور مزبورلرك دواملرى انشاكبيدر بس بروقت قليل مكثيله حانث اولور اما دخول وخروج وتزوج وتطهرك دوامى انشاكبى دكلدر كه مثلا دارده اولان كمسه

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بن بو داره دخول ایتمم دیو حلف ایتسه اول دارده دوام اوزره ساكن اولسه
حانث اولمز بلكه چیقوب مجددا دخولیله حانث اولور خروج تطهر تزوج
دخی دخول كبیدر بونده قاعده بودر كه هر بر ركوب ولبس وسكنی كبی ممتد
اولوب امتدادی یوم وشهر كبی مدتك كندویه قرانی و تجدد امثال صاحبی
اولان شیئك دوامی ایچون ابتدا حكمی واردر واكر دوام و تجدد امثالی
اولمیان مثلا دخول كبی نسنه اولورسه آنك دوامی ایچون ابتدا حكمی اولمز
زیرا دخول انتقال حركته اسمدر مكث وقرار ایسه آنك ضدیدر ﴿ وهذا
لو الیمین حال الدوام اما قبله فلا ولو قال كلما ركبت فانت طالق او فعلی درهم ثم
ركب ودام لزمه طلقة ودرهم ولو كان راكبا لزمه فی كل ساعة یمكنه النزول
طلقة ودرهم قلت فی عرفنا لایحنث الا بابتداء الفعل فی الفصول كلها وان لم
ینو والیه مال استاذنا مجتبی ﴾ واشبو امتداد صاحبی اولان شیده دوام ایچون
ابتدا حكمی اولمق اكر یمین دوام حالنده اولورسه اولور واكر مقدم اولورسه
اولمز بركمسه عورتنه بن هر نه زمان راكب اولورسم سن بوشسون ویابنم
اوزریمه بر درهم نذر اولسون دیوب بعده راكب اولوب ور كوبنده دائم اولسه
كندویه بر طلاق ویا بر درهم لازم اولور واكر مزبور یمین راكب ایكن اولورسه
كندویه نزول ممكن اولان هر بر ساعتده طلاق ودرهم لازم اولور زیرا ركبت
صیغه‌سنی حالف راكب اولدیغی حالده تكلم ایدرسه كندیله انشای ركوب
مراد اولنور بناء علیه استمرار ایله حانث اولمز هرنقدر كندی ایچون ابتدا حكمی
وار ایسه ده اما ركوبی حالنده تكلم ایدرسه كندیله عرفده ابتدای فعلدن
اعم مراد اولنور شارح رحمه الله تعالی دیر كه صورة مشروحه‌لرك كلیسنده
كرك ماتمد وكرك مالا یمتدده و كرك اول فعله ملابس اولوبده صكره حلف
ایتسون و كرك اولمقسزین حلف ایتسون عرفزده انجق ابتدای فعل
ایله حانث اولور هرنقدر ابتدای فعله نیت ایتمزسه‌دم واشبو قوله استاذمز
مجتبی میل ایلدی ﴿ (حلف لایسكن هذه الدار والبیت او المحلة) یعنی الحارة
(فخرج وبقی متاعه واهله) حتی لو بقی وتد (حنث) واعتبر محمد نقل مایقوم
به السكنی وهو ارفق وعلیه الفتوی قاله العینی ولو الی سكة او مسجد علی
الاوجه قاله الكمال واقره فی النهر ﴾ بركمسه بن اشته شو دارده ویابیتده
ویا محلده ساكن اولمم دیو یمین ایدوب بعده كندوسی خروج ایدوب و متاعی
واهلیكه زوجه‌سی و كندیله برابر اولان اولادی وخدمه‌لری حتی بر چویسی
باقی قالسه یمیننده حانث اولور واهله ده كی واو واو معناسنه در زیرا حنث فقط
برینك بقاسیله حاصل اولور امام محمد رحمه الله تعالی سكنی كندیله قائم اولان

متاعك نقلنی اعتبار ایلدی بو ناسه اسهل وارفقدر وفتوی بو قول اوزره‌در وامام
ابی یوسف رحمه الله تعالی امتعهٔ بیتك اكثرینك نقلنی اعتبار ایلدی و بعض
علما بو نكله فتوی ویر دیلر امدی بو كا كوره وتد ومكنسه مثللو نسنه‌لره اعتبار
اولنمز و شرنبلالیه ده مرسومدر كه اشبو امامین قولی تصحیحیندن كندیله افتا
اولنان قولینك اصحیدر لكن بو اختلاف امتعهٔ بیتده‌در اما اهلك جمیعسنی نقل
اجماعا لازمدر ومزبور نقل هر نقدر زقاقده و مسجده دخی اولورسه ده قول
اوجه اوزره نقلدر مقابلی ظهیریه‌نك مسكن آخر اتخاذ ایتمدكجه حانث اولمسی
قولیدر ﴿ وهذا لو یمینه بالعربیة و او بالفارسیة یبر بخروجه بنفسه كما لو كان
سكناه تبعا وكما لو ابت المرأة النقلة وغلبته اولم یمكنه الخروج ولو بدخول لیل
او غلق باب او اشتغل بطلب دار اخری او دابة وان بقی ایاما او كان له
امتعة كثیرة فاشتغل بنقلها بنفسه وان امكنه ان یستكری دابة لم یحنث ﴾
واشبو مسئلهٔ مشروحه‌ده حالفك حنثی اكر یمینی لغة عربیه ایله اولورسه
اولور واكر لغة فارسیه ایله اولورسه مجرد كندونك خروجیله یمیننده بار اولور
نتكم سكناسی باباسیله ساكن اولان ابن كبیر كبی تبعیتله اولدیغی صورتده وعورت
بشقه محله انتقالدن امتناع و كندویه غلبه ایتدكده ویاخود كندویه
خروج ممكن اولمزسه هر نقدر دخول لیل ایله وغلق بابله اولورسه ویادار
اخری ویا دابه طلبنه مشغول اولمقده هر نقدر بر قاچ كون قالورسه ده
ویاخود كندی ایچون امتعهٔ كثیره اولوب نقلنه بالذات كندوسی مباشرت
ایتسه هرنقدر كندویه دابه استكراسی ممكن ایسه ده اشبو صور مشروحه‌ده
بار اولوب حانث اولمدیغی كبی امدی مدة نقل مستثنی اولمش اولور طلب دار
دخی نقل ایتملیدر لكن ساعتنده خروج لازمدر و نقلده اسرع وجهله اولمق لازم دكل
همان عرفده كندویه ناقل دینلسه كفایت ایدر هرنقدر قدرتی یتسه دخی
حمال استیجاریله بر كونده نقل لازم دكلدر ﴿ ولو نوی التحول ببدنه دین وعند
الشافعی یكفی خروجه بنیة الانتقال ﴾ مزبور حالف لایسكن قولیله فقط
بدنیله تحول وخروجه نیت ایدرسه دیانة قولی مقبولدر قضاء تصدیق اولنمز امام
شافعی رحمه الله تعالی انتقال نیتیله خروجی كفایت ایدر بیوردیلر ﴿ (بخلاف
المصر) والبلد (والقریة) فانه یبر بنفسه فقط ﴾ مصر وبلد وقریه مزبوره
دار و بیت و محله‌نك خلافنه‌در كه بونلرده فقط كندونك خروجیله یمیننده بار
اولور اهل و متاعك نقلنه حاجت یوقدر زیرا عرفده مثلا بصره‌ده اولان كمسه‌یه
بغدادده ساكن دینلمز هرنقدر اهل واثقالی بغدادده اولورسه ده اما محله ودار
و بیت بونك خلافنه‌در كه مثلا سوقده اولان كمسه‌یه فلان محلده فلان دارده

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ويافلان بيتده دينلور اهل وامتعه‌سى اول محلده اولورسه ❊ فرع حلف
لايساكن فلانا فساكنه فى عرصة دار اوهذا فى حجرة وهذا فى حجرة حنث
الاان تكون دارا كبيرة واو تقاسماها بحائط بينهما ان عين الدار فى يمينه حنث
وان نكرها لا ❊ بركسه فلان كسه ايله مساكنه ايتم ديو يمين ايدوب بعده بردارك
حوليسنده ويابرى برحجره ده وبرى برديكر حجره ده ساكن اولسه حانث اولور
الا دار منازل ومقاصيرى مشتمل پك بيوك دار اولورسه حانث اولماز واكر مزبوره
دارى ميانه‌لرنده برحائطله تقسيم ايتسه‌لر اكر دارى يميننده تعيين ايدوب سنكله
اشته شودارده مساكنه ايتم ديديسه تقسيم صورتنده دخى حانث اولور يوق
بلاتعيين سنكله بردارده مساكنه ايتم ديو حلف ايتمشسه حانث اولماز ❊ ولو
دخلها فلان غصبا ان اقام معه حنث علم اولا وان انتقل فورا لا كما لو نزل ضيفا
وكذا لو سافر الحالف فسكن فلان مع اهله به يفتى لانه لم يساكنه حقيقة ولو قيد
المساكنة بشهر حنث بساعة لعدم امتدادها بخلاف الاقامة بحر ❊ بركسه فلان
كسه ايله مساكنه ايتم ديو حلف ايدوب بعده اول كسه‌نك دارينه فلان بالاهل
والمتاع غصبا داخل اولسه اكر حالفله غاصب برابر اقامت ايدرسه حانث
اولور بلسون ويا بلمسون عرفده ساكن اولمش اولور واكر انتقال ممكن اولديغى
صورتده حالف فورا انتقال ايدرسه حانث اولماز نتكم مسافرتله حالفك دارينه
نزول ايتسه حانث اولمديغى مثللو مادام اون بش كون اقامت ايتمدكجه ينه بويله
حالف سفره ذاهب اولوب فلان اهليله ساكن اولسه ينه حانث اولماز انجق
بو قول ايله فتوى ويريلور حالف حقيقة كنديله ساكن اولمغله واكر
مساكنه‌يى برشهر ايله تقييد ايدرسه برساعت مساكنه ايله حانث اولور مساكنه‌ده
امتداد اولمديغندن اقامت بونك خلافنه‌در لكن ماسبقده مصنفك ودوام
الركوب واللبس والسكنى كالانشاء قولنده سكنى مايمتد قبيلندن عد اولنديغى
امدى لعدم امتدادها قولى اكا منافى اولور بوكا كوره حنث انجق برماه مساكنه
ايله اولور ❊ وفى خزانة الفتاوى حلف لايضربها فضربها من غير قصد لايحنث ❊
وخزانة الفتاواده مسطوردركه بركسه عورتنه ضرب ايتمكه حلف ايدوب
بعده ضربنى قصد ومراد ايتمكسزين ضرب ايتسه حانث اولماز قصد ضربده
شرط اولمغله ❊ (وحنث فى لايخرج) من المسجد (ان حمل واخرج) مختارا
(بامره وبدونه) بان حمل مكرها (لا) يحنث (ولو راضيا بالخروج)
فى الاصح ❊ حالفك مسجددن خروج ايتم ديو حلفنده كندونك امر واختياريله
حمل واخراج اولنسه حانث اولور مأمورك فعلى آمره مضاف اولمغله امرى
اولمقسزين كرها حمله اخراج اولنسه قول اصحده حانث اولماز هرنقدر خروجه

(راضى)

راضى اولورسه‌ده كندويه نسبت اولنور فعل موجود اولمغله اما دار مسكونه‌دن
خروجده بالاهل والمتاع كندونك بنفسه خروجى لازمدر بلدان وقرادن
مجرد كندونك خروجى كفايت ايدر ❊ (ومثله لايدخل اقساما واحكاما و)
اذا لم يحنث بدخوله بلا امره او بزلق او عثر او هبوب ريح او جمح دابة على
الصحيح ظهيرية (لاتنحل يمينه) لعدم فعله (على المذهب) الصحيح فتح وغيره
وفى البحر عن الظهيرية به يفتى لكنه خالف فى فتاواه فافتى بانحلالها آخذا بقول
ابى شجاع لانه ارفق لكنك علمت المعتمد ❊ اقسام واحكامده لايدخل لايخرج
كبيدر وقتاكه حالف كندونك امرنسز ويا اياغى طيرانوب ويايوزى
اوزره دوشوب ويا هبوب ريحله ويادابه‌سى جموح اولمغله ضبطنه مقتدر
اولمديغندن دخوليله قول صحيح اوزره حانث اولمديسه مذهب صحيح اوزره
كندونك فعلى اولمغله يمينى منحل اولماز ذمتنده يمينى باقيه قالمش اولور
بوندن صكره دخول ايدرسه حانث اولور كفارت لازمه اولور وبحرده
ظهيريه‌دن نقلله انجق بو قول ايله فتوى ويريلور ديو مرسومدر لكن صاحب
بحر فتاواسنده قول مشروحه مخالفت ايتديده ابى شجاعك قولى ناسه
ارفق اولمغله آنكله عملا صور مشروحه‌ده يمينك انحلاليله افتا ايتدى
لكن قول معتمد سنك معلومك اولدى ❊ (ولا يحنث فى قوله لايخرج
الا الى جنازة ان خرج اليها) قاصدا عند انفصاله من باب داره مشى
معها ام لا كما فى البدائع ان خرجت الا الى المسجد فانت طالق فخرجت
تريد المسجد ثم بدا لها فذهبت لغير المسجد لم تطلق (ثم اتى امرا آخر) لان
الشرط فى الخروج والذهاب والرواح والعيادة والزيارة النية عند الانفصال
لا الوصول الا فى الاتيان ❊ جنازه‌دن غيرى برخصوص ايچون كندى دارمدن
طشره خروج ايتم ديو حلف ايدن كسه دارينك قپوسندن انفصالى وقتنده
جنازه نيتيله خروج ايدوب صكره بشقه برمصلحتنه مشغول اولسه يميننده
حانث اولماز جنازه ايله برابر مشى ايتسون ويا ايتمسون نتكم بدايعده ذكر اولنان
بركسه عورتنه مسجددن غيرى بريره خروج ايدرسك سن بوشسك ديوب
بعده عورت مسجده ديو خروج ايدوب صكره برآخر مصلحتى ظهور ايتمكله
مسجدك غيرى‌يه كتسه بوش اولمديغى كبى زيرا خروج وذهاب ورواح وعياده
وزيارتده شرط حين انفصالده نيتدر وصول دكلدر الا اتيانكه كلمكده وصول
لازمدر حين انفصالده نيت ايتسون ويا ايتمسون اما غيرى مصلحت ايچون
خروج ايدوب بعده جنازه‌يه قصد ايتسه حانث اولور لكن عياده ايله زيارتده
معود ايله مزورك قاپولرينه كلوب استيذاندن لازمدر وصول لازم دكلدر

فلو حلف (لايخرج اولا يذهب) اولا يروح بحر بحثا (الى مكة فخرج يريدها
ثم رجع) عنها قصد غيرها ام لا نهر (حنث اذا جاوز عمران مصره على قصدها)
ان بينه وبينها مدة سفر والا حنث بمجرد انفصاله فتح ايمدى خروجله
وما عطف عليهده حين انفصالده نيت شرط اولديسه بركسه مكهٔ مكرمه‌یه
خروج ويا ذهاب ويا رواح ايتم ديو حلف ايدوب بعده مكهٔ مكرمه‌سه مراد
ايده‌رك خروج صكره اراده سندن رجوع ايتسه كرك آنك غيری‌بی مراد ايتسون
وكرك ايتسون حانث اولور اكر حالف مكهٔ مكرمه قصديله كندی شهرنك عمراناتی
تجاوز ايدرسه حانث اولور اكر كند ونك بلده‌سيله مكهٔ مكرمه‌نك مابينی مدة
سفر اولورسه يوق ميانه‌لری مدة سفر اولمزسه مجرد مصرندن انفصاليله حانث
اولور وفيه حلف ليخرجن مع فلان العالم الى مكة فخرج معه حتى جاوز
البيوت بروفى لايخرج من بغداد فخرج مع جنازة والمقابر خارج بغداد حنث
وفتحده مرسومدركه بركسه فلان عالمله برابر مكهٔ مكرمه‌يه والله خروج ايده‌رم
ديو حلف ايدوب آنكله برابر خروج ايدوب بلده‌سنك بيوتنی تجاوز ايتسه‌لركه
كندولرينه قصر صلات مباح اولسه يمينده بار اولور واكر بغداددن خروج
ايتم ديو حلف ايدوب جنازه ايله برابر خروج ايدوب مزارستانلری‌ده خارج
بغداد ده اولسه يمينده حانث اولور (وفى لايأتيها لا) يحنث الا بالوصول كما مر
والفرق لايخفى (كما) لايحنث (لو حلف ان لايأتى امرأته عرس فلان فذهبت
قبل العرس وكانت ثمة حتى مضى) العرس لانها ماأتت العرس بل العرس اتاها
ذخيرة بركسه مكه‌يه كلم ديو يمين ايتسه انجق كندويه كلوب واصل اولمغله
حانث اولور نتكم الا فى الاتيان قولنده قريبا مرور ايلدی خروجله اتيان
ميانه‌لرنده فرق ارباب نهايه خفى دكلدركه خروج داخلدن خارجه انفصال
اولمغله مكه قصديله خروجده شرط بولنمش اولدی اما اتيان وصولدن
عبارتدر نتكم الله جليلك {فأتيا فرعون فقولا} قول شريفنده اولديغى مغلو
وصورة مشروحه ده‌كى عدم حنث بركسه نك عورتنه سن فلان كمسه‌نك كلينك
دكوننه كلمه ديو يمين ايدوب بعده عورت دوكوندن مقدم مزبور فلانك خانه‌سنه
كيدوب كندو آنده ايكن كلين كلوب ودوكون بجدكده‌كى عدم حنث كبيدر زيرا
مزبوره عورت كلينه كلمدی بلكه كلين كندويه كلدی حلف (ليأتينه)
فهو ان يأتى منزله اوحانوته لقيه ام لا (فلو لم يأته حتى مات) احدهما (حنث
فى آخر حياته) وكذا كل يمين مطلقة اما الموقتة فيعتبر آخرها فان مات قبل مضيه
فلاحنث بركسه برآخر كمسه‌يه والله البته سكا كلورم ديو يمين ايتسه اشبو
حلف محلوف عليهك كندونك منزلنه ويادكاننه كلمك اوزره در كندويه ملاقى

اولسون ويا اولسون ايمدى حالف كلميوب حتى ايكيسندن بری وفات ايتسه
آنك آخر حياتنده حالف حانث اولور ووالله بن زيده ضرب ايده‌رم كبى
هر بر يمين مطلقه‌ده بنه بويله حالف آخر حياتنده حانث اولور اما اشبو كون
بن زيده ضرب ايده‌رم كبى يمين موقته‌ده اول وقتك آخری اعتبار اولنور ايمدى
اول وقت مرور ايدوبده ضرب ايتزسه حانث اولور اما قبل مضى الوقت وفات
ايدرسه حانث اولمز وقوله حنث يفيد انه لو ارتد ولحق لايحنث لبطلان يمينه
بالله بمجرد الردة كما مر فتدبر مصنف رحمه الله تعالى‌نك حنث قولى افاده
ايدركه بركسه معاذ الله تعالى مرتد اولوب و دار حربه لاحق اولسه مجرد
ردتيله الله تعالى‌يه يمينى باطل اولمغله يمينده حانث اولمز نتكم ايمانك اولنده مرور
ايلدی وشارح عليه الرحمه اشبو قوليله اشارت ايدركه مصنفك كلامنده‌كى موتدن
مراد موت حقيقيدر حكمى دكلدر وفتدبر ايله بوكا اشارت ايدر اما يمينى طلاقه اولورسه
ردتيله باطل اولمز زيرا كفر ابتداقربتك غيری‌يه تعليقه منافى اولمديغى كبى بقاءده اولمز
حلف (ليأتينه) غدا (ان استطاع فهى) استطاعة الصحة لانه المتعارف
فتقع (على رفع الموانع) كمرض اوسلطان وكذا جنون اونسيان بحر بحثا
بركسه برآخر كمسه‌يه اكر استطاعتم اولوب كوجم يترسه سكا يارن كلورم
ديو الله تعالى ويا طلاقه ويا عتاقه حلف ايلسه اشبو استطاعت صحت استطاعتيدركه
سلامت آلات وجوارح وصحت اسبابدن عبارتدر ايمدى متعارف اولان بو اولمغله
استطاعت مرض ويا سلطان وجنون ويا نسيان امثالى موانعك رفعنه حمل اولنور ده
فعلى سبقت ايتيوب فعلده تأثير اولمقسزين كنديله برابر خلق اولنان قدرت
مراد اولنمز (وان نوى) بها (القدرة) الحقيقية المقارنة بالفعل (صدق ديانة)
لاقضاء على الاوجه فتح لانه خلاف الظاهر وقد اظهر الزاهدی اعتزاله
هنا فى المجتبى كما اظهره فى القنية فى موضعين من الفاظ التكفير واكر مزبور
حالف استطاعت ايله فعله مقارنه اولان قدرة حقيقيه‌يه نيت ايدرسه ديانة
قولنده تصديق اولنور ايمدى برعذره بناً ويا عذرسز اول وعد ايتديكى
كمسه‌يه كلسه يمينده حانث اولمز كانه ديمش اولوركه والله بن سكا كلورم
اكر حق سبحانه وتعالى حضرتلری اتيانمى خلق بيورورسه بس كلمديكى
صورتده الله تعالى اتيانى خلق بيورممش اولور واكر فعله مقارنه اولان استطاعت
خلق اولنمش اولسه اتيانى بولنور ايدی قول اوجه اوزره قولى قضاء تصديق
اولنمز زيرا استطاعت هر نقدر معنيين مرقومين ميانه‌لرنده مشترك ايسه ده
لكن احد معنييك برنده استعماله قرينه‌دن مجرد اولدقده خاصة سلامت
آلات وصحة اسباب فعلده استعمالى متعارف اولمغله بونده استعمالى ظاهر اولديده

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

آخرنده خلاف ظاهر اولديغندن قاضى آنده تصديق ايده مدى * شلبى انتهى *
وامام زاهدى مجتبى نام تأليفنده بو بحثده كندى اعتزالنى اظهار وبيان
ايلدى قنيه ده الفاظ تكفيردن ايكى محلده اعتزالنى اظهار ايتديكى كبى مجتباده كى
عباره سنك مفهومى بودركه مصنفك حقيقة استطاعت فعله مقارنه اولان استطاعتدر
قولنده نظر قوى واردر زيرا مصنف كندى قولنى اشعريه ايله اهل سنتك قدرت فعله
مقارندر مذهبلرينه بنا ايتدى بوايسه باطلدر زيرا اكر قدرت فعله مقارن اولسه
فرعون وهامان وسائر كفر اوزره مرد وهلاك اولان كفره ايمانه قادر اولميوب
ايمانله كندولره تكليف طاقت كتورمدكارى شيله تكليف اولوب
وارسال رسل وانزال كتب واوامر ونواهى ووعد ووعيدك جملهسى كفار
حقنده ضايع اولمق لازم كلور انتهى لكن بو كلامى غلطدر زيرا تكليف بو قدرتله
مشروط دكلدركه حتى كندونك ذكر ايتديكى فسادلر لازم كله
بلكه تكليف قدرة ظاهره كه سلامة آلات وجوارحله مشروط در نتكم تفصيلى
اوصولده مبيندر معتزله قدرتى فعل اوزره سابقه در زعم ايلديلر ✽ (لاتخرجى
بغير اذنى او (الاباذنى) اوبامرى اوبعلمى اوبرضائى (شرط) للبر (لكل خروج
اذن) الالغرق اوحرق اوفرقة ولونوى الاذن مرة دين وتنحل يمينه بخروجها
مرة بلااذن ولوقال كلما خرجت فقد اذنت لك سقط اذنه ولونهاها بعد ذلك
صح عند محمد وعليه الفتوى والواجبة ✽ بركسه عورتنه وياعبدينه بندن
اذنسز خروج ايتمه ويا انجق بنم اذنم ويا امرم ويا علمم ايله خروج ايت ديسه
اشبو قولنده يميننده بار اولمسيچون هربر خروجنده اذن شرط قلندى الاخروجى
اولديغى محلى صو باصوب ويا آتش غالب اولوب وياز وجيله ميانه لرنده فرقت
وقوع بولمغله اولورسه اذنه حاجت مس ايتمز ظاهر اولان هر نقدر عدت ايجنده
اولورسه ده واكر مزبور حالف بردفعه اذنسز خروجه نيت ايتسه ديانة قولى
مقبول اولور كلامنك محتملى اولمغله وبردفعه بلااذن خروجيله يمينى منحل
اولور صكره بردخى خروج ايلسه بردخى طلاق واقع اولمز واكر زوج
هرنه زمان خروج ايدرسك تحقيق سكا اذن ويرمشمدر ديسه اذنى ساقط اولور
وبوندن صكره مجددا نهى ايتسه امام محمده كوره اشبو نهيى صحيح اولور وفتوى
بونك اوزرينهدر ✽ وفى الصيرفية حلف بالطلاق لاينقل اهله لبلد كذا
فرفع الامر للحاكم فبعث رجلا باذنه فنقل اهله لايحنث ✽ صيرفيهده مصرحدركه
بركسه طلاقه يمين ايتسه كه اهلنى فلان بلدهيه رفع ايتمم ديو صكره مادهيه
قاضى ويا والى واقف اولوب كندونك اذنيله بركسه كوندروب اهلنى
نقل ايلسه مزبور حالف يميننده حانث اولمز مجرد مصلحت حاكمه افاده اولنمغله

حاكم مأمور اولمزكه حتى حالفك امريله اولدى حانث اولنور دينيله ✽ (بخلاف
قوله (الاان اوحتى) اذن لك لانه للغاية ولونوى التعدد صدق ✽ حالفك
لاتخرجى الاان اذن وياحتى اذن لك قولى مزبور الاباذنى قولنك خلافنه دركه
بونده حتى غايت ايچون اولمغله اذن غايت اولديده بردفعه اذنله خروجله اذن
تحقق ايتمش اولورده محلوف عليه نهايت بولور والاان اذن لك قولنده اذنك
خروجدن استثناسى متعذر اولمغله بونده دخى اذن غايت اولدى
اما لاتخرجى الاباذنى ده مستثنا اذنه مقارن اولان
خروجدر زيرا مستثنى مفرغدر معنى لاتخرجى خروجا ملصقا به در
ايمدى اذنه ملصق اولميان خروج يميننده داخل اولورده آنكله حانث اولور
واكر بونده تعدده نيت ايدرسه قولنده تصديق اولنور محتمل كلامى اولمغله
ونفسنه تشديد ايتمش اولور ✽ (حلف لايدخل دار فلان يراد نسبة السكنى
اليه) عرفا ولوتبعا اوباعارة باعتبار عموم المجاز ومعناه كون محل الحقيقة فردا
من افراد المجاز ✽ بركسه فلان كمسهنك دارنه دخول ايتمم ديو يمين ايتسه
عموم مجاز طريقيله هر نقدر اعاره وياتبعيتله اولورسه ده عرفده اشبو يميله
اول كمسهيه ذات سكناسنك نسبتى مراد اولنوركه بالذات كندونك ساكن
اولديغى دار مراد اولنور ايمدى اول كمسهنك ملكى اولوب ساكن اولمديغى داره دخول
ايتسه حانث اولمز امام محمد رحمه الله تعالى ملك رقبه ايله مالكه منفعتله مستأجره نسبت اولنمغله
حانث اولور بيورديلرمز بور نسبتلرك ايكيسيده حقيقتدر پس بركسه آناسنك
وياقزينك دارنه دخول ايتمم ديو حلف ايلسه مرقومهلرك بالتبع زوجهلريله
ساكنه اولدقلرى منزله دخوليله حانث اولور ✽ كذا فى الخانية ✽ لكن وليمه
اتخاذى ايچون استعار ايتديكى داره دخول ايتسه حانث اولمز سكنا ايچون
اولمغله وعموم مجازك معناسى محل حقيقت اولان مثلا بو مقامده دار مملوكهنك
مجاز افرادندن برفرد اولمسيدر ايمدى اشبو عموم حقيقتله مجاز ميانهلرنى جمع
قبيلندن اولمدى زيرا جمع مزبور جائز دكلدر بلكه حقيقة ملكى اولوب ساكن
اولديغى دار ايله عاريةً ساكن اولديغنه عام برمجاز اولدى ومحالك حقيقته
اضافتى بيانيهدر ✽ (او) حلف (لايضع قدمه فى دار فلان حنث
بدخولها مطلقا) ولوحافيا اوراكبا لمانقرران الحقيقة متى كانت متعذرة
اومهجورة صير الى المجاز حتى لواضطجع ووضع قدميه لم يحنث ✽ وياخود
بركسه آياغمى فلان كمسهنك دارينه وضع ايتمم ديو يمين ايلسه عرفده
يمين دخوله صرف اولنمغله مطلقا كرك حافيا وكرك راكبا داره دخوليله
حانث اولور زيرا قاعدهٔ مقررهدندركه هرنه زمانكه مثلا والله لاآكل من هذه

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

النخله كبي حقيقة متعذره ويا منتده كي صورت مثلاو مهجوره اولسه مجازه كيديلور حتى مسئلهٔ مفروضه ده خارج داره يانى اوزره يا تسده ده اياقلرينى داره وضع ايلسه حانث اولمز ﴿ (وشرط للحنث فى) قوله (ان خرجت مثلا) فانت طالق اوان ضربت عبدك فعبدى حر (لمريد الخروج) والضرب (فعله فورا) لانه قصده المنع عن ذلك الفعل عرفا ومدار الايمان عليه وهذه تسمى يمين الفور تفرد ابو حنيفة رحمه الله تعالى باظهارها ولم يخالفه احد ﴿ زوجك خروج ويا عبدينه ضرب مراد ايدن عورتنه مثلا اكر سن خروج ايدرسك بوشسك وياعبدكى ضرب ايدرسك عبدم حر اولسون قولنده حانث اولمسنك شرطى اول فعلك فورا كه درعقب اولساعتده وجوده كلمسيدر زيرا زوجك عرفده قصدى اول فورى اولان خروج وضربدن منعيدر كانه شمدى بوساعتده خروج وياضرب ايدرسك ديمش اولور ايمدى عورت برمقدار مكث واقامتدنصكره خروج ايتسه زوج حانث اولمز ومدار ايمان عرفه مبنيدر ويمينك اشبو نوعنه يمين فورا طلاق اولنور ويمينك بوقسمنى اظهار وبيانله امام الائمة سراج الائمة ابو حنيفة رحمه الله تعالى ورضى عنه تفرد وتميز ايلدى وكندويه مجتهديندن براحد مخالفت ايتمدى فالناس كلهم عياله فى الفقه كيف يخالفه ومخالفتهم بامر الله تعالى يمين ايكى قسمدر مؤبده كه مطلقا مثلا والله بن شو فعلى ايشلمم ديمك كبى وموقته كه بوكون ويا بو آى ويا بو سنه ده بونى ايتمم كبى ايمدى امام مشار اليه اشبو يمين فورى بو ايكى قسمدن اخراج ايلدى كانه قسم ثالث اولدى ﴿ (و) كذا (فى) حلفه (ان تغديت) فكذا (بعد قول الطالب) تعال (تغد معى) شرط للحنث (تغديه معه) ذلك الطعام المدعو اليه (وان ضم) الى ان تغديت (اليوم او معك) فعبدى حر (حنث بمطلق التغدى) لزيادته على الجواب فجعل مبتدأ ﴿ يعنى بويله بركمسه برآخر كمسه يى طعامه دعوت ايدوب يور بنمله برابر طعام ايت ديدكدنصكره اول مدعو اكر بن طعام ايدرسم ديو حلف ايتسه حنثنده اول دعوت اولنديغى طعامى برابر تغديسى شرط قيلندى بودخى يمين فور قسمندن اولدى ايمدى اول كون حالف كندى منزلنده يالكز تغدى ايلسه حانث اولمز زيرا كندونك يمينى داعينك دعوتنده اولان غداء حالى سؤالنه جواب اوله رق واقع اولدى ايمدى سؤال ايله جواب ميانه لرنده مطابقت بولنسون ايچون حلف غداء حاليه صرف اولنور واكر مزبور حالف ان تغديت قولنه اليوم ويا معك كلامنى ضم ايدرسه كرك كندى منزلنده منفرد وكرك داعيله تغدى ايتسون مطلقا اول كون تغديسيله حانث اولور جوابه اليوم زياده اولنمغله ابتداء بشقه حلف اولمش اولور ﴿ وفى طلاق

الاشباه ان للتراخى الا بقرينة الفور ومنه طلب جماعها فابت فقال ان لم تدخل معى البيت فدخلت بعد سكون شهوته حنث وفى البحر عن المحيط طول التشاجر لا يقطع الفور وكذا اوخافت فوت الصلاة فصلت او اشتغلت بالوضوء اصلاة المكتوبة اواشتغلت بالصلاة المكتوبة لانه عذر شرعا وكذا عرفا ﴿ دخى اشباهك طلاق بحثنده مسطوردركه ان كلمه سى تراخى وتأخير ايچوندر الا فوره قرينه اولورسه تراخى ايچون اولمز ايمدى بركمسه فلان كمسه يى كوررسم والله ضرب ايدرم ديو حلف ايتسه امدى اشبو رؤيت قريب وبعيدك ايكيسنده شاملدر وضربى هرنه وقت ديلرسه اول وقت ايدر الا بنم مرادم فورى ايدى ديرسه فورا اولور واشباهدن منقولدركه زوج زوجه سيله جماع مراد ايتدكده زوجه امتناع ايدوب زوجده اكر بنمله بيته دخول ايتمزسن ديو يمين ايتدكده زوجك شهوتى ساكنه اولدقدنصكره عورت داره دخول ايتسه يميننده حانث اولور بحرده محيطدن نقلا مرسومدركه صورة مفروضه ده بعد اليمين زوجله زوجه ميانه لرنده تشاجر ومنازعه نك طولى فورى قطع ايتمز يعنى بويله عورت نماز فوت اولمقدن خوف ايدوب نماز قلسه ويا فرض نمازى ايچون آبدسته مشغوله اولسه ويا فرض نمازه مشغوله اولسه حانث اولماز زيرا نمازه اشتغال شرعا عذر اولمغله يميننده مستثنا اولمش اولدى وعرفا عذر اولديغندن عورت جماعدن تأخر ايتدى ديمز بلكه مجامعته نماز مانع اولدى دينيلور اما نمازك فوتندن خوف ايتميوبده نماز قلسه ويا نافله نمازه ويا انكچون وضوءه ويا اكله ويا شربه مشغوله اولسه بونلر شرعا عذر اولمغله حانث اولور ﴿ مركب العبد المأذون) والمكاتب (ليس لمولاه فى حق اليمين الا) بشرطين (اذا لم يكن دينه مستغرقا و) قد (نواه) فحينئذ يحنث ﴿ عبد مأذونك ومكاتبك مركبى يمين حقنده سيدنك اولمز الا عبدك ورقبه وكسبنى مستغرق دين اولميوب وعبده خاص اولان مركبه نيت ايدرسه بو ايكى شرط بولنورسه عبدك مركبنه ركوبيله ده حالف حانث اولور اما دين مستغرق اولورسه حانث اولمز مركب داينلرك اولوب كندونك اولمديغندن ﴿ (حلف لا يركب فاليمين على ما يركبه الناس) عرفا من فرس وحمار (فلو ركب ظهر انسان) او بعيرا او بقرة او فيلا (لا يحنث) استحسانا الا بالنية ظهيرية قلت وينبغى حنثه بالبعير فى مصر والشام وبالفيل فى الهند للتعارف قاله المصنف ﴿ بركمسه بنيده بنم ديو حلف ايتسه يمينى فرس وحمار امثالى عرفده ناسك راكب اولدقلرى دوابه حمل اولنور بس برانسانك ارقه سنه ويا دوه يه ويا اوكوزه ويا فيله ركوب ايتسه يميننده استحسانا حانث اولمز انجق نيتله حانث اولور شارح عليه الرحمه ديركه مصرده وشامده بعير ايله وهندده فيل ايله

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

حانث اولور عرفه بناءً بو مضمونی مصنف علیه الرحمه دیدی ﴿ولو حمل على الدابة مكرها فلا حنث كحلفه لا يركب فرسا فركب برذونا او بعكسه لان الفرس اسم للعربی والبرذون اسم للعجمی والخيل يعم هذا لو يمينه بالعربية ولو بالفارسية حنث بكل حال﴾ بركسه دابه‌یه بنم دیو حلف ایتسه ده مکرها رضاسی اولقسزین دابه‌یه حمل اولنسه یمیننده حانث اولمز نتکم فرسه رکوب ایتم دیو حلف ایدوبده برذونکه بارکیره ویا عکسنده حانث اولمدیغی کبی زیرا فرس آتك عربی نوعنه و برذون عجمی قسمنه اسمدر خیل ایکیسنده ده عام وشاملدر لکن بونده عدم حنث اکر یمینی لغت عربیه ایله اولدیسه واما لغت فارسیه ایله اولدیسه بهرحال حانث اولور ﴿ولو حلف لا يركب اولا يركب مركبا حنث بكل مركب سفينة او محملا او دابة سوى الادمی وسيجیء مالو حلف لا يركب حيوانا او دابة﴾ برکسه بنم ویا مرکبه بنم دیو یمین ایتسه هر بر سفینه ویا محفه ویا آدمی‌نك ماعداسی دابه امثالی مرکبله حانث اولور لکن حلف لا يركب مسئله‌سی متنده حکمی بوکا مخالف اوله‌رق بعینه مرور ایتدی و بوندنصکره کی بابده قریبا کلورکه برکسه بن حیوانه بنم دیو حلف ایتسه انسانه رکوبیله حانث اولمز عرف مخصص اولمغله ویا دابه‌یه بنم دیو حلف ایتسه کافره بنمکله حانث اولمز هرنقدر قرآن عظیم الشانده ﴿ان شر الدواب عند الله الذين كفروا﴾ وارد اولمشسه‌ده والله تعالى اعلم واستغفر الله العظيم

﴿باب اليمين فی الاكل والشرب واللبس والكلام﴾

اشبو باب اکل وشرب ولباس و کلامده یمین حقنده اولان مسائل وتحقیقات بیاننده‌در ﴿ثم (الاكل ايصال ما يحتمل المضغ بفيه الى الجوف) كخبز وفاكهة (مضغ اولا) ای وان ابتلعه بغير مضغ (والشرب ايصال ما لا يحتمل الاكل من المائعات الى الجوف) كماء وعسل﴾ بوندنصکره اکل مضغه احتمالی وقابلیتی اولان خبز و میوه امثالی نسنه‌لری آکلك آغزیله قارننه ایصال وابلاغیدر چینه‌سون ویا چینه‌مسون هرنقدر بلا مضغ آنی ابتلاع ایدرسه‌ده شرب اکل ومضغه قابلیتی اولمیان مایعاتدن صو و بال کبی نسنه‌لری جوفه ایصالدر امدی برکسه شو طعامی اکل ایتم ویا شونی شرب ایتم دیو حلف و بعده آنی آغزینه ادخال ومضغ ایدوب صکره آنی بلا ابتلاع طشره القا ایلسه یمیننده حانث اولمز زیرا بو ذوقدر اکل وشرب دکلدر ﴿ففی حلفه لا يأكل بيضة حنث ببلعها وفی لا يأكل عنبا مثلا لا يحنث بمصه لان المص نوع ثالث ولو عصره واكل قشره

حنث بدائع لكن فی تهذيب القلانسی حلف لا يأكل سكرا لا يحنث بمصه وفی عرفنا يحنث﴾ بس اکلك تعریفی معلوم اولدیسه حالفك یومورطه یمم دیو حلفنده آنی ابتلاعیله حانث اولور کندوده اکل بولنمغله و بیضه‌دن مراد ظاهر اولان مشویه‌در غیر مشویه ذاتنده مضغ اولنمز جوز و بادم وفندقده یومورطه کبیدر و مثلا اوزم و نار اکل ایتم دیو حلفنده آنلری صوروب وتلفارینی اتمده حانث اولمز اکل وشرب بولنمغله زیرا مص اکل وشربك ماعداسی نوع ثالثدر واکر اوزمك صویونی عصر وقشرنی اکل ایدرسه حانث اولور نتکم بدایعده مصرحدر لکن تهذیب قلانسی نام کتابده مذکوردرکه برکسه بن شکر یمم دیو حلف ایتسه شکری مص ایله حانث اولمز مضغ اولنمغله شارح دیرکه بزم عرفزده حانث اولور ایمدی محض استدراك بودر یعنی مص عنبله حانث اولور دیمك زیرا عرف آنی اکل عد ایدر ﴿واما الذوق فعمل الفم لمجرد معرفة الطعم وصل الى الجوف ام لا وكل اكل وشرب ذوق ولا عكس ولو تمضمض للصلاة لا يحنث ولو عنى بالذوق الاكل لم يصدق الا الدليل﴾ اما ذوقکه برنسنه‌نك عینینی فمه ادخال ایله کندوی آغزیله طادوب بیلمك بومجرد برشیئك طعمنی معرفت ایچون بر عمل فمدر درونه واصل اولسون ویا اولمسون بوکا کوره هر بر اکل وشرب ذوقدر عکسنسزکه هر بر ذوق اکل وشرب دکلدر ایمدی برکسه اکل وشرب ایتم دیو حلف ایدوب بعده ذوق ایتسه حانث اولمز ذوق ایتم دیو حلف ایدوب اکل ویا شرب ایتسه حانث اولور وصویی ذوق ایتم دیو حلف ایدن نماز ایچون مضمضه ایتسه حانث اولمز ونماز قیدی قید اتفاقیدر واکر ذوقدن اکل مراد ایدرسه بو قولنده تصدیق اولنمز الا اکل ارادەسنه دلالت ایدر مثلا کندوی برکسه بیور طعام ایده‌لوم دیو دعوت ایتدکده سنك منزلکده طعام وشراب ذوق ایتم دیو حلف صورتنده‌کی کبی بر دلیل اولورسه ارادۀ مشروحه سی یرنده اولور ﴿(حلف لا يأكل من هذه النخلة) او الكرمة (تقيد حنثه باكله من ثمرها) بالمثلثة ای ما يخرج منها بلا تغير بصنعة جديدة فيحنث بالعصير لا بالدبس المطبوخ ولا بوصل غصن منها بشجرة اخرى﴾ برکسه اشبو نخله ویا کرمه اغاجندن اکل ایتم دیو حلف ایتسه حنثی اول اغاجك میوه‌سندن اکلیله تقیید اولنور زیرا یمینی اکل اولنمیان شجره‌یه مضاف قلمغله ذکر سبب وارادۀ مسببله مجازا کندودن حاصل اولان میوه‌یه صرف اولنور ثمره ثاء مثلثه ایله طبخ مثللو صنعة جدیده ایله متغیر اولمقسزین شجره‌دن خروج ایدن میوه‌در ایمدی آندن حاصل اولان میوه‌نك صویونی تناولیله حانث اولور و یمین اکل اوزره‌در عصیر ما یؤکل مقوله‌سندن دکلدر دیو سؤال ایراد اولنورسه جواب ممکنکه اکل بو مقامده مجازا تناول

معناسنه‌در واندن طبخ اولنان بکمز وآنك دالنی دیکر شجره‌یه وصل الله که آشلامله
وجوده کلان میوه‌ایله حانث اولمز ﴿ (وان لم یکن) للشجرة ثمرة (تنصرف یمینه
الی ثمنها فیحنث اذا اشتری به مأکولا واکله ولو اکل من عین النخلة لایحنث)
وان نواها لان الحقیقة مهجورة ولواجبه ﴿ واکر حلف ایتدیکی شجره‌نك
میوه‌سی اولمزسه یمینی آنك ثمننه صرف اولنورده آنك ثمنیله برمأکول
اشترا ایدوب وآنی اکل ایدرسه حانث اولور واکر عین نخله‌دن اکل ایدرسه
حانث اولمز هرنقدر آنك اکلنه نیت ایدرسه‌ده زیرا بونده حقیقت مهجوره
ومتعذره‌در ﴿ وفی المحیط اونوی اکل عینها لم یحنث باکل مایخرج منها لانه نوی
حقیقه کلامه قال المصنف تبعا لشیخه وینبغی ان لا یصدق قضاء لتعیین
المجاز زاد فی النهر فان قلت ورق الکرم ممایؤکل عرفا فینبغی صرف الیمین
لعینه قلت اهل العرف انمایأکلونه مطبوخا ﴿ ومحیطده مرسومدرکه حالف
شجره‌نك عینی اکله نیت ایلسه کلامنك حقیقتنه نیت ایتمکله آندن خروج ایدن
میوه‌سنی اکلله حانث اولمز بونك ظاهرندن فهم اولنان شجره‌نك عیننه‌دن اکلیله
حانث اولمقدر بوایسه متن وشرحده مارالذکر لایحنث وان نواها قولنه
منافیدر طحطاوی ایکیسیده قول اولمق کرك نتکم نهرك عباره‌سیده بونی
افاده ایدر دیدی وابوالسعود صحیح اولان انجق ولواجبه‌نك قولیدر دیدی
مصنف والا جناب شیخنه تبعیتله بیوردیکه لایق اولان حالفك عین شجره‌یی
اکله نیت ایتدم قولنده قضاء تصدیق اولنمقدر معنای مجازی تعین ایتمکله
خلاف ظاهر اولان معنی هرنقدر حقیقت دخی اولسه مقبول اولمز ونهرده
شومضمونی زیاده ایلدیکه اکر سؤال اولنورسه که باغك یپراغی عرفده اکل
اولنور مقوله‌دندر بوکا کوره یمینی عین شجره‌یه صرف لایق وسزادر پس جوابنده
دیرزکه اهل عرف آنی انجق مطبوخا وصنعه جدیده ایله اکل وتناول
ایتملریله اکللریله حانث اولمزلر ﴿ (وفی الشاة یحنث باللحم خاصة) لاباللبن لانها مأکوله
فتنعقد الیمین علیها ﴿ قیونی اکل ایتم دیو یمینده فقط لحمنی اکل ایله حالف
حانث اولور سودنی ویاقایماغنی اکلله حانث اولمز شاتك بالذات کندوسی
مأکوله اولمغله یمین کندونك اوزرینه منعقده اولورده مجازه کیدلمز
﴿ (ولایحنث فی) حلفه (لاأکل من هذا البسر اوالرطب اواللبن باکل رطبه
وتمره وشیرازه) لان هذه صفات داعیه الی الیمین فتقید به ﴿
بسر بانك ضمی وسینك سکونیله خرما تور وغیکه ابتدا یکی ظهور ایتدکده
طاء مهمله‌نك فتحی ولامك سکونیله طلع دیرلر آندنصکره خاء معجمه‌نك فتحیله
خلال وآندنصکره بانك فتحیله بلح وآندنصکره بسر بعده رطب بعده تمر دیرلر اوزمك

باشنه عنب وقوروسنه زبیب دینلدیکی کبی اشبو بسردن ویارطبکه یاش خرمادن
ویالبندن اکل ایتم دیو حلف ایدن کمسه بسرك رطبندن ورطبك قوریسی اولان
تمرندن وسودك سوزمه یوغوردندن اکلیله حانث اولمز زیرا بسریت ورطبیت
ولبنیت بحسب الامر جدیمینی موجب راز صفتلردر بناء علیه یمین آنلر ایله تقیید
اولندی فقط اول صفتلر کندولرندن زائله اولدقده یمین کندونك اوزرینه
عقد اولنان شیئی زائله اولمش اولورده آنی اکل ایتدکده یمین کندونك اوزرینه
منعقد اولمیان شئی اکل ایتمش اولور ﴿ (بخلاف لایکلم هذا الصبی اوهذا
الشاب فکلمه بعد ماشاخ اولا یأکل هذا الحمل) بفتحتین ولد الشاة (فاکله
بعد ما صار کبشا) فانه یحنث لانها غیرداعیة ﴿ اما برکمسه بن اشبو صبی
ایله تکلم ایتم دیو حلف ایدوب صکره شیخ اولدقدنصکره آنکله تکلم ایتسه
صورة مذکوره‌نك خلافنه‌در اکرمز بور حلفیله حقیقة یمینی صبا وقتله تقییده
نیت ایتمزسه واکر تقیید مراد ایدرسه آنکله تقیید اولنمش اولور حقیقة کلامنه
نیت ایتمش اولمغله مسئلهٔ مشروحه‌نك خلافنه اولمز ویا خود اشبو قوزویی
اکل ایتم دیو یمین ایدوبده کبش اولدقدنصکره آنی اکل ایلسه صورة
مفروضه‌نك خلافنه‌درکه حانث اولور زیرا صباوت وحملیت یمینی داعیه اولان
صفتدن دکلدر لکن صباوت شیبوبت هرنقدر ذاتنده یمینی مقتضی ایسه‌ده
کندولردن هجران وتبعد شرعا منهی عنهدر فتیانك اخلاق مذمومه سنه تحمل
وصبر وصبیانه مرحمتله من قبل الشرع الانور مأمور اولدیغمزدن صفة
مرقومه‌دن ناشی یمین مهجوره اولمغله داعیه اعتبار اولنمدی ﴿ والاصل ان
المحلوف علیه اذا کان بصفة داعیة الی الیمین تقید به فی المعرف والمنکر فاذا زالت
زالت الیمین ومالا یصلح داعیه اعتبر فی المنکر دون المعرف ﴿ بوخصوصده اصل
اصیل وبیان وتفصیل اولدرکه اکر محلوف علیه یمینی موجب برصفته متلبس
اولورسه اول وصفله تقیید اولنور کرك معرف اولسون وکرك منکر پس اول
صفت زائله اولورسه یمینده زائله اولور واکر صفت یمینی مقتضی اولمغه صالح
اولمزسه اول وصف لا اکلم صبیا فکلم شابا مثللو منکرده اعتبار اولنور امثلهٔ ثلثهٔ
مذکوره کبی معرفده اعتبار اولنمز ﴿ وفی المجتبی حلف لایکلم هذا المجنون فبریٔ اوهذا الکافر
فاسلم لایحنث لانها صفة داعیة وفی لایکلم رجلا فکلم صبیا حنث وقیل لاکلا
یکلم صبیا فکلم بالغالانه بعد البلوغ یدعی شابا وفتی الی الثلاثین فکهل الی خمسین
فشیخ ﴿ ومجتباده مسطوردرکه برکمسه شومجنون ویاکافر ایله تکلم ایتم دیو حلف
ایدوب اول دخی جنتدن بری وخلاص اولوب وکافر شرف اسلامله مشرف
اولسه بس اوحالده تکلمیله حانث اولمز جنونله کفر یمینه بادی وباعث

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

وصف اولنمغله زيرا مجنوندن اورمق وچالمق واقع اولور وكفر ذاتنده شرعا
مبغوضدر رجل ايله تكلم ايتمم ديو يميننده صبيله تكلم ايلسه حانث اولور لغتجه
رجل اسمى صبي يه متناول اولمغله بعضيلر حانث اولمز ديديلر عرفده صبي يه
رجل تسميه اولنمغله حلبي حق اولان قول ثانيدر ديدى وقول ثاني يه نظرا حانث
اولديغي صبيله تكلم ايتمم ديو حلف ايدوبده بالغ اولديغي حالده تكلمى ايله حانث
اولديغي كبي زيرا صباوت محلوف عليهى معرف اولمغله حالفدن مقصود اولديده يميني كندى
ايله تقييد واجب اولدى هرنقدر مزبوره يمين ذاتنده حرام ايسه ده وبعد البلوغ
صبي شاب وسنى على قول اوتوزه وعلى قول اوتوز اوچه رسيده اولنه دك فتى وبوندن
صكره اللي يه قدر كهل بعده آخر عمرينه قدر شيخ اطلاق اولنور ﴿ (اولا يأكل
هذا العنب فصار زبيبا) هذا وما بعده معطوف على قوله من هذا البسر مما لا يحنث به
(اولا يأكل هذا اللبن فصار جبنا اولا يأكل من هذه البيضة فاكل فراريجها)
كذا في نسخ الشرح وفي نسخ المتن فرخها ﴾ ويا خود بركسه بن
اشبو ياش اوزومدن اكل ايتمم ديو حلف ايدوبده قورى اوزم اولدقدنصكره اكلنده
حانث اولمز واشبو هذا العنب قولى وبوندنصكره كندوده حنث اولميان
صورتلرك مصنفك مار الذكر من هذا البسر قولى اوزرينه معطوفدر ويا خود
شو لبندن ويا يمورطه دن اكل ايتمم ديوبده پينير ويا بالجمله طاوق ياوروسى
اولدقدنصكره اكل ايلسه حانث اولمز فراريج فانك فتحى وراء مشدده نك ضميله
فروجه نك جمعيدر شارح مرحومك شرح ايتديكى متن نسخه لرنده فراريج
واقع اولمشدر شرحدن مجرد اولان متن نسخه لرنده فرخهادر ﴿ (اولا يذوق
من هذا الخمر فصار خلا او من زهر هذه الشجرة فاكل بعدما صار لوزا) او مشمشا
لم يحنث بخلاف حلفه لا يأكل تمرا فاكل حيسا فانه يحنث
لانه تمر مفتت وان ضم اليه شئ من السمن او غيره بحر ﴾
ويا اشبو خمردن ويا شو اغاجك چيچك كندن ذوق ايتمم ديوبده خمر خل
ولوز بادم ويا زردالى اولدقدنصكره اكل ايلسه حانث اولمز مزبور صفتلر
يميني موجب وصفلر اولمغله يمين كندولريله تقييد اولنور اما اشبو تمردن اكل ايتمم
ديوبده حيسكه تمر ايله مخلوط طعامدن اكل ايتسه صورة مشروحه لرك
خلافنه دركه بونده حانث اولور زيرا مزبور طعام او فانمش تمردن اتخاذ اولنور
هرنقدر كندويه ساده ياغدن وسائر شيدن ضم اولنورسه ده ﴿ وفيه الاصل
فيما اذا حلف لا يأكل معينا فاكل بعضه ان كل شئ يأكله الرجل في مجلس
او يشربه في شربة فالحلف على كله والا فعلى بعضه ﴾ وبحرده مذكور دركه
برمعين طعامى اكل ايتمم ديو بركسه يمين ايدوب بعده آنك بعضيسنى اكل ايلسه

بونده اصل وقاعده بودركه هر برشيكه كندويى بر رجل بر مجلسده اكل
ويا شربهٔ واحده ايله شرب ايدر بس يمين آنك كليسنى اكل ويا شرب اوزرينه
اولمش اولور يوقسه بعض اوزرينه اولور امدى بركسه اكر بوكون شو رغيفى
اكل ايدرسم عورتم بوش اولسون واكر اكل ايتمزسم جاريهم آزاد اولسون ديوب
بعده نصفنى اكل ايلسه يميننده حانث اولمز حنثك شرطى اكل كل وترك كل
منعدم اولمغين زيرا براتمكى بتون اكله بر رجل قادردر ومناسب اولان لا يأكل
معينا قولنه او يشرب ييده زياده ايتمك ايدى ﴿ (وكذا) لا يحنث (لو حلف لا يأكل
بسرا فاكل رطبا اولا يأكل عنبا فاكل زبيبا) بخلاف نحو جوز ولوز فان
الاسم يتناول الرطب ايضا ﴾ وينه بويله بركسه بن بسر ويا عنب اكل ايتمم ديو
حلف ايدوب بعده رطب ويا زبيب اكل ايلسه يميننده حانث اولمز زيرا محلوف
عليهك غيريني اكل ايتمش اولور اما بادم وجوز وفستق وانجير مزبورلرك
خلافنه دركه بونلرك ياشلريله قورولرى ماييننده فرق يوقدر مثلا لوز اسمى
قورو وسنه دينلديكى كبي ياشنه ده دينيلور اما عنب بونك خلافنه در
﴿ (ولو حلف لا يأكل رطبا او بسرا او) حلف (لا يأكل رطبا ولا بسرا حنث
باكل المذنب) بكسر النون المشددة لاكله المحلوف عليه وزيادة ﴾ بركسه
بن رطبكه ياش خرما ويا بسركه قوروغنى ويا رطب وبسر اكل ايتمم ديو حلف
ايلسه نون مشدده نك كسريله مذنبكه اولمغه باشلامش خورما قوروغى اكليله
حانث اولور محلوف عليهى وزياده يى اكل ايتمكله (ولا حنث بشراء كباسة
بكسر الكاف اى عرجون وبقال عنقود (بسر فيها رطب في حلفه لا يشترى رطبا)
لان الشراء يقع على الجملة والمغلوب تابع بخلاف حلفه على الاكل اوقوعه شيئا
فشيئا ﴾ بن رطب اشترا ايتمم ديو حلف ايدن كمسه نك كندوده رطب اولان
كباسهٔ بسركه بسر صالقمى شراسيله حانث اولمز شرا صالقمك جملهسنه واقع
اولمغله مغلوب اولان رطب تابعدر اولنور واكر رطب غالب اولورسه حانث
اولور واكل اوزرينه حالفى مسئلهٔ مشروحه نك خلافنه دركه آنده مزبور
صالقمى اكليله حانث اولور اكل شيئا بعد شئ واقع اولمغين نتكم شعير اشترا
ايتمم واكل ايتمم ديو حلف صورتنده كندوده شعير حبه لرى اولان حنطه
اشتراسنده حانث اولميوب اكلنده اولديغى كبي ﴿ (ولا) حنث (في) حلفه
(لا يأكل لحما باكل) مرقة او (سمك) الا اذا نواهما (و) لا (في لا يركب دابة فركب
كافرا اولا يجلس على وتد فجلس على جبل) مع تسميتها في القرآن لحما ودابة
واوتادا للعرف ﴾ وبركسه نك بن ات يمم ودابه يه بنمم وقازيغه اوتورمم ديو حلفنده
لحمك شوربا سنى ويا سمكى اكليله وكافره ركوبيله وجبله جلوسيله عرفه بناء

بونارده حانث اولمز حالبوكه قرآن عظيم الشانده {ان شر الدواب عند الله الذين
كفروا} و{والجبال اوتادا} و{وتأكلون لحما طريا} آيت كريمه لرنده مزبورلره
لحم ودابه واوتاد تسميه اولنور وحديث شريفده {المرق احد اللحمين}
وارد اولمشدر وسفياندن بركسه استفتا ايتديكه بن لحم اكل ايتمم ديو حلف ايتدم
بعده بالق اكل ايتدم حانث اولورمييم جواب ويرديكه آيت قرأنيه ده سمكه لحم
بيورلديور امدى حانث اولورسك پس مزبور مستفتى امام اعظم رحمه الله تعالى
ورضى عنهه واروب مسئلهٔ مشروحه يى آندن دخى استفسار ايليوب وعدم
حنثيله جواب باصواب بيوردقلرنده سائل سفيانك حنثله جوابنى كندولرينه
افاده ايتدكده امام والاجناب حضرتلرى وار كندودن سؤال ايله كه بركمسه
بن بساطه جلوس ايلمم ديو يمين ايدوب بعده ارضه جلوس ايتسه حانث اولورمى
پس سؤال اولندقده سفيان حانث اولماز ديو جواب ويردكده سائل الله تعالى
{والله جعل لكم الارض بساطا} بيورمديمى ديدى پس سفيان بيور ديلركه
سن دونكى كون بزدن سؤال ايدن دكلمسك اول دخى بلى ديدكده سفيان بونده ده
ومقدمكنده ده حانث اولمز بيوروب مقدمكى قولندن رجوع ايلدى بوندن ظاهر
اولان امام مشار اليهك تمسكى عرفه در ۞ منح ﴿وما فى التبيين من حنثه فى لا يركب
حيوانا بركوب الانسان رده فى النهر بان العرف العملى مخصص عندنا كالعرف القولى﴾
اما تبيينده ذكر اولنان بن حيوانه بنمم ديو يمين ايدوب انسانه ركوبيله حانث
اولور مضمونى عرفه منافى اولديغندن آنى نهرده عرف عمليده حنفيه يه كوره مخصصدر
ديو رد ايلدى عرف قولى مثلا دابه يه بنمم ديو حلف ايدن كمسه نك انسانه
بنمكله حانث اولممسى كبى عرفده لفظ دابه انسانه متناول اولمغله لغتده هرنقدر
اطلاق اولنورسه ده عرف عملى انسانك عادتا كندويه ركوب اولنمسيدر
﴿(ولحم الانسان والكبد والكرش) والرئة والقلب والطحال والخنزير (لحم)
هذا فى عرف اهل الكوفة اما فى عرفنا فلا كما فى البحر عن الخلاصة وغيرهما
ومنه علم ان العجمى بغير عرفه قطعا﴾ وانسانك لحمى وكافك فتحى وبانك
كسريله كذب وزننده وياكافك كسرى وبانك سكونيله كذب وزننده
كبد كه جكر وفلس وزنى اوزره دخى لغتدر ولغات ثلثهٔ سابقه اوزره كرشكه
هر بر كوش كتوران جانه وارده اشكنبه وقارن ورانك كسريله وياهمزه ايله هايادن
عوض اوله رق رئه كه جكر ويورك وطلاق وخنزير لحمدر وخنزير هر بر نبى
ذيشانك لسانلرى اوزره حرامدر لكن اشبو حكم مزبور اهل كوفه
عرفنده در اما بزلرك عرفزده بويله دكلدر نتكم بحرده خلاصه دن وغيريسندن
نقلا مرسومدر كه بركمسه لحم اكل ايتمم ديو حلف ايلسه دوه وقيون

واوكوز وقوش اتلرينى اكليله حانث اولور كباب ويامطبوخ وياقورولمش
قديد قنغيسنى اولورسه اولسون واشبو مصنف مرحومك عرف كوفه اوزره
بيانندن معلوم ومستبان اولديكه عجمى اولان حالف انجق كندى عرفنى
اعتبار ايدر ﴿وفى الخانية الرأس والاكارع لحم فى يمين الاكل لا فى يمين الشراء
ولا فى لا يأكل من هذا الحمار يقع على كرائه ومن هذا الكلب لا يقع على صيده ولا
يعم البقر الجاموس ولا يحنث باكل نئ هو الاصح﴾ وخانيه ده مذكوردركه
باش وآياقلرى اكل حقنده اولان يمينده لحمدر زيرا رأس كثير اللحم ورأس
قليل اللحم دينور شراده كى يمينده وشو حماردن اكل ايتمم ديو اولان يمينده
مزبور رأس واكارع لحم عد اولنمز حمارك كراسى اوزره يمين واقع اولور
واشبو كلبدن اكل ايتمم ديو يمين صيدنه واقع اولمز بلكه لحمنه واقع اولور
حمارك عكسينه ويمينده بقر جاموسه عام وشامل اولمز وقول اصح اوزره
چيك يعنى پشممش لحمى اكله حالف حانث اولمز ﴿(ولا) يحنث (بشحم
الظهر) وهو اللحم السمين (فى) حلف (لا يأكل شحما) خلافا لهما
بل بشحم البطن والا معاء اتفاقا لا بما فى العظم اتفاقا فتح﴾ ايچ ياغى اكل
ايتمم ديو حالفك حلفنده شحم ظهر كه بلك سمز اتى اكليله حانث اولمز امامامين ايچون
اختلاف واردر بلكه اتفاقا قارنده وبغرسقلرده كى شحمله حانث اولور عظمده كى
ياغله اتفاقا حانث اولمز ﴿(واليمين على شراء الشحم) وبيعه (كهى على اكله)
حكما وخلافا زيلعى﴾ وشحمك شراسى وبيع اوزره يمين حكمده واختلافده
اكلى اوزره يمين كبيدر ضمير منفصله كافك دخولى شاذدر ﴿(ولا) يحنث
(بالية فى) حلف (لا يأكل) اولا يشترى (شحما اولحما) لانها نوع ثالث﴾
وشحم ويالحم اكل وياشرا ايتمم ديو حلفده همزه نك فتحيله اليه كه قويروغيله حانث
اولمز زيرا قويرق نوع ثالثدر شحم ولحم عرفده قويروغه اطلاق اولنمزلر
﴿(ولا) يحنث (بخبز اودقيق اوسويق فى) حلفه لا يأكل (هذا البر
الا بالقضم من عينها) لو مقلية كالبليلة فى عرفنا اما لو قضمها نيئة فلا
حنث الا بالنية فتح﴾ اشبو بردن اكل ايلمم ديو حلف ايدن كمسه اتمكدن
ويا اونندن ويا سويقكه قاوندن اكليله حانث اولمز الا بغدايك صو ايله طبخ
اولنان بليله سى كبى قاورلمش اولورسه آنك عينندن بزم عرفزده اطراف
اسنانيله اكليله حانث اولور اما پشممش چيك اوله رق اطراف اسنانيله قاپوب
اكل ايدرسه حانث اولمز الا اكا نيت ايتمش اولورسه آنكله حانث اولور
﴿وفى النهر عن الكشف المسئلة على ثلثة اوجه احدها ان يقول هذه الحنطة
ويشير لصبرة وهى مسئلة المختصر الثانى ان يقول هذه بلا ذكر حنطة فيحنث

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

باكلها كيف كان ولونيئة" اوخبزا الثالث ان يقول حنطة" فيحنث باكلها
ولونيئة" لابنحو الخبز واوزرعه لم يحنث بالخارج ﴾ ونهرده كشفدن نقلا
مرسومدركه اشبو بغداى حقنده ذكر اولنان يمين مسئله سى اوچ وجه
اوزرينه در برى اشبو حنطه دن ديو بغداى يغينه اشارت ايتمكدر وبو مثلك
مسئله سيدر ايكنجيسى حنطه ذكر نسنز شوندن اكل ايتم ديمكدر بونده
نه كونا اولورسه اولسون كرك اون وكرك چيك انى اكليله حانث اولور
اوچنجيسى مجرد حنطه ديمكدر بونده آنى اكليله حانث اولور چيك ويا مطبوخ
ويا قاورلمش نه اولورسه اولسون خبز ودقيق وسويق مثللو شيلرى اكليله
حانث اولمز ايكى اشارت صورتلرنده آنى درع ايلسه اندن خروج ايدن حاصلاتى
اكليله حانث اولمز صورة تنكيرده حانث اولور ﴾ (وفى هذا الدقيق حنث بما يتخذ منه
كالخبز ونحوه) كعصيدة وحلوى (لابسفه) فى الاصح كما مر فى اكل عين النخلة ﴾
بن اشبو دقيقدن اكل ايتم ديو يمينده اول اوندن ياپلان اتمك امثالى بولامچ
وحلوى ايله حانث اولور سف فانك تشديديله در وقول اصحده دقيقك سفيكه
سفوف قيلوب اوجيله اون اوله رق اغزنه ادخاليله حانث اولمز نتكم عين نخله يى
اكله حلفده مرور ايتدى زيرا اونى اكل نزد عقلاده انجق خبز امثالى شى
اتخاذيله در ايمدى مجازا كاحل اولنور واكر بعينه اون اوله رق اكلنه نيت
ايتديسه خبزنى اكليله حانث اولمز كلامنك حقيقتنه نيت ايتمش اولمغله
﴾ (والخبز مااعتاده اهل بلد الحالف) فالشامى بالبر واليمنى بالذرة
والطبرى بخبز الارز وبعض اهل القرى بالشعير فلو دخل بلد البر واستمر
لايأكل الشعير لم يحنث الابالشعير لان العرف الخاص معتبر فتح ﴾ خبزه
حلفده حالفك بلده سى اهاليسنك معتاد لرى اولان خبز مراد اولنور پس
شام اهاليسندن بركمسه خبز اكل ايتم ديو يمين ايدرسه بغداى اتمكيله حانث
اولور يمن اهاليسى دارى وطبريه منسوب اولان پرنج وبعض اهالى
قريه اربه اتمكيله حانث اولور امدى اهاليسى بغداى اتمكيله عادت ايدن
بربلده يه بركمسه دخول ايدوب وانده انجق اربه اتمكيله تعيشه برمدت عادت
ايتسه انجق اربه اتمكيله حانث اولور عرف خاص معتبر اولمغين ﴾ (حلف لايأكل
من خبز فلانة انصرف الى) الخابزة (التى تضربه فى التنور لالمن عجنته وهيئته للضرب)
ظهيرية ومندالرقاق لاالفطائر والثريد اوبعدما دقه اوفته لانه لايسمى خبزا ﴾
بركمسه فلانه عورتك خبزندن اكل ايتم ديو حلف ايلسه اول خبزى
پيشان عورتكه تنوره ضرب ايدنه صرف اولنور ضرب ايچون خامور
يوغوروب كسوب حاضرله يانه صرف اولنمز رآنك ضميله رقاقكه يوفقه اتمك

دخى خبز قبيلندندر فطائر وثريد وخبزى دوكوب ويافت ايدوب اوفنسان
اوفق عرفده خبز دكلدر مزبورلره خبز تسميه اولنمامغين ﴾ وفى لايأكل
طعاما من طعام فلان حنث باكل خله اوزيته اوملحه واو بطعام نفسه
لالو اخذ من نبيذه اومائه فاكل به خبزا ﴾ فلانك طعامندن اكل ايتم
ديو حلف ايدن كمسه اول كمسه نك سركه سندن ويازيتندن ويا ملحندن
اكليله حانث اولور هرنقدر كندى اتمكيله اولورسه ده لكن نهر صاحبى
بونلره عرفده طعام اطلاق اولنمغله بونلرده عدم حنثله جزم لايقدر ديدى
واكر اول كمسه نك نبيذنكه خرما صويندن ويا مطلق صويندن اخذ ايدوب
آنكله اتمك اكل ايلسه حانث اولمز بونلر شراب نوعندن اولمغله ﴾ وفى لايأكل
سمنا فاكل سويقا ولا نية له بحيث لوعصر سال السمن حنث والالاجوهرة ﴾
بركسه بن سايادء ياغ اكل ايتم ديو حلف ايدوب بعده سويق اكل ايدوب
ومزبور حلفنده كندوده ياغ اولان ويا اولميان ديو نيت اولمسه امدى
سويق صقلديغى تقديرجه ياغى سيلان ايدرسه حانث اولور يوقسه اولمز
واكر كندوده ياغ اولان طعامه نيت ايدرسه مطلقا حانث اولور واكر ياغى يالكز
اكل ايدرسه مضغه احتمالى اولمغله حانث اولمزمى ويا اولورمى بونك محلنه
مراجعت ودقتدن لازمدر ﴾ وفى البدائع لايأكل طعاما فاضطر لميتة
فاكل لم يحنث ﴾ بدايعده مرسومدركه بركمسه طعام اكل ايتم ديو يمين ايدوب
ميته اكلنه مضطر اولمغله حلنه بناً اندن اكل ايلسه حانث اولمز ﴾ (والشواء
والطبيخ يقعان على اللحم المشوى والمطبوخ بالماء) هذا فى عرفهم واما فى عرفنا
فاسم الطبيخ يقع على كل مطبوخ بالماء ولو بودك اوزيت اوسمن كما نقله المصنف
عن المجتبى ﴾ شوا كه بريان وطبيخ لحم مشويكه صوايله طبخ اولنان لحمه
اطلاق اولنورلر شارح رحمه الله تعالى ديركه اشبو طبيخك مطبوخ بالماء
اولان لحمه اطلاقى سائر كمسه لرك عرفنده در امابزم عرفزده طبيخ اسمى
هربر صوايله مطبوخ اولان شى اوزرينه واقع اولور وطبخ هرنقدر ودككه
اتياغيله ويازيت وياساده ياغله اولورسه ده الاسمكه عرفده طبيخ اطلاق
اولنمز ﴾ وفى النهر الطعام يعم مايؤكل على وجه التطعم كجبن وفاكهة لكن فى عرفنا الان ﴾
ونهرده مسطوردركه طعام پنير وفاكهه امثالى على وجه التطعم اكل اولنان
طوز وسركه وزيته شامل اولور لكن شارح رحمه الله تعالى ديركه بزم
عرفزده مزبورلره طعام اطلاق اولنمز بوكا كوره انلرايله حانث اولمز ﴾ (والرأس
مايباع فى مصره) اى مصر الحالف اعتبارا للعرف ﴾ رأس عرفه
بناً حالفك مصرنده بيع اولنان نسنه در امدى چكركه وسرچه باشيله حانث اولمز

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بلكه قيون واوكوز كلەلرى امثالى شيلرايلە حانث اولور ﴿ والفاكهة التفاح
والبطيخ والمشمش) ونحوهـا (لاالعنب والرمان والرطب) خلافا لهما خـلاف
عصر والعبرة للعرف فيحنث بكل مايعـد فاكهـة عرفا ذكره الشمـنى واقره
المصنف ﴾ فاكهه الما وقاون ومشمش امثالى شيلردر اوزم ونار وياش خرما
فاكهەدن دكلدر امامين ايچوندر اختـلاف يعنى مشار اليهما نك اختلافلرى
عصر وزمان جهتندن اختـلا فدر يوقسه حجج وادله ايله اختـلاف دكلدر
خلاصهٔ كلام يمين خصوصـنده اعتبار عرفەدر امدى فاكهه يه يمينده عرفده
فاكهه عداولنان هر بر نسنه ايله حانث اولور فاكهه طعامدن مقدم ويامؤخر
كنديله تفكه وتنعم اولنان نسنەدر وسيدى على الاجهورينك نظم
بلاغتشعارندندركه ﴿قدم على الطعام توتا خوخا ﴿ والتين والمشمش والبطيخا ﴿
وبعده الاجاص كمثرى رطب ﴿ ومثله الرمان ايضا والعنب ﴿ ومعه الخيار
والجميز ﴿ قثا وتفاح كذاك الموز ﴿ ﴿ (والحلوى ماليس من جنسه حامض فيحنث
باكل خبيص وعسل وسكر) لكن المرجع فيه الى عادات الناس فلا حنث فى فانيد
وعسل وسكر كما نقله المصنف عن الظهيرية ﴾ حلوا كندونك جنسندن اكشى
اولميانندر اصل لغتده حلوا حانك ضمى ولامك سكونيله طتلو ولذتلو شى معناسنه
امدى حالف حلوا وبال وشكر اكليله حانث اولور لكن بوخصوصده مرجع ناسك
عادتلرينەدر بوكا كوره فانيدكه بكسماط وپارمقلر كبى عمل اولنان حلوادە
وعسلده وسكرده حنث اولماز مصنف مرحومك ظهيريەدن نقل ايتديكى كبى
حلوا مصنفك بياننده كوره ايجر وبال وشكر وخرما مثللو شيلردر وكندونك
جنسندن حامض اولان اوزم ورمان وارك مثللو نسنەلرخروج ايتدى پس بونلردە
حنث اولماز ﴿ كذا فى البحر ﴿ خبيص ابتدا پيدا ايدن حضرت عثمان رضى الله
تعالى عنه ايدى برمقدار بال ايله والنشا اونى بربرينه خلطله حلوا ياپوب
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه ام سلمه رضى الله تعالى عنهانك حجرهٔ
سعادتلرنده ايكن ارسال واهدا ايليوب حضور پرانورلرينه وضع اولندقده
بونى كيم ارسال ايلدى ديو سؤال بيوردقلرنده حضرت عثمان رضى الله تعالى
عنەدر ديو مجاب اولمغله مبارك وجهنى جانب سمايه رفع برله اللهم ان عثمان
يسترضيك فارض عنه دعاء اجابت قرينلرين بيوردیلر قاموسده خبيص تمر ايله
سمندن معمول برنوع طعامدر ديو مسطوردر ﴿ (والادام مايصطبغ به
الخبز اذا اختلط به (كخل وزيت وملح) لذوبه فى الفم (لااللحم والبيض والجبن
وقال محمد هومايؤكل مع الخبز غالبا به يفتى) كما فى البحر عن التهذيب ﴾ ادامكه
قاتق خبز كندويه مختلط وممتزج اولمغله كنديله مصطبغ اولان نسنەدر سركه

زيت طوزكبى كانه پك ممتزج اولمغله ثوبه صبغ مقامنده اولور وملحك صبغى
خده اريـوب اتمكى بوياسيله در لحم ويمورطه وپنير ادامدن دكلدر
امام محمد رحمه الله تعالى ادام غالبا اتمكله برابر اكل اولنانـدر ديدى وعرفه بناءً
انجـق بوقول ايله فتوى ويريلور نتكم بحرده تهذيبـدن نقلا بوبحجه مرسـومدر
﴿ وفيه ما يؤكل وحده غالبا كتمروز بيب وجوز وعنب وبطيخ وبقل وسائرالفواكه
ليس اداما الافى موضـع يؤكل تبعا للخبز غالبا اعتبارا للعرف وفى البدائع
الجوز رطبه فاكهـة ويابسه ادام ﴾ يعنى بحرده مرسـومدركه غالبا يالكز اكل
اولنان خرما واوزم وعنب وقاوون واوت وسائر فـواكه ادام دكلدر الا اكثريا
خبزه تبعيتله اكل اولنان موضعده اعتبارا للعرف ادام عـد اولنـور وبدايعده
مذكوردركه جـوزك ياشى فاكهـه وقوريسى ادامدر ﴿ فروع حلف لايأكل
لحما والآخر بصلا والاخر فلفلا فطبخ حشوفيه كل ذلك فاكلوا لم يحنثوا الاصحاب
الفلفل لانه لايؤكل الاكذا وهذا ان وجدطعمه وبزدفى الزعفران رؤية عينه ﴾
بركسه لحم وآخر كسه صوغان وديكرى قاره ببر اكل ايتمم ديو حلف ايتسەلر
امدى برطعامك ايچنده بونلردن هر برلرى موجود اولەرق طبخ ومن بعد
حالفلرك هر برلرى آندن اكل ايتسەلر حانث اولمزلر الاصحاب فلفل حانث اولور فلفل
انجق اول هيئت اوزره اكل اولنمغله اكر طعمى بولنورسه زعفرانده طعميله
برابر عينى دخى كورنمك لازمدر ﴿ وفى لايأكل لبنا فطبخه بارز اولا ينظر الى فلان
فنظر الى يده اورجله اواعلى رأسه لم يحنث والى رأسه وظهره وبطنه حنث ﴾
بركسه بن سود اكل ايتمم ديو حلف بعده آنى پرنجله طبخ واكل ايلسه وياخود
فلان كسه يه نظر ايتمم ديو حلف ايدوب اليله ويااياغنه وياباشنك اعلاسنه نظر ايتسه
حانث اولمز باشنه وارقه سنه وقارننه نظر ايدرسه حانث اولور
﴿ وفى المس يحنث بمس اليد والرجل ﴾ مسه يمينده الى واياغى مسيله حانث
اولور بلكه سائر اعضالرينى مسيلەده حانث اولور يدو رجل ايله تقييد نظره
مخالفتى بياناً ادر ﴿ عرض عليه اليمين فقال نعم كان حالفا فى الصحيح كذا
فى الصيرفية وغيرها قال المصنف هذا هو المشهور لكن فى فوائد شيخنا
عن التاتارخانية انه بنعم لايصير حالفا هو الصحيح ثم فرع ان مايقع من التعاليق
فى المحاكم ان الشاهد يقول للزوج تعليقا فيقول نعم لايصح على الصحيح ﴾
بركسه برآخر كسه يه يمين عرض ايدوب والله شو فعلى ايشلرمسك ديوب
اول دخى جوابنده نعم ديسه قول صحيحده مجيب حلف ايتمش اولور جواب
سؤالده اولان مفادى متضمن اولمغله كانه والله اول فعلى ايشلرم ديمش اولمغله
لكن فوائدك تفريعنده كى تعليقا لفظنه نظرا بومقامده كى عرض

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

عليه اليمين قولنده يمندن مراد تعليق اولسه اولور شرب خمر ايدرسك
عورتك بوش اولسونمى ديوب آنكده نعم ديمسى كبى صيرفيهده وسائر
كتب فقهيهده بوبلجه مسطوردر مصنف عليه الرحمه مشهور اولان
قول بودر لكن بزم شيخمزك فوائد نام كتابنده تاتارخانيهدن نقلا مرسومدر كه
مزبور قائل نعم قوليله حالف اولمز وانجق صحيح اولان بودر ديدى صكره بونك اوزرينه
مسئله تفريع ايتدير ديكه تحقيقا محكمهلرده كى تعليقات وسجللردهكى شاهد
زوجه تعليقله شويله دير اول دخى نعم دير مضمونى قول صحيح اوزره يمين
اولمسى صحيح اولمز ﴿ (التغدى الاكل المترادف الذى يقصد به الشبع)
وكذا التعشى ولابد ان يأكل اكثر من نصف الشبع فى غداء وعشاء وسحور
(فى وقت خاص وهو ما بعد طلوع الفجر) وفى البحر عن الخلاصة عند طلوع
الشمس قال وينبغى اعتماده للعرف زاد فى النهر واهل مصر يسمونه فطورا الى
ارتفاع الضحى الاكبر فيدخل وقت الغداء فيعمل بعرفهم قلت وكذلك اهل الشام
(الى زوال الشمس) ﴾ تغدى وقت خاصده كه طلوع فجردن زوال شمسهدك
كنديله شبع قصد اولنان اكل مترادفدر بس بركسه على وجه الترادف
اولمقسزين بر ويا ايكى لقمه اكل ايتسه بعده فاصل عد اولنور بر وقت مروردن
صكره برايكى لقمه دخى اكل ايلسه اول اكل غدا اولمز وكنديله شبع قصد
اولنميان تمر اكلى و يا لبن شربيله دخى حنث اولمز طشرهلى بدوى اولمزسه و تعشى
دخى بنه بويلهدر غداده وعشاده كه زوال الله نصف الليل ما بيننده و سحورده كه
نصف الليلدن طلوع فجر ما بيننده كى طعامده نصف شبعدن اكثر اكلدن لازمدر
بوكا كوره نصف شبع اكله عدم حنثدر و بحرده خلاصهدن نقلا عند
طلوع الشمس مرسومدر وصاحب بحر لايق اولان صاحب خلاصهنك
عرفه اعتماددر ديدى زيرا قبل طلوع الشمس اكله عرفده غداد ينلمز نهرده
اهل مصر شمسك ضحوهٔ كبرايه ارتفاعنهدك اولان طعامه فطور
تسميه ايدرلر قولنى زياده ايلدى ايمدى وقت غدا بونده داخل اولور آنلرك
عرفلريله عمل اولنور شارح اهالىٔ شام دخى بنه بويلهدر دير ﴿ ثم لابد ان يكون
(مما يتغدى به)اهل بلده (عادة وغداء كل بلدة ما تعارفه اهلها) حتى لو شبع بشرب
اللبن يحنث البدوى لا الحضرى زيلعى ﴾ بوندنصكره تغدى عادتا حالفك
اهل بلدهنك تغدى ايلديكى شيلردن اولمق لازمدر وهر بر بلده غداسى اهاليسى
ميانندده متعارف اولان طعامدر حتى شرب لبنله حالف شبعان اولسه بدوى
ايسه حانث اولور شهرى ايسه اولمز ﴿ (والتعشى منه) اى الزوال وفى البحر عن الاسبيجابى
وفى عرفنا وقت العشاء بعد صلاة العصر قلت وهو فى عرف مصر والشام

(الى)

(الى نصف الليل والسحور هو الاكل بعد نصف الليل الى طلوع الفجر) ﴾
تعشيكه اخشام يمكى وقت زوالدن نصف الليلدك سحور نصف الليدن طلوع
فجرهدك بولنان اكلدر بحرده اسبيجابيدن نقلا مسطوردركه بزم عرفزده
اخشام يمكينك وقتى صلات عصردن صكره در شامك عرفى دخى بودر دير
﴿ (قال ان اكلت او) قال ان (شربت او لبست) او نكحت ونحو ذلك فعبدى
حر (ونوى معينا) اى خبزا اولبنا او قطنا مثلا (لم يصدق اصلا) فيحنث
باى شىء اكل او شرب وقيل يدين كما لو نوى كل الاطعمة او كل مياه العالم حتى لا يحنث اصلا
لنية محتمل كلامه ﴾ بركسه اكر بن اكل ويا شرب و يا لبس و يا تزوج امثالى
ركوب ويا غسل ايدرسم ويا ساكن اولورسم عبدم حر اولسون ديوب ومعين
خبز ويا لبنه ويا قطعنه و يا فرسه ويا بيته اولان عورتك جنابتندن غسل
ويا اجاره و يا اعاره ايله منزلده ساكن اولمغه نيت ايلسه اصلا كندنه قضاء
ونه ديانة تصديق اولنمز هرنه كونا شى اكل و يا شرب ايدرسه حانث اولور
نيت انجق بعض محتملاتنى بيان ايچون ملفوظده عمل ايتكله صراحة ذكر
اولنميان لفظده نيت محلنه تصادف ايتمكين لغو اولدى وتحقيق اولان
بو اقتضا قبيلندندهدكلدر زيرا اصوليينك بيان ايتدكلرى اقتضا كلام
كندوسز كذب اولمغله منطوقى تصحيح ايچون ذكر اولنان مقدردر مثلا
{رفع عن امتى الخطأ والنسيان } حديث شريفندهكى تقدير اولنان حكم كبى
ويا كلام كندوسز شرعا صحيح اولمز مثلا اعتق عبدك عنى كبى يعنى بعه منى
تقديرنده اولور امام مزبور قائلك مثلا لا آكل قولى تقدير مشروحدن خاليدر
بعضولر نيت مشروحه سنده ديانة قولى تصديق اولنور ديديلر نتكم هر بر اطعمهيه
ويا عالمك صوينك جميعسنه نيت ايتسه ديانة قولنده تصديق اولنديغى مثللو
كلامنك محتملنه نيت ايتكله اصلا حانث اولمز ﴿ (ولو ضم) لان اكلت (طعاما او
شربت شرابا ا (و) لبست (ثوبا دين) اذا قال عنيت شيئا دون شىء لانه ذكر اللفظ العام القابل
للتخصيص لانه نكرة فى سياق الشرط فتعم كالنكرة فى النفى ﴾ مار الذكر حالف مزبور
ان اكلت او شربت او لبست قولنه طعاما و يا شرابا و يا ثوبا الفاظنى ضم وزياده
ايتسه فلان شيئى قصد ايتدم فلان شيئى اراده ايتمدم قولنده ديانة تصديق اولنور
تخصيصى قابل لفظ عام ذكر ايتديكنه بناءً زيرا طعام وشراب وثوب لفظلرى
سياق شرطده اولان نكره اولمغله عموم افاده ايدر حيز نفيدهكى نكرهنك عموم
افادهسى كبى كانه شرط مثبت سياق نفيله مأول اولور زيرا يمين نفى اوزره اولمغله حالفك
ان لبست ثوبا فكذا قولى لا البس ثوبا تأويلنده اولور ومزبور قولى خلاف ظاهر اولمغله
قاضى قبول ايتمز ﴿ والاصل ان النية انما تصح فى الملفوظ الا فى ثلاث فيدين

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

فى فعل الخروج والمساكنة وتخصيص الجنس كحبشية اوعربية لا الصفة
ككوفية اوبصرية فتح ﴾ اصل اولان نيت انجق تلفظ اولنان شيده صحيحه اولنور
الا اوچ شيكه خروج ومساكنه فعلنده و حبشيت و عربيت مثلو
جنسى تخصيصده ملفوظك غيريده نيت ديانة صحيحه اولور
كوفيلك بصريلك كبى صفتى تخصيصده نيته عمل اولنمز ايمدى بركسه
ان خرجت فعبدى حر ديوب مثلا سفره نيت ايلسه ويا ان ساكنت فلا نا فعبدى
حر ديوب بريتده مساكنه يه نيت ايلسه ديانة مقبوله اولور زيرا ازجمله خروج
فعلى متنوعدر سفره وغيرى يه منتا ولدر ومساكنه متنوعدركه دبيت واحدده
اولان مساكنهٔ كامله وبلدهٔ واحدهده اولان مساكنهٔ اعمه ودار واحدهده
اولان مساكنهٔ مطلقه يه شاملدر بنه بويله بركسه بن عورت تزوج ايتم
ديو حلف ايدوبده حبشيه يه نيت ايتسه اولور حبشيه برنوع اولمغين حاصل كلام
فعلده برنوعه نيت صحيح اولور ﴾ (نية تخصيص العام تصح ديانة)
اجماعا فلو قال كل امرأة اتزوجها فهى طالق ثم قال نويت من بلد كذا
(لا) يصدق (قضاء) وكذا من غصب دراهم انسان فلما حلفه الخصم
عاما نوى خاصا (به يفتى) خلا فالخصاف ﴾ عامى تخصيصه نيت اجماعا ديانة
صحيحه اولور قضاء تصديق اولنمز انجق ايله فتوى بوقول وريلور اختلاف
خصافك ايچوندر ايمدى بركسه هر برعورتكه بن آنى تزوج ايدهرم اول بوشدر ديوب
بعده بن فلان بلدهدن تزوجه نيت ايتدم ديسه قضاء تصديق اولنمز و بنه بويله بركسهنك
دراهمنى غصب ايدن كسه يه خصمى عام اولهرق مالمى غصب ايتدكمى ديو طلاقه
يمين ايتدردكده خاصه نيت ايدهرك يمين ايتدكده عورتى كنديله قاضى يه
مرافعه اولدقلرنده زوج بن يمينده دنانيره نيت ايتدم ديسه قاضى تصديق
ايتمز خصاف قاضى تصديق ايدرديدى سيد حموى اشباه حاشيهسنده ديركه
عام نيتيله تخصيص اولنديغى مثللو قرينهٔ حاليه ايله ده تخصيص اولنور نتكيم
تاتارخانيهده كى بر امير { من قتل قتيلا فله سلبه } ديسه اول سفرده واقع اولان
هر برقتيله شامل اولور مادام عسكر رجوع ايتمدكجه مفادنده اولديغى كبى
﴾ وفى الولو الجية متى حلفه ظالم واخذ بقول الخصاف فلا بأس به وقالوا
النية للحالف لو بطلاق اوعتاق وكذا بالله لو مظلوما وان ظالما فللمستحلف
ولا تعلق للقضاء باليمين بالله ﴾ دخى ولوالجيهده مذكوردركه بركسه يه بر ظالم
يمين ويرسه حالفده عامى تخصيصله نيت ايدهرك خصافك قوليله عمل ايلسه
بر بأس يوقدر فقهار حمهم الله تعالى اكر يمين طلاقه وياعتاقه اولورسه
نيت حالفكدركه مثلا وثاقدن طلاق وبر عملدن عتاقه نيت ايتسه اولور كرك

ظالم اولسون وكرك مظلوم ويمين ذات جلاله اولورسه ينه بويلهدر اكر
حالف مظلوم اولورسه واكر ظالم اولورسه نيت مستحلفكدر والله تعالى يه
يمينده قضانك تعلق يوقدر كفارت حق الله اولمغله آنده عبدك حقى يوقكه
كندويى قاضى يه مرافعه يه كتوره ﴾ حلف (لا يشرب من) شئ يمكن فيه
الكرع نحو (دجلة فيمينه على الكرع) منه حتى لو شرب من نهر اخذ منه
لم يحنث وفى البحر عن الظهيرية الكرع لا يكون الا بعد الخوض فى الماء لكن
فى القهستانى عن الكشف انه ليس بشرط ﴾ بركسه كندويه كرعكه صويى
اغزيله ايچمك ممكن اولان مثلا دجله كبى وياكوز كبى شيدن صو ايچمم ديو
ديو يمين ايتسه يمينى اول شيدن اليله وياب رقاب ايله اولمقسزين اغزى ايله شربه در
ايمدى دجلهدن اخذ اولنان ايرمقدن مزبور حالف شرب ايتسه حانث اولمز
كندويه نسبت منقطع اولمغله وبحرده ظهيريهدن نقلا مرسومدركه كرع انجق
صويه ركبه لرينه قدر خوضدنصكره اولور لكن قهستانيده كشفدن نقلا
مسطوردركه مزبور خوض شرط دكلدر ﴾ (بخلاف من ماء دجلة) فيحنث
بغير الكرع ايضا ﴾ دجلهنك صويندن ايچمم ديو حلف صورة مشروحهنك
خلافندهدر بونده كرعله حانث اولديغى مثللو بلا كرع قاب ايله شربده دخى
حانث اولور زيرا بعد الاغتراف دخى صو دجله يه نسبت اولنور حنثك
شرطيده اودر ﴾ (وفيما لا يتأتى فيه الكرع كالبئر والجب يحنث بالشرب بالاناء
مطلقا) سواء قال من البئر اومن ماء البئر لتعين المجاز (ولو تكلف الكرع فيما
لا يتأتى فيه ذلك) اى الكرع (لا يحنث) فى الاصح لعدم العرف ﴾
وكندودن كرع ممكن اولميان قويى وكوپ امثالى شيلردن مطلقا كه قيودن
وياقيونك صويندن ديسون قابله شربله حانث اولور مجاز تعين ايتمكله
وكندوده كرع ممكن اولميان شيده تكلفله كرع ايتسه عرف اولمغين قول
اصحده حانث اولمز ﴾ (امكان تصور البر فى المستقبل شرط انعقاد اليمين) واو بطلاق
(وبقائها) اذ لابد من تصور الاصل لتنعقد فى حق الخلف وهو الكفارة ﴾
يمين هرنقدر طلاقه دخى اولسه انعقادينك و بقاسنك شرطى برك مستقبلده
ممكن ومتصور اولمسنك امكانيدر يعنى برك امكانى ابتداء و بقاء شرطدر
زيرا اصلكه بر ممكن اولمليكه حتى خلفى اولان كفارت حقنده دخى يمين منعقده
اوله زيرا اصل يميندن مقصود بردر كفارت دكلدر بنا برين يمين لغو وغموسده
كندولرى يمينلر ايكن كفارت واجبه اولمدى بس كفارت انجق حنثله واجبه اولمغله
هر بر يمينكه كندوده بار اولق مستحيل اولدى حنثده محال اولور ايمدى كوزده
اولميان صويى شرب محال اولمغله آندن صو شرب ايتم ديو يمينده بار اولمقده محال

اولدیده حنثده محال اولدی زیرا ترك ایجق وجودی صحیح اولان شیده اولور
یمین منعقده ایجق مستقبلده اولمغله فی المستقبل قوانه حاجت یوق ایدی ﴿ ثم فرع
علیه (فنی) حلفه (لاشربن ماء هذا الکوز الیوم ولاماء فیه اوکان فیه)
ماء (وصب) ولو بفعله اوبنفسه (فی یومه) قبل اللیل (اواطلق) یمینه
عن الوقت (ولاماء فیه لایحنث) سواء علم وقت الحلف ان فیه ماء اولا
فی الاصح لعدم امکان البر ﴿ بوندنصکره مؤلف دقت بناه اعلا الله تعالی
فی الجنة سمك بناه اشبو امکان برقاعده سنك اوزرینه مسئله تفریع ایتدیکه
امدی حالفك کندوده صو اولمیان ویا اولوبده اول کونده حالفك فعلیله
ویابنفسه صب اولنوب دوکیلن برداغه اشارتله والله بن اشبو کوزده کی
صویی بوکون شرب ایده رم دیو حلفنده ویاخود کندوده صو اولمیوب
ویمینی وقتدن مطلق اوله رق ایتسه اشبو یمین مشروحه سنده قول اصحده حانث
اولمز کرك حین حلفنده آنده صو اولدیغی معلومی اولسون ویا اولمسون زیرا اشبو صورت
ثلثه ده یمینده بار اولمق حالفه ممکن دکلدر امام اسبیجابی بارد اقده صویك اولمدیغی
معلومی اولورسه حانث اولور اتفاقا دیدی وشارحك قبل اللیل قولی مستغنی عنهدر
﴿ (وان) اطلق و (کان) فیه ماء (فصب حنث) لوجوب البر فی المطلقة کما فرغ
وقد فات بصبه ﴿ واکر حالف یمینی یوم ذکر نسز مطلق ایدوب وکوزده صو اولوب
یمینك عقبنده دوکیلورسه مزبور حالف حانث اولور یمین مطلقه ده بار اولمق حالفه
یمیندن فارغ اولدیغی کبی درحال واجب اولمغله وصویك صبیله محل بر فوت اولدیده
آخر وقته تأخیرك برفائده سی اولمدی موقته ده اولدیغی کبی ﴿ واما الموقتة
ففی آخر الوقت ﴿ واما یمین بوکون ویابوهفته کبی بروقتله توقیت اولنورسه اول
وقتك آخرنده حانث اولور زیرا توقیت توسعه یه مبنی اولمغله فعل ایجق آخر وقتده
واجب اولور آندن مقدم حانث اولمز ﴿ وهذا الاصل فروعه کثیرة منها ان لم
تصل الصبح غدا فانت کذا لایحنث بحیضها بکرة فی الاصح ﴿ واشبو مار الذکر
امکان براصل وقاعده سنك اوزرینه تفرع ایدن مسائل چوقدر
ازجمله آنلردندر برکسه عورتنه اکرسن یارین صباح نمازینی قلمزسك بوشسك
دیسه قول اصحده اول عورتك صباح نمازی وقتنده حیض کورمسیله اول
کمسه حانث اولمز اصحك مقابلی امام ابی یوسف رحمه اللهك حانث اولور
قولیدر زیرا امام مشار الیه برك امکانی شرط قلمز ﴿ ومنها ان لم تؤدا لذینار
الذی اخذته من کیسی فانت طالق فاذا الدینار فی کیسه لم تطلق لعدم
تصور البر ﴿ وبنه مسائل مشروحه دندر برکسه بنم کیسه مدن اخذ
ایتدیکك آلتونی ادا ایتمزسك سن بوشسك دیوب حالبوکه آلتون زوجك کندی

کیسه سنده اولسه عورتی بوش اولمز برك امکانی اولمغله یمین منعقده اولمدیکه
حتی اوزرینه حنث ترتب ایده ﴿ ومنها ان لم تهبنی صداقك الیوم فانت طالق
وقال ابوها ان وهبتیه فامك طالق فالحیلة ان تشتری منه بمهرها ثوبا ملفوفا وتقبضه
فاذامضی الیوم لم یحنث ابوها لعدم الهبة ولا الزوج لعجزها عن الهبة عند
الغروب لسقوط المهر بالبیع ثم اذا ارادت الرجوع ردته بخیار الرؤیة ﴿ بنه
فروع مرقومه دندر زوج اکر بوکون مهرکی بکا هبه ایتمزسك سن بوشسك
دیوب زوجه نك باباسیده اکر مهرکی زوجیکه هبه ایدرسك اناك بوش اولسون
دیسه بعض نسخه ده وهبتیه یاء اشباعله درسابق اخذتیهده کی کبی بس بومسئله ده
زوجه له باباك حنثدن خلاص اولملرینك حیله سی عورتك زوجندن مهری
مقابله سنده برثوب ملفوف اشترا وقبض ایتمسیدر ایمدی اول کون مرور ایتدکده
هبه بولنمغله باباسی وبیعله مهر ساقط اولمغله عورتك حین غروبده هبه دن
عجزندن ناشی زوجی دخی حانث اولمزلر وقبض قید احترازی دکلدر بلکه مجرد
شرا ایله زوجك ثوبنك ثمنی عورتك ذمتنده ثابت اولمغله مهرینه تقاص
اولورده یمینده بار اولمغه محل قالمغله حانث اولمدی وثوبك ملفوفیتله تقییدی
عورتك زوجك ذمتنه مهرك رجوعنی مراد ایتدکده ثوبی خیار رؤیتله ردی
ایچوندر بنه فروع مرقومه دندر مثلا زیدی بوکون قتل ایده رم دیو یمین
ایدوبده اول کونك مرورندن مقدم زیدك وفاتی وبوکون اشبو رغیفی
اکل ایده رم دیو حلف واول کونك مضیندن اقدم اول اتمکی دیکر کمسه نك
تناولی ﴿ (وفی) حلفه والله (لیصعدن السماء او لیقلبن هذا الحجر ذهبا
حنث للحال) لامکان البر حقیقة ثم یحنث للعجز عادة ولووقت الیمین لم یحنث
مالم یمض ذلك الوقت ﴿ برکسه والله بن سمایه چقارم ویا سمایی مس ایده رم
ویاهواده طیران ایده رم ویا اشبو حجری التون ایده رم دیو حلف ایلسه اکر
بونلری ایده مزسه فی الحال حانث اولور ذاتنده اشبو یمینلرده بار اولمق
حقیقة ممکن اولمغله یمینی منعقده اولدیده بعده حانث اولدی عادتا عجزینه بناً
امکان بر ملائکه کرامك وانبیای فخام علیهم الصلاة والسلامك
سمایه صعودلری واولیای عظامك هواده بعضا طیرانلرینه مبنیدر
والله ذوالجلال حضرتلرینك تحویلیله که حجریت صفتنی خلع وذهبیت صفتنی
الباسله حجری ذهبه قلبی ممکندر جواهرك کلیسی قبول صفاتده
متجانسه ومتساویه اولمغله واکر حالف یمینی بروقتله توقیت
ایدرسه اول وقت مرور ایتمدکجه یمیننده حانث اولمز ﴿ وفی حیرة
الفقهاء قال لامرأته ان لم اعرج الی السماء هذه اللیلة فانت کذا ینصب

سلماثم يعرج الى سماء البيت لقوله تعالى فليمدد بسبب الى السماء اى سماء البيت
قال الباقانى والظاهر خروجها عن قاعدة مبنى الايمان ❊ دخى حيرة الفقها
نام كتابده مذكوردركه بركسه عورتنه اكر بوكيجه سمايه عروج ايتزسم سن بندن
بوشسك ديسه حانث اولمق ايچون برسلم يعنى نردبان نصب ايدر بعده بيتك سماسيكه
طامنه عروج ايدر الله ذوالجلالك فليمدد بسبب الى السماء ثم ليقطع قول
شريفنه بناأ مفسرين عظام بحبل الى سماءالبيت ايله تفسير بيورمشلردر
لكن بومسئله ايله لاصعدن السماء مسئله سنك ميانه لرنده فرق يوقدر ظن اولنور
امدى ياآنك جوابى بونده ويابونك آنده اولمليدى امام باقانى ايمانك الفاظ
قرآنيه يه مبتنى اولميوب عرفه مبنى اولديغندن ظاهر اولان اشبو يمينك مبناى
ايماندن خروجيدر ديدى ❊ (وكذا) الحكم لوحلف (ليقتلن فلانا عالما بموته)
اذيمكن قتله بعد احياءالله تعالى فيحنث (وان لم يكن عالما) بموته (فلا) يحنث لانه
عقديمينه على حياة كانت فيه ولايتصور كمسئلة الكوز وكقوله ان تركت مس السماء
فعبده حر لان الترك لايتصور فى غير المقدور ❊ فى الحال يمينك انعقاد
وحنثنده حكم ينه بويله در بركسه بركسه نك موتنه عالم اوله رق والله فلان كسه يى
قتل ايده رم ديو حلف ايلسه زيرا موتى معلوم اولنجق يمينى الله تعالى نك انده
مجدد اخلق بيوره جغى حياته عقد ايتمش اولور بوده ممكندر بس حانث اولور
واعطا وضرب امثالى هر برحياته مختص اولان فعل قتل كبيدر
واكر موتى معلومى حانث اولمزسه حانث اولمز يمينى كندوده اولديغى حيات اوزره
عقد اولنغله موتندنصكره قلى متصور اولمز هر نقدر الله عظيم الشان كندوبى
حى قيلارسه ده زيرا بوحيات كندويه حلف اولنان حياتك غيريدر
بونده كى عدم حنث مسئلهٔ كوز ده كى صور ثلاثه ده كى عدم حنث كبيدر
دخى اكربن مس سمايى ترك ايدرسم عبدم حر اولور قولنده كى عدم حنث
كبيدر زيرا غير مقدورده ترك متصور وممكن دكلدر بس مس غير مقدور اولديسه
محل برفوت اولديكه برعادتا غير مقدور اولدى ❊ (حلف لايكلمه فناداه وهونائم
فايقظه) فاولم يوقظه لم يحنث هوالمختار ولومستيقظا حنث او يحنث يسمع بشرط انفصاله
عن اليمين ❊ بركسه فلانله تكلم ايتمم ديو حلف ايدوب بعده اول كمسه نائم اوله رق كندويه
ندا وخوابدن بيدار ايلسه حانث اولور بس ايقاظ ايتزسه حانث اولمز انجق
مختار اولان قول بودر بونك مقابلى امام قدورى نك ايقاظى عدم اشتراطى
قوليدر واكر نائم اوليوب نداسى مسموع ومخاطب به اولان كلام يميندن منفصل
اولورسه حانث اولور شارح رحمه الله تعالى متنك مفهوم مخالفنى لف ونشر
غير مرتبله بيان ايلدى ❊ فلوقال موصولا ان كلمتك فانت طالق فاذهى

اوواذهبى لاتطلق مالم يرد الاستيناف ولوقال اذهبى طلقت لانه مستأنف ❊ بس بركسه
موصولا ومتصلا عورتنه ان كلمتك فانت طالق فاذهبى ويا واذهبى ديسه عورتى
بوش اولمز مادام استيناف مراد ايتمديكجه زيرا بونلرده فاذهبى واذهبى كلام اولك
تمامندندر يمينله مراددكلدر اما فاوياواوسز اذهبى ديرسه عورت بوش اولور كلام
مستأنف اولمغله تكلم ايتمش اولور ومتصلا اخرجى وقومى امثالى عورته شتم
وزجرى فاذهبى كبيدر ❊ ولوقال ياحائط اسمع اواصنع كذا وكذا وقصد اسماع
المحلوف عليه لم يحنث زيلعى ❊ بركسه كندى ايله تكلم ايتمكه يمين ايتديكى كمسه يه
اسماع قصديله ديواره ندا ايله ياحائط اسمع وياصنع كذا وكذا ديسه يميننده
حانث اولمز زيرا مرويدركه عبدالرحمن بن عوف رضى الله تعالى عنه حضرت
عثمان رضى الله تعالى عنهله تكلم ايتمم ديو حلف ايتمشدى قچان كندويه
مصادف اولوب راست كلدكده ياحائط اصنع كذا وياحائط كان كذاديو كندويه افادهٔ
مرام ايدر ايدى وحائطك غيرى صبى ويا شجره دخى ندا ايتسه اولور وبحرده
مسطوردركه بركسه عورتنه اكر قرنداشيكه شكوايدرسك بوشسك ديوب
بس قرنداشى كندويه كلدكده عندلرنده برصبى لايعقل بولنمغله عورت زوجم
بكاشو مثلاو شو مثللو ايش ايتدى ديو صبى يه خطابله قرنداشى شكواسنى
استماع ايتسه حانث اولمز خطاب كندويه اولمغين كندويه شكوا اولمغله
وبر كمسه عورتيله عدم تكلمه حلف بعده عورتندن غيرى براحد اوليان منزلنه
دخول وشونى بورايه كيم وضع ايتدى ديو سؤال ايتسه حانث اولور واكر كنديله برا برديكر
كمسه بولنورسه حانث اولمز وليت شعرى من وضع هذا ديو كندى نفسندن استفسار
ايلسه ينه حانث اولمز ❊ وفى السراجية سأل محمد حال صغره اباحنيفة فيمن
قال لآخر والله لااكلمك ثلاث مرات فقال ابوحنيفة ثم ماذا فتبسم محمد وقال انظر
حسنا ياشيخ فنكس ابوحنيفة ثم قال حنث مرتين فقال محمد احسنت فقال ابوحنيفة
لاادرى اى الكلمتين اوجع لى قوله حسنا او احسنت ❊ وسراجيه ده مرسومدركه
امام ربانى محمد بن حسن الشيبانى رحمه الله تعالى حضرتلرى آوان صغرنده امام اعظم
وهمام اقدم ابوحنيفه رحمه الله تعالى ورضى عنهدن استفسار واستكناه بيوردیلركه
بركسه يه اوچ كره والله لااكلمك دين كمسه حقنده نه بيورر سكز جوابده امام
مشار اليه صكره نه اولدى بيوردقده امام محمد امام اعظمك كندونك سؤال
ومرامنى عدم فهمنه بناأ تبسمله كندويه ياشيخ كوزلجه تفكر ايله ديدكده
امام والا جناب سر بجيب فكرند نصكره ايكى كره حانث اولور ديو جواب
باصواب بيورديلر زيرا ايكنجى قوليله اولكى يميننده اوچنجيله ايكنجيده حانث
اولمش اولور كرك تأسيس وكرك تأكيد مراد ايتسون اطلاقى بونى افاده ايدر

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بس امام محمد رحمه الله تعالى دلخواهی اوزره اشبو جوابی استماع ایدیجك
امام اعظم رحمه الله احسنت بیوریجق امام دقایق شناس امام محمدك كندولرینه
بویله بر وجه امتحان معامله ناسزاسندن متأثر اولدیده بو ایكی كلمه‌دن بیله‌م
قنغیسی بكا زیاده وجع ویردی حسنا قولمی ویا احسنت قولمی دیدی
زیرا حسنا جوابده عدم تأملنی واحسنت جواب امام محمدك ذاتنده معلومی اولوب
كندولرندن استعلاملری امتحانا اولمغی ایما ایلدی امام محمددن بومثللو ناهموار
حركت مقتضای حال شبابتلریدر یوقسه كندولرندن امام اعظم رحمه الله تعالى
حقلرنده بویله نابجا معامله پك مستبعددر ❊ (او) حلف لایكلمه (الا باذنه
فاذن له ولم یعلم) بالاذن (فكلمه حنث) لاشتقاق الاذن من الاذان فیشترط العلم
بخلاف لایكلمه الابرضاه فرضی ولم یعلم لان الرضاء من اعمال القلب فیتم به ❊
ویاخود فلانله تكلم ایتم الاذنیله تكلم ایده‌رم دیو حلف ایدوب بعده اول كمسه
اذن ویروب حالفك اذنه علمی اولمقسزین آنكله تكلم ایتسه حانث اولور زیرا
اشتقاق كبیر ایله ثلاثیدن اولان اذن رباعیدن اولان آذاندن مشتقدر بس
اذان اعلام معناسنه اولمغله حالفك اذنه علمی شرط قلندی اما فلانله تكلم ایتم
انجق كندونك رضاسیله ایده‌رم دیوب بعده اول راضی اولوب كندی راضی
اولدیغنی بلمیه‌رك تكلم ایتسه صورة مشروحه‌نك خلافنده‌دركه حانث اولمز
رضا قلب فعلی اولمغله فقط رضا ایله تمام اولور غیرك علمنه حاجت اولمقسزین
❊ (الكلام) والتحدیث (لایكون الا باللسان) فلا یحنث باشارة وكتابة
كما فی النتف وفی الخانیة لا اقول له كذا فكتب الیه حنث ففرق بین القول
والكلام لكن نقل المصنف بعد مسئلة شم الریحان عن الجامع انه كالكلام
خلافا لابن سماعة ❊ كلام وتحدیث انجق لسانله اولور امدی بونلرده حنث
انجق مشافهة كلام تكلمیله اولور اشارتله وكتابتله اولمز نتف‌ده بویلجه
مرسومدر وخانیه‌ده مذكوردركه بر كمسه فلانه شوقولی تكلم ایتم دیو حلف
ایدوب بعده اول قولی اول كمسه‌یه كتب ایتسه حانث اولور بس خانیه قول ایله
كلام میاننی فرق ایتدی لكن مصنف علیه الرحمه جامعدن نقلا شم ریحان
مسئله‌سندنصكره قول كلام كبیدر خلاف ابن سماعه نكدر دیدی ❊ (والاخبار
والاقرار والبشارة تكون بالكتابة لا بالاشارة والایماء والاظهار والانشاء
والاعلام یكون) بالكتابة و (بالاشارة ایضا) ولوقال لم انو الاشارة دین
وفی لایدعوه اولا یبشره یحنث بالكتابة ❊ اخبار واقرار وتبشیر كتابتله اولور
اشارتله اولمز ایما واظهار وانشا واعلام كتابتله ده اولور اشارتله ده واكر
اشبو مز بورلرك كلامله اولوب اشارتله اولمسنه نیت ایتدم دیرسه دیانة بینه

وبین الله تعالى قولی مقبول اولور وبن اكا دعا ویا تبشیر ایتم دیو حلفنده كتابتله
حانث اولور اولا یبشره متنك والبشارة قولنی تكراردر ❊ (ان اخبرتنی) اواعلمتنی
(ان فلانا قدم ونحوه یحنث بالصدق والكذب ولوقال بقدومه ونحوه فعلی الصدق
خاصة) لافادتها الصاق الخبر بنفس القدوم كما حققناه فی بحث الباء من الاصول ❊
اكر فلان كمسه قدوم ایتدی ویا عافیت وشفا بولدی ویا وفات ایتدی دیو بكا
خبر ویررسك ویا اعلام ایدرسك دیو یمین ایدرسه واقعه مطابق وغیر مطابق
اخبار واعلامیله یمیننده حانث اولور واكر حالف باء الصاقله بقدومه وآنك كبی
بعافیته دیرسه خبرك نفس قدومه الصاقنی افاده ایتمكله خاصة صدق اوزره
اخبارده حانث اولور الصاق قدومك تحققیله اولمغله شارح رحمه الله تعالى
تتكم بحث مشروحی اصولدن باء بحثنده بر تحقیق ایتدیك دیر ❊ وكذا ان كتبت
بقدوم فلان كما سیجیء فی الباب الآتی وسأل الرشید محمدا من حلف لایكتب
الی فلان فاومأ بالكتابة هل یحنث فقال نعم یا امیر المؤمنین ان كان مثلك ❊
بنه بویله صدق اوزره مقصود اولور اكر فلان كمسه‌نك قدومنی بكا كتب
وتحریر ایدرسك دیرسه تتكم باب آتیده قریبا كلور وهارون رشید امام محمد
رحمه الله تعالى دن سؤال ایتدیكه بر كمسه فلان كمسه‌یه تحریرات كتب ایتم دیو یمین
ایدوب بعده اول كمسه‌یه بر مكتوب كتبیله بر آخر كمسه‌یه اشارت وامر ایلسه
یمیننده حانث اولورمی جوابنده بیوردیكه بلی یا امیر المؤمنین جنابكز كبی
تحریرات خصوصنه بالذات كندوسی مباشرت ایتمیوب كاتب استخدام ایدر
مقوله‌دن اولورسه حانث اولور دیدی ❊ (لایكلمه شهرا فمن حین حلفه)
ولوعرفه فعلی باقیه (بخلاف لاعتكفن) اولاصومن (شهرا فان التعیین الیه)
والفرق ان ذكر الوقت فیما یتناول الابد لاخراج ماوراءه وفیما لایتناول للمد الیه زیلعی ❊
بر كمسه فلانله بر آی تكلم ایتم دیو یمین ایلسه اكر شهرا نكره اولورسه حلفی وقتندن
بر آی اعتبار اولنور واكر معرفا الشهر دیرسه اول شهرك باقیسی اوزرینه
حلف ایتمش اولور سنه‌نك ویومك حكمی دخی بنه بویله‌در. (تتمه) مؤمنه
كوره دنیا خصوصیچون دین قرنداشیله اوچ كوندن زیاده تكلم ایتمیوب
كندوبی ترك ایتمك جائز دكلدر زیرا طریقت محمدیه‌ده وشرحنده مسطوردركه
سعادتلو رسول اكرم ونبی افخم صلی الله تعالى علیه وسلم بیوروركه {لایحل
لمؤمن ان یهجر مؤمنا فوق ثلاث فاذا مرت به ثلاثة فلیلقه ولیسلم علیه فان رد
علیه فقد اشتركا فی الاجر وان لم یرد علیه فقد باء بالاثم} وزاد فی روایة {فمن
هجر فوق ثلاث دخل النار} یعنی بر مؤمنه بر مؤمنی اوچ كوندن زیاده ترك حلال
وجائز دكلدر بس اوچدن زیاده ده كندویه مرور ایتدكده كندی ایله مقاوله

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

و مكالمه ايتسون وسلام ويرسون اكر سلامنى اول كسدده رد ايدرسه اجر وثوابده ايكيسيده مشترك اولورلر و اكر سلامنى رد ايتزسه اثم وكناهه ملابس اوله رق اخرى رجوع ايدر بر روايتده اوچ كونك مافوقنده ترك ايدرسه ناره دخول ايدر بيورلمشدر بوروايت دنيا ايچون اولمغه محمولدر اما آخرت ايچون تأديبا اولورسه جائز بلكه من غير تقدير مدت مستحبدر زيرا رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن وصحابهٔ كرامدن رضوان الله تعالى عليهم اجمعيندن غزوهٔ تبوكدن تخلف ايدن اوچ كسه حقنده هجر واقع اولمشدر وآنلردن هجر ايله اصحاب كرامك حضراتنه امر دخى وارد اولمشدر حتى الله جليل توبه لرنى قبول ايدنه دك اما والله بن برماه معتكف ويا صائم اولورم حلفى صورهٔ مشروحه نك خلافنه دركه بونده تعيين حالفه مفوضدر صورتين ميانده فرق وقتك ذكرى مثال اولده كى مثلا ابده متناول اولان محلده اولورسه اول وقتك ماوراسنى اخراج ايچون اولور زيرا حالف بونده شهرى ذكر ايتمسه يمين تأبد ايدر ايمدى شهرك ذكرى ماوراسنى اخراج ايچون اولورده يمينى ولى ايدن وقت داخل اوله رق باقى قالور حالك دلالتيله عملا ووقتك ذكرى مثال ثانيده ومثال ثالثده كبى ابده متناول اولميان موضعده اولورسه اول وقته مد ايچون اولور كه آنكله تحديد اولور زيرا بونلرده شهر ذكر اولنمسه يمين تأبيد افاده ايتز ايمدى بونده وقتك ذكرى صومى كندى ايله تقدير ايچون اولدى وشهر منكر اولمغله تعيين حالفك اولدى ❊ (حلف لا يتكلم فقرأ القرآن او سبح فى الصلاة لا يحنث) اتفاقا (وان فعل ذلك خارجها حنث على الظاهر) كما رجحه فى البحر ورجح فى الفتح عدمه مطلقا للعرف وعليه الدرر والملتقى بل فى البحر عن التهذيب انه لا يحنث بقرائة الكتب فى عرفنا انتهى وقواه فى الشرنبلالية قائلا ولا عليك من اكثرية التصحيح له مع مخالفته العرف ❊ تكلم ايتم ديو حلف ايدن نمازده قرآن عظيم الشان قرائت ويا تسبيح ايتسه اتفاقا حانث اولماز واكر مزبورلرى خارج صلاتده ايدرسه امام قدورى نك مختارى اولان ظاهر روايت اوزره حانث اولور نتكم بحرده دخى بوقولى ترجيح ايلدى وفتحده محقق كمال مطلقا كرك يمينى لغت فارسيه ايله اولسون وكرك عربيه ايله اولسون عدم حنثى ترجيح ايلدى عرفده قرائة قرآن وتسبيح تكلم اولمغين واشبو عدم حنث قولى اوزره درر وملتقى صاحبلرى بلكه بحرده تهذيب قلانسيدن نقلا مرسومدر كه بزم عرفزده مزبور حالف كتب قرائتيله حانث اولماز وعدم حنث قولنى شرنبلاليه ده حنث حقنده اولان تصحيحاتك چوقلغندن سنك اوزريكه بر بأس وضرر ترتب ايتز مادام حنثه قائل اولانلرك

عرفه مخالفتلريله قوليله تقويه ايلدى ❊ ويقاس عليه القضاء درس مالكن يمكر عليه مافى الفتح واما الشعر فيحنث به لانه كلام منظوم انتهى فغير المنظوم اولى فتأمل ❊ واشبو تهذيبده اولان مثلا فقه ويا نحو كتابلرينى قرائتيله عدم حنث مضموننك اوزرينه بر درس القاسيكه طالب علم اولان ذواته درس تعليمى قياس اولنور لكن بوقياسه فتحده كه واما الشعر فيحنث به لانه كلام منظوم مفهومى عيب وقدح ويرركه عدم تكلمه يمينده شعر كلام منظوم اولمغله آنكله حنث اولجق كلام غير منظومكه درسله حانث اولمسى بالطريق الاولى در ايمدى قياس محلنده اولمدى فتأمل بوكه اشارت اولاق كرك ❊ (حلف لا يقرأ القرآن اليوم يحنث بالقرائة فى الصلاة او خارجها ولو قرأ البسملة فان نوى مافى النمل حنث والالا) لانهم لا يريدون به القرآن ❊ بركسه بوكون قرائة قرآن ايتم ديو حلف ايلسه نمازده ويا نمازك خارجنده قرائتيله حانث اولور واكر بسمله قرائت ايدرسه اكر آنكله سورهٔ نملده كى بسمله يه نيت ايدرسه حانث اولور اول قرآندن اولوب ومنكرى كافر اولمغله يوق سورهٔ مذكورده كنه نيت ايتزسه حانث اولمز زيرا قرائت ايدنلر آنكله تبرك قصد ايدرلر قرآنيتى مراد ايتزلر وقرآن اولمسنده اختلافده واقعدر وبه ضميرنده اولى اولان تأنيث ايدى ❊ ولو حلف لا يقرأ سورة كذا او كتاب فلان لا يحنث بالنظر فيه و فهمه به يفتى واقعات ❊ بركسه فلان سوره يى ويا فلانك كتابندن تلاوت ايتم ديو حلف ايتسه اكا نظر ايدوب وآندن فهمله حانث اولمز انجق اشبو امام ابى يوسف قوليله فتوى ويريلور امام محمد رحمه الله تعالى فهم صورتنى فرق ايلدى ❊ (حلف لا يكلم فلانا اليوم فعلى الجديدين) لقرانه اليوم بفعل لا يمتد فعم (فان نوى النهار صدق) لانه الحقيقة ❊ بركسه بوكون فلانله تكلم ايتم ديو يمين ايتسه يمينى جديدينكه ليل ونهاردر اوزرينه واقعدر حالفك يومى ممتد اولميان لسان فعلى اولان كلامه مقارن قلمسيله ليل ونهاره عام وشامل اولدى واكر يومله فقط نهاره نيت ايدرسه آنده استعماليله حقيقى اولمغله تصديق اولنور متن لا يكلم فلان اليوم مثالى صحيح دكلدر زيرا بونده يمين يومك باقيسى اوزره در معرف باللام اولمغله غروب شمسله يمين ساقطه اولور كذلك وعامهٔ متونك مثاللرى يوم اكلم فلانا فعلى الجديدين در ليل ونهاره جديدين اطلاقى دائما تجدد ايتدكلرينه بناءً در ❊ (ولو قال ليلة) اكلم فلانا فكذا (فهو على الليل خاصة) لعدم استعماله مفردا فى مطلق الوقت ❊ بركسه فلانله تكلم ايتديكم كيجه شويله اولسون ديو يمين ايتسه يمينى انجق ليله اولور نهار بياض نهاره خاص اولديغى كبى ليل مفرد اوله رق مطلق وقتده استعمال اولنمديغندن اما ليالى جمع اولنجق

ISTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ايابـسـده عام اولور ❊ قال (ان كلمـته) اى عمرا (الا ان يقدم زيدا او حتى او
الا ان يأذن اوحتى) يأذن (فكذا فكلمه قبل قـدومه او) قبل (اذنه حنث و
لو (بعدهمـا لايحنث) لجعله القـدوم والاذن غاية لعـدم الكلام ❊ بركسـه
زيد قـدوم ايتمـد بجه ويا قـدوم ايده‌نه‌دك وياذن ويرمدكجه وياذن ويره‌نه‌دك
اكر بن عمر وايله تكلم ايدرسـم عبـدم حر اولسـون ديوب بعده قـدومندن
ويا اذننـدن مقدم انكله مكالمه ايتسـه حانث اولور واكر قـدوم ويا اذندنصكره
تكلم ايدرسه حانث اولمز قدومله اذنى عدم كلامه غايت قلمغله يمين غايتدن مقدم
باقى وصكره منتهيه اولمغله بعد الانتها كلامله حانث اولمدى وحتى‌نك غايت ايچون اولسى
ظاهر درامّا الا ان تركيبنده اصل اولان استثنادر بعض استثنامتعذر اولديغى محلده شرط
غايت ايچونده اولور ميانه‌زنده اولان استثنا ايله شرط وغايتك هر برينك حكملرينك
مابعدلرينه مخالفتلرى مناسبته بناءً ❊ (وان مات زيد قبلهما سـقط الحلف) قيد
بتأخير الجزاء لانه لوقدمه فقال امرأته طالق الا ان يقدم زيد لم تكن للغاية بل للشرط لان
الطلاق ممالا يحتمل التأقيت فلا تطلق بقدومه بل بموته ❊ واكر مزبور
زيد قدوم واذندن اقدم وفات ايدرسه محل برفوت اولمغله حلف سـاقط اولور
مصنف عليه الرحمه‌نك مثالنده جزانى تأخير ايله قيدلديغى مناسبدر واكر
ان كلمته شرطنى حذفله برابر جزاسنده تقديم ايدوبده امرأته طالق الا ان يقدم
زيد ديسه بونده الا ان غايت ايچـون اولمز بلكه شرط ايچـون اولور طلاق
توقيته احتمالى اولميان برشى اولمغله قدوميله طلاق واقع اولمز بلكه موتيله واقع
اولور زيرا انت طالق الا ان يقدم زيد كلامنك معناسى ان لم يقدم زيد فانت
طالق در ايمدى قدوميله طلاق واقع اولمز ويمين مطلق اولمغله مادام زيد حياتده
اولدقجه ينه عورت مطلقه اولمز واكر زيد وفات ايدرسه حنثك شرطى
تحقق ايتمكله عورت بوش اولور ❊ (كما لوقال) لغيره (والله لا اكلمك حتى يأذن لى
فلان اوقال لغريمه والله لا افارقك حتى تقضى حقى) او حلف ليوفينه اليوم
(فمات فلان قبل الاذن او برئ من الدين) فاليمين ساقطة والاصل ان الحالف
اذا جعل ليمينه غاية وفاتت الغاية بطل اليمين خلافا للثانى ❊ مسأله سابقده
يمينك ساقطه اولديغى بركسـه‌نك آخر كسـه‌يه والله بن سنكله تكلم ايتمم حتى
فلان كسـه بكا اذن ويرمدكجه ويامديوننه والله سندن مفـارقت ايتمم
حتى حقمى ادا ايتمدكجه ويا والله بوكون دينمى ادا ايده‌رم ديوب بعده اذندن مقدم
اول فلان وفات ايدوب وياخود دينندن برى اولسـه يمينك ساقطه اولديغى
كبى بونده اصل وقاعده بودركه برحالف يمينى ايچون برغايت ونهايت قيلوب
غايت فوت اولوب حصولى امكانى قالسـه قسمى باطـل اولور بار اولمسى ممكن

اولمغين امام ثانى ايچون اختلاف واردر ❊ (كلمة مازال ومادام وماكان غاية
تنتهى اليمين بها) فلو حلف لايفعل كذا مادام ببخارى فخرج منها ثم رجع ففعل
لايحنث لانتهاء اليمين ❊ مازال ومادام وماكان كلمه‌لرى غايتـدرلر يمين كندولريله
نهايت بولور پس بركسـه مادام بخاراده اولدقجه شوفعلى ايشلمم ديو حلف
ايدوب صكره آندن خروج بعده عودت ايدوب اول فعلى ايشلسـه يميننده حانث
اولمز يمين منتهيه اولمغله ❊ وكذا لايأكل هذا الطعام مادام فى ملك فلان فباع فلان
بعضه لايحنث باكل باقيه لانتهاء اليمين ببيع البعض ❊ ينه بويله بن شو طعامى اكل
ايتمم مادام فـلان كسـه‌نك ملكنده اولدقجه ديوب بعـده فـلان اول طعامك
بعضنى بيع ايلسـه باقيسنى اكليله حانث اولمز بعضك بيعيله يمين نهايت بولمغله لكن
ماسبقده مرور ايتديكه برطعـام وياشراب جمـله‌سنى بردن اكل وياشرب ممكن
اولميجق كليسنى اكـل وشربدن لازمدر بعضنى اكليله حانث اولور ❊ وكـذا
لا افارقـك حتى تقضينى حـقى اليوم اوحتى اقدمك الى السـلطـان اليوم لايحنث
بمضى اليوم بل بمفارقته بعـده ولوقـدم اليوم لايحنث وان فارقـه بعده يحنث ❊
ينـه بويله بن سـندن بوكـون حقمى ادا ويا سـلطـانه‌سـنى تقـديم
ايده‌نه‌دك مفارقت ايتمم ديسه بلا مفـارقة اول كونك مضيله بلكه اول كوندنصكره
مفارقتـله حانث اولمز حلفمز بورده اليوم لفظـنى تقديمـله لا افارقك اليـوم
حتى تعطينى حقى ديرسـه حانث اولمز هرنقدر بعدمضى اليوم كنـدودن مفارقت
ايدرسه ده فراقى اول كـونله توقيت ايتمكله ❊ وكـذالوحلف ان يجره الى باب
القاضى ويحلفه فاعترف الخصم اوظهر شهود سقط اليمين لتقيده من جهة المعنى
بحال انكاره كما سيجئ فى باب اليمين فى الضرب ❊ وينـه بويله برى برينى
محكمه‌يه چكوب كـندويه تحليفـه حلف بعـده خصمى مدعاسـنى
اقرار وياكندولرك شـاهدلرى ظـاهر اولسـه حلفى سـاقط اولور معناده
انكارى حاليله تقيد ايتمكله نتكم باب اليمين فى الضرب‌ده كـلور ❊ (وفى) حلفه
لايكلم عبده) اى عبد فلان (اوعرسـه اوصديقه اولايدخـل داره) اولايلبس
ثوبه اولايأكل طعامه اولايركب دابته (ان زالت اضافته) ببيع اوطلاق اوعداوة
(وكلمه لم يحنث فى العبد) ونحوه مما يملك كالدار (اشار اليه) بهذا (اولا) على المذهب
لان العبد ساقط الاعتبار عنـد الاحرار فكان كالثوب والدار ❊ برى برينـك
ملكنه اضافتـله فلانك عبـديله تكلم ويادارنه دخول وياثوبنى لبس ويا طعامنى
اكل ويادابه‌سـنه ركوب ايتمم ويا ملكنك غيريه اضافتله عرسيله وياصديقيله
تكلم ايتمم ديو حلفنده بيع ويا طـلاق ويا عداوت سببيله شيئك اول كمسه‌يه اضافتى

زائله اولوب حالف مثلا عبد ايله تكلم ايتسه حانث اولاز وكلمه بد لنه وفعل المحلوف
عليه ديسه اولى اولوردى دخول داره عام اولديغنه بناً ومذهب مختاره كوره
حالف اول شيئه اشارت ايتسون ويا ايتمسون حانث اولاز زيرا عبد حمار كبى
اسواقده بيع اولنمغله عندالاحرار اعتبارلرى ساقط اولديده ثوب ودار مثللو اولدى
✻(وفى غيره) اى فى تكليم غيرالعبد من العرس والصديق لاالدار لانها لاتكلم
فتكون الدار مسكوتا عنها للعلم بانها كالعبد بالطريق الاولى فتنبه (ان اشار) بهذا
اوعين (حنث) لان الحر يهجر لذاته (والا) يشر ولم يعين (لا) يحنث (وحنث
بالمتجدد) بان اشترى عبدا اوتزوج بعد اليمين ✻ عبدك غيرى اولان عرسه
وصديقله تكلمده اكر كندولرينه هذا ايله اشارت ويا الاكام صديقك زيدا ديه رك
اسمنى ذكر ايله تعيين ايدرسه محلوف عليهى بعد زوال الاضافة اتيا نله حانث
اولور حردن لذاته هجران اولنمغله بجرك بيانه كوره اضافت وعدم اشارت
صورتنده بعدالزوال كلبسنده حانث اولاز واكر اشارت وتعيين اولارسه اضافت
زائله اولنجق حانث اولاز ويمينده نصكره عبد اشتراسى ويا عرس تزوجيله متجدد
ايله تكلمده بنه حانث اولور اضافت موجوده اولمغله واضافتك زوالنده دارده
حنث اولاز كندى ايله تكلم اونمغله دار مسكوت عنها اولور عبد كبى اولديغى
بالطريق الاولى معلومدر وجه اولويت عبدك عاقل دارك غير عاقل اولمسيدر
فتنبه متنك تعميمنك مناسب اولمسنه اشارتدر ✻(لايكلم صاحب هذا الطيلسان)
مثلا (فكلمه بعدماباعه حنث لان الاضافة للتعريف ولذالوكلم المشترى لم يحنث ✻
بركسه مثلا بن اشبو طيلسانك صاحبيله تكلم ايتمم ديو حلف بعدما اول كمسه
آنى بيع ايتدكدنصكره كندى ايله تكلم ايتسه يمينده حانث اولور اضافت
تعريف ايچون اولوب وانسان ثوب ايچون عداوت اولنميوب بلكه ذاتنده
اولان برمعنادن ناشى معادات اولنديغنه بناً حتى اول طيلسانى اشترا ايدن
كمسه ايله تكلم ايتسه حانث اولاز هذ الطعام وهذه الدار دخى هذا الطيلسان
كبيدر طيلسان تاءيله تيلسان معربيدر تاطايه مقلوبدر صوفدن منسوج مدور
برنوع عجم لباسيدر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم هجرت اراده بيوردقلرى
وقتده حجرهٔ سعادت قرينلرندن برطيلسانله ابوبكر الصديق رضى الله تعالى
عنهك حجرهٔ يمن ارتسا ملرينه لاجل الاختفاوقت ظهيره ده خروج وتشريف
بيوردقلرى مرويدر ✻(الزمان والحين ومنكرهما ستة اشهر) من حين حلفه لانه
الوسط (وبها) اى بالنية (ما نوى) فيهما على الصحيح بدائع ✻ معرفه ويا نكره
اثباتده ويا نفيده زمانله حين حلفى وقتندن آلتى ماه اعتبار اولنور معنالرندن
بووسط اولمغله زيرا حينك ساعت معناسنه اولمسى واردر فسبحان الله حين تمسون

آيت كريمه سنده ساعت تمسون ايله تفسير اولنديغى كبى وقرق سنه يه ده
اطلاق اولنور { هل اتى على الانسان حين من الدهر } نظم مجيدنده كى كبى
بونده انساندن مراد آدم عليه الصلاة والسلام حيندن مراد قرق سنه در
وآلتى آيده اراده اولنور { تؤتى اكلها كل حين } كلام متيننده اولديغى كبى
بونده حينى ابن عم خيرالناس عبدالله بن عباس رضى الله تعالى عنهما آلتى ماهله
تفسير وبيان بيورمشلردر امدى آلتى ماه وسط اولمغين { خيرالامور اوساطها }
اولمغله اكاحمل اولندى زماننده حين كبيدر ✻ تبيين بزيادة انتهى ✻ وقول
صحيح اوزره زمانله حينده حالفك كندويه نيت ايتديكى نيتيله اولور شارح
رحمه اللهك بهاضميرنى اى بالنية ايله تفسيرى ضميرك نوى فعلنك متضمن اولديغى
نيته ارجاعنه اشارتدر امدى ضمير لفظا متأخر رتبة متقدم
لفظنك متضمن اولديغى مرجع معنوى يه عائد اولمش اولدى
زيرا اصل كلام مانواه كائن بها تقديرنده در ✻ حلبى ✻
✻(وغرة الشهر ورأس الشهر اول ليلة) منه (ويومها واوله الى مادون النصف
وآخره اذا مضى خمسة عشر يوما) فلو حلف ان يصوم اول يوم من آخر الشهر
وآخر يوم من اول الشهر صام الخامس عشر والسادس عشر ✻ شهرك غره سى
ورأسى كندودن اولكى كيجه وكونيدر وشهرك اولى مادون النصفه دكدر
وشهرك آخرى اون بش كونى مرور ايتدكده در فيجان بركسه شهرك آخرندن
اولكى كونى واولندن آخركى كونى صومه يمين ايتسه اون بشنجيله اون التنجى
كونى صائم اولور بونده لف ونشر مشوش واردر مصنف والا جناب رحمه الله
تعالى مادون النصف تعبيرنده بحره اتباع ايتدى مناسب اولان الى النصف
ديمك ايدى اون بشنجى كونى آخر اول قيلديقلرينه بناً قهستانينك عباره سى
بو مقاله دن سالمدر زيرا اول اول الشهر من اليوم الاول السادس عشر
وآخر الشهر منه الى الآخر بيورمشدر ✻ والصيف من حين القاء الحشو
الى لبسه ضد الشتاء بدائع ✻ ياز ايچلك وكورك كبى نسنه لرى براغوب واستقبال
وقتندن لبسنه دكيندر شتانك ضديدر لكن بوصيفله شتانك معرفتنى روزنامه
حسابنجه بلينلره كوره در روزنامه يه عالم اولان ارباب معارفه كوره ياز وقيش
آنك حسابنجه در ✻(و) فى حلفه لايكلمه (الدهر والابد) هو (العمر) اى مدة
حياة الحالف عند عدم النية (ودهر) منكر (لم يدر وقالا هو كالحين) وغير خاف
انه اذا لم يرو عن الامام شئ وجب الافتاء بقولهما نهر ✻ بركسه بن فلانله
دهرده وابدده تكلم ايتمم ديو حلف ايلسه حالفك عمريكه مدة حياتى مراد
اولنور اكر برشيئه نيت ايتمزسه واكر برشيئه نيت ايتمش اولورسه آنكله عمل اولنور

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ودهر نكره اوله‌رق ایراد اولنورسه آنك حالی معلوم اولمدیغنه امام اعظم
رحمه‌الله تعالی آنده لا ادری بیوردیلر امامین اولده حین كبیدر دیدیلر ابدك
معرفه‌سیله نكره‌سی بیننده فرق یوقدر وارباب كماله خفی دكلدركه امام اعظم
رحمه‌الله تعالیدن برمسئله‌ده برقول روایت اولنمیجق امامین قولیله افتا واجبدر
ومذهب حنفیه‌ده نص اولمزسه مذهب مالكی ویا شافعیله عمل اولنور
﴿ وفی السراج توقف الامام فی اربعة عشر مسئلة ونقل لا ادری عن الائمة الاربعة
بل عن النبی صلی الله تعالی علیه وسلم وعن جبریل علیه السلام ایضا ﴾ سراج
نام كتابده مرسومدركه امام اعظم وهمام اقدم رحمه‌الله تعالی ورضی عنه
حضرتلری اون درت مسئله‌ده توقف بیوردیلر جواب ویرمدیلر وائمۀ اربعه
رحمهم الله تعالیدن بلكه رسول اكرم ونبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلمدن
وجبریل امین علیه السلامدن دخی لا ادری واقع اولمشدر وامام اعظمك
توقف بیوردیغی اون دردك طقوزنی ابن ابی شریف نام برشاعر ماهر
نظمله ذكر وبیان بیورمشلردر (نظم) ﴿ جل الامام ابا حنیفة دینه ﴿ ان قال
لا ادری لتسعة اسئله ﴿ اطفال اهل الشرك این محلهم ﴿ وهل الملائكة الكرام
منضله ﴿ ام انبیاء الله ثم اللحم من ﴿ جلالة انی یطیب الاكل له ﴿ والدهر مع
وقت الختان وكابهم ﴿ وصف المعلم ای وقت حصله ﴿ والحكم فی الخنثی اذا ما بال
من ﴿ فرجیه مع سؤر الحمار استشكله ﴿ واجاز نقش الجدار لمسجد ﴿ من وقفه
ام لم یجزان یفعله ﴿ من قال لا ادری فیما لا یدره ﴿ فقد اقتدی فی الفقه بالنعمان ﴾
امام اعظم رحمه‌الله تعالی توقف بیوردقلری انجق دهر منكرده ایدی ناظمك
معرف ایرادی قول غیر صحیح اوزره معرفه‌ده دخی توقفی اولدیغنه مبنیدر واشبو
الدهرده توقفلری تأدبا ولسانلرینی بونده تحدثده حفظادر زیرا خبرده
{ لا تسبوا الدهر فان الله هو الدهر } وارددر خالق الدهر ایله مأولدر صاحب
بحر بوندن مستبان اولان مجتهدك جمیع مسائل شرعیه‌یه عالم اولمسی شرط دكلدر
دیدی وبونده امام مشار الیهك كمال علم وورعنه اشارت واردر وابن عمر
رضی الله تعالی عنهمادن مرویدركه برشیدن سؤال اولندقده لا ادری بیوردیده
بعده دیدیكه طوبی لابن عمر سئل عن شئ لا یدریه فقال لا ادری كرمانیده
مسطوردركه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سؤال اولندیكه بقعه ومكانلرك
قنغیسی افضلدر سعادتله جوابنده لا ادری حتی اسئل جبریل علیه السلام
بیوردیلر وآندن استفسار بیوردقلرنده اول دخی لا ادری حتی اسئل ربی
بیوروب وسؤال ایتدیكنده جوابده بقعه‌لرك خیرلوسی مساجد واهالیلرینك
خیرلوسی دخولا مقدم وخروجا مأخر اولانلردر وشرلولری دخولا الك صكره

وخروجا الك اول اولانلردر بیورلمشدر وحقایقده مذكوردركه بونده
هر بركندودن استفتا اولنان ذواته تنبیه واركه كندولری ایچون وقوف تام
اولمیان مسائلده توقف ایدوب محلنه مراجعت ایده لوم دیمكدن استنكاف وعار
ایتمیه‌لر زیرا علی العمیا جوابه جرئت حرامه حلال وحلاله حرام دیه‌رك افترا
علی الله اثمنی موجب شئ عظیمدر حفظنا الله تعالی وایاكم بلطفه الجزیل ووفقنا
بالهام الجمیل وامام غزالی احیاء العلوم نام كتابنده روایت ایدركه
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سعادتله بیورمشلركه { ما ادری اعزیر نبی
ام لا وما ادری اتبع ملعون ام لا وما ادری اذو القرنین نبی ام لا } بو كلام شریفی
الله عظیم الشانك كندولرینی بو اسرارلره مطلع وواقف قیلمزدن مقدم اولمق
كرك زیرا بعد الاطلاع تبع مؤمندر دیو اخبارلری منقولدر ﴿ (وایام كثیرة
والشهور والسنون) والجمع والازمنة والاحانین والدهور (عشرة) من كل
صنف لانه اكثر ما ذكر بلفظ الجمع ففی لا یكلمه الازمنة خمس سنین (ومنكرها
ثلثة) لانه اقل الجمع ما لم توصف بالكثرة كما مر ﴾ ویمیننده مثلا لا اكلمه ویالا اكلمه
الشهور الخ دیسه یعنی فلانه چوق كونلر وآیلر وسنه‌لر وجمعه‌لر وزمانلر
وحینلر ودهرلر ایله تكلم ایتمم دیسه مز بورلردن هر برصنفدن اون ایله تقدیر
اولنور اون جمع لفظیله ذكر اولنانلرك اكثری اولمغله یعنی عشره كندوده یقینا
جمع لفظی استعمال اولنان كسور اعدادك نهایتیدر زیرا ثلثة رجال اربعة
رجال دینور عشرة رجاله دك عشره‌یی تجاوز ایدنده احد عشر رجلا دینور
الی آخره امدی لا یكلمه الازمنة بش سنه تقدیر اولنور زیرا زمان حین كبی
التی ماهله اعتبار اولنغله اونی بش سنه اولمش اولور لا اكلمه الجمع دیدیكنه نظرا
اونه قدر هر برجمعه‌ده كلامی ترك ایدوب هفته‌نك سائر ایامنده مكالمه ایدر اكر
جمعله اسبوعلره نیت ایتمه‌مش سه‌ده یوقسه اون هفته‌ده تكلمی ترك ایدر لكن
عرفده جمعه هفته‌یه اطلاق اولنور ومار الذكر جمعلر منكرا استعمال اولنورسه
اوچ تقدیر اولنور كندویه اسم جمع اطلاق اولنان كسورك اقلی اولمغله مادام
ایام كثیره‌ده‌كی كبی كثرتله متصف اولمزسه ﴿ (حلف لا یكلم) عبیدا او (عبید
فلان اولا یركب دوابه اولا یلبس ثیابه ففعل بثلاثة منها حنث وان كان له) ای
لفلان (اكثر من ثلثة) من كل صنف (والا) بان كلم من اقل من ثلاثة (لا) یحنث
وتصح نیة الكل ﴾ بركمسه بن عبدلر ایله ویا فلانك عبدلریله تكلم ایتمم
ویا دابه‌لرینه بنمم ویا ثوبلرینی كیمم دیو حلف ایدوب بعده آنلردن اوچرلرینی
ایشله‌سه كه مثلا اوچ عبدیله تكلم ایتسه ویا اوچ رأس دابه‌سنه ركوب ایلسه
حانث اولور هر نقدر بهر صنفدن كندونك اوچدن زیاده‌سی اولورسه‌ده یوق

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اوچدن اقليله تكلم ايدرسه حانث اولاز وحالفك آنك دواب وغلمانينك كليسنه
نيتى صحيحه اولور ﴿ ولو كانت يمينه على زوجاته او اصدقائه او اخوانه لا يحنث
مالم يكلم الكل) مماسمى لان المنع لمعنى فى هؤلاء فتعلقت اليمين باعيانهم ولولم يكن له
الاخ واحد فان كان يعلم به حنث والا لا كما فى الواقعات والحق فى النهر الاصدقاء
والزوجات ﴾ بركسه فلانك زوجه لرى ويا احبابلرى ويا قرنداشلريله تكلم ايتمم
ديو حلف ايلسه كندولرينه زوجات ويا اصدقا ويا اخوه اطلاق اولنان
كسه لرك كليسيله مادام تكلم ايتمدكجه حانث اولمز زيرا بونلردن كلامى منع
كندولرينك ذاتلرنده اولان برموجب نفرت معناسيه اولمغله يمين كندولرينك
عينلرينه تعلق ايتدى كانه بونلر ايله تكلم ايتمم ديمش اولدى اما سابق الذكر
لا يكلم عبيد فلان مسئله سنده منع كندولرده اولان برمعنايه مبنى اولمغين يمين
فلان منسوب اولان اعيانله تقييد اولندى ايمدى اول كسه فقط برقرنداشى
اولسه اكر آنك برقرنداشى اولديغى معلوم اوله رق يمين ايتمش ايسه آنكله تكلمله
حانث اولور مجازا جمعى اطلاق ومفردى اراده ايتمش اولور واكر قرنداشى
براولديغى معلومى اولميه رق يمين ايتديسه آنكله مكالمه ايله حانث اولمز يمينله
واحد مراد ايتمكله جمع اوله رق يمينى باقى قالمش اولمغله تكلم واقعاتده بو نبجه
مسطوردر صاحب نهر تفصيل مذكورده اصدقا ايله زوجاتى اخوه يه الحاق ايلدى
﴿ قلت وهى من المسائل الاربع التى يكون فيها الجمع او الواحد كما فى الاشباه واما
الاطعمة والثياب والنساء فيقع على الواحد اجماعا لانصراف المعرف للعهد ان
امكن والا فالجنس ولو نوى الكل صح ﴾ شارح رحمه الله تعالى ديركه اشبو
ولولم يكن له الاخ واحد مسئله سى كندوده جمع واحد كبى اولان مسائل اربعه دندر
تكلم اشباهك ايماننده مذكوردر ايكنجيسى انجق برولدى اولان واقفك
اولادينه وقفيدر بنينه وقف اولادك خلافنه در اوچنجيسى فلان بلده ده اقامت
ايدن اقاربه وقف اولنوب اول بلده ده اقاربدن انجق بركانه قالمق صورتيدر
دردنجيسى بن اشبو سفره دن اوچ اتمك اكل ايتمم ديو حلف وآنده فقط براتمك
اولمق مسئله سيدر لكن ايكنجى مسئله يه مصنفك كلامى واركه آنى كندى
شرحنده قاضيخاندن نقلله ذكر ايدركه واقفك اولادى ويابنى لفظلرى حكما
بردر اكر واقفك برولدى اولورسه وقفك نصفى اكا ونصف آخرى فقرايه عائد
اولور امايمين اطعمه وثياب ونسايه اولورسه اجماعا بردانه سنه واقعه اولور
ممكن اولورسه معرف باللام عهده ممكن اولمزسه جنسه صرف اولنمغله اما
نكره اولورسه ظاهر اولان اوچيله حانث اولمقدر واكر ديناده اولان اطعمه
ونساء وثيابك كليسنه نيت ايدرسه قول صحيح اوزره ديانة صحيحه اولور اكر

جمع صيغه سيله تعبير ايدرسه والله سبحانه وتعالى اعلم واستغفر الله العظيم

﴿ باب اليمين فى الطلاق والعتاق ﴾

اشبو باب طلاق وعتاقده يمينه دائر مسائلى مشتمل بابدر ﴿ الاصل فيه ان الولد
الميت ولد فى حق غيره لا فى حق نفسه ﴾ اشبو باب فوائد مابك جامع
اولديغى بعض مسائل شرعيه ده اصل اصيل وقاعده وتفصيل بودركه
ولد ميت غيرى حقنده ولددركه كنديله وضع حمل ايدن
معتده نك عدتى منقضيه وكندو دنصكره ظهور ايدن دم دم نفاس
وآناسى ام ولد وكندويه تعليق اولنان شى واقع اولور كندى نفسنده ولد دكلدركه
كندوسى زيد ويا عمرو ديو بر اسمله تسميه اولنمز وغسل اولنوب اوزرينه نماز
قيلنمز وارث ووصيته مستحق اولمز وكندوسى عتق اولنمز مثالى ان ولدت فانت
كذا حنث بالميت بخلاف فهو حر درقريبا كلور ﴿ وان الاول اسم لفرد سابق
والآخر لفرد لاحق والوسط لفرد بين العددين المتساويين وان المتصف باحدهما
لا يتصف بالآخر للتنافى ولا كذلك الفعل لعدمه لان الفعل الثانى غير الاول ﴾
بو مضمون دخى مزبور اصل تتمه سندندر يعنى اول لفظى فرد سابقك آخر
فرد لاحقك وسط عددين متساوين ميانه سنده كى اولان فردك اسميدر اوچدن
ايكنجى بشدن اوچنجى كبى آخرينك تحققنده معتبر اولان بالفعل سابقك
وجوديدر اولينده غيرك كندونك اوزرينه عدم تقدميدر ماراالذكر اول وآخر
ووسطك بريله متصف اولان نسنه ديكريله متصف اولمز ميانه لرنده منافات
اولمغله باحدهما ضميرى بعض نسخه ده جمع ضميرى ايله باحدها در واولى اولانده
بودر مرجع متقدم اوچ اولمغله ايمدى بركسه الك صكره كى تزوج ايده جكم
عورت بوش اولسون ديوب بعده برعورت صكره بر دخى تزوج ايدوب صكره
اولكنى تطليق بعده ينه آنى تزوج ايدوب صكره كندوسى وفات ايلسه
بردفعه تزوج ايتديكى عورت بوش اولور تزوجى كندونك اوزرينه اعاده
ايتديكى بركره اوليله متصفه اولمغله بر دخى آخريله متصفه اولاز ميانه لرنده
تضاد بولنمغله تكم الك صكره كى ضرب ايتديكم عبد حر اولسون ديوب بعده
برينه ضرب صكره برينه دخى ضرب دنصكره مقدمكنه ضربى اعاده ايدوب
بعده كندوسى وفات ايتسه بردفعه ضرب اولنان آزاد اولور فعل بويله دكلدركه
بو دفعه اوليله متصف اولمسى آخريله موصوف اولمسنه مانع دكلدر
ميانه لرنده تنافى اولمغله زيرا فعل ثانى اولك غيريدر يعنى بريله متصف اولان

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

دیكریله موصوف اولانك غیریدر ❊ فلوقال آخر تزوج اتزوج فالتی اتزوجها طالق طلقت المتزوجة مرتین لانه جعل الآخر وصفا للفعل وهو العقد وعقدها هو الآخر ❊ فچانكه بركسه الك صكره كی تزوجكه بن انی ایدرم ایشته اول عورتكه بن تزوج ایدەرم اول بوشدر دیسه ایدی ایكی دفعه تزوج اولنان عورت بوش اولور زوج آخر عقدی فعلنه وصف قیلنغله عقد آخری اولدی ❊ (اول عبد اشتریته حر فاشتری عبدا عتق) لما مر من ان الاول اسم لفرد سابق وقدوجد (ولو اشتری عبدین معا ثم آخر فلا) عتق (اصلا) لعدم الفردیة (فان زاد) كلمة (وحده) اواسودا اوالدنانیر (عتق الثالث) عملا بالوصف ❊ الك اولكی عبدكه آنی اشترا ایدەرم اول حردر دیوب بعده برعبد اشترا ایتسه اول عبد عتق اولور اول كلمه‌سی فرد سابقه اسم اولوب اول دخی بولندیغنه بناءً مزبور حالف مقدما ایكی عبدی بردن اشترا صكره برآخرینی دخی اشترا ایتسه اصلا كه نه عبدینده ونه عبد واحدده عتق اولمز فردیتله سبق اولمغین وحالف مزبور كلامنده وحده ویااسود ویادنانیر كلمه‌لرین زیاده ایلیوب ووصف بولنورسه ثالثكه منفرد ویادنانیرایله اشترا اولنان وكندودن مقدمكی ابیض اولان اسود عملا بالوصف عتق اولنور ❊ (ولوقال اول عبد اشتریه واحدا فاشتری عبدین ثم اشتری واحدا لایعتق الثالث) واشارالی الفرق بقوله (للاحتمال) ای لان قوله واحدا یحتمل ان یكون حالا من العبد اوالمولی فلا یعتق بالشك وجوز فی البحر جره صفة للعبد فهو كوحده وجوز فی النهر الرفع خبر لمبتدأ محذوف فهو كواحد ❊ واكر حالف واحدا اشترا ایتدیكم عبدك اولكیسی عتق اولسون دیوب بعده ایكی بعده واحد برعبد اشترا ایلسه ثالث عتق اولمز صورة سابقه‌ده‌كی وحده ایله بونده‌كی واحدا میانه‌لرنده‌كی فرقه مصنف علیه الرحمه للاحتمال قولیله اشارت ایدركه زیرا بونده‌كی واحدا عبددن حال اولوب مفعولك حالنی بیان ایتمكده احتمالی وار ویامولادن حال اولمسیده محتملدر امدی شك اولمغله عتق اولمدی اولكی احتماله نظرا واحدا وحدة ذات افاده ایدوب اول دخی عبدلرك جمله‌سنده متحققه اولمغله عبد عتق اولنمدی ایكنجی‌به كوره وحدت مولی‌ده اولمغله عتق ایجاب ایدر خلاصهٔ كلام واحدا فقط ذات عبدده اولان مشاركتی نفی ایدر وحده ذاته مقارن اولان فعلده‌كی مشاركتی نفی ایدر ایدی مسئلهٔ اولاده‌كی وحده‌نك مفادی تمكلده كندویه مشاركت اولنمیان اولكی عبد دیمك اولور بوده ثالثدر بحرده واحد لفظنك عبده صفت اوله‌رق جرنی تجویز ایلدی بوتقدیرجه وحده كبی اولور لكن خطده الف اولمغله رفع وجهه مساعد اولمز صاحب نهر انا و یاهو مبتدای محذوفنه

خبر اوله‌رق رفعنی تجویز ایلدی بوده واحد كبیدر نصب حالنده‌كی احتمالر بونده دخی جاریدر ❊ (ولوقال اول عبد املكه فهو حر فملك عبدا ونصف عبد عتق الكامل) وكذا الثیاب بخلاف المكیلات والموزونات للمزاحمة زیلعی ❊ بركسه الك اول مالك اولدیغم عبد حر اولسون دیوب بعده برعبدایله برده نصف عبده مالك اولسه عبد كامل عتق اولنور نصف عبد عبد اولمغین عبد اسمنده كندویه مشارك اولمغله كندودن اولیت وفردیت وصفنی قطع ایتمدی ثیاب دخی بنه بویله‌در مكیلات وموزوناتده مزاحمه اولمغله عبدك خلافنه‌در زیرا اولچكدن نصف بهر كامل اولچكدن نصفه وآنكله تمام بر اولچك اولور امانصف عبد بونك خلافنه‌دركه انجق كندی نصفیله كامل اولور كندویه متصل اولدیغنه بناءً ❊ (قال آخر عبد املكه فهو حر فملك عبدا فمات الحالف لم یعتق) اذ لابد للآخر من الاول بخلاف العكس كالبعد لابد له من قبل بخلاف القبل ❊ بركسه الك صكره‌كی مالك اولدیغم عبد حر اولسون دیوب برعبده مالك اولوب بعده وفات ایتسه اول عبد عتق اولمز زیرا خالك كسریله آخر ایچون بر اولدن لازمدر عكسیكه اول عبد املكه الخ بونك خلافنه‌در زیرا اول مالم یتقدم علیه غیره‌در بوایسه كندویه غیری شی لاحق اولمقسزین بولنور مزبور آخر بعد كبیدر كندویه برقبل لازمدر قبل آنك خلافنه‌دركه كندودن صكره برشی بولنمق لازم دكلدر زیرا كندونك معناسی كندویه برشی تقدم ایتمدی دیمكدر ❊ (فلو اشتری) الحالف المذكور (عبدا ثم عبدا ثم مات) الحالف (عتق) الثانی (مستندا الی وقت الشراء) فیعتبر من كل المال لو الشراء فی الصحة والا فمن الثلث وعلیه فلا یصیر فارا اذا علق البائن بالآخر خلافا لهما ❊ فچان حالف مزبور برعبد اشترا ایدوب صكره بردخی اشتراد نصكره كندوسی وفات ایتسه ایكنجی اشترا ایتدیكی عبد آخر حر اولمغله وقت شرابه مستندا عتق اولنور امدی شرا صحتی حالنده اولمدیسه ثلثدن اخراج اولنور مرضده وصیت كبی اولمغله واشبو وقت شرابه استناده بناءً طلاق باینی آخره تعلیق ایدوب آخر امرأة اتزوجها فهی طالق ثلاثا دین كمسه‌نك طلاقی امام اعظم رحمه الله تعالی نزدنده فار اولمز وآنی تزوج ایتدیكی وقتدن واقع اولور وعورت كندودن میراث اخذ ایتمز واكر زوج كندویه دخول ایتمشسه دخول بشبهة سببیله تمام مهر وقبل الدخول طلاق اولمغله نصف مهر اخذ ایدرده برنجق مهر اولور وعدتی بلاحداد حیضله اولور امامین ایچوندر اختلاف مشار الیهما بهمه حال اشترا كرك صحت وكرك مرض حالنده اولسون ثلثدن عتق اولنور دیدیلر زیرا آخریت انجق ثانیدن صكره آنك غیری بی عدم اشترا ایله ثابت اولور بوایسه موتله تحقق ایتمكله شرط حین موتده بولنمش اولدی وطلاق خصوصنده

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

مشار اليهمايه كوره حين موتده واقع اولور و زوج فار اولمغله عورت كندودن
ميراث اخذ ايدر وكندويه انجق بر مهر لازم اولور وعدة طلا قله عدة وفاتك
قنغيسى اجلا ابعد ايسه آنكله معتده اولور ﴿ واما الوسط ففى البدائع انه
لايكون الا فى وتر فثانى الثلثة وسط وكذا ثالث الخمسة وهكذا ﴾ مصنف
عليه الرحمه اول ايله آخرى ذكر ايدوب وسطى ترك اتمكله آنى شارح
عليه الرحمه بيان ايدركه اما وسطك كندوسى بدايعده ذكر اولنديغنه كوره
انجق عدد وترده اولور امدى اوچك ايكنجيسى وسطدر وبشك اوچنجيسى
بنه بويله در وهكذا يدينك دردنجيسى وطقوزك بشنجيسى واون برك التنجيسى
﴿ (ان ولدت فانت كذا حنث بالميت) ولوسقطا مستبين الخلق والا لا (بخلاف
فهو حر فولدت ولدا ميتا ثم آخر حيا عتق الحى وحده) لبطلان الرق بالموت
بخلاف الولد او الولادة ﴾ بركسه عورتنه اكر ولد كتوررسك بوشسك
ويا جاريه سنه حرسك ديسه آنك ميت ولد كتورمسيله يميننده حانث اولور
عورتى بوش وجاريه سى آزاد اولور وعرفده اكا ولد اطلاق اولنور وشرعده
دخى ولد اعتبار اولنمغله آناسنك عدتى منقضيه ودمى دم نفاس وكندوسى
ام ولد اولور هرنقدر مستبين الخلقة سقط دخى اولورسه ده واكر ولد ميت مستبين
الخلقة اولمزسه كندويه حكم مزبور اجرا اولنمز حديث شريفده وارددركه
{ يظل السقط محبنطئا على باب الجنة حتى يدخل ابواه الجنة } يعنى دنياده سقط
اوله رق تولد ايدن ولد جنة اعلانك قپوسنده غضبناك وكيندار اوله رق
ابوينى جنته دخول ايده نه دك مترقب وشفيع اولور ديمك وسبب غضبى غالبا
ابوينى كندوينى برغرض فاسده مبنى جنين اوله رق الغايه مباشرتلرى اولمق كرك
محبنطئ همزه ايله العظيم البطن المنتفخ من امتلائه من الغضب ايله مبيندر
صورة مرقومه ده حالفك جاريه سنه ان ولدت فهو حر قولى فانت كذاك
خلافندر پس مقدما بر ولد ميت صكره بر آخر ولد حى كتورسه يالكز حى
امام اعظم رحمه الله تعالى يه كوره عتق اولنور رقيت موتله باطل اولمغله ان ولدت
فهو حرده كى ولد وان ولدت فانت كذاده كى ولادت صورت مشروحه سنك
خلافندر ﴿ (البشارة عرفا اسم لخبر سار) خرج الضار فليس ببشارة عرفا بل لغة
ومنه فبشرهم بعذاب اليم (صدق) خرج الكذب فلا يعتبر (ليس للمبشر به علم)
فيكون من الاول دون الباقين ﴾ بشارت عرفده كندويه تبشير اولنان كسه نك
علم وخبرى اولمديغى واقعه مطابق سرور وفرح ويره جك خبره اسمدر امدى
بشارتك تعريفندن محزون ومكدر اوله جق ضررلى خبر خروج ايتدى
بوكا كوره خبر ضار عرفده بشارت اولمدى بلكه لغتده خبر ضاره ده

بشارت اطلاقى وارددر حتى {فبشرهم بعذاب اليم } نظم بلاغت مشحونى بوقبيلدندر
زيرا خبر سوء ايله ده تغيير بشره اولور پس اصل لغتده بشارتك خبر ضارده
استعمال اولنمسيله عرف لغتده بنا أ بيانينك آيت كريمه ده استعارهٔ تهكميه تقريرلرى
مابينلرنده منافات يوقدر زيرا بر لفظك اصل لغتده برمعنايه وعرف لغتده معناى
آخره اولمسى پك چوقدر مثلا دابه اصل لغتده مايدب على الارض ه اسمدر وعرف
لغتده درت آياقلى حيوانه خاصدر كذلك لفظ اصل لغتده رمى معناسنه در وعرف
لغتده مايطرحه الفمده مستعملدر ۞ كذا فى رسالة الوضعية ۞ وكذب اوله رق اخبار
اولنان خبر سارده هر نقدر وهلهٔ اولىده ظاهرا بشرهٔ وجهده اثر فرح
نمايان اولورسه ده خلافى ظهور ايدبجك درحال زائل اولمغله اكا اعتبار اولنمغله
صدق قيديله تعريفدن اخراج اولندى وتبشير اولنان كسه نك اول خبر ساره
مقدما علمى اولمق لازم اولمغله مژده دادلر متعدد اولبجق بشارت الك اول
تبشير ايده نك اولورده سائرلرينك اولمز انلرككى خبر اولوب بشارت اولمغين
زيرا روايت اولنوركه رسول اكرم ونبى افخم صلى الله تعالى عليه وسلم عبدالله
بن مسعود رضى الله تعالى عنه قرأن عظيم الشان تلاوت ايدركن اوزرلرينه
مرور وتشريف بيوردىلرده ديديلركه شول بركسه كه قرأن عظيم الشانى
جانب معنوئ رب العالميندن انزال اولنديغى وجه اوزره تروتازه اوله رق تلاوته
محبت وشوق ايدر عبدالله بن مسعودك قرائتى اوزره تلاوت ايتسون پس اشبو
پيام مسرت انجامى ابو بكر الصديق وعمر الفاروق رضى الله تعالى عنهما
استماع ايدبجك ابن مسعود رضى الله تعالى عنهه مژده رسان اولوب اخباره
مبادرت ومسارعت ايتدكلرنده ابو بكر رضى الله تعالى عنه سبقت ايدوب مقدمجه
كندولرينه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك قرائتلرينى تحسين بيوردقلرينى
اعلام وانهـا ايتدكلرنده بشرنى ابو بكر واخبرنى عمر رضى الله تعالى عنهما
بيوردىلر مؤلف مرحوم دون الباقين بدلنه دون غيره ديسه خبر واحده ده
اشمل اولمغله اولى اولوردى ﴿ (فلو قال كل عبد بشرنى بكذا فهو حر فبشره
ثلاثة متفرقون عتق الاول) فقط لما قلنا وتكون بكتابة ورسالة مالم ينو المشافهة
فتكون كالحديث ﴾ امدى بركسه هر بر عبدكه فلان خصوصى بكا تبشير ايدر
حردر ديوب بعده كندولرينى اول خبر ايله دلشاد وفرحناك ايدن يكان يكان
اوچ عبد اولسه فقط مقدمكى عتق اولور بشارت انجق اولكيله اولديغنه بناء
وبشارت كتابت ورسالهده اولور مادام قائل مشافهه يه نيت ايتمدكجه اكر
مشافهة لسانيله اخباره نيت ايدرسه بشارتده ده حديث كبى اولور كندوده
مشافهه نك شرط اولمسنده ﴿ ولو ارسل بعض عبيده عبدا آخر ان ذكر الرسالة

ISTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

عتق المرسل والا الرسول (وان بشروه معا عتقوا) لتحققها من الكل بدليل فبشروه
بغلام عليم ✻ واكر مزبور سيدك عبدلرينك بعضيسى بر آخر عبد ارسال ايتسه
اكر اول عبد رسالتى ذكر ايدوب مثلا فلان كمسه سكا فلان كلدى دير ديرسه
ارسال ايدن عبد عتق اولنور واكر رسالتى ذكر ايتمزسه رسول عتق اولنور
واكر عبدلر بردن تبشير ايدرلرسه جمله سى عتق اولنورلر بشارت كلبسندن
بردن تحقق ايتكله ﴿فبشروه بغلام عليم﴾ آيت كريمه سنده الله جليل ابراهيم
خليل عليه الصلاة والسلامه غلام عليمله اخبار ايدن ملائكه نك كليسنه بشارتى
اسناد بيوردى مؤلف وزيلعى وكمال وصاحب بحر فبشروه لفظ شريفنده
فا ايله كتب واملا ايتديلر لكن تلاوت واو ايله در ✻ (و) البشارة (لا فرق
فيها بين) ذكر (الباء وعدمها بخلاف الخبر) فانه يختص بالصدق مع الباء
كما مر فى الباب قبله ✻ بشارتده با ايله صله لنوب وصله لنمقده فرق يوقدر
اما خبر بونك خلافنه دركه با ايله صله لنورسه صدقه خاصدر تكلم بوندن مقدمكى
بابده مرور ايلدى ✻ (والكتابة كالخبر) فيما ذكر ✻ مزبورده كتابده خبركبيدر
الخبر اوزرينه عطفله كتابة قصر اولنسه اخصر اولوردى ✻ (والاعلام) لابد
فيه من الصدق ولو بلا باء (كالبشارة) لان الاعلام اثبات العلم والكذب لا يفيده
بدائع ✻ اعلامده بشارت كبى كندوده صدقدن لازمدر هرنقدر استعمالى با ايله
اولمزسه ده زيرا اعلام علمى اثباتدر كذب واقعه مطابق اولمغله اثبات علم افاده
ايتمز زيرا علم واقعه مطابق جزمدر ✻ قاعدة (النية اذا قارنت علة العتق
الاختيارية كالشراء مثلا بخلاف الارث لانه جبرى ✻ (و) الحال ان (رق
المعتق كامل صح التكفير والا) بان لم تقارن العلة او قارنتها والرق غير كامل كام
الولد (لا) يصح التكفير ✻ قاعده مقدم خبر مابعدى مؤخر مبتدا يعنى اشبو
مضمون آتى بر قاعدهٔ فقهيه در يعنى يميندن ويا ظهاردن ويا افطار صومدن
ويا قتلدن كفارته نيت شرا كبى عتقك علة اختياريه سنه مقارنه اولوب وعتق
اولنه جق مملوك رقيتده كامل اولورسه كه عتقه بردرلو مستحق اولمزسه تكفير
صحيح اولور شرانك عتقه علة اختياريه اولمسى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك
﴿لن يجزى ولد عن والده الا ان يجده مملوكا فيشتريه فيعتقه﴾ قول شريفلريله شرايى
اعتاقه سبب قلمسنه مبنيدر يعنى بر ولد والدندن البته بر جزاى حسنله مجازات ايتمز الا كندوبى
مملوك اوله رق بولوب واشترا ايدوب عقيب شراسنده عتق اولنمغله مجازات ايتمش
اولور ايمدى شرا عقيبنده ايك عتقى بر فعل ديكر فعل اوزرينه حروف عاطفه دن
فا ايله عطف اولندقده ثانى اول ايله ثابت اولور قاعدهٔ مقرره سنه بنا أدر
سقاه فارواه واطعمه فاشبعه مثللو اما ارث هرنقدر اسباب ملكدن ايسه ده لكن

جبريدر بنابرين شرانك خلافنه در وارثك ملكنه بلا اختيار دخوليله كندونك
اسقاطيله ساقط اولمز وتكفيره نيتى صحيحه اولمز واكر نيت علة عتقه مقارنه
اولميوب ويا اولوبده ام ولد كبى رق كامل اولمزسه تكفير صحيح اولمز ام ولدك
رقنك نقصانى وولاديله عتقه استحقاقى قيجوندر ✻ ثم فرع عليها بقوله
(فصح شراء ابيه للكفارة) للمقارنة (لا شراء من حلف بعتقه) لعدمها
(ولا شراء مستولدة بنكاح علق عتقها عن كفارته بشرائها) لنقصان رقها ✻
بوندنصكره مصنف كتاب عليه رحمة الملك الوهاب قاعدهٔ مشروحه اوزره كندى
قوليله مسئله تفريع ايدوب ديركه امدى بركمسه نك كفارت ايچون باباسنى بلكه
هر برذى رحم محرمنى شراسى صحيح اولدى نية تكفيرك عتقه علت اولان شرايه
مقارنتنه بناءً عتقه يمين ايتديكى عبدك كفارت ايچون شراسى صحيح اولمدى
علة عتق بونده شرا اوزره مقدم اولان يمين اولمغله نية تكفيرك اكا
مقارنتى اولمغله صورة حلف مثلا غيرك عبدينه ان اشتريتك فانت حر ديوب
بعده آنى كفارتندن ناشى عتقه نيت ايدرك اشترا ايسيدر دخى بركمسه نك كفارتيچون
عتقنى شراسنه تعليق ايتديكى نكاحله مستولده جاريه يى كفارت ايچون شراسى
صحيح اولمدى رقيتنك ناقص اولديغنه بناءً مثلا بركمسه نك نكاحله استيلاد ايتديكى
غيرك جاريه سنه ان اشتريتك فانت حرة عن كفارة يمينى ديمسى كبى ايمدى اشبو
جاريه يى اشترا ايتدكده آزاد اولور لكن كفارته كفايت ايتمز ✻ (بخلاف ما اذا قال
لقنه ان اشتريتك فانت حرة عن كفارة يمينى فاشتراها) حيث تجزيه عنها للمقارنة
كاتهاب ووصيته او يا عند القبول بخلاف ارث لما مر زيلعى ✻ واكر قنه يه سنى
اشترا ايدرسم كفارة يميندن ناشى سن حره سك ديوب ايمدى اشترا ايسه صورت
مرقومه نك خلافنه دركه كفارتدن كفايت ايدر علته نيت مقارنه اولمغله قبولى
وقتندن كفارته نيت ايدرك قريبندن قنك هبه سنى ووصيتى قبولى كفايت ايتديكى
كبى اما ارث ماسبقده مرور ايتديكى مثللو ملك جبرى اولمغله صورة مشروحه نك
خلافنه در ✻ (وعتق بقوله ان تسريت امة فهى حرة من تسراها وهى ملكه
حينئذ) اى حين حلفه لمصادفتها الملك ✻ حالفك اكر بن جاريه تسرى
ايدوب اوطه لق اتخاذ ايدرسم اول حره در قوليله يمينى وقتنده ملكنده كى
تسرى ايتديكى جاريه آزاد اولور يمينى ملكه تصادف ايتديكندن ✻ (لا)
يعتق (من اشتراها فتسراها) ويثبت التسرى بالتحصين والوطئ وشرط
الثانى عدم العزل فتح ✻ قائلك مزبور قولندن صكره اشترا وكندوبى
اوطه لق اتخاذ ايتديكى جاريه عتق اولنمز تعليق انجق ملكده ويا ملكه مضاف
اولان شيده اولمغله ايمدى صكره دن اشترا اولنان جاريه ملكده ده اولمدى

وان ملكت جارية وتسريتها فهى حرة ديمكله ملكه مضافه ده اولمدى
و تسرى ايجق كندى ايچون برمستقل مسكن تخليه سيله تحصيله ووطئله ثابت
اولور وامام ثانيكه ابى يوسف رحمه الله تعالى شرطين مشروحيله برابر جماعده
عدم عزلى دخى شرط ايلدى ✻ (ولوقال ان تسربت امة فانت طالق
اوعبدى حرفتسرى بمن فى ملكه اومن اشتراها بعد التعليق طلقت وعتق)
وافاد الفرق بقوله (لوجود الشرط) بلا مانع لصحة تعليق طلاق المنكوحة
باى شرط كان فليحفظ ✻ بركسه عورتنه اكر بن اوطه لق اتخاذ ايدرسم
سن بوش اول وياعبدم حر اولسون ديوب حين تعليقده ملكنده بولنان وياصكره دن
اشترا ايتديكى جاريه يى تسرى ايلسه عورتى بوش وعبدى آزاد اولور
ايمدى مصنف والا رتب رحمه الله تعالى اشبو صورتله ان تسريت امة فهى
حرة فاشتراها لاتعتق مسئله سى مياننده كى فرق كندى قوليله افاده ايدركه
اشبو مانحن فيه زده بلامانع شرط موجوددر زيرا منكوحه نك طلاقنى قنغى شرطه
اولورسه اولسون تعليق صحيحدر اما صكره دن اشترا اونوبده تسرى اولنان جاريه ده شرط
اولان تسرى بولندى لكن جاريه نك ملكده بولنميوب وملكه مضاف اولمسى تسرى يه
مانع اولدى ✻ (كل مملوك لى حر عتق عبده ومدبره) ويدين فى نية الذكور
لاالاناث (وامهات اولاده) لملكهم يداورقبة (لامكاتبه الابالنية) ومعتق البعض
كالمكاتب) لعدم الملك يداوفى الفتح ينبغى فى كل مرقوق لى حران يعتق المكاتب
لاام الولد الا بالنية ✻ اشبو كل مملوك لى قولندن آخر بابه دك ذكر آتى مسائلك
كليسى كندولرنده تعليق اولمغين ايماندن دكللردر بس اولى اولان عتق وطلاق
بابلرنده ذكر اولنمق ايدى لكن ان فعلت كذا مثللو برشرط تقديريله ايمانده دخوليده
ممكندر صورة مسئله بنم ايچون اولان هر برمملوك حردر دين كسه نك قن اولان
عبد واماريى ومدبروام ولدلرى جمله عتق اولنورلر يدا ورقبة ملك اولدقلرندن
مملوك لفظى جمله سنه شامل اولدى واكر اشبو قولمده بنم مرادم ذكور مملوكلرم
ايدى اناث دكلدر ديرسه ديانة اشبو نيته عمل اولنور قضاء اولنمز كويا لفظ
عامله خاص مراد ايتمش اولور قول مزبورده مكاتبيله معتق البعض داخل اولمز
يدا مالك اولمغين سيد مكاتبك كسبنه مالك اولمز و مكاتبه يى وطئ حلال
اولمز الامكاتبه ده نيت ايدرسه اول دخى عتق اولنور فتحده مرسوم در كه بركسه
بنم ايچون اولان هر بررق حردر ديسه لايق اولان مكاتبك عتق اولوب ام ولدك
اولمسيدر الا آنكده عتقنه نيت ايدرسه اوده اولور ✻ (هذه طالق اوهذه
وهذه طلقت الاخيرة وخير فى الاولين وكذا العتق والاقرار) لان اولا حد
المذكورين وقد ادخلها بين الاولين وعطف الثالث على الواقع منهما فكان كاحدكما

طالق وهذه ولا يصح عطفه هذه على هذه الثانية للزوم الاخبار عن المثنى
بالمفرد وهذا اذا لم يذكر للثانى والثالث خبرا ✻ اوچ عورتى اولان كسه ايكى
عورتى ميانه لرنده ترديد ايله شو وياخود شو بوشدر اوچنجى حقنده بلاترديد
واو عطفله وشو بوشدر ديسه ثالثه بوش اولور ايكى اولكيلرندن برينى زوج
اختيار ايتمه ده مخيردر وعتقله اقرارده طلاق كبيدر يعنى فلان كسه نك بنم
اوزرمده بيك درهمى واردر ويافلان وفلانك ديسه بش يوزى الا صكره كى
مقرلهك اولور وبش يوزى ايكى اولكلندن قنغيسى ايچون قيلارسه مقر مخيردر
عتقيده بونلره قياس ايله وحكم مشروحك بروجه منوال محرر اجراسى ايكى اولكى
ميانه لرينه ادخال اولنان او طلاق انلرك برى ايچون اولوب واوچنجيده انلردن
طلاق كندونك اوزرينه وقوع بولان اوزره عطف اولنمغله كانه زوج
ايكى اولكينه سزلردن بريكز بوشدر وشو ثالث دخى بوشدر دمش اولور
واوچنجى هذه كلمه سنى ايكنجى اوزره عطف صحيح دكلدر زيرا بوكاكوره
تثنيه دن مفرد ايله خبرويرمك لازم كلور بوده ثانيله ثالث ايچون خبر ذكر
ايتمديكنه كوره اولور وشارحك اشبو ولايصح كلامى كمالك بو مقامه ايراد
ايلديكى متنده كى اوچنجى وهذه يى ايكى مقدمكى هذه وهذه دن منفهم اولان
برك اوزرينه عطف صحيح اولديغى كبى فقط ايكنجى هذه اوزرينه عطف
اولنسه ده صحيح اولور بوتقديرجه ثالثه ده طلاق لازم كلمز ترديد بوكا كوره
اول ثانى ثالث ميانه لرنده بردن اولور سؤالنه جوابدر وتثنيه دن مفرد ايله
اخبارك لزومى مقدمكى خبر مفرد اولمغله نظيرى اولان صكره كى ده مفرد
اولوب تقدير كلام هذه طالق اوهاتان طالق اولور ومعطوف عليهده ذكرى
سبقت ايتمديكندن خبرك طالقان تقديرنكده وجهى اولمز ✻ (فان) ذكر بان
(قال هذه طالق اوهذه وهذه طالقان او قال هذا حر اوهذا وهذا حران)
فانه (لايعتق) احد (و لاتطلق) بل يخير (ان اختار) الايجاب (الاول
عتق) الاول (وحده و طلقت) الاولى (وحدها فان اختار الايجاب
الثانى عتق الاخيران و طلقت الاخيرتان) ✻ وصورة مفروضه ده ثانيله ثالثده
خبرى ذكر ايدوب شو بوشدر وياشو وشو بوشلردر ديسه وياشو حر ويا
شو وشو حرلردر ديسه برى عتق وتطليق اولنمز بلكه ايجاب اولى اختيار
ايدرسه فقط اولكى عبد عتق وحر اولور وعورت تطليق اولنور واكر قائل
ايجاب ثانى يى اختيار ايدرسه ايكى صكره كيلر عتق و تطليق اولنورلر اقرارده
بونلر كبيدر ✻ حلف لايساكن فلانا فسافر الحالف فسكن فلان مع اهل
الحالف حنث عنده لاعند الثانى وبه يفتى ✻ بركسه فلانله مساكنه ايتم

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ديو حلف بعد حالف سفره كيدوب محلوف عليه فلان حالفك اهليله برمحلده
ساكن اولسه امام اعظم رحمه الله تعالى نزدنده حانث اولور امام ثانى
رحمه الله تعالى قتنده حانث اولمز حقيقة كندوسندن مساكنه اولمغله
وانجق بوقول ايله فتوى ويريلور بو مسئله يى ذكرك محلى باب اليمين فى الدخول
والخروج والسكنى ايدى واول محلده ده بعينه شرحده ذكر اولنمشدى
﴿ قال لعبده ان لم تات الليلة حتى اضربك فاتى فلم يضربه حنث عند الثانى
لاعند الثالث وبه يفتى ﴾ بركمسه كندى عبدينه اكر بوكيجه سن كلوبده
حتى سنى بن ضرب ايتمز سم سن حرسك ديوب بعده عبد كلوب سيدى كندويه
ضرب ايتمسه امام ثانى قتنده حانث اولور امام محمده كوره حانث اولمز
وانجق اشبو امام محمد قوليله فتوى ويريلور زياداتده مذكور دركه برحلفده
برى حالفدن وبرى حالفك غيريدن وقوع بوله جق ايكى فعل ذكر اولنوب
وميانه‌لرنده حتى كلمسى اولوب وصكره كى اولكنده غايت وجزا اولمغه شايان
اولمسه بس بونوع يمينده باراولمغه فعل ثانينك وجودى شرط دكلدر
صورة مشروحه ده بوقبيلدندر ﴿ اختلف فى لحاق الشرط باليمين المعقود
بعد السكوت فصححه الثانى وابطله الثالث وبه يفتى فلا حنث فى ان كان كذا
فكذا فسكت ثم قال ولا كذا ثم ظهر انه كان كذا خانية والله تعالى اعلم ﴾
امامين همامين نور الله تعالى مضجعهما حضرتلرى بعد السكوت شرطك
يمين معقوده يه لحاقنده اختلاف بيورديلر مثلا ان دخلت الدار فعبدى حر
ديوب بعده برمقدار سكوتدن صكره وامرأته طالق ديمك مثللو وامدى امام
ابى يوسف رحمه الله تعالى اشبو لحاقى تصحيح وامام محمد رحمه الله تعالى
ابطال بيورديلر وانجق بوقول ايله فتوى ويريلور سكوت جزءنك شرطه
تعليقنه مانع اولمغين بس بركمسه ان كان كذا فكذا مفادى مثلاقو مشوسنه
بنم عورتم دونكى كون سنك عندكده ايمش ديدكده اول ده اكر سنك عورتك
دونكى كون بنم عندمده اولديسه عورتم بوش اولسون ديوب بعده برمقدار
سكوت ايتدكدن صكره وسنك عورتكك غيرى وارايسه ده ديوب بعده عندنده
ديكر عورت اولديغى ظاهر اولسه اشبو حلفده قول مفتى به اوزره حنث
اولمز والله تعالى اعلم واستغفر الله العظيم

﴿ (باب اليمين فى البيع والشراء والصوم والصلاة وغيرها) ﴾

اشبو باب بيع وشرا وصوم وصلات امثالى مشى ولبس وجلوس حقنده يميند

دائربابدر ﴿ الاصل فيه ان كل فعل تتعلق حقوقه بالمباشر كبيع واجارة
لاحنث بفعل مأموره وكل ماتتعلق حقوقه بالامر كنكاح وصدقة ومالا
حقوق له كاعارة وابراء يحنث بفعل وكيله ايضا لانه سفير ومعبر ﴾ اشبو بابك
بعض مسائلنك حكمنده اصل اصيل وقاعدهٔ تفصيل بودركه هربر فعلكه
بيع واجاره امثالى حقوق مباشره تعلق ايدوب مأمور مباشرتنده اول فعلى
آمره اضافته محتاج اولمز حقيقة وحكما عقد عاقددن بولنمغله حتى مطالبهٔ ثمن
امثالى حقوق دخى كندويه رجوع ايدر وحالف كندوسيده اولسه حانث
اولور آمره انجق حكمى ثابت اولور ونكاح وصدقه كبى حقوقى آمره متعلقه
اولوب كندوده مأمورك آمره اضافتندن مستغنى اولمديغى هربر محلده و اعاره
وابرا مثللو كندوده حقوق دنيويه اولميان هربر فعلده حالف كندى طرفندن
مأمور ووكيلنك فعليله حانث اولور بالذات كندونك مباشرتيله حانث اولديغى
كبى زيرا وكيل آمرك مرامنى تعبير ايديجى برسفيردر ﴿ (يحنث بالمباشرة
بنفسه (لابالامر اذا كان ممن يباشر بنفسه فى البيع) ومنه الهبة بعوض ظهيرية
(والشراء) ومنه السلم والاقالة قيل والتعاطى شرح وهبانية ﴾ بيع
وشراده بالذات كندوسى مباشرت ايدن كمسه‌دن اولورسه حالف بنفسه
كندونك مباشرتيله حانث اولور غيره امريله حانث اولمز هبه بعوضده بيع
قبيلندندر سلم واقاله شرا نوعندندر وعند البعض بيع بالتعاطى دخى شرادندر
﴿ (والاجارة والاستيجار) فلو حلف لايؤجر وله مستغلات آجرتها امرأته
واعطته الاجرة لم يحنث كتركها فى ايدى الساكنين وكاخذ اجرة شهر
قدسكنوا فيه بخلاف شهر لم يسكنوا فيه ذخيرة ﴾ دخى ايجار واستيجارده
بالذات حالفك مباشرتيله حانث اولور مثلا دارمى ايجار ويا فلانك دابه سنى
استيجار ايتمم ديو حلف ايدن غيرى كمسه‌يى وكيل ايلسه حانث اولمز ايمدى
كندى ايچون مستغلات اولان كمسه ايجار ايتمم ديو حلف ايدوب اول مستغلاتى
كندونك عورتى ايجاره ويروب اجرتنى كندويه ويرسه حانث اولمز نتكم
مستغلاتى ساكن اولانلرك يدلرنده ترك وبعد اليمين كندوده ساكن اولديغى
شهرك اجرتنى اخذ ايله حانث اولمديغى كبى اما كندوده ساكن اولمديغى شهرلرك
اجرتلرينى معجلة بعد اليمين اخذى صورة مفروضه‌نك خلافنده دركه بو اجاره
اولمغله حانث اولور ﴿ (والصلح عن مال) وقيده بقوله (مع الاقرار) لانه مع
الانكار سفير (والقسمة والخصومة وضرب الولد) الكبير لان الصغير يملك ضربه
فيملك التفويض فيحنث بوكيله كالقاضى ﴾ دخى اقرار بالمالدن صلحده ومثلا
شريكيله مالى تقسيمده ومخاصمه‌ده وولد كبيره ضربده حالف مباشرتيله حانث

اولور امريله اولمز لكن صلح عن مال مدعى عليهدن اقرار ايله اولنجق بيع اولمش
اولور عن انكار اولور سه يميندن فدا اولمغله وكيل سفير محض اولور ده
قسم ثانيدن اولور كه مباشرتله ده حانث اولور امريله ده واكر مدعى طرفندن
اولورسه مطلقا حانث اولمز واكر حالف ولد صغيرك ضربنه اولورسه مباشرتيله
حانث اولديغى كبى تفويضه مالك اولمغله قاضى وسلطان كبى وكيليله ده
حانث اولور ﴿ (وان كان) الحالف (ذا سلطان) كقاض وشريف
(لايباشر) هذه الاشياء (بنفسه حنث) بالمباشرة (وبالامر ايضا)
لتقيد اليمين بالعرف وبمقصود الحالف ﴿ واكر حالف قاضى وشريف امثالى
كندولرده حقوق عاقده رجوع ايدر محلوف عليهلره بالذات كندولرى مباشرت
اتيان ثروت و شوكت صاحبى ذواتدن اولورسه مباشرتله حانث اولديغى
كبى امريله ده حانث اولور يمين عرفله و حالفك مقصوديله ده تقييد اولنديغنه
بناً ايمدى اشياء سابقهلرده حالف كندوسى بالذات و مأموريله ده عدم اتيانه
قصد ايدرسه قصدى صحيح اولور ﴿ (وان كان يباشر مرة ويفوض اخرى
اعتبر الاغلب) وقيل يعتبر السلعة فلو مما يشتريها بنفسه لشرفها لايحنث
بوكيله والا حنث ﴿ واكر حالف كندى مصلحتلرينه بعضا بالذات كندوسى
مباشرت وبعضا غيره تفويض ايدر كسهلردن اولورسه اغلب حالى اعتبار
اولنور بعضيلر سلعهيه در اعتبار ديديلر پس محلوف عليه اعز اشيادن اولمغله
حالفك بالذات كندونك اشترا ايتديكى مقولهدن اولورسه وكيلنك اشتراسيله
حانث اولمز واكر سلعه اخس اشيادن اولمغله كندوسى مباشرت ايتمزسه
بونده وكيلك شراسيله حانث اولور ﴿ (ويحنث بفعله وفعل مأموره) لم يقل
وكيله لان من هذا النوع الاستقراض والتوكيل به غير صحيح (فى النكاح) لاانكاح
(والطلاق والعتاق) الواقعين بكلام وجد بعد اليمين لاقبله كتعليق
بدخول دار زيلعى ﴿ نكاحده وسائر اوزرينه عطف اولنان طلاق وعتاق
امثالنده حالفك بالذات كندونك فعليله و مأموريكه وكيلى ويا رسولنك محلوف
عليهى ايشلمهسيله كندوسى حانث اولور مصنف نصفت نصاب عليه رحمة
الملك الوهابك مأموره مقامنده وكيله ديمديكى استقراضكده اشبو نوعدن
اولوب وكندوده توكيلك صحيح اولمديغنه مبنيدر رسالتله استقراض ايسه
جائزدر پس بونده وكالتله تعبير اولنسه استقراض اشبو نوعدن ايكن آندن
خروج ايدر ايدى واستقرا ضده توكيلك اولمهسى وكيلك اقراضنى مبلغا
كذا قولنك ملكى انجق كندويه اثبات ايتديكنه مبنيدر اما وكيل استقراضى
موكله اسناديله فلانسندن شوقدر نسنه استقراض ايديور ويا فلانه شوقدر

BELEDİYE KÜTÜPHANESİ No.

قرض ويرديرسه بو رسالت ويا امر اولور توكيل اولماز امام زيلعى اشبو وكالتله
رسالت ميانهلرنده كى فرقى اويلجه توجيه ايدركه وكالتده مجرد عقد وكالتله دين
مؤكل مستقرضك ذمتنده واجب اولمز بلكه قبضيله واجب اولور واستقراض
اولنان مبلغ غيرك ملكى اولمغله وكيله آنى قبضله موكلك امريده صحيح دكلدر
اما استقراضده رسالت صحيحدر رسول معبر اولوب عباره مرسلك ملكى
اولمغله رسوله كندى ملكنده تصرفله امر ايتمش اولور اما غيره اقراضله
توكيل وغيريدن كندونك استقراض ايتديكى مبلغى قبضه غيرى توكيل صحيحدر
ايمدى بركسه بن فلانه عورتى تزوج ايتمم ديو حلف صكره كندوسى ويا توكيل
ايتديكى وكيلى عقد نكاح ايتسه يميننده حانث اولور اما غيرى انكاحده انجق
كندونك مباشرتيله حانث اولور ونهرده مصرحدر كه بركسه والله بن قزيمى
اره ويرمم ديو حلف بعده غيرى انكاحه وكيل ايدوب اول دخى تزويج ايلسه
حانث اولمز اما تزوج صورتيكه بن تزوج ايتمم ديو يمين صورة مرقومهنك خلافنهدر
ميانهلرنده فرق مقدمكنده كندويه حل حكمى لاحق اولميوب بلكه قزينك
زوجنه لاحق اولوب صورة ثانيهده حل حكمى كندويه لاحق اولمسيدر وصورة
مشروحهده فضولى مزبور حالفى تزويج ايدرسه اكر يميندن مقدم عقد ايدرسه
مطلقا كرك فعليله ويا قوليله اجازتيله حانث اولمز واكر يميندن صكره عقد ايدرسه
اجازة قوليه ايله قول مختارده حانث اولور واكثر علمانك مفتى به اولان قوللرينه
نظرا اجازة فعليه ايله حانث اولمز و يميندن صكره بولنان دخول داره تعليق كلامى
كبى نسنه ايله واقع اولان طلاق وعتاقده بنفسه كندونك ويا مأمورنك
كلاميلهده حانث اولور اما مزبور تعليق يميندن مقدم اولورسه حانث
اولمز مثلا بركسه طلاق ويا حريتى دخول داره تعليق بعده طلاق ويا اعتاق
ايتمم ديو حلف ايدوب صكره عورتى ويا جاريهسى داره دخول ايتسهلرده طلاق
وعتق واقع اولسه حانث اولمز واكر مزبور تعليق بعد اليمين اولورسه حانث اولور
كذا فى الحموى ﴿ (والخلع والكتابة والصلح عن دم العمد) او انكار كامر
(والهبة) ولو فاسدة او بعوض (والصدقة والقرض والاستقراض) وان لم
يقبل ﴿ خلعده طلاق كبى كندوده توكيلله ده حنث اولور ومملوكنك كتابتهده قطعنده
ودم عمددن صلحده توكيلله حانث اولور يعنى دم عمددن بن صلح اولمم ديو حلف
ايدوب بعده توكيل ايتديكى وكيلى صلح اولسه حانث اولور ومدعى عليه
انكار ايدرسه آندن صلح دخى توكيله حنثه بادى اولور نتكم ما سبقده مرور
ايلمدى وسكوت دخى انكار كبيدر هبه هر نقدر فاسده ويا بعوض اولورسهده
كندونك و وكيلنك هبهسيله حانث اولور ايمدى بركسه مطلقا هبه ايتمم

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ویاڤلان نسنه‌یی ویافلان کسه‌یه هبه ایتمم دیو حلف ایدوب بعده کندوسی
ویاوکیلی هبه ایتسه صحیحه ویافاسده ویاموهوب له قبول ایتسون ویاایتمسون
وقبض بولنسون ویابولنمسون حانث اولور مقصود اظهار سخاوت اولمغین
موهوب هرنقدر مقسوم اولمیان نسنه اولورسه ده صدقه وقرض واستقراضده
دخی کندونك ومأمورینك فعلیله حانث اولور وان لم یقبل قولی هبه‌دن برویه
قیددر یعنی موهوب له و متصدق علیه ومستقرض هرنقدر مزبورلری قبول
ایتمزسه ده بنه حانث اولور ❊(و ضرب العبد) قیل والزوجة (و البناء
والخیاطة) وان لم یحسن ذلك خانیة (والذبح والایداع والاستیداع و) کذا
(الاعارة والاستعارة)ان اخرج الوكیل الكلام مخرج الرسالة و الا فلاحنث ❊
وعبدایله جاریه‌یه ضربده دخی مأمورکده ضربیله حانث اولور بعضیلر زوجه‌ده
عبد کبیدر و بعضیلر ولد کبیدر دیدیلر و بناوخیاطتده دخی مأمورك فعلیله ده
حانث اولور هرنقدر آنلری حالف کوزجه‌یاپه مزسه ده اولی اولان بونده وان كان
یحسن ذلك دیمك ایدی وذبح وایداع واستیداع دخی وکیلك فعلیله ده حانث اولور
اعاره واستعاره دخی بنه بویلجه‌در اکر وکیل کلامنی رسالت مخرجنه اخراج
ادوب مثلا فلان سندن استعاره ایدر دیرسه حانث اولور یوقسه اولمز ❊(و قضاء
الدین و قبضه و الكسوة) ولیس منها التکفین الا اذا اراد الستردونا لتملیك
سراجیة (والحمل) وذکر منها فی البحر نیفا وار بعین ❊ ودینی قضاومدیوندن
قبضی وکندی نفسنه ویاغیری‌یه کسوه‌ده مأمورك فعلیله ده حانث اولور
وکفن عرفده کسوه اولمغله بوندن اولمدی الاستر مراد ایدوب تملیك مراد
ایتمزسه کفنده کسوه‌دن عد اولنور و حملکه مثلا اشبو دابه‌یه
حمل تحمیل ایتمم دیو حلفده غیری وکیل ایتسه حانث اولور
بنفسه کندونك حملی صورتنده حانث اولدیغی کبی بحرده مارالذکر کندونك
ویامأمورینك فعلیله حانث اولدیغی مواضعدن قرقدن زیاده‌یی ذکر ایلدی هدم
وقطع وقتل وشرکت وزوجاته ضرب وشفعه‌یی تسلیم واذن ووقف واضحیه
وحبس وقاضی‌یه وسلطانه نسبتله تعزیروج ووصیت وحواله وکفالات وقضا
وشهادت واقرار وتولیت کبی بونده قرق درده بالغ اولدی ❊ وفی النهر
عن شارح الوهبانیة نظم والذی مالا حنث فیه بفعل الوكیل لانه الاقل مشیرا
الی حنثه فیمابقی فقال ❊ بفعل وكیل لیس یحنث حالف ❊ ببیع شراء صلح مال
خصومة ❊ اجارة استیجار الضرب لابنه ❊ کذا قسمة والحنث فی غیرها اثبت ❊
ونهرده وهبانیه شارحی علامهٔ عبد البردن نقلا مرسو مدرکه وکیلك فعلیله
کندوده حنث اولمیان مواضع اقل اولمغله ماعداسنده حنثه اشارتله پدرم
بحر طویلدن نظمله آنلری بیان بیوردیلرکه بیع وشراومال خصومتدن صلح

(واجاره)

واجاره واستیجار واوغلونه ضرب وقسمته حلف ایدن کسه وکیلنك فعلیله
حانث اولمز بونلرك ماعداسنده وکیلك فعلیله دخی حانث اولور ❊(ولام دخل)
مبتدأ خبره اقتضی الآتی (علی فعل) اراد بدخولها علیه قربها منه ابن کمال
(تجری فیه النیابة) للغیر (کبیع وشراء واجارة وخیاطة وصیاغة وبناء
اقتضی) ای اللام (امره) ای توکیله (لیخصه به) ای بالمحلوف علیه اذاللام
للاختصاص ولایتحقق الابامره المفید للتوکیل ❊ ولام دخل مبتدا ذکرآتی
اقتضی خبریدر یعنی بیع وشرا امثالی کندوده غیری نائب ووکیل ایتمك جاری
وممکن اولان فعل اوزرینه دخول ایدن لامکه یعنی کندویه ومجاور ومتعلق
اولان لام مثلا ان بعت لك ثوبا فکذا مثللو حلفده حالفك حنثی قریب اول فعاله
محلوف علیه اولان مخاطبك حالفه امر وتوکیلنی ایجاب ایدرکه لام اختصاص
ایچون اولمغله بیع فعلنی محلوف علیهه خاص قیله ایدی معلوم اولسونکه فعل ایکی
قسمدر زیرا بیع و یاشرا امثالی کندوده نیابت ووکالت ممکنه اولور ویااکل
طعام کبی کندوده وکالت ونیابت احتمالی اولمز ایمدی لام ان بعت لك ثوبا
ترکیبنده‌کی مثللو یافعله داخل اولور ویاان بعت ثوبا لك قولنده‌کی کبی عینه دخول
ایدر پس کندوده نیابت امکانی اولان فعله دخولنه نظرا لام فعله مالکیت
افاده ایدر وعینه دخولی عینه مالکیت اشعار ایدر بوکا کوره کرك محلوف
علیهك امریله بیع ایتسون وکرك امرنسز ویاآنك ثوبی اولدیغی معلومی
اولسون ویااولمسون زیرا لام عینه مجاور ومقارن اولمغله عینه مالك اولدیده
فعله مالك اولمدی ولامك اختصاص ایچون واسیکه بیع فعلنك لامك مدخولی
اولان کاف خطابه اضافتی افاده‌سی انجق مخاطبك توکیلنی افاده ایدن امریله
تحقق ایدر یعنی محلوف علیه اولان مخاطبك حالفه بیعی بع ایچون ایله دیو
امرندن لازمدر حتی مخاطب حالفك اثوبنه کندی ثوبنی حالفدن خبرسز
اخفا اولده آنی بیع ایلسه حانث اولمز کندونك امریله کندی ایچون بیع ایتمش
اولمغین ❊(فلم یحنث فی ان بعت لك ثوبا ان باعه بلا امر) لانتفاء التوكیل سواء
(ملکه) ای المخاطب ذلك الثوب (اولا) بخلاف مالوقال ثوبالك فانه
یقتضی کونه ملکاله کماسیجیء ❊ قیچان برکسه برآخر کسه‌یه اکر بن سنك
ایچون مثلا ثوب بیع ایدرسمکه یعنی سنك امرکله بیع ایدرسم شویله اولسون
دیوب بعده اول ثوبی آنك امرنسز بیع ایلسه حانث اولمز توکیل بولنمدیغندن
سواء ملکه اولا قولی متنك اقتضی امره لیخصه به قولنه مربوطدر یعنی صورت
مشروحه‌ده مخاطبك امرینی ایجاب ایدر مخاطب اول ثوبه مالك اولسون
ویااولمسون امامزبور حالف ان بعت ثوبالك دیرسه صورت مرقومه‌دنك

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

خلافنده در كه بونده ثوبك مخاطبه ملك اولمسى لازمدر تنكم قريبا كلور ❊
﴿ (فان دخل) اللام (على عين) اى ذات (او) على (فعل لايقع) ذلك الفعل
(عن غيره) اى لايقبل النيابة (كاكل وشرب ودخول وضرب الولد) بخلاف
العبد فانه يقبل النيابة (اقتضى) دخول اللام (ملكه) اى ملك المخاطب للمحلوف
عليه لانه كمال الاختصاص ﴾ واكر لام عينكه ذات اوزرينه داخل اولورسه كه
مثلا ان بعت ثوبالك مثالنده اولديغى كبى جار ايله مجرور اول عينه صفت
اولورسه وياخود اكل وشرب ودخول وضرب ولد امثالى نيابت قبول
ايتيوب وغيريدن واقع اولميان فعل اوزرينه دخول ايدرسه دخول لام
محلوف عليه كه عينك مخاطبك ملكى اولمقلغنى اقتضا ايدر زيرا ملكك مخاطبه
اختصاصى انجق اختصاص كامل اولدر پس بهمه حال لام اختصاص
ايچوندر نهايتى اولكنده اختصاص امره بونده ملكه صرف اولنور ❊
﴿ (فحنث فى ان بعت ثوبا لك ان باع ثوبه بلا امره) هذا نظير الدخول على العين
وهو الثوب لان تقديره ان بعت ثوبا هو مملوكك واما نظير دخوله
على فعل لايقع عن غيره فذكره بقوله (وكذا) اى مثل مامر من اشتراط
كون المحلوف عليه ملك المخاطب قوله (ان اكلت لك طعاما)
اوشربت لك شرابا (اقتضى ان يكون الطعام) والشراب (ملك المخاطب) ﴾
سنك ثوبكى بيع ايدرسم شويله اولسون ديو حلف ايدن كمسه كندى ايچون
حلف ايتديكى كمسه نك ملكى اولان ثوبى كندونك امرنسز بيع ايلسه حانث
اولور امامزبور مخاطب حالف مرقومه غيرك ثوبنى بيعله امر اول دخى بيعله
حانث اولمز واشبو صورت عين اولان ثوبك اوزرينه لامك دخولنك نظيريدر
شارحه اولى اولان هذا مثال لدخول اللام على العين ديمك ايدى زيرا مضمون
مشروح سنك ملكك اولان ثوبى بيع ايدرسم تقديرنده در اما لامك حالفك
غيريدن واقع اولميان فعلكه نيابت قبول ايتميان فعل اوزرينه دخولنك
مثالنى مصنف و الاجناب بنه بويله لامك تقديميله اكر سنك طعامكى ويا
شرابكى اكل وياشرب ايدرسم شويله اولسون ديرسه طعام وشرابك مخاطبك
ملكى اولمسنى اقتضا ايدر قوليله ذكر وبيان ايلدى اعدى لامك فعله مجاورتنده
ملكيت شرط اولمجق عينه مجاورتنده شرطيتى بالطريق الاولادر ﴿ كما
فى ان اكلت طعامالك لان اللام هنا اقرب الى الاسم من الفعل والقرب من اسباب
الترجيح واما ضرب الولد فلايتصور فيه حقيقة الملك بل يراد الاختصاص ﴾
تنكم ان اكلت طعاما لك قولنده ملكيت ايجاب ايتديكى مثللو زيرا بونده لام
اسمه فعلدن اقربدر قربده اسباب ترجيحدندر اما ولده ضربده حقيقة ملك

متصور دكلدر بلكه بونده كندويه ولدك اختصاصى مراد اولنور كه
كندويه خاص ولده ضرب ايدر ديمك ﴿ (وان نوى غيره) اى مامر (صدق
فيما) فيه تشديد (عليه) قضاء وديانة ودين فيماله ثم الفرق بين الديانة
والقضاء ولايتأتى فى اليمين بالله لان الكفارة لامطالب لها كمامر ﴾
واكر مزبور حالف ان بعت ثوبا لك يميننده معناى مرقومك غيريه نيت ايدوب
ان بعت لك ثوبا معناسنى اراده ايدرسه كندونك نفسنه تشديد اولان شيده
قضاء وديانة تصديق اولنور مثلا حالف مخاطبك ملكى اولان ثوبى مسئله
اولىده كندونك امرنسز بيع ايدوب واختصاص ملكه نيت ايلسه يميننده
حانث اولور واكر نيت مشروحه سى اولمسه حانث اولمز ايدى وياخود مسئله
ثانيه ده مخاطبك غيرينك ثوبنى كندونك امريله بيع واختصاص امره نيت
ايلسه حانث اولور بونده دخى نيت مشروحه سى اولمسه حانث اولمزدى
زيرا تقديما وتأخيرا كلامنك محتملنه نيت ايدوب ونفسنه تخفيف اولمغله قاضى
كندويى تصديق ايدر و كندويه نفع و تخفيف اولان مسئلتين مرسومتينك
عكسى مثللو كندوده انجق امر وملكك اجتماعيله حنث اولمغله نيت
ايدرسه انده قولى ديانة تصديق اولنور وماسبقده مرور ايتديكى مثللو كفارة
يمين عباد طرفندن مطالبه اولنمغين يمين باللهده قضا ايله ديانت ميانه لرنده
فرق اولمدى ﴿ (قال ان بعته او ابتعته فهو حر فعقد) عليه بيعا (بالخيار
لنفسه حنث) لوجود الشرط ولو بالخيار لغيره لا ولو ان اجيز بعد ذلك فى الاصح
كما لو قال ان ملكته فهو حر لعدم ملكه عند الامام ﴾ برحالف اكر اشبو عبدى
بيع وياشترا ايدرسم حر اولسون ديوب بعده حالف بايع ويامشترى خيارى كندى
نفسيچون قيله رق مزبور عبد اوزره عقد مبايعه يى ايقاع ايلسه يميننده حانث
اولور شرط بولنمغله واكر خيارى بايع ويامشترى كندونك غيرى ايچون
قيلارسه كه يعنى بايع مشترى ايچون ويا مشترى بايع ايچون قيلارسه حانث
اولمز قول اصحده هرنقدر صكره اجازت ويريلورسه ده تنكم بركمسه اكر فلان
عبده مالك اولورسم حر اولسون ديسه امام اعظم رحمه الله تعالى قتنده سلك
ملكنده منسلك اولمغله حانث اولمديغى كبى ﴿ (و) قيد بالخيار لانه (لو) قال
(ان بعته فهو حر فباعه بيعا صحيحا بلاخيار لايعتق) لزوال ملكه وتنحل اليمين
لتحقق الشرط زيلعى ﴾ بيع صورتنده خيار ايله تقييد اولنديغى زيرا بلا
خيار اكر فلان عبدى بيع ايدرسم اول حر در ديوب بعده آنى بلاخيار بيع صحيحله
بيع ايلسه عتق اولنمز ملكى زائل اولمغله وشرط تحقق ايتمكله يميننده منحل اولور شراده بيع
كبيدر ﴿ (ويحنث) الحالف فى المسئلتين (با) البيع والشراء (الفاسد والموقوف

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

لاالباطل) لعدم الملك وان قبضه ولو اشترى مدبرا او مكاتبا لم يحنث الا باجازة
قاض او مكاتب ✤ ان بعته او ابتعته مسئله لرنده حالف فاسدا ويا موقوفا بيع
ويا شرا ايله حانث اولور باطلده ملك اولمغله حانث اولمز هر نقدر مشترى مبيعى
قبض ايدرسه ده بيعك باطلنى فاسددن تمييزك قاعده سى احد عوضينك كرك
مبيع وكرك ثمن اديالدن بر ديننده مال اولمزسه بيع باطل اولور حتف انفهاميته
ودم وحرى بيع كبى واكر بعض اديانده مال وبعض آخرنده مال اولميوب وكندوينى
ثمن اعتبارى ممكن اولورسه مثلا عبدى خمر مقابله سنده ويا عكسيله بيع كبى
اشته بو بيع فاسددر واكر كندونك مبيعى تعيين ايدرسه خمرى دراهمله ويا عكسيله بيع كبى
اشبو نوع بيع دخى باطلدر كذا ذكره مسكين فى البيع الفاسد ✻ ابوالسعود
انتهى ✻ شلا حالف بالعتق بر مدبرى ويا مكاتبى اشترا ايدرسه يميننده حانث
اولمز الامدبره كوره قاضينك اجازتيله كه بيعنك جوازيله قضاسيله حانث
اولور كويا قضا ايله بيعه منافى اولان تدبير زائل اولمش اولدى فصل مجتهد فيه
اولمغله ومكاتبه نظرا كندونك اجازتيله كه كتابتى فسخله كانه اشترايه منافى
اولان كتابت مرتفعه وعقد تمام اولمش اولورده بنه حانث اولور ✤ فرع قال لامته
ان بعت منك شيئا فانت حرة فباع نصفها من زوج ولدت منه او من ابيها
لم يقع عتق المولى ولو من اجنبى وقع والفرق فى الظهيرية ✤ بركسه جاريه سنه
اكر سندن برشى بيع ايدرسم سن حرسك ديوب بعده انك نصفنى كندودن
ولد كتوردیكى زوجه ويا انك باباسنه بيع ايلسه مولينك عتقى واقع اولمز بلكه
سببى مقدم اولان عتق ووقوع بولور زوجدن ولادت وباپادن نسب سيدك
تعليقنك اوزرينه مقدم اولمغله واكر اجنبى يه بيع ايدرسه سيدك عتقى واقع اولور
بونده سبب مقدم بولنمغله وذكر اولنان فرق ظهيريه ده مسطوردر ✤ (و)
انما قيد بالبيع لانه (فى حلفه لايتزوج) امرأة او (هذه المرأة فهو على الصحيح
دون الفاسد) فى الصحيح ✤ صورة سابقه ده بيع فاسد ايله حنثك تقييدى حالفك
مطلقا عورت ويا شو عورتى تزوج ايتمم ديو حلفى قول صحيح اوزره انجق عقد
صحيح ايله تزويج صورتنده قصر اولنور فاسده متناول اولمز ✤ (وكذا لوحلف
لايصلى اولا يصوم) اولا يحج لان المقصود منها الثواب ومن النكاح الحل ولايثبت
بالفاسد فلاتنحل به اليمين بخلاف البيع لان المقصود منه الملك وانه يثبت بالفاسد
والهبة والاجارة كبيع ✤ بنه بويله نماز قيلم ويا اوروج طوتمم ويا حج ايتمم ديو
حلف ايلسه انجق صحيحلرينده واقع اولور بونلردن مقصود ثواب نكاحدن
حل اولمغله ثواب ايله حل فاسد ايله حاصل اولمغين كندو ايله يمين منحل اولمز
وحنثده وقوع بولمز اما بيع مزبورلك خلافنده در زيرا كندودن مقصود ملك
اولمغله قبض صورتنده فاسد ايله ملك ثابت اولور هبه واجاره ده بيع كبيلردر

فاسدلريله ده حنث اولور شارحك بو مقامده اولا يحج قولى مصنفك ذكر آتى
لايحج كلامى موقعنده اولمديغنه اشارتدر ✤ (ولو كان) ذلك كله (فى الماضى)
كان تزوجت اوصمت (فهو عليهما) اى الصحيح والفاسد لانه اخبار (فان عنى
به الصحيح صدق) لانه النكاح المعنوى بدائع ✤ واكر مار الذكر نكاح وصوم
وصلات وحجك كليسى حقنده حلف ماتزوجت وما صمت كبى ماضى يه نسبتله
اولورسه بونده حلف صحيحله فاسدك ايكيسنكده اوزرلرينه اولور زيرا ماضيله
مسمى بهدن اخبار قصد اولنور حل وتقرب قصد اولنمز مجرد اسم صحيحده
اطلاق اولنور فاسده ده شارحك ان تزوجت اوصمت تمثيلى محلنده دكلدر
زيرا بونلر ايله مستقبلده حصول پذير اولنه جق شيلره تعليق اولنور مثال ايسه
ماضى يه در بناءً عليه مترجم فقير ماتزوجت وما صمت مثالنه تغيير ايله تعبير ايلدى
واكر حالف بنم مرادم تزوج صحيح ايدى ديرسه اشبو قولنده تصديق اولنور
زيرا مزبور نكاح كندونك اوزرينه احكام ترتب ايدن نكاحدر ✤ (ان لم ابع
هذا الرقيق فكذا فاعتق) المولى (اودبر) رقيقه تدبيرا (مطلقا) فلا يحنث
بالمقيد فتح (او استولد) الامة (حنث) لتحقق الشرط بفوات محلية البيع
حتى لوقال ان لم ابعك فانت حر فدبر او استولد عتق ولايعتبر تكرار الرق
بالردة لانه موهوم ✤ بركسه اكر بن شو رقيقى بيع ايتمزسم عورتم بوش اولسون
ديوب صكره آنى عتق ويا تدبير مطلقله تدبيره كسوب ويا جاريه سنى استيلاد ايلسه
محليت بيعك فوتيله محلوف عليهك بيعه محل اولمديله عدم بيع شرطى تحقق
ايتمكله حانث اولور بنا برين بركسه مملوكنه اكر سنى بيع ايتمزسم سن حر اول
ديوب بعده آنى تدبيره كسوب ويا استيلاد ايلسه عتق اولور بيعه محليتى فوت
اولمغله شرط تحقق ايتكين اظهر اولان حتى لوقال بدلنده ولذا لو قال ديمك ايدى
ومار الذكر مستولده نك معاذ الله تعالى مرتده اولوب ودار حربه لاحقه اولوب
بعده سبيله رقيتنك تكرارينه اعتبار اولنمز صورة مفروضه بر امر موهوم
اولمغين وتدبير مقيد ده حانث اولمز ✤ (قالت له) امرأته (تزوجت على فقال كل
امرأة لى طالق طلقت المحلفة) بكسر اللام وعن الثانى لاوصححه السرخسى
وفى جامع قاضيخان وبه اخذ عامة مشايخنا وفى الذخيرة ان فى حال غضب
طلقت والالا ✤ بركسه يه عورتى سن بنم اوزريمه تزوج ايتمشسك ديوب اولدخى
بنم ايچون اولان هر بر عورت بوش اولسون ديسه لامك كسريله محلفه كه
حلفه سبب اولان عورتى مطلقه اولور عموم تحتنده دخولنه بناءً واكر آنك غيريه
نيت ايتدم ديرسه ديانة تصديق اولنور قضاء اولنمز عامى تخصيص اولمغله
امام ثانيدن محلفه بوش اولمز ديو روايت اولندى كلام عورته جواب مقامنده

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

صادر اولمغله سؤالنه مطابق اولسون ایچون کانه کل امرأة لی غیرك مألنده
اولدیده محلفه عموم لفظدن دلالة مستثنا اواش اولدی و امام سرخسی علیه
رحمة الملك القدس بیده بوقولی تصحیح ایلدی وجامع قاضیخانده بو قولی اکثر
مشایخمز اخذ ایتدی دیو مسطور در ذخیره ده زوجك اشبو قولی اکر غضب
حالنده وقوعیافته اولورسه محلفه بوش اولور طلا قیله زوج کندودن فرار قصد
ایتمش اولمغله حال غضبده اولمزسه طلاق واقع اولمز دیو مرسومدر ﴿ (واوقیل
له الك امرأة غیرهذه المرأة فقال کل امرأة لی فهی کذا لا تطلق هذه
المرأة) لان قوله غیر هذه المرأة لایحتمل هذه المرأة فلم تدخل تحت کل
بخلاف الاول ﴾ برکسه یه اشبو عورتکدن ماعدا عورتك وارمیدر دیو
سؤال اولندقده بنم ایچون اولان هر برعورت بوش اولسون دیسه کندویه
اشارت اولنان عورتی بوش اولمز غیر هذه المرأة قولنك مشار الیهایه احتمالی
اولمغله کل تحتنده مندرجه اولمدی اما اولکنك کل امرأة قولی کندو یه وغیریسنه
متناول اولمغله بونك خلافنه اولدی ﴿ فروع یتفرع علی الحنث لفوات
المحل نحو ان لم تصبی هذا فی هذا الصحن فانت کذا فکسرته اوان لم تذهبی فتأتی
بهذا الحمام فانت کذا فطار الحمام طلقت ﴾ محل برك فوتیله حنث اوزره تفرع ایدن
مسائلدندر مثلا برکسه نك زوجه سنه اکر اشبو نسنه یی شو صحنك یعنی شوقابك
درونسنه صب ایتزسك بوش اول دیوب بعده مزبوره زوجه اول صحنی شکسته
ایتسه ویاخود اشبو کوکرچینی طوتوب بکا کتورمزسك شویله اول دیوب
بعده کبوتر طیران ایتسه عورتی بوش اولور بار اولمق محال اولمغله یمین باطل
اولدیده حانث اولدی ﴿ قال لمحرمه ان تزوجتك فعبدی حر فتزوجها حنث
لان یمینه تنصرف الی مایتصور ﴾ برکسه نسبا ویا رضاعا ویا مصاهرة
محرمنه اکر سنی تزوج ایدرسم عبدم حر اولسون دیوب بعده آنی تزوج
ایتسه که عقد ایتسه حانث اولور یمینی ممکن ومتصور اولان عقده صرف
اولنمغله ﴿ حلف لایتزوج بالکوفة فعقد خارجها لان المعتبر مکان العقد ﴾ کوفه ده
تزوج ایتم دیو حلف ایدن کمسه دیه بار اولمنك طریقی عقدی خارج کوفه ده
ایتمکدر معتبر اولان مکان عقد اولمغین ﴿ ان تزوجت ثیبا فهی کذا فطلق امرأته
ثم تزوجها ثانیا لا تطلق اعتبارا للغرض وقیل تطلق ﴾ برکسه اکر ثیب
عورت تزوج ایدرسم بوش اولسون دیوب بعده کندی عورتنی تطلیق ایدوب
ثانیا ینه آنی تزوج ایلسه غرضیکه تحت نکاحنده کی نك ماعداسی اولمغی
اعتبارا بوش اولمز بعضیلر لفظی اعتبار ایتدیلرده بوش اولور دیدیلر ﴿ حلف
لایتزوج من بنات فلان ولیس لفلان بنت لایحنث بمن ولدت له بحر ﴾ برکسه

فلان کمسه نك قزلرندن تزوج ایتم دیو یمین ایدوب حالبوکه اول کمسه نك اول
حینده قزی اولمسه صکره کندی ایچون تولد اولنان قزینی تزوجیله حالف
حانث اولماز یمینی وقتنده قزی موجوده اولمغین ﴿ (النکرة تدخل تحت النکرة
والمعرفة لا) تدخل تحت النکرة فلوقال ان دخل هذه الدار احد فکذا والدارله
اولغیره فدخلها الحالف حنث لتنکیره ولوقال داری اودارك لا حنث بالحالف
لتعریفه ﴾ قاعدهٔ مقرره دندرکه نکره نکره تحتنده داخل اولورکه مثلا برکسه
اشبو داره برکسه دخول ایدرسه عورتی بوش اولسون دیوب واول دار کندونك
اولسون ویاغیرینك اولسون اکا حالفك کندوسی دخول ایتسه حانث اولور کندوسی
نکره اولمغله نکره اولان احد تحتنده داخل اولدی ومعرفه نکره تحتنده داخل اولمازکه
مثلا ان دخل داری احد فکذا ویادارك دیسه کرك حالف وکرك مخاطب دخوللریله
حانث اولمزلر یاء متکلم وتاء خطابه اضافتلریله معرفه اولمغله نکره تحتنده داخل
اولمدقلرندن واشباه حاشیه سی حمویده مذکوردر که برکسه ان کلم غلامی
هذا احد ویاان البست هذا القمیص احدا فکذا ویااعتق ای عبدی شئت دیسه
حالف یمین تحتنده داخل اولمز ایدی حالف کندوسی غلامیله تکلم ویا اول
قیصی کندوسی کیسه حانث اولماز وعبد کندی نفسنی عتق ایتسه عتق اولماز
معرفه نکره تحتنده داخل اولمغین زیرا معرفه ایله نکره ضدلردر جمع اولمزلر
ویاء متکلم والبست ده کی تاء متکلم واعتق امرنده کی انت ضمیر مستکنی معرفه لردر
وینه بویله زوج ابنتی من رجل خطابنده مأمور داخل اوله مزوای کلمه سی هرنقدر
عندالنحاة معرفه ایسه ده لکن بو مقامده نکره منزله سنده در لکن مزبورلرده
حالف کندی دخولنی مراد ونیت ایدرسه اولور ﴿ کذا فی الخلاصة والجامع
الصغیر ملخصا ﴾ وکذا لوقال ان مس هذا الرأس احد واشار الی رأسه لایحنث
الحالف بمسه لانه متصل به خلقة فکان معرفة اقوی من یاء الاضافة بحر وذکره
المصنف قبیل باب الیمین فی الطلاق معزیا للاشباه ﴾ ینه بویله برکسه کندی
رأسنه اشارتله شو باشی برکسه مس ایدرسه شویله اولسون دیسه
کندونك مسیله حالف حانث اولمز رأس کندویه خلقة متصل اولمغله یاء متکلمه
اضافتدن اقوی اولدیده معرفه اولدی واشبو مضمون مشروحی مصنف
مرحوم باب الیمین فی الطلاقده اشباهه نسبت ایده رك ذکر وبیان ایلدی ﴿
﴾ (الا) بالنیة و(فی العلم) کان کلم غلام محمد بن احمد احد فکذا دخل الحالف
لوهو کذلك لجواز استعمال العلم فی موضع النکرة فلم یخرج الحالف من عموم النکرة
بحر ﴾ الامعرفه نك نکره ده دخولنه حالف نیت ایدرسه وعلمده که مثلا برکسه
احمدك اوغلو محمدك غلامی ایله برکسه تکلم ایدرسه شویله اولسون

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

دیو حلف ایدوب وکندونك اسم علمیسی محمد وباباسنك کی احمد وغلامی کندو
ایله تکلم ایتسه معرفه نکره اولان احد تحتنده داخل اولورده حالف حانث
اولور علمکه ماشن فیهده محمدك نکره محلنده استعمالی جائز اولغله حالف عموم
نکره‌دن خروج ایتمدی کانه حالف صورت مشروحه‌ده ان کلم غلام رجل
مسمی بهذا الاسم احد دیمش اولورده کندوده اشبو نامله بنام اولان هر بر
احمدك غلامی داخل اولور ﴿ قلت وفی الاشباه المعرفة لاتدخل تحت النکرة
الا المعرفة فی الجزاء ای فتدخل فی النکره التی هی فی موضع الشرط کان دخل
داری هذه احد فانت طالق فدخلت هی طلقت ولودخلها هو لم یحنث لان
المعرفة لاتدخل تحت النکرة وتمامه فی القسم الثالث من ایمان الظهیریة ﴾
شارح رحمه الله تعالی دیرکه اشباهده مصرحدرکه معرفه نکره تحتنده
مندرج اولمز الا معرفه جزاده داخل اولور یعنی شرط موضعنده اولان
نکره‌ده داخل اولورکه مثلا برکمسه عورتنه بنم اشبو دارمه برکمسه دخول
ایدرسه سن بوش اول دیوب بعده اول عورتی دخول ایتسه بوش
اولور اشته بونده عورت هرنقدر تاء خطابله معرفه ایسه‌ده لکن جزاده
بولنغله شرطده که نکره تحتنده مندرج اولمسی ممتنع اولمدی زیرا نکره برجمله‌ده
معرفه جملهٔ اخراده اولجق معرفه‌نك نکره تحتنده دخولی ممتنع اولمز زیرا
جملتین کلامین مختلفین کبیدر واکر داره حالفك کندوسی دخول ایدرسه
حانث اولمز معرفه نکره تحتنده مندرج اولمغین حالفك معرفه لکی یاء تکلمله‌در وبو
بحثك تمام وتفصیلی ظهیریه‌نك ایماننده قسم ثالثده در ﴿ (ویجب حج او عمرة
ماشیا) من بلده (فی قوله علی المشی الی بیت الله تعالی او الکعبة واراق دما ان
رکب) لادخاله النقص ولو اراد ببیت الله بعض المساجد لم یلزمه شیء ﴾ ناذرك
الله عظیم الشانك بیت شریفنه ویاکعبهٔ مکرمه‌یه دك مشی اوزریمه لازم اولسون
قولنده کندویه مملکتندن ماشیا حج ویاعمره واجب اولور زیرا تعبیر مشروح
نسکین مذکورینك برینك ایجابنده متعارفدر امدی عبارهٔ مرقومه‌دن
معنای مزبور مجاز لغوی حقیقة عرفیه اولورده کانه ناذر علی حج او عمرة دیمش
اولور واکر اوقاتك کلیسنده ویا اکثرنده راکب اولورسه برقان آقیدرندنه
نقصان ادخال ایتمکله وبیت اللهدن بعض مساجد مراد ایدرسه برشی لازم
اولمز ﴿ (ولا شیء بعلی الخروج او الذهاب الی بیت الله تعالی او المشی الی الحرم
او) الی (المسجد الحرام) او باب الکعبة او میزابها (او الصفا او المروة)
اومزدلفة اوعرفة لعدم العرف ﴾ وبنم اوزریمه بیت اللهه خروج ویاذهاب
ویاحرمه ویامسجد حرامه ویاکعبهٔ مکرمه‌نك قاپوسنه ویامیزابنه ویاصفایه

ویامروه‌یه ویامزدلفه‌یه ویاعرفه‌یه مشی لازم اولسون دیمکله برشی لازم اولمز
بونلرده عرف اولمغین ﴿ (لایعتق عبد قیل له ان لم احج العام فانت حر)
ثم قال حججت وانکر العبد واتی بشاهدین (فشهدا بنحره) الاضحیة (بکوفة)
لم تقبل لقیامها علی نفی الحج اذا لتضحیة لاتدخل تحت القضاء وقال محمد یعتق
ورجحه الکمال ﴾ برغلامه سیدی اکر بن بوسنه حج ایتزسم سن عتق
اول دیوب بعده حج ایتدم دیوب عبد دخی عتقنه توسل ایچون انکار ومثلا
کوفه‌ده سیدنك اضحیه ذبحیله شهادت ایدر ایکی شاهد اقامت ایتسه شهادتلری
مقبوله اولمز وعبد عتق اولمز حجك نفیی اوزره اقامت اولنغله کرچه تضحیه
هرنقدر اثبات ایسه‌ده لکن من قبل العباد مطالبه اولنمغین قضا تحتنده
مندرج اولمدیغندن انجق شهادت کندودن مقصود نفی حج اوله‌دق باقیه
قالدی نفی مقصود اوزره شهادت ایسه باطله‌در مقبوله دکلدر امام محمد
رحمه الله تعالی عتق اولنور بیوردی وکمال بو قولی ترجیح ایلدی ﴿ (حلف
لایصوم حنث بصوم ساعة بنیة) وان افطر لوجود شرطه ﴾ اوروج طوتمم
دیو حلف ایدن کمسه نیتله ساعتکه نهاردن برجزئی صوملة حانث اولور
هر نقدر اول کونی اتمام ایتیوب افطار ایدرسه‌ده حنثك شرطی اولان
صوم بولنمغله ﴿ (ولو قال) لااصوم (صوما او یوما حنث بیوم) لانه مطلق
فینصرف الی الکامل ﴾ واکر مزبور حالف لااصوم صوما ویا یوما دیرسه
بر کامل یوم صوملة حانث اولور مطلق کماله صرف اولنغله اما یومده مدت
تقدیری صریحدر ﴿ (حلف لیصومن هذا الیوم وکان بعد اکله او بعد الزوال
صحت) الیمین (وحنث للحال) لان الیمین لاتعتمد الصحة بل التصور کتصوره
فی الناس وهو (کما لو قال لامرأته ان لم تصل الیوم فانت کذا فحاضت
من ساعتها او بعد ما صلت رکعة) فان الیمین تصح وتطلق فی الحال لان درور
الدم لایمنع کما فی الاستحاضة ﴾ برکمسه اشبو کونی صائم اولورم دیو حلف
ایدوب حالبوکه یمینی اول کونده اکلدن ویا زوالدن صکره اولسه یمینی صحیحه
اولور وفی الحال حانث اولور یمین صحتنه اعتماد ایتیوب بلکه بونده صومك
تصور وامکانی ناسیا صومی اکل ایدن کمسه‌ده بعد الاکل صومنی تصور کبی
ونیتی نسیان ایدن کمسه‌ده بعد الزوال صومنی تصور مثلو اولمغله وبو مسئله‌ده‌کی
حکم برکمسه‌نك کندی عورتنه اکر بوکون نماز قیلمزسك بوش اول دیوب
اول حالده ویا بر رکعت نمازی ادادن صکره عورت حیض کوروب یمینك صحیحه
وعورتك مطلقه اولدیغی کبیدر زیرا استحاضه‌ده اولدیغی کبی درور دم بونده
دخی نمازه مانع اولمز ﴾ بخلاف مسئلة الکوز لان محل الفعل وهو الماء غیر قائم

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اصلا فلایتصور بوجه ﴾ امامسئلهٔ کوزکه مثلا کندوده صو اولمیان کوزه
اشارتله والله بن اشبو کوزده‌کی صویی نوش ایدرم دیو حلف صورت مفروضه‌نك
خلافنده درکه بونده حنث اولمز محل فعل اولان صو اصلا قائم اولمغین بونده بار
اولمق وجها من الوجوه ممکن ومتصور اولمدی ﴿(وحنث فی لایصلی برکعة) بنفس
السجود بخلاف ان صلیت رکعة فانت حر لایعتق الا باولی شفع لتحقق الرکعة ﴾
نمازی ادا ایتمم دیو حلف ایدن کمسه بر رکعت اداسیله که نفس سجود ایله حانث
اولور نماز افعال مختلفه‌دن عبارت اولمغله جمله‌سی بولندقجه حقیقة صلات تمام
اولماز اما سیدك عبدینه سن بر رکعت نماز اداایدرسك حرسك قولی صورت
مشروحه‌نك خلافنده‌درکه انجق بر شفعکه ایکی رکعتدر آنك اولکی رکعتیله
عتق اولور رکعت آنکله تحقق ایتمکله ایمدی بر رکعت قیلوبده تکلم ایتسه عتق
اولمز رکعت قیلمش اولمغین زیرا بر رکعت نماز ممنوعدر ﴿(وفی)
لایصلی (صلاة بشفع) وان لم یقعد بخلاف لایصلی الظهر مثلا فانه
یشترط التشهد ﴾ نماز قیلمم دیو حلف ایدن برشفعله حانث اولور
هرنقدر قعود ایتمزسه‌ده زیرا قعده ختم ایچون مشروع اولان بر رکن
زائددر حنثده رکن اعتبار اولنمدی بمجرده قبل القعدة حانث اولمز
واظهر اولان بودر دیو مصرحدر مثلا لایصلی الظهر دیو حلف صورة
مشروحه‌نك خلافنده‌در بونده تشهدکه قعدهٔ اخیره شرطدر ﴿(و) حنث
(فی لایؤم احدا باقتداء قوم به بعد شروعه وان) وصلیة (قصد ان لایؤم احدا)
لانه امهم (وصدق دیانة) فقط (ان نواه) ای ان لایؤم احدا ﴾ براحده
امامت ایتمم دیو حلف ایدن کمسه‌یه برجماعتك کندویه نمازه شروعندن صکره
اقتدالریله حانث اولور هرنقدر براحده امامت ایتمکه قصد ایتدیسه‌ده ینه
انلره امامت ایتمش اولور امامته نیت شرط اولمغین واکر فقط برکمسه‌یه امامت
ایتمکه نیت ایدرسه فقط دیانة اشبو قولنده تصدیق اولنور ﴿(وان اشهد قبل
شروعه) انه لایؤم احدا (لایحنث مطلقا) لادیانة ولا قضاء وصح الاقتداء
ولو فی الجمعة استحسانا (کما) لاحنث (لوامهم فی صلاة الجنازة اوسجدة التلاوة)
لعدم کمالها (بخلاف النافلة) فانه یحنث وان کانت الامامة فی النافلة منهیا
عنها ﴾ ومزبور حالف نمازه شروعندن اقدم فقط برکمسه‌یه امامت ایتمکه
اشهاد ایتسه کندویه جماعتك اقتداسیله کرك قضاء وکرك دیانة حانث اولمز
وکندویه استحسانا اقتدا صحیح اولور هرنقدر جمعه‌یی ناسه قلدیروب وکندوسی
بنفسه قلمغه نیت ایدرسه‌ده شرط اولان جماعت بولنمغله تکم مارالذکر حالف
برقومه جنازه نمازنده ویا سجدهٔ تلاوتده امامت ایلسه حانث اولمدیغی

مثلاو یعنی صلاة ملقمه‌یه صرف اولنمغله صلاة کامله اراده اولنوب مزبورتانده
کمال بولنمغله نافله صورهٔ مشروحه‌نك خلافنده درکه آنده حانث اولور هرنقدر
نافله‌ده علی سبیل التداعیکه مثلا درت کمسه‌نك برکمسه‌یه اقتداسیله امامت
منهی عنها ایسه‌ده ﴿ فروع ان صلیت فانت حر فقال صلیت وانکر المولی
لم یعتق لامکان الوقوف علیها بلا حرج ﴾ برکمسه عبدینه اکر نماز قیلارسك
آزاد اول دیوب اول‌ده قیلدم ادعا ومولی انکار ایلسه عتق اولمز زیرا نماز امور
ظاهره‌دن اولمغله کندویه اطلاع بلا حرج ممکندر ﴿قال ان ترکت الصلاة
فطالق فصلتها قضاء طلقت علی الاظهر ظهریة ﴾ برکمسه عورتنه اکر نمازی
ترك ایدرسك بوشسك دیوب بعده عورت نمازی قضاء ادا ایلسه پك ظاهر اولان
قول او زوجه عورتی بوش اولور ﴿ حلبی عرفده تارك صلاة اصلا نمازی قیلمیانه
اطلاق اولنمغله عرفه موافق اولان عدم حنثدر دیدی ﴿ حلف مااخر صلاة
عن وقتها وقد نام فقضاها استظهر الباقانی عدم حنثه لحدیث فان ذلك
وقتها ﴾ برکمسه وقتندن نماز تأخیر ایتمم دیو حلف ایدوب حالبوکه نوم
سببیله نمازی قضاء ادا ایتمش اولسه باقانی مزبور حالفك عدم حنثنی فان ذلك
وقتها حدیث شریفیله استظهار ایلدی یعنی نائمك قضا ایتدیکی وقت اول قضا
اولنان نمازك وقتیدر دیمك لکن کندویه عرفده مؤخرا طلاق اولنور
﴿ اجتمع حدثان فالطهارة منهما ﴾ ایکی حدث جمع اولسه طهارت ایکیسندن
اولمش اولور امدی مثلا رعافدن توضی ایتمم دیو حلف ایدن کمسه‌نك بورنی
قانایوب بعده بول ایدوب ویا عکسی اولوب صکره توضی ایتسه وضوء ایکیسندن
بردن اولور ده حانث اولور ینه بویله اشبو عورتمله جماعدن ناشی غسل ایتمم دیو
یمین ایدوب بعده آنکله صکره براخراسیله جماع ویا بونك عکسنی ایدوب غسل
ایلسه اشبو اغتسال ایکیسیچون اولمغله حانث اولور ﴿ حلف لیصلین هذا
الیوم خمس صلوات بالجماعة ویجامع امرأته ولا یغتسل یصلی الفجر والظهر
والعصر بجماعة ثم یجامعها ثم یغتسل کما غربت ویصلی المغرب والعشاء بجماعة
فلایحنث ﴾ برکمسه بوکون البته عورتمله جماع وبلا غسل بش وقت نمازی
جماعتله ادا ایده‌رم دیو حلف ایتسه صباح وظهر وعصر نمازلرینی جماعتله
ادا بعده عورتیله مجامعت وغروب شمسدنصکره غسل ایدوب اخشام ویتسو
نمازلرینی جماعتله ادا ایدرده حانث اولمز غسلی لیلا وقوع بولوب نهارا
اولمدیغندن فتاوای کبرادن نقلا هندیه‌ده بویلجه مذکوردر لکن بونده نظر
وارکه اکر یومدن مراد حلفی وقتندن بقیهٔ یوم الی غروب الشمس ایسه یعنی
بش وقت نمازه ایکن کندوده اوچ وقت نماز اداسیله نیجه بار اولور واکر یومدن

مراد لیله عام وشامل اولان وقت اولورسه صلوات خمس قرینه‌سیله بونك
مقتضاسی حانث اولمقدر غسل لیلا اولسون ویانهارا اولسون شرط حنث
اولان اغتسال بولنمغله زیرا مراد لایغتسل لیلا ولانهارا اولمش اولورده
الفازده بجماعة قولك دخلی اولماز ❊ (حلف لایحج فعلی الصحیح منه)
فلا یحنث بالفاسد (ولایحنث حتی یقف بعرفة عن الثالث) ای محمد (اوحتی
یطوف اکثر الطواف) المفروض (عن الثانی) وبه جزم فی المنهاج للعلامة
عمر بن محمد العقیلی الانصاری کان من کبراء فقهاء بخاری ومات بها سنة سبعین
وخمس مأة ولا یحنث فی العمرة حتی یطوف اکثرها ❊ حج ایتم دیو حلف ایدن
کمسه‌نك حلفی کندودن وقوع بولان حج صحیح اوزره اولمش اولور امدی
حج فاسد ایله حانث اولمز وامام محمد بن حسن الشیبانی علیه رحمة السبحانیدن
روایته کوره عرفاتده وقفه‌یه طور مدقجه حانث اولمز وامام ثانی ابیدانی علیه
رحمة الصمدانی قولنه نظرا فرض اولان طوافك اکثرنی ایتمدکجه حانث اولمز
واشبو امام ابی یوسف قولیله بخارانك کبار فقهاسندن مولانا علامه
عمر بن محمد العقیلی الانصاری منهاج نام تألیفنده جزم ایلدی ومشار الیه
بش یوز یتمش تاریخلرنده عازم دار بقا اولمشلردر وعمره حقنده کیمیننده عمره‌نك رکنی
اولان طوافك اکثریکه درت شوطنی ایتمدکجه حانث اولمز
❊ (ان لبست من مغزولك فهو هدی) ای صدقة اتصدق بها بمکة (فملك
الزوج (قطنا) بعد الحلف (فغزلته) ونسج (ولبس فهو هدی) عند الامام
وله التصدق بقیمته بمکة لاغیر وشرطا ملکه یوم حلفه ویفتی بقولهما فی دیارنا
لانها انما تغزل من کتان نفسها او قطنها وبقوله فی الدیار الرومیة لغزلها
من کتان الزوج نهر ❊ برکمسه عورتنه اکر سنك غزل ایتدیکك ایلکدن لباس
کیرسم اول هدیدرکه مکهٔ مکرمه‌ده کندوبی تصدق ایده جکم صدقه در
دیوب بعده زوج برمقدار پنبه‌یه مالك اولوب آنی ده زوجه‌سی غزل وکندوسی
نسج ایدوب وکیسه اول ثوب امام اعظم وهمام اقدم رحمه الله تعالی عندنده
هدیدر کندویه آنك قیمتنی انجق مکهٔ مکرمه‌ده تصدق وار در سائر محلده
تصدقه مساغ یوقدر امامین رحمهما الله تعالی حالفك حلفی کوننده اول
قطنك ملکی اولمسنی شرط ایتدیلر یعنی غزل حلف کوننده کندونك ملکنده
اولمجق کندویه اهداسی واجب اولمز زیرا نذر انجق یا ملکده ویا سبب ملك
اولان شیئه مضاف قلمقده صحیح اولور ان اشتریت عبدا فهو حر ده کی مثللو
بوکا کوره صورة مشروحه‌ده شرط بولنمش اولور شارح رحمه الله تعالی
بزم دیارمزده امامین قولی اولان عدم اهدا ایله افتا اولنور دیر زیرا اشبو

عربستان دیارلرنده عورت اکثریا کندی کتان ویا قطننندن غزل ایدر غزل ولبس
امثالی شیلر ایسه سبب ملك دکللر در ایمدی شرط موجود اولمدی وبلاد
رومیه‌ده امام اعظم رحمه الله تعالی قولیله افتا اولنور آنده نساز وجك قطن
وکتاننددن غزل ایتدکلرینه بناءً مغزول کندولرینك ملکی اولمغین ❊ (حلف
لایلبس من غزلها فلبس تکة منه لایحنث) عند الثانی وبه یفتی لانه لایسمی
لابسا عرفا ❊ برکمسه عورتنك غزلندن لباس کیمم دیو حلف ایدوب بعده آنك
غزلندن منسوج اوچقور استعمال ایتسه امام ابی یوسف قتنده حانث اولمز
وانجق بو قول ایله فتوی ویریلور عرفده کندویه لابس اطلاق وتسمیه اولنمغین
❊ (کلا یلبس ثوبا من نسج فلان فلبس من نسج غلامه) لایحنث (اذا کان فلان
یعمل بیده والاحنث) لتعین المجاز ❊ مسئلهٔ سابقه‌ده‌کی عدم حنث فلان
کمسه‌نك نسج ایتدیکی ثوبدن لبس ایتمم دیو حلف ایدوب بعده آنك غلامنك
منسوجندن لبس ایلسه اکر اول فلان کندی یدیله ایشلر کمسه ایسه
حانث اولمدیغی مثللودر حقیقة نسج یدیله عمل ایتدیکنه دینلکله اکا حمل
اولنور یوق کندوسی یدیله عمل ایدر مقوله‌دن اولمزسه غلامنك منسوجیله‌ده
حانث اولور مجازکه آنکله امر اراده‌سی تعیین ایتدیکنه بناءً ❊ (کما حنث بلبس
خاتم ذهب) ولو رجلا بلافص (اوعقد لؤلؤ اوزبرجد اوزمرد) ولو غیر
مرصع عندهما وبه یفتی (فی حلف لایلبس حلیا) للعرف ❊ تکم حلی لبس
ایتمم دیو حلف ایدن کمسه‌نك هرنقدر رجالدن اولوب وخاتم قاشسزده اولورسه
آلتون خاتم لبس ایلسه ویا اینجو ویازبرجد ویازمرددن معقود قلاده‌لر تعلیقیله
وامامین رحمهما الله تعالی نزدلرنده مزبوره قلاده جواهرلر ایله ترکیب اولنمیان
ساده دوزم اولورسه‌ده حانث اولدیغی کبی وانجق اشبو قول ایله افتا
اولنور زیرا مزبورلردن ساده دوزمله مرصع اولمیه‌رق تحلی معروف
ومعتاددر امام اعظم رحمه الله تعالی عندنده بلا ترصیع تحلی اولنمغین حانث
اولمز بیوردیلر ❊ (لا) یحنث (بخاتم فضة) بدلیل حله للرجال (الا اذا کان
مصوغا علی هیئة خاتم النساء بان کان له فص) فیحنث هو الصحیح زیلعی ولو
کان مموها بذهب ینبغی حنثه به نهر کخلخال وسوار ❊ مذکور حالف
کموشدن اتخاذ اولنان خاتم استعمالیله حانث اولمز آنك رجاله حلی دلالتیله
زیرا رجال آلتون وکموشله تحلی وتزییندن ممنوعلر ایکن تختم ایچون کندولرینه
اباحه اولنمغله زینت ایچون اولمغین کندولرینك حقلرنده حلی کامل اولمدی
زینت هرنقدر کندویه لازم ایسه‌ده مقصود بالذات دکلدر لکن خاتم
نسا هیئتی اوزره قاش اوله‌رق مصوغ ومعمول اولورسه حانث اولور قول

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

صحیح بودر واکر خاتم التوندن یلدز لنمش اولورسه لایق بلکه واجب اولان آنکله رجالك حنثیدر التون ویاکموش خلخال ویا بلزك ویابازو بند امثالی نسنه لر ایله حنث مثللو ❊ (حلف لایجلس علی الارض فجلس علی) حائل منفصل کخشب او جلد او (بساط او حصیر او) حلف (لاینام علی هذا الفراش فجعل فوقه آخر فنام علیه اولا یجلس علی هذا السریر فجعل فوقه آخر لایحنث) فی الصور الثلاث کما لو اخرج الحشو من الفراش للعرف ❊ برکسه ارض اوزرینه جلوس ایتم دیو حلف ایدوب صکره تخته ویا پوست ویاکلیم وخالی ویاحصیر امثالی حائل منفصل اوزرینه جلوس ایتسه ویاخود فراش اوزرینه نائم اولمم دیو حلف وانك اوزرینه دیکر فراش دوشه یوب آنك اوزرنده نائم اولسه ویا شوسریر اوزرینه جلوس ایتم دیوب آنك اوزینه آخر سریر وضعیله آنك اوزرینه جلوس ایتسه اشبو صور ثلاثه ده مار الذکر حالفلر حانث اولمزلر نتکم فراشك درونده اولان مثلا یوکی ویایوزینی اخراج ایلسه ده آخرینك اوزرینه جلوس ایلسه عرفه بناً اشبو مسائل مذکوره نك جمله سنده حنث اولمدیغی کبی حالفك ثوبی کبی حائل کندویه تابع متصل اولورسه حانث اولور ❊ ولو نکر الاخیرین حنث مطلقا للعموم و مافی القدوری من تنکیر السریر حمله فی الجوهرة علی المعرف ❊ اخیرینکه فراشله سریر نکره اوله رق ایراد اولنسه لر مطلقا که اوزرلرینه کندولرینك مثلی وضع اولنسون ویا اولنمسون حانث اولور لفظ منکرك اعلایه واسفله عموم وشمولنه بناً قدوریده ذکر او نثان سریر منکرده اعلاسنده کی ایله عدم حنث مضمونی جوهره صاحبی معرف باللام حمل ایلدی ❊ (بخلاف ما لو حلف لاینام علی الواح هذا السریر او الواح هذه السفینة ففرش علی ذلك فراش لم یحنث) لانه لم ینم علی الالواح بحر کذا فی نسخ الشرح لکن ینبغی التعبیر باداة التشبیه نحو کما لو الی آخر الکلام او تأخیره عن مقالة القرام لیصح المرام کما لا یخفی علی ذوی الافهام کما هو الموجود فی غالب نسخ المتن بدیارنا دمشق الشام فتنبه ❊ صورت مشروحه نك خلافنده در که برکسه اشبو سریرك ویاسفینه نك اوحه لری اوزره نائم اولمم دیو یمین ایدوب بعده آنك اوزرینه فراش دوشه نوب انده نائم اولسه حانث اولمز الواح اوزره نائم اولمامغین شرح نسخه لرینکه منحده عباره منوال مشروح اوزره مرسومدر لکن واقعه مطابق تعبیر لایق کما لو حلف کبی اداة تشبیهله الی آخر الکلام اتیان ویاخود بو کلامی مقالهٔ قرامکه مسئله آتیه دن صحت مرام ایچون تأخیر ایدی نتکم ارباب فهومه خفی و پوشیده دکلدر ❊ وشارح رحمه الله تعالی دیرکه بزم ولایتزکه دمشق شامدر انده موجود اولان متن نسخه لرینك اکثرنده دخی اداة تشبیهله در ❊ (ولو جعل علی الفراش

قرام) بالکسر الملاءة (او) جعل (علی السریر بساط او حصیر حنث) لانه یعد نائما او جالسا علیهما عرفا بخلاف مامر ❊ محلوف علیه اولان فراش اوزره کسر ایله قرامکه ضمه و مد ایله ملائه که دیطه و چارشف ویاسریر اوزرینه بساط ویاحصیر آچلسه حانث اولور عرفده آنلرك اوزرلرینه جالس ونائم عد اولنمغله اما مار الذکر صور ثلاثه بونك خلافنده در ❊ (بخلاف ما لو حلف لاینام علی الواح هذا السریر او الواح هذه السفینة ففرش علی ذلك فراش) فانه لایحنث لانه لم ینم علی الالواح ❊ اشبو مضمون قریبا ذکر اولنمغله اولی اولان بو مقامده حذف اولنمق ایدی ظن ایده رمکه نساخدن زیاده در ❊ (حلف لایمشی علی الارض فمشی علیها بنعل او خف) اومشی علی احجار (حنث وان) مشی (علی بساط لا) یحنث ❊ برکسه ارض اوزره مشی ایتم دیو یمین ایدوب صکره ارض اوزره نعلله ویاخفله ویا متصل ویا غیر متصل احجار اوزره مشی ایتسه حانث اولور احجار رده ارضدن اولمغله واکر بساط اوزره مشی ایدرسه حانث اولمز فارق عرفدر ❊ فرع ان نمت علی ثوبك او فراشك فکذا اعتبر اکثر بدنه ❊ برکسه مثلا عورتنه اکر سنك ثوبك ویافراشك اوزره نائم اولورسم شویله اولسون دیسه بدننك اکثری اعتبار اولنور که اکر بدننك اکثری انك ثوبی اوزره اوله رق نائم اولورسه حانث اولور بوقسه اولمز والله سبحانه وتعالی اعلم واستغفر الله العظیم

❊ (باب الیمین فی الضرب والقتل وغیر ذلك) ❊

❊ (مما یناسب ان یترجم بمسائل شتی من الغسل والکسوة ❊ ضرب وقتل و بونلرك غیری کسوه وغسل حقنده یمین مسائلنی ضامن باب دقت نصابدر ان یترجم تأویل مصدروده مؤخر مبتدا مما یناسب مقدم خبردر من الغسل اه وغیر ذلك یی بیاندر یعنی اشبو باب بلاغت نصابده لایق ومناسب اولان شیدر کندونك مسائل شتی عنوانیله معنون ومترجم اولمسی واولی اولان من الغسل والکسوة قولنك مما یناسب کلامنك اوزرینه تقدیمی ایدی ❊ الاصل هنا ان (ماشارك المیت فیه الحی یقع الیمین فیه علی الحالتین) الموت والحیاة (وما اختص بحالة الحیاة) وهو کل فعل یلذ ویؤلم ویغم ویسر کشتم وتقبیل (تقید بها ❊ بو مقامده اصل اصیل وقاعده وتفصیل بودر که تحقیقا شول برشیکه کندوده میتله حی مشارك اولدی آنده یمین ایکی حالتکه موت وحیاتدر آنلرك اوزرلرینه واقع اولور وهر برفعلکه شتم وتقبیل امثالی لذت والم وغم وسرور ویرر حیات

حالنه منحصدر حیاتله تقیید اولنور ﴿ (ثم فرع علیه) فلوقال ان ضربتك
اوكسوتك اوكلمتك اودخلت علیك اوقبلتك تقید) كل منها (بالحیاة) حتی
لوعلق بها طلاقا اوعتقا لم یحنث بفعلها فی میت ﴿ بوندنصكره مصنف والاجناب
مزبور اصلك اوزرینه مسئله تفریع ایتدیركه قچان بركسه برآخر كسه یه اگر
بن سكا ضرب ویا كسوه الباس ویاتكلم ویاسنك اوزرینه دخول ویاسنی تقبیل
ایدرسم شویله اولسون دیسه اشبومزبورلرك هربرنده یمین حیاتله تقیید
اولنور حتی اشبو مذكورلره طلاقی ویاعتاقی تعلیق ایلسه آنلری میته اشلمكله
حانث اولمز ازجمله كسوه نك حیاتله تقییدی كندی ایله تملیك قصد اولنوب
اول ایسه میتده ممكن اولدیغی ایچوندر حتی كفارت یمین ایچون برحالف اون میته
اكسا ایتسه تملیك اولمغله جائز اولمز وتكلمك حیاتله تقییدی كندودن مقصود
افهام واسماع اولوب اول ایسه موته منافیدر میتده اسماع وافهام اولمز اما
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك اهل قلیبكه قلیب بدره { هل وجدتم
ماوعد كم ربكم حقا } بیوردقده یعنی ربكزك سزلره وعد بیوردیغی شیئ سزلر
حق اوله رق بولدیكزمی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه اشبو روحسز
اجساده نه تكلم بیوررسكز دیدكده سعادتله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
بیوردیلركه { والذی نفسی بیده ماانتم باسمع لما اقول منهم } یعنی سزلر بنم
كلاممی آنلردن پك ایشیدیجی دكلسكز قول شریفلری اول كندولرینه معجزه در
ودخولدن مراد زیارتدر وموتالرده زیارت انجق قبرلرینه اولور ﴿ (بخلاف
الغسل والحمل واللمس والباس الثوب) كحلفه لایغسله اولایحمله لاتقید بالحیاة ﴿
یعنی غسل وحمل والباس ثوب مزبورلرك خلافنه دركه حیاتله تقیید اولنمزلر مثلا
فلانی غسل ویا حمل ایتم دیو حلفنده میت اوله رق بونلری ایشلسه حانث
اولور حیاتنده اولدیغی مثللو زیرا غسل اساله مادر بوندن مقصود ایسه
تطهیردر میتده تطهیر اولنور ﴿ (یحنث فی حلفه) ولو بالفارسیة (لایضرب زوجته
فمد شعرها اوخنقها اوعضها) اوقرصها ولو ممازحا خلافا لما صححه فی الخلاصة ﴿ بركسه
زوجه مه ضرب ایتم دیو حلف ایلسه وحلفی هرنقدر لغة فارسیه ایله اولسه ده اولور
ایمدی زوجه سنك كیسوسنی چكسه ویاكندوبی بوغسه كه بوغازنی صقسه
ویااصرسه ویاپارمقلریله چمدكلسه هرنقدر مزاح وطایفه طریقیله اولورسه ده
حانث اولور اشبو قائل خلاصه صاحبنك انده تصحیح ایتدیكی انجق مزبورلر ایله
حنث غضب حالنده اولورلرسه اولور ملاعبه حالنده هرنقدر آغرسه دخی
صحیحده حانث اولمز قولنه مخالفت ایلدی فقیه ابو اللیث عین فارسیه ایله
اولورسه ما رالذكر مدشعر امثالی نسنه لر ایله حانث اولمز دیدیلر ﴿ (والقصد لیس

بشرط فیه) ای الضرب (وقیل شرط علی الاظهر) والاشبه بحروبه جزم فی الخانیة
والسراجیة واما الایلام فشرط به یفتی ﴿ ومزبور ضربده قصد واراده شرط
دكلدر حتی زوجه سنك غیریه ضرب ایدركن كندویه اصابت ایتسه حانث
اولور عدم قصد فعلی اعدام ایتمكین بعضیلر قول اظهر واشبه اوزره قصد
شرطدر دیدیلر و بوقول ایله خانیه ده وسراجیه ده جزم ایلدی اما ضربده
ایلامكه آغریدوب واجیتق شرطدر انجق بوقول ایله افتا اولنور زیرا ضرب
بدنه متصل اولان فعل مولمه اسمدر واكثریا ضرب تأدیب ایچون اولور تأدیبده
انجق تألمله حاصل اولور ﴿ ویكفی جمعها بشرط اصابة كل سوط واما قوله
تعالی فخذ بیدك ضغثا ای حزمة ریحان فخصوصیة لرحمة زوجة ایوب
علیه الصلاة والسلام فتح ﴿ اسواطدن عدد معین اوزره حلف ایدن كسه دیه
یمیننده بار اولمغه مثلا یوز قمچی ضرب ایده رم دین كسه یه آنلرك جمله سیله بردن
ضرب كفایت ایدر هر برینك اصابتی شرطیله ایلامك شرطیتنه حضرت ایوب
صلواة الله تعالی علی نبینا وعلیهك قصه سیله كه زوجه سی رحمه رضی الله
تعالی عنها بعض كندی مصلحتی ایچون طشره كیدوب برمقدار بطیئجه كلمسنه
بناً كندولری بعزات اولملری ملابسه سیله غضبناك اولدیده زوجه سنه یوز سوط
اورمغه یمین ایتمكله الله ذوالجلال حضرتلری كندولرینه فخذ بیدك ضغثا فاضرب
ولاتحنث قول كریملریله مشار الیهایه ایلام اولمقسزین كندولرینك عدم حنثلری
حیله سنی آنلره تعلیم بیوردیلر ایمدی مزبور ایلامك شرطیتنه وارد اولان منعه
جواب ویریلور كه قصه مشروحه ده ایلامك بالكلیه معدوم اولدیغی مسلم
دكل معدوم اولسه مشار الیهایه خاصه در وبونده نوعا حیله نك مشروعیتنه
اشارتده واردر ضغث حزمهٔ ریحانه كه ریحانه دن بردسته وطوطم و باغدر
رحمه حضرت یوسف علیه الصلاة والسلامك اوغلو افرایمك وعلی روایة
یعقوب علیه الصلاة والسلامك قزیدر ﴿ (حلف لیضربن) اولیقتلن
(فلانا الف مرة فهو علی الكثرة) والمبالغة كحلفه لیضربنه حتی یموت اوحتی یقتله
اوحتی یتركه لاحیا ولا میتا ولوقال حتی یغشی علیه اوحتی یستغیث اویبكی
فعلی الحقیقة ﴿ بركسه فلان كسه یی بیك كره ضرب ویاقتل ایده رم دیو حلف
ایلسه كثرت ومبالغه یه حمل اولنوركه كندویه مراد كثیره ایله ضرب اولنملی
هرنقدر بیكه بالغ اولمزسه ده عرفده ضرب كثیر اطلاق اولنملی مبالغه قتله
نظرادركه شدة قتل مراددر نتكم فلان كسه یه ضرب ایده رم حتی وفات ایده نه دك
ویاقتل ایده نه دك ویانه میت ونه حی كندوبی ترك ایده نه دك حلفنده مبالغه مراد
اولدیغی كبی سوطده حتی یموت مبالغه یه سیغده حقیقته مجوادر واگر حتی عقلی

ISTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

باشندن زائل اولوب بايله نه دك ويا استغاثه واستمداد ايده نه دك ويا اغليوب ويا بول
ايده نه دك ديرسه بو نلرده حقيقته حمل اولنور كه بالذات مزبورلرك كندولرى
بولنمدقجه باراولمز ﴿ ان لم اقتل زيدا فكذا وهو) اى زيد (ميت ان علم) الحالف
(بموته حنث والا لا) وقدقدمها عند ليصعد السماء ﴾ بركسه وفات ايدن زيد حقنده
اكر بن زيدى قتل ايتمزسم شويله اولسون ديسه اكر حالف آنك موتنى بيلورسه
حانث اولور زيرا موتى معلومى اولنجق يمينى الله ذوالجلال حضرتلرينك انده
مجددا خلق واحداث بيوره جغى ممكن ومتصور اولان حيات اوزره عقد ايتمش
اولمغله يمينى منعقده اولورده بعده عجز عاديه بناءً حانث اولور واكر موتى معلومى
اولمزسه حالف يمينى محلوف عليهده اولان حيات اوزره عقد ايتمش اولور بوايسه
ممكن اولمغله حانث اولمز زيرا يمينك انعقادينك شرطى محلوف عليهك امكان
وتصوريدر وبونوع يمينك بحث وتفصيلنى مصنف ليصعدن السماء كلامنى
بيانده ذكر وتقديم ايلدى ﴿ حلف لا يقتل فلانا بالكوفة فضربه بالسواد ومات
بها حنث) كحلفه لا يقتله يوم الجمعة فجرحه يوم الخميس ومات يوم الجمعة حنث ﴾
بركسه فلان كسه يى كوفه ده قتل ايتمم ديو يمين ايدوب كندويه سواد كه قريه ده
ضرب ايدوب وكوفه ده وفات ايتسه حانث اولور مثلا جمعه كوننده قتل ايتمم
ديو حلف ايدوب ده خميس كوننده ياره ليوب جمعه كوننده وفات ايتدكده
حنثى مثللو ﴿ (وبعكسه) اى ضربه بكوفة وموته بالسواد (لا) يحنث
لان المعتبر زمان الموت ومكانه بشرط كون الضرب والجرح بعد اليمين ﴾
ظهيرية ﴾ صورة مفروضه نك عكسيكه ضربك كوفه ده وموتك حوالى سنده
اولان قريه ده اولمسنده مزبور حالف حانث اولمز زيرا حانث وبار اولمده معتبر
اولان ضرب وجرحك بعد اليمين اولمسى شرطيله موتك زمانى ومكانيدر واكر ضرب
وجرح قبل اليمين اولورسه اصلا حانث اولمز يمين مستقبلده شرط ايجاب ايدوب
ماضيده اتمديكندن ﴿ وفيها ان لم تأتنى حتى اضربك فهو على الاتيان ضربه اولا
ان رأيته لا اضربنه فعلى التراخى ما لم ينو الفور ﴾ نه ظهيريه ده مذكوردركه
بركسه برآخر كسه يه اكر سن كلمزسك حتى سكا ضرب ايدهيم شويله اولسون ديسه
بونده حلف مجرد اتيان اوزره در ضرب بولنسون ويا بولنمسون زيرا بو مثللو
محلده حتى لام سببيه معناسنه در لام سببيه ده حكم سببيته صلاحيتى اولان نسنه نك
وجودينك شرط اولمسيدر مسببك وجودى دكلدر بونك محليده حتى كلمه سنك
ايكى جهتدن ايكى فعله دخولنده در اما برجهتدن ايكى فعله داخل اولورسه
مثلا ان لم اجئ اليوم حتى اتغدى عندك مثالنده كبى بونده برك شرطى
فعلارك ايكيسنك وجوديدر فلان كسه يى كوررسم والله اكا ضرب ايده رم

حلفى تراخى اوزره دركه نه وقت ديلرسه ضرب ايدر اكر فوره نيت ايتمشسه
ورؤيت قرب وبعده متناولدر ﴿ ان رأيتك فلم اضربك فرآه الحالف وهو
مريض لا يقدر على الضرب حنث ﴾ بركسه برآخر كسه يه اكر سنى كوروبده
ضرب ايتمزسم ديو حلف ايليوب بعده حالف ضربه مقتدر اولميه رق مريض اولديغى
حالده كورسه حانث اولور ﴿ ان لقيتك فلم اضربك فرآه من قدر ميل لم يحنث
بحر ﴾ بركسه اكر سكا ملاقى اولديغمده سكا ضرب ايتمزسم ديو يمين ايدوب
صكره آنى ميل مقدارى مسافة بعيده دن ويا كندويه وصلت امكانى اولميان
سطوح مرتفعه اوزرنده كورسه عدم ضربنه بناءً حانث اولمز بونلره عرفده
لقا اطلاق اولنمغين ﴿ (الشهر ومافوقه) واوالى الموت (بعيد وما دونه
قريب) فيعتبر ذلك فى ليقضين دينه اولا يكلمه الى بعيد اوالى قريب ﴾ شهر
وشهرك مافوقى عند الفقها بعيددر هرنقدر موته منتهى اولورسه ده مادوننى
قريبدر ايمدى والله دينى مدة بعيده ده ويا قريبه ده ادا ايده رم ويا آنده تكلم
ايتمم ديو حلف ايدن حالفك يمينى تفسير مشروحله اعتبار اولنور
﴿ (و) لفظ (العاجل والسريع كالقريب والآجل كالبعيد) وهذا بلا نية
(وان نوى) بقريب اوبعيد (مدة) معينة (فيهما فعلى مانوى) ويدين فيما فيه
تخفيف بحر ﴾ عاجل وسريع لفظى قريب وآجل بعيد كبيلردر اكر كندولريله برمدة
معينه يه نيت اولمزسه واكر كندولرنده معينه اولان برمدته نيت ايدوب مثلا
قريبله برسنه يه ويا اكثره نيت ايتسه آنك اوزرينه اولور وكندوده تخفيف
اولان شيئه نيتنده ديانة آنده تصديق اولنور ﴿ (حلف لا يكلم مليا اوطويلا
ان نوى شيئا فذاك والا فعلى شهر ويوم) كذا فى البحر عن الظهيرية
وفى النهر عن السراج على شهر وكذا كذا يوما احد عشر وبالواو احد وعشرون
وبضعة عشر ثلاثة عشر ﴾ بركسه برآخر كسه يه سنكله مليا كه يعنى
زماندن برمدت وياطويلا مكالمه ايتمم ديو حلف ايتسه پس اشبو قليله مثلا
برآى ويابش آى مثللو برمدة معينه يه نيت ايدرسه اول اولور يوق قريب
ويابعيد برشيئه نيت ايتمزسه كرك مليده وكرك طويلده برماه وبركون اراده اولنور
ليل ونهار معناسنه اولا ملوان اشبو مليدن مأخوذدر ظهيريه دن منقول
اوله رق بحرده منوال مشروح اوزره مرسومدر وسراجدن نقلا نهرده
صورة مفروضه ده يمين برماه اوزره اولور ديو مسطوردر واو عطف اولميه رق
لا يكلم كذا كذ ايوما ديرسه اوده بركون دېمش اولور واوايله كذا وكذا ده يكرمى
بركون وبضعة عشرده اون اوچ كون اراده اولنور (فرع) سلخ شهر لفظنده
يكى مى سكزندن آخرنه دك عرفده يكرمى طقوزندن آخرنه دك اطلاق اولنور

T. C. İstanbul Belediyesi
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

✻ (يبرفى حلفه ليقضين دينه اليوم لوقضاه نبهرجة) ماردة التجار (زيوفا) ماردة بيت المال (اومستحقة) للغير ويعتق المكاتب بدفعها ✻ بوكون البته دينكى ادا ايدەرم ديو حلف ايدن كمسه دينى تجارك رد ايتديكى نقوددن نبهرجه نوعيله ويازيوفله كه بيت المالك رد ايتديكى كندويه نحاس وياسائر برنسنه خلطيله جودتى فوت اولان اقچه ايله بعضيلر زيوف ضربخانۀ عامرەنك غيريده ضرب اولنان دراهمدر ديديلر وياخود بعد القضاء كندويه مستحق چيقلان نسنه ايله ادا ايدرسه مزبور حالف يميننده بار اولمش اولور ومزبوره دراهملردن مكاتبك بدل كتابتى مولاسنه دفعيله كندوسى عتق اولنور مولاسى هرنقدر صكره آنلرى كندويه رد ايدرسه ده ✻ (لا) يبر (لوقضاه رصاصا اوستوقة) وسطها غش لانهما ليسا من جنس الدراهم ولذالو تجوز بهما فى صرف وسلم لم يجز ✻ قلاى ديدكلرى معدن وياستوقه كه ايكى طرفى فضه ايله تمويه ووسطى تونج ويانحاس اولان زيوف برامز اقچه درسينك ضمى وفتحيله لغتدر امام اتقانى سه توقه دن معرب فارسيدر ديدى يعنى اوچ قات ديمك بونلر دراهم جنسندن اولمغله حالف دينى بونلر ايله قضا ايلسه يميننده بار اولمش اولماز واشبو مزبوران دراهم جنسندن اولمديغنه بناءً كندولريله صرف وسلم تجويز اولنوب عاقد مسامحه ايدوب كندولرينى جيادايله صرفده بدل وسلمده رأس مال قلسه جائز اولماز اما زيوفله نبهرجه ده اولور ✻ ونقل مسكين ان النبهرجة اذا غلب غشها لم تؤخذ واما الستوقة فاخذها حرام لانها نحاس انتهى وهذه احدى المسائل الخمس التى جعلوا الزيوف فيها كالجياد ✻ مسكين رسالۀ يوسفيه دن نقل ايتديكه نبهرجه نك غشى غالب اوليجق اخذ اولنمز وستوقه نحاس اولمغله اخذى حرامدر فرضا بركمسه آنى رضاسيله آلمش اولسه كندويه الله عظيم الشاندن خوف ايدوب آنى بلا بيان غيره اعطا ايتمك لازمدر بلكه زيوف ونبهرجه وسائر عيبلو اولان نسنه لرى بلا بيان ويرمك حرامدر واشبو زيوفله دينى اداده بار اولمق مسئله سى فقهانك كندوده زيوفى جياد كبى قلدقلرى مسائل خمسه دندر ايكنجيسى مثلا بركمسه دراهم جياد ايله بردار اشترا ايدوب بعده ثمنى زيوفدن ادا ايلسه اول دارده شفعه دعوى ايدن كمسه انجق جياد ايله اخذ ايده بيلور اوچنجيسى بركمسه جياده كفيل اولوب زيوفى ادا ايلسه مكفول عنهه انجق جياد ايله رجوع ايدر دردنجيسى جياد ايله برنسنه اشترا ايدوب صكره بايعه ثمنى زيوفدن ويرسه بعده انى مرابحه طريقيله بيع ايلسه رأس مال جياد اولور بشنجى بركمسه برآخر كمسه اوزرنده اولان دراهم جيادن اولان دينى بايدرلكز زيوفدن قبض وانفاق ايلسه صكره معلوم اوليجق جياد

ايله آنك اوزرينه رجوع ايده مز ✻ (يبر) المديون (فى حلفه) لرب الدين (لاقضين مالك اليوم) فجاءبه فلم يجده ودفع للقاضى ولوفى موضع لاقاضى له حنث به يفتى منية المفتى ✻ برمديون حق صاحبنه والله بوكون حقكى ادا ايدەرم ديو يمين ايدوب صكره دينى كتورب مديونى بولميوب قاضيه تسليم ايتسه يميننده بار اولمش اولور واكر مزبور مديون قاضى اولميان محلده اولورسه حانث اولور انجق بوقول ايله فتوى ويريلور واكر قاضى داين طرفندن بروكيل نصب ايدوب دينى قبض ايدرسه حانث اولماز منية المفتيده بوبلجه مرسومدر ✻ وكذا يبر (لو) وجدەفا (عطاه فلم يقبل فوضعه بحيث تناله يده لواراد) قبضه (والا) يكن كذلك (لا) يبر ظهيرية ✻ ينه بويله بار اولور اكر داينى بولوب وكندويه دينى اعطا ايدوب اول دخى قبول ايتميوب آنده قبضنى مراد ايتديكى وقتده النك ييجكى محله وضع ايدرسه واكر بويله اولمزسه بار اولمز ✻ وفيها حلف ليجهدن فى قضاء ماعليه لفلان باع ما للقاضى بيعه لورفع الامر اليه ✻ ينه ظهيريه ده مرسومدركه بركمسه والله فلان كمسه نك اوزرمده اولان حقنى تأديه ده مافى الوسعمى صرف ايده رم ديو حلف ايلسه اشبو حلفنده بار اولمنك طريقى فرضا اول خصوص قاضى يه رفع اولنوب شكوا اولنسه قاضى يه كوره بيعى جائز وروا اولان مثلا مسكن وملبس شرعيسنك ماعداسى اولان نسنه لرينى بيعيله در ✻ (وكذا يبر بالبيع) ونحوه مما تحصل المقاصة فيه (به) اى بالدين لان الديون تقضى بامثالها ✻ ينه بويله دين مقابلى برنسنه يى حالف مزبورك بيعيله ده بار اولور ديون كندى امثاليله قضا اولنديغنه بناءً مبيع هرنقدر مديونك ملكى اولميوب بيعى بروجه وكالت اولورسه ده ومبيع قبض اولنسون ويااولنمسون بار اولور وبيع امثالى كندوده تقاص بولنان مثلا طالبك مطلوبك جاريه سنى اول دين اوزره تزوج ودخول ايتمسى مثلاو ويابرمالى استهلاك ويابر جنايتله ده بار اولور ✻ (وهبة) الدائن (الدين منه) اى من المديون (ليس بقضاء) لان الهبة اسقاط لامقاصة (و) حينئذ (فلاحنث لوكانت اليمين موقتة) لعدم امكان البر مع هبة الدين وامكان البر شرط البقاء ✻ داينك مديونه دينى هبه سى مديون طرفندن قضا واداء دكلدر هبه حق صاحبى جانبندن اسقاط اولوب مقاصه اولمغين صورت سابقه ده محلوف عليه اولان قضا حالفك فعليدر اول ايسه بونده اولمدى ايمدى يمين موقته اولورسه اشبو هبه صورتنده حالف حانث اولمز زيرا داين هبه اولنمغله بار اولمنك امكانى قالمدى برك امكانى ايسه يمينك بقاسنك شرطيدر اما يمين موقته اولميوب مطلقه اولورسه اتفاقا حانث اولور زيرا برك امكاننك بقاسى يمين مطلقه ده شرط دكلدر بلكه

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

منعقده اولدی بعده هبه ایله بار اولقدن مأیوس اولوب وکندوده قضایه قادر
اوله جغی زمانك مروریله حانث اولور ﴿ کما ﴾ هو شرط الابتداء کما مر فی مسئلة
الکوز وعلیه ﴿ لوحلف لیقضین دینه غدا فقضاه الیوم اوحلف لیقتلن فلانا
غدا فمات الیوم او ﴾ حلف ﴿ لیأکلن هذا الرغیف غدا فاکله الیوم ﴾ لم یحنث
زیلعی ﴿ وبرك امکانك یمینك بقاسنه شرط اولمسی ابتداء انعقادینه
شرط اولدیغی کبیدر نتکم مسئلهٔ کوزده مرور ایلدی که مثلا اشبو کون
شو کوزده کی صویی ایچمزسم عبدم حر اولسون دیوب اول کون مرور ایتمدین
صویی صب ایدوب امام اعظم وامام محمد رحمهما الله تعالی نزدلرنده یمینك
باطل اولدیغی مثللو وشرط مزبورك اعتبارینه بناءً برکسه والله یارین دینمی
ادا ایده‌رم دیو یمین ایدوب بوکون ادا ایتسه ویا فلانی یارین قتل ایده‌رم دیوب
بوکون اول کمسه وفات ایتسه ویا یارین اشبو اتمکی اکل ایده‌رم دیو حلف
ایدوب بوکون اول اتمکی اکل ایلسه حانث اولمز یارنکی کونده برك امکانی فوت
اولمغله ﴿ حلف لیقضین دین فلان فامر غیره بالاداء اواحاله فقبض بروان قضی
عنه متبرع لایبر ﴾ ظهیریة ﴿ برکسه والله بن فلانه اولان دینمی ادا ایده‌رم دیو
حلف بعده آنك اداسیله غیره امر ویا حواله ایلیوب اول دخی قبض ایلسه یمیننده
بار اولمش اولور واکر کندودن اوتوری بلا امر بر متبرع اول دینی قضا ایتسه
حالفدن قضا اولمغین بار اولمز ﴿ وفیها حلف لایفارق غریمه حتی یستوفی
فقعد بحیث یراه او یحفظه فلیس بمفارق ولونام اوغفل اوشغله انسان بالکلام
اومنعه عن الملازمة حتی هرب غریمه لم یحنث ﴿ ظهیریه‌ده مرسومدر که برکسه
غریمنه سندن حقمی تماما اخذ واستیفا ایتمدکجه مفارقت ایتم دیو حلف
وکندویی کوروب وحفظا یده‌جکی محله قعود ایتسه مفارقت ایتمش اولمز
وصورت مشروحه‌ده مزبور حالف نائم ویا غافل اولوب ویا برکسه کلامله
کندویی مشغول ویا ملازمه‌تندن منع ایتمکله غریمی فرار ایلسه حانث اولمز اما
نوم وغفلت اولمقسزین مطلوب صاویشوب طالب مع الامکان ملازمت وفرارینه
ممانعت ایتمسه حانث اولور ﴿ ولوحلف بطلاقها ان یعطیها کل یوم درهما فربما
یدفع الیه عند الغروب اوعند العشاء فاذا لم یخل یوما ولیلة عن دفع درهم لم یحنث ﴿
برکسه عورتنه هر یوم سکا بر درهم اعطا ایتمزسم بوش اول دیو حلف ایلسه
غروب ویا عشا وقتنده اکا درهمی دفع ایدر مجموع نوازل صاحبی دیرکه
مزبور حالف برکونو برکیجه‌یی درهم دفعندن خالی قومزسه حانث اولمز
صواب اولان الیه بدلنه الیها در ﴿ حلف لایقبض دینه ﴾ من غریمه ﴿ درهما

دون درهم فقبض بعضه لایحنث حتی یقبض کله ﴾ قبضا ﴿ متفرقا ﴾ اوجود
شرط الحنث وهو قبض الکل بصفة التفرق ﴿ برکسه غریمندن دینمی بلوك بلوك
درهما دون درهم اخذ ایتم دیو حلف بعده بعضیسنی قبض ایلسه حانث اولمز
حتی کلیسنی متفرقا قبض ایتمدکجه وحنثك شرطی اولان کلیسنی متفرقا قبض
بولنمغله حانث اولور ﴿ ﴿ لا ﴾ یحنث ﴿ اذا قبضه بتفریق ضروری ﴾ کان یقبضه
کله بوزنین لانه لایعد تفریقا عرفا مادام فی عمل الوزن ﴿ واکر مزبور حالف
تفریق ضروریله که مثلا مقبوضنك کلیسنی ایکی ویا اوچ دفعه وزنله متفرقا قبض ایله
قبض ایدرسه حانث اولمز زیرا حالف مادام وزن ویا عد ویا احصا عملنده اولدقجه
عرفده تفریق عد اولنمز زیرا بعضا بلا عد ولا وزن جمله سنی بردن دفعهٔ واحده‌ده
قبض متعذر اولمغله بو قدر تفرق مستثنا اولمش اولدی عادتا بوکا تفریق
دینلمکله ﴿ ﴿ لا یأخذ ماله علی فلان الا جملة اوالا جمعا فترك منه درهما
ثم اخذ الباقی کیف شاء لایحنث ﴾ ظهیریة وهو الحیلة فی عدم حنثه فی المسئلة
الاولی ﴿ برکسه فلان اوزرنده اولان حقمی انجق جملة ویا جمعا اخذ ایده‌رم
دیو حلف ایدوب صکره آندن بر درهمی مطالبه‌یی ترك ایدوب باقیسنی مجتمعا
ویا متفرقا نه کیفیتله اخذ ایدرسه ایتسون حانث اولمز مالنك جمیعسنی متفرقا
اخذ ایتمدیکنه بناءً حنثك شرطی ایسه بو ایدی واشبو صورت مسئلهٔ اولی‌ده
عدم حنثك حیله سیدر ﴿ ﴿ کما لایحنث من قال ان کان لی الا مائة اوغیر
اوسوی ﴾ مائة ﴿ فکذا یملکها ﴾ ای المائة ﴿ او بعضها ﴾ لان غرضه نفی الزیادة علی المائة
وحنث بالزیادة لو مما فیه الزکاة ﴿ نتکم بنم ایچون انجق یوز ویا یوزك غیری
ویا ماعداسی برشیم بولنورسه شویله اولسون دیو حلف ایدن کمسه‌نك یوزه
ویا بعضنه مالك اولمغله حانث اولمدیغی مثللو حالفك غرضی یوزك اوزرینه
زیاده‌یی نفی اولمغین ویوزك اوزرینه زیاده اولان کندوده زکات لازمه اولان
دنانیر وعروض تجارت وسوائم امثالی مالدن اولورسه نصابه بالغ اولسون
ویا اولمسون حانث اولور غیر کله سنك مضاف الیهی اولان مائة حذف اولنمغله
ضم اوزره مبنی اولدی ﴿ والا لا حتی لوقال ﴿ امرأته کذا ان کان له مال وله
عروض ﴾ وضیاع ﴿ ودور لغیر التجارة لم یحنث ﴾ خزانة الاکمل ﴿ واکر کندوده
زکات واجبه اولمیان تجارت ایچون اولمیان عقار وعروض وعبد امثالی شیلر
اولورسه حانث اولمز بناءً برین برکسه اکر بنم ایچون مال وار ایسه عورتم بوش
اولسون دیوب حالبوکه کندونك تجارت ایچون اولمیان برازعروض وضیاع
ودارلری اولسه حانث اولمز علامهٔ عبد القادرك واقعات نام تألیفنده عقار
عرصهٔ مبنیه‌یه وضیعه مجرد عرصه‌یه دینور دیو مرسومدر لکن عقاره ضیعه‌ده

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اطلاق اولنـور * انتهى ﴿ (حلف لايفعـل كذا تركه على الابد) لان الفعـل
يقتضى مصدرا منكرا والنـكرة فى النفى تعم (فلوفعل) المحلوف عليـه (مرة) حنث
و (انحلت يمينه) ومافى شرح المجمع من عدمه سهو ﴾ بركمسه بن اشبو فعلى
ايشلم ديو حلف ايلسـه مثلا فلانله تكلم ايتم ديمك كبى بس اول فعليكه مثـلا
كلامى آنكله ابدى ترك ايدر زيرا فعـل مصدر منكركه بو مقامده مثلا كـلام
اقتضـا ايدر وبونده اولديغى كبى سـياق نفيده نكره‌لر عمـوم افاده ايدركه اوقات
مستقبله‌نك جميعسنه عام اولورده كأنه حالف اوقات مسـتقبله‌نك كليسـنده فلانله
مكالمه ايتم ديمش اولور لكن بو صـاحب محيطك امام سـيبويه رحمه الله دن نقلا
فعلده عموم اولمز كلامنه منافيـدر امدى مزبور حالف محلوف عليهى بر دفعـه
ايشلرسـه حانث اولور ويمينى منحله اولور ومجمع شرحنـده بركره ايله يمين منحله
اولمز مضمونى فقهانك تنصيصلرندن سهودر ﴿ (فلو فعله مرة اخرى لايحنث)
الا فى كلما (ولو قيدها بوقت) كوالله لا افعل اليوم (فمضى) اليوم (قبل الفعل بر)
لوجود ترك الفعل فى اليوم كله وكـذا (ان هلك الحالف او المحلوف عليه)
بر لتحقق العدم ولو جن الحالف فى يومه حنث عندنا خلافا لاحمد فتح ﴾ ايمدى صورة
مشروحه‌ده حالف مزبور فعلى بر كره دخى ايشلسه حانث اولمز الا كلماده تكرارا ايجاب
ايتمكله حانث اولور شو قدر وار كه طلاقده اوچه منتهى اولبجق يمينده منتهى اولور واكر
حالف يمينى والله لا افعل اليوم مثلا و بر وقتله تقييد ايدوب يومده فعلدن مقدم مرور
ايدرسه يمينده بار اولمش اولور يومك كليسنده فعلك تركى بولنديغنه بناءً ينه بويله
حالف ويا محلـوف عليـه هلاك اولسـه يومده فعل بولنمغله بار اولور واشـبو
كونده شـو رغيفى اكل ايده‌رم ديو حلف ايدن اول كـونده مجنـو ن اولمغله
اكل ايلمسـه حنفيه‌يه كوره حانث اولور احمد بن حنبل ايچون اختـلاف واردر
﴿ (ولو حلف ليفعلنه بر بمرة) لان النكرة فى الاثبات تخص والواحد هو المتيقن
ولو قيـدها بوقت فمضى قبـل الفعـل حنث ان بقى الامكان والا بان وقع اليأس
بموته او بفوت المحل بطلت يمينه كما مر فى مسئلة الكوز زيلعى ﴾ بركمسـه والله
بن البته شو فعلى ايشلرم ديو حلف ايلسه اول فعلى بر كره ايشلسه بار اولور زيرا اثباتده
نكره كه فعلك متضمن اولديغى مصدر خاص اولور بر ايسـه متيقندر واكر مزبور
حلفى بر وقتـله توقيت ايدوب اول ده قبـل الفعل مرور ايدر سـه حانث اولور
اكر امكان باقى اولور سه مقيده‌ده ابتداء و بقاء امكان شرط اولمغله مطلقه بونك
خلافنه در يوق امكان باقى اولميوب موتيله ويا محلك فوتيله يأس واقع اولور سه
يمينى باطله اولور نتكم مسئلهٔ كوزده مرور ايلدى ﴿ (حلفه وال ليعلمنه بكل داعر)
بمهملتين اى مفسد (دخل البلد تقييد) حلفه (بقيام ولايته) بيان لكون اليمين المطلقة تصير

مقيدة بدلالة الحـال وينبغى تقييد يمينه بفـور علمه ﴾ برحاكم بركسـه‌يه يمين
ويرسـه كه البته بلده‌يه دخول ايدن هر بر مفسد ويرامز كمسـه‌يى كندويه اعلام
واخبار ايده اشـبو واليـنك حلفى كندونك ولايتنك قيامى مدتيـله تقييد
اولنـور كه يمين مطلقـه دلالة حال ايله مقيـده اولور وبونده استحلاف اولنـان
كمسـه‌نك يميننك علمنك فوريله تقييدى لايق ومناسبدر مفسدى زجر وفسادنى
دفعه مبـادرته بناءً يعنى علمى عقيبنده اخبارى لازمدر لكن يمين مطلقه‌ده ظاهر روايت
عدم فوردر حنث انجق يأسله اولور اول ده يا حالفله مستحلفك موتلريله ويا واليـنك
عزليـله ظاهر اولور ﴿ واذا سقطت لاتعود ولو ترقى بلا عزل الى منصب اعلى فاليمين
باقيـة لزيادة تمكنه فتح ﴾ وما ر الذكـر واليـنك ولايتنك زواليله يمين ساقطه
اولسـه مجـددا والى اولمسيله يمينى عـودت ايتمز ومزبور والى بلا عزل منصب
اعلايه ترقى ايلسـه يمينى باقيه اولور مكنت وقدرتنك زياده سنه بناءً اما ايكى
منصب ميـانه لرنده عزل بولنورسـه يمين سـاقطه اولمغـله بردخى عودت ايتمز *
﴿ ومن هذا الجنس مسائل منها ماذكـره بقوله (كما لو حلف رب الدين غريمه
او الكفيل بامر المكفول عنه ان لا يخرج من البلد الا باذنه تقيد بالخروج حال قيـام
الدين والكفـالة) لان الاذن انما يصح ممن له ولاية المنع وولاية المنع حال قيامه ﴾
واشـبو جنس مشروحكه دلالة حال ايله زمن مخصوصـله تقييد قيلنندر براز
مسـئله‌لرك مصنف والاجناب حضرتلرينك كما لو حلف الخ قوليـله ذكر وبيـان
ايلديكى مسـئله انلردندر يعنى صورت سابقـه‌ده‌كى دلالة حال ايله تقييد اشـبو
مسئلهٔ آتيـه لرده‌كى تقييد كبيدر يعنى بردائن مديوننـه ويا مكفول عنهك امريله
كفيلنه كندودن اذنسـز بلده دن چيقمفـه تحليف ايلسـه دين وكفـالتك
قياملرى حالنده خروجله تقييد اولنور زيرا سابق الذكر دين وكفـالتك قياملرى
حالنـده ولايت منع هر كمـدن صحيح اولورسه اذنده آندن اولور ﴿ (و) منهـا
(لو حلف لاتخرج امرأته الا باذنه تقيـد بحال قيـام الزوجية) بخلاف لاتخرج
امرأته من الدار لعدم دلالة التقييد زيلعى ﴾ مسائل مرقومـه‌دندر بر كمسـه
عـورتى كنـدودن اذنسز خروج ايتمسـون ديو يمين ايلسـه زوجيتك قيـامى
حاليـله تقييد اولنـور يعـنى دين زوجيت زائله اولورسـه يمين ساقطه اولـور
وعـودتلريله عـودت ايتمز اما عـورتى داردن چيقمسـون ديو يمين صـورت
مشروحه‌نك خلافنـه‌دركـه بونده قيـام زوجيتله تقييد اولنمز تقييده دلالت
اولمـفـين ﴿ (حلف ليهبن فلانا فوهبـه له فلم يقبل بر) وكذا كل عقـد تبرع
كعـارية ووصية واقرار (بخـلاف البيع) ونحوه حيث لا يبر بلا قبـول وكذا
فى طرف النفى والاصل ان عقود التبرعات بازاء الايجـاب فقط والمعـاوضات بازاء

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

الایجاب والقبول معا ❊ برکسه والله شو نسنه‌یی فلانه هبه ایده‌رم دیو
یمین ایدوب بعده آنی هبه ایتدکده موهوب له قبول ایتمسه حالف یمیننده بار
اولور وهر برعاریت ووصیت واقرار کبی عقد تبرعلرده بیله در بیع وبیع
مثللو اجاره وصرف وسلم ونکاح ورهن وخلع صورت مشروحه‌ده هبه‌نك
خلافنده در بلاقبول بار اولمز نتی طرفیکه مثلا لااهب ولاابیع یمینه بویله‌در که
هبه‌ده مجرد ایجابله بیعده ایجاب وقبول ایله حانث اولور وبونده اصل وقاعده
عقود تبرعاتك مجرد ایجاب ازاسنده ومعاوضاتك ایجاب وقبول ازاسنده
اولملریدر ❊ (وحضرة الموهوب له شرط فی الحنث) فلو وهب الحالف
لغائب لم یحنث اتفاقا ابن ملك فلیحفظ ❊ نفیا واثباتا هبه‌ده حالفك
حنثنك شرطی موهوب لهك حضوریدر ایمدی بن اشبو نسنه‌یی هبه ایتم دیو یمین
ایدن کمسه برغائبه هبه ایلسه اتفاقا حانث اولمز ❊ (لایحنث فی حلفه
لایشم ریحانا بشم ورد وياسمين) والمعول علیه العرف فتح ❊ یشم یانك
وشینك فتحیله میمك کسریله شممت الطیب ماضیسنك مضارعیدر باب اولدنده
لغتدر ریحانکه فسلکن تعبیر اولنان نبتی استشمام ایتم دیو حلف ایدن کمسه
کل وياياسمین شمیله حانث اولمز حلفده معتمد علیه عرف اولمغله ❊ (و) یمین
(الشم یقع علی) الشم (القصود فلایحنث لوحلف لایشم طیبا فوجد ریحه
وان دخلت الرائحة الی دماغه) فتح ❊ شمده یمین استشمام مقصوده واقع
اولورکه مثلا بورنته تقریبله استشمام ایتمکله اولور ایمدی طیب استشمام ایتم دیو
حلف ایدوب بعده آنك رایحه‌سنی من غیر قصد بولسه هرنقدر دماغنه واصل
اولورسه‌ده حانث اولمز ❊ (ویحنث فی حلفه لایشتری بنفسجا او وردا بشراء
ورقهما لادهنهما) للعرف ❊ بنفسج وياورد اشترا ایتم دیو حلفده ورقلرینی
شرا ایله حانث اولور عرفه بناءً یاغلرینی شرا ایله اولمز ❊ (حلف لایتزوج فزوجه
فضولی فاجاز بالقول حنث وبالفعل) ومنه الکتابة خلافا لابن سماعة (لا)
یحنث به یفتی خانیه ❊ تزوج ایتم دیو حلف ایدن کمسه‌یی برفضولی تزویج
کندوسیده قولیله اجازت ویرسه حانث اولور مهرنی ارسال ویاتقبیل
وجماع کبی فعل ایله اجازت ویرسه حانث اولمز انجق بوقول ایله فتوی ویریلور
کتابتده فعل قبیلندندر اخلاف ابن سماعه ایچوندرکه کتابتی قول قبیلندندر
دیدی ❊ (واوزوجه فضولی ثم حلف لایتزوج لایحنث بالقول ایضا)
اتفاقا لاستنادها لوقت العقد ❊ برکسه‌یی برفضولی تزویج ایدوب بعده
بن تزوج ایتم دیو یمین ایتسه بونده اجازت فعلیله حانث اولمدیغی مثللو
قولیله‌ده اتفاقا حانث اولمز یمینك عقد وقتنه استنادندن عقددن

مقدم اولان شیئه کرك مباشرتله وکرك اجازتله حانث اولمز
❊ (کل امرأة تدخل فی نکاحی) اوتصیر حلالالی (فکذا فاجاز نکاح فضولی
بالفعل لایحنث) بخلاف کل عبد یدخل فی ملکی فهو حر فاجازه بالفعل حنث
اتفاقا لکثرة اسباب الملك عمادیة ❊ برکسه بنم نکاحم تحتنه دخول ایدن ویابکا
تزوجله حلال اولان هر برعورت شویله اولسون دیوب بعده برفضولینك
نکاحنه فعلله اجازت ویرسه حانث اولمز قول ایله حانث اولور اما ملکمده داخل
اولان هر برعبد حر اولسون دیسه صورة مفروضه‌نك خلافنده‌در که فعلیله
اجازتده دخی اتفاقا حانث اولور اسباب ملکك کثرتنه بناءً زیرا ملکه سبب
قول اولور شرا کبی وقولك غیری اولور ارث وهبه ووصیت مثللو اما نکاحه
دخوله سبب انجق قوله خاص ولان تزوج اولمغله آنی صریحا ذکر ایدوب
وياایتمك میانه‌لرنده فرق اولمدی ❊ وفیها حلف لایطلق فاجاز طلاق فضولی
قولا اوفعلا فهوکالنکاح غیران سوق المهر لیس باجازة لوجوبه قبل
الطلاق ❊ عمادیه‌ده مسطوردرکه برکسه عورتمی تطلیق ایتم دیو یمین بعده
برفضولینك طلاقنه قولا ویافعلا اجازت ویرسه بودخی نکاح کبیدرکه اجازه
قولیه‌سیله حانث اولور فعلیه‌سیله اولمز شوقدر وارکه مهری مؤخرا سوق
اجازت اولمز مهرقبل الطلاق‌ده واجب اولمغله آنکله طلاقه استدلال اولنمز وطلاق
واقع اولمز امامهر نکاحك خصایصندن اولمغله نکاح طلاقك خلافنه‌در
❊ قال لامرأه الغیر ان دخلت دار فلان فانت طالق فاجاز الزوج فدخلت
طلقت ❊ برفضولی برآخر کمسه‌نك عورتنه اکر فلانك دارینه دخول ایدرسك
سن بوشسون دیوب بعده اول عورتك زوجی مز بور فضولینك تعلیقنه اجازت
ویروب اول دخی داره دخول ایتسه عورت بوش اولور ❊ (ومثله) فی عدم حنثه
باجازته فعلا مایکتبه الموثقون فی التعالیق من نحو قوله (ان تزوجت امرأة
بنفسی او بوکیلی اوبفضولی) اودخلت فی نکاحی بوجه ماتکن زوجته طالقالان
قوله اوبفضولی الخ عطف علی قوله بنفسی وعامله تزوجت وهوخاص بالقول ❊
زوجك فعلا اجازتیله حانث اولمسنده مسائل متقدمه کبیدر بعض زوجه‌نك اوزرینه
زوجك تزوجی خوفی وقتنده میانه‌لرنده وثیقه کتب ایدن کاتبك تحریر ایتدکلری
تحریراتلرنده اکر بن باالذات کندم ویاوکیلم ویابرفضولی کمسه واسطه‌سیله تزوج
ایدرسم ویاتحت نکاحمه وجها من الوجوه برعورت دخول ایدرسه بوش اولسون
قولی مثللو زیرا زوجك عطفیله اوبفضولی قولی کندونك بنفسی قولنك
اوزرینه معطوفدر آنك عاملیسه انجق قول ایله اولان تزوجتدر ایمدی
اوبفضولی قبولی اجازتنه صرف اولنور ❊ انما ینسد باب الفضولی لوزاد

او اجزت نكاح فضولى ولو بالفعل فلا مخلص له ❊ صورة مشروحه‌ده باب فضولينك منسد اولمسى انجق زوج اكربن فضولينك نكاحنه اجازت ويرسه‌م‌ده يينه بوش اولسون ديرسه اولور بوكا كوره هرنقدر فعلاً اجازت ويرسه‌ده كندويى يميندن تخليص ايده‌جك برشى اولمز ❊ الا اذا كان المعلق طلاق المزوجة فيرفع الامر الى شافعى ليفسخ اليمين المضافة وقدمنا فى التعليق ان الافتاء كاف فى ذلك بحر ❊ لكن صورة مشروحه‌ده تعليق اولنان تحت نكاحنده اولميوب صكره‌دن تزوج ايده‌جكى عورتك طلاقى اولورسه مثلا مارالذكر اجازتى ايشلرسم تزوج ايده‌جكم عورت بوش اولسون ديرسه مخلص اولور كه خصوص مرقومى شافعى قاضيسنه ملكه مضاف اولان يمينى فسخ ايچون رفع ايدرده يمينى منفسخه اولمغله خلاص اولور وشارح رحمه الله تعالى ديركه تعليق بابنده ذكر ايتدك كه مجرد ائمهٔ خوارزمك مضافه‌ده طلاق واقع اولمز ديو امام محمددن مروى قولله افتالرى خصوص مز بوره كفايت ايدر ❊ (حلف لايدخل دار فلان انتظم المملوكة والمستأجرة والمستعارة) لان المراد بها المسكن عرفا ولابد ان تكون سكناه لابطريق التبعية فلوحلف لايدخل دار فلانة فدخل دارها وزوجها ساكن بها لم يحنث لان الدار انما تنسب الى الساكن وهو الزوج نهر عن الواقعات ❊ بركسه فلانك دارنه دخول ايتمم ديو يمين ايتسه اول كسه‌نك ملكيتله ويا اجاره ايله ويا استعاره ايله متصرف اولديغى داره شامل اولور فلانك دارندن مراد عرفده مسكن اولديغنه بناءً واشبو اراده عموم مجاز طريقيله دركه محل حقيقتى مجاز افرادندن برفرد قلمغله در يوقسه جمع بين الحقيقة والمجاز دكلدر ❊ بحر ❊ واستعاره وليه ايچون دكلسه شامل اولمز وسكناسنده تبعيت طريقيله اولممسى دخى لازمدر بناءً عليه بركسه فلانه عورتك دارينه دخول ايتمم ديو يمين بعده اول عورت كندى دارنده زوجيله برابر ساكنه ايكن داخل اولسه حانث اولمز زيرا دار انجق ساكنه نسبت اولنور اول ايسه زوجدر ❊ (لا يحنث فى حلفه انه لامال له وله دين على مفلس) بتشديد اللام اى محكوم بافلاسه (او) على (ملى) غنى لان الدين ليس بمال بل وصف فى الذمة لايتصور قبضه حقيقة ❊ افلاسيله حكم اولنان فقير وياغنى اوزرنده دينى اولان كسه مالم يوقدر ديو يمين ايتسه حانث اولمز زيرا دين ماكده هرنقدر مال ايسه‌ده حالا مال دكلدر بلكه حقيقةً قبضى متصور اولميان ذمتنده بروصفدر بناءً برين فقهاء ان الديون تقضى بامثالها ديديلر يعنى دين امثاليله قضا اولنور كه مقبوض قابض اوزره مضموندر زيرا قابض على وجه التملك قبض ايتكله حق صاحبنك كندونك اوزرنده

اولان دينى آنك مثلى اولدى ❊ فروع قال لغيره والله لتفعلن كذا فهو حالف فان لم يفعله المخاطب حنث مالم ينو الاستحلاف ❊ بركمسه برآخر كسه‌يه والله شو شيئى ايشله‌يه جكسك ديسه اول كسه حلف ايتمش اولور ايمدى مخاطب آنى ايشلمسه كندوسى حانث اولور مادام قول مشروحيله استحلافه نيت ايتمديسه ❊ قال لغيره اقسمت عليك بالله اولم يقل عليك لتفعلن كذا فالحالف هو المبتدئ مالم ينو الاستفهام ❊ بركسه برآخر كسه‌يه بن سنك اوزريكه الله عظيم الشانه قسم ايدرمكه البته شوفعلى ايشليه جكسك ديسه وياعليك يى ديسه امدى انجق اشبو قائل حلف ايتمش اولور اكر بوكلاميله همزهٔ استفهام تقديريله استفهام مراد ايتمزسه لكن كندى حلفندن استفهامك برمعناسى يوقدر ❊ واوقال عليك عهد الله ان فعلت كذا فقال نعم فالحالف المجيب ❊ بركسه برينه اكر شونى ايشلرسك الله تعالى‌نك عهدى اوزريكه اولسون ديوب اول دخى جوابنده نعم ديسه بس بونده حالف مجيبدر سؤال جوابده معاد اولمغله مبتدى‌يه برشى لازم كلمز هرنقدر كندوسى يمينه نيت ايدرسه ده ❊ لايدخل فلان داره فيمينه على النهى ان لم يملك منعه والافعلى النهى والمنع جميعا ❊ بركسه فلان كسه منزلمه دخول ايتمسون ديو حلف ايلسه ايمدى بونك يمينى فعلا منعه مقتدر اولمزسه قولله نهى اوزره‌در واكر فعلا منعنه قادر اولورسه ايمدى يمينى نهيله منعك ايكيسنك اوزرلرينه‌در بوندن فهم اولنان ايكيسنك جمعيدر لكن ظاهر اولان فقط فعلا منع بولنمغله بار اولمقدر هرنقدر نهى اولمزسه‌ده ❊ آجر داره ثم حلف انه لايتركه فيها بربقوله اخرج ❊ بركسه دارنى برغيرى كسه‌يه ايجار ايدوب بعده آنى دارنده ترك ايتمم ديو يمين ايلسه اكا اخرج قوليله يميننده بار اولور زيرا ملك منفعت مستأجرك اولمغله مالك اولمديغى شيئه حلف ايتمش اولدى وبوندن ظاهر اولان قوله صرف اولنان يمين نهيه خاص دكلدر ❊ لايدع ماله اليوم على غريمه فقدمه للقاضى وحلفه بر ❊ بوكون مالى غريم اوزره ترك ايتمم ديو يمين ايدن آنى قاضى‌يه تقديم وتحليف ايلسه يميننده بار اولور زيرا كندونك مالى ظاهر اولمديكه حتى آنى ترك ايليه ايمدى برممكن اولمدى وياخود مالنى ترك ايتمدى بلكه قاضى كندويى مطالبه‌دن منع ايلدى ❊ قيل له ان كنت فعلت كذا فامرأتك طالق فقال نعم وقد كان فعل طلقت ❊ بركسه‌يه سن شوفعلى ايشلدكسه عورتك بوش اولسونمى دينلدكده جوابنده نعم ديوب حالبوكه اول فعلى ايشلمش اولسه عورتى بوش اولور سؤال جوابده معاد اولمغله ❊ وفى الاشباه القاعدة الحادية عشرة السؤال معاد فى الجواب قال امرأة زيد طالق او عبده حرا وعليه المشى لبيت الله تعالى ان فعل كذا وقال زيد نعم كان حالفا الى آخره ❊

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اشباهده مذكوردركه اون برنجى قاعده سؤال جوابده اعاده اولنمشدر يعنى
كلام سابق كلام لاحقده معاددر ديمك هر نقدر حقيقة سؤال وجواب
اولمزلر ايسه‌ده بركسه زيد اكر شوفعلى ايشلرسه عورتى بوش وياعبدى حرويا
بيت اللهى ماشيا زيارت اوزرينه واجب اولسون ديوب اول دخى نعم ديسه حلف
ايتمش اولور ❊ ادعى عليه فحلف بالطلاق ماله عليه شئ فبرهن بالمال حنث
به يفتى ❊ بركسه برآخر كسه‌دن برمقدار حق دعوى ايدوب اول دخى
انكار وبنده برشيئك يوقدر ديو طلاقه يمين ومدعى كندوده مالك اولديغنه
اقامهٔ بينه وقاضى حكم ايلسه يميننده حانث اولور وبوقولله افتا اولنور هرنقدر
شاهد زور ايله اولورسه‌ده لكن برأة ذمتى معلوم اولورسه ظاهر اولان ديانة
عدم حنثيدر ❊ حلف ان فلانا ثقيل وهو عندالناس غير ثقيل وعنده ثقيل لم يحنث
الاان ينوى ماعندالناس ❊ بركمسه فلان ثقيلدر ديو حلف ايدوب حالبوكه
اول كمسه عندالناس ثقيل اولميوب حالفك قتنده ثقيل اولسه حانث اولمز
الانيتى عندالناس ثقيلدر ديمك اولوب قصده اوبله اولمسه حانث اولور ❊ لايعمل
معه فى القصارة مثلا فعمل مع شريكه حنث ومع عبده المأذون لا ❊ بركسه
فلانله مثلا قصارلق صنعتنده ايشلم ديوب اول كسه‌نك شريكيله معا ايشلسه
حانث اولور واكر عبد مأذونيله برابر ايشلرسه حانث اولمز محلوف عليهك كندى
مالنه مالك اولمديغندن حتى مزبور عبدك دينى اولورسه آنك ايچون بيع اولنور
❊ لايزرع ارض فلان فزرع ارضا بينه وبين غيره حنث لان نصف الارض
تسمى ارضا بخلاف لاادخل دارفلان فدخل المشتركة اذالم يكن ساكنا والله تعالى
اعلم ❊ فلان كمسه‌نك تارلاسنده زراعت ايتم ديو حلف ايدوب آنكله غيرى كمسه
بينده مشتركه اولان ارضده زراعت ايتسه حانث اولور زيرا ارضك نصفنه ده ارض
تسميه اولنور امافلان كمسه‌نك دارينه دخول ايتم ديو حلف بعده آنك دار
مشتركه‌سنه دخول ايدوب وداده ساكن اولمزسه صورت مشروحه‌نك خلافنه‌در
اماساكن اولورسه كندونك دارى اولمش اولور زيرا مستأجره يه عام اولجق محلوف عليهك
ساكن اولديغى مشتركه‌يه شمولى بالطريق الاولى‌در والله سبحانه وتعالى اعلم
بالصواب واليه المرجع والمآب

❊(كتاب الحدود)❊

ايضاح الاصلاحده بيان اولديغنه نظرا حدود التى نوعدر برى حدزنا
وبرى حدشربكه خمره مخصوصدر وبرى حدسكردرسائر مسكراتده‌ده اولور وكميتلرى بردر

(وحدقذف)

وحدقذف وحدسرقت وحدقطع طريقدر ❊(هو) لغة المنع وشرعا (عقوبة
مقدرة وجبت حقالله تعالى) زجرا فلاتجوز الشفاعة فيه بعدالوصول للحاكم وليس
مطهرا عندنا بل المطهر التوبة واجمعوا انها لاتسقط الحد فى الدنيا ❊
حد لغتده منع معناسنه‌در بنأ عليه بواب وزندانجى يه حداد ديلمور وشرعده
حدى موجب افعال قبيحه‌يه اقدامدن عبادى زجر ومنع ايچون الله تعالينك
حقى اوله‌رق كه كندويه تعظيما وامرنه امتثالا فرض قيلنان عقوبة مقدره‌در
رجمده تقدير موتله سائرلرنده اسواط آتيه ايله‌در عقوبت انسانك
جنايتندن ناشى مستحق اولديغى كندويه لاحق اولان المدر آخرتده كنه عقاب
دنياده كنه عقوبت اطلاق اولنور بحرده مسطوردركه تحقيق اوله‌رق حدود
قبل الفعل موانعلردركه كندولرينك مشروعيتلرينه بعد العلم زواجردركه
عبادى افعال شنيعه‌يه اقدامدن منع ايدر وبعد الفعل حدى اجرا كندويى
عودتدن منع ايدر وكندونك مشروعيتنك منافع وفوائدى كافهٔ ناسه عائد
وحكم اصليسى عباد اللهك متضرر اوله‌جغى شيلردن انزجار وبلاد اسلاميه‌يى
فساد وفتنه‌دن وقايه وصيانتدر بس حد واجب اولان حقوق اللهدن
اولديسه جانى حضور حاكمه واصل وجنايتى ثابته اولدقدنصكره كندوده
شفاعت جائز اولمز اما قبل الوصول والثبوت جائزدر وحنفيه قتنده حدك
اجراسى كناهدن مطهر دكلدر بلكه اصل مطهر توبهٔ نصوحدر وحدك مطهر
اولمسنه قائلده چوقدر وتوبه‌نك دنياده حدى اسقاط ايتمسنه فقها اجماع
واتفاق ايتمشلردر ❊(فلا تعزير) حد لعدم تقديره (ولاقصاص حد) لانه
حق الولى ❊ امدى حد تعريف مشروحله تعريف اولنديسه تعزيرك كندوسى
حد دكلدر كندوده تقدير اولمغين بعضك تعزيرك اقلى اوچ واكثرى اوتوز
طقوز سوطدر ديو بيانلرى اشبو كندوده تقدير يوقدر قولنه منافى دكلدر
زيرا اقل ايله اكثرك ميانه‌لرنده تقدير يوقدر وبعضا تعزير بلا ضربده اولور
وقصاصده ولينك حقى اولمغله حد اولمدى وامامين همامين رحمهما الله تعالى
عندلرنده قصاص مقتولك حقيدر بطريق الخلافة ورثه‌يه انتقال ايتمه‌در بلكه
بعضا ولى اولميوب حقنى سلطان استيفا ايتمكله اولى اولان لانه حق العبد ديمك ايدى
❊(والزنى) الموجب للحد (وطئ) وهو ادخال قدر حشفة من ذكر (مكلف)
خرج الصبى والمعتوه (ناطق) خرج وطئ الاخرس فلاحد عليه مطلقا للشبهة
واما الاعمى فيحد للزناء بالاقرار لا بالبرهان شرح الوهبانية ❊ حدى ايجاب ايدن
زنا دار اسلامده واطئك ملكندن وملكى شبهه‌سندن خالى حالا ويا ماضيا
مشتهات عورتى اوك طرفندن كندى رضاسيله ناطق صاحبى اولان مكلفك

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

وطئيكه ذكرندن حشفه مقدارينى ادخالدر وياخود طرفيندن هر برينك تمكينيدر زنا قرآن عظيم الشانده وارد اولديغى وجه اوزره اهل حجاز لغتنده قصر ايله دريا ايله كتب اولنور وياخود نجد لغتنده قصر ايله الفله املا اولنور وشارح رحمه الله تعالى الموجب للحد قوليله اشارت ايدركه بو مقامده زنادن مراد مجرد حرمتى ايجاب ايدن زنا دكلدر اكر اويله اولسه مثلا بركسه‌نك كندى اوغلونك جاريه‌سنى وطئ و بونك امثالى موجب حد دكل ايكن داخل اولمق لازم كلور مكلف قيديله صبى ومعتوه ومجنون ناطق قيديله اخرس خارج قالدى امدى اخرسك اوزرينه حد لازم اولمز زنانك ثبوتى كرك كندونك اشارتيله ويا برهانله اولسون اقرارده عدم صراحت وبرهانده شبهه ادعاسى شبهه‌سنه بناً اعمايه زنا ايچون اقراريله حد اجرا اولنور برهانله اولنمز و بحرده اعمايه اقراريله وشهادتله حد اجرا اولنور ديو مذكوردر ﴿ (طائع فى قبل مشتهاة) حالا اوماضيا خرج المكره و الدبر ونحو الصغيرة (خال عن ملكه) اى ملك الواطئ (وشبهته) اى فى المحل لا فى الفعل ذكره ابن الكمال و زاد الكمال (فى دار الاسلام) لانه لاحد بالزنى فى دار الحرب ﴾ فى قبل وطئه متعلقدر قبل بانك ضمى وسكونيله ده لغتدر قبل انسانه خاص اولمغله فرج تعبير اولنمدى وماضيده مشتهات عجايزدر مكرهله دبرده نشر مرتب واردر وصغيره‌نك امثالى ميته وبهيمه‌در طايعله مكره قبل ايله دبر وامثالى خروج ايلدى خال قبلنك صفتيدر يعنى واطئك ملك يمينده وملك نكاحندن وشبهه ملككه محلده شبهه‌دن خالى وطئ ديمك شبهه ملك يمين اوغلونك ويامكاتبنك ويا مأذون مديون عبدنك جاريه‌سنى وطئ كبيدر شبهه ملك نكاح فعلده شبهه ايله وطئكه مثلا شاهدسز عقد ايتديكى عورت ويا مولاسندن اذنسز عقد اولنان جاريه ومطلقه ثلاثى عدتده وطئ كبيدر شبهه فعلده حل ظنيله اولورسه حد ايجاب ايتمز يوقسه ايدر توهمندن ناشى شارح شبهه فعلى ماقبلندن استثنا ايتدى اماشبهه محلده مطلقا حد ايجاب ايتمز شبهه ملكى شارح اكا تخصيص ايتدى ودار حربده حد زنا اجرا اولنمغله دار اسلامله تقييد اولندى ﴿ (اوتمكينه من ذلك) بان استلقى فقعدت على ذكره فانهما يحد ان لوجود التمكين (اوتمكينها) فان فعلها ليس وطئا بل تمكين فتم التعريف وزاد فى المحيط العلم بالتحريم فلو لم يعلم لم يحد للشبهة ورده فى الفتح بحرمته فى كل ملة ﴾ وياخود حدى موجب زنا زوجك وطئه تمكينيدر امدى زوج ارقه‌سى اوزره ياتوب عورت ذكرينك اوزرينه اوتورسه كندودن تمكين بولنمغله ايكيسنه‌ده حد اجرا اولنور وياعورتك وطئه زوجى تمكينيدر زيرا عورتك فعلنه وطئ اطلاق اولنمز بلكه تمكين دينور بوكا كوره كندويه

زانيه تسميه‌سى مجازا اولور پس بومقامده زنانك تعريفى تمام اولدى ومحيطده تحريمه علميده زياده ايلدى يعنى زنانك حرام اولديغى معلومى اولمزسه كندويه حد ايجاب ايتمز ديدى شبهه اولمغله زيرا { ادرؤا الحد بالشبهات } حديث شريفى وارد اولمشدر وفتح قدير صاحبى جميع اديانده حرمتى ثابته اولمغله محيطك حرمته علم شرطدر كلامنى رد ايلدى لكن رد ده پك ظاهر دكلدر ﴿ (ويثبت بشهادة اربعة) رجال (فى مجلس واحد) فلو جاؤا متفرقين حدوا (بلفظ الزناء لا) مجرد لفظ (الوطئ والجماع) وظاهر الدرر ان مايفيده معنى الزناء يقوم مقامه ﴾ زنا مجلس واحدده زنا لفظيله درت كسه‌نك شهادتلريله ثابت اولور فقط وطئ ويا جماع لفظيله ثابت اولمز فعل حرامه دال اولان انجق زنا لفظى اولمغله امدى مجلس واحدده اولميه‌رق شاهدلر بربر شهادت ايتسه‌لر كندولرينه حد قذف اجرا اولنور اما بربر كلوب محضر شهودده جمع اولوب قاضينك حضورينه واحد ابعد واحد دخول ايتسه‌لر ضرر ايتمز شهادتلرى مقبوله اولور ودررده اولان كلامك ظاهرى زنا معناسنى افاده ايدن لفظ آنك مقامنه قائم اولور ﴿ (ولو) كان (الزوج احدهم اذالم يكن) الزوج (قذفها) ولم يشهد بزناها بولده للتهمة لانه يدفع اللعان عن نفسه فى الاول و يسقط نصف المهر لوقبل الدخول ونفقة العدة لوبعده فى الثانية ظهيرية ﴾ وشاهدلرك برى هرنقدر مزنيه‌نك زوجى اولورسه‌ده اولور اكر كندويه قذف ايتمش اولميوب وزوجك كندونك ولديله عورتك زناسيله شهادت ايتمش دكلسه زيرا قذفى صورتنده زوج كندى نفسندن لعانى دفع وشهادتنه كوره قبل الدخول ايسه مهرك نصفنك وبعد الدخول ايسه نفقه عدتك اسقاطى تهمتلرى واردر مهرك سقوطى فرقت عورت جانبندن اولديغنه مبنيدر ﴿ (فيسألهم الامام عنه ماهو) اى عن ذاته الشرعية وهو الايلاج عينى (وكيف هو واين هو ومتى زنى وبمن زنى) لجواز كونه مكرها اوبدار الحرب اوفى صباه اوبامة ابنه فيستقصى القاضى احتيالا للدرأ ﴾ امدى امامكه سلطان ويانائبى زنانه شيدر ديو كندونك ذات شرعيه‌سندنكه حقيقت وتمام ماهيتندن تمام شاهدلردن سؤال ايدر اول ده مصنف مرحومك وطئ مكلف الخ تعريفندن منفهم اولان ايلاجدر بوكا كوره { العينان تزنيان واليدان تزنيان } حديث شريفنده‌كى كوزك واللك واياغك زنالرى خارج قالدى آنلره زنا اطلاقى توسعادر ونه كيفيتله اولدى طوعامى وياكرهامى ونه محلده اولدى دار حربده‌مى ويادار اسلامده‌مى ونه وقتده زنا ايتدى حال صباوتنده‌مى ويا آوان بلوغنده‌مى قنغى عورتله زنا ايتدى اوغلونك جاريه‌سيله‌مى وياكندونك معتده‌سيله‌مى وياجنبيه ايله‌مى ديو حدك

دفعنه حیله ایچون قاضی سؤالده استقصا واستکناه ایدر کرها ویاداره حربده
ویاحال صباوتنده ویااوغلونك جاریه سیله اولمسی احتمالندن ❊ (فان بینوه
وقالوا رأیناه وطئها فی فرجها کالمیل فی المکحلة) هو زیادة بیان احتیالا للدرء
(وعدلوا سرا وعلانیة) اذا لم یعلم بحالهم (حکم به) وجوبا وترك الشهادة به اولی
مالم یتهتك فالشهادة اولی نهر ❊ قچان قاضینك شاهدلردن وجه مشروح
اوزره سؤالنك جوابنده آنلرده زنایی بیان ایدوب بلی بز اول کسه‌یی
سرمه‌دانلقده میل دکبی اول عورتی فرجنده وطئ ایتدی کوردك دیوب
وکندولری نه شکل کسه‌لر اولدیغنی قاضی بلمیوب شاهدلری سرا وعلنا تعدیل
وتزکیه اولنورلر حق ظاهر اولسون ایچون قاضی زانی‌یه فرض اوله‌رق حد ایله
حکم ایدر کالمیل فی المکحلة قولی درئه حیله ایچون بیان زیاده‌در واشبو زنا حقنده
اولان شهادتی شاهده ترك اولی والیقدر مادام زانی هتك حرمت ایدوب هیچ
آره میوب لاابالی معاذالله تعالی حلال کبی آچقدن ایتزسه واکر بویله
ایدرسه شهادت اولی اولور زیرا شارعك مطلوبی یریوزینی معاصی وفواحشدن
حفظ وحمایه اولوب بودخی عبد متهتك حقنده اجرای حد ایله اولمغله امامتهتك
اولمیوب بعض نادرا وقوع بولدقده { من ستر مسلما ستره الله تعالی فی الدنیا
والآخرة } حدیث شریفنك دلالت ایتدیکی ستر مندوبی تحقیقا شهادت بالزناء
خلاف اولی اولور که مرجع کراهت تنزیهیه‌در وقضا مجلسنك ماعداسنده
شاهدك زنایی ذکری غیبت منزله‌سنده‌در ❊ (ویثبت) ایضا (باقراره) صریحا
صاحیا ولم یکذبه الآخر ولا ظهر کذبه بجبه اورتقها ولااقر بزناه بخرساء اوهی
باخرس لجواز ابداء مایسقط الحد ولواقر به اوبسرقة فی حال سکره لاحد
ولوسرق اوزنی حد لان الانشاء لایحتمل التکذیب والاقرار یحتمله نهر (اربعا
فی مجالسه) ای المقر (الاربعة) ❊ شهادة مشروحه ایله زنا ثابت اولدیغی کبی
زانینك درت مجلسده درت کره صریحا که اخرسکی مثلو اشارتله اولمسین
وآیلقلغی حالنده که سکری حالنده اولمیه‌رق وکندوبی اخرکه عورت تکذیب
ایدوب مثلا بنی تزوج ایلدی ویاخود کندوسنی اصلا کورمدم وبلمدم دیوب
وکندونك مجبوبیتیله ویاعورتك رتقا اولمسنی نسوانك اخباریله کذبی ظاهر
اولمیوب وخرساء اولان عورتله وعورت اخرسله زناسنی اقرار ایتمکسزین
کندونك اقراریله ده ثابت اولور واخرس اوزرینه اقرارك عدم صحتی کندودن
حدی اسقاط ایدر برشیئك ظهوری جائز اولدیغنه مبنیدر ماعداسنده شبهه
محلی اولدقلریدر ایمدی برکسه زنایی ویاسرقتی سکری حالنده اقرار ایلسه
کندویه حد لازم اولماز اما سکران ایکن سرقت ویازنا ایدوب وبینه ایله

اوزرینه ثابت اولسه حد لازم اولور زیرا سکری حالنده شاهدلرك معاینه
ایتدکلری زنا وسرقتی انشای تکذیبه محتمل دکللردر اما اقرارك تکذیبه احتمالی
واردر ومقرك درت اقرارینك هر برلری برکونده ویاهر بری برماهده اولسه‌ده
اولور ❊ (کلما اقر رده) بحیث لایراه (وسأله کما مر) حتی عن المزنی بها لجواز
بیانه بامة ابنه نهر (فان بینه) کما یحق (حد) فلا یثبت بعلم القاضی ولا بالبینة
علی الاقرار ولوقضی بالبینة فاقر مرة لم یحد عند الثانی وهو الاصح ولواقر
اربعا بطلت الشهادة اجماعا سراج ❊ ومقر مزبور هر نه زمانکه زنایی حضور
قاضیده اقرار ایدرسه آنی قاضی کورمیه جك محله رد ایدر وبواقراری ایتمه
غالبا بکا جنون اصابت ایتمشدر دیو وماسبقده مرور ایتدیکی وجه اوزره
ماهیتندن وکیفیتندن ومزنیه سندن ومکانندن سؤال ایدرکه حتی اوغلونك
جاریه سیله دیو بیانی جائز اولمغله ایمدی برمنوال مشروح درت کره سؤال
وجوابله ثابت اولدیغی کبی زنایی اقرار وبیان ایدرسه بلا حکم کندویه
حد اجرا اولنور پس زنانك ثبوتی بینه ویا اقرار ایله اولدیسه علم قاضی ویااقراری
اوزره بینه اقامه ایتمکله ثابت اولمز زیرا اقرارینی انکار ایدرسه رجوع ایتمش
اولور واکر اقرار ایدرسه بینه‌یه اعتبار اولنمز زنا بینه ایله قضا وحکم
اولندقدن صکره بردفعه اقرار ایلسه امام ثانی‌یه کوره حد اجرا اولنمز اصح
اولان قولده بودر اصحك مقابلی امام محمدك حد اجرا اولنور قولیدر واکر
درت کره اقرار ایدرسه شهادت اجماعا باطله اولور واقراریله عملا حد اجرا
اولنور ❊ (ویخلی سبیله ان رجع عن اقراره قبل الحد اوفی وسطه ولو)
رجوعه (بالفعل کهربه) بخلاف الشهادة ❊ مزبور مقر حددن مقدم
ویااثنای حدده اقرارندن رجوع ایدرسه سبیلی تخلیه اولنور رجوعی
هرنقدر فراری کبی فعلله اولورسه‌ده اماشهادت اقرارك خلافنه‌درکه بونده
اثنای رجمده قاچارسه آرقه‌سنه دوشوب اخذ وکرفت ایدر ❊ (وانکار
الاقرار رجوع کما ان انکار الردة توبة) کما سیجیء ❊ وزنایی اقرارندن انکاری
رجوعدر ردتی انکاری توبه اولدیغی کبی نتکم باب الردده کلور ❊ (وکذا یصح
الرجوع عن الاقرار بالاحصان) لانه لما صار شرطا للحد صار حقا لله تعالی
فصح الرجوع عنه لعدم المکذب بحر ❊ وبنه بویله احصان ایله اقراردن
رجوع صحیح اولور زیرا احصانکه تزوج حدکه رجمه شرط اولمغله حق الله
اولدیده کندوبی مکذب بولنمدیغندن آنك اقرارندن رجوعی صحیح اولدی
اماحق عبد اولان قصاص وحدقذفی اقراردن رجوع بونك خلافنه‌در بونده
مکذب بولنمغله ❊ (و) کذا عن (سائر الحدود الخالصة) لله کحد شرب

وسرقة وان ضمن المال ✽ يعنى بويله حد شرب وحد سرقت مثللو سائر
حق الله ايچون اولان حدودلرى اقراردن رجوع صحيح اولور هرنقدر مالى
متضمن اولورسه ده ✽ (وندب تلقينه) الرجوع (بلعلك قبلت اولمست اووطئت
بشبهة) لحديث ماعز ✽ زنايى اقرار ايدن كمسه يه اقراردن رجوعى كندويه
تلقين ايدوب سن زنا ايتمز سكز غالبا تقبيل ويالمس وياشبهه ايله وطئ ايتديكز
ديمك مندوب قيلندى ماعز بن مالك الاسلمى حقنده وارد اولان حديث شريفه
بناءً كه مشاراليه فاطمه ويامنيره ويامهيره نام برعورتله زنا ايدوب بعده حضور
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمده اقرار ايتدكده سعادتله تلقين رجوع
بيورديلركه { لعلك قبلت اوغمزت اونظرت } ديديلر يعنى سندن زنا
مأمول دكلدر مرجودركه اوپديكز وياصتوب صقشدر ديكز ويانظر ايتديكز
ديمك ✽ (ادعى الزانى انها زوجته سقط الحد عنه وان) كانت (زوجة
للغير) بلا بينة ✽ زانى مزنيه سنى بلا بينة بنم عورتمدر ديو ادعا ايتسه
كندودن حد ساقط اولور هرنقدر برآخر كمسه نك زوجه سى اولورسه ده
✽ (ولو تزوجها بعده) اى بعد زناه (او اشتراها لا) يسقط فى الاصح
لعدم الشبهة وقت الفعل بحر ✽ بركمسه مزنيه سنى آنكله زناسندنصكره
تزوج ويا اشترا ايلسه زناسى وقتنده شبهه اولمغله قول اصحده حد ساقط
اولمز ✽ (ويرجم محصن فى فضاء حتى يموت) ويصطفون كصفوف الصلاة لرجمه كلما
رجم قوم تنحوا ورجم آخرون ✽ محصن صادك فتحيله تزوج معناسنه اولان
احصن فعلندن اسم فاعلدر كندوده اسم فاعل اسم مفعول صيغه سى اوزره
استعمال اولنان كلمه لردندر كلامده اطاله ايتدى معناسنه اولان اسهب فعلندن
مسهب وافتقر معناسنه اولان الفج فعلندن ملفج كبى يعنى اوزرينه نكاح
گچمش اولان كمسه برخالى مكان واسعده وفات ايده نه دك رجم اولنور و ناس رجم
ايچون نماز صفلرى كبى صف اولورلر قچانكه برطائفه رجم ايدوب طاشلرى
قتلنى قصد ايدرك رمى ايتدكده آنلر تبعد ايدوب ديكر كمسه لر رجم ايدرلر
✽ (فلو قتله شخص اوفقأ عينه بعد القضاء به فهدر) وينبغى ان يعزر لافتياته
على الامام نهر (و) لو (قبله) اى قبل القضاء به (يجب القصاص فى العمد
والدية فى الخطأ) لان الشهادة قبل الحكم بها لاحكم لها ✽ ايمدى اوزرينه
اجراى حد ايله حكم اولنان كمسه يى برآخر كمسه قتل وياكوزنى چيقارسه
آنك دمى وچشمى هدردر لايق اولان آنك امام اوزره تعديسنه بناءً تعزير
اولنمقدر واكر رجميله حكمدن مقدم قتل ايدرسه عمدا ايسه قصاص
خطأ ايسه ديت لازم اولور شهادتك كنديله حكم اولنمزدن مقدم حكمى اولمغله

والشرط بداءة الشهود به) ولو بحصاة صغيرة الا لعذر كمرض فيرجم القاضى
بحضرتهم ✽ واشبو رجمى اجراده شرط شاهدلرك كندولرينك بالذات
بدأ ومباشرتلريدر هرنقدر كوچك طاشلر ايله اولور ايسه ده بعض اولورك
شاهدلك اداء شهادته جسارتى اولور ورجمه مباشرتى استعظام ايتمكله
رجوع ايدر الامرض مثللو برعذره مبنى رجمدن شاهدلر عاجز اولورلرسه قاضى
كندولرينك حضورلرنده رجمه مبادرت ايدر ✽ (فان ابوا اوماتوا
اوغابوا) اوقطعوا بعد الشهادة (اوبعضهم سقط) الرجم لفوات الشرط ولايحدون
فى الاصح ✽ واكر شاهدلرك جمله سى ويابعضيسى رجمدن امتناع ويا وفات ايدوب
ويا غائب اولسه لر ويابعد الشهادة يدلرى قطع اولنسه بدأة شهود شرطى فوت اولمغله
رجم ساقط اولور واباصورتنده قول اصحده شاهدلرك امتناعلرى صراحة رجوع اولمغين
كندولرينه حد قذف اجرا اولنمز وبونده رجمك سقوطى ✽ (كما لوخرج بعضهم
عن الاهلية) للشهادة (بفسق اوعمى اوخرس) اوقذف ولو بعد القضاء لان الامضاء
من القضاء فى الحدود وهذا لو محصنا ماغيره فيحد فى الموت والغيبة كما فى الحاكم ✽ فسق
وياعمى وياخرس وياقذف كبى بعض نسنه لر ايله شاهدلرك بعضيسى شهادته اهليتلرندن
خروجلرنده رجمك سقوطى كبيدر وحدودده امضا كه حدك شهادتك
عقيبنده بالفعل وقوعى قضادندر امدى قضانك عقيبنده حدى اجرا ايتميوب
بعده شهادتله عملدن برمانع ظهور ايتسه كانه قضا اصلا وجوده كلممش اولمغله مزبور
اهليتدن خروج هرنقدر بعد القضا اولسه ده اولور واشبو مسئله مشروحه ده
حدك سقوطى اكر زانى محصن اولورسه اولور اما آنك غيريده شاهدلرك
موتى وغيبوبتى صورتنده حد اجرا اولنور حاكم وفات ايدوب ويا غائب
اولسه حدك اجرا اولنديغى كبى بعض نسخه ده كافى الحاكم واقع اولمشدر
يعنى مضمون مشروح حاكم شهيدك كافى نام كتابندن منقولدر ديمك اولور
واقعا مسئله مرقومه آنده موجوده اولمغله اولى اولان بو نسخه اولمق كرك
✽ (ثم الامام) هذا ليس حتما كيف وحضوره ليس بلازم قاله ابن الكمال
وما نقله المصنف عن الكمال تعقبه فى النهر (ثم الناس) افاد فى النهر ان حضورهم
ليس بشرط فرميهم كذلك فلو امتنعوا لم يسقط ✽ شاهدلردنصكره امام
ويانائبى رمى حجاره ايدر اشبو بعد الشهود امامك رجمى واجب دكلدر نيجه
واجب اولور حضورى لازم دكلدر اشبو مضمونى ابن كمال ديدى ومصنف
نصفت نصابك كمالدن نقل ايتديكى امام رجمدن امتناع ايدرسه حد ساقط
اولور مضمونينه نهرده اعتراض ايتديكه بو كلام انجق شهود كبى امامكده
حضورينك وجوبى تسليم اولندقدنصكره تمام اولور صكره ناس رجم ايدر

وصاحب نهر افاده ایتدیکه ناسك حضورلری شرط اولمجق رمیلریده شرط اولمز
بنا برین ناس امتناع ایدرلرسه حد ساقط اولمز اعدی اجرتلری بیت المالدن
اعطا اولنه‌رق راجم استیجار اولنور ﴿ (ویبدأ الامام لو مقرا) مقتضاه
انه لو امتنع لم یحل للقوم رجمه وان امرهم لفوت شرطه فتح لکن سیجیٔ
انه لو قال قاض عدل قضیت علی هذا بالرجم وسعك رجمه وان لم تعاین الحجة
ویکره للمحرم الرجم وان فعل لایحرم المیراث ﴾ اکر زانی مقر اولورسه
رجمده امام ویا نائبی بدأ ایدر بونك مقتضاسی قاضی رجمدن امتناع ایدرسه
قومه آنی رجم حلال اولمز هرنقدر قاضی کندولرینه رجم ایدیکز دیو امر
ایدرسه‌ده شرطی اولان بدأ امام فوت اولمغله لکن قریبا کلورکه بر عادل
قاضی اشبو کمسه‌یه بن رجمله حکم ایتدم دیسه سکا کوره اکا رجم جائزدر هرنقدر
حجتکه برهان واقراری مشاهده ومعاینه ایتمز ایسکده وذی رحم محرم اولان
اقربایه رجم مکروهدر کندونك غیرینك رمیله مصلحت وجوده کلمکله
واکر رجم ایدرسه میراثدن محروم اولمز هرنقدر قتلنه سعی وقصد ایدرسه‌ده
﴿ (وغسل وکفن وصلی علیه) وصح انه علیه الصلاة والسلام صلی علی الغامدیة ﴾
ومرحوم بعد الوفات غسل وتکفین اولنوب اوزرینه نماز قیلنور ورسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلمك زناسنی اقراریله رجم اولنان غامدیه نام خاتونك
اوزرینه نماز ادا بیوردقلری صحیح ومرویدر ﴿ (وغیر المحصن یجلد مائة
ان حرا ونصفها للعبد) بدلالة النص والمراد بالمحصنات فی الآیة الحرائر ذکره
البیضاوی وغیره وذکر الزیلعی انه غلب الاناث علی الذکور لکنه عکس
القاعدة ﴾ اوزرینه نکاح وقوع بولمیان زانی‌یه یوز جلده اوریلسون حر ایسه
عبد ایسه نصفی اوریلور نصکه الله جلیلك { فعلیهن نصف ما علی المحصنات
من العذاب } قول معجز بیانلرینك دلالتیله اعدی عبارهٔ نص اناث حقنده
اولدی دلالتیله‌ده ذکور داخل اولدی نسایه مساوی اولدقلرینه بنا
دلالتده مسکوتك منطوقه مساواتی کفایت ایدوب اولویتی شرط دکلدر
وقاضی بیضاوی علیه رحمة الباری وسائر کبار مفسرین رحمهم الله تعالی
آیت کریمه‌ده محصناتدن مراد حرائردر بیوردیلر وزیلعی نظم مجیدده قاعدهٔ
مقرره‌که غلب الذکور علی الاناثدر عکسی اوله‌رق اناث ذکور اوزرینه
تغلیب اولندی دیدی حتی قاعدهٔ مقرره‌یه بنأ بر حربی عساکر اسلامیه‌دن
طالب زنهار اولوب امنونی علی بناتی دیسه ذکور تحت امانده داخل اولمز
اما امنونی علی بنی دیسه امان ذکور واناثه عام اولور ﴿ (و) العبد (لایحده
سیده بغیر اذن الامام) ولو فعله هل یکفی الظاهر لا لقولهم رکنه اقامة الامام

نهر (بسوط لاعقدة له) فی الصحاح ثمرة السیاط عقد اطرافها (متوسطا
بین الجارح وغیر المولم ﴾ سید کندی عبدینه امامك اذنسز حدی اجرا ایده‌مز
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك { اربع الی الولاة } بیوروب وحدودی
انلردن عد ایتدیکنه بنأ یعنی درت شی وارکه اجراسی والیلره مفوضدر دیمك
فرضا اغاسی حدی عبدینه کندوسی اجرا ایتسه کفایت ایدرمی ظاهر اولان
ایتمسیدر فقهانك حدك رکنی اقامت امامدر دیو بیانلرینه بنأ یعنی جرح
ایدوب یاره لیان ضربله والم ویرمیوب اغردمیان مابینده متوسط اوله‌رق
کندوده دوکم اولمیان قمچیله حدی امام ویا وکیلی اجرا ایدر صحاح جوهریده
ثمرة السیاط عقد اطرافها دیو مرسومدر یعنی قمچینك ثمره‌سی اطرافنده اولان
دوکملردر دیمك امدی عقده‌یه ثمره اطلاقی علی وجه الاستعاره ثمرهٔ
شجره‌دن مستعار اولور وجرح هلاکه مفضی اولوب والم ویرمامك
عدم انزجاری موجب اولمغله میانه‌لری امر اداولندی ﴿ (ونزع ثیابه
خلا ازار) لستر عورته (وفرق) جلده (علی بدنه خلا رأسه ووجهه
وفرجه) قیل وصدره وبطنه ولو جلده فی یوم خمسین متوالیة ومثلها فی الیوم
الثانی اجزأه علی الاصح جوهرة ﴾ عورت محلنی ستر ایچون محدودك ازاردن
ماعدا ثوبلری نزع اولنور حضرت علی کرم الله تعالی وجهه ورضی عنهك
حدودده تجرید ثیابله امر وفرمانلرینه بنأ وباشندن ووجهندن وفرجندن
ماعدا بدننك اوزرینه ضرب تفریق اولنورکه عضو واحده سوطك جمله‌سی
ضرب اولنمز تلفه مفضی اولمغله حدایسه زجر ومنع ایچوندر اتلاف واهلاك
ایچون دکلدر بعضیلر کوکسی وبطنیده ضرب اولنمز دیدیلر اشبو اعضایه
ضرب هلاکه مؤدی اولمغله واکر اللیسنی متوالیة بر کونده واول قدرینی ایکنجی کونده
ضرب ایتسه قول اصح اوزره اشبو بر کونده اللیشر اوله‌رق ایکی کونده یوز جلده
حدده کفایت ایدر ﴿ (و) قال علی رضی الله تعالی عنه (ضرب الرجل قائما)
والمرأة قاعدة (فی الحدود) والتعازیر (غیر ممدود) علی الارض کما یفعل فی زماننا
فانه لایجوز نهر وکذا لایمد السوط لان المشترك فی النفی یعم ابن کمال ﴾ حضرت علی
کرم الله تعالی وجهه ورضی عنه بیوردیلرکه حدود وتعازیرده رجل آیاق
اوزره ارضه مد اولنمقسزین وعورت قاعده اوله‌رق ضرب اولنور ارض اوزره
القایله باخصوص باشندوآیاغنه آدم اقعادیله فی زماننا ظلمه‌نك ایشلدکلری مثللو
حدود اللهی اجرا جائز وروا دکلدر بغیر حق نیجه مظلوم ومساکینی هیئت
مشروحه اوزره ضرب ایدن ظلمه وجبابره اوزرینه اولسون الله عظیم الشانك
وملائکه‌نك وناسك جمله‌سنك لعنتی وغیر نفیده مشترك اولان ممدود عام اولمغله

ينه بويله سوطده مداولنمزكه ضارب سوطى باشندن يوقارو رفع ايتمز وبابعدالضرب سوطى عضـو اوزره مد ايتمز ايمـدى غير ممـدود قولنده احتمال اوچ اولدى ﴿ (ولاتنزع ثيابها الاالفرو والحشـو وتضرب جالسـة) لمار وينـاه ﴾ وكشف عـورتدن تحرزا حـدك اجراسى زمانـنـده عورتك اثوابى نزع اولنمز الاكورك وايچلك نزع اولنور بونلر جسده المك تأثيرنه مانع اولدقلرينه بنأ وذكرى سبقت ايدن حضرت على كرم الله تعالى وجهه ورضى عنهك اثرينه بنأ عورت جلوس حالنـده ضرب اولنـور ﴿ (و يحفر لها) الى صـدرها (فى الرجم) وجاز تركه لسترها بثيابهـا و (لا) يجوز الحفر (له) ذكره الشمنى ولايربط ولايمسك ولوهرب فان مقرالايتبـع والااتبـع حتى يمـوت كامر ﴾ وحين رجمـده عورتك كوكسنه وياكوبكنه قدر برچقور حفر اولنور وثو بيـله سترنه بنأ حفرى تركـده جائز در ور جـله حفر جائز دكلـدر بونى شمـنى ذكـر ايلـدى وربط وامسـاكـده اولنمز لكن طور ميوب امتناع ايدرسه برعموده ربط ويا امسـاكـده بأس يوقدر واكر مرجـوم قاچارسه اكر رجمى كندونك اقراريله ايسه ارقسنه دوشلمز يوقسه وفات ايدهنهدك اتباع اولنور نتكم ماسبقده مرور ايلدى ﴿ (ولاجمع بين جلد ورجـم) فى المحصن (ولابين جلـد ونفى) اى تغريب فى البكر وفسره فى النهاية با لحبس وهو احسن واسكن للفتنة من التغريب لانه يعود على موضوعه بالنقض (الاسياسة) وتعزيرا فيفوض للامام وكذافى كل جناية نهر ﴾ متزوج حقنده جلد ايله رجـم بينـنـده جمـع يوقـدر صاحب شريعت عليه الصـلاة والسـلامدن ورودى اولمغـين دخى جـلد ايله نفى ميانه سنى جمـع يوقـدر نفيدن مراد اوزرينـه نكاح بگمين كمسـه حقنده تغريبدر وبكار حقنده اصحاب كزين رضـوالله تعـالى عليهم اجمعيندن مروى اولان نفيى نهايه ده حبسله تفسير ايلدى { اوينفوا من الارض } آيت كريمه سـنـده دخى حبسه حمل اولنديغى كبى واحسن اولانده بودر واشبو ديار آخره نفيدن حبس ايتمك فتنه يى پك اسكان ايدر زيرا تغريبده موضوعى اولان انزجار اوزره نقضله فساده عودت ايدر زيرا تغريبده عشـائر وقبائلندن استحيا منعدم اولمغله باب زنايى فتح واردر الاسياسة وتعزيرا جلدايله نفى جمع اولنور بونده وسائر هر برجنـايتده سياسة امامكه اولـوالامره مفوضدر اصل سياست ناسـى دنياده وآخرتده فوز ونجات بوله جقلرى طريقه ارشاددر بعضيلر سياستى مادهٔ فسادى حسم وقطع ايچون حكم شرعى اولان جنايتك جزاسنى تغليظدر ديو تعريف ايلديلر وسياست ايكى نوعدر مردوده در ظـالمه سى ومقبوله در عادله سى واشبو سياست بحثنك تفصيلى قاضى علاء الدين الاسـود الطرابلسى الحنفينك معين الحكام نام تأليفنده مصرحدر ﴿ (و يرجم

مريض زنى ولا يجلد) حتى يبرأ الاان يقع اليأس من برئه فيقام عليه بحر ﴾ زنا ايدن مريضـه رجم اولنور اتلافه مستحق اولمغله مرض سببيله منع اولنمز وجلدده اتلافه مستحـق اولمغين صحت بولنـه دك جلد اولنمز جلد مريضـك تلفنه مفضى اولمغله الاصحتـدن اميدقطع اولنورسه جلد اولنور لكن تحملنه كوره خفيفا ضرب اولنور زيرا خـبرده وارددركه رسـول الله صـلى الله تعـالى عليه وسلم سـعد ابن عباده برضعيف البنيه كمسـنه نك زناسنى اخبار ايلدكده سعادتله { اضربوه حـده } بيـورديلر اصحـاب كزين رضـوان الله تعالى عليهم اجمعين جـواب ايلديلركه پك ضعيفدر اكر كنـدويه حدى اجرا ايدرسـك تلف اولور ايمدى سعـادتله بيـوديلركه يوز ضـاللى برخرما صالقمنى اخذ ايدوب بعده آنكله بركره اورو كز راوى ديركه فرمـوده لرى اوزره اصحـاب كزين رضـوان الله تعالى عليهم اجمعين ايشلديلرو قهستانينك شرح تأويلا تدن نقلنه كوره حد زناده وسائر حـدودده قمچيـلرى جمع ايدوب جمـله سـنى بردن اورمق جائز در لكن هر برينك اصـابتى شرطيله ﴿ (و يقام على الحـامل بعد وضعها) لاقبله اصلا بل تحبس لوزناها ببينة ﴾ حامل اوزرينه حدبكلانوعيه حملنى وضعندنصكره اجرا اولنور كرك رجم وكرك جلد قبل وضع الحمل اجرا اولنمز بلكه زناسى بينـه ايله اثبـات اولنمش اولورسـه حملنى وضع ايدهنه دك حبس اولنور ﴿ (فان كان حدهـا الرجم رجمت حين وضعت) الااذا لم يكن للمولود من يربيه فحتى يستغنى ولوادعت الحبل يريتهـا النسـاء فان قلن نعم حبسهـا سنتين ثم رجمهـا اختيـار (وان كا ن ا لجلد فبعد النفـاس) لانه مرض ﴾ فحـان حاملك حـدى رجم اولورسـه حين ولادتنـده رجم اولنور الااولدى تربيـه ايدر كمسـه سى اولمزسـه مربيـدن مسـتغنى اولنه دك كوزه ديلور روايت اولنوكه غامديه نام برعـورت رسـول الله صلى الله تعـالى عليه وسلمك حضور دولتنه كاوب حامـل اولديغى حالده زناسنى اقرار وكندويه حـدك اجراسنى التمـاس ايتـدكده سعـادتله اول صـاحب شريعت بيورديلركه شمدى كت حملكى وضعدنصكره كل بس بعـد الولادة كلدكده ينه بيورديلركه كت ولدينى ارضـاع ايله حتى سـودن كسـنه دك بعد الفطـام چوجوغك النده برپارچـه اتمك ايله كلدى وديديكه ايشـته ولدى سـوددن قـطع ايتـدم طـعـام اكل ايديور امدى رسـول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اصحـاب كزين رضـوان الله تعـالى عليهم اجمعيندن بركسه يه ويروب كندولرينـه رجـله فرمان بيـوردقلرنده صدرنه دك برچقور حفر بعـده رجميله امر بيـوردقلرنده اصحـاب كزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين رجم ايتـديلر حتى خالد رضى الله تعـالى عنهك وجـه مباركنه دم اصـابت ايتدكده عورته

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

سب ایدوب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سبنی استماع بیوردقلرنده { مهلا
یاخالد فوالذی نفسی بیده لقدتابت توبة لوتابها صاحب مکس لغفرله } بیورروب
بعده اوزرینه مرور ایلدی وغسل اولنوب اوزرینه نماز قلندی یعنی یاخالد
سبده عجله ایتمه مهلت ویر بنم نفسم کندونك یدقدرتنده اولان ذات غفاره
قسم ایدرمکه اشبو خاتون برتوبه خالصه ایله توبه ایتدیکه
اکر اول توبه‌یی کومرك و باج اخذ ایدن کمسه دخی ایتسه البته کناهی عفو
ومغفرت اولنور ایدی واکر رجم اولنه جق عورت حمل ادعا ایدرسه قاضی
نسوانه کوسترر اکر حمل وار دیرلرسه ایکی سنه کندویی حبس ایدر بعده
رجم ایدر واکر حدی جلد اولورسه نفاسدن صکره اجرا اولنور نفاس مرض
اولمغله آندن برئ وقتنه تأخیر اولنور ﴿ (و) شرائط (احصان الرجم) سبعة
(الحریة والتکلیف) عقل و بلوغ (والاسلام والوطئ) وکونه (بنکاح
صحیح) حال الدخول (و) کونهما (بصفة الاحصان) المذکورة وقت الوطئ ﴾
رجمك احصانلك شرطلری شرحده ذکر اولنانلر ایله سکز اولور واشبو
شرط دیو ذکر اولنانلر احصاندر بری حریتدر امدی عبد کندی نفسنی زنادن
حفظ ایدر نکاح صحیحه مقتدر اولمغین محصن اولمدی و تکلیفدر که عقلله بلوغدر
بس مجنونله صبی‌نك فعللری اصلا زنا اولمغله کندولری عقوبته مستحق اولمدیلرده
حکم مزبوردن خارج قالدیلر واسلامدر امدی کافرده خارج قالدی { من
اشرك بالله فلیس بمحصن } حدیث شریفنه بنا أحین دخولنده صحیح اولان
نکاحله وطئدر امدی تزوج ایدوب ودخول بولنمیان وشاهدسز نکاحله وطئ
ایدن خارج قالدی ووطئ وقتنده زانیه‌نك صفت احصانك ذکری سبقت ایدن
شرطلر ایله اتصافلریدر امدی ذمیه وجاریه و یاصغیره و یامجنون مثللو محصنه
اولمیانلره دخول ایدن خارج قالدی بونده احصانك رجمله قیدلندیغی قذفك
احصاننده دخول ونکاح شرط اولمغین بوآنك غیری اولدیغنه مبنیدر ﴿ فالاحصان
کل منهما شرط لصیرورة آخربه محصنا فلو نکح امة اوالحرة عبدا فلا
احصان الا ان یطأها بعد العتق فیحصل الاحصان به لابما قبله حتی اوزنی
ذمی بمسلمة ثم اسلم لایرجم بل یجلد ﴾ زوجینك هر برینك محصن اولمسی آخرك
اول شی ایله محصن اولمسنه شرطدر یعنی احدهمانك احصانی دیکرك احصاننه
شرطدرکه شروط احصان ایکیسنده بردن بولنمق لازمدر بنا برین برکمسه
برجاریه ویابرحره برعبد نکاح ایتسه احصان تحقق اتمز الاجاریه‌نك ویاعبدك
عتقلرندنصکره وطئ بولنورسه اول بعد العتق بولنان وطئله احصان حاصل
اولور عتقدن مقدم مکی وطئله اولمزینه احدهمانك احصانی آخرك احصاننه

شرط اولدیغندن برذمی برمسلمه ایله زنا بعده شرف اسلامله مشرف اولسه رجم
اولنمز بلکه حد اولنور وقت فعلده محصن اولمغین عورت هرنقدر محصنه ایسه‌ده
﴿ وبقی شرط آخر ذکره ابن الکمال وهو ان لایبطل احصانهما بالارتداد فلو
ارتدا ثم اسلما لم یعد الا بالدخول بعده ولو بطل بجنون اوعته عاد بالافاقة وقیل
بالوطئ بعده ﴾ مارالذکر شروط احصاندن ابن کمالك ذکر ایتدیکی برشرط
بومقامده ذکر اولنمدی باقی قالدیکه زوجانك ارتدادلریله احصانلرینك
بطلانیدر امدی العیاذ بالله تعالی زوجان مرتد اولوب صکره مسلم اولسه‌لر
احصان انجق بعدالاسلام دخول ایله عودت ایدر وردتله اسلام ایکیسی
بردن بولنورلرسه تجدید عقدده محتاج اولمز واکر احصان جنون
ویاعتهله باطل اولورسه افاقتیله عودت ایدر بعضکه امام
ابی یوسف رضی الله تعالی عنه بعد الافاقه وطئله عودت ایدر دیدی
﴿ (و) اعلم انه (لایجب بقاء النکاح ببقائه) ای الاحصان فلو نکح فی عمره مرة
ثم طلق وبقی مجردا وزنی یرجم ونظم بعضهم الشروط فقال ﴾ ارباب کماله
پوشیده دکلدرکه احصانك بقاسیچون نکاحك بقاسی لازم دکلدر امدی برکمسه
مدت عمرنده برکره تزوج ایدوب بعده زوجه‌سنی تطلیق ویاوفات ایدوب
کندوسی مجرد اوله رق قالوب وزنا ایتسه رجم اولنور وبعض شاعر
ماهرلر شروط احصانی نظمله ذکر وبیان بیورمشلر (نظم) ﴿ شروط الاحصان
اتت ستة * فخذها عن النص مستفهما * بلوغ وعقل وحریة * ورابعها
کونه مسلما * وعقد صحیح ووطئ مباح * متی اختل شرط فلا یرجما ﴾
مصراع اول بحر رجزك مقطو عندندر باقیسی متقاربدندر درت کره فعولندر
بعض نسخه‌ده مصراع اول شروط الحصانة فی ستة واقعدر بوکا کوره بودخی
متقاربدن اولور حلبی متقاربدن اولسون دیو ناظمك مصراع اولنی فقلت
شرائط احصاننا ستة شطرنی تغیر ایتدم دیرملتقی شرحنده ابن وهبانك
شروط مشروحه‌یی جمع ایتدیکی نظم بلاغت شعاری بورسم اوزره
مسطوردرکه (نظم) * شرائط احصان به الرجم قرروا * بلوغ واسلام
وعقل بحر ر * نکاح صحیح والدخول بهابه * وکل من الزوجین بالوصف یذکر *
بعض نسخه‌ده عن النص یدلنده عن النظم واقعدر احصانك شرطلری التیدر انلری
سن فقهانك تصریح ایتدکلری نصدن استفهام ایدرك اخذ وضبط ایله بلوغ
عقل حریتدردر بخیسی مارالذکر بلوغ وماعطف علیهیله موصوف اولان
زوجانك هربرلرینك مسلم اولمسی امدی کونه ضمیری فقط زوجه راجع اولمدی
زیرا زوجانك هربرینك احصاننده آخرك احصانی شرطدردخی عقد

صحیح ووطئ مباحدر بس شروط مشروحه‌دن بری بولنمزسه رجم اولنمزلر ناظم شرطلرك ایکیسنی ذکر ایتمدی بری وقت دخولده احصانله اتصافلری ایکنجی ارتداد ایله احصانلرینك عدم بطلانیدر والله سبحانه وتعالی اعلم واستغفرالله العظیم

(باب الوطئ الذی یوجب الحد والذی لا یوجبد)

لقیام الشبهة لحدیث ادرؤا الحدود بالشبهات ما استطعتم ✻ اشبو باب حدی موجب وحدیث شریفه بناً شبهه نك قیامی قتنده حدی ایجاب ایتمیان وطئك بیان وتفصیلی بابیدر درء دفع معناسنه‌در یعنی سزلر وسعکز مقداری حدودی شبهه‌لر ایله دفع ایدیکز دیمك شبهه نك ثبوت وتعریفنده بین العلما اختلاف واقع اولمغله مصنف والاجناب علیه رحمة الملك الوهاب تعریفنه آغاز ایدرکه ✻ (الشبهة مایشبه) الشیٔ (الثابت ولیس بثابت) فی نفس الامر ✻ شبهه نفس الامرده ووا قعده حق وثابت اولمیوب ولکن ظاهرا حق وثابت اولان نسنه‌در ویاخود حلال وحرام ویا صوابله خطا میانه‌لرنده‌کی اشتباهدن اسمدر ✻ (وهی ثلاثة انواع شبهة) حکمیة (فی المحل وشبهة) اشتباه (فی الفعل وشبهة فی العقد) والتحقیق دخول هذه فی الاولیین وستحققه ✻ واشبو شبهه اوچ نوعدر بری شبههٔ حکمیه درکه محلده که موطوئه‌ده شبهه‌در وبری فعلده اشتباهده شبهه‌دری بری عقدده شبهه‌در وتحقیق اولان اشبو عقدده شبهه‌نك ایکی اولکی قسمده دخولیدر وآنی قریبا بز تحقیق ایده‌رز ان شاء الله تعالی ✻ (فان ادعاها) ای الشبهة (وبرهن قبل) برهانه (وسقط الحد وکذا یسقط ایضا بمجرد دعواها الافی) دعوی (الاکراه) خاصة (فلا بدمن البرهان) لانه دعوی بفعل الغیر فیلزم ثبوته بحر ✻ برزانی زناسندن شبهه ایله اولدی دیو دعوی واقامهٔ بینه ایلسه بینه‌سی مقبوله وحد ساقط اولورینه بویله مجرد شبهه ادعاسیله‌ده حد ساقط اولور لکن فقط اکراه دعواسنده اقامهٔ بینه‌دن لازمدر زیرا اکراه دعواسی غیرك فعلنی ادعا اولمغله برهانله ثبوتی لازم اولور ✻ (لاحد) بلازم (بشبهة المحل) ای الملك وتسمی شبهة حکمیة ای الثابت حکم الشرع بحله (وان ظن حرمته کوطئ امة ولده وولدولده) وان سفل واوولده حیا فحدیث انت ومالك لابیك ✻ محلده که ملکده شبهه ایله حد لازم اولمز بو مقامده شارحك محلی ملکله تفسیری ملتقی شارحی عینی‌نك در المنتقی نام الیفنده موطوئه ایله تفسیرینه مخالفدر واشبو محلده شبهه‌یه شبههٔ حکمیه دیو

تسمیه اولنور یعنی بو بر شبهه‌درکه کندوده حکم شرعی محلك حلیله ثابت اولدیکه موطوئه‌ده ملك رقبه ویا ملك بضع شبهه‌سی اولدی دیمك جانی هرنقدر حرمتنی ظن ایدرسه‌ده مثلا برکسه‌نك کندی ولدینك وولدی ولدینك وان سفل جاریه‌سنی وطئ کبی هرنقدر ولدی حیاتده اولورسه‌ده باباحقنده لام تخصیصله انت ومالك لابیك حدیث شریفی ولدك جاریه سنده شبههٔ ملك ایراث ایتمکله ✻ (ومعتدة الکنایات) ولو خلعا خلا عن مال وان نوی بها ثلاثا نهر لقول عمر رضی الله تعالی عنه الکنایات رواجع ✻ دخی کنایه ایله وقوع بولان طلاقك عدتنده وطئ کبی وکنایه هرنقدر مال مقابله‌سنده اولمیان خلع اولوب وکندیله اوچه نیت ایدرسه‌ده زیرا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه کنایه‌لر طلاق رجعیلردر بیورمشدر ایمدی بو کلام ملك بضعده شبهه ایراث ایلدی هرنقدر قول مختار حضرت علی کرم الله تعالی وجهه‌نك کنایاتله طلاق باینك وقوعی قولی ایسه‌ده ✻ (و) وطئ (البائع) الامة (المبیعة والزوج) الامة (الممهورة قبل تسلیمها) لمشتر وزوجة وکذا بعده فی الفاسد (ووطئ الشریك) ای احد الشریکین (الجاریة المشترکة و) وطئ (جاریة مکاتبه وعبده المأذون له وعلیه دین محیط بماله ورقبته) زیلعی ✻ دخی محلده شبهه بایعك بیع ایتدیکی جاریه‌یی وزوجك تزوج ایتدیکی عورته مهر دیو ویردیکی جاریه‌یی مشتری‌یه وزوجه‌یه تسلیمندن مقدم ومزبورلردن فاسده‌صکره‌ده اولسه‌ینه بویله وطئ کبی زیرا جاریه بدنده وضماننده اولوب وهلاکیله ملکنه عودت ایتمکله ملکه مشابه اولدی وشریکلرك برینك جاریهٔ مشترکه‌یی وطئ وکتابه قطع ایتدیکی عبدینك ومال ورقبه‌سنی مستغرق اوزرنده دین اولان کندویه اذن ویریلان عبدینك جاریه‌سنی وطئ کبی زیرا عبدك کسبنده مولاسنك حقی اولمغله شبههٔ حق اولدی ✻ (و) وطئ (جاریة من الغنیمة بعد الاحراز) بدار نا (او قبله) ووطئ جاریته قبل الاستبراء والتی فیها خیار للمشتری والتی هی اخته رضاعا وزوجة حرمت بردتها اومطا وعتها لابنه او جماعه لامها او بنتها لان من الائمة من لم یحرم به وغیر ذلك کما لایخفی علی المتتبع فدعوی الحصر فی ستة مواضع ممنوع ✻ دخی دار اسلامه اخراج واحراز اولندقدنصکره ویا مقدم غنیمت واسارادن اولان جاریه‌یی عساکر غانمیندن برینك وطئی کبی زیرا استیلا ایله حق ثابت اولمغله شبهه محلی اولدی ومالك اولدیغی جاریه‌یی استبرادن مقدم وطئ وکندوده مشتری ایچون مخیرلك اولان ورضاعا همشیره‌سی اولان جاریه‌سنی وطئ کبی وردتی سببیله ویازوجنك اوغلونه مطاوعتله ویازوجك زوجه‌سنك اناسی ویاقزیله جماعیله

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

حرام اولان زوجه‌سیله جماعی کبی زیرا ائمه‌دن ماراالذکر ردتله ومطاوعت
وجماعله عدم تحریمه قائل وار در امام شافعی کبی دخی شبهه محلی سابق الذکر
مواضع مشروحه‌نك ماعدالری کبی نتکم همة سامیه اربابی متتبعلره خفی
دکلدرکه امدی ملاخسرو کبی محلده شبهه‌یی التی موضعه حصر ادعا ایدن
کمسه‌لرك دعوالری ممنوعدر ❊ (و) لاحد ایضا (بشبهة الفعل) وتسمی شبهة
اشتباه ای شبهة فی حق من حصل له اشتباه (ان ظن حله) العبرة لدعوی الظن
وان لم یحصل له الظن ولو ادعاه احدهما فقط لم یحدا حتی یقرا جمیعا بعلمهما
بالحرمة نهر ❊ محلده شبهه‌ده حد لازم اولمدیغی مثللو فعلده شبهه‌ده دخی حد
ثابت اولمز اکر جانی اول فعل شنیعك حلنی ظن ایدرسه وبوکا کندونك
حلنده اشتباه ایدن کمسه حقنده شبهۀ اشتباه دخی تسمیه اولنور حدك سقوطنده
اعتبار حلنی ظن ادعاسنه کوره در واقعده هرنقدر کندی ایچون ظن
اولمزسه‌ده واکر فقط بریسی ظن دعواسی ایدرسه ایکیسیده حد اولنمزلر حتی
جمیعا ایکیسی بردن حرمته علملرینی اقرار ایتمدکجه ❊ (کوطئ امة ابویه) وان
علیا شمنی (ومعتدة الثلاث) ولو جمله (وامة امرأته وامة سیده و) وطئ
(المرتهن) الامة (المرهونة) فی روایة کتاب الحدود وهی المختارة زیلعی
وفی الهدایة المستعیر للرهن کالمرتهن وسیجیئ حکم المستأجرة والمغصوبة وینبغی
ان الموقوفة علیه کالمرهونة نهر ❊ فعلده شبهه برکسه ابوینك هرنقدر
عالی اولورلرسه‌ده جاریه‌سنی وبردن اوچ طلاق تطلیق ایتدیکی عورتنك
عدتنده وزوجه‌سنك وسیدینك جاریه‌سنی وطئ کبیدر وکتاب الحدود روایتنده
مرتهنك امۀ مرهونه‌یی وطئ مثللو وانجق روایة مختاره بودر وهدایه‌ده
مذکوردرکه رهن ایچون برجاریه‌یی استعاره ایدن کمسه مرتهن کبیدر
وقریبا استیجار وغصب اولنان جاریه‌نك حکمی کلور ولایق اولان برکمسه‌یه
وقف اولنان جاریه مرهونه کبیدرکه حلنی ظانا وطئ ایدرسه حد اولنمز
❊ (و) معتدة (الطلاق علی مال) وکذا المختلعة علی الاصح بدائع (و)
معتدة (الاعتاق و) الحال انها (هی ام ولده) ❊ دخی مال اوزره تطلیق
اولنان وقول صحیح اوزره خلع اولنان معتده‌یی وام ولدی اولوب عتق
ایتدیکی معتده‌یی وطئ مثللو ❊ (و) الواطئ (ان ادعی النسب ثبت فی الاولی)
شبهة المحل (لا فی الثانیة) ای شبهة الفعل لتمحضه زنی (الا فی المطلقة ثلاثا
بشرطه) بان تلد لاقل من سنتین لا لاکثر الا بدعوة کما مر فی بابه وکذا المختلعة
والمطلقة بعوض بالاولی نهایة ❊ اولکیکه محلده شبهه‌ده واطئ ولدك نسبنی
بندندر دیو دعوی ایدرسه نسب کندودن ثابت اولور ایکنجیکه فعلده

شبهه اولان محللرده نسب کندودن ثابت اولمز زناده تمحض ایتدیکندن
وحدك سقوطی کندویه امر مشتبه اولدیغیچوندر اولکنده محضا زنا اولمدیغی
محلده شبهه اولدیغنده مبنیدر الافعلده شبهه محاللرندن مطلقۀ ثلاثه ایکی سنه‌دن
اقلده ولد کتوررسه حملك طلاقدن مقدم اولمسنه حملله نسب واطئدن ثابت
اولور یوق ایکی سنه‌دن اکثرده ولدرسه نسب انجق واطئك ولد بندندر دیو
دعوی‌سیله ثابت اولور نتکم بو بحثك تفصیلی ثبوت نسب بابنده مرور
ایلمدی یعنی بویله خلع اولنان ویا عوضله تطلیق اولنان معتدۀ موطوئه‌نك
ولدینك نسبی اولویتله ثابت اولور بونلرده طلاق اوچدن اقل اولمغله ❊ (و)
الا (فی وطئ امرأة زفت) الیه (وقال النساء هی زوجتك ولم تکن کذلك)
معتمدا اخبارهن فیثبت نسبه بالدعوة بحر ❊ دخی واقعده زوجه‌سی دکل
ایکن نسوانك اشبو عورت سنك زوجه‌کدر دیو کندویه زفاف اولنان
عورتی آنلرك اخبارلرینه اعتمادا وطئندن حاصل اولان ولدده واطئك نسبی
بندندر دیو ادعاسیله ولدك نسبی کندودن ثابت اولور ❊ (و) لاحد
ایضا (بشبهة العقد) ای عقد النکاح (عنده) ای الامام (کوطئ
محرم نکحها) وقالا ان علم بالحرمة حد وعلیه الفتوی خلاصة
لکن المرجح فی جمیع الشروح قول الامام فکان الفتوی علیه اولی
قاله قاسم فی تصحیحه لکن فی القهستانی عن المضمرات ان الفتوی علی قولهما
وحرر فی الفتح انها من شبهة المحل وفیها یثبت النسب کما مر ❊ شبهۀ محلده
مطلقا شبهۀ فعلده حلنه ظن وقتنده حد اولمدیغی کبی امام اعظم رحمه الله
تعالی‌یه کوره شبهۀ عقد نکاحده دخی حد یوقدر مثلا برکسه‌نك نکاح ایتدیکی
نسبا ویا رضاعا ویا مصاهرة محرمنی وطئ کبی لکن محرمیتنه عالم اوله رق
اولدیسه سیاسة اشد تعزیر واجبدر امامین رحمهما الله تعالی حرمته عالم ایسه
حد اجرا اولنور بیوردیلر وخلاصه صاحبی فتوی بو قول اوزره در دیدی
زیرا بو عقد محلنه مصادف اولمغله لغو اولدی لکن جمیع شروحده ترجیح اولنان امام
اعظم رحمه الله تعالی‌نك قولیدر امدی فتوی بو قول اوزره اولی اولور
علامۀ قاسمك تصحیحنده تصریحنه بناء لکن قهستانیده مضمراتدن نقلا فتوی
امامین قولنه در دیو مرسومدر وفتح القدیرده اشبو عقدده شبهه محلده شبهه
قبیلندندر ماسبقده مرور ایتدیکی کبی بونده دخی نسب ثابت اولور دیو تحریر
اولندی ❊ (او) وطئ فی (نکاح بغیر شهود) لاحد بشبهة العقد وفی المجتبی تزوج
بمحرمه اومنکوحة الغیر اومعتدته ووطئها ظانا الحل لایحد ویعزر وان ظانا
الحرمة فکذلك عنده خلافا لهما فظهر ان تقسیمها ثلاثة اقسام قول الامام ❊

وياخود عقدده شبهه بلاشهود نكاحده وطئ كبيدر بونده حد اولمز عقدده شبهه
اولمغله ومجتبادده مرسومدركه بركسه محرمنى وياغيرك منكوحه سنى ويامعتده سنى
نكاح ايدوب وحلال ظنيله آنى وطئ ايلسه كندويه حد اجرا اولنمز وتعزير
اولنور وحرامدر ظنيله وطئ ايدرسه امام اعظم رحمه الله تعالى قتنده بنه
حد اولمز امامين رحمهما الله تعالى ايچوندر اختلاف بس بوندن ظاهر ونمايان
اولديكه شبهه‌نك اوچه تقسيمى امام اعظم رحمه الله تعالى قوليدر ❊ (وحد
بوطئ امة اخيه وعمه) وسائر محارمه سوى الولاد لعدم البسوطة ❊ بركسه
قرنداشى وعمسى امثالى ولادتك ماعداسى قرابتله محرملرينك جاريه سنى
وطئ ايلسه كندويه حد اجرا اولنور ميانه‌لرنده اول قدر بسوطت وتكليفسزلك
اولمغله ايمدى حلالدر ظننه اعتبار اولنمز ❊ (و) بوطئ (امرأة وجدت على
فراشه) فظنها زوجته (ولو هو اعمى) لتميزه بالسؤال الا اذا دعاها فاجابته
قائلة انا زوجتك او انا فلانة باسم زوجته فواقعها لان الاخبار دليل شرعى
حتى لو اجابته بالفعل او بنعم حد ❊ دخى فراشنده بولنان عورتى كندى
عورتى ظنيله وطئيله‌ده حد اجرا اولنور هرنقدر واطئ اعمى دخى اولورسه‌ده
سؤاليله تميزى ممكن اولمغين الا رجل كندوينى وطئه دعوت ايتدكده بن سنك
زوجه‌كم ويا زوجه‌سنك اسميله بن فلانه‌يم ديه‌رك اجابت ايدوب اول دخى
كنديله جماع ايدرسه حد اولنمز اخبار دليل شرعى اولمغله اما فقط فعلله ويا اسمنى
ياد ايتمكسزين مجرد نعم لفظيله اجابت ايدرسه كندويه حد اجرا اولنور زيرا
بوندن زياده شيله تميز ممكندر ❊ (وذمية) عطف على ضمير حد وجاز للفصل
(زنى بها حربى) مستأمن (و) حد (ذمى) زنى (بحربية) مستأمنة (لا) يحد
(الحربى) فى الاولى (والحربية) فى الثانية والاصل عند الامام الحدود كلها
لاتقام على مستأمن الا حد القذف ❊ وحربئ مستأمنك كنديله زنا ايتديكى
ذميه وحربيهٔ مستأمنه ايله زنا ايدن ذمى حد اولنورلر اولكنده حربى ايكنجيده
حربيه حد اولنمزلر امام اعظم رحمه الله تعالى نزدنده بوخصوصده اصل
وقاعده مستأمن اوزرينه حدود اللهك كليسى اقامه واجرا اولنمز لكن حد
قذف اجرا اولنور ذمية كلمه سى حدك ضمير مرفوعنك اوزرينه معطوفدر
منفصلله تأكيد لنمديكى ماقبلندن فصل اولنديغى ايچوندر ❊ (و) لايحد بوطئ
(بهيمة) بل يعزر وتذبح ثم تحرق ويكره الانتفاع بها حية وميتة مجتبى وفى النهر
الظاهر انه يطالب ندبا لقولهم وتضمن بالقيمة ❊ بهيمه وطئيله حد لازم اولمز
طبع سليم كندودن نفرت ايتمكله جنايتده زنا كبى اولمدى بلكه واطئى تعزير
وبهيمه ذبح اولنوب صكره احراق اولنور وحيا وميتا كنديله انتفاع تنزيها

مكروهدر ونهرده مذكوردركه مندوب اوله‌رق دابه صاحبى واطئه دابه‌يى
قيمتيله ويرمكله امر اولنور بعده ذبح اولنور فقهانك تضمن بالقيمة قوللرينه بناءً
❊ (و) لايحد (بوطئ اجنبية زفت اليه وقيل) خبر الواحد كاف فى كما
يعمل فيه بقول النساء بحر (هى عرسك وعليه مهرها) بذلك قضى عمر
رضى الله تعالى عنه وبالعدة ❊ كندويه زفاف اولنوب وبو سنك كلنكدر
دينلان اجنبيه عورتى بركسه‌نك وطئيله كندويه حد اجرا اولنمز اوزرينه
عورتك مهرى لازم اولور وحضرت عمر رضى الله تعالى عنه مهر مثلله وعدتله
قضا وحكم بيورديلر بحرده وسائر كتب فقهيه‌ده عمر مقامنده على
رضى الله تعالى عنه واقعدر وكندويه غالبا انجق طائفهٔ نسا مطلع اولوب
وآنلرك قوللريله هر بر عمل اولنان شيلرده بركسه‌نك اخبارى كفايت ايدر
❊ (او) بوطئ (دبر) وقالا ان فعل فى الاجانب حد وان فى عبده او امته
او زوجته فلاحد اجماعا بل يعزر وقال فى الدرر بنحو الاحراق بالنار وهدم
الجدار والتنكيس من محل مرتفع باتباع الاحجار ❊ وياخود دبردن وطئله‌ده
حد اجرا اولنمز امامين اجانبده اولورسه حد اولنور بيورديلر واكر عبديله
وياجاريه‌سيله ويا زوجه‌سيله اولورسه اجماعا حد اولمز بلكه تعزير اولنور
درر‌ده مثلا خسرو احراق بالنار واوزرينه ديوار اوچورمق ومحل مرتفعدن
احجار ايله برابر يوزى اوزره براغوب اهلاك امثالى شيلر ايله جزالنور ديدى
قوم لوطك قرارلريله تنكيس اولندقلرى مثللو ❊ وفى الحاوى والجلد اصح
وفى الفتح يعزر ويسجن حتى يموت او يتوب ولو اعتاد اللواطة قتله الامام
سياسة قلت وفى النهر معزيا للبحر التقييد بالامام يفهم ان القاضى ليس له
الحكم بالسياسة ❊ حاوى القدسيده مسطوردركه اصح اولان
تعزيرده جلددر فتحده تعزير اولنوب وفات ايدنه دك ويا تائب
ومستغفر اولنجه دك حبس اولنور ديو مرسومدر ولواطه‌يى عادت
ايدرسه اولوا الامر كندوينى سياسة قتل ايدر شارح رحمه الله تعالى دركه
نهرده بحردن نقلا مذكوردركه سياستى اماممله تقييد قاضينك سياستله
حكم ايده‌مديكنى افهام ايدر لكن معين الحكام‌ده قاضيچون بعض محلده سياست
اجراسى واردر ديو مصرحدر فراجعه ❊ فرع وفى الجوهرة الاستمناء حرام
وفيه التعزير ❊ جوهره‌ده مرسومدركه استمنا بالكف حرامدر وفاعلى تعزير
اولنور ❊ ولو مكن امرأته او امته من العبث بذكره حتى انزل كره ولا شئ عليه ❊
بركسه عورتى ويا جاريه سنى كندونك ذكريله ملاعبه‌يه رخصت وتمكين
ويروب حتى آنك تحريكيله انزال واقع اولسه مكروهدر لكن كندويه برشى

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

لازم اولمز ﴿ (ولاتكون) اللواطة (فی الجنة علی الصحيح) لانه تعالی استقبحها
وسماها خبيثة والجنة منزهة عنها فتح ﴾ وقول صحيح اوزره جنتده لواطه
اولمز حق سبحانه تعالی وتقدس حضرتلری آنی استقباح بيوروب وكنديه
خبيثه تسميه بيور ديغنه بناءً حالبوكه جنت اعلی خبائثدن منزهدر بوكا
بعض منع طريقيله سؤال ايراد ايتمشلركه لانسلم برشيئك دنياده خبيث
اولمسندن جنتده وجودی اولمه يعنی كورمزمسنكه خمر دنياده ام الخبائث ايكن
جنتده وجودی واردر بو سؤاله جواب ممكنكه آخرتده‌كی خمر دنيا خمری
جنسندن دكلدر كندونك حقنده لاغول فيها بيورلمشدر جواب امكانی
اولميان سؤال دنياده قبيح اولان اصول وفروعك ماعداسی محارمك
نكاحنك جنتده جوازيدر ﴿ وفی الاشباه حرمتها عقلية فلا وجود لها فی الجنة
وقيل سمعية فتوجد وقيل يخلق الله تعالی طائفة نصفهم الاعلی كالذكور
والاسفل كالاناث والصحيح الاول ﴾ اشباهده مصرحدركه لواطه‌نك حرمتی
عقليه دربوكا كوره آنك جنتده وجودی اولمز بعضيلر سمعيه در جنتده وجودی
اولور ديديلر بعضيلر الله تعالی نصف اعلاسی ذكور واسفلی اناث كبی برنوع
مخلوق خلق بيورر ديديلر لكن صحيح اولان اولكی قولدر وحرمتك عقليه
اولمسی عقلك حرمتی مبين ومعرف اولديغنه مبنيدر يوقسه عقل حرمتی
مثبت ديمك دكلدر حقيقتده حرمتی مثبت حق سبحانه وتعالی حضرتلريدر
عقله وطبعه اسنادی مجازدر معتزله‌نك الحسن ما استحسنه العقل والقبيح
ما استقبحه العقل ديدكلری كبی (تتمه) فتوحات مكيه‌ده مرسومدركه اهل جنتك
دبری اولمز زيرا دنياده دبرك خلقتی غائطك ونجسك خروجی ايچوندر جنت ايسه
محل قاذورات دكلدر انتهی بوكا كوره بطريق اولی لواطه‌نك جنتده وجودی
اولمز الحمد لله الكبير المتعال ﴿ وفی البحر حرمتها اشد من الزنا لحرمتها عقلا
وشرعا وطبعا والزنی ليس بحرام طبعا وتزول حرمته بتزوج وشراء بخلافها
وعدم الحد عنده لا لخفتها بل للتغليظ لانه مطهر علی قول وفی المجتبی يكفر مستحلها
عند الجمهور ﴾ بحرده مسطوردركه لواطه‌نك حرمتی زنانك حرمتندن اشددر
عقلا وشرعا وطبعا حرمتنه بناءً زنا طبعا حرام دكلدر وحرمتی اجنبيه حقنده
مؤبده دكلدر بلكه ملك يمين ويا ملك نكاحله معين درتزوج وشرا ايله زائل اولور
لواطه بونك خلافنه دركه حرمتی مؤبده‌در (فائده) بحرده مذكوردركه ذنوب
اوچ قسمدر بری زنا لواطه شرب خمر غيبت بهتان امثاليدر بونلرده بركسه
مطلع اولميوب انجق عبد مذنبله ربسی بيننده معلوم اولورسه توبه واستغفار ايله
اشبو نوع كناهلر عفو ومغفرت اولنور { التائب من الذنب كمن لا ذنب له }

فحواسی اوزره اصلا كناه ايتمامش كبی اولور واكر ناس مطلع اولوب ومعلوملری
اولورسه مجرد توبه كفايت ايتمز بلكه غيبت وبهتان ايدوب وخمرنی شرب
ايتديكی كسه‌لر ايله استحلال لازمدر وعورتيله زنا ايتديكی كسه‌نك معلومی
اولورسه آنكله استحلال دخی زانيه لازمدر زوجك حقی اولان استيفای منافع
بضعی كندوسی ايتمكله انتهی عادتك مقتضاسی زوجك معلومی اولمسه
دخی استحلالك اشتراطيدر (تذنيب) رسول اكرم ونبی افخم صلی الله تعالی
عليه وسلم برديه اوزره برقوم كورديكه دبرلرندن آتش نفخ اولنوب اغزلرندن
وبورنلرندن خروج ايديور جبرائيل وميكائيل عليهما السلامدن سؤال بيورديلركه بونلر
كيملردر جواب بيورديلركه قوم لوط عملنی ايشليلردر اشته بوفاعلك ومفعولك
جزاليدر واثرده وارددركه بركسه اشبو فعل شنيعه مبتلا اولوب واول حال اوزره
وفات ايتسه قوم لوطه لاحق اولور وحديث شريفده { ملعون من عمل عمل قوم
لوط } وارد اولمشدر وامام اعظم رحمه الله تعالی نزدنده لواطه‌ده حدك اولمسی
خفتی ايچون دكلدر بلكه تغليظا درحد علی قول ذنوبی مطهر اولديغنه بناءً
ومجتباده مذكوردركه لواطه‌يی استحلال ايدن كسه جمهور علما قتنده كافر اولور
﴿ (اوزنی فی دار الحرب اوالبغی) الا اذا زنی فی عسكر لاميره ولاية الاقامة هداية ﴾
وياخود بركسه دار حرب ويا دار بغيده كه خروج علی السلطان ايدن كسه‌لر
ايچنده زنا ايتسه بنه حد لازم اولمز الا اميريكه خليفه سنك اقامه حدودده
ولايتی اولان عسكرده زنا ايدرسه حد اجرا اولنور ﴿ (ولا) حد (بزنی غير مكلف
بمكلفة مطلقا) لاعليه ولا عليها (وفی عكسه حد) فقط ﴾ صبی ومجنون مثللو
مكلف اولميان كسه‌نك مكلفه عورتله زناسنده مطلقا كه كرك رجله
وكرك مرئه‌يه حد يوقدر زيرا زناده رجلك فعلی اصل
وعورتككی اكا تابعدر ايمدی اصل حقنده حدك امتناعی تبع حقنده دخی
امتناعنی موجب اولور عكسيكه مكلفك مكلفه اولميان مثلا صبيه ايله زناسنده
فقط رجل حد اولنور حدك تبع حقنده امتناعی اصل حقنده امتناعنی موجب
اولمغين ﴿ (ولا) حد (بزنی المستأجرة له) ای للزنا والحق وجوب الحد
كالمستأجرة للخدمة فتح (ولا بالزنا باكراه و) لا (باقرار احدهما ان انكره
الآخر) للشبهة وكذا لو قال اشتريتها ولو حرة مجتبی ﴾ دخی زنا ايچون استيجار
اولنان عورتله زنا ايله حد لازم اولمز حق اولان خدمت ايچون استيجار اولنان
عورتله زناده حد واجب اولديغی كبی بونده دخی وجوبيدر بو امامين
رحمهما الله تعالی‌نك قولليدر امام اعظم رحمه الله تعالی‌يه كوره اشد تعزير
ايله تعزير اولنورلر دخی تهديدنی ايقاعه مقتدر سلطان امثالی كسه‌لرك

اكراهيله زنا ايله حد اولمزدخى زانى ايله مزنيه نك برى زنايى انكار ايدرسه
آخرك درت كره اقرار يله ده حد اجرا اولنمز شبهه محلى اولمغله بنه بويله رجل
جماع ايتديكى عورتى بن اشترا ايتدم ديرسه حد ساقط اولور عورت
هرنقدر حره اولورسه ده ﴿ وفى قتل امة بزناها الحد ﴾ بالزنى ﴿ والقيمة ﴾
بالقتل ولواذهب عينها لزمه قيمتها و يسقط الحد لتملكه الجثة العمياء فاورث شبهة
هداية وتفصيل ما لوافضاها فى الشرح ﴿ و برجاريه يى زناسيله قتلنده
زانى يه زنا سيچون حد وقتليچون قيمت واجب اولور زناسيله جاريه نك كوزينى
اعدام ايلسه كندويه جاريه نك قيمتنى ادا لازم اولور وحدده ساقط
اولور جثه عميايه تملكيله شبهه ايراث ايتمكله واكر مزبوره امه يى افضا كه
فرجيله دبرى مابينده اولان پرده يى خرقيله ايكى دلوكنى بر ايدرسه آنك تفصيلى
شرحكه منحه در ﴿ ولو غصبها ثم زنى بها ثم ضمن قيمتها فلا حد عليه ﴾
اتفاقا ﴿ بخلاف ما لو زنى بها ثم غصبها ثم ضمن قيمتها كما لو زنى بحرة ثم نكحها ﴾
لايسقط الحد اتفاقا فتح ﴿ بركسه برجاريه يى اولا غصب ايدوب صكره آنكله
زنا بعده آنك قيمتنى ضامن اولسه اتفاقا آنك اوزرينه حد لازم اولمز
اما مقدما زنا بعده غصب بعده قيمتنى ضامن اولسه صورة مشروحه نك
خلافنده دركه بونده كندويه حد لازم اولور ظن ايدرمكه ميانه لرنده فرق
مسئله اولى ده سبب ملك اولان غصب قبل الزنى تحقق ايدوب ايكنجيده
ايتمسيدر نتكم مقدما برحره ايله زنا بعده آنى نكاح ايتسه اتفاقا آندن
حد ساقط اولمديغى مثللو ﴿ والخليفة ﴾ الذى لاوالى فوقه ﴿ يؤخذ
بالقصاص والاموال ﴾ لانهما من حقوق العباد فيستوفيه ولى الحق اما
بتمكينه او بمنعة المسلمين وبه علم ان القضاء ليس بشرط لاستيفاء القصاص
والاموال بل للتمكين فتح ﴿ كندونك مافوقنده والى اولميان خليفه قصاص
وضمان متلفات كبى اموال ايچون مؤاخذه اولنور زيرا بونلر حقوق عباد
اولمغله حق صاحبى يا خليفه نك كندويه تمكينيله كه قدرت ويرمسيله ويا منعهٔ
مسلمينه عسكر اسلامله استيفاى حق ايدر واشبو بلاقضاء مؤاخذه
مرقومه دن مستبان اولديكه استيفاى قصاص واموالده قضا شرط دكلدر
بلكه تمكينده شرطدر ﴿ ولا يحد ﴾ ولولقذف لغلبة حق الله تعالى واقامته
اليه ولا ولاية لاحد عليه ﴿ بخلاف اميرالبلد ﴾ فانه يحد بامر الامام ﴿ ومزبوره
خليفه يه حد اجرا اولنمز هرنقدر قذف ايچون اولورسه ده كندوده حق الله غالب
اولوب وآنك اقامه واجراسى كندويه مفوض اولوب وكندويه براحدك
ولايتى اولممغين امير بلد وسائر خليفه دن دون اولان امراخليفه نك خلافنده دركه

امام ويا قاضينك امريله آنلر حد اولنورلر والله سبحانه وتعالى اعلم
واستغفر الله العظيم

﴿ باب الشهادة على الزنى والرجوع عنها ﴾

اشبو باب زنايه شهادت وآندن رجوعه دائر مسائل بياننده در ﴿ شهدوا
بحد متقادم بلاعذر ﴾ كمرض او بعد مسافة او خوف طريق ﴿ لم تقبل ﴾
للتهمة ﴿ الافى حد القذف ﴾ اذفيه حق العبد ﴿ شاهدلرك مرضى ويا بعد مسافه
وياخوف طريق كبى عذره بنا اوليه رق تأخير اولنان حدى ايجاب ايدن
زنا امثالى شيلره بعض كمسه لر شهادت ايتسه لر شهادتلرى مقبوله اولمز متهم
اولدقلريچون زيرا حدود اللهده شهادت ايدن كمسه ايكى حسبه بيننده
مخيردر برى اداى شهادت وبرى ستردر ايمدى مقدما شهادتى تأخيرى
ستر ايچون ايسه صكره شهادت ايتمسى يا حقد وحسد ويا عداوت كبى بربد
اخلاقه مبنى اولمغله متهم اولورلر اكر اويله برسوء نيته مبنى اولمزسه تأخيريله
فاسق وآثم اولورلر الا حد قذفده حق عبد اولمغله تأخيريله تفسيق اولنمزلر زيرا
بونده دعوى شرط اولمغله تأخيرلرى دعوانك منعدم اولمسنه مبنى اولور
﴿ ويضمن ﴾ المال ﴿ المسروق ﴾ لانه حق العبد فلا يسقط بالتقادم ﴿
وسرقتده هرنقدر وقت مرور ايدرسه ده سارقه مال مسروق تضمين
ايتديريلور حق عبد اولمغله تأخير ايله ساقط اولمز وبونده شهادتك تأخيرى
دعوى اولمديغنه مبنى اولمغله تهمتده وتفسيقده اولمدى ﴿ ولو اقر به ﴾ اى بالحد
﴿ مع التقادم حد ﴾ لانتفاء التهمة ﴿ الا فى الشرب ﴾ كما سيجىء ﴿ وتقادمه
بزوال الريح ولغيره بمضى شهر ﴾ هو الاصح ﴿ كندويه حد ايجاب
ايدن كمسه موجب حد اولان شيئى تقادمله برابر اقرار ايلسه كندى
نفسى ايچون حقد وحسد تهمتى منتفى اولمغله كندويه حد اجرا اولنور
الا شربده وقتك بجمسيله حد اجرا اولنمز نتكم قريبا كلور شربك تقادمى
ريحنك زواليله وغيريسنك كى برماهك مروريله در وانجق اصح اولان
اشبو امام محمد قوليدر امام اعظم رحمه الله تعالى قتنده قاضينك
رأينه مفوضدر * بحر ﴿ ولو شهدوا بزنى متقادم حد الشهود عند البعض
وقيل لا ﴾ كذا فى الخانية ﴿ درت كمسه زمان ماضيده بولنان زنايه شهادت ايتسه لر
بعض علما قتنده شاهدلر حد قذفله حد اولنورلر زيرا شهادت مزبوره حد
ذاتنده قذفدر شهادت اولمسى شرع شريفك كندوبى شهادت اعتبار
ايتديكنه نظرا در بس بونده شهادت اعتبار اولنممغين قذف اوله رق باقى قالدى

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بعضیلر که امام کرخی رحمة الله علیه حد اولنمزلر عددلری کامل وشهادته
اهلیتلری موجود اولمغله کلاملری قذف اولمدی دیدی ❊ (شهدوا علی زناه
بغائبة حد ولو علی سرقة من غائب لا) لشرطیة الدعوی فی السرقة دون
الزنی ❊ برکسه‌نك برغائبه عورتله زناسنه شاهدلر شهادت ایتسه‌لر اول
کسه‌یه حد اجرا اولنور اما غائبك مالنی سرقتیله شهادت ایتسه‌لر حد اولنمزلر
سرقتده دعوی شرط اولوب زناده اولمغین ❊ (اقر بالزنی بمجهولة حد
وان شهدوا علیه بذلك لا) لاحتمال انها امرأته او امته (کاختلافهم
فی طوعها اوفی البلد ولو) کان (علی کل زنی اربعة) لکذب احد الفریقین
یعنی ان ذکروا وقتا واحدا او تباعد المکانان والاقبلت قیح ❊ برکسه
برمجهوله عورتله زناسنی اقرار ایلسه کندویه حد اجرا اولنور زنایی اقرار
ایتمکله واکر مزبوره مجهوله ایله زناسنه شاهدلر شهادت ایتسه‌لر حد اجرا
اولنمز آنك جاریه‌سی ویازوجه‌سی اولمسی احتمالنه بناءً زیرا مسلمك حالنی صلاحه
حمل لازمدر عورتك طوعا ویااکراها زنا اولنمسنده ویا زنا اولندیغی محلده
شاهدلرك اختلافی اولوب مثلا ایکیسی طوعا وایکیسی کرها ویاخود ایکیسی
کوفه‌ده وآخرلری بصره‌ده اولدی دیو شهادت ایتسه‌لر حد اولمدیغی
مثللو وبلده‌ده اختلاف صورتنده هرنقدر بهر زنی اوزرینه درت شاهد
شهادت ایدرلرسه‌ده ینه حد اولمز هر برفریقك کذبلری ظاهر اولمغله یعنی
وقوع بر اولوب ومکانلری متباعد اولورسه واکر وقت بر ومکان متقارب
اولورسه توفیق ممکن اولمغله شهادتلری مقبوله اولور ❊ (ولو اختلفوا فی
زاویتی (بیت واحد صغیر حدا) ای الرجل والمرأة استحسانا لامکان التوفیق ❊
واکر بیت صغیرك ایکی کوشه‌لرنده اختلاف اولنورسه ار وعورت ایکیسیده
استحسانا حد اولنورلر ابتداسی برجانبده حرکت واضطراب سببیله انتهاسی
برطرفده اولمغله توفیق ممکن اولدیغنه بناءً ❊ (ولو شهدوا علی زناها و) لکن
(هی بکر) او رتقاء او قرناء (اوهم فسقة او شهدوا علی شهادة اربعة وان
وصلیة (شهد الاصول) بعد ذلك (لم یحد احد) وکذا لو شهدوا علی زناه
فوجد مجبوبا ❊ شاهدلر برعورتك زناسنه شهادت ایتسه‌لر حالبوکه عورت باکر
ویاقرناء ویارتقاء ویاشاهدلر فسقه اولوب ویادرت کسه‌نك شهادتلرینه
شهادت ایتسه‌لر هرنقدر فروعك شهادتلرندن صکره اصل شاهدلر دخی
شهادت ایدرلرایسه‌ده ینه برکسه‌یه حد اجرا اولنمزینه بویله مجبوب اولان
کسه‌نك زناسنه شهادت ایتسه‌لر براحده حد اجرا اولنمز ❊ (ولو شهدوا
بالزنی و) لکن (هم عمیان او محدودون فی قذف او ثلاثة او احدهم محدود

او عبد او وجد احدهم کذلك بعد اقامة الحد حدوا) للقذف ان طلبه المقذوف
(وارش جلده) وان مات منه (هدر) خلافا لهما (ودیة رجمه فی بیت المال)
اتفاقا ❊ شاهدلر زنایه شهادت ایتسه‌لر لکن اعما ویاصبیان ویاعبید ویا
مجنون ویاکفار ویامحدود فی القذف ویااوچ ویابری محدود ویاعبد ویاخود
حد اجرا اولندقدنصکره بری مزبورلرك بری ظهور ایتسه اکر مقذوف
کندویه حد اجرا اولنمغی مطالبه ایدرسه آنلره حد قذف اجرا اولنور
کندولرده شهادته اهلیت ونصاب بولنمیوب وزنا ثابت اولمغله کندولری
قاذف اولدقلرندن حد واجب اولدی وصورة مشروحه‌لرده حد اجرا اولنوب
مثلا جلد اولنمغله آندن جراحت اولسه آنك دیتی وهرنقدر آندن وفات دخی
ایتسه هدردر امامین ایچون اختلاف واردر مومی الیهما ارشی بیت المالدن
لازم کلور دیدیلر تلف نفس کندی ایله اولمغله ورجم اولندیغنه کوره اتفاقا دیتی
بیت المالدندر (تنبیه) ارش همزه‌نك فتحی ورانك سکونیله دیة جراحتکه
طبیبك اجرتی وادویه‌نك ثمنیدر ویاخود مجلود برعبد سلیم منزله‌سنده
کندوده اثر جراحت اولمیه‌رق تقویم وکندوده اشبو اثر جراحت اوله‌رق
تقویم اولنورده جراحتله قیمتندن نه‌قدر نقصان اولورسه اول قدر دیت اخذ
اولنور ❊ ابوالسعود انتهی ❊ (ویحد من رجع من الاربعة بعد الرجم فقط)
لانقلاب شهادته بالرجوع قذفا (وغرم ربع الدیة و) ان رجع (قبله) ای الرجم
(حدوا للقذف (ولارجم) لان الامضاء من القضاء فی باب الحدود ❊ شاهدلردن
بعد الرجم رجوع ایدن انجق کندوسی حد اولنور رجوعیله شهادتی قذفه
منقلبه اولدیغندن باقیلرینك شهادتلری باقیه اولمغله آنلره حد اجرا اولنمز
وربع دیتی ضامن اولور واکر اول بررجمدن مقدم رجوع ایدرسه دردنه ده
حد قذف اجرا اولنور وزانیه‌یه رجم‌ده اولمز باب حدوده امضا قضانك
تمامندن اولمغله قبل تمام الامضاء رجوعیله کأنه قبل القضاء رجوع ایتمش اولورلر
❊ (ولا شیء علی خامس) رجع بعد الرجم (فان رجع آخر حدا
وغرما ربع الدیة) ولو رجع الثالث ضمن الربع ولو رجع الخمسة ضمنوها
اخماسا حاوی ❊ بعد الرجم رجوع ایدن بشنجی شاهدك اوزرینه
کرك حد وکرك غرم برشی لازم اولمز کندوسز مصلحت
تمد یکنه بناءً واکر بشنجیله برابری دخی رجوع ایتسه
ایکیسنه حد اجرا اولنور ودینك ربعنی ایکیسی ضامن اولورلر اکر سؤال
اولنورسه که فقط اولکی رجوع ایتدیکنده کندویه برشی لازم اولمدی
غیریله برابر رجوع ایدیجك کندویه حدایله غرامت ایکیسی بردن لازم کلمسنه سبب

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

نەدر جواب بودر كه كندودن شهادتی سببیله حدایله ضمانی موجب اولان قذف
واتلاف بولندی اما یالکز رجوعنده کندویه برشی واجب اولمدیغی کندیله
حقك ثابت اولدیغی درت باقی اولدیغی ایچون ایدی امدی ایکنجیکده رجوعیله
اول مانع زائل اولمغله وجوب ظاهر اولدی واکر اوچنجیده رجوع ایدرسه
دیتك ربعنده اول ضامن اولور رابع وخامسده دخی بویله‌در اکر ترتیبله
رجوع ایدرلرسه اماباشی بردن رجوع ایدرلرسه دیتی اخماسا ضامن اولورلر
نتکم حاوی القدسیده بویلجه مرسومدر ﴿ (ضمن المزکی دیة المرجوم
ان ظهروا) غیر اهل للشهادة (عبیدا اوکفارا) وهذا اذا اخبر المزکی
بحریة الشهود واسلامهم ثم رجع قائلا تعمدت الکذب والا فالدیة فی بیت المال
اتفاقا ولایحدون للقذف لانه لایورث بحر ﴿ زنا خصوصنده شهادت ایدن
شاهدلری تعدیل وتزکیه ایدن کمسه رجم اولنان زانینك دیتنی ضامن
اولور اکر شاهدلر شهادته اهل اولمیان عبید ویا کفار اولدقلری ظاهر اولوب
مثلا مزکی شهودك حریت واسلاملریله خبر ویروب صکره بن قصدی کذب
ایتدم دیه‌رك رجوع ایدرسه واکر تزکیه‌سی اوزرینه ثابت اولوب ویا بن
خطا ایتمشم دیرسه دیت اتفاقا بیت المالدن لازم کلور وشاهدلر قذف ایچون
حد اولنمزلر مقذوف وفات ایتمکله حد قذف میراث قیلنمز مصنف مرحومه اولی
اولان ضمن المزکی برجوعه الخ دیمك ایدی موجب ضمان کندونك رجوعی
اولوب حد ذاتنده ظهوری اولمغین ﴿ (کما لو قتل من امر برجمه) بعد التزکیة
(فظهروا کذلك) غیر اهل للشهادة فان القاتل یضمن الدیة استحسانا لشبهة
صحة القضاء فلو قتله قبل الامر او بعده قبل التزکیة اقتص منه کما یقتص
بقتل المقضی لقتله قصاصا ظهر الشهود عبیدا اولا لان الاستیفاء للولی زیلعی
من الردة ﴿ صورة مشروحه‌ده مزکینك ضامن اولدیغی رجمیله امر اولنان
کمسه بعد التزکیه قتل اولنوب وشاهدلر شهادته اهل اولمیه‌رق ظهور ندە
اولدیغی کبیدر بونده قاتل استحسانا دیتی ضامن اولور قیاس اولان قصاصك
وجوبیدر ضمان دیت ظاهرا قضانك صحتی شبهه‌سنه مبنیدر کذلك دن صکره
حرف تفسیر محذ وفدر امدی صورة محذوفه‌ده قاضی امر ایتمزدن مقدم
ویا صکره تزکیه اولنمزدن اقدم ما ر الذکر رجمیله امر اولنان کمسه‌یی برکمسه
قتل ایلسه قاتل اندن ناشی قصاص اولنور نتکم قصاصا قتلیله قضا وحکم
اولنان کمسه‌یی قتلیله قاتلی قصاص اولندیغی مثللو شاهدلر کرك عبید اوله‌رق
ظهور ایتسونلر وکرك ایتمسونلر استیفای قصاص مقتولك ولیسنك اولمغله
زیلعینك ردت بحثنده بویلجه مرسومدر ﴿ (وان رجم ولم تزك) الشهود

(فوجدوا عبیدا فدیته فی بیت المال) لامتثاله امر الامام فنقل فعله الیه ﴿
واکر زانی رجم اولنوب وشاهدلر تزکیه اولنمیوب وکندولری عبید بولنسه‌لر
مرجومك دیتی بیت المالدن لازم کلور زیرا مأمور امامك امرینه امتثالیله کندونك
فعلی امامه نقل اولندی ﴿ (وان قال الشهود للزنا تعمدنا النظر قبلت)
لاباحته لتحمل الشهادة (الا اذا قالوا) تعمدناه (للتلذذ فلا) تقبل لفسقهم
فتح ﴿ واکر زنایه شهادت ایدن شاهدلر بز قصدا نظر ایتدك دیرلرسه
شهادتلری مقبوله اولور شهادتی تحمل ایچون نظرك مباح اولدیغنه بناً
امدی مزبور شاهدلر طبیبه وابه قاریه وعورتی واری سنت ایدنه واختقان
وعنت وعیبله رد ایچون بکارته نظر ایدنلر کبی اولورلر الا تلذذ ایچون نظر ایتدك
دیرلرسه فسقلرینه بناً شهادتلری مقبوله اولمز ﴿ (وان انکر الاحصان فشهد
علیه رجل وامرأتان او ولدت زوجته منه) قبل الزنا نهر (رجم ولو خلا بها
ثم طلقها وقال وطئتها وانکرت فهو محصن) باقراره (دونها) لما تقرر
ان الاقرار حجة قاصرة ﴿ برکمسه رجم خوفندن احصانی انکار ایدوب
اوزرینه بر رجل ایله ایکی عورت محصندر دیو شهادت ایتسه‌لر ویاخود
زنادن مقدم زوجه‌سی کندودن ولد کتورسه رجم اولنور واکر زوج
زوجه‌سیله خلوت ایدوب بعده آنی تطلیق ایلیوب وکندویی وطئ ایتدم
دیوب وعورت وطئی انکار ایلسه رجل اقرارینه بناً محصندر عورت محصنه
دکلدر اقرار حجة قاصره‌در دیو تقرر اولندیغیچون احصان بر خصال حمیده
درکه آنك بعضیسی حریت وعقل مثللو عبدك صنعنده دکلدر وبعضیسی
اوزرینه فرضدر اسلام کبی وبعضیسی مندوبدر نکاح صحیح ومنکوحه‌یه
دخول کبی ✻ عنایه انتهی ﴿ (کما لو قالت بعد الطلاق کنت نصرانیة وقال
کانت مسلمة) فیرجم المحصن ویجلد غیره وبه استغنی عما یوجد فی بعض نسخ
المتن من قوله (اذا کان احد الزانیین محصنا یحد کل واحد منهما حده)
فتأمل ﴿ مسئلهٔ سابقه‌ده برینك محصن اولوب دیکرینك اولمدیغی کبی
بعد الطلاق مزنیه اولان عورت بن نصرانیه ایدم دیوب زوج مسلمه ایدی
دیرسه بس محصن رجم اولنور محصنك غیری جلد اولنور واشبو
فیرجم قولی مسئلتین سابقتینه تفریعدر وشارحك بو تفریعیله متن
نسخه‌لرینك بعضیسنده ذکر اولنان ماتنك اذا کان احد الخ قولندن
استغنا اولنور یعنی زانینك بری محصن اولورسه هر برلری حدلریله حدلنورلر
﴿ (تزوج بلا ولی فدخل بها لایکون محصنا عند الثانی) لشبهة الخلاف نهر
والله تعالی اعلم ﴿ برکمسه عورتك ولیسنك اذنی اولمقسزین تزوج ودخول

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ایتسه امام ثانی عندنده اول کمسه محصن اولمز خلاف شبهه سی اولمغله زیرا
مزبور نکاح امام شافعی رحمه الله تعالی ورضی عنه قتنده باطلدر والله تعالی
اعلم واستغفر الله العظیم

(باب حد الشرب)

المحرم ﴾ حرام اولان شربك حدنه متعلقه مسائلدر زنا شرب خمردن اقبح
وعقوبة اغلظ اولمغله مصنف حد شربی حد زنادن تأخیر ایلدی وحد قذفك
اوزرینه تقدیمی شاربده حرمت متیقن اولوب قاذفده صدقی احتمالندن
تیقن اولمدیغنه مبنیدر شارحك المحرم قیدی واقعی بیاندر زیرا حد انجق
شرب محرمده در ﴿ (یحد مسلم) فلو ارتد فسکر فاسلم لایحد لانه لایقام علی الکفار
ظهیریة لکن فی منیة المفتی سکر الذمی من الحرام حد فی الاصح لحرمة السکر
فی کل ملة ﴾ حقیقة ویاحکما حرمتنه عالم اوله رق بلا ضرورة کندی رضاسیله
بطوعه شرب خمر ایدوب ویاتمر ویازبیب ویاعسل ویاحبوبات انواعندن
اتخاذ اولنان قنغی نبیذدن اولورسه اولسون آندن سکران اولان مکلف
ناطق مسلمه بعد الافاقة حد اجرا اولنور اکر شرب ایتدیکی خمر ویانبیذك رائحهٔ
کریههسی شاربك فم ناپاکنده موجود ایکن اخذ وکرفت اولنورسه امدی
بر رجل مسلم معاذ الله تعالی مرتد وسکران اولوب صکره شرف اسلامله مشرف
اولسه کندویه حد اجرا اولنمز کفار اوزرینه حد اولمغین لکن منیة المفتی ده
مصرحدرکه بر ذمی شربی حرام اولان نسنه دن سکران اولسه قول اصحده
کندویه حد اجرا اولنور جمیع ملتده سکرك حرمتنه بناً ﴿ (ناطق) فلا یحد
اخرس للشبهة (مکلف) طائع غیر مضطر (شرب الخمر ولو قطرة) بلا قید سکر
(او سکر من نبیذ) مابه یفتی (طوعا) عالما بالحرمة حقیقة او حکما بکونه فی دارنا
لما قالوا لو دخل حربی دارنا فاسلم فشرب الخمر جاهلا بالحرمة لایحد بخلاف
الزناء لحرمته فی کل ملة قلت یرد علیه حرمة السکر ایضا فی کل ملة فتأمل ﴾
ومسلم مزبور ناطق اولوب اخرس اولمامق اکر اخرس اولورسه حد لازم اولمز
شبهه محلیکه مثلا بوغازینه برشی طورمغله شربی کبی اولمغله وغیر مضطر اولان
مکلفکه عاقل بالغ اولملی شارحك بو مقامده طائع قولی متنك طوعا قیدنی
تکراردر وعطش مهلك ضرورتنی دفع ایچون اولورسه ینه حد اولمز وخمرك
قطره سی بلا سکر ونبیذك سکری موجب حددر انجق فتوی اشبو امام محمد
رحمه الله تعالی نك قولنه دروحرمتنه علم هرنقدر حکمی اولورسه ده اولور مثلا

شاربك دار اسلامده اولمسی مثلا وزیرا فقهای عظام رحمهم الله تعالی
بیوردیلرکه بر حربی دار اسلامه دخول ودرعقب شرف اسلامله مشرف
اولوب وحرمت خمره جاهل اوله رق شرب خمر ایتسه کندویه حد لازم اولمز
اما برمدت مکث ایتدنصکره اولورسه اولور اما زنا بونك خلافندر هر برملتده حرام
اولمغله شارح رحمه الله تعالی دیرکه اشبو تعلیلك اوزرینه سؤال وارد اولورکه
هر برملتده سکرده حرامدر لکن ما نحن فیه شرب حقنده در شربدن سکر لازم کلمز
فتأمل بوخصوصه اشارتدر ﴿ (بعد الافاقة) فلو حد قبلها فظاهره
انه یعاد عینی (اذا اخذ) الشارب (وریح ماشرب) من خمر او نبیذ فتح فمن قصر
الرائحة علی الخمر فقد قصر (موجودة) خبر الریح وهی مؤنث سماعی غایة
(الا ان تنقطع) الرائحة (لبعد المسافة) وحینئذ فلا بد ان یشهدا بالشرب
طائعا ویقولا اخذناه وریحها موجودة ﴾ وحدك اجراسی بعد الافاقة اولیوب
سکری حالنده قبل الافاقة اولسه ظاهر اولان حدك مجددا بردخی اعاده
اولنمسیدر وحدك وجوبی شاربك کرك خمر وکرك نبیذ شرب ایتدیکی نسنه نك
ریحی کندوده موجود ایکن اخذ اولندیغنه نظرادر وصدر الشریعه محشیسی
اخی زاده کبی رائحهیی خمره قصر وتخصیص ایدن مرامی افاده ده قصر ایدوب
نقصان افاده ایتدی وریح لفظی مؤنث سماعی اولمغله خبری اولان موجودة
مؤنث اولدی الا اخذ اولندیغی مسافه بعیده اولمغله رائحه منقطعه اولوب
زائله اولورسه بوتقدیرجه شاهدلرك شاربك کندی رضاسیله شرب ایتدیکنه
شهادت ایدوب وکندوده خمرك ریحی موجود ایکن کندوبی اخذ ایلدك
قوللرندن لازمدر ﴿ (ولا یثبت) الشرب (بها) بالرائحة (ولا بتقایئها بل بشهادة
رجلین یسئلهما الامام عن ماهیتها وکیف شرب) لاحتمال الاکراه (ومتی
شرب) لاحتمال التقادم (واین شرب) لاحتمال شربه فی دار الحرب فاذا بینوا
ذلك حبسه حتی یسئل عن عدالتهم ولا یقضی بظاهرها فی حد ما خانیة ﴾
مجرد خمر رائحهسیله ویا آنی قوصمق ایله شرب ثابت اولمز بلکه انجق ایکی
رجلك شهادتلریله ثابت اولور وامام کندولرندن خمرك ماهیت وحقیقتندن
وکیفیتندن ووقتندن ومحلندن سؤال واستکناه ایدرلر زیرا محتملکه شاهدلر
هر بر مکیفاتی موجب حد عد ایدهلر ویا کرها اولمش اوله ویا وقت مرور ایده ویا دار
حربده اوله قچان شاهدلر کندولردن استفسار اولنان شیلری علی ماهو
علیه تفسیر وبیان ایتدکلرنده قاضی شاربی حبس ایدر ظاهر شهادتلری برحدده
قضا وحکم ایتمز مادام شاهدلرك عدالتلرندن سؤال ایتمدکجه ﴿ واو اختلفا
فی الزمان او شهد احدهما بسکره من الخمر والآخر من السکر لم یحد ظهیریة ﴾

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

واكر شاهدلر زمانده اختلاف ايتسه‌لر ويا بری خمردن سكر ينه وديكری قحتيله سكر كه ياش خرما عصيرندن سكر ينه شهادت ايتسه اول شاربه حد اجرا اولنمز ﴿ (او) يثبت (باقراره مرة صاحيا ثمانين سوطا) متعلق بيحد (للحر ونصفها للعبد وفرق على بدنه كحد الزنا) كما مر ﴾ مارالذكر حدك لزومی يا ايكی رجلك شهادتيله ويا صحو حالنده كه ايفلق حالنده بردفعه اقراريله حره سكسان سوط حد اولنور وحد زناده مرور ايتديكی مثلاو حد محدودك بدننه تفريق اولنور كه جمله‌سی برمحله ضرب اولنمز وباشنه ووجهنه وفرجنه ضرب اولنمز وكندوده عقده اولميان قامچی ايله ضرب اولنور واثوابی نزع اولنور لكن كشف عورت اولمسون ايچون ازاری نزع اولنمز ثمانين سوطا كلامی يحدفعلنه متعلقدر ﴿ (فلو اقر سكران اوشهدوا بعد زوال ريحها لالبعد مسافة (اواقر كذلك اورجع عن اقراره لا) يحد لانه خالص حق الله تعالى فيعمل الرجوع فيه ثم ثبوته باجماع الصحابة ولا اجماع الا برأی عمر وابن مسعود رضی الله تعالى عنهم اجمعين وهما شرطا قيام الرائحة ﴾ امدی برسكران شرب خمرنی اقرار وياشاهدلر بعد مسافه يوغيكن ريحی زائله اولدقدنصكره شهادت ايتسه‌لر وياكندووسی ريحی زائله اولدقدن صكره اقرار ايتسه ويا اقرارندن رجوع ايتسه خالص حق الله اولمغله حد اولنمز ورجوع كندوده عمل ايدركه رجوع ايده بيلور وسكرانك كلامنده كذب احتمالی غالب اولمغله حدك درأ ودفعنه حيله قلندی وبوندنصكره حدشربك ثبوتی اصحاب كزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعينك اجماعلريله در اجماعده انجق حضرت عمر وابن مسعودك رضی الله تعالى عنهما رأيلريله در مشار اليهما ايسه قيام رائحه‌يی شرط ايتديلر ﴿ (والسكران من لايفرق بين) الرجل والمرأة و (السماء والارض وقالا من يختلط كلامه) غالبا فلو نصفه مستقيما فليس بسكران بحر (ويختار للفتوى) قولهما لضعف دليل الامام فتح ﴾ سكران اراايله عورتی وير ايله كوكی فرق وتميز ايتميان كمسه‌در وامامين همامين رحمهما الله تعالى سكران اكثر كلامنده اختلاط وهذيان ايدن كمسه‌در ديو تفسير وبيان بيورديلر امدی كلامنك اكثری هذيان اولميوب نصفی مستقيم اولورسه اول كمسه سكران اولمز وامام اعظم رحمه الله تعالى ورضی عنهك دليلی ضعيف اولمغله امامين قولی فتوايه اختيار اولنور (تتمة) سكران اولان كمسه قصاص ونكاح واموال امثالی خالص حقوق عباد اولان برنسنه‌يی اقرار ايلسه اقراری صحيح اولور امدی سرقتله اقرار ايلسه مال كندودن اخذ اولنور ويدی قطع اولنمز ومضطر ومكرهك شربی مثللو مباح طريقيله بركمسه سكران اولسه

تصرفاتنه اعتبار اولنمز جنايت اولمغين اغما منزله‌سنده اولمغله ﴿ (واو ارتد السكران) لم يصح (فلا تحرم عرسه) وهذه احدى المسائل السبع المستثناة من انه كالصاحی كما بسطه المصنف معزيا للاشباه وغيرها ﴾ برسكران معاذالله تعالى ارتدادی موجب كلام تكلميله مرتد اولسه ارتدادی صحيح اولمزكه كندويه مرتد احكامی اجرا اولنمز مثلا عورتی كندويه حرام اولمز امابينه وبين الله تعالى اكر اول كلامی واقعده معناسنی تذكر ايده‌رك قصدی تكلم ايتديسه كافر اولور يوق قصدی تكلم ايتمديسه عندالله تعالى كافر اولمز وكندويه كافر حكمی اجرا اولنمز ﴿ كذافی النهر ﴾ واشبو مسئله سكرانك كندوده صاحی كبی اولديغی سكران حكمندن استثنا اولنان يدی مسئله‌لرك بريدر تكم مصنف كتاب عليه رحمة الملك الوهاب آنی اشباهه وسائر معتبراته نسبت ايده‌رك بسط وتفصيل ايلدی وبيورديكه بزم شيخمز احكامادن احكام سكری ذكر وبيان ايلديكه سكران مكلفدر زيرا الله عظيم الشان كندولرينه ﴿ لاتقربوا الصلوة وانتم سكاری ﴾ قول شريفيله خطاب وحال سكرلرنده كندولرينی نمازه تقربدن نهی بيوردی امدی اكر سكری شرب محرمدن اولورسه آندن سكران صاحی كبی مكلفدر واكر مضطر ويا مكره مثلاو مباحدن اولورسه مغمی عليه كبی مكلف اولمز وطلاقی واقع اولمز ومكره ومضطر سكرنده طلاق ويرسه صحيح اولوب واولمسنده اختلاف اولندی ومصنف مرحوم فوائد نام تأليفنده ذكر ايدركه حرام اولان شربدن سكرنده شارب صاحی كبيدر لكن اوچ شيكه ردت وحدود خالصه‌يی اقرار وشهادت اوزره اشهادده ومصنف والاجناب بواوچك اوزرينه درتده بن زياده ايتدم دير اولكی سكرانك صغير وصغيره‌يی مهر مثللرندن اقل وياكثره تزويجنده عقدی نافذ اولمز ايكنجيسی آيقلغی حالنده طلاقه وكيلك سكران اوله‌رق تطليقنك عدم وقوعيدر اوچنجيسی وكيل بالبيعك سكری حالنده بيعنك موكلنه عدم نفوذيدر دردنجيسی بركمسه‌نك صحوی حالنده برنسنه‌سنی غصب ايدوب سكرنده كندويه رديدر امدی اشبو يدی محلده سكران صاحی كبی دكلدر ﴿ ونقل فی الاشربة عن الجوهرة حرمة اكل بنج وحشيشة وآفيون لكن دون حرمة الخمر ولو سكر باكلها لايحد بل يعزر انتهى وفی النهر التحقيق مافی العناية ان البنج مباح لانه حشيش اما السكر منه فحرام ﴾ ونهرده مذكوردركه تحقيق اولان عنايه‌ده‌كی بنج حشيش اولمغله مباحدر مضمونيدر اما سكری حرامدر لكن بوامامين قوليدر امام محمد نزدنده كثيری مسكر اولانك قليلی حرامدر وفتوی بوقول اوزرينه‌در ولانه حشيش تعليلنك معناسی بوقدر وجوهره ايله عنايه‌نك كلاملری ميانلرينی

توفيق ممكنكه بنج ايكى نوعدر حرمتى بر نوعنه نظرادر اباحه سى نوع آخرينه كوره‌در
﴿(اقيم عليه بعض الحد فهرب) ثم اخذ بعد التقادم لا يحد لما مر ان الامضاء من القضاء
فى باب الحدود ﴾ حدك بعضيسى كندويه اجرا اولندقدنصكره محدود فرار
وصكره بعد التقادم مكه رايحه سى زائله اولدقدنصكره اخذ اولنسه مار الذكر
باب حدودده امضا قضادن اولمق هادنه بناً مجددا حد اولنمز ﴿(و) لو (شرب)
اوزنى ثانيا يستأنف الحد لتداخل المتحد كما سيجئ ﴾ بعد الفرار بردخى شرب خمر
ويا زنا ايتسه ايكنجى ايچون حد استيناف اولنور اولكندن اولنمز سببلرى متحد اولان
شيده تداخل اولمغله ايكنجى جلد ايكنجى زنا ويا شربه واولكندن باقى‌يه كفايت
ايتدى نتكم قريبا كلور ﴿ فرع سكران اوصاح جمع به فرسه فصدم انسانا
فمات ان قادرا على منعه ضمن والا لا مصنف عمادية ﴾ سكران وياصاحى
بركسه فرسى كندويه غالب اولوب باشنى ضبط ايده ميوب بر انسان دپه‌ليوب
هلاك ايتسه اكر آنك منعنه قادر ايكن اولديسه آنك ديتنى ضامن اولور واكر منعنه
قادر دكل ايكن اولديسه فعلى كندويه نسبت اولنمغين ضامن اولمز والله سبحانه
وتعالى اعلم واستغفر الله العظيم

﴿(باب حد القذف)﴾

حد قذفه متعلقه مطالب ومسائلدر ﴿ هو لغة الرمى وشرعا الرمى بالزنى
وهو من الكبائر بالاجماع فتح لكن فى النهر قذف غير المحصن كصغيرة ومملوكة
وحرة متهتكة من الصغائر ﴾ قذف لغتده رمى معناسنه‌در وشرعده زنا ايله
رميدر اولى اولان عنايه‌نك بيانى مثللو قذفى محصنى صراحة ويا دلالة زنايه نسبتدر
ديو بيان ايدى حد انجق محصنه قذفده ايجاب ايتمكله واشبو قذف اجماعا كبائردندر لكن نهرده محصنك غيرى صغيره ومملوكه وناموسدن احتراز ايتميان
حرۂ متهتكه كبى كمسه‌لره قذف صغائردندر ديو مسطوردر ﴿(هو كحد الشرب
كمية وثبوتا) فيثبت برجلين يسألهما الامام عن ماهيته وكيفيته الا اذا شهدا بقوله
يا زانى ثم يحبسه ليسأل عنهما كما يحبسه لشهود يمكن احضارهم فى ثلاثة ايام
والا لا ظهيرية ولا يكفله خلافا للثانى نهر ﴾ حد قذف كميتده عددا وقدرا وثبوتا
حد شرب كبيدر يعنى سكسان قامچيدر قاذف حر ايسه ونصفيدر عبد ايسه
وايكى رجلك شهادتلريله ويا قاذفك بر كره اقراريله ثابت اولور بونده نسانك شهادتى
وشهادت اوزرينه شهادت مقبوله اولمز ويا امامك نائبى كندولرندن قذفك ماهيتكه معناى

شرعيسندن وكيفيتكه نه كونا لفظله قذفندن سؤال ايدر لكن شاهدلر قاذفك يا زانى
قولنه شهادت ايدرلرسه ماهيت وكيفيتندن سؤال اولنمزلر يعنى سؤال شوكسه
شوكسه‌يه قذف ايتدى ديو شهادت صورتنده در ديمك صكره امام قاذفى حبس
ايدر حتى شاهدلرك عدالتندن سؤال ايدر نتكم اوچ كونه‌دك احضارى ممكن
اولان شاهدلر ايچون وحبس اولنديغى كبى واكر شاهدلرك حضورى اوچ كونه‌دك
ممكن اولمزسه امام كندوبى حبس ايتمز مجلس ثانى‌يه احضارينه كندودن
كفيلده اخذ ايتمز امام ثانى ايچون اختلاف واردر مشار اليه كفيل اخذ ايدر ديدى
﴿(ويحد الحر او العبد) ولو ذميا او امرأة (قاذف المسلم الحر) الثابتة حريته
والا ففيه التعزير (البالغ العاقل العفيف) عن فعل الزنى فينقص عن احصان
الرجم شيئين النكاح والدخول ﴾ مقذوف محصنك طلبيله صريح زنا ايله
حريتى يا قاذفك اقراريله ويا بينه ايله ثابته اولان حر مسلم بالغ عاقل عفيف عن الزنايه
قذف ايدن حر ويا عبد هر نقدر ذمى ويا عورت اولورسه‌ده حد اولنور حريتى
ثابته اولمزسه تعزير اولنور مسلم قيديله كافر چيقدى رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلمك {من اشرك بالله تعالى فليس بمحصن} قول شريفنه بناً وحديث
شريفده واردركه يوم قيامتده بر ذمى‌يه قذف ايدن كمسه‌يه آتشدن سياطله
حد اولنور وصبى ومجنونه قذفله حد اولنمز ايمدى رجمك احصانندن اشبو
قذفك احصانى ايكى شيله كه نكاح ودخولدر نقصان اولدى يعنى بونده
نكاح ودخول لازم اولمدى ﴿ وبقى من الشروط ان لا يكون ولده او ولد ولده
او اخرس او مجبوبا او خصيا ووطئ بنكاح او ملك فاسد او هى رتقاء او قرناء
وان يوجد الاحصان وقت الحد حتى لو ارتد سقط حد القاذف ولو اسلم بعد ذلك
فتح ﴾ واشبو حد قذفك شرطلرندن باقى قالدى بيان اولنمدى مقذوف قاذفك
ولدى ويا ولدنك ولدى ويا اخرس ويا مجبوب كه ذكرى مقطوع ويا خصيكه خايه‌لرى
چيقرلمش ويا نكاح فاسد ويا ملك فاسد ايله وطئ ايتمش ويا خود عورت رتقاء ويا قرناء اولمسى
وحد وقتنده احصانك بولنمسى ايمدى مقذوف حددن مقدم مرتد اولسه قاذفدن
حد ساقط اولور هر نقدر بعد الارتداد اسلامله مشرف اولورسه‌ده اخرسده
دعوايه قدرت اولميوب ومجبوب وخصى ورتقا وقرناده قاذفك كذبى ظاهر اولمغله
اول قدر عار لاحق اولمديغنه بناً ﴿(بصريح الزنى) ومنه انت ازنى من فلان
او منى على ما فى الظهيرية ومثله النيك كما نقله المصنف عن شرح المنار ولو قال
يا زانئ بالهمز لم يحد شرح تكمله ﴾ يعنى حدك لزوميله صريح زنا لفظيله قذفله‌در
وسن فلاندن ويا بندن زياده زنا ايدجيسك ديمك دخى صريح نوعندندر ظهيريه‌ده
تصريح اولنديغنه بناً ومصنف مرحومك منار شرحندن نقل ايتديكى كبى

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

صريح زنا اولمقده نيكده مذكور كيدر ايمدي بركسه برآخر كسه يه يانانك ويارعورته يامنيوكه ديسه يازانى ويازانيه ديمش اولور وهمزه ايله يازانئ ديسه حد اولنمز زانئ همزايله صعود معناسنه اولمغله لكن عرب بو مثللو محلده همزه يى ياو يايى همزه قرائت ايدرلر ومحيطك وبحرك بيانلرينه كوره حدك لزوميدر بناً عليه محشى علامهٔ طحطاوى بونده ظاهر اولان لم كلمه سنك قلم ناسخدن سهو اولمسيدر ديدى زيرا همزه ايله زناء كلمه سنك صعود معناسنه اولمسى انجق محل صعوده مقارنه اوله رق ذكر اولنديغى وقتده اولور مقارن اولميه رق استعمال اولنورسه زنا معناسنه اولور ﴿ (او) بقوله (زنأت فى الجبل) بالهمزفانه مشترك بين الفاحشة والصعود وحالة الغضب تعين الفاحشة (اولست لابيك) ولوزا دولست لامك اوقال لست لابويك فلا حد ﴾ وياخود قاذفك مقذوفه غضب حالنده همزه ايله سن جبلده زنا ايتدك قوليله حد لازم اولور زيرا همزه ايله زناء كلمه سى فاحشه ايله صعود بيننده هرنقدر مشترك ايسه ده غضب حالى فاحشه اراده سنى تعيين ايدر وصعود معناسنه اولدقده على كلمه سيله استعمال اولنور زنأت على الجبل كبى ويا ايله زنيت ديرسه اتفاقا حد لازم اولور وياخود سن باباكدن دكلسك ديسه حد اولنور واكر لست لابيك قولنك اوزرينه ولست لامك قولنى زياده ايتسه وياسن ابوينكدن اولمدك ديسه حد لازم اولماز زيرا ولادتى نفى ايتمش اولور بوكا كوره زناده نفى اولور ﴿ (اولست بابن فلان لابيه) المعروف به (و) الحال ان (امه محصنة) لانها المقذوفة فى الصورتين اذالمعتبر احصان المقذوف لاالطالب شمنى (فى غضب) يتعلق بالصور الثلاث ﴾ وياخود ينه غضب حالنده اناسى محصنه اولان كسه يه نسبنك كندويه متصل اولديغى معروف ومشهور اولان باباسنى مراد ايده رك سن فلانك اوغلو دكلسك ديسه ينه حد لازم اولور صورتين مشروحتينده مقذوفه ام اولوب ومعتبر اولان مقذوفك احصانى اولوب حدى مطالبه ايدن اوغلونك احصانى اولمغين وامه محصنة ايله تقييد اولندى وفى غضب قولى صور ثلاثهٔ مذكوره يه متعلقدر اما اقوال مذكوره يى رضا حالنده تفوه وتكلم ايدرسه اولكنده زنا صعود معناسنه وايكى صكره كيلرده نفى محاسن اخلاقده مشابهته حمل اولنور يعنى سن باباكك اوغلو دكلسك كه باباك كبى اخلاق حميده صاحبى دكلسك ديمش اولور ﴿ (بطلب المقذوف) المحصن لانه حقه (واو) المقذوف (غائبا) عن مجلس القاذف (حال القذف) وان لم يسمعه احد نهر بل وان امره المقذوف بذلك شرح تكملة ﴾ وقاذفه حدك اجراسى مقذوف محصنك طلبيله اولور كندودن عارى دفع ايچون اولمغله

(كندونك)

كندونك حقى اولديغندن وقذف حالنده مقذوف هرنقدر قاذفك مجلسندن غائب اولوب وقذفى بركسه استماع ايتمزسه ده بلكه مقذوف كندويه قذفله قاذف هرنقدر امر ايتسه دخى ينه حد لازم اولور امرى شرعا معتبر اولمغين حدى اسقاط ايده مز وبركسه استماع ايتمديكنه كوره اثبات اقرار يله اولور لكن مقتول قاتله قتليله امر ايدرسه اشبو امرى قصاصى مسقط شبهه اولور بوكا كوره اولى اولان تعليلده بوقذف حق اللهدر عبدك اباحه سيله مباح اولمز ديمك ايدى وبو مضمون قريبا كلور ﴿ (وينزع الفرو والحشو فقط) اظهارا للتخفيف باحتمال صدقه بخلاف حد زناء وشرب ﴾ وبو حد قذفله انجق كورك ودرونى پموقلى ثوب محشو نزع اولنور صدقى احتمالندن بونده تخفيفى اظهار ايچون اما حد زنا وحد شرب بونك خلافندر كه بونلرده ازاردن ماعدا اثوابك جمله سى چيقاريلور ﴿ (لا) يحد (بلست بابن فلان جده) لصدقه (وبنسبته اليه اوالى خاله اوعمه اوورابه) بتشديد الباء مربيه ولوغير زوج امه زيلعى لانهم آباء مجازا (ولابقوله ياابن ماء السماء) فيه نظر ابن الكمال ﴾ بركسه برآخر كسه يه جدنه نسبتله سن فلانك اوغلو دكلسك ديسه كندويه حد ايجاب ايتمز واقعده آنك اوغلو نك اولوب كندونك اوغلو اولمغله صادق اولديغنه بناً وجدنه وياخالنه وياعمنه ويابانك تشديديله رابيكه كندونى تربيه ايدن كسه يه هرنقدر مربى اناسنك زوجنك غيرى اولورسه ده بونلردن برينه نسبت ايدوب سن بونك اوغلوسك ديسه ينه حد اقتضا ايتمز زيرا بونلر مجازا بابالردر جداب اعلى در دايى حقنده حديث شريف واردر كه ﴿ الخال اب ﴾ بيورلمشدر وعمك اب اولديغى حضرت اسماعيل عليه السلام يعقوب عليه الصلاة والسلامك عميسى ايدى حق سبحانه وتعالى حضرتلرى كندويه خطابله اولادلرينك نعبد آلهك وآله ابائك ابراهيم واسماعيل قوللرينى حكايه بيوردى ايشته بو آيت كريمه ده عمه اب اطلاق اولندى رابه اب اطلاقى حضرت نوح عليه الصلاة والسلامدن حكاية الله جليلك ﴿ ان ابنى من اهلى ﴾ قول شريفنده اولديغى كيدر بعض مفسرين ابندن مراد عورتنك اوغلودر ديديلر دخى ياابن ماء السماء ديو بركسه يه ندا ايله حد ايجاب ايتمز زيرا بوندن بعض اولور كه جود وسماحت وصفاده تشبيه اراده اولنور عامر بن حارثه نك كرمندن بناً كندويه ماء سماء ايله تلقيب اولندى لكن ابن كمال بونده غضب تشبيهه آبيدر ديو اعتراض ايلدى ﴿ (ولا) بقوله (يانبطى لعربى) فى النهر متى نسبه لغير قبيلته اونفاه عنها عزر ﴾ نبط نونك فتحيله بصره ايله كوفه مابيننده اهل اخبيه برقومك اسميدر يعنى عربى اولان كسه يه بركسه يانبطى ديو ندا ايتسه اشبو قوليله

حد لازم اولازو نهرده مرسومدر که برکسه یی برآخر کسه قبیله سنك غیری یه نسبت ایتسه
ویا اندن نفی ایلسه تعزیر اولنور ٭ وفیه یافرخ الزنی یابیض الزنی یاحمل الزنی
یامخل الزنی قذف بخلاف یاکبش الزنی اویا حرام زاده قنیة
وفیها لوجحد ابوه نسبه فلاحد ٭ ونهرده ینه مذکوردرکه برکسه یه ای
زنا یوریسی ویایمورطه سی ویاقزوسی دیوندا قذفدر بونلردن ولد زنا اراده
اولنمغله میك قحبه له حملدرت آیلق قوزی وسخل یکی ولادت ایدن قوزی ویا
اوغلاق معنالرینه درلر اما یاکبش الزنا ویا ای حرام زاده قول مزبورك
خلافنه درکه بونلرده صریح زنا ایله قذف یوقدر حرام زاده ایله خداع ماکر کسه
اراده اولنور وقنیه ده مسطوردرکه برکسه نك باباسی کندونك نسبنی انکار
ایدوب بندن دکلسك دیسه کندویه حد ایجاب ایتمز تعزیر اولنور ٭ (ولا
حد (بقوله لامرأته زنیت ببعیر او بثور او بحمار او بفرس) لانه لیس بزنی
شرعا (بخلاف زنیت ببقرة او بشاة) او بناقة او بحمارة (او بثوب او بدراهم
فانه یحد لانها لاتصلح للایلاج فیراد زنیت واخذت البدل ولو قیل هذا لرجل
فلاحد لعدم العرف باخذه المال ٭ زوجك کندی عورتنه سن دوه ویا اوکوز
ویا حمار ویا فرسله زنا ایتدك قولیله کندویه حد لازم اولمز بونلر ایله اولان
فعل شرعا زنا دکلدر نهایتی بهایمه تمکین ایتدك دیمش اولور بو ایسه موجب
حد دکلدر زنیت ببقرة الی آخره صورة مشروحه نك خلافنه درکه بونلرده ایلاج
وادخاله صلاحیت اولمغله کأنه سن زنا ایتدك وبونلری بدل اخذ ایتدك
معناسی اراده اولنه دیده بو صورتده حد ایجاب ایتدی واشبو کلام مزبور
رجله تکلم اولنسه حد لازم اولمز رجلك زناسی مقابلنده برشی اخذی عرف
وعادت اولمغین ٭ (و) انما (یطلبه بقذف المیت من یقع القدح فی نسبه
بسبب قذفه) ای المیت (وهم الاصول والفروع وان علوا او سفلوا ولو کان
الطالب) محجوبا او (محروما عن المیراث) بقتل او رق او کفر (او ولد بنت)
ولو مع وجود الاقرب او عفوه او تصدیقه للحوقهم العار بسبب الجزئیة قید
بالمیت لعدم مطالبتهم فی الغائب لجواز تصدیقه اذا حضر ٭ میته قذفله
حدی انجق اول قذفله کندونك نسبنه قدح واقع اولان کسه طلب ایدر
اول ده هر نقدر عالی وسافل اولورلر ایسه ده اولسون اصول وفروعلردر
وطالب باباایله وابنله برابر بولنان جد وابن ابن کبی هر نقدر محجوب ویاقتل
ویارق ویا کفر سببیله میراثدن محروم اولورسه ده یعنی حد قذفی مطالبه
ایدوب اجرا اولنسون دین کسه نك احصانی شرط دکلدر ویاخود مزبور
طالب هر نقدر کندودن اقرب وارثك وجودیله ویا آنك عفو ویاقذفی تصدیقیله

بولنسان مقذوفك قرینه سنك اولادی اولورسه ده جزئیت سببیله کندولرینه
عار لاحق اولمغله زیرا ولدك نسبی انا و بابا طرفلرندن ایکیسندن ثابت اولور
حتی شریفه اولان خاتونك اوغلو شریف اولور ابتدا اشبو مظهر ومشرف
ومکرم نسبه سیادت وفخامت انا طرفیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرتلرینك کریمه محترمه لری اولمغله اولدی ومتنك مسئله یی میته
قذفیله قیدلدیغی غائب حقنده اصول وفروعك حدقذف مطالبه لری اولمدیغنه
مبنیدر زیرا جائزدرکه غائب حاضر اولدقده قاذفی تصدیق ایده ٭ (قال یا ابن
الزانیین وقدمات ابواه فعلیه حد واحد) للتداخل الآتی ثم موت ابویه لیس بقید
بل فائدته فی المطالبة ٭ برکسه برآخر کسه یه ای ایکی زانی اوغلو دیوب
حالبوکه اول کسه نك ابوینی وفات ایتمش اولسه حدودده غالب اولان
کندوده تداخل اولان حق الله اولمغله قاذفه برحد لازم اولور وابوینك موتی
تداخلده قید دکلدر بلکه فائده سی اینه مطالبه نك ثبوتنده در اما ابوین حیاتده
اولورلرسه مطالبه کندولرینك اولور ٭ ذکر فی آخر المبسوط ان معتوهة
قالت لرجل یا ابن الزانیین فجاء بها الی ابن ابی لیلی فاعترفت فحدها حدین
فی المسجد فبلغ ابا حنیفة فقال اخطأ فی سبعة مواضع بنی الحکم علی اقرار
المعتوهة والزمها الحد وحدها حدین واقامهما معا وفی المسجد وقائمة وبلا حضرة
ولیها وقال فی الدرر ولم یتعرف ان ابویه حیان فتکون الخصومة لهما او میتان
فتکون للابن ٭ مبسوطك آخرنده مذکوردرکه برمعتوهه عورت بررجله
ای ایکی زانی اوغلو دیو قذف ایتدکده اول کسه کندوبی وقتك قاضیسی ابن
ابی لیلایه احضار ایتدکده مزبوره عورت اقرار ایتمکله کندویه مسجدده ایکی
حد چکدی پس بو خبر امام اعظم وهمام اقدم رحمه الله تعالی ورضی عنهه
بالغ اولدقده قاضی یدی محلده خطا ایتمش بیوردی اولا معتوهه نك اقرارینه شرعا
اعتبار یوغیکن حکمی آنك اوزرینه بنا وحدی کندویه الزام ایلدی وتداخله
بناً برحد ایجاب ایدر ایکن ایکی حد ایتدی ومسجدده اولمیکن مسجدده
ایتدی وفرضا ایکی ایجاب ایتسه میانه لری فصل اولنه رق بری برکون وبری
آخر کونده اولملیدی بو ایکیسنی بردن ایتدی وایاق اوزره ایتدی وعورتك
ولیسی حاضر اولمقسزین اولدی ومولانا خسرو درر ده مقذوفك ابوینی
حیلرمی ویا میتلرمی استفسار لازم ایکن استفسار ایتمدی زیرا حیاتده لر ایسه
خصومت کندولرینك وفات ایتمشلر ایسه اوغوللرینك اوله جقدر وابن
ابی لیلی مقلد اولمغین اجتهادی منوال مشروح اوزره اولمش اوله دیو مشار
الیه طرفندن جواب ممکندر ٭ (اجتمعت علیه اجناس مختلفة) بان قذف

وشرب وسرق وزنى غير محصن (يقام عليه الكل) بخلاف المحد (ولا يوالى
بينهما) خيفة الهلاك بل يحبس حتى يبرأ (فيبدأ بحد القذف) لحق العبد ❊
بر كسەنك اوزرينە حددن اجناس مختلفه ايجاب ايدوب مجتمع اولوب مثلا
كندودن قذف وشرب خمر وسرقت وغير محصن اولەرق زنا واقع اولسە
كندويه حدودك جملەسى اجرا واقامت اولنور واكر موجب حد متحد
اولورسە صورة متعدد حدك خلافندەدركه تداخل اولمغله بر حد
اجرا اولنور وهلاكى خوفندن متعاقبا بردن جملەسى ضرب اولنمز بلكه برى
اقامت اولندقدن صكره حبس اولنور حتى آنك تأثيرى ووجعندن برى وخلاص اولنەدك
صكره ديكرى اقامت اولنور وحد قذف حق عبد اولمغله آنكله بدأ اولنور
❊ (ثم هو) اى الامام (مخير ان شاء بدأ بحد الزنى وان شاء بالقطع (لثبوتهما
بالكتاب (ويؤخر حد الشرب) لثبوته باجتهاد الصحابة ولو فقأ ايضا بدأ بالفقئ
ثم يرجم لو محصنا ولغا غيرها بحر ❊ بعدازين اجتماع حدود صورتندە حدى
اجراده امام مخيردر ديلرسه حد زنا ايله وديلرسه قطعله بدأ ايدر ايكيسيده قرآنله
ثابت اولمغله قوتده برابر اولديلر وما رالذكر جنايتلرى ايتديكى مثللو بركسە
قصاصى موجب مثلا كوز چيقرمق كبى بر جراحتده ايتسه ابتدا آنكله بدأ اولنور صكره
حد قذفله بعده محصن ايسه رجم اولنور سائرلرى لغو اولور ❊ وفى الحاوى القدسى
ولو قتل ضرب للقذف وضمن للسرقة ثم قتل وترك ما بقى ويؤخذ ما سرقه
من تركته لعدم قطعه نهر ❊ وحاوى القدسى ده مسطوردركه كندوده حدود
مجتمعه اولان آدم بركسەيى قتلده ايتسه ابتدا حد قذف اجرا اولنور حق عبد
اولمغله وسرقت ايتديكى نسنه تضمين اولنور بعده قتل اولنور سائر باقى قلان
حدود ترك اولنور وسرقت ايتديكى نسنه آنك تركەسندن اخذ اولنور قطع يد
اولنمغين زيرا قطع صورتنده ضمان ساقط اولور ❊ (ولا يطالب ولد) اى فرع
وان سفل (وعبد اباه) اى اصله وان علا (وسيده) لف ونشر مرتب (بقذف
امه الحرة المسلمة) المحصنة ❊ وندكه فرع هرنقدر سافل اولورسە اولسون
بابا سيكه هرنقدر عالى اولورسە اولسون اصلندن وعبد سيدندن حرۀ مسلمۀ
محصنه اولان اناسنه قذفيله حد قذفى مطالبه ايدەمزاب ولده سيد عبده مقابلدر.
لف ونشر مرتبدر عبدك اناسنك حره اولمسى كندونك عتق اولنوب اوغلونك
رقيق اولەرق قالمسيله اولور ومزبور اب وسيددن حدك سقوطى كندولرينك
ابن وعبدلرى ايچون معاقب اولمدقلرينه مبنيدر حتى رسول اكرم ونبى افخم
صلى الله تعالى عليه وسلمك {لا يقاد الوالد بولده ولا السيد بعبده} قول فصيح البيانلرينه
بناً اب وسيدك كندولرينى قتلريله قصاص ساقط اولدى بس حدك سقوطى

بالطريق الاولى در ❊ (فلو كان لها ابن من غيره) اواب اونحوه (ملك الطلب)
فى النهر واذا سقط عنه الحد عزر بل بشتم ولده يعزر (ولا ارث) فيه خلاف
الشافعى (ولا رجوع) بعد اقرار (ولا اعتياض) اى اخذ عوض ولا صلح
ولا عفو (فيه وعنه) نعم لو عفا المقذوف فلا حد لا لصحة العفو بل لترك الطلب حتى
لو عاد وطلب حد شمنى ولذا لا يتم الحد الا بحضرته ❊ مزبوره حرۀ مسلمۀ محصنه نك
قاذفك مملوكى اولميسان كرك حر وكرك غيرك رقيقى غيريدن بر اوغلو ويا باباسى
امثالى كندولرينه عارلا حق اولەجق كمسەسى اولورسه حد طلبنه مالك اولور
ونهرده مذكوردركه مرسوم قاذفدن حد ساقط اولدقده كندويه تعزير لازم اولور
بلكه ولدنه ابك شتميله كندويه تعزير لازم اولور واشبو حد قذفده غالب
اولان حق الله اولمغله كندوده ارث اولمزكه ورثه يه انتقال ايده يعنى ورثه يه
انتقال ايتمز بونده امام شافعى رحمه الله تعالى نك اختلافى واردركه آنك قتنده
مقذوف وفات ايتدكده ورثه يه انتقال ايدركه ورثه حدى بزا اجرا ايده رز
ديو دعوايه قادر اولورلر وبردفعه اقراردنصكره اقراردن رجوع ايدەمز
واعتياض اولمزكه قاذفدن مقذوفك عوض اخذى دخى جائز دكلدر فرضا
بر مقدار عوض اخذ ايتمش اولسه حد ساقط اولمز وآنى قاذف كيرو رد ايدر
مقذوفدن اخذ ايدر وحدودده صلح وآندن عفو اولمز بلى مقذوف آندن عفو
ايتسه حد اولمزكه امام بن اجرا ايده رم ديه مز مقذوفك طلبى اولمديغندن
يوقسه عفوك صحتندن دكل حتى بعد العفو عفوندن رجوع ايدوب اقامۀ
حدودى مطالبه ايتسه مجددا حد اجرا اولنور عفو لغو اولمغله كانه الآن
خصومت ايتمش اولور وترك طلبله حد اولمغله حد انجق مقذوفك حضورنده
اتمام اولنور ❊ (قال لآخر يازانى فقال الآخر) لا (بل انت حدا) لغلبة
حق الله تعالى فيه (بخلاف مالو قال له مثلا يا خبيث فقال بل انت) لم يعزرا
لانه حقهما وقد تساويا (فتكافئا) ❊ بركسه بر آخر كمسه يه اى زناكار
ديوب اول دخى بن دكلم بلكه سنسك ديسه ايكيسيده حد اولنورلر اشبو قذفده
حق الله غالب اولمغين بس احد همانك كلامى آخره قصاص اولسه حق اللهك
سقوطى لازم كاور بونك اوزرينه بعض سؤال ايراد ايتمشلركه حد قذفك
وجوبنده قاذفك زنا ايله تصريحى شرطدر بونده ايسه بولنمدى حد نيجه
واجب اولور جواب ممكنكه لاانسلم تصريحك بولنمديغنى زيرا مقذوفك لا بل
انت قولنك معناسى انت زان ديمكدر بل كلمەسى اولدن اضراب ثانىيى اثباتدر
وجواب سؤالده اولانى اعادەيى متضمن اولمغله صريح كبى اولدى اما بركسه
آخره مثلا يا خبيث ديوب اول دخى بلكه سنسك ديسه صورۀ مشروحه نك

خلافنه درکه بربرلرینه مکافات ومقابله ایتمش اولمغله تعزیر اولنمزلر ﴿ بخلاف
ما یجیء لوتشاتما بین یدی القاضی اوتضاربا لم یتکافئا لهتك مجلس الشرع
ولتفاوت الضرب ﴾ واشبو تکافؤ مزبور ذکر آتی ایکی کمسه بربرلریله قاضی
حضورنده مشاتمه ویا مضاربه ایتسه‌لر مجلس شرع شریفك حرمتنی هتك
ایدوب وضربده تفاوت اولمغله تکافؤ مزبورك خلافنه‌در میانه‌لرنده تکافؤ اولمز
بلکه قاضی ایکیسنه‌ده تعزیر ایدوب البادیء اظلم فحواسنجه اولکنه تعزیر ایله
ابتدا ایدر ﴿ (ولوقاله لعرسه) وهو من اهل الشهادة (فردت به حدت
ولالعان) الاصل ان الحدین اذا اجتمعا وفی تقدیم احدهما اسقاط الاخر وجب تقدیمه
احتیالا للدرء واللعان فی معنی الحد ولذا قالوا لوقال لها یا زانیة بنت الزانیة بدیء بالحد
اینتفی اللعان ﴾ برکسه یازانیه کلامنی کندی عورتنه دیوب اول دخی
کندوسنه رد ایدوب بل انت دیسه اکر زوج شهادته اهل اولان مقوله‌دن
اولورسه عورته حد اجرا اولنور لعانده اولمز اما شهادته اهل اولمزسه
قذفی لعانی موجب اولمغله ایکیسنه‌ده حد اجرا اولنور بوخصوصده اصل
اصیل وقاعده وتفصیل بوکه تحقیقا ایکی حد برمحلده جمع اولوب وبرینك
تقدیمنده دیکرینك اسقاطی لازم کلسه حدك زوجدن درؤ دفعنه حیله ایچون
آنك تقدیمی واجب اولور ولعان معناده حد درحتی فقها احتیالا للدرء
بیوردیلرکه برکسه زوجه‌سنه ای زانیه قزی زانیه دیسه لعان منتفی اولسون
دیوام ایچون زوجه حدایله بدأ اولنور محدود لعانه اهل اولمغین ﴿ (ولوقالت)
فی جوابه زنیت بك اومعك هدرا) ای الحد واللعان للشك قید بالخطاب
لانها لواجابته بانت ازنی منی حدوحده حانیة ﴾ ماراالذکر زوجك جوابنده
زوجه سنکله برابر زنا ایتدم دیسه شك محلی اولمغله حد ایله لعان هدر اولورلر
صورت مسئله خطابله که زنیت بك عباره‌سیله تصویر اولنور مسئله خطابله قیدلندی
زیرا عورت زوجه‌سن بندن زانیسك دیو جواب ویرسه یالکز زوج حد اولنور
کال بومثللو عباره‌ده افعل صیغه‌سی عملده ترجیحده استعمال اولنور دیو
توجیه ایلدی کانه زوجه‌سن زنایه بندن اعلم سن دیمش اولور بوایسه
حد ایجاب ایتمز بعض نسخه‌ده حدوحدت واقع اولمشدر تحریف اولمق کرکدر
﴿ (ولوکان) ذلك مع اجنبیة حدت دونه) لتصدیقها ﴾ واکر ماراالذکر
قاذفك یازانیه مقذوفه‌نك زنیت بك قولی ایله ردی اجنبیه ایله اولورسه یالکز
عورت حد اولنور رجل اولنمز عورت رجله زنا ایله قذف ایدوب وکندونك
تصدیقنه بناً ﴿ (اقر بولد ثم نفاه بلاعن وان عکس حد) للقذف
والولد له فیهما) لاقراره ولوقال لیس بابنی ولا بنك فهدر) لانه انکر الولادة ﴾

برکسه برولدی بندندر دیو اقرار بعده بندن دکل دیو نفی ایتسه ملاعنه اولنور
زیرا مقدما بندندر دیو اقراریله نسب کندودن ثابت اولدی بعده
نفییله قذف ایتمش اولدیده ملاعنه لازم اولدی واکر امر بالعکس اولوب
مقدما نفی بعده اقرار ایلسه قاذف اولمغله کندویه حد لازم اولور واقرارینه
بناً صورتینك ایکسنده‌ده ولد کندونك اولور واکر برکسه عورتنه
اشبو ولد بندن دکلدر سنکده دیسه بو قولی هدردرکه باطلدر کندویه
نه حد ونه لعان لازم اولور زیرا ولادتی انکار ایتمش اولور بونکله‌ده قاذف اولمز
ونسبده منتفی اولمز ﴿ (قال لامرأة یا زانی حد) اتفاقا لان الهاء تحذف للترخیم
(ولرجل یا زانیة لا) وقال محمد یحد لان الهاء تدخل للمبالغة کعلامة قلنا الاصل
فی الکلام التذکیر ﴾ برکسه برعورته یا زانی دیسه اتفاقا کندویه حد اجرا اولنور
ها ترخیم ایچون حذف اولنوب وکلامده اصل اولان تذکیر اولمغله واکر رجله
مؤنث صیغه‌سیله یا زانیة دیرسه حد اولنمز قائل کلامنی تحویل ایدوب رجلی
عورت صفتیله توصیف ایتمکله امام محمد رحمه الله تعالی حد اولنور بیوردی
علامة کلمه‌سنده اولدیغی کبی تانك مبالغه ایچون دخولنه بناً بروجه مشروح
شارحك الاصل فی الکلام التذکیر قولی مسئلهٔ اولایه علتدر ﴿ (ولا حد
بقذف من لها ولد لا اب له) معروف فی بلد القذف (اومن لاعنت بولد)
لانه امارة الزنی ﴾ وشول برعورته قذفله حد یوقکه قذف اولندیغی
بلده‌ده کندی ایچون معروف ومشهور اب اولمیان کندونك برولدی
اوله ویا برولدایله ملاعنه اولنوب وقاضی آنك نسبنی باباسندن قطع وآناسنه الحاق
ایلیه زیرا اشبو ایکی مسئله‌ده ولد امارهٔ زنادر ﴿ (او) بقذف (رجل وطیء فی غیر
ملکه بکل وجه) کامة ابنه (اوبوجه) کامة مشترکة (اوفی ملکه المحرم ابدا کامة هی
اخته رضاعا) فی الاصح لفوات العفة (او) بقذف (من زنت فی کفرها)
لسقوط الاحصان (او) بقذف (مکاتب مات عن وفاء) لاختلاف الصحابة
فی حریته فاورث شبهة ﴾ ویاوجها من الوجوه ملکنده اولمیان مثلا برکسه‌نك
اوغلونك جاریه‌سی کبی عورتی وطیء ایدن ویامن وجه ملکنده اولان امهٔ مشترکه‌یی
ویاقول اصحده رضاعا قزقرنداشی اولان جاریه کبی ابدا حرام اولان ملکنده‌کی جاریه‌یی
وطیء ایدن رجله ویاکفری حالنده زنا ایدن عورته ویابدل کتابتی ادا ایدن متوفی
مکاتبه قذفله حد ایجاب ایتمز اوچ اولکی مسئله‌ده مقذوفده عفت اولمغین دردنجیده
احصان ساقط اولمغله بشنجینك حریتنده صحابهٔ کزین رضوان الله تعالی
علیهم اجمعینك اختلافلرینده مبنی شبهه ایراث ایتمکله ﴿ (وحد قاذف واطیء
عرسه حائضا وامة مجوسیة ومکاتبة مسلم نکح محرمه فی کفره) لثبوته فی ملکه

وفى الاخيرة خلافهما ﴾ عورتى حيض حالنده ومجوسيه ومكاتبه اولان جاريه سنى
وطئ ايدن وكفرى حالنده محرمنى نكاح ايدن مسلمه قذف ايدن كمسه يه
حد اجرا اولنور اولكيله اخير كنده وطئ ملك نكاحده ماعداسنده ملك
عيننده ثابت اولمغله صكره كنده امامينك اختلافى واركه مشار اليهما نزدلرنده
بر كمسه نك كفرى حالنده محرمنى نكاحى فاسد اولمغله قاذفى حد اولنمز
بيورديلر امام اعظم رحمه الله تعالى نكاح مشروحك صحتنه قائلدر ﴾ (و) حد
مستأمن قذف مسلما) لانه التزم ايفاء حقوق العباد (بخلاف حد الزنى
والسرقة) لانهما من حقوق الله تعالى المحضة كحد الخمر
واما الذمى فيحد فى الكل الا الخمر غاية لكن قدمنا عن المنية تصحيح حده بالسكر
ايضا وفى السراجية اذا اعتقدوا حرمة الخمر كانوا كالمسلمين ﴾ مسلمه قذف
ايدن مستأمنه حد اجرا اولنور حقوق عبادى ايفا واداى التزام ايتكله اما حد
زنى ايله حد سرقت حد خمر كبى محضا حق الله اولمغله حد قذفك
خلافنده درلر اما ذمى خمردن ماعدا مز بورلرك كليسنده حد اولنور لكن شارح
رحمه الله تعالى ديركه بزماسبقده منيه دن نقلا ذمينك خمر ايله حد اولنديغى
مثللو سكر ايله ده حد اولنمسنى ذكر ايلدك وسراجيه ده مسطوردركه طائفۀ
ذميان خمرك حرمتنى اعتقاد ايدرلرسه مسلمين كبى اولورلر لكن بو فروع
شر بعتله مخاطب اولدقلرى قوله مبنيدر ﴾ وفيها لو سرق الذمى او زنى فاسلم
ان ثبت باقراره او بشهادة المسلمين حد وان ثبت بشهادة اهل الذمة لا ﴾ ينه
سراجيه ده مذكوردركه برذمى سرقت ويا زنا ايدوب بعده شرف اسلامله مشرف
اولوب زناسى وياسرقتى كندونك اقرارى ويا مسلمينك شهادتلريله ثابت اولورسه
كندويه حد اجرا اولنور واكر اهل ذمتك شهادتلريله ثابت اولورسه حد اولنمز
شهادتلرى مسلم اوزرينه مقبوله اولمغين ﴾ (اقر القاذف بالقذف فان اقام
اربعة على زناه) ولو فى كفره لسقوط احصانه كامر (او اقر بالزنى) اربعا
(كامر) ﴾ برقاذف مقذوفه قذفنى اقرار وآنك زناسى اوزره درت شاهد اقامه
وهر نقدر زناسى كفرى حالنده اولورسه ده ماسبقده مرور ايتديكى مثللو
احصانى ساقط اولمغله ويا ماسبقده مرور ايتديكى مثللو درت مجلسده زنا ايله
اقرار ايلسه مقذوفه حد اجرا اولنور

﴿ فى بيان مواضع السبعة لتى تقبل البينة مع الاقرار ﴾

﴿ عبارة الدرر او اقراره بالزنى فيكون معناه او اقام بينة على اقراره بالزنى

وقد حرر فى البحران البينة على ذلك لاتعتبر اصلا ولايعول عليها لانه ان كان منكرا
فقد رجع فتلغوا البينة وان كان مقرا لاتسمع مع الاقرار الافى سبع مذكورة
فى الاشباه ليست هذه منها فلذا غير المصنف العبارة فتنبه ﴾ مسئلۀ مشروحه يى
بيانده منلا خسرو متنك او اقر بالزناسى بدلنه او اقراره بالزنى ايراد ايلدى ☼
بوكا كوره معناسى قاذف مقذوفك زنايى اقرارينه بينه اقامه ايدرسه حد
اولنور ديمك اولور حالبوكه بحرده تحرير اولنديكه اقرار مشروح اوزره اقامۀ
بينه اصلا معتبر اولماز وكندويه اعتماد اولنمز زيرا مقذوف زنايى منكر اولورسه بينه
لغو اولور واكر مقر اولورسه اقرار ايله برابر بينه مسموعه اولمز الاشباهك
بياننه نظرا يدى محلده اقرار ايله برابر بينه مسموعه اولور حالبوكه مانحن
فيهمز مواضع مشروحه دن دكلدر بناء برين مصنف والاجناب عبارۀ يى تغيير
ايتدبده درركبى ديمدى مواضع مشروحه يى حفظ وضبطه متنبه اول امدى
مع الاقرار بينه اقامه اولنمز الا شول بروارثكه ميت اوزره دينى اقرار ايلدى
اقرار يله برابر اقامۀ بينه ده اولوركه حتى سائر ورثه يه تعدى وتجاوز ايده
وثانيا بر وصينك وصايتنى برمدعى عليه اقرار ايدركن وصى يه وصايتنده اقامۀ
بينه دن لازمدر ☼ ثالثا برمدعى عليهكه مدعينك وكالتنى مقر ايكن دفعا
للضرر بينه وكيل وكالتنى اثبات ايدر ☼ رابعا استحقاقده مستحق عليهك
اقراريله برابر استحقاقه اقامۀ بينه اولنور بايعنه رجوعه مقتدر اولمق ايچون
خامسا برصبينك باباسندن صبيدن ناشى برنسنه ادعا اولنوب اب دخى مدعايى
اقرار ايلسه آنكله مدعى ثابت اولمز اقامۀ بينه دن لازمدر ☼ سادسا بروارث
موصى له ايچون اولان نسنه يى اقرار يله بله اقامۀ بينه اولنور ☼ سابعا
بركمسه بردابه يى بركمسه يه ايجار بعده بنه اول دابه يى غير كمسه يه دخى ايجار
ايلسه ايمدى اولكى مستأجر اقامۀ بينه ايتسه هر نقدر مستأجر ثانى حاضر
بالمجلس اولوب اقرار ايتسه دخى بنه بينه سى مسموعه اولور واكر غائب
اولورسه مسموعه اولمز ﴾ (حد المقذوف) يعنى اذا لم تكن الشهادة بحد
متقادم كما لايخفى ﴾ يعنى صورت مشروحه ده مقذوفه حد اجرا اولنور اكر
حدى موجب اولان شيكه مثلا زنا ايله شهادت تأخير اولنوب وقت مروردن
صكره اولمزسه ﴾ (وان عجز) عن البينة (واستأجل لاحضار شهوده
فى المصر يؤجل الى قيام المجلس فان عجز حد ولايكفل ليذهب لطلبهم بل يحبس
ويقال ابعث اليهم) من يحضرهم ﴾ قاذف اتيان بينه دن عاجز اولوب شاهدلرينى
احضار ايچون مصرده استعجال واستمهال ايلسه مجلسدن قالقنه دك تأجيل
ومهلت ويريلوربس عاجز اولورسه كندويه حد اجرا اولنور شاهدلرى

ISTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ارەمق ایچون کندودن کفیل اخذ اولنمز بلکه حبس وملازمت اولنوب
شاهدلرینی احضار ایدر کندولره آدم ارسال ایله دینور ﴿ ولواقام اربعة
فساقا انه کماقال درئ الحد عن القاذف والمقذوف والشهود ملتقط ﴾ واکر قاذف
درت فاسق شاهد احضار واقامه ایلسه که مقذوف آنك دیدیکی کبیدر دیو
قاذف ومقذوف وشاهدلرك جمله سندن حد درء ومنع ودفع اولنور ﴿ (یکتفی
بحد واحد لجنایات اتحد جنسها بخلاف مااختلف) جنسها کمابیناه وعم اطلاقه
مااذا اتحد المقذوف ام تعدد بکلمة اوکلمات فی یوم اوایام طلب کلهم اوبعضهم
ومااذاحد للقذف الاسوطا ثم قذف آخر فی المجلس فانه یتم الاول ولاشئ
للثانی للتداخل واما اذا قذف فعتق فقذف آخر حد حد العبد
فان آخذه الثانی کمل له ثمانون لوقوع الاربعین لهما فتح ﴾ جنسی
متحد اولان جنایتلر ایچون برحد کفایت ایدر اماما سبقده
بیان اولندیغی مثلو زنا وشرب خمر وقذف مثلو جنسلری مختلف اولورسه
صورة مشروحه‌نك خلافنه درکه برحد کفایت ایتمز بلکه هربرلری ایچون برحد
اولور ومصنف کتاب علیه رحمة الملك الوهابك مسئلهٔ مشروحه‌یی علی وجه
الاطلاق ذکری مقذوفك متعدد ویامتحدو برکلمه ایله ویاکلمات متفرقه ایله و برکونده
ویارقاچ کونده وحدلرك جمله سنك اجراسی مطالبه اولنسون ویابعضیسی
اولنسون اشبو صورتلرك جمیعنه عام وشامل اولدی دخی شول برکسنه که
قذف ایچون کندویه حد اجرا اولنوب برسوط باقی قالدقدنصکره اول
مجلسده بردیکر قذف دخی ایتسه ایمدی برقمچی دخی ضربله مقدمکی حد
اتمام اولنورده تداخله بناءً ایکنجی قذف ایچون برشی لازم اولمز بوکاده شامل
اولدی دخی شول برعبدکه قذف ایتدی وعتق اولندی وینه دیکر قذف
ایتسه کندویه حدعبد اجرا اولنور ایمدی ایکنجی حدك طالبی کندویی
اثنای حده مطالبه ایلسه سکسانه اکمال اولنور فرق ایکیسی ایچون وقوع بولدیغنه بناءً
بوکاده شامل اولدی ﴿ وفی سرقة الزیلعی قذفه فحد ثم قذفه لم یحد ثانیا لان
المقصود وهواظهار کذبه ودفع العار حصل بالاول انتهی ومفاده انه لوقال له
یاابن الزانیة وامه میتة فخاصمه حد ثانیا کمالا یخفی فافاد تقییده بالحدان التعزیر
بتعدد بتعدد الفاظه لانه حق العبد ﴾ زیلعینك سرقت بحثنده مرسومدرکه
برکمسه برآخرکمسه یه قذف ایدوب وکندویه حدك اجراسندن صکره مجددا
اول کمسه یه بردخی قذف ایلسه ایکنجی مرتبه‌ده کندویه بردخی
حداجرا اولنمز زیرا مقصود اولان قاذفك کذبنی اظهار ومقذوفدن عاری
دفع اولکیله حاصل اولدی واشبو تعلیل مشروحدن ظاهر ونمایان

اولان برکسه برآخرکسه‌یه مقدمابازانی دیوب کندویه حداجرا اولندقدنصکره ینه
اول کمسه‌یه یاابن الزانیة دیوب آناسیده متوفاة اولدیغی حالده آنکله مخاصمه ایتسه
ایکنجی مرتبه‌ده دخی حد اجرا اولنور زیرا طالبه هرنقدر ایکیسنده ده ابندن
ایسه ده لکن بری کندویه وبری اناسنه قذف ایچوندر تکم ارباب کماله
پوشیده ونهان دکلدر مصنف والاجنابك مسئلهٔ مشروحه‌یی حد ایله تقییدی
تعزیرك موجب تعزیر اولان الفاظك تعددیله متعدد اولمسنی افاده ایدر تعزیرك
حق عبد اولدیغنه بناءً ﴿ فرع عن القاضی رجلازنی اوشرب لم یحده
استحسانا وعن محمد یحده قیاسا علی حد القذف والقود قلنا الاستیفاء للقاضی
وهو مندوب للدرء بالخبر فلحقه التهمة حواشی السعدیة ﴾ برقاضی برکسه‌یی زنا
ویاشرب خمر ایدر کن کورسه استحسانا اول کمسه‌یه کندویه حد اجرا ایتمك
یوقدر امام محمد رحمه الله تعالی ورضی عنه حد قذفه وقوده قیاسا ایدر
بیوردی لکن جمهور امام مشارالیهه جواب ویررلر کداشبو حد شربده هرنقدر
اجراسی مطالبه اولنمزسه ده استیفا واجراسی قاضینکدر وکندویه کوره
{ادرؤا الحدود بالشبهات مااستطعتم} حدیث شریف واجب الامتثالنه بناءً
حدی درء ودفع مندوب ومطالبدر ایمدی استیفا واجراسنه قاضینك مباشرتنده
کندویه محد وده بغض وعداوت تهمتی لاحق اولدی وبونی حد قذفه وقوده
قیاس قیاس مع الفارقدر انلر مقذوف واولیای قتیل جانبلرندن مطالبدر (فرع)
خانیه ده مرسومدرکه برکمسه برآخرکمسه‌یه یالوطی دیسه اوزرینه حد لازم اولمز
واکر صریحاً لواطه‌یه نسبت ایدوب سن لواطه ایتدك دیرسه امام اعظم رحمه الله تعالی
ورضی عنه نزدنده ینه حد لازم اولمز امامین همامین رحمهما الله تعالی حد اولنور
بیوردیلر انتهی شلبی حاشیه سنده مذکوردرکه یالوطی قولندن استفسار اولنور اکر قائلك
مرادی قوم لوطدنسك دیمك ایسه برشی لازم اولمز واکر فاعل ویامفعول اولدیغك
حالده قوم لوط عملنی ایشلرسك دیمك ایسه امامین قتنده حد لازم اولور صحیح
اولان غضب حالنده ایسه تعزیر اولنور والله سبحانه وتعالی اعلم واستغفر الله العظیم

﴿ باب التعزیر ﴾

بو باب تعزیره دائر مسائل بیاننده‌در تعزیر رد وردع معناسنه اولان عزردن
مأخوذ ومستقدر تعزیرك معزری معوده قبیحدن منعی ملابسه سیله ﴿ (هو)
لغة التأدیب مطلقا وقول القاموس انه یطلق علی ضرب مادون الحد غلط نهر
وشرعا (تأدیب دون الحد اکثره تسعة وثلاثون سوطا واقله ثلثة)

لو بالضرب ﴿ اشبو تعزير لغتده مطلق تأديب معناسنه در اعدی قاموسك
حددن دون اولان ضربه اطلاق اولنور قولی غلط اولور زيرا بو وضع شرعيدر
اصل شريعته جاهل اولان ارباب لغته آنك بيانی نسبت اولنمز لكن قاموس صاحبی
طرفندن جواب ممكنكه مشار اليه كندی تأليفنده فقط اوضاع لغويه يی
ذكری التزام ايتمدی بلكه انده تكثيرا للفوائد بعض منقولات شرعيه واصطلاحيه
والفاظ فارسيه دخی ذكر ايدر حتی ديباجه سنده بوكا دائر كلاملری واردر
وشرعده قدرا حددن دون اولان تأديبدر واكر ضربله اولورسه اكثری
اوتوز طقوز واقلی اوچ قمچيدر واصل مشروعيتی كتابله كه الله جليلك
{ واضربوهن فان اطعنكم فلا تبغوا عليهن سبيلا } نص شريفيله دربس
اول حكيم مطلق زوجاتی تأديب واخلاق رديه دن تهذيب ايچون كندولرينه
ضربله امر بيورديلر وسنتله ثابتدركه كندی حقنده وما ينطق عن الهوی نازل
اولان انس وجنك رهبری اخر زمان پيغمبری محمد المصطفی صلی الله تعالی عليه وسلم
حضرتلری { لاترفع عصاك عن اهلك } و { رحم الله امرأ علق سوطه براه اهله } نطق
حكمت آميزلريله وبر كسه يه يا مخنث دين كسه يی تعزير بيورملريله وصبيان
ايچون نماز حقنده { واضربوهم علی تركها لعشر } بيورملريله در واجماعله كه
صحابۂ كزين رضوان الله تعالی عليهم اجمعينك اتفاقلريله در ﴿ وجعله فی الدرر
علی اربع مراتب وكله مبنی علی عدم تفويضه للحاكم مع انها ليست علی اطلاقها
فان من كان من اشراف الاشراف لو ضرب غيره فادماه لايكفی تعزيره باعلام
واری انه بالضرب صواب نهر ﴿ مولانا خسرو درر نام تأليفنده تعزيری درت
مرتبه اوزره قلدی بری اشراف الاشرافكه علماء وعلويه لرك تعزيريدركه
بو فقط كندولرينه موجب تعزير اولان ايشلدكلری فعل نابجايی اعلام واخبار
ايدوب قاضينك كندولرينه سز شو مقوله فعل ايشلمش سكز مسموعمز اولدی
ديمسيله در ايمدی انلر بو قدر شيله امتناع ايدرلر بريده اشرافكه قريه مختارلری
واصناف شيخلری امثالی نوعا اعتبارلو اولان ذواتك تعزيرلريدر بو ايسه كندولرينه
اعلام وباب قاضی يه احضار وكندولريله اول خصوصده مخاصمه ايله در وبری
اوساطكه سوقی اولان چارشو اهاليسيكه اهل اصنافدر بونلرك تعزيرلری
باب قاضی يه كندولرينی جر وحبسله در بری دخی اسافل واخساك تعزيريدركه
من بورلر ايله وضربله در واشبو ماراذكر مصنفك ومولانا خسروك تعزير حقنده
بيان ايتدكلری قوللر تعزيری رأی حاكمه تفويض ايتمدكلرينه مبنيدر حالبوكه
مراتب مشروحه مطلقا ديدكلری كبی دكلدر زيرا اشراف الاشرافدن اولان
بركمسه برغيری كسه يی ضرب وجرح ايتسه آنك تعزيرنده مجرد اعلام

كفايت ايتمز شارح رحمه الله تعالی ديركه بن من بورك تعزيرك ضربله اولمسنی
صوابدر ظن ايده رم ﴿ (ولا يفرق الضرب فيه) وقيل يفرق ووفق بانه ان بلغ
اقصاه يفرق والا لا شرح وهبانية ﴿ اشبو تعزير ضربله اولنجق كندوده
ضرب تفريق اولنمز جمله سی بر محله اوريلور بعضيلر تفريق اولنور ديديلر
اكر تلف عضو خوفی اولورسه وحد كبی وجه ورأس وفرج امثالی عضولره
ضرب اولنمز وقولين ديانه لرينی توفيق ممكنكه اكر تعزير قصوی ونهايته بالغ
اولوب مثلا اوتوز طقوز تازيانه اولورسه تفريق اولنور يوقسه اولنمز
﴿ (ويكون به و) بالحبس و (بالصفع) علی العنق (وفرك الاذن وبالكلام
العنيف وبنظر القاضی له بوجه عبوس وبشتم غير القذف) مجتبی وفيه
عن السرخسی لايباح بالصفع لانه من اعلی مايكون من الاستخفاف فيصان عنه
اهل القبلة ﴿ تعزير ضرب وحبس وبوينسنه اورمغله وقولاغی اوغه لمغله
وكلام عنيفله وقاضينك تعزيره مستحق اولان كمسه يه وجه عبوسله نظريله
وحد قذفی موجب اولميان شتم ودشنام ونامعقول كلام ايله اولور ومجتباده
مرسومدركه امام سرخسی عليه رحمة الملك الباری دن نقل وروايت اولنوركه
صفعله كه سله ايله تعزير مباح ومناسب دكلدر زيرا سله كندی ايله استخفاف
وتحقير اولنان شيلرك پك اعلی ودرجۂ نهايتنده اولانيدر ايمدی اهل قبله يی
بو مثللو رزالتدن مصون ايتمك مسلمه كوره لازم ولابدر ﴿ (لا باخذ مال
فی المذهب) بحر وفيه عن البزازية وقيل يجوز ومعناه ان يمسكه مدة لينزجر
ثم يعيده له فان آيس من توبته صرف الی ما يری وفی المجتبی انه كان فی ابتداء
الاسلام ثم نسخ ﴿ مذهب مختار اوزره اخذ مال ايله تعزير اولنمز بحرده بزازيه دن
نقلا مرسومدركه عندا لبعض اخذ مال ايله تعزير جائزدر لكن جوازك
معناسی اول مال مأخوذی حاكم برمدت امساك ايدوب حتی اول فعل نامعقولدن
امتناع واجتناب ايتدكده كيرو صاحبنه اعاده ورد ايدر ديمكدر يوقسه
بعض ظلمه نك توهم ايتدكلری مثللو كندی نفسلری ويا بيت المال ايچون اخذ ايدر
ديمك دكلدر زيرا شريعت محمديه ده مسلميندن براحد ايچون بلاسبب شرعی
بركمسه نك مالنی اخذ يوقدر واكر اول تعزيره مستحق اولمغله مالی اخذ اولنان
شخص بد افعالك اول فعل شنيعندن توبه وامتناعندن حاكم مأيوس ونوميد
اولورسه اول مال مأخوذی مناسب كورديكی محله صرف ايدر ومجتباده اشبو
اخذ مال ايله تعزير اوائل اسلامده ايدی صكره ظلمه نك اموال ناسی بغير حق
اخذلرينه وسيله اولمسون ديو نسخ اولندی ديو مسطوردر (و) التعزير
(ليس فيه تقدير بل هو مفوض الی رأی القاضی) وعليه مشايخنا زيلعی

لان المقصود منه الزجر واحوال الناس فيه مختلفة بحر ❊ واشبو تعزيردن
مقصود ناسی افعال نامعقوله‌لردن زجر ومنع اولوب بونده ایسه ناسك افعالی
مختلفه ومتفاوته اولمغله بزلرك شیخلرمزك كندولك اوزرینه اولدقلری قولكه
تعزیرده برتقدیركه ضرب ویاشتمدن برمقدار معین یوقدر بلكه قاضی نك رأی
مناسبلرینه مفوضدر ❊ (ویكون) التعزیر (بالقتل كمن وجد رجلا مع
امرأة لاتحل له) ولو اكرهها فله قتله ودمه هدر وكذا الغلام وهبانیه
(ان كان یعلم انه لاینزجر بصیاح وضرب بمادون السلاح والا) بان علم انه
ینزجر بماذكر (لا) یكون بالقتل ❊ وتعزیرك قتله اولدیغیده اولور مثلا بركمسه
برآخر كمسه‌یی كندویه حلال اولمیان برعورتله زنا ایدر بولسه اكر بیلورسه كه
اول كمسه صیحه ایله وسلاحك غیریله ضربله منزجر اولمز آنی قتل جائز اولور
واكر اول عورتی اكراه ایدوب رضاسی اولقسزین زنا ایدر بولورسه
هرنقدر بلاشرط سابق اولورسه‌ده ینه آنی قتل ایدر ودمی هدر
اولور وتازه اوغلانده عورت كبیدر واكر صیحه ویاسلاحك غیریله
ضربله منزجر ومتبعد اوله‌جغی معلومی اولورسه آنك تعزیری قتله اولمز
❊ (وان كانت المرأة مطاوعة قتلهما) كذا عزاه الزیلعی للهندوانی ثم قال
(و) فی منیة المفتی (لوكان مع امرأته وهو یزنی بها اومع محرمه وهما مطاوعان
قتلهما جمیعا) انتهی واقره فی الدرر ❊ واكر بركمسه برارایله عورتی
رضالریله زنا ایدر كورسه امتناعلری انجق سلاحله ضربله اولورسه
ایكیسیندده قتل ایدر زیلعی هندوانیدن بویلجه نقل ایلدی بعده دیدیكه منیة
المفتی‌ده ذكر اولندیكه بركمسه عورتیله ویا برمحرمیله برغیر كمسه‌یی بالطوع
والرضاء زنا ایدر كورسه ایكیسینیده بردن قتل ایدر ایمدی منیه‌نك كلامی بونده
نهایت بولدی ودررده مولانا خسرو ده بونی اقرار ایلدی ❊ قال فی البحر
ومفاده الفرق بین الاجنبیة والزوجة والمحرم فمع الاجنبیة لایحل القتل الا بالشرط
المذكور من عدم الانزجار المزبور وفی غیرها یحل مطلقا انتهی ورده فی النهر
بما فی البزازیة وغیرها من التسویة بین الاجنبیة وغیرها ویدل علیه تنكیر
الهندوانی للمرأة نعم مافی المنیة مطلق فیحمل علی المقید لیتفق كلامهم ولذا جزم
فی الوهبانیة بالشرط المذكور مطلقا وهو الحق بلاشرط احصان لانه لیس
من الحد بل من الامر بالمعروف ❊ وبحرده دیدیكه اشبو مضمونك مفادی
اجنبیه ایله زوجه ومحرمك میانه‌لرنده فرقك ثبوتیدر ایمدی زنانك اجنبیه ایله
اولدیغنده نظرا قتلك حلی انجق مار الذكر عدم انزجار شرطیله‌در اجنبیه‌نك
ماعداسنده انزجار اولسون ویا اولمسون مطلقا حلالدر وبحرك اشبو كلامنی

برادر بزركوارلری نهرنام تألیفلرنده بزازیه‌ده وسائر معتبرانده ذكر وتصریح
اولنان اجنبیه ایله سائرلری میانه‌لرنده تسویه وعدم فرق ایله رد ایلدی
وخانیه‌ده مسطوردركه بركمسه برآخر كمسه‌یی كندی عورتیله
ویا براجنبیه ایله زنا ایدر كورسه بس مجرد صیحه سیله منزجر اولمزسه كندویه
آنی قتل حلال اولور وقتل ایدرسه قصاص اولنمز ایمدی بونده تسویه ایله تصریح
اولندی وبونك اوزرینه هندوانی‌نك مع امرأة قولنده امرأة لفظی نكره اوله‌رق ایرادی
دخی دلالت ایدربلی منیه‌نك كلامی هرنقدر شرط ذكرندن مطلق ایسه‌ده
لكن مقیده محمولدركه حتی فقهانك كلاملری متفق ومتحد اوله واشبو
حمل مشروحه بناً وهبانیه‌ده شرط مرقومله مطلقا جزم ایلدی محصن
اولوب واولمسنه تعرض اولنمیه‌رق وحق اولانده بودر زیرا حد دكلكه حتی
كندوده احصان شرط اوله بلكه بوامر معروف نهی منكر قبیلندندر
❊ وفی المجتبی الاصل ان كل شخص رأی مسلما یزنی ان یحل له قتله وانما یمتنع
خوفا من ان لایصدق انه زنی ❊ ومجتباده مرسومدركه بوخصوصده اصل وقاعده
بوكه هر برشخص كه برمسلمی زنا ایدر كوردی كندویه آنك قتلی حلال اولمسیدر
انجق قتلدن امتناع آنك زنا ایتدیكنده كندوسی تصدیق اولنمق
خوفیله اولور بوكا كوره قتلیله عدم قتلی بیننده مخیر اولور ❊ (وعلی هذا)
القیاس (المكابر بالظلم وقطاع الطریق وصاحب المكس وجمیع الظلمة
بادنی شیٔ له قیمة) وجمیع الكبائر والاعونة والسعاة یباح قتل الكل
ویثاب قاتلهم انتهی ❊ واشبو قیاس مشروح اوزره‌در مكابر بالظلمكه عالنا
بغیر حق غیرك مالنی اخذ واتلاف ایدن هرنقدر شهرده اولورسه‌ده وقطاع
طریقكه یول كسیجی حرامزاده‌لر هرنقدر برشیٔ اخذ ایتمزلرسه‌ده زیرا بوتعزیر
اوله‌جقدر حد دكلدر وباج وكمرك دوشرنلر وكندی ایچون آز برقیمت اولان نسنه
ایله ویاجمیع كبائرایله ظلم ایدن كمسه‌لر وظلمده معین ساعی بالفسادلرك جمله‌سنك
تعزیراقتللری مباح وقاتللری مثابدر ❊ وافتی الناصحی بوجوب قتل كل مؤذ ❊
وناصحی هر برساعی بالفساد مضر للعباد موذیلرك قتللریله افتا بیوردیلر
اكر اول مبتلا اولدقلری فساد وفتنه‌دن انزجار وامتناعلری انجق قتلله
اولورسه نتكم كلامك اولی بونی افاده ایتدی ❊ وفی شرح الوهبانیة ویكون
بالنفی عن البلد وبالهجوم علی بیت المفسدین وبالاخراج من الدار وبهدمها
وكسر دنان الخمر وان ملحوها ولم ینقل احراق بیته ❊ شرح وهبانیه‌ده
مذكوردركه موذی ناس اولان كمسه‌لرك تعزیرلری كندولرینی بلده‌دن
نفی وخانه‌لرینه هجوم وآندن اخراج وآنی هدمله وخمر كوپلرینی كسر ایله‌در

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

هرنقدر خمری تمليح ايدوب خله منقلب ايدرلرسه‌ده مرام كندولرينی
بومثللو افعال شنيعه‌دن ابتدادن زجر ومنع اولمغله خمرك بيتنك احراقی نقل
وروايت اولنمدی لكن حموی برجندی‌دن خمارلك خانه‌سنك احراقنی وامامه
كندونك سياسة قتلنی حكايه ايلدی ﴿ (ويقيمه كل مسلم حال مباشرة
المعصية) قنية (و) امابعده ف(ليس ذلك لغيرالحاكم) والزوج والمولی كما سيجیء ﴿
تعزيره مستحق اولان كمسه‌نك اول فعل شنيعه مباشرتی حالنده هربرمسلم
اول كمسه‌يه تعزير ايدرهرنقدر محتسب اولمزسه‌ده زيرابوازالهٔ منكر قبيلندندر
بوازالهٔ منكرك ولايتيده شارع هربرمسلم اوزرينه قيلوب بيورديكه ﴿من رأی منكم
منكرا فليغيره بيده فان لم يستطع فبلسانه﴾ الحديث اماحدود بونك خلافنه‌دركه
آنلرك اجراسنی واليلر اوزرينه قيلدی واشبو تعزيری موجب فعلدن مبتلا
اولان كمسه فارغ اولدقدنصكره آنی حاكمدن وزوجدن وسيددن غيری
كمسه ايده‌مزنتكم قريباكلوركه زوج زوجه‌سنی كندودن اذنسز منزلندن
خروج ايدرسه تعزير وتأديب ايدر مولاده بنده‌يه بويلجه‌در ﴿ فرع
من عليه التعزير لوقال لرجل اقم علی التعزير ففعله ثم رفع
الحاكم فانه يحتسب به قنية واقره المصنف ومثله فی دعوی الخانية لكن فی الفتح
مايجب حقا للعبد لايقيمه الا الامام لتوقفه علی الدعوی الا ان يحكما فيه
فليحفظ ﴿ كندويه تعزير ايجاب ايدن كمسه بررجله بكا اشبو تعزيری اقامه‌ايله ديوب
اول دخی ايشلدكدنصكره حاكمه مرافعه اولنسه مقدما اولنان تعزير حاكمك
ايده‌جكی تعزيره حساب اولنور لكن بوحق‌الله اولان تعزير ايجاب ايدن
شيلرده اولمغله محمولدر وبو مضمونی مصنف عليه الرحمه اقرار ايلدی
وخانيه‌نك دعواسنده‌ده بونك مثلی مذكوردر لكن فتحده حق عبد اولان
شيلرده دعوايه توقف ايتكله انجق امام ايدر ديو مرسومدر الا مدعی ايله
مدعی عليه اول خصوصده برحكم نصب ايدوب آنك تعزيرينه ايكيسيده راضی
اولورلرسه اول اقامت ايدر ﴿ (ضرب غيره بغير حق وضرب المضروب)
ايضا (يعزران) كما لو تشاتما بين يدی القاضی ولم يتكافئا كمامر (ويبدأ
باقامة التعزير بالبادیء) لانه اظلم قنية ﴿ بركمسه برآخر كمسه‌يه بغير حق ضرب
ايدوب اول مضروب دخی آنك كبی ضرب ايتسه ايكيسنه‌ده تعزير ايجاب ايدر
ضربده تفاوت اولمغله بری برلرينه مكافات ومقابله ايتمش اولمزلر نتكم حضور
قاضی‌ده ايكی كمسه بری برلريله مشاتمه ايتسه‌لر ايكيسنه‌ده تعزير ايجاب
ايتديكی كبی ميانه‌لرنده تكافؤ بولنميوب ومحفل قضانك حرمتنی هتك
ايتدكلرينه بناًء نتكم ماسبقده مرور ايتدی باديكه ابتدا ضرب ايدن كمسه

ايله بدأ اولنوب اول كندويه تعزير اولنور كندوسی پك ظالم اولمغله
﴿ وفی مجمع الفتاوی جازالمجازاة بمثله فی غيرموجب حد للاذن به ولمن انتصر
بعدظلمه فاولئك ماعليهم من سبيل والعفو افضل فمن عفا واصلح فاجره علی الله ﴿
ومجمع الفتاواده مذكوردركه ضربك غيری تعزيری موجب اولان شيلرده
مثليله مجازات جائز وسزادر شارع طرفندن ﴿ولمن انتصر﴾ آيت كريمه‌سيله
اذن ورخصت ويرلمشدر ﴿فمن عفی واصلح﴾ نص جليلنه نظرا بنه عفو
افضلدر ﴿ (وصح حبسه) ولوفی بيته بان يمنعه من الخروج منه نهر (مع ضربه)
اذا احتيج لزيادة تأديب ﴿ تعزيره سزا اولان سفها وارباب فساد زياده
تأديبه محتاج اولورلرسه ضربيله برابر حبسلری شرعا صحيح وجائز اولدی
وحبسلری هرنقدر كندی خانه‌لرنده اولوب آندن خروجدن منعله اولسه‌ده
اولور ﴿ (وضربه اشد) لانه خفف عددا فلا يخفف وصفا (ثم حدالزنی)
لثبوته بالكتاب (ثم حد الشرب) لثبوته باجماع الصحابة لا بالقياس لانه لايجری
فی الحدود (ثم القذف) لضعف سببه باحتمال صدق القاذف ﴿ واشبو تعزير
ايچون اولان ضرب عددا تخفيف اولنمغله وصفا تخفيف اولنمديه كندونك
ضربی سائر حدودك ضربلرندن اشددر دينلدی بوندنصكره ضربده اشد
اولان حد زنادر آنك ثبوتی كتابله اولديغندن صكره حد شربدر بونك ثبوتی
اصحاب كرين رضوان‌الله تعالی عليهم اجمعينك اجماع واتفاقلريله اولوب
قياسله اولمغين زيرا قياس حدودده جاری اولمز صكره ضربده اشد حد قذفدر
قاذفك صدقی احتمالندن سببی ضعيف اولمغله ﴿ (وعزر كل مرتكب منكر
اومؤذی مسلما بغير حق بقول اوفعل) الا اذا كان الكذب ظاهرا كيا كلب بحر
(ولو بغمز العين) او اشارة اليد لانه غيبة كما يجیء فی الحظر فرتكبه مرتكب
محرم وكل مرتكب معصية لاحد فيها فيها التعزير اشباه ﴿ وهربر منكركه
شرعا حرام وعرفا عار اولان فعل اختياريی مرتكب ويا قولا ويا فعلا بغير حق
هربرمسلمه اذی وجفا ايدن كمسه تعزير اولنور ايذا ی مزبور هرنقدر
غمز عين واشارت يد ايله اولورسه‌ده اولور زيرا باب الحظرده كلوركه اشبو
غمز امثالی بركسه‌يه او يكمك وجهی اوزره متعارجا مشی دخی غيبت وحرامدر
تصوير وتفهيمده ابلغ اولمغله بلكه غيبتدن اشددر مرتكبی محرمی مرتكبدر
وهربركندوده حد اولميان معصيتی مرتكب اولان كمسه‌يه اول معصيتده تعزير
لازمدر لكن بركسه‌يه ياكلب ديمك كبی كذبی ظاهر اولور شيله اولورسه
تعزير ايجاب ايتز لكن هدايه‌ده اشبو ياكلب ويا خنزير امثالی كلمات ناسزا
ايله سب اولنان كمسه فقها ويا علويكه اشرافدن اولورسه تعزير اولنور ديو

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

محرر ومسطوردر وشرعة الاسلام شرحنده مرسوم مدركه غيبت صريحا
قول ايله اولان ذكر مساوی یه خاص دکلدر بلکه تعریض ورمز وغمز
وکنایه وهر برکسه دن مقصود ومرام فهم اولنان شیلر ایله ده اولور مثلا
برکسه نك قیامنی وقعودنی ومشینی تقلید کبی ✻ (فیعزر) بشتم ولده وقذفه
و (بقذف مملوك) ولوام ولده (وکذا بقذف کافر) وکل من لیس بمحصن
(بزنی) ویبلغ به غایته کما لو اصاب من اجنبیة محرما غیر جماع او اخذ
السارق بعد جمعه للمتاع قبل اخراجه وفیما عداها لایبلغ غایته ✻ امدی
برکسه کندی ولدینه وهرنقدر ام ولدی دخی اولورسه ده مملوکنه ینه
بوله کافره وهر برقذف احصانیله محصن اولمیان کمسه یه زنا ایله قذف
ایدرسه تعزیر اولنور و تعزیرك غایت وقصوا سنه بالغ اولورکه تعزیر ایدن
نهایت درجه سنی ایدر لفظده کندی ایله حد واجب اولان قذفه یك مشابه
اولمغله نتکم اجنبیه عورتدن جماعك ماعداسی حرام اولان معانقه وقبله امثالی
شیلره اصابت ایدن کمسه یه ویا سارق محل محرزده مال واشیایی جمع ایدوب
اخراجندن مقدم اخذ وکرفت اولنسه کندولرینه تعزیرك یك اعلاسی اجرا
اولندیغی کبی اشبو مواضع مشروحه نك ماعداسنده تعزیرده مبالغه یه کیدلمز
✻ (وبقذف) ای بشتم (مسلم) ما (بیا فاسق الا ان یکون معلوم الفسق)
کمکاس مثلا اوعلم القاضی بفسقه لان الشین قدالحقه هو بنفسه قبل قبول قول القائل
فتح ✻ کرك مستور الحال وکرك عدل برمسلمه یا فاسق دیو قذف وشتمله ده
قائل تعزیر اولنور الا معلوم الفسق کمرکجی ویاجبی یاد کارلری کبی ذوات
اولورسه ویاقاضی آنك فسقنی بیلورسه تعزیر ایجاب ایتمز علم قاضی صورتنده
مقذوف قاذفك قولنك قبولندن اقدم کندی نفسنه شین وعیبی الحاق
ایتدیکیچوندر مصنف مرحومك شتمه قذف اطلاقی مجاز شرعی وحقیقة
لغویه در ✻ (فان اراد) القاذف (اثباته) بالبینة (مجردا) بلابیان سببه
(لاتسمع ولوقال یازانی واراد اثباته تسمع) لثبوت الحد بخلاف الاول حتی
لو بینوا فسقه بما فیه حق الله اوللعبد قبلت وکذا فی جرح الشاهد وینبغی
ان یسأل القاضی عن سبب فسقه ✻ ایدی قاذف سببنی بیانسز فقط
مقذوفك فسقنی بینه ایله اثبات مراد ایتسه بینه سی مسموعه اولمز مجرد
جرح وفسق اوزره شهادت مقبوله اولمغین اما شاتم یازانی دیوب زناسنی اثبات
ایده جك اولسه بینه سی مسموعه اولور حد ثابت اولمغله اولکیکه بلاسبب
مجرد فسقنی اثبات بونك خلافنددر حتی شاهدلر فسقنی کندوده حق الله
ویاحق عبد اولان برفعل شنیعله بیان ایتسه لر شهادتلری مقبوله اولور جرح

شاهد دخی بینه بو وجهله در جرح مجرد دعواسی مسموعه اولمز بلکه قاضی یه
کندولردن سبب فسقلرندن سؤال لایق بلکه واجبدر ✻ (فان بین سببا شرعیا
کتقبیل اجنبیة وعناقها وخلوته بها طلب بینة لیعزره ولوقال هو ترك واجب
سئل القاضی المشتوم عما یجب علیه تعلمه من الفرائض فان لم یعرفها ثبت
فسقه لما فی المجتبی من ترك الاشتغال بالفقه لاتقبل شهادته والمراد مایجب
علیه تعلمه منه نهر ✻ بس قاضینك سؤالنك جوابنده شاتم مشتومك فسقنك
سببنی شرعا کندوده حق الله اولان اجنبیه یی تقبیلی ویامعانقه وآنکله خلوتی
کبی نسنه ایله بیان ایدرسه کندودن بینه طلب ایدرکه حتی مشتومه تعزیر
ایده واکر شاتم مشتومك فسقنه سببی واجبی ترك ایتمسیدر دیو بیان ایدرسه
قاضی مشتومك اوزرینه تعلمی واجب اولان فرضلری وواجبلری کندودن سؤال
ایدر اکر بیلمزسه فسق ثابت اولور مجتباده ذکر اولنان فقهه که کشی یه
تعلمی واجب اولان شیلره اشتغالی ترك ایدن کمسه نك شهادتی مقبوله اولمز مضمونه
بناً ✻ (وعزر) الشاتم (بیا کافر) وهل یکفران اعتقد المسلم کافرا نعم والالابه
یفتی شرح وهبانیة ولواجابه بلبیك کفر خلاصة وفی التاتارخانیة قیل لایعزر
مالم یقل یا کافر بالله لانه کافر بالطاغوت فیکون محتملا ✻ برمؤمن قرنداشنه
یاکافر دیو شتم ایدن کمسه شرعا تعزیر اولنور واشبو قول ناسزا ایله قائلی کافر
اولورمی الجواب اکر بو کلامیله عقاید اسلامیه یی معتقد اولان مسلم موحدك
کفرنی اعتقاد ایدرسه کافر اولور زیرا اعتقاد مشروحیله دین اسلامی کفر
اعتقاد ایتمش اولور بو ایسه کفردر واکر اول کمسه نك کفری موجب برشی
ایشلمه سیله کفرنی معتقد اولدیسه کافر اولمز انجق بوقول ایله فتوی ویریلور
ومنادای مزبوره منادی یه لبیك قولیله اجابت ایتسه کافر اولور لکن ظاهر اولان
لبیکله اجابتی کفره راضی اوله رق اولورسه اولمقدر اما اجابتی کارها ویاعدم
اجابتنه نظرا ضرر اصابتی خوفندن اولورسه کافر اولممقدر تاتارخانیه ده
مرسوم مدرکه یاکافر قولیله عندالبعض تعزیر ایجاب ایتمز مادام یاکافر بالله
دیمدکجه زیرا مؤمن کافر بالطاغوت اولمغله ترکیب مشروح ایکی معنایه محتمل
اولور ✻ (یاخبیث یاسارق یافاجر یامخنث یاخائن) یاسفیه یابلید یااحمق یامباحی
یاعوانی (یالوطی) وقیل یسئل فان عنی انه من قوم لوط علیه الصلاة والسلام
لایعزر وان اراد به انه یعمل عملهم عزر عنده وحد عندهما والصحیح تعزیره لوفی
غضب اوهزل فتح ✻ دخی یاخبیث یاسارق یافاجر یامخنثکه دبردن لواطه
اولنان ابنادر یاخود خائن یاسفیه یابلید که یاخبیث دیمك یااحمقکه قلیل العقل
یامباحیکه اصلا برنسنه نك حرمتنی اعتقاد ایتمیان کمسه وعوانیکه ظلمه معین

وساعی بالفساد کسه یالوطی اشبو الفاظ نامعقوله‌لر ایله برکسه ندا ایتسه تعزیر اولنور بعضیلر یالوطی نداسنده کندودن سؤال اولنور اکر اشبو قولدن مرادم بوکسه قوم لوط علیه الصلاة والسلامدندر دیمك دیرسه تعزیر اولنمز یوق مرادم قوم لوط عملنی ایشلر دیمکدر دیرسه امام اعظم رحمه الله تعالی نزدنده تعزیر اولنور امامین رحمهما الله تعالی عندلرنده حد اولنور صحیح اولان اکر اشبو قول غضب ویابومثللو هزیانی عادت ایدوب کلمات قبیحه‌لر ایله هزل واشتالق حالنده اولورسه تعزیر اولنمقدر ﴿(یازندیق) یامنافق یارافضی یامبتدعی ییهودی یانصرانی یاابن النصرانی نهر (یالص الا ان یکون لصا) لصدق القائل کامر والنداء لیس بقید اذا الاخبار کانت اوفلان فاسق ونحوه کذلك مالم یخرج مخرج الدعوی قنیة ﴾ زندیق کفرنی ابطان واسلامنی اظهار ایدن منافق مشرب کسه‌در یعنی یازندیق منافق رافضی مبتدعی یهودی نصرانی ابن النصرانی لامك کسریله لص دیو ندا ایله تعزیر اولنور الا واقعده لص ویاباباسی نصرانیسه تعزیر اولنمز قائلك صدقنه بناء نتکم ماسبقده مرور ایلدی وصورة مشروحه‌لرده نداقید دکلدر زیرا انت ویافلان فاسق امثالی صورتا اخبار ومعنی انشا اولان ترکیبلردخی ندا صورتلری کبیدر مادام محفل قضاده دعوی مخرجنه خروج ایتمدیسه مثلا برکسه‌دن برکسه سن بنم مالمی سرقت ایتدك دیو حضور قاضیده دعوی ایدوب اثبات ایده‌مسه تعزیر ایجاب ایتمز هرنقدر انت لص دیمش اولورسه‌ده دعواسنه بناء سب عد اولنمدی ﴿(یادیوث) هو من لایغار علی امرأته اومحرمه (یاقرطبان) مرادف دیوث بمعنی معرص (یاشارب الخمر یاآکل الربوا یاابن القحبة) فیه ایماء الی انه اذاشتم اصله عزر بطلب الولد کیا ابن الفاسق یاابن الکافر ﴾ دیوث عورتنه ویاسائر اناسی وهمشیره‌سی مثللو محرمنه غیرت ایتمیوب نامحرملردن قاچرمیوب زنالرینه راضی اولان کسه‌در قرطبان دیوث مراد فیدر معرص معناسنه‌درکه معرسدن محرفدر معرس اسم فاعل صیغه‌سیله ار ایله عورت میانه‌لرنی دوزوب علی وجه الزنی کندولرنی جمع ایدوب واسطه‌لق ایدن شخص نابرخورداردر قحبه قافك ضمیله سعال معناسنه اولان قحابدن مأخوذدر عربده زنایه میلی اولان عورت بررجل کوردکده اوکسوروب اکا میلنی اظهار ایتمك ملابسه‌سیله یعنی اشبو الفاظ مشروحه ایله سبده دخی تعزیر ایجاب ایدر ویاابن القحبة قولنده اشارت وارکه برکسه برآخر کسه‌نك اصلیکه ابوینه وان علاشتم وسب ایتسه ولدینك طلبیله اول کسه تعزیر اولنور مثلا باباسی فاسق وکافر اولمیان آدمه یاابن الفاسق وابن الکافر دیمك کبی ☼

﴿ وانه یعزر بقوله یاقحبة لایقال القحبة عرفا افحش من الزانیة لکونها تجاهر به بالاجرة لانا نقول لذلك المعنی لم یحد فان الزنی بالاجرة یسقط الحد عنده خلافا لهما ابن کمال لکن صرح فی المضمرات بوجوب الحد فیه قال المصنف وهو ظاهر ﴾ یعنی اشبو یاابن القحبة قولنده قائلنه تعزیر ایجاب ایتمده اشارت وارکه برکسه برعورته یاقحبة دیسه تعزیر اولنور بوکا بعض سؤال ایراد ایتمشلرکه قحبه زانیه‌دن افحشدر زیرا زانیه بعض اولورکه زنایی عار ایده‌رك سرا ییار بوایسه بونی برکار ایدینور مجاهرة آشکار اجرتله ایدر ایمدی حد ایجاب ایتملیدی جواب ویریلورکه بونده حدك ایجاب ایتمدیکی ایشته اول اجرتله اولدیغی معنایه مبنیدر زیرا امام اعظم رحمه الله تعالی نزدنده اجرتله زنا حدی اسقاط ایدر امامین رحمهما الله تعالی ایچوندر اختلاف لکن مضمراتده اشبو یاقحبة ایله شتمده حد واجبدر دیو تصریح ایلدی ومصنف والاجناب دخی ظاهر اولان بودر دیدی زیرا بودیارلرده بونی انجق یازانیه مقامنده استعمال ایدرلر باخصوص غضب حالنده سب ودشنام هنکامنده اوله بس حقیقة عرفیه اولمش اولور ﴿(یاابن الفاجرة انت مأوی اللصوص انت مأوی الزوانی یامن یلعب بالصبیان یاحرام زاده) معناه المتولد من الوطئ الحرام فیعم حالة الحیض لایقال فی العرف لایراد ذلك بل یراد ولد الزنا لانا نقول کثیرا مایراد به الخداع اللئیم فلذلك لایحد ﴾ ای فاجر اوغلی وسن خرسز وزانیلر یتاغیسك وصبیانله لعب ایدن ویاحرام زاده که وطئ حرامدن متولد قوللرنده دخی تعزیر اولنور حرام زاده معنای مشروحه اولدیغنه نظرا حیض حالنده‌ده عام اولور عرفده هرنقدر معنای مزبور اراده اولنمیوب بلکه ولد زنا معناسی اراده اولنور ایسه‌ده لکن اکثریا کندودن حیله کار ناخلف الجق آدم معناسی اراده اولنور بنابرین قائلنه حد اولمدی ﴿ فرع اقر علی نفسه بالدیاثة اوعرف بها لایقبل مالم یستحل ویبالغ فی تعزیره اویلا عن جوهر الفتاوی وفیها فاسق تاب وقال ان رجعت الی ذلك فاشهد واعلیه انه رافضی فرجع لایکون رافضیا بل عاصیا ولوقال ان رجعت فهو کافر فرجع تلزمه کفارة یمین ﴾ برکسه کندی نفسنه دیاثتله اقرار ایدوب مثلا بن عورتمك غیریله ازواج معامله‌سنه مانع اولمم دیسه ویاخود آنکله معروف ومشهور اولسه بونوع کمسه شرعا قتل اولنمز مادام اول فعل شنیعی حلال اعتقاد ایتمدکجه لکن تعزیرنده مبالغه یه کیدیلور کندی زوجه‌سنه قذفنه بناء ویاملاعنه اولنور واکر کندی نفسنی تکذیب ایدرسه حد لازم اولور جواهر الفتاواده مرسومدرکه برفاسق کندی کناهندن توبه ایدوب پشیمان اولوب بردخی اشبو فعل شنیعه

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

رجوع ایدوب ایسلرسم سرز شاهد اولوك بن رافضیم دیوب بعده اول فعله
رجوع ایتسه رافضی اولمز بلکه عاصی اولور واکر رجوع ایدرسم کافر اوله‌یم
دیرسه ایمدی رجوعنده کندویه کفارت یمین لازم اولور اشبو تعلیقیله مرادی
تقویهٔ منع اولمغله ✻ (لا) یعزر (بیاحمار یاخنزیر یاکلب یاتیس یاقرد) یاثور
یابقر یاحیة لظهور کذبه واستحسن فی الهدایة التعزیر لوالمخاطب من الاشراف
وتبعه الزیلعی وغیره ✻ برکسه‌یه یاحمار یاخنزیر یاکلب یاتیسکه تکه یامیمون
یااوکوز یاحیه دیمکله تعزیر لازم اولمز کذبی ظاهر اولمغله هدایه‌ده اکر مخاطب
اشرافدنکه علما ویاعلوی اولورسه تعزیر مستحسندر دیدی وملتقی شرحنده
علمایه اهانت قول مختار اوزره کفردر دیو مسطوردر ✻ (یاحجام یاابله یاابن
الحجام وابوه لیس کذلك) واوجب الزیلعی التعزیر فی یاابن الحجام (یامؤاجر)
لانه عرفا بمعنی المؤجر (یابغا) هو المأبون بالفارسیة وفی الملتقط فی عرفنا
یعزر فیهما وفی ولد الحرام نهر والضابط انه متی نسبه الی فعل اختیاری محرم
شرعا ویعد عارا عرفا یعزر والالا ابن کمال ✻ یاحجام ویاابله که ساده‌دل احمق
عقلی خیره وشره وارمز ویاباسی حجام اولمیان کمسه‌یه ای حجام اوغلو دیمکله دخی
تعزیر ایجاب ایتمز زیلعی بونده تعزیر اولنور دیدی یامؤاجر عرفده موجر معناسنه اولمغله
ویابغا که لغت فارسیه‌ده ابانت مرضنه مبتلا اولان کمسه دیمك بونلرده دخی
تعزیر ایجاب ایتمز ملتقطده بونلره ویاولد الحرام قولنده تعزیر اولنور دیو مذکوردر
واشبو تعزیرده قاعده ساب هرنه زمانکه مسبوبی شرعا حرام وعرفده کندی
عارعد اولنور برفعل اختیاری‌یه نسبت ایدرسه تعزیر اولنور یوقسه اولنمز
✻ (یاضحکة) بسکون الحاء من یضحك علیه الناس امابفتحها من یضحك
علی الناس وکذا (یاسخرة) واختار فی الغایة التعزیر فیهما وفی یاساحر
یامقامر وفی الملتقی واستحسنوا التعزیر لوالمقول له فقیها اوعلویا ✻ ضحکه
ضادك ضمی وحانك سکونیله ناسك کندونك اوزرینه وحانك فتحیله کندونك ناس
اوزرینه ضحکینه دینور سخره کلمه‌سیده بوربط اوزره در بونلرده دخی تعزیر یوقدر
غایه‌نام کتابده بونلرده ویاساحر ویامقامر لفظلرنده تعزیر واردر دیو مرسومدر
ملتقاده اشبو الفاظ مشروحه ایله سب ودشنام اولنان کمسه اکر علمادن
ویاحضرت علی کرم الله تعالی وجهه اولادندن اولورسه فقهاتعزیری مستحسن
کوردیلر دیومرقومدر ✻ (ادعی سرقة) علی شخص (وعجز عن اثباتها
لایعزر کمالوادعی علی آخر بدعوی توجب تکفیره وعجز) المدعی (عن اثبات
مادعاه) فانه لاشئ علیه اذاصدر الکلام علی وجه الدعوی عندحاکم شرعی
اما اذاصدر علی وجه النسب اوالانتقاص فانه یعزر فتاوی قارئ الهدایة ✻

صورت مشروحه‌ده تعزیرك اولمدیغی نتکم برکسه برآخر کمسه‌نك اوزرینه برنسنه
سرقت ایتدك دیو دعوی وآنی اثباتدن عاجز اولدقده تعزیر ایجاب ایتمدیکی
مثللو زیرا بونده مدعینك مقصودی مالنی تحصیلدر یوقسه اکاسب وشتم دکلدر
نتکم برکسه‌نك اوزرینه برکسه کفرنی ایجاب ایدر بردعوی وآنی اثباتدن
عاجز اولسه اوزرینه تعزیرکبی برشی لازم اولمز اکر اول کلام کندودن
حاکم الشرع حضورنده بروجه دعوی صادر اولورسه اما سب وانتقاص
طریقی اوزره اولورسه تعزیر اولنور ✻ (بخلاف دعوی الزنی) فانه اذالم یثبت
یحد للحال ✻ امازنا دعواسی صورت مشروحه‌نك خلافنده‌درکه اثبات
ایده‌مدیکی صورتده مدعی‌یه حد اجرا اولنور ماسبقده مرور ایدن مضمونه بناءً
✻ (وهو) ای التعزیر (حق العبد) غالب فیه (فیجوز فیه الابراء والعفو) والتکفیل
زیلعی (والیمین) ویحلفه بالله ماله علیك هذا الحق الذی یدعی لابالله ماقلت خلاصة
(والشهادة علی الشهادة وشهادة رجل وامرأتین) کمافی حقوق العباد ✻
اشبو تعزیرده حق عبد غالب اولمغله که کندوده حق عبد اولان افراد
کثیر اولمغله آنده ابرا وعفو وتکفیل بالنفس وشهادت علی الشهادة وبررجل
ایله ایکی عورتك شهادتی سائر حقوق عبادده اولدیغی مثللو جائز اولور ابرا ایله
عفو میانه‌لرنده فرق قبل المرافعه اولانه ابرا بعد المرافعه اولانه عفو اطلاق اولنور
وکندویه تحلیفده قاضی اشبو کمسه‌نك دعوی ایتدیکی شی بالله سنك
اوزرکده یوقیدر دیرسن بویله دیدیکیکه باللهی دیمز زیرا احتمالکه دیمش
اوله‌ده مشتوم عفو ایده ✻ ویکون ایضا حقالله تعالی فلا عفو فیه الا اذا علم
الامام انزجار الفاعل ولایمین کمالوادعی علیه انه قبل اختة مثلا ویجوز اثباته بمدعی
شهدبه فیکون مدعیا شاهدا لومعه آخر ✻ تعزیرك حق الله اولدیغیده اولور غالبا
حق عبد اولدیغی مثللو بس بوصورتده عفو اولمز الا امام فاعلك اول تعزیره
مستحق اولدیغی فعل ناسزاسندن بلا تعزیر انزجار وامتناعنی بیلوب وفهم ایدرسه
عفو ایدر ویمینده اولمز نتکم مثلا برکسه برآخر کمسه‌دن بنم قرقرنداشمی
تقبیل ایتدك دیو دعواسی کبی تعزیرك اشبو حق الله اولان نوعنی اثبات آنی
دعوی ایدن کمسه‌نك شهادتیله‌ده اولور ایمدی هنوز مدعی وهنوز شاهد اولمش
اولور کندیله برابر دیکر شاهد اولورسه ✻ ومافی القنیة وغیرها لوکان المدعی
علیه ذامروءة وکان اول مافعل یوعظ استحسانا ولایعزر یجب ان یکون فی حقوق
الله تعالی فان حقوق العباد لیس للقاضی اسقاطها فتح ✻ قنیه‌ده وقنیه‌نك غیری
سائر معتبرانده ذکر اولنان مدعی علیه مروءة صاحبیکه دیانتلو وصلاحیتلو کمسه
اولوب واول فعل نامعقولی اول وهله که ابتدا ایشلمشسه استحسانا کندویه بومثللو

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

شیئی اثبان سرزه لایق، ومناسب دکلدر بردخی ایتمیکز دیو وعظ و نصیحت اولنور وهـله اولیدن ضربله تعزیر اولنمز مضمونی حـق الله اولان تعزیرلرده اولمسـی واجبدر زیرا حقوق عبادی قاضی یه اسقاط جائز اولمدی وباب قاضیه جریله تعزیر اولورسه ده ضربدن دوندر ﴿ ومافی کراهیة الظهیریة رجل یصلی ویضرب الناس بیـده ولسانه فلا بأس باعلام السلطان به لیبزجر بفیدانه من باب اخبار وان اعـلام القاضی بذلك یکفی لتعزیره نهر ﴾ ظهیریه نك کراهیه سنده مذکور اولان برکسـه نمازقیلوب الیله ودلیله ناسـه ضرب واذیت ایتسـه آنی سلطان نصره الله تعالی حضرتلرینه اعلام واخبـارده بأس بوقدر مضمونی افاده ایدرکه بواخبار قبیلندندر وقاضی یه فعل مشروحنی اعلام تعزیرینه کفایت ایدر یعنی مجرد نماز قیلیور دیو ناسه اول مثللو اضرار واستیلاسی ستر اولنمز ﴿ قلت وفیه من الکفالة معزیا للبحر وغیره للقاضی تعزیر المتهم وان لم یثبت علیه وکل تعزیر لله تعالی یکفی فـیه خبر العـدل لانه فی حـقوقـه تعـالی یقضی فیهـا بعلمه اتفـاقا ویقـبل فیهـا الجرح المجرد کامر و علیه فما یکتب من المحـاضر فی حق انسان یعمل به فی حقوق الله تعالی ومن افتی بتعزیر الکاتب فقـد اخطأ انتهی ملخصا ﴾ شارح رحمه الله تعالی دیرکه نهرده بحره وغیری یه نسبتله کفـالت بحثندن نقـل ایله مرسـومـدرکه قاضی یه کوره موجب تعزیر برتهمتله متهم اولان کمسـه یی تعزیر واردر هرنقدر تهمة مشروحـه اوزرینـه ثبوت کامل ایله ثابت اولمزسـه ده یعنی سرا وعلنا تعزیر تعدیل وتزکیه اولنمش ایکی شاهـد عـدلك شهـادتلریله اولمزسـه ده زیرا صرف حق الله تعالی اولان هر بر تعزیری موجب اولان شیده برعـدلك خبری کفایت ایدر وقاضی اتفاقا آنده علمیله قضا وحکم ایدر وشاهد عدل ایله ده کندویه عـلم حاصل اولور وحقوق الله ده سـببدن مجرد اولان جرح مقبول اولور نتکم ماسبقده مرور ایلدی مثلا اشـبو وقفك ناظری فاسقدر دیو شهـادت ایدوب جهت فسقنی بیـان ایتملری مثللو لکن ماسبقده بومضمونك مروری اولمدی بوکا کوره یافـلانه اجنبیه یی تقبیـل ویافلانه سب ایتـدی دیو یا برحق الله و یابرحق عـبد بیـانـنـدن لازمـدر و اشـبو حـق الله ده خبر عـدلك کفایت وقبولنه نظرا مثلا برمتولینك و یاقاضینك سوء حاللرینـه دائر قاضی القضـاة طرفنه اعـلام ومحضرلرده کتب وثبت اولنـان حقـوق الله مضـا منـه عمل اولنور ایمـدی مضامین مشروحـه یی کتب واملا ایدن کاتبـه تعزیر لازم اولور دیو افتـا ایدن مفتی خطـا ایتمش اولور اکر کاتب عدل وکتب ایتـدیکی تحریراتنده صـادق ایسـه خبرعدل اولور ﴿ وفی کفالة العینی عن الثانی من یجمع الخمر ویشربه ویترك الصلاة احبسـه وأؤدبه ثم اخرجه ومن یتهم بالقتل

(والسرقة)

والسرقة وضرب الناس احبسه واخلده فی السجن حتی یتوب لان شرهذا علی النـاس وشر الاول علی نفسـه ﴾ وعینینك کفـالت بحثنده امام ثانیـدن نقلا مرسودرکه خمری جمع وشرب ایدوب ونمازنی ترك ایدن کمسـه یی حبس وتأدیب ایدوب صکره آنی اخراج ایده رز وقتل وسرقت وضرب ناسله متهم اولان کمسه توبه ایدنه دك سجنده حبس وتخلید ایده رز زیرا بونك شـری ناس اوزرینـه اولکنك ضرری کندی نفسندور ﴿ (شتم مسلم ذمیا عزر) لانه ارتکب معصیة وتقیید مسائل الشتم بالمسـلم اتفـاقی فتح وفی القنیة قال لیهودی اومجوسی یاکافر یأثم ان شـق علیه ومقتضـاه انه یعزر لارتکاب الاثم بحر واقره المصنف لکن نظر فیه فی النهر قلت ولعل وجـه مامر فی یافاسق فتأمل ﴾ برمسـلم برذمی یه شتم ایتسه معصیتی ارتکابنـه بنـاً تعزیر اولنور ومسـائل شتمی مسلمله تقیید اتفـاقیدر مسلمه خاص دکلدر غیریده مسلم کبیدر وقنیه ده مرسـومـدرکه بریهودی ویامجوسی یه یاکافر دیو سب ایدن کمسـه آثم اولور اکر آنك سبی کندویه مشقت ویروب اندن متأثر ومتألم اولورسـه بونك مقتضـاسی اثمی مرتکب اولمغـله تعزیر اولنمسـیدر وبو مضمونی صـاحب بحر ذکر ومصنف اقرار ایلدی لکن صـاحب نهر مضمون مشروحـه اعتراض ایتـدیکه بونده تعزیر ایجـاب ایتمز شارح رحمه الله تعالی دیرکه ظن ایده رمکه نهرك منعنك وجهی مارالذکر یافاسـق قـولنده کی مشتومك قائلك کندویه شتمدن اقـدم کـندی نفسنده فسق عیب وعارنی الحـاق اولمق کرك فتأمل ایله بونکده ضعفنه اشارت ایدرکه واقعا هرنقدر یهود ونصارانك دخی کندی نفسلرینـه عیب وعار الحـاقلری وار ایسـه ده لکن اهـل ذمت اولمریله کندولرینـه اذیت ایتمه کی التزام ایدلمش اولدق بنـاً عـلیه کندولرینـه شتم واذا ایتملی ﴿ (یعزر المولی عبده والزوج زوجـته) ولو صغیرة کما یجیء (علی ترکهـا الزینـة) الشرعیة مع قدرتها علیها (و) ترکها (غسل الجنابة و) علی (الخروج من المنزل) لوبغیر حق (وترك الاجابة الی الفراش) لوطـاهرة من نحوحیض ﴾ سید عبدنی وزوج زوجه سنی هرنقدر صغیره دخی اولورسـه ده زینت شرعیه اوزره قادر ایکن انی وجنابـتدن غسلی ترکك اوزرینـه تعزیر ایدر واکر تزیینه مقتدره اولمزسـه زینتله تکلیف اولنمز وترکیچون تعزیر اولنمز وبغیرحق خروجی ایچون وحیض امثـالی شیدن پاك اوله رق فراشنه دعوت ایتدکده اجابتیکه وطئه تمکینی ترکی اوزره دخی تعزیر اولنـور ﴿ ویلحق بذلك مالوضربت ولدهـا الصغیر عنـد بکائه اوضربت جاریتـه غیرة ولاتتعظ بوعظه اوشتمتـه واو بنحو یا حمارا ودعت علیـه اومزقت ثیابه اوکلمتـه لیسمعهـا اجنبی اوکشفت وجهها لغـیر المحرم اوکلمتـه اوشتمتـه اواعطت مالم تجر العـادة به بلا اذنه والضابط کل

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

معصية لاحد فيها فللزوج والمولى التعزير ﴾ واشبو صورت مشروحه يه لاحق اولور شول برعورتكه كريه وبكاسى وقتنده ولد صغيرينه وياغيرة زوجنك جاريه سنه ضرب ووعظ ونصيحتيله متعظه ومتصححه اوليه وياخود كندويه ياحمار امثالى شتم ناسزا ايله شتم ويابد دعا وياثوابنى تمزيق وياكلامنى غير كسه يه اسماع قصديله زوجيله مكالمه ويانامحرمه وجهنى كشف وياآنكله تكلم ويا كاشتم ويازوجنك اذنسز عادت جارى اولميان اشياء وغيره سنى غيره اعطا ايده اما جزئى برنسنه اعطاسنده مسامحه اولنور ايمدى بوخصوصده قاعدهٔ كليه هر برمعصيتكه كندوده حد ايجاب ايتمدى زوج ومولى ايچون آنده تعزير واردر ﴿ وليس منه مالو طلبت نفقتها اوكسوتها والحت لان صاحب الحق مقالا بحر و (لاعلى ترك الصلاة) لان المنفعة لاتعود اليه بل اليها كذا اعتمده المصنف تبعا للدرر على خلاف مافى الكنز والملتقى واستظهره فى حظر المجتبى ﴾ زوجك زوجه سنه تعزيرى جائز وروا اولان مواضعدن دكلدر شول برعورتكه على وجه الالحاح والاقدام كندى نفقه وكسوه سنى زوجندن مطالبه ايليه زيرا حق صاحبى ايچون مقال واردر ونمازك منفعت وثوابى زوجه عائد اولميوب بلكه زوجه يه واصل اولمغله نمازى تركى اوزره عورته تعزير اولمز واشبو منوال محرر اوزره كنز وملتقاده كى مضمونك خلافنه اوله رق درره تبعيتله مصنف والاجناب قول معتمد بودر ديو بيان ايلدى ولاعلى ترك الصلاة قولى على وجه الدمج وليس منه مالوطلبت تركيبنك اوزرينه معطوفدر ومذهب صاحبلرينك اكثرى كنز ايله ملتقانك قوللرينه ذاهبلردر وبعض سلف صالحيندن مرويدركه { لان القى الله وصداقها بذمتى خير من ان اعاشرها وهى لاتصلى ۞ ابو السعود انتهى ۞ ومجتبانك حظرنده قول مزبورى استظهار ايلدى ﴿ (والاب يعزر الابن عليه) وقدمنا ان للولى ضرب ابن سبع على الصلاة ويلحق به الزوج نهر وفى القنية له اكراه طفله على تعلم قرأن وادب وعلم لفرضيته على الوالدين وله ضرب اليتيم فيما يضرب ولده ﴾ بابا نمازى تركندن ناشى اوغلونه تعزير ايدر وماسبقده ذكر ايتدككه ولى ايچون يدى ياشنده كى ولدى نمازى ترك ايديورسك ديو ضرب واردر لكن نماز بحثنده ذكر اولنان يديده امراونده ضرب ايدى وزوجه ولى يه ملحقدر وقنيه ده مذكوردركه كشى يه كندى طفلنى قرأن عظيم الشان وعلم وادب تعليمچون ضرب واردر زيرا بونلرى تعليم والدين اوزرينه فرضدر وتحت تربيه سنده اولان يتيمى والدينى ضرب ايتديكى محلده آنى دخى ضرب ايدر ﴿ (الصغر لايمنع وجوب التعزير) فيجرى بين الصبيان (و) هذا الوحق عبد اما (لوكان حق الله) بان زنى اوسرق (منع)

الصغر منه مجتبى ﴾ شاتمك صغرى كندويه تعزيرك وجوبنه مانع اولمغين صبيان ميانه لرنده تعزيرى موجب نسنه وقوع بولدقده كندولرينه تعزير اجرا اولنور وقنيه ده عالم اولان كشى يه شتم ايدن مراهقهٔ تعزير واجبدر ديو مصرحدر لكن اشبو تعزيرك صبيان اوزرينه جريانى موجب تعزير اولان نسنه نك حق عبد اولديغنه نظر ادرا ما حق الله اولورسه مثلا زنا وسرقت ايتمسى كبى بونده صغرى تعزيره مانع اولور ﴿ (من حد اوعزر فهلك فدمه هدر الا امرأة عزرها زوجها) بمثل مامر (فماتت) لان تأديبه مباح فيتقيد بشرط السلامة قال المصنف وبهذا ظهر انه لايجب على الزوج ضرب زوجته اصلا ﴾ حد وياتعزير سببيله هلاك اولان كسه نك دمى هدردر زيرا مزبور حد وتعزير اتيان ايدن كسه آنلرى انجق شارعك امريله ايدر ايدى فصاد امثالى مأمور اولان كسه نك فعلي سلامت شرطيله مقيد دكلدر الا زوجك كندوده زوجه سنه تعزيرى مباح اولان مواضع مشروحه ده تعزيريله عورت هلاك اولورسه دمى هدر اولمز زوجك آنى تأديبى مباح اولمغله سلامت شرطيله تقييد اولندى ومصنف مرحوم بيورديكه اشبو لان تأديبه مباح تعليله ظاهر اولديكه زوجك اوزرينه عورتنى ضرب اصلا واجب دكلدر ﴿ (ادعت على زوجها ضربا فاحشا وثبت ذلك) عليه (عزر كما لوضرب المعلم الصبى ضربا فاحشا) فانه يعزر ويضمنه لومات شمنى ﴾ برعورت زوجندن كندويه ضرب فاحشله ضربنى ادعا واوزرينه اثبات ايتسه تعزير اولنور نتكم برمعلم برصبى يه ضرب فاحشله ضرب ايتسه تعزير اولنوب ووفات ايدرسه ديتى ضامن اولديغى كبى ﴿ وعن الثانى لوزاد القاضى على مائة فمات فنصف الدية فى بيت المال لقتله بفعل مأذون فيه وغير مأذون فيتنصف زيلعى ﴾ وامام ثانى عليه الرحمه دن منقولدركه قاضى تعزيرده ضربى يوزك اوزرينه زياده ايلسه ده مضروب وفات ايتسه ديتنك نصفى بيت المالده در قتلى نوعا مأذون ونوعا مأذون اولميان فعلله اولمغله ديت تنصيف اولندى ﴿ فروع ارتدت لتفارق زوجها تجبر على الاسلام وتعزر خمسة وسبعين سوطا ولا تتزوج بغيره به يفتى ملتقط ﴾ برعورت معاذالله تعالى زوجندن مفارقت ايچون مرتده اولسه حبس وضربله اسلامه رجوعنه جبر وتمش بش قامچيله تعزير اولنور وغيرى كسه يه تزويج اولنمز بلكه اولكى زوجنه مهر يسيرايله تجديد نكاحه جبر اولنورا نجق بوقول ايله فتوى ويريلور بوطلاق بحثنده تقدم ايدن روايت ثلاثه نك بريدر برى دخى عورتك قصد سيئنى رداعدم بينونتى وبريده زوج بيت الماله مصرف ايسه كندويه رقيقه اوله رق تمليك اولنور

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

﴿ ارتحل الى مذهب الشافعی یعزر سراجیة ﴾ برکسه مذهب حنیف حنفیه‌دن
شافعی مذهبنه ارتحال وانتقال ایتسه تعزیر اولنور کمالك کلام باکمالی بودرکه
علما بیوردیلرکه برمذهبدن دیکر مذهبه انتقال ایدن عن اجتهاد وبرهان ایدرسه
آثم وکنهکاردر تعزیره مستحقدر یوق لاعن اجتهاد وبرهان ایسه ضرری
یوقدر ﴿ قذف بالتعریض یعزر حاوی ﴾ برکسه برآخر کسه‌یه بروجه تعریض
مثلا بن زنا ایتمدم قولیله مخاطبه سن زناکارسك دیو تعریض وایما ایتسه
صریحا زنا ایله قذف اولمغله حد ایجاب ایتمز نهایتی تعزیر اولنور ﴿ زنی بامرأة
میتة یعزر اختیار ﴾ وفات ایدن عورتله زنا ایدن کسه تعزیر اولنور ﴿ ادعی
علی آخر انه وطئ امته وحبلت فنقصت فان برهن فله قیمة النقصان وان حلف
خصمه فله تعزیر المدعی منیة ﴾ برکسه برآخر کسه‌دن دعوی ایتسه که اشبو کسه بنم
جاریه‌می وطئ ایتدی وجاریه حامل وقیمتنه نقصان عارض اولدی پس اشبو دعوای
مشروحه‌سنه اقامهٔ بینه ایدرسه نقصان قیمتنی اخذ ایدر واکر اقامهٔ بینه‌دن عاجز اولمغله
خصمنه تحلیف اولوب دخی حلف ایدرسه قاضی یه مدعی یه تعزیر ایتمك واردر
﴿ وفی الاشباه خدع امرأة انسان واخرجها وزوجها یحبس حتی یتوب او یموت
لسعیه فی الارض بالفساد ﴾ برکسه برینك عورتنه ویاقزینه خدعه وحیله ایدوب
آنی منزلندن اخراج ودیکره تزویج ایتسه ساعی بالفساد اولمغله تائب ومستغفر اولوب
ویاوفات ایده‌نه‌دك حبس اولنور ﴿ من له دعوی علی آخر فلم یجده فامسك اهله للظلمة
فحبسوهم وغرموهم عزر ﴾ برکسه‌ده دعواسی اولان کسه آنی بولمغله اهل
وعیالنی ظلمه‌یه اخذ وکرفت وحبس وتغریم ایتدرسه کندویه تعزیر لازم کلور
﴿ یعزر علی الورع البارد کتعریف نحو تمرة ﴾ ورع باردینی اظهار واشاعه
ایچون مثلا برتمره کبی شیء قلیلی بولوب بونی کیم ضایع ایتدی دیو تعریف
وصاحبنی آرامق کبی اشبو نوع مرایی متزهد قوری صوفیلر تعزیر اولنور
حتی حضرت عمر رضی الله تعالی عنهك خلافتلری وقتنده وقوع بولوب
برکسه مدینهٔ منوره‌نك چارشوسنده برخرما بولوب زهد ودیانتنی اظهار
واشاعه ایچون من فقد هذه التمرة دیه‌رك ندا ایدرکن مشار الیه کلامنی استماع
ومرامنی فهم ایتمکله کندویه کل یا بارد الورع فانه ورع یبغضه الله تعالی
بیوردیلر ﴿ التعزیر لایسقط بالتوبة کالحد ثم قال واستثنی الشافعی ذوی
الهیأت قلت قدقدمناه لاصحابنا عن القنیة وغیرها وزاد الناطقی فی اجناسه
مالم یتکرر فیضرب التعزیر ﴾ تعزیره مستحق اولدی یعنی فعل ناسزا سندن
برکسه توبه ایتسه حد کبی کندودن تعزیرده ساقط اولمز مثلا برذمی یه تعزیر
ایجاب ایدوب بعده شرف اسلامله مشرف اولسه تعزیری ساقط اولمز ※

بحر ※ لکن بعض فضلا بیورمشلرکه ارباب نهایه خفی دکلدرکه تحقیقا
تعزیر ایکی قسمدر بری حق الله ودیکری حق عبددر ایمدی حق الله
توبه ایله ساقط اولور بومضمونله صاحب جرح مجرده شهادت بحثنده
تصریح ایلدی پس بومقامده علی الاطلاق ساقط اولمز قوللری موقعنده
واقع اولمش اولمز بعده صاحب اشباه امام شافعی رحمه الله تعالی هیئات
صاحبی اعتبارلی کسه‌لری استثنا ایلدیده آنلرك توبه‌لریله تعزیرلری ساقط
اولور دیدی شارح رحمه الله تعالی دیرکه استثنای مشروح امام شافعی یه
خاص دکلدر بلکه مضمون مذکوری قنیه وسائر معتبراتدن نقلا بزم اصحابلریمز
ائمهٔ حنفیه لرندنه ماسبقده ذکر وروایت ایلدك وامام ناطقی اجناس نام تألیفنده
هیئات ومروت اربابی ذواتك تعزیرلری توبه ایله ساقط اولور اکر اول موجب
تعزیر اولان فعل نامعقول کندولردن تکرر ایتمزسه مفادنی زیاده ایلدی
ایمدی آنی عادت ایدوب تکرار بتکرار ایشلرسه مروتنه خلل کتورمسیله
تعزیر ایچون ضرب اولنور ﴿ وفی الحدیث تجافوا عن عقوبة ذوی المروة الا فی الحد ﴾
حدیث شریفده وارد اولدیکه سزلر مروت اربابی دیانتلو واعتبارلو ذوات
فخامه عقوبت واذا ایتمه‌دن تباعد واجتناب ایدیکز الا حدود اللهی
اجراده مساعده ایتمیکز ﴿ وفی شرح الجامع الصغیر للمناوی الشافعی
فی حدیث اتق الله لا تأتی یوم القیمة ببعیر تحمله علی رقبتك له رغاء او بقرة
لها خوار او شاة لها ثؤاج قال یؤخذ منه تجریس السارق ونحوه فلیحفظ ﴾
شافعی المذهب مناوی علیه رحمة الباری‌نك جامع الصغیر شرحنده عبادة
بن الصامت رضی الله تعالی عنهی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
صدقه جمعنه بعث وارسال بیوردقلرنده کندولرینه وعظ ونصیحت
بابنده بیوردقلری حدیث شریف واجب الامتثالده امر وتوصیه بیوردیلرکه
ای ابو الولید الله ذو الجلال حضرتلرندن خوف ایدیکز مأمور اولدیغکز
مصلحتده خیانت ایتمیکز که حتی یوم قیامتده محشر عرصاته بوینوك
اوزره کتوره‌رك کندی ایچون صوت ابل اولان دوه ایله ویاصوت بقره اولان
اوکوز ایله ویاصوت غنم اولان قیون ایله یعنی آنلرك صدای معروفلریله چاغریشه‌رق
کلیه سز لاتأتی ترکیبی لئلا تأتی سبکنده در لام محذوفدر مرحوم شارح مناوی
دیرکه حکامك سارقك بوینته چاك اصمه‌لری امثالی تشهیرلری اشبو حدیث
شریفدن اخذ اولنمق کرك والله تعالی اعلم واستغفر الله العظیم

﴿ کتاب السرقة ﴾

اشبو مسائل مكتوبه سرقت حقنده اولان مسائلی ومطالبدر سينك فتحی
وراءنك كسريله در راءنك سكونی وسينك فتحی وكسريله ده لغتدر وفعلی بنفسه
وبحرف الجر متعديدر ❊ (هی) لغة اخذ الشئ من الغير خفية وتسمية المسروق
سرقة مجاز وشرعا باعتبار الحرمة اخذه كذلك بغير حق نصابا كان ام لا
وباعتبار القطع (اخذ مكلف) ولو انثی او عبدا او كافرا او مجنونا حال افاقته ❊ سرقت
لغتده غيرك مالنی كزلوجه آلمقدر مال مسروقه سرقت تسميه سی مجازدر
سببه مسببك اسمنی اطلاق قبيلندندر شرعده قطع يدك ترتبندن قطع نظر مجرد
مال مأخوذك حرمتنی اعتبار ايدرك ينه بغير حق غيرك مالنی خفية اخذدر
نصاب اولسون ويا اولمسون وقطع مزبورك ترتبنه كوره سرقت شرعا انثی ويا عبد
ويا كافر وافاقت حالنده كی مجنون قنغيسی اولورسه اولسون مكلف اولان
كسنه نك نصاب سرقته بالغ مالی اخذيدر ❊ (ناطق بصير) فلا يقطع اخرس
لاحتماله نطقه بشبهة ولا اعمی لجهله بمال غيره (عشرة دراهم) لم يقل مضروبة
لما فی المغرب الدراهم اسم للمضروبة (جياد او مقدارها) فلا قطع بنقرة وزنها
عشرة لا تساوی عشرة مضروبة ولا بدينار قيمته دون عشرة ❊ يعنی مكلف
مشروحك ناطق وبصير اولمسی شرطدر ايمدی سارق دلسز اولورسه
يدی قطع اولنمز برشبهه ايله نطق وتكلمی احتمالنه بناءً واعمی اولورسه
ينه قطع اولنمز مال مسروقك غيرك اولديغنه جهلنه مبنی ومال مأخوذك
جيد اوله رق اون درهم ويا قيمتی اون درهم مقداری اولمسی لازمدر {لا تقطع
اليد فی اقل من عشرة دراهم} حديث شريفنه بناءً ودراهم جياد
نوعندن اولميوب زيوف ويا نبهرجه ويا ستوقه اولورسه ينه قطع اولنمز ومضروبة
ديلمديكی مغربده دراهم مضروبه به اسمدر ديو تصريح اولنديغنه مبنيدر
وامام ابی يوسف دراهم رواجلو اولورسه جياد اولمسی لازم دكلدر ديدی واون درهم
مضروبه يه قيمتی مساوی اولميان وزنی اون درهم ارغمش سبيكه كوش سرقتيله
وقيمتی اون درهمدن دون دينار ايله ده قطع يوقدر ❊ وتعتبر القيمة وقت السرقة
ووقت القطع ومكانه بتقويم عدلين لهما معرفة بالقيمة ولا قطع عند اختلاف المقومين
ظهيرية ❊ ومال مسروقك اون درهمله تقويم اولنمسی سرقت وقطع وقتيله
ومكان قطعيله قيمته معرفتی اولان ايكی عادل كسه لرك تقويميله اعتبار اولنور
واعز نقود ايله تقويم اولنور ونصابله نصابدن اقلده مقومين اختلاف ايتسه لر
قطع يد ايجاب ايتمز ❊ (مقصودة) بالاخذ فلا قطع بثوب قيمته دون عشرة
وفيه دينار او دراهم مصرورة الا اذا كان وعاءلها عادة تجنيس ❊ ومال مسروقك
مقصود بالاخذ اولمسيده قطع يده شرطدر ايمدی كندوده كيسه در ونده دراهم

(ودنانير)

ودنانير اولان قيمتی اون درهمدن دون ثوب سرقتيله قطع اولنمز يوق ثوب
اكر عادتا اول دراهم ودنانيره وعاء اولوب مثلا ثوبك جيبنده اولورسه قطع اولنور
بو صورتده اصل مقصود سرقت دراهم اولمش اولمغله ❊ (ظاهرة الاخراج)
فلو ابتلع دينارا فی الحرز وخرج لم يقطع ولا ينتظر تغوطه بل يضمن مثله لانه
استهلكه وهو سبب الضمان للحال ❊ ومال مسروقك محل محرزدن اخراجی
ظاهر اولملی بس بركسنه محل محرزده اون درهم قيمتلو برآلتون ابتلاع ايدوب
يوتسه بعده اول محلدن خروج ايتسه يدی قطع اولنمز وقضای حاجت
ايده ‌ده‌ك كوزه دلمز بلكه آنی استهلاك ايتمكله مثلنی ضامن اولور استهلاك
فی الحال ضمانه سببدر ❊ (خفية) ابتداء وانتهاء لو الاخذ نهارا ومنه ما بين
العشائين وابتداء فقط لو ليلا وهل العبرة لزعم السارق ام لزعم احدهما
خلاف ❊ ومال مسروقی ابتداء وانتهاء خفية اخذ شرطدر اكر اخذی
كوندز ايسه وما بين العشائينده نهاردن معدوددر واكر اخذی كيجيله ايسه
فقط ابتداده خفية اخذ كفايت ايدر مثلا ابتداء ليلده خفية داره دخول بعده
مالی مجاهرة آشكاره اخذی كبی بونده قطع اولنور وصاحب دارك علميله ويا علمنسز اولدی
ديو سارقله صاحب مال ميانه لرنده اختلاف واقع اولسه اعتبار
قنغيسنك زعمنه در سارقكمی ويا ايكيسندن برينكمی بونده بين العلما اختلاف
واقع اولمشدر ❊ (من صاحب يد صحيحة) فلا يقطع السارق من السارق
فتح (مما لا يتسارع اليه الفساد) كلحم وفواكه مجتبی ولا بد من كون المسروق
متقوما مطلقا فلا قطع بسرقة خمر مسلم مسلما كان السارق او ذميا ❊ ومسروقك
لحم وفواكه امثالی سريعا فساده كيدر مقوله دن اولميوب ويد صحيحه
صاحبی اولان خالص ملك صاحبندن اخذ اولنوب وجميع اديانده متقوم اولمسی
لازمدر ايمدی سارقك سارق آخردن سرقتيله يدی قطع اولنمز مالكنه رد
دعواسی شبهه سنه بناءً وكرك مسلم وكرك ذمی برسارقك برمسلمك خمرنی
سرقتيله ده قطع ايجاب ايتمز وشارحك فلا قطع بسرقة خمر الی آخره قولی
مسلمك ذمينك خمرنی سرقتنه عدم شموليله برابر تطويلی مشتملدر بس فلا قطع بسرقة
خمر ديسه اخصر واشمل اولوردی ❊ وكذا الذمی اذا سرق من ذمی خمرا او خنزيرا
او ميتة لا يقطع لعدم تقومها عندنا ذكره الباقانی ❊ ينه بويله برذمی ذمی آخرك خمرنی
ويا خنزيرنی ويا ميته سنی سرقت ايتسه بزم عندمزده بونلرك تقومی اولمغين قطع
اولنمز ❊ (فی دار العدل) فلا يقطع بسرقة فی دار الحرب او بغی بدائع (من حرز)
بمرة واحدة اتحدا لكه ام تعدد (لا شبهة ولا تأويل فيه) وثبت ذلك عند الامام
كما سيتضح ❊ ومال مسروقك دار اسلامده وكندوده تأويل وشبهه اولميان

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

محل محرزدن برکره اخذ اولنمسی قطعه شرطدر ایمدی دار حربده ویادار بغیده
تجار مسلمیندن بری بردن برمقدار خمر سرقت ایدوب بعده دار اسلامه خروجلرنده
سارق اخذ اولنسه قطع اولنمز وحرزك بنفسه اولانی وار انجق کندویه
اذنله دخول اولنان احراز ایچون معد اولان هربردار وخیمه وحانوت وخان وخزینه
وصندوقه امثالی بقعه لردر وغیر واسطه سیله اولانیده وار بوده احراز
ایچون حاضر لنمیوب کندوده حافظ وحارس اولان مسجد وصحراء وطریق
امثالی هربرمکاندر ونصاب سرقتی سارقك محل محرزدن بردفعه ده بردن اخراجی
لازمدر امانصفنی بردفعه ونصف آخرینی دفعهٔ ثانیه ده اخراج ایدرسه قطع
ایجاب ایتمز ومال صاحبنك اتحادی لازم دکلدر متعدد اولوب مثلا ایکی کمسه دن
نصاب سرقتی سارق اخذ ایتسه قطع ایجاب ایدر خلاصهٔ کلام نصاب
سرقتده اعتبار سارقه در مسروق منهه دکلدر ومحل محرزده
شبهه مثلا محرمنك دارندن اخذی کبی وتأویل محل محرزدن مصحف شریفی
اخذك تلاوت ایچون اولمسیدر وسرقتك قاضی حضورنده حدوده معتبر
اولان ثبوتله ثابت اولمسی شرطدر نتکم قریبا متضح اولور ﴿ (فیقطع ان اقربها
مرة) والیه رجع الثانی (طائعا) فاقراره بها مکرها باطل ومن المتأخرین
من افتی بصحته ظهیریة زاد القهستانی معزیا لخزانة المفتین ویحل ضربه لیقر
وسحققه (اوشهد رجلان) ولو عبدا شرط حضرة مولاه ولا تقبل علی اقراره
ولو بحضرته ﴾ امدی برکمسه طایعا سرقتی بردفعه اقرار ایتسه ویا ایکی کمسه
شهادت ایتسه لر آنك یدی قطع اولنور امام ثانی که ابی یوسف علیه رحمة الصمدانی
مقدما اقرارك مجلسین مختلفین ده اولمسنه قائل ایدی صکره اول دخی بوقوله
رجوع ایتدی ومصنف نصفت نصاب علیه رحمة الملك الوهاب حجتی اشبو
اقرار ایله شهادته قصریله افاده ایدرکه یمیندن نکولیله قطع ید اولمز هرنقدر
مالی ضامن اولورسه ده وسارقك سرقتی اکراها اقراری باطلدر ومتأخریندن
صحتیله افتا ایدنلرده وار در بومضمونی قهستانی خزانة المفتینه نسبت ایده رك
زیاده ایلدی وسرقتله متهم اولان کمسه یی اقرار ایله دیو ضرب حلالدر
واکر سارق عبد اولورسه مرافعه ده سیدك حضوری شرط قلندی عبدك
اقراری اوزرینه شهادت مقبوله اولمز هرنقدر سیدینك حضورنده اولورسه ده
حدودك جمیعسنده نسانك شهادتی مقبوله اولمز الا مال حقنده اولور
﴿ (وسألهما) الامام (کیف هی واین هی وکم هی) زاد فی الدرر وماهی ومتی هی
(وممن سرق وبینناها) احتیالا للدرء ویحبسه حتی یسأل عن الشهود لعدم
الکفالة فی الحدود ویسأل المقر عن الکل الا الزمان ومافی الفتح الا المکان

تحریف نهر ﴾ حدی اجرا ایدن کمسه شاهدلردن سؤال ایدرکه اشبو سرقت
نه کیفیت اوزره اولدی زیرا یحتملکه منزلی دلوب والنی ادخال ایدوب متاعی
اخذ ایتمش اوله ایمدی قطع ایجاب ایتمز بوصورتده سارق اختلاس ایدوب
قاچمش اولور بیتده هتك حرز ایتمش اولمز دخول اولمغله اما صرافلرك
صندوقه لری بونقب بیتك خلافنه در آنده قطع اولور ودار حربده اولمسی
احتمالندن نه محلده اولدی دیو نصاب تمام اولمق احتمالندن نه مقدارنسنه
ایدی دیو ومثلا خسروك زیاده سنه کوره سرقتك ماهیت وحقیقتندن
نه شیدر دیو زیرا احتمالکه شاهدلر سرقتی { الا من استرق السمع } نظم
مجیدنده کی کبی استراق کلامه ویاركوع وسجودنده عدم اعتدالندن ناشی
آنلردن استراقنه ویا غصبه نسبت ایدهلر وتقادم احتمالندن ناشی نه وقت اولدی
دیو زیرا خالص حق الله اولان حدودده تقادمکه مرور زمان شهادتی
ابطال ایدر تهمت محلی اولمغله وسارقك اقرباسندن ویا زوجندن اولمسی
احتمالندن کیمدن سرقت ایتدی دیو امام شاهدلردن استکناه واستفسار ایدر
آنلر دخی درأ ودفعه حیله اولسون دیو وقوعی اوزره بیان ایدرلر وسرقتله
متهم اولان کمسه یی قاضی شاهدلردن سؤال ایده نه دك حبس ایدر زیرا
بو مثللو مبناسی درء وقطع اوزره اولان محلده قبل التعدیل کفالتله توثق مشروع
دکلدر وسرقتنی اقرار ایدن کمسه اشبومز بورلرك کلیسندن سؤال اولنور
الا زماندن سؤال اولنمز فتحده ذکر اولنان الا المکان قولی تحریفدر دیو
نهرده مرسومدر ﴿ (وصح رجوعه عن اقراره بها) وان ضمن المال وکذا
لو رجع احدهم اوقال هو مالی اوشهدا علی اقراره بها وهو یجحد اویسکت
فلا قطع شرح وهبانیة ﴾ سارقك سرقتنی اقرارندن رجوعی صحیحدر
هرنقدر مال مسروقی ضامن اولدیسه ده ینه بویله سارقلرك بری اقرارندن
رجوع ویا اشبو مال مسروق دیو دعوی ایتدیککربنم کندی مالمدر دیسه
ویاخود شاهدلر سرقتنی اقرارینه شهادت ایتسه لر کندی کرك انکار ایتسون
وکرك سکوت ایتسون حد جمله سندن ساقط اولور قطع اولمز ﴿ (فان اقربها ثم هرب
فان فی فوره لایتبع بخلاف الشهادة) کذا نقله المصنف عن الظهیریة ونقله
شارح الوهبانیة بلا قید الفوریة ﴾ برکمسه کندی سرقتنی اقرار بعده فرار
ایتسه ایمدی فراری اقرارینك عقیبنده اولدیسه ارقه سنه دوشیلوب قطع
اولمز اما شهادت اقرارك خلافنه در مصنف والا جناب برمنوال مشروح بو یلجه
ظهیریه دن نقل ایلدی شارح وهبانیه فوریت قیدنسز نقل ایلدی ﴿ (ولاقطع
بنکول واقرار مولی علی عبده بها وان لزم المال) لاقراره علی نفسه (و) السارق

(لايفتى بعقوبته) لانه جور تجنيس وعزاه القهستانى للواقعات معللا بانه خلاف
الشرع ومثله مافى السراجية ❊ بر سارقك يميندن نكوليله و بر سيدك كندى
عبدنك اوزرينه سرقتيله اقراريله قطع ايجاب ايتمز صورتين مشروحيتنده
كندى نفسى اوزرينه اقرارندن هرنقدر مال لازم كلورسه ده سارقه عقوبت
وضربله افتا اولنمز جور اولوب خلاف شرع شريف اولمغله ❊ ونقل عن التجنيس
عن عصام انه سئل عن سارق ينكر فقال عليه اليمين فقال الامير سارق ويمين
هاتوا بالسوط فاضربوه عشرة حتى اقر فاتى بالسرقة فقال سبحان الله مارأيت جورا
اشبه بالعدل من هذا ❊ قهستانى تجنيس نام كتابدن نقل ايدركه عصامدن
سرقتنى انكار ايدن سارقك حكم شرعيسندن بر امير سؤال ايتدكده جواب ايندە شرعا اوزرينه
يمين ترتب ايدر بيورد قلرنده امير خرسزه يمين ديمجك سهل برشيدر خانه سنه مژده جى
ارسال ايدرقامچى يى بكا كتورك ديدى بس اون قامچى ضرب ايتمكسزين مالى اقرار ايدوب
سرقه يى كتوردى ايمدى عصام تعجب مقامنده سبحان الله بن بوندن عدله بك
مشابه برجور وظلم كورمدم ديدى ❊ وفى اكراه البزازية من المشايخ من افتى
بصحة اقراره بها مكرها وعن الحسن يحل ضربه حتى يقر مالم يظهر العظم ❊
بزازيه نك اكراهنده مرسومدركه ضمان حقنده مشايخدن سارقك سرقتى
كرها اقرارينك صحتيله افتا ايدن كمسه واردر وامام حسندنده مرويدركه مادام
انلرى دوكيلوب كمكلر ظاهر اولمدقجه مالى اقرار ايده نه دك سارقه ضرب
حلالدر ❊ ونقل المصنف عن ابن العز الحنفى صح انه عليه الصلاة والسلام
امر الزبير بن العوام بتعذيب بعض المعاهدين حين كتم كنز حيى بن اخطب
ففعل فدلهم على المال قال وهو الذى يسع الناس وعليه العمل والا فالشهادة
على السرقات اندر الامور ❊ مصنف مرحوم ابن عز حنفى دن نقل وروايت
ايدركه تحقيق صحيح وواقع اولديكه رسول اكرم ونبى افخم صلى الله تعالى عليه
وسلم حضرتلرى بعض معاهدين حيى بن اخطبك كنزنى كتم واخفا ايتدكلرنده
اصحاب كرين رضوان الله تعالى عليهم اجمعيندن زبير بن العوام رضى الله تعالى
عنهه امر بيورديلركه آنلره تعذيب واذيت ايده لر بس موجب امر وفرمان زبير
رضى الله تعالى عنه تعذيب ايتدكده اول بعض مالى كندولره تسليم ايتديلر
مزبور ابن عزديركه بوضرب وتعذيب ناسه جائزدر بونكله عمل اولنور يوقسه
سرقت اوزرينه شهادت امورك پك نادرندندر ❊ ثم نقل عن الزيلعى فى آخر
باب قطع الطريق جواز ذلك سياسة واقره المصنف تبعا للبحر وابن الكمال
زادفى النهر وينبغى التعويل عليه فى زماننا لغلبة الفساد ويحمل مافى التجنيس
على زمانهم ثم نقل المصنف قبله عن القنية لوكسر سنه اويده ضمن الشاكى ارشه

BELEDİYE KÜTÜPHANESİ

كالمال لاوحصل ذلك بتسوره الجدار اومات بالضرب لتدوره ❊ بوندنصكره
مصنف والاجناب باب قطع الطريقك آخرنده امام زيلعيدن نقلا سياسة ضرب
وتعذيبك جوازنى بيان ايلدى وبحره وابن كماله تبعيتله مضمون مشروحى
اقرارده ايلدى وصاحب نهر فسادك غلبه سنه بناءً فى زماننا اعتما دبو قول
اوزره اولمسى قولنى زياده ايلدى وتجنيسده اولان عدم عقوبت كندولرينك
زمانلرينه حمل اولنور بوندنصكره مصنف زيلعيدن نقلدن مقدم قنيه دن نقل
ايتديكه اكر ضربدن سارقك ديشى ويايدى قيرلسه شكواجى مال كبى عفو
مزبورلرك ديتلرينى ضامن اولور واكر كسر مزبور ديوار اوزره چيقمسندن
اولورسه ويا ضربدن وفات ايدرسه ديت لازمه اوازبونادر اولمغله ❊ وعن الذخيرة
لوصعد السطح لنفرخوف التعذيب فسقط فمات ثم ظهرت السرقة على يد آخر
كان للورثه اخذ الشاكى بدية ابيهم وبما غرمه للسلطان لتعديه فى هذا التسبب
وسيجئ فى الغصب ❊ ذخيره ده مصرحدركه سرقتله متهم اولان كمسه تعذيب
خوفندن فرار ايدركن سطحه يعنى طامه صعودله ساقط اولوب وفات ايتسه بعده سرقه كه
مال ديكر كمسه نك يدنده ظهور ايتسه ايمدى اشبو تسببده شاكى نك كندويه تعديسنه
مبنى كندودن ورثه ايچون بابالرينك ديتنى وسلطانك غرامتنى اخذ واردر تتكم
قريبا غصب بحثنده مضمون مشروحك تفصيلى كلور ❊ (قضى بالقطع ببينة
اواقرار فقال المسروق منه هذامتاعه لم يسرقه منى) وانما كنت اودعته (اوقال
شهد شهودى بزور اواقرهو بباطل اوما اشبه ذلك فلا قطع) وندب تلقينه
كيلا يقر بالسرقة (كما) لاقطع (لوشهد كافران على كافر ومسلم بها
فى حقهما) اى الكافر والمسلم ظهيريه ❊ بر متهمك اوزرينه بينه ويا اقرار
سبيله قطعله حكم اولندقده مسروق منه اشبو متاعى بوبندن سرقت ايتمدى
بلكه كندويه سن آنى ايداع ايتمش ايدك ويا بنم شاهدلرم شاهدزورلردر ويا كندوسى باطله
اقرار ايلدى ويا بونك امثالى سارقك خلاصنه دائر بر كلام سويلسه ايمدى
قطع اولنمز نتكم ايكى كافر بر كافر وبر مسلم اوزرينه سرقتله شهادت ايتسه لر
آنلرك حقلرنده قطع اولمديغى مثللو واكر مدعى عليه حسن حالله معروف كمسه
ايسه بوصورتده عند البعض مدعى به تعزير ايجاب ايدر ومتهم مزبوره سرقتى
اقرار ايتمسون ديو انكاره دائر كلام تلقينى مندوبدر روايت اولنور كه رسول اكرم
ونبى افخم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه بر سارق كتوردكلرنده
سعادتله اول رؤف رحيم حدك درأ ودفعنه احتيالا بومى سرقت ايتدى ايتمز
ظن ايدرم بيورديلر ❊ (تشارك جمع واصاب كلا قدر نصاب قطعوا وان اخذ المال
بعضهم) استحسانا سدالباب الفساد ولوفيهم صغير اومجنون اومعتوه اومحرم

لم يقطع احد ❊ سرقتده مافوق الواحد كسه لر مشارکت ايدوب جمله‌سی
بردن محل محرزه دخول وهر برلرينه نصاب سرقت مقداريكه اون درهم مال
اصابت ايتسه باب فسادی سد ايچون استحسانا جمله‌سنك يدلری قطع اولنور
هرنقدر مالی بعضيلری اخذ ايتمش اولورسه‌ده قياس اولان فقط حاملك
قطع اولنمسيدر واكر آنلرده صغير ويا مجنون ويا معتوه ويا مسروق منهك
محرمی ويا اخرس بولنورسه بونلردن برينك يدی قطع اولنمزنهايتی
تعزير اولنورلر ❊ (وشرط للقطع حضور شاهديها وقته
وقت القطع (كحضور المدعى) بنفسه (حتى لو غابا اوماتا لاقطع) وهذا فى كل
حدسوى رجم وقود بحر قلت نقل المصنف فى الباب الآتى تصحيح خلافه فتنبه ❊
سارقك يدك قطعنده وقت قطعده شاهدلرك حضورلری شرطدر مدعينك
بالذات كندونك حضوری شرط اولديغی كبی حتی شاهدلر ويا مدعی غائب
اولسه‌لر ويا وفات ايتسه‌لر قطع اولنمز لكن اشبو حضورك شرطيتی جمله
قودك ماعداسی هر بر حدده‌در شرنبلالی رجمك بو مقامده استثناسی حد
زناده فقهانك رجم صورتنده شاهدلر وفات ايدوب ويا غائب اولورلرسه
حد ساقط اولور قوللرينه مخالفدر ديو اعتراض ايتدی ايمدی استثنا ايجق
جلده كوره اولوركه بو غيبوبت وموت حالنده‌ده اولور اما رجمده شاهدلرك
كندولرينك بالذات بدألری شرطدر ته‌كم مرور ايلدی شارح رحمه الله
تعالى ديركه لكن مصنف مرحوم باب آتيده اشبو قطع وقتده سرقت
شاهدلرينك حضوری اشتراطينك خلافنی تصحيح نقل ايلدی ❊ (ويقطع بساج
وقنا وابنوس) بفتح الباء (وعود ومسك وادهان وورس وزعفران وصندل
وعنبر وفصوص خضر) ای زمرد (وياقوت وزبرجد ولؤلؤ ولعل وفيروزج
واناء وباب) غير مركب ولو متخذين (من خشب) ❊ ساج هنددن كلور
بر نوع پرك و صلابتلو طاش كبی حمرته مايل شجردر وقنا وابنوس بانك فتحيله
وعود معروف شجرلردر ومسك وسائر ياغلر وورس كه يمنده اولور بر نوع
صاری نباتدر وزعفران وصندل رائحهٔ طيبه صاحبی احمر واصفر نوعلری
اولور شجردر وعنبر ويشل زمرددن اولان يوزك قاشلری وياقوت وزبرجد
وانجو ولعل وفيروزج و هرنقدر اغاجدن معمول ومتخذ اولورسه‌ده قاب
وجداره منصوبه ومركب اولميوب داخل دارده محل محرزده بركسه‌يه حملی ثقيل
اولميان قاپو امثالی نسنه‌لر ايله يدقطع اولنور ❊ (وكذا بكل ماهو من اعز الاموال
وانفسها ولايوجد فى دار العدل مباح الاصل غير مرغوب فيه) هذا هو الاصل ❊
يعنی بوله هر بر دار عدلده مباح الاصل ومرغوب فيه اولميه‌رق بولنان اموال

واشيانك اعز وانفسنی سرقتله‌ده يدی قطع اولنور اشبو قطعده اصل وقاعده
بودر بس اعز وانفس اولميان مباح الاصل حشيش وقامش امثالی ومرغوب
فيه اولميان حمل ثقيل باب خروج ايتدی وذهب وفضه وانجو وجوهر دار
اسلامده هرنقدر مباح الاصل ايسه‌ده لكن مرغوب فيهالردر ❊ (لا) يقطع
(بتافه) ای حقير (يوجد مباحا فى دارنا كخشب لايحرز) عادة (وحشيش
وقصب وسمك و) لو مليحا و (طير) ولو بطا او دجاجا فى الاصح غاية
(وصيد وزرنيخ ومغرة ونورة) زاد فى المجتبى واشنان وفحم وملح وخزف
وزجاج لسرعة كسره ❊ دار اسلامده مباح اوله‌رق بولنوب عادتا حفظ
وحراست اولنميان خشب واوت وقامش وهرنقدر طوزلو دخی اولورسه‌ده
بالق وقول اصحده هرنقدر قاز وطاوق كبی اولورسه‌ده قوش وصيد وزرنيخ
ودميك وغينك فتحلريله مغرة كه آشی اطلاق اولنان طين احمره ونوره كه كرج
واشنانكه چوغان اطلاق اولنان كوك وكمور وطوز وسرعة كسرلرينه بناء
سرچه وچناق كبی نظر اعتباردن ساقط حقير وناچيز نسنه ايچون
يد قطع اولنمز نوره اصل لغتده حجر كلسله مفسردر لكن ازالهٔ شعر ايچون
زرنيخله خلط اولنان كرجده مشهوردر ❊ (ولا بما يتسارع فساده كلبن ولحم)
ولو قديدا وكل مهيأ لاكل كخبز وفى ايام قحط لاقطع بطعام مطلقا شمنى
(وفاكهة رطبة وثمر على شجر وبطيخ) وكل مالا يبقى حولا (وزرع لم يحصد) لعدم
الاحراز (واشربة مطربة) ولو الاناء ذهبا (وآلات لهو) ولو طبل الغزاة
فى الاصح لان صلاحيته للهو صارت شبهة غاية ❊ لبن هرنقدر كباب دخی
اولورسه‌ده لحم كبی وهر بر اكل ايچون حاضرلنان خبز كبی وياش فاكهه
واغاجنده‌كی ميوه وقاون وقارپوز امثالی هر بر سريعا فساده كيدوب برسنه
باقی قالميان واحراز اولمغله هنوز بيچلميان زرع واشربهٔ مطربه كه انسانه فرح
ويا حزنله خفت وطرب ويرن مسكر شرابلر هرنقدر قابلری آلتون اولورسه‌ده
زيرا كندولرينه تابعدر و آلة لهولر هرنقدر غزاتك طبللری اولورسه‌ده قول اصحده
كندولری ايچون قيمت يوقدر ايمدی اشبو اشياء مشروحه‌يی سرقتله‌ده دخی قطع
ايجاب ايتمز اشربه‌ده و آلة لهوده نهی منكر ايچون اراقه وكسر شبهه‌لری واردر
وقحط وغلا كونلرنده اكل ايچون تهيئه اولنسون ويا اولنمسون مطلقا طعام
اخذنده قطع يوقدر { لاقطع فى مجاعة مضطرة } حديث شريفنه بناء وغزاتك
طبللرينك لهوه صلاحيتی شبهه ايراث ايلدی ❊ (وصليب ذهب او فضة
وشطرنج ونرد) لتأويل الكسر نهيا عن المنكر (وباب مسجد) ودار لانه حرز
لامحرز (ومصحف وصبى حر) ولو (محليين) لان الحلية تبع (وعبد كبير)

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

يعبر عن نفسه ولو نائما او مجنونا او اعمى لانه اما غصب او خداع (ودفاتر) غير
الحساب لانها لو شرعية ككتب التفسير والحديث والفقه فكمصحف والا
فكطنبور ❁ دخى آلتون و كمشدن اتخاذ اولنان صليبكه طائفهٔ نصارانك
قبله ايدندكلرى خاچ تعبير اولنان نسنه يى و شطرنج و نرد ديدكلرى آلة
لعبى سرقتله ده قطع ايجاب ايتمز نهى منكر ايچون كسرنا ويلنه بنا نرد افرنج طائفه سنك
بر نوع اعبلريدر دخى مسجدك ودارك خارجده مركب اولان قاپولرينى سرقتده قطع اولمز
بو حرز اولوب محرز اولمغله دخى مصحف شريف وصبى حر ايله قطع اولمز
هرنقدر حليه وزينتلرى اولورسه ده اول كندولرينه تابعدر وكندى نفسندن
تعبيره قادر عبد كبيرده ده قطع اولمز هرنقدر نومى وجنونى حاللرنده و اعمى
اولورسه ده زيرا بو اكر قهرا ايسه غصب وياحيله ايله ايسه خدعه‌در وحساب
دفترلرينك ماعداسنده ده اولمز زيرا اكر كتب شرعيه‌دن اولورسه تفسير
وحديث و وفقه كتابلرى مثللو مصحف كبيلردر قرائت ايچون اخذه حمل اولنور
يوقسه طنبوره كبيدر نهى منكره حمل اولنور ❁ (بخلاف) العبد (الصغير
ودفاتر الحساب) الماضى حسابها لان المقصود ورقها فيقطع ان بلغ نصابا اما
المعمول بها فالمقصود علم مافيها وهو ليس بمال فلا قطع بلا فرق بين دفاتر تجار
وديوان واوقاف نهر ❁ اما عبد صغير وحسابى كورلمش حساب دفترلرى عبد
كبيرك وحساب دفترلرينك غيريلرينك خلافلرينه‌در زيرا بو دفترلردن مقصود
ورقى اولمغله اكر نصاب سرقته بالغ اولورسه قطع اولنور اما حسابى رؤيت
اولنميوب حالا معمول بها دفترلردن مقصود كندولرده اولان حسابه علم اولوب
اول دخى مال اولمدين كندوده قطع اولنمز تجار وديوان اربابيكه سلطان
ووكلانك واوقاف دفترلرينك ميانه‌لرنده فرق اولنمسزين ❁ (وكلب وفهد ولو عليه
طوق من ذهب علم) السارق (به اولا) لانه تبع (و) لا (بخيانة) فى وديعة
(ونهب) اى اخذ قهرا (واختلاس) اى اختطاف لانتفاء الركن ❁ دخى كلبى
وفهدكه پارس ديدكلرى يرتجى جانورى سرقتله ده قطع اولمز هرنقدر
كندولرنده آلتون طوق اولورسه ده آنى بلسون ويا بلمسون اول كندولرينه
تابعدر وكلب هرنقدر ماشيه و ياصيد كلبى اولسه ده ينه كندولرى جنسندن
مرغوب فيه اولميان مباح الاصل بولنور دخى وديعه‌ده حرز اولمغله مودعك
اكا خيانتيله قطع ايجاب ايتمز ونهبكه آچقدن آشكاره قهرا اخذده واختلاسكه
برنسنه‌يى سرعتله قاپوب قاچمقده قطع يوقدر سرقتك ركنيكه ابتداء
ويا انتهاء خفية محل محرزدن اخذ اولمغين ❁ (ونبش) القبور (ولو كان القبر
فى بيت مقفل) فى الاصح (او) كان (الثوب غير الكفن) وكذا لو سرق من بيت

فيه قبر او ميت لتأوله بزيارة القبر او التجهيز وللاذن بدخوله عادة ولو اعتاده
قطع سياسة ❁ دخى قبور نبشيله ده قطع يوقدر قول اصحده قبر هرنقدر
كليدلى بيتده و يا ثوب كفنك غيرى اولورسه ده بعد الدفن موتى‌نك كفننى سرقت
ايدن نباشك يدينى قطع يوقدر كفن كرك سنت مقدارى و يا زياده ويا اقل
اولسون زيرا حرز يوقدر بعضيلر قبر بيت مقفلده اولورسه قطع ايد اولور ديديلر
ينه بويله كندوده قبر وياميت اولان منزلدن بركمسه سرقت ايلسه قطع
اولنمز زيارهٔ قبر وياتجهيز ايله متأول اولوب وعادتا دخولنه اذن اولمغله واشبو
نبش قبرى بركمسه عادت ايتسه سياسة يدى قطع اولنور ❁ (ومال عامة
اومشترك) وحصير مسجد واستار كعبة مكرمة ومال وقف لعدم المالك بحر ❁
دخى عامه‌نك ماليكه جميع مسلمينك كندوده حقى اولان مثلا بيت المالدن
وياكندونك مال مشتركندن ومسجدك حصيرندن وكعبه‌نك اورتوسندن
ووقفك مالندن سرقتله ده قطع اولنمز مالك اولمغين الكن بحرك مال وقفده
اشبو عدم قطعله تصريحى كيفيت قطع بابنده كه كندونك وسائر فقهانك
سارقك يدى قطع اولنور كندى ايچون يدحافظه اولان هر بركمسه‌نك
طلبيله ديو بيان و بو مضمونه متولى وقفله تمثيلنده منافيدر ايمدى بحرك
بومقامده‌كى كلامى منقوله منافى اولان بر بحث اولدى ❁ (ومثل دينه
ولو) دينه (مؤجلا اوزائدا عليه) او اجود لصيرورته شريكا (اذا كان
من جنسه ولو حكما) بان كان له دراهم فسرق دنانير وبعكسه هو الاصح لان
النقدين جنس واحد حكما بخلاف العرض ومنه الحلى فيقطع به مالم يقل اخذته
رهنا او قضاء واطلق الشافعى اخذ خلاف الجنس للمجانسة فى المالية قال
فى المجتبى وهو اوسع فيعمل به عند الضرورة ❁ دخى بركمسه‌نك برآخر كمسه‌ده
اولان دينى هرنقدر مؤجل ويا زياده ويا اجود اولورسه ده آنك جنسندن
اولان مالندن اول قدر سرقتله ده قطع ايد اولمز زياده‌ده شريكى اولوب جودتده
مال ربانك جيدى ورديسى بر اولمغله مماثلتدن خروج ايتمكله‌در وجنسيت
هرنقدر حكما اولسه ده اولور مثلا كندونك دينى دراهم وسرقت ايتديكى
دنانير اولمغله ويا بونك عكسى كبى انجق اصح اولان قول بودر نقدين حكما
جنس واحد اولمغله حتى قاضى دينى مديونك رضاسى اولمقسزين نقدينندن
برينك بدلنه آخر ايله حكم ايدر وزكاتده احد هما آخره ضم اولنور وطالب برينك
بدلنه ديكرينى قبضدن امتناع ايده‌مز بلكه قبضله جبر اولنور اما عرض
وياحلى مز بور مثلك خلافنده‌در بونلرده مادام رهن وياحقمى قضا ايچون
اخذ ايتدم ديدكجه قطع اولنور يعنى بو دعوى ايله حد ساقط اولور يوقسه

T.C.
İstanbul Belediyesi
Basma Eserler ve Kütüphanesi
No.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

مذهب حنفیده اخذ ایتدیکی نسنه کندونك اولمز امام شافعی رحمه الله
تعالی خلاف جنس اخذینه جنس اخذی حکمنی توسعة للعباد اطلاق
ایلدی مالیده مجانستاریه مبنی مجتباده بویله وسعتلیدر ضرورت وقتنده
بونکله عمل اولنور هرنقدر خلاف مذهبمز ایسه ده عذر مقبولدر دیدی
﴿ (بخلاف سرقته من) غریم (ابیه اوغریم ولده الکبیر اوغریم مکاتبه
اوغریم عبده المأذون المدیون) فانه یقطع لان حق الاخذ لغیره ﴾ برکسه نك
باباسنك و یابیوك اوغلونك ویامکاتب ویا مأذون مدیون عبدنك غریمندن
سرقتی صور مشروحه نك خلافنده در که بونلرده قطع اولنور حق اخذ کندونك
اولمیوب غیرینك اولمغله وعبد مدیون مأذون اولمزسه سیدك یدی قطع اولنمز
حق اخذ کندونك اولمغله ﴿ (ولو سرق من غریم ابنه الصغیر لا کبر قطع
شیء قطع فیه ولم یتغیر) اما لو تبدل العین اوالسبب کالبیع قطع علی ما
فی المجتبی ﴾ برکسه صغیر اوغلونك غریمندن برشی سرقت ایتسه قطع
ایجاب ایتمز آنك مالنده کندی ایچون حق تملك اولمغله قزیده او غلوکبی
اولمغله ابنه بدلنه ولده دیسه اولی اولوردی صورة مشروحه ده قطع ایجاب
ایتمدیکی کندی ایچون قطع اولنوب وعینی متبدل اولمیان نسنه‌یی تکرار
سرقتده قطع ایجاب ایتمدیکی کبیدر اما مالکك عندنده بعدالرد مسروقك عینی
تبدل ایتسه مثلا غزلی نسیج ایتسه ویابیع کبی سببی تکرر ایتسه قطع اولنور
مجتباده تصریح اولنان مفاده بناءً صورة بیع مثلا مسروق منه بعدالقطع
والرد برکسه‌یه بیع بعده اشترا صکره سرقتی کبی ایمدی سببك تبدلی عینك
تبدلی کبی اولور ﴿ (او من ذی رحم محرم لا برضاع) فلو محرمیته برضاع قطع
کابن عم هواخ رضاعا فانه رحم نسبا محرم رضاعا عینی فقط کلام الزیلعی
(ولو) المسروق (مال غیره) ای غیر ذی رحم ﴾ ویاخود قطع ایجاب ایتمدیکی
محرمیتی رضاعله اولمیان ذی رحمدن سرقتی کبیدر هرنقدر مال مسروق
کندونك منزلنده غیرینك اولورسه ده کندونك بیتی ذی رحم محرمه حرز
اولمغله امامحرمیت نسبا اولمیوب رضاعا اولورسه قرنداش اولان نسبا ابن
عم کبی بو نسبا رحمدر رضاعا محرمدر ایمدی امام زیلعی نك برضاع قولیله مزبور
ابن عمی اخراجه حاجت یوقدر زیرا رحم محرمده داخل دکلدر کلامی ساقط
اولدی ﴿ (بخلاف ماله اذا سرق من بیت غیره) فانه یقطع اعتبارا للحرز
وعدمه ﴾ اما برکسه ذی رحم محرمك مالنی غیری کمسه نك منزلندن سرقت
ایتسه صورة مشروحه نك خلافنده در که بونده قطع اولنور بونده حرز
معتبردر که مال هرنقدر ذی رحم محرمك ایسه ده لکن غیرك منزلنده اولمغله

محل محرزدن سرقت اولدی اولکی صورتده حرز اعتبار اولنمدیغی کبی للحرز
وعدمه قولنده لف ونشر مشوش واردر ﴿ (وبخلاف مرضعته) صوابه
مرضعه بلاتاء ابن کمال (مطلقا) سواء سرق من بیتها اومن بیت غیرها فانه
یقطع لما مر ﴾ دخی مرضعه سیکه سود اناسنك مالنی سرقت مطلقا که کرك
کندی خانه‌سندن و کرك غیری کمسه‌نك خانه‌سندن صورة مشروحه نك
خلافنده در که ماالذکر حرز اعتبار اولنمغله قطع اولنور ارضاع حالنده ممه
ولدك اغزنده ایکن ارضاع ایدن عورته مرضعه ممه‌یی اغزندن اخراج ایتدکده
تا ایله مرضعة اطلاق اولنور تشکم قاموسده بویله مسطوردر و بو مقامده
مراده بودر بوکا کوره شارحك صواب اولان مرضعة بدلنه بلاتاء
مرضعه ایدی قولی خطا اولور متنك مرضعته قولی محلنده اولور ﴿ (و)
لا یسرقة (من زوجته) وان تزوجها بعدالقضاء جوهرة (وزوجها ولو کان)
المسروق (من حرز خاص له) ﴾ دخی برکسه‌نك زوجه‌سندن وعورتك
زوجندن سرقتیله ده قطع ایجاب ایتمز هرنقدر زوجیت معتده کبی من وجه
اولوب وتزوج قطعله قضادن صکره اولورسه ده و مسروق زوجله زوجه‌یه
خاص محل محرزدن اولورسه ده اولی اولان زوجه‌یه ده عام اولسون ایچون
له لفظنی حذف ایدی ﴿ (و) لا (عبد من سیده اوعرسه اوزوج سیدته)
اللاذن بالدخول عادة (و) لا (من مکاتبه وختنه وصهره ومن مغنم)وان لم یکن له
حق فیه لانه مباح الاصل فصار شبهة غایة بحثا (وحمام) فی وقت جرت
العادة بدخوله وکذا حوانیت التجار والخانات مجتبی ﴾ دخی عبدك سیدندن
ویاسیدنك عرسندن ویاسیده سنك زوجندن سرقتیله ده قطع اولنمز زیرا عبده
مزبورلرك بیتلرینه لاجل المصلحة دخوله اذن اولمغله حرز اولمامش اولور دخی
برکسه‌نك کندی مکاتبندن وختنیکه کندونك ذی رحم محرمی اولان
قزی وقز قرنداشی امثالی نسوانك زوجندن وصادك کسریله صهریکه
زوجه سنك آناسی امثالی زوجه طرفندن هربر ذی رحم محرمندن و مال
غنیمتدن سرقتیله ده قطع اولمز هرنقدر سارقك مال غنیمتده حقی اولمزسه ده
مباح الاصل اولمغله شبهه ایراث ایتدی کندونك حقی اولورسه مشترك
اولور آنك حکمیده ماسبقده مرور ایتدی وکندویه دخول ایله
عادت جاری اولان وقتده هرنقدر دلیل دخی اولورسه ده حمامدن
وتجار دکانلرندن وخانلردن سرقتیله ده قطع اولمز حرزده خلل
اولمغله اما وقت مشروحك غیریده قطع اولنور کندولرینك بناسی حرز
اموال ایچون اولدیغندن ﴿ (وبیت اذن فی دخوله) ولو اذن لمخصوصین

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

قدخل غيرهم وسرق ينبغى ان يقطع واعلم انه لايعتبر الحرز بالحافظ مع وجود
الحرز بالمكان لانه اقوى فلايعتبر الحافظ فى الحمام لانه حرز ويعتبر فى المسجد
لانه ليس بحرز به يفتى شمنى ✻ وكندويه دخوله اذن ورخصت ويريلان
منزله وقت مأذونده دخولله ده اذن سرقنده قطع اولمز واكر بعض كسه لره
خاص اوله رق اذن اولسه ده انلرك ماعداسى غيرى كسه دخول وسرقت
ايتسه لايق اولان قطع اولنقدر ومعلوم اولسونكه حرز بالمكانله بله
حرز بالحافظ بولنسه حرز بالحافظه اعتبار اولنمز حرز بالمكان اقوى اولمغله
ايمدى حمامده كى حافظه اعتبار اولنمز حمام مكان اولمغله مسجدده كى حافظه
اعتبار اولنور محل محرز اولمغله صحرا وطريق كبى انجق بو قول ايله فتوى
ويريلور ✻ (وكل ما كان حرز النوع فهو حرز للانواع كلها) فيقطع بسرقة
لؤلؤ من اصطبل (على المذهب) وقيل حرز كل شئ معتبر بحرز مثله والاول هو المذهب
عندنا مجتبى لكن جزم القهستانى بان الثانى هو المذهب فتنبه ✻ هر بر شيكه مالدن
بر نوعه حرز كه محل محرز اولدى جميع مال انواعنه ده محل محرز اولور مذهب
مختار اوزره بيوت وحوانيت وخانات وفساطيط وخيم كبى بونلره حرز بالمكان
اطلاق اولنور كندولرده هر نقدر بر حافظ ونكهبان اولميوب وبابى مفتوح
اولورسه ده ينه كندولردن سرقتله قطع اولنور اصل بنالرى حفظ ايچون
اولمغله شوقدر واركه قطع انجق اخراجله ايجاب ايدر اما حرز بالحافظده
مجرد اخذ ايله در حافظله حرز صحراده وطريقده ومسجدده ديده بان نصيله در
ومتاع كندويه قريب اولوب كوروب وكوزه ده جكى يرده اولمق لازمدر
ايمدى آخوردن ايجو سرقتيله قطع اولنور وعند البعض هر بر نسنه نك حفظ
وحراستى آنك مثلنك حرزيله معتبردر بوكا كوره آخوردن ايجو سرقتيله
قطع اولمز آنده حيوانات حفظ اولنمغله لكن عند الحنفيه مذهب مقدمكيدر
قهستانى مذهب ايكنجيدر ديو جزم ايلدى بس ايكيسيده قول مصحح اولديغنه
فتنبه قوليله اشعار ايلدى ✻ (ولايقطع قفاف) هو من يسرق الدراهم بين اصابعه
(وفشاش) بالفاء هو من يهيئ لغلاق الباب ما يفتحه (اذا فش) حانوتا او باب دار
(نهارا وخلا البيت من احد) فلو فيه احد وهو لايعلم به قطع شمنى ✻
قفاف قافك فتحى وفانك تشديديله پارمقلريله سرقت ايدن وفا ايله فشاشكه
قاپولرك كليدلرينه مفتاح اويدوران كسه كوندوزبردكان ويا بر دارك
قاپوسنى آچوب وآنده بر كسه اوليه رق آندن بر مقدار نسنه سرقت ايتسه يدى
قطع اولنمز زيرا فشله مجاهر اولمغله قطعك شرطى اولان خفيه بولنمامش اولور
امادارده بر كسه اولوب سارقى بلسه قطع اولور خفيه اولمغله ✻ (ويقطع

(او)

لو سرق من السطح) نصابا لانه حرز شرح وهبانية (اومن المسجد) اراد به كل
مكان ليس بحرز فعم الطريق والصحراء (ورب المتاع عنده) اى بحيث يراه ✻
اكر بر منزلك سطحنه دخول وآندن نصاب سرقة متاعى سرقت ايلسه
حرزدن اولمغله قطع اولنور ويا خود مسجددنكه محل محرز اولميان هر بر طريق
وصحراء امثالى يردن مال صاحبى مالنى كوره جكى موضعده حفظ اوزره ايكن
سرقت ايتسه ينه قطع اولنور ✻ (ولو) الحافظ (نائما) فى الاصح ✻ هر نقدر
حافظ نائم اولورسه ده ينه حافظ عد اولنور ايمدى بوكا كوره مودعله مستعير
نوم مثلو شيله وديعه ويا عاريه يى ضايع ايتسه ضامن اولمز مضيع اولمامغله
✻ (لا) يقطع (لو سرق ضيف ممن اضافه) ولو من بعض بيوت الدار او من صندوق
مقفل لاختلال الحرز (او سرق شيئا ولم يخرجه من الدار) لشبهة عدم الاخذ
بخلاف الغصب ✻ بر مسافر خانه صاحبنك كندوينى مسافر ايتديكى محلدن
ويا اول دارده اولان بعض آخر منزلندن ويا كليدلى صندوقدن بر مقدار شى
سرقت ايلسه قطع اولنمز حرزه خلل اولمغله زيرا دار جميع بيوتيله حرز واحد
اولمغله كندويه دخوله اذنله جميع بيوتنده حرزه خلل اولدى ويا خود
بر مقدار شى سرقت ايدوب لكن آنى داردن اخراج ايتمسه عدم اخذ شبهه سنه
بناءً ينه قطع اولنمز زيرا دارده اولان شى معناده صاحب داركدر اما غصب
بونك خلافنه در كه آندن مجرد اخذ ايله ضمان لازم اولور هر نقدر اخراج
بولنمزسه ده ✻ (وان اخرجه من حجرة الدار) المتسعة جدا الى صحنها (او اغار
من اهل الحجرة على حجرة) اخرى لان كل حجرة حرز ✻ واكر منازل متعددهيى
مشتمل وهر بر منزل صاحبى كندى حصه سنه عائد صحنيله نفعياب اولور
دار متسعده كه بر حجره دن آنك صحننه اخراج ايدرسه قطع اولور هر بر مقصوره
ساكننه نسبتله حرز واحد اولمغله ويا خود اهالئ حجره دن برى ديكرينك
حجره سنه دخول وعلى وجه السرعة والسرقة بر مقدار اشياسنى اخذ ايلسه
ينه قطع اولنور اكر دار كبيره اولورسه محله كبى اولور واكر صغيره اولورسه
مكان واحد كبى اولورده آنده قطع اولنمز ✻ (او نقب فدخل او القى) كذا رأيته
فى نسخ المتن والشرح باو وصوابه بالواو كما فى الكنز (شيئا فى الطريق) يبلغ
نصابا (ثم اخذه) قطع لان الرمى حيلة يعتادها السراق فاعتبر الكل فعلا واحدا
ولولم يأخذه او اخذه غيره فهو مضيع لا سارق ✻ ويا خود بر كمسه بر دار ويا دكاندن
بردلوك دلوب اكا دخول وآندن نصاب سرقه يه بالغ مالى طريقه القا بعده
آنى اخذ ايلسه يدى قطع اولنور زيرا بو مثلو شى سارقلرك عادت ايتديكى
حيله لردندر بعض اولوركه متاعله برابر خروج ممكن اولمز بس بونده نقب

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ودخول والقا واخذك كليسى فعل واحد اعتبار اولندي واكر كندوسى اخذ
ايتمزسه ويا غيرى كمسه اخذ ايدرسه امدى من بور ملقى مالى مضيع ومستهلك عد اولنور
سارق اولمز بس كندويه ضمان واجب اولور قطع واجب اولمز ﴿ (اوحمله على دآبة
فساقه واخرجه) اوعلق رسنه فى عنق كلب وزجره لان سيره يضاف اليه ﴿
وياخود بردابه اوزرينه بركمسه مال مسروقى حمل وآنى سوقله اخراج وياآنك
رسن واورغانى بركلبك بوينه تعليق وآنى زجر ايدوب سورسه قطع اولنور سيرى
كندويه نسبت اولنمغله اماسوق واخراج كندودن اولمزسه قطع اولنمز ﴿ (اوالقاه
فى الماء فاخرجه بتحريك السارق) لمامر (اولا بتحريكه بل اخرجه (قوة
جريه على الاصح) لانه اخرجه بسببه زيلعى (قطع) فى الكل لما ذكرنا
ويشكل على الاخير ما قالوا لو علقه على طائر فطار الى منزل السارق
لم يقطع فلذا والله اعلم جزم الحدادى وغيره بعدم القطع ﴿ وياخود صويه القا
وسارقك كندونك تحريكيله آنى اخراج ايلسه قطع اولنور ماسبقده مرور
ايدن اخراجك كندويه اضافت واسنادينه مبنى وياخود كندونك تحريكى
اولقسزين مال مسروقى صويك جريانننك قوتى اخراج ايدرسه اخراج
كندونك القاسى سببيله اولمغله قول اصح اوزره ينه قطع اولنور قطع فعلى
صور متقدمه نك كليسنه جوابدرلما ذكر ناقولنه حاجت بوقدر مسائل مشروحه نك
علتلرينى عقبنده ذكر و بيان ايتديكنه بناً لكن صكره كى مسئله يه كه كندى
قوتيله اخرا جنه فقهانك برمال مسروقى سارق برقوشك مثلا بوينه تعليق
ايدوب مثلا اول دخى سارقك منزلنه طيران ايتسه قطع اولنمز قوللريله اشكال
وارد اولور زيرا بونكله صويك قوتيله اخراجى ميانه لرنده فرق يوقدر الله تعالى
اعلم بوكا بناً بو مسئله ده حدادى و سائرى عدم قطعله جزم ايتديلر ﴿ (وان
نقب ثم (ناوله آخر من خارج) الدار (اوا دخل يده فى بيت واحد) ويسمى
اللص الظريف ولو وضعه فى النقب ثم خرج واخذه لم يقطع الصحيح شمنى ﴿
بركسه برمحلدن برداوك آجوب بعده اول دلوكدن خارج داردن برغيرى كمسه
مالى بالذات كندوسى ويا داخل دارده اولان ناقب يعنى دلوكى دلن كمسه دن
اخذ ايلسه ايكيسنه ده قطع اولمز ناقبه اولمديغى كندودن اخراج اولميوب
وكندونك خروجندن اقدم ماله يداخرى استيلا ايتديكنه بناً ايكنجى يه
اولمسى محل محرزك حرمتنى كندوسى هتك ايتمديكندن كويا هر برندن تمام سرقت
بولنمش اولدى وياخود بركمسه اللى بربيته ادخال وآندن برمقدار نسنه اخذ
ايتسه ينه قطع ايجاب ايتمز وبو نوع خرسزه لص ظريف تسميه اولنور
واكر سارق متاعى مقدم درون بيته دلوكه وضع بعده خروج ايدوب آنى اخذ
ايدرسه ينه قول صحيحده قطع اولمز ﴿ (اوطر) اى شق (صرة خارجة

من) نفس (الكم) فلو داخلة قطع وفى الحل بعكسه (اوسرق) من مرعى
او (من قطار) بفتح القاف الابل على نسق واحد (بعيرا اوحملا) عليه
(لا) يقطع لان السائق والقائد والراعى لم يقصد والحفظ ﴿ واكر نفس
كمدن خارجه اولان صره كه اقچه وضع اولنان نسنه يى شق ايدوب مثلا كمرده
ويا بكده مشدود دراهمى شقله اخذ ايتسه قطع اولنمز محل محرزك حرمتى هتك
اولمغين اماكيسه داخل كمده قوينده ويا جبنده اولوبده قوينى ياروب آنى
اخذ ايدرسه محل محرزدن اولمغله قطع اولنور اما حلده كه رباط خارجى
چوزوب درونده اولان دراهمى اخذ صورة مشروحه نك خلافنده دركه قطع
اولنور مجرد باغ خارجده اولمغله حرزاولمش اولمز وياخود برمرعادن ويابرى برى
ارقه سنده نسق واحد اوزره يورين دوه قطارندن بردوه يى وياا اوزرنده كى حملى سرقت
ايلسه ينه قطع اولمز زيرا سائقله قائددن مقصود قطع مسافه ونقل امتعه وراعيدن
مراد سومكه كودوب واوتلتمقدر حفظ دكلدر لان السائق آلخ تعليلى لف
ونشر مشوش اوزره در وقطار كلمه سنى شارحك فتح قاف ايله ربطى ارباب لغتك
بيانلرينه نظرا خطادر اصل ربطلرى كسر ايله در ﴿ (وان) كان معها
حافظ او (شق الحمل فسرق منه اوسرق جوالقا) بضم الجيم (فيه متاع وربه
يحفظه اونائم عليه) اوبقربه (اوادخل يده فى صندوق الغير او) فى (جيبه
اوكمه فاخذ المال قطع) فى الكل والاصل ان الحرزان امكن دخوله فهتكه
بدخوله والا بادخال اليد فيه والاخذ منه ﴿ واكر امتعه مشروحه ايله برابر
حافظ اولورسه وياخود يوكى ياروب واندن سرقت ايتسه وياخود صاحبى
كندويى حفظ ايدر وياا اوزرنده ويا قربنده نائم ايكن كندوده متاعى اولان
چوالى سرقت ايتسه ويا اللى غيرك صندوغنه ويا جبنه ويا قوينه ادخال ومالى
اخذ ايدرسه اشبو صور مشروحه نك كليسنده سارقك يدى قطع اولنور
اشبو خصوصده اصل اصيل وقاعده وتفصيل بودركه اكر محل محرز كندويه
دخول ممكن ومتصور اولور شى ايسه آنك هتكى اكا بالذات دخول ايله در
يوقسه كندويه يدى ادخال وآندن اخذيله در جوالق جيمك ضميله مفرددر جمعى
جيمك فتحيله جوالق وجواليق وجوالقات كلور ﴿ فروع سرق فسطاطا
منصوبا لم يقطع ولو ملفوفا اوفى فسطاط آخر قطع فتح ﴿ برسارق قورلمش قيل
چادرى سرقت ايدرسه احرازى اولمغله قطع اولنمز واكر دورلمش ويادورلممش
ديكر فسطاطك درونده اولورسه محرز اولمغله قطع اولنور ﴿ اخرج من
حرز شاة لاتبلغ نصابا فتبعها اخرى لم يقطع ﴿ بركمسه برمحل محرزدن برراس
قيمتى نصاب سرقته بالغ اولميان قيونى اخراج ايدوب بعده اول قيونه ديكر قيون
تابع اولسه قطع اولنمز اخذ ينه مباشرت ايتديكنه نظرا بس صكره كى نك

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اخذينه مباشرت اولنمش اولور ﴾سرق مالا من حرز فدخل آخر وحمل السارق بما معه قطع المحمول فقط سراج﴿ برسارق برمحل محرزدن برمقدار مال سرقت ايتدكدنصكره برديكر كمسه دخی اول محله دخول وسارق اوله كندونك مقدما اخذ ايتديكی شيله برابر آنك اوزرينه برمقدار نسنه‌ده اول حمل ايله مجرد مقدمكی سارق محمول قطع اولنور صكره‌كی حمل ايده‌نه اعتبار اولنمز ﴾(قال انا سارق هذا الثوب قطع ان اضاف) لكونه اقرارا بالسرقة (وان نونه) ونصب الثوب (لا) يقطع لكونه عدة لا اقرارا درر وتوضيحه اذا قيل هذا قاتل زيد معناه انه قتله واذا قيل قاتل زيدا معناه انه يقتله والمضارع يحتمل الحال والاستقبال فلا يقطع بالشك﴿ بركسه بن اشبو ثوبك سارقيم ديرسه يدی قطع اولنور اكر سارق لفظنی مابعدنه مضاف قيلرسه زيرا سرقتی اقرار ايتمش اولور واكر تنوينله ثوبی منصوب قيلرسه قطع اولنمز بوكا كوره وعد اولور اقرار اولمز لكن اضافتده‌ده مفعولنه مضاف اولیجق ينه بو معنايی افاده ايدر اشبو كلامك توضيح وتنقيحی بودر كه مثلا بركمسه يه اضافتله شوكمسه زيدك قاتليدر دينلسه بونك معناسی بوكمسه آنی قتل ايتدی ديمك اولور واكر بلااضافه بوزيدی قتل ايدیجيدر دينورسه معناسی آنی قتل ايدر ديمك اولور بس اسم فاعلك عملی دلالت ايدر كه كندی ايله ماضی معناسی اراده اولنمدی زيرا ماضی معناسنه اولورسه انجق امام كسائیله هشام قوللری اوزره عمل ايدر جمهوره كوره ايدمز ايمدی فعل مضارعك حال واستقباله احتمالی اولمغله شك اوادیده قطع اولنمدی ﴾قلت وفی شرح الوهبانية ينبغی الفرق بين العالم والجاهل لان العوام لا يفرقون الان يقال يجعل شبهة لدرء الحد وفيه بعد﴿ شارح رحمه الله تعالی ديركه وهبانيه شرحنده مذكوردركه عوام جهال نصبله جر ميانه‌سنی فرق وتميز ايده‌مديكندن لايق اولان قول مشروحی قائل عالمی وياجاهلمی فرق اولنمقدن لازمدر لكن فقهانك علی وجه الاطلاق بلافرق ذكر وبيانلری انجق حدك درء ودفعنه شبهه اولمق ايچون اوله بوده بعيددر ﴾(للامام قتل السارق سياسة) لسعيه فی الارض بالفساد درر وهذا ان عاد واما قتله ابداء فليس من السياسة فی شیء نهر قلت وتقدمنا عنه معزيا البحر فی باب الوطیء الموجب للحد ان التقييد بالامام يفهم انه ليس للقاضی الحكم بالسياسة فليحفظ والله تعالی اعلم﴿ امامه سارقی سياسة قتل جائزدر وجه ارضده فساده سعی ايتديكندن لكن بوعلی الاطلاق دكلدر بلكه جوينك سراجيه‌دن نقلا تصريحی ثالثا ورابعا عودت ايدرسه سياسة اولور يوقسه اول امردن قتللری سياست دكلدر جور وظلمدر شارح رحمه الله تعالی ديركه ماسبقده باب الوطیء الموجب للحدده بحره نسبت ايده‌رك نهردن نقل اولنديكه امامله تقييد

(افهام)

افهام ايدركه قاضيه سياستله حكم يوقدر فليحفظ له بعضا كاده اجرای سياستك جوازينه اشارت ايدر والله تعالی اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب

﴾باب كيفية القطع واثباته﴿

بوبيان قطعك كيفيت واثباتنه دائر بابدر وقتاكه قطع محل محرزدن سرقتك اوزرينه ترتب ايتديسه سرقتك عقبنده آنيده ذكر ايلدی زيرا برشيئك حكمی كندودنصكره ذكر اولنور ﴾(تقطع يمين السارق من زنده) هو مفصل الرسغ﴿ زندزانك فتحی نونك سكونيله رسغك مفصليدركه بلكدر رسغك مفصله اضافتی بيانيه‌در يعنی سارقك بلكندن صاغ الی قطع اولنور اصل قطع آية كريمه ايله‌در يمينك قطعی عبدالله بن مسعود رضی الله تعالی عنهك نص جليلی فاقطعوا ايمانهما قرائتنه مبنيدر بوده قراءة مشهوره‌در بونكله نصك ايديهما ده‌كی اطلاقی تقييد اولنمش اولور بو اطلاقی تقييد قيلندندر مجملی بيان دكلدر نظم مجيده‌ده قول صحيح اوزره اجمال يوقدر تحقيق رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم واصحاب كزين رضوان الله تعالی عليهم اجمعين صاغ الی قطع بيورديلر ﴾(وتحسم) وجوبا وعند الشافعی ندبا فيح (الا فی حر وبرد شديدين) فلا يقطع لان الحد زاجر لا متلف ويحبس ليتوسط الامر﴿ وسارقك يدی قطع اولندقدنصكره واجب اوله‌رق حسم اولنوركه قانی سيلان ايتمسون ديو برقزدرلمش دمور ايله داغلانيلور ويا قاينامش زيت ياغنك درونه ادخال اولنور حديث شريفده بومنوال اوزره امرك وقوعی منقولدر امام شافعی رحمه الله تعالی نزدنده حسم مندوبدر الاحرارت وبرودتك شدتی آواننده بلكه مرض حالنده قطع اولنمز حد زاجر اولوب متلف اولمغين زيرا وقت مزبورلرده قطع تلفی مؤدی اولور نهايتی حبس اولنور وسط حال اولمغله ﴾(وثمن زيته ومؤنته) كاجرة حداد وكلفة حسم (علی السارق) عندنا لتسببه بخلاف اجرة المحضر للخصوم ففی بيت المال وقيل علی المتمرد شرح وهبانية قلت وفی قضاء الخانية هو الصحيح لكن فی قضاء البزازية وقيل علی المدعی وهو الاصح كالسارق﴿ سارقك يدينی قطع ايدن حدادك اجرتی وكلفة حسم وثمن زيت امثالی حدك مؤنتی عند الحنفيه سارقك اوزرينه لازمدر كندوسی سبب اولمغله اما مدعی عليهی احضار ايدن شخصك اجرتی صورة مشروحه‌نك خلافنده‌در بونك اجرتی بيت المالدندر عند البعض حضور شرعه كندی رضاسيله كلمين متمردك اوزرينه‌در شارح ديركه خانيه‌نك قضاسنده انجق صحيح اولان قول بودر ديو مذكوردر لكن بزازيه‌نك قضاسنده بعضيلر مدعی اوزرينه‌در واصح اولان بودر ديديلر ديو مرسومدر كالسارق

قولنی وهبانیه شارحی علی المتمرد قولنک عقبنده ذکر ایتدی بونده دخی
اویله اولسه اولی اولوردی یعنی صورۀ سابقه ده اجرتک سارق
اوزرینه اولدیغی مثلا وبونده ده متمرد اوزرینه دردیمک اولور
❊ (ورجله الیسری من الکعب ان عاد فان عاد) ثالثا (لا وحبس) وعزر ایضا
بالضرب (حتی یتوب) ای تظهر امارات التوبة شرح وهبانیة ومارُوی یقطع
ثالثا ورابعا ان صح حمل علی السیاسة او نسخ ❊ اکثر علما قتنده بعد
القطع ثانیا بردخی عودت ایدرسه صول ایاغی طوپوغندن قطع اولنور اوچنجیده
عودت ایدوب سرقت ایدرسه قطع اولنمز بلکه حبس وضربله تعزیرده اولنور
حتی کندودن توبه علامتلری سیماسنده ظاهر ونمایان اولنه دک بعضیلر برسنه
وبعضیلر الی الموت حبس اولنور دیدیلر ثالثا ورابعا قطع اولنور دیو روایت
اولنان اثرک وقوعی وار ایسه سیاسته محمولدر ویا منسوخدر امام طحاوی دیرکه
بوکا دائر آثار واحادیث شریفه‌یی چوق تتبع ایتدم کوره مدم ❊ (کمن سرق
وابهامه الیسری مقطوعة اوشلاء او اصبعان منها سواها) سوی الابهام
(اورجله الیمنی مقطوعة اوشلاء) لم یقطع لانه اهلاک بل یحبس لیتوب ❊
صورۀ مشروحه ده قطع اولمدیغی سرقت ایدن کمسه‌نک صول الینک باش
پارمغنک مقطوعه ویاشلا ویاینه صولدن ابهامدن ماعدا پارمقلردن ایکی
پارمغی ویاصاغ ایاغی مقطوعه ویاشلا اولدقده قطع اولمدیغی کبیدر زیرا
اشبو صور مفروضه‌لرده قطع اهلاکدر منفعت ید اولان بطشک فوتنه بناءً
بونلرده توبه ایتسون دیو حبس اولنور ❊ (ولا یضمن قاطع) الید (الیسری)
ولو عمدا فی الصحیح نهر (اذا امر بخلافه) لانه اتلف واخلف من جنسه ماهو
خیرمنه وکذا لو قطعه غیر الحداد فی الاصح ❊ قول صحیحده هر نقدر قصدا دخی
اولورسه‌ده یدیسراسی قطع ایدن حداد ضامن اولمز اکر خلافیله مأمور
اولدیسه زیرا مزبور قاطع یدیسراسی تلف ایتدیسه آندن خیرلو بطشده
قوتلو اولان آنک جنسندن کندویه یمینی خلف ایتدی بنه بویله قول اصحده
ضامن اولمز اکر قاضی اقامۀ حدایدن کمسه‌یه قطعله امر ایتدکدن صکره
یدیسراسی قطع ایدرسه ❊ (ولو قطعه احد قبل الامر والقضاء وجب القصاص
فی العمد والدیة فی الخطأ وسقط القطع عن السارق) سواء قطع یمینه
او یساره (وقضاء القاضی بالقطع کالامر) علی الصحیح (فلا ضمان) کافی ❊
سارقک یدینی برکمسه قطعله قضا وامر اولنمزدن مقدم قطع ایتسه اکر
قصدی ایتدیسه قصاص وخطا ایسه دیت واجب اولور وسارقدن قطعده
ساقط اولور کرک صاغی قطع اولنسون وکرک صولی وقول صحیح اوزره

(قاضینک)

قاضینک قطعله قضاسی امر کبیدر ایمدی قاطعه ضمان ایجاب ایتمز
❊ وفی السراج سرق فلم یؤاخذ بها حتی قطعت یمینه قصاصا قطعت رجله
الیسری ❊ وسراجده مذکوردرکه برکمسه سرقت ایدوب وآنک ایچون
مؤاخذه اولنمزدن اقدم صاغ الی قصاصا قطع اولنسه صول ایاغی حدا
قطع اولنور حین قطعده محل کندی بولنمغله ❊ (وطلب المسروق منه) المال
لا القطع علی الظاهر بحر (شرط القطع مطلقا) فی اقرار وشهادة علی المذهب
لان الخصومة شرط لظهور السرقة (وکذا حضوره) ای المسروق منه (عند
الاداء) للشهادة (و) عند (القطع) لاحتمال ان یقرله بالملک فیسقط القطع
لا حضور الشهود علی الصحیح شرح المنظومة واقره المصنف ❊ مذهب مختار
اوزره سرقت کرک اقرار ایله ثابت اولسون وکرک بینه ایله قطعک وجوبنک
شرطی مال صاحبنک مالی طلبیدر ظهور سرقتده خصومت شرط اولمغله قول
ظاهر اوزره مسروق منهک قطعی طلبی شرط دکلدر زیرا قطع حق الله اولمغله
آنک طلبنه عبد قادر اولمز دخی شهادتی ادا وقطع وقتنده مسروق منهک
حضوری شرطدر سارقه ملکی اقرار ایله قطعک سقوطی احتماله بناءً وقول
صحیح اوزره شهودک حین قطعده حضوری شرط دکلدر بو مضمونی مصنف
مرحوم دخی اقرار ایلدی ❊ قلت لکنه مخالف لما قدمه متنا وشرحا فلیحرر
وقد حرره فی الشرنبلالیة بما یفید ترجیح الاول فتأمل ❊ شارح رحمه الله
تعالی دیرکه اشبو شهودک عدم حضوری قولی متنده وشرحده ذکری
سبقت ایدن حضورک شرطیتنه مخالفدر وبویله تحریر ایدیورلر
وشرنبلالیه‌ده قول اولکه شهودک حضورینی ترجیح ایدر مفادی تحریر ایلدی
فتأمل دقت مقامه اشارتدرکه امام اعظم رحمه الله تعالی ورضی عنه قول
اخیرنده حضورک عدم شرطیتنه قائل اولدی ایمدی مجتهدک رأی باصوابلرینک
استقرار ایتدیکی قوله اعتماد لازمدر ❊ ثم فرع علی قوله وطلب المسروق الی آخره
فقال (فلو اقر انه سرق مال الغائب توقف القطع علی حضوره ومخاصمته
و) کذا (لو قال سرقت هذه الدراهم ولا ادری لمن هی اولا اخبرک من
صاحبها لا قطع) لانه یلزم من جهالته عدم طلبه ❊ بعد ازین مصنف کتاب
جزاه الله تعالی یوم الحساب وطلب المسروق منه قولنه مسئله تفریع ایتدیرکه
فیحان برکمسه اقرار ایتسه که برغائبک مالنی کندوسی سرقت ایتدی ایمدی آنک
قطع یدی اول غائبک حضورینه ومخاصمه‌سنه توقیف اولنور ینه بویله اشبو دراهمی
سرقت ایتدم وکیمک اولدیغنی بلمم ویا صاحبندن سزه خبر ویرمم دیسه قطع اولنمز زیرا صاحب
مالک جهالتندن مطالبه اولنممسی لازم کلور ایکنجی صورتده حاکمک مجهولی اولور

﴿ (و) كل (من له يد صحيحة ملك الخصومة) ثم فرع عليه بقوله (كمودع وغاصب)
ومرتهن ومتول واب ووصى وقابض على سوم الشراء (وصاحب ربا) بان باع
درهما بدرهمين وقبضهما فسرقا منه لان الشراء فاسدا بمنزلة المغصوب
بخلاف معطى الربا لانه بالتسليم لم يبق له ملك ولا يد شمنى ﴾ هر بركمسه كه
برمالده كندى ايچون يد صحيحه اوله مثلا عندنه بر نسنه امانت وضع اولنان
كمسه كه دالك قحيله مودع ويا بركمسه نك مالنى غصبا اخذ ايدن غاصب
ورهن اخذ ايدن مرتهن ووقفك متوليسى وصغيرك مالنه متصرف اولان
باباووصى وسوم شرا ايله مال قبض ايدن وصاحب ربا كبى كمسه لردن برنسنه
سرقت اولنسه كندولرى سارقدن خصومته مالك اولورلر كه اصل مال
صاحبى حاضر اولسون ويا اولمسون سارقله كندولرى ايچون شرعا
مخاصمه واردر صاحب ربانك تصوير مسئله سى مثلا بركمسه بر درهمى
ايكى درهمه برآخره بيع وآنى قبض ايدوب صكره اول ايكى درهم كندودن
سرقت اولنمغله دركه زيرا شراى فاسد ايله اخذ اولنان مال مغصوب منزله
سنده در ايدى سارقدن كندونك مخاصمه سيله يدى قطع اولنور اكر مال
نصاب سرقت اولورسه مثلا بيع مزبور اون درهمى يكرمى درهمه اولمغله
اولديغى كبى شارح مرحومده تصويرده بويله ايتسه مناسب اولوردى
امارباويرن كمسه بونك خلافنه دركه آنى اداسيله كندو ده نه ملك باقى قالور
ونه ده يدى يعنى سارقدن كندوسى مطالبه ايده مز لكن آكل ربادن تضمين
واسترداده قادر در ﴿ ولا قطع بسرقة اللقطة خانية (ومن لا) يد له صحيحة
(فلا) يملك الخصومة كسارق سرق منه بعد القطع لم تقطع بخصومة احد
ولو مالكا لان يده غير صحيحة كما يأتى آنفا ﴾ لقطه نك سرقتيله قطع اولنمز
وكندى ايچون يد صحيحه اولميان كمسه خصومته مالك اولمز شول برسارق
كبيكه كندونك يدى قطع اولندقدنصكره مال مسروق كندودن دخى
سرقت اولنه ايدى سارق ثانى نك يدى براحدك خصومتيله قطع اولنمز
هرنقدر مخاصمه ايدن اصل مال صاحبى اولورسه ده زيرا يدى صحيحه دكلدر تتكم
قريبا كلور آنفا كلمه سى صاحب وكتف وزننده قرائت اولنور متساعة
معناسنه دركه بزه قريب اولان وقتك اولى ديمك اولور ماضى يه ومستقبله عامدر
﴿ (ويقطع بطلب المالك) ايضا (لو سرق منهم) اى من الثلاثة
وكذا بطلب الراهن مع غيبة المرتهن على الظاهر لانه هو المالك ﴾
مار الذكر مودع وغاصب وصاحب ربادن مال سرقت اولنسه كندولرى
ايچون يد صحيحه اولمغله خصومته مالك اولدقلرى كبى اصل مال صاحبنك

طلب ومخاصمه سيله يد سارق قطع اولنور مسروق منهلر كه مودع وغاصب امثاللرى در
حاضر اولسونلر ويا اولمسونلر يته بويله قول ظاهر اوزره مرتهن غائب اوله رق
راهنك طلبيله ده قطع اولنور اصل مالك كندوسى اولمغله ﴿ لا بطلب المالك)
للعين المسروقة (او) بطلب (السارق لو سرق من سارق بعد القطع)
لسقوط عصمته (بخلاف ما اذا سرق) الثانى من السارق الاول (قبل القطع)
او بعد مادرئ بشبهة (فان له ولرب المال القطع) لان سقوط التقوم ضرورة
القطع ولم توجد فصار كالغاصب ثم بعد القطع هل للاول استرداده روايتان
واختار الكمال رده للمالك ﴾ بعد القطع عين مسروقه يه مالك وياسارقدن
سارق آخر سرقت ايدرسه آنك طلبيله قطع اولنمز سارق حقنده مالك عصمتى
ساقطه اولمغله زيرا كندونك حقنده مال متقوم دكلدر حتى هلاكيله ضمان لازم
اولمز اما سارق اولدن سارق ثانى قبل القطع ويا برشبهه ايله قطع واقع اولدقدنصكره
سرقت ايدرسه صورة مشروحه نك خلافنه دركه بونده سارق ومال
صاحبيچون قطع واردر زيرا سارق حقنده تقومك سقوطى قطع صورتنه
مبنى ايدى بس اول بولنمغله سارق غاصب كبى اولدى بوندنصكره
بعد القطع سارق اوله مال مسروقى استرداد وارميدر الجواب
برروايتده كندويه مال صاحبنه رد واجب اولمغله استرداده محتاج
اولديغندن استرداد واردر وبرروايتده كندى ايچون ولايت استرداد اولمغين
استرداد يوقدر كمال اشبو روايتى اختيار ايتديده وهله ئ اولى دن اصل مال
صاحبنه رد اولنور ديدى ﴿ (سرق شيأ ورده قبل الخصومة) عند القاضى
(الى مالكه) واو حكما كاصوله ولو فى غير عياله (او ملكه) اى المسروق
(بعد القضاء) بالقطع ولو بهبة مع قبض (او ادعى انه ملكه) وان لم يبرهن
للشبهة (او نقصت قيمته من النصاب) بنقصان السعر فى بلد الخصومة (لم يقطع)
فى المسائل الاربع ﴾ بركمسه برنسنه سرقت ايدوب قاضى حضورنده مرافعه
وخصومتدن اقدم حقيقة بالذات مالكنه ويا هرنقدر مؤنتلرينى تعهد والتزام
ايدنديكى عيالنده اولميان اصولى مثللو حكما مالكنه اول مالى رد ايلسه
قطع ايجاب ايتمز خصومت سرقتك ظهورينه شرط اولمغله ويا خود سارق
كندويه قطعله قضا وحكمدنصكره مال مسروقه مالك اولسه هرنقدر مالكيتى
هبه مع القبض سبيله اولورسه ده ويا خود سارق مال مسروقى بنم ملكمدر ديو
ادعا ايتسه هرنقدر اثبات بينه ايده مسه ده شبهه يه بناءً ويا بلدهٔ خصومتده مال مسروقك
سعرينده نقصان طارى اولمغله قيمتى نصابدن نقصان اولسه اشبو مسائل اربعده ده
قطع اولنمز ﴿ (اقر بسرقة نصاب ثم ادعى احدهما شبهة) مسقطة للقطع

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

(لم يقطعا) قيد باقرارهما لانه لواقر انه سرق وفلان فانكر فلان قطع المقر كقوله قتلت انا وفلان ﴾ ایکی کسه سرقت نصابی اقرار صکره بریسی قطعی اسقاط ایدر برشبهه ادعا ایتسه قطع اولنمزلر زیرا رجوع نفس رجوع ایدنده عاملدر دیکرینک حقنده مورث شبهه‌در لکن مالك ضمانی لازمدر واکر ایکیسی بردن اقرار ایتمیوب بلکه بری کندوسی وفلان سرقت ایتدی دیو اقرار وفلان انکار ایتسه یالکز اقرار ایدن قطع اولنور آنك تکذیبنده مشارکتلری اولمغله نتکم برمقرك بن وفلان قتل ایتدك قولنده اولدیغی کبی ﴾(ولوسرقا وغاب احدهما وشهد) ای شهد اثنان (على سرقتهما قطع الحاضر) لان شبهة الشبهة لاتعتبر ﴾ ایکی کسه سرقت ایدوب بعده بریسی غائب اولوب ایکی کسه ده کندولرینك سرقتلری اوزرینه شهادت ایتسه‌لر فقط حاضرك یدی قطع اولنور زیرا برینك غائب اولمسی اوزرینه سرقتك ثبوتنه مانع اولمغله اول برمعدوم اولدی ایمدی عدم شبهه ایراث ایده مدیکندن آنك شبهه‌سی شبهۂ شبهه اولمغله اکا اعتبار اولنمدی ﴾(ولواقر عبد) مکلف (بسرقة قطع وترد السرقة الى المسروق منه) لوقائمة (كما لوقامت عليه بينة بذلك) لكن (بشرط حضرة مولاه عند اقامتهما) خلافا للثانى لاعند اقراره بحد اتفاقا ﴾ برعبد مکلف سرقتی اقرار ایدرسه یدی قطع اولنور سرقت که مال مسروق موجود ایسه صاحبنه رد اولنور نتکم سرقت اوزرینه بینه ایله اثبات اولندیغی صورتده اولدیغی کبی لکن اثباتده شهادت وقتنده سیدینك حضوری شرطدر امام ابی یوسف ایچوندر اختلاف حدی موجب مثلا سرقت کبی برنسنه‌یی عبدك اقراری وقتنده اتفاقا مولاسنك حضوری لازم دکلدر ﴾(ولاغرم على السارق بعد ماقطعت يمينه) هذا لفظ الحديث درر وغيرها ورواه الكمال بعد قطع يمينه ﴾ سارقك یدی قطع اولندقدنصکره مال مسروق ضایع اولدیغنه نظرا اوزرینه غرمکه ضمان یوقدر اما موجود ایسه رد اولنور ایمدی متنك ذکر آتی وترد العين قولی اشبو ولاغرم مضموننك مفهوم مخالفنی تصریحدر دررك وسائر معتبراتك بیانلرینه کوره متنك عباره‌سی لفظ حدیث شریفدر کمال حدیث شریفی بعد قطع یمینه روایت ایلدی ومنحك بیاننه نظرا { لايغرم صاحب سرقة اذا اقيم عليه } روایتی دخی واردر بعد ماقطعت یمینه روایتنه کوره مامصدریه اولور کمالك روایتی مثللو بعد قطع یمینه معناسی اراده اولنور احدهما آخر معناسنه اولمش اولور روایت اولمدیغنه کوره روایت بالمعنى قبیلندن اولور ﴾(وترد العين لوقائمة) وان باعها اووهبها لبقائها على ملك مالكها ﴾ واکر عین مسروقه قائمه ایسه

(رد)

رد اولنور هرنقدر آنی بیع ویاهبه ایتمش ایسه‌ده اصل مالکنك ملکی اوزره باقی اولمغله یعنی مشتریدن ویاموهوب لهدن استرداد اولنور حتی کندوبه آنکله انتفاع حلال اولمز کومك یاپمش اولسه لبسی حلال اولمز ﴾(ولافرق فى عدم الضمان (بين هلاك العين واستهلاكها فى الظاهر) من الرواية لكنه يفتى باداء قيمتها ديانة وسواء كان الاستهلاك (قبل القطع او بعده) مجتبى وفيه لواستهلكه المشترى منه اوالموهوب له فللمالك تضمينه ﴾ ظاهر روایتده سارقه عدم ضمانده عین مسروقه‌نك کندوسنك هلاکیله وسارقك استهلاکی میانه‌لرنده فرق یوقدر لکن استهلاك قطعدن مقدم اولسون ویاموٴخر اولسون دیانة سارقه مال مسروقك قیمتنی ادا ایله افتا اولنور قضا وحکم اولمز مجتبا ده مرسومدرکه مال مسروقی سارقدن اشترا ایدن کسه ویاموهوب له استهلاك ایدرسه مال صاحبیچون آنی تضمین واردر ایمدی مشتریده سارقه ویردیکی ثمنله کندویه رجوع ایدر قیمتیله ایده‌مز ﴾(واوقطع لبعض السرقات لم يضمن شيئا) وقالا يضمن مالم يقطع فيه) سرقت اولنان مالرك بعضیسندن ناشی بردفعه قطع وقوع بولدقدنصکره سارق برنسنه‌یی ضامن اولمز زیرا قطع سرقاتك جمله‌سیچون واجب اولمغله جمله‌سنك ضمانی باطل اولور امامین کندی ایچون قطع اولنمدیغی مالی ضامن اولور بیوردیلر ﴾(سرق ثوبا فشقه نصفين ثم اخرجه قطع ان بلغت قيمته نصابا بعد شقه مالم يكن اتلافا) بان ينقص اكثر من نصف القيمة فله تضمين القيمة فيملك مستندا الى وقت الاخذ فلاقطع زيلعى ﴾ برکسه برثوبی سرقت ایدوب بعده مالکك منزلنده ایکی پاره ایدوب صکره آنی اخراج ایلسه اکر بعد الشق قیمتی نصابه بالغ اولوب شق کندوبی اتلاف ایدوب قیمتنك نصفندن اکثرینی تنقیص ایتمش ایسه یدی قطع اولنور واکر وجه مشروح اوزره شق اتلاف اولمشسه انجق قیمتنی ضامن اولور ایمدی سارق اخذی وقتنده اکا مالك اولمغله بس قطع اولنمز ﴾(وهل يضمن نقصان الشق مع القطع صحح الخبازى لا وقال الكمال الحق نعم ومتى اختار تضمين القيمة يسقط القطع لما مر ﴾ سارقك ثوبی ایکی پاره ایدوب واتلاف اولمدیغنه کوره قطعله برابر نقصان شقی ضامن اولورمی امام خبازی اولمسنی تصحیح ایلدی زیرا نقصان شقی ضامن اولدقده ثوبدن برجزئی ضامن اولمغله اول جزئه مالك اولورده مال مشترك اولدیغندن قطع اولنمز کمال حق اولان بلی ضامن اولور دیدی وهرنه زمانکه تضمین قیمتی اختیار ایدرسه قطع ساقط اولور مارالذکر وقتنه مستندا ماله مالك اولور مضمونه بناء ﴾(ولوسرق شاة فذبحها فاخرجها لا) لما مر انه لاقطع فى اللحم (وان بلغ

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

لحمها نصابا) بل بضمن قيمتها ﴾ بركسه برقيوني سرقت واول محلده ذبح بعده آني اخراج ايلسه سابق الذكر لحمده قطع اولمز مفادينه بناءً قطع ايجاب ايتمز هرنقدر لحمي نصابه بالغ اولورسه ده بلكه قيونك قيمتني شرعا ضامن اولور ﴿ (ولوفعل ماسرق من الحجرين وهو قدر نصاب) وقت الاخذ (دراهم ودنانير) اوآنية (قطع وردت) وقالا لايرد لتقوم الصنعة عندهما خلافا له واما نحو النحاس لوجعله اواني فان كان يباع وزنا فكذلك وان عددا فهي للسارق اتفاقا اختيار ﴾ بركسه اخذي وقتده نصاب سرقه اولان سرقت ايتديكي التون وكموشي دراهم ودنانير وياقاب ياپسه يدي قطع وكندولري رد اولنور امامين رحمهما الله تعالى رد اولنمز ديديلر كندولرينك عندلرنده صنعت عيني واسمي تبديل وتغيير ايتمكله صنعت متقوم اولمغله امام اعظم ايچوندر اختلاف اما نحاس امثالي شيلري سارق اواني قيلسه ايمدي اول آنيه لر وزنا بيع اولنورلرسه ينه بويله اختلاف مشروح كندوده جاري اولورده امام اعظم رحمه الله تعالى نزدنده صنعت كندوبي حالت اوليسندن اخراج ايتمز امامينه كوره ايدر واكر اواني عددا بيع اولنورسه اول اناء اتفاقا سارقك اولور ﴿ (ولوصبغه احمر اوطحن الحنطة) اولت السويق (فقطع لارد ولاضمان) وكذا لوصبغه بعد القطع بحر خلافا لما في الاختيار ولوصبغه اسود رده لان السواد نقصان خلافا للثاني وهو اختلاف زمان لابرهان ﴾ برسارق مال مسروقي قرمزيه بوياسه ويابغدايي اون ايتسه وياسويقه بال وياياغ خلط ايدوب اصلتسه ده صكره يدي قطع اولنسه كندويه اول مالك رديده لازم كلمز ضماني ده بعد القطع صبغ ايدرسه حكم ينه بويله در اختلاف اختيارده كي مضمونكدر واكر سواده صبغ ايدرسه رد ايدر سواد نقصان اولمغله مالكك ملكندن انقطاعني ايجاب ايتمز اختلاف امام ثانيچوندر مشار اليه سوادده حمرت كبي زياده اولمغله رد ايتمز ديدي لكن امام ابي يوسفك بواختلافي اختلاف زماندركه كندولرينك وقتلرنده ناسك سوادي لبس ايتيوب اما مينك زمانلرنده لبسلري ايچوندر يوقسه برهان ودليللرينك اختلافنه مبني دكلدر ﴿ (سرق في ولاية سلطان ليس لسلطان آخر قطعه) اذلا ولاية له على من ليس تحت يده فليحفظ هذا الاصل ﴾ برسارق برسلطانك ولايتنده سرقت ايتسه ديكر سلطان ايچون آنك يدني قطع يوقدر زيرا كندي ايچون تحت ولايتنده اوليان كمسه يه ولايت يوقدر حدود خصوصنده اشبو اصل وقاعده حفظه وضبطه سزادر ﴿ (اذا كان للسارق كفان في معصم واحد) قيل يقطعان وقيل (ان تميزت الاصلية وامكن الاقتصار على قطعها

لم يقطع الزائد) لانه غير مستحق للقطع (والا) تكن متميزة (قطعا هو المختار) لانه لايتمكن من اقامة الواجب الابذلك سراج ﴾ معصم مملك كسري وصادك قحيله قولده كي بلهزك يريكه موضع سواردر سارقك برمعصمنده ايكي كف اولسه عند البعض ايكيسيده قطع اولنور بعضيلر كف اصليه سي زائددن متميز اولوب وفقط كندوبي قطع اوزره اقتصار ممكن اولورسه زائد قطع اولنمز ديديلر زائد قطعه مستحق اولمغله واكر متميز اولمزسه ايكيسيده قطع اولنور انجق مختار اولان قول بودر زيرا واجبك اقامه سي انجق ايكيسنك قطعيله ممكن اولدي والله سبحانه وتعالى اعلم واستغفر الله العظيم

﴿ (باب قطع الطريق) ﴾

مارالذكر سرقت صغرانك اشبو كبرى اوزرينه تقديمي وقوعا كثير اولوب وقليلدن كثيره ترقيچوندر ﴿ وهي السرقة الكبرى ﴾ اشبو قطع طريق سرقت كبرادر بوكا سرقت اطلاقي مجازدر كندوده اخفا اولمغله زيرا بونلرده امام مدن وولاتدن اختفا ايدرلر وسرقت كبي اولمسي بوللر كسيلوب امنيت بالكليه سلب اولنوب عامهٔ مسلمين متضرر اولدقلرينه مبنيدر سرقت صغرانك ضرري مسروق منه خاصدر وبونك مقتضاسي قتل وآنككي قطع يد ورجل اولمغله بوآندن اغلظدر وقطع الطريقده كي اضافت لادنى ملابسه در يعني قطع المارة في الطريق مراددر وياخود ماريه طريق اطلاقي محلك اسميله حاله تسميه قبيلندندر واشبو قطع طريق ايچون فقها براز شرط بيان ايتديلر اولا بوفعل شنيعه مباشرت ايدن كمسه لر قوت وشوكت صاحبي قوم اولملي وخارج مصرده اولملي ايمدي مصرده وقربنده وقريه لر ميانه لرنده اولمز امام ابي يوسف ايچوندر اختلاف مشار اليه شهرده ليلا تحققنه قائلدر ومصلحة ناس ايچون فتوى بوقول اوزرينه اولدي نتكم اختيار وقهستاني امثالي سائر معتبراتده بويلجه مرسومدر دخي دار اسلامده اولوب واخذ اولنان مالك نصاب سرقته بلوغي وقطاع طريقك كليسنك مال صاحبلرينك حقلرنده اجانبدن اولملري وقطعك وجوبنه اهل اولوب وقبل التوبه اخذ اولنملري ﴿ (من قصده) ولوفي المصر ليلا به يفتى (وهو معصوم على) شخص (معصوم) ولوذميا فلوعلى المستأمنين فلا حد (فاخذ قبل اخذ شيء وقتل) نفس (حبس) وهو المراد بالنفي في الآية ﴾ شول برمعصوم كه حربي اوليان كمسه بر ديكر شخص معصوم اوزرينه هرنقدر ذمي وياعبد اولورسه ده قطع طريقه قصد ايدوب وقول مفتى به

اوزره هرنقدر کیجدلین مصرده دخی اولورسه‌ده بعده من بور قاصدبر نسنه
اخذ وقتل نفس ایتمدین اخذ وکرفت اولنسه ضرب کبی برنسنه ایله
تعزیر اولندقدنصکره حبس اولنور بس عصمت لازمه اولمغله مستأمنلر اوزرینه
قصدده حد ایجاب ایتمز بوکا کوره عصمت مؤبده اراده اولنمش اولور
و﴿ اوینفوا من الارض ﴾ آیهٔ کریمه‌سنده نفیدن مراد بوحبسدر زیرا مادام حیاتده
اولدقجه جمیع ارضدن نفی اراده اولنمز و بربلده‌دن بلدهٔ اخرایه نفیله ده
عباداللهدن اذاسنی دفع فائده‌سی حصولپذیر اولمز ودار اسلامدن دار حربه
نفی دخی اولمز کندوسنی معاذالله تعالی ردته تعریض اولمغله ایمدی ارادهٔ
مشروحه ثابته اولدی بس حبسیله کویا اهل ارضدن شرنی دفعله ارضك
جمیعسندن نفی اولنمش اولور زیرا محبوسده اولان کسه‌به دنیادن خروج ایتمش
دینور نتکم بعض شاعر ماهر بومضمونی شعرلرنده بیور مشلر (نظم)
❊خرجنا من الدنیا ونحن من اهلها❊فلسنا من الاحیاء فیها ولا الموتی❊اذا جائنا
السجان یوما لحاجة❊عجبنا وقلنا جاء هذا من الدنیا ﴿وظاهر ان المراد
توزیع الاجزیه علی الاحوال کما تقرر فی الاصول﴾ وظاهر اولان بوکه اصولده تقریر
اولندیغی مثللو مراد جزالری جنایت حاللرینك اوزرلرینه توزیعدر زیرا
علی الاطلاق عمل اقتضا ایدرکه جنایتلرك اغلظی اوزره جزالرك اخفنك ترتبی
وبونك عکسی جائز اوله بوایسه شرع وعقل قواعدنه مخالفدر بنابرین اغلظی
اغلظه واخفی اخفه توزیعله حکم واجب اولدی زیرا جنایتده تفاوتله عقوبتده
تسویه حکمت ومصلحتدن دکلدر ﴿ (بعد التعزیر) لمباشرة منکر التخویف
(حتی یتوب) لا بالقول بل بظهور سیماء الصلحاء او یموت ﴾ یعنی قاصد مرقومك
ناسی تخویف منکر ومضرتنه مباشرتنه بناً حبسی ضرب مثللو شیله تعزیردن
صکره اولور بوندن ظاهر اولان مجرد حبس تعزیر دکلدر ماسبقده حبسیده
تعزیردن عد ایتدیلر ایسه‌ده بومقامده آندن ماعدا تعزیرده لازم اولدی
وحبسك نهایتی کندودن سیمای صلاح ظاهر ونمایان اولمغله توبه ویا وفات
ایده‌نه‌دك در مجرد قولا توبه‌سنه اعتبار اولنمز ﴿ (وان اخذ مالا معصوما) بان
یکون لمسلم او ذمی کامر (واصاب منه کلا نصاب قطع یده ورجله من خلاف ان
کان صحیح الاطراف) لئلا یفوت نفعه وهذه حالة ثانیة ﴾ ایمدی قاصد من بور
طرف شرعدن حفظ وصیانتیله امر اولنان مسلم ویاذمینك مال معصوم ومحفوظنی
اخذ وقطاع طریقلردن هربرینه نصاب سرقتکه اون درهم ویا اول قیمتده
مال اصابت ایدرسه اکر صحیح الاطراف ایسه خلافدن برالی وبر ایاغی
قطع اولنور منفعتی بالکلیه فوت اولمسون ایچون بو احوال اربعه‌نك

ایکنجیسیدر ﴿ (وان قتل) معصوما (ولم یأخذ) مالا (قتل) هذه حالة ثالثة
(حدا) لا قصاصا (فلذا لا یعفوه ولی ولا یشترط ان یکون) القتل (موجبا
للقصاص) او وجوبه جزاء لمحاربته لله تعالی بمخالفة امره وبهذا الحل یستغنی
عن تقدیر مضاف کما لا یخفی ﴾ واکر مزبور معصومی قتل ایدوب مالی اخذ
ایتمزسه حدا که حق الله اوله‌رق قتل اولنور قصاص اولمز واوزرینه
نمازده قلنمز بس حق الله اولمغله اشبو قتلی مقتولك ولیسی عفو ایده‌مز بلکه
امام دخی عفو ایده‌مز رسول اکرم ونبی افخم صلی الله تعالی علیه وسلمك
﴿ تعافوا الحدود فیما بینکم فاذا رفعت الی الامام فلا عفا الله عنه ان عفا ﴾ قول
شریفلرینه بناً یعنی سزلر میانه‌لریکزده وقوع بولان حدی موجب نسنه‌لری
عفو وصفح ایدیکز اما حاکمه مرافعه اولندقدنصکره عفو ایدن کسه‌یه الله تعالی
عفو ایله معامله ایتمسون وبالذات قاتلك مباشرتی والهٔ جارحه ایله اولمق امثالی
قصاصی موجب اولان شیلر بو قتلده شرط اولمدی اشبو قتل حق سبحانه
وتعالی حضرتلرینك امر شریفلرینه مخالفتیله کویا آنکله محاربه‌سنه
جزا اوله‌رق واجب اولدی بس جنایت مقابله‌سنده اولمغله کندوده قاتل ایله
قاتل اولمیان برابر اولدی لکن کندولرندن برینك قتل اولنمسی شرطدر واشبو
محاربه‌یی مخالفة امر ایله حل وبیانله الله جلیلك ﴿ انما جزاء الذین یحاربون
الله ورسوله ﴾ نظم مجیدنده عباد مضافنی تقدیر ایله عباد الله سبکنده دیمك
تکلفندن استغنا اولندی اکا حاجت مس ایتمدی ومحاربه کندی بابندن اوله‌رق
مشارکت معناسنه دکلدر ومخالفته محاربه اطلاقی مسببك اسمنی سببنه اطلاق
قبیلندندر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه محاربه امر شریفلرینه
عصیانلریله‌در ویاخود کندولری طریق مسلمینی حافظ ونکهبان اولدقلرینه
مبنیدر وکندولرندنصکره خلفا وملوك کندولرینك نائبلریدر ایمدی کندولرینك
حفظنه بالذات ویا نائبی واسطه‌سیله نصب نفس والتزام ایدندکاری طریقی
قطع ایدن کسه کندولریله محاربه ایتمش اولور ﴿ (و) الحالة الرابعة
(ان قتل واخذ) المال خیر الامام بین ستة احوال ان شاء (قطع) من خلاف
(ثم قتل او) قطع ثم (صلب) او فعل الثلاثة (او قتل) وصلب او قتل فقط
(او صلب فقط) کذا فصله الزیلعی ویصلب (حیا) فی الاصح وکیفیته
فی الجوهرة ﴾ دردنجی حالت قطاع طریقك هربرلری قتل ونصاب سرقته
بالغ مالی اخذ ایدرلرسه امام التی حال بیننده مخیردر دیلرسه مالی اخذنه
جزاء خلافدن الی وایاغنی قطع ایدوب صکره قتل ایدر ویا قطع ایدوب صکره
صلب ایدر ویا اوچنیده ایشلر ویا قتل وصلب ایدر ویا فقط قتل ویا فقط حیا صلب ایدر

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

زیلعی اشبو منوال مشروح اوزره بومقامی تفصیل وبیان ایلدی وقول
اصحده حیا صلب اولنور وصلبك كیفیتی جوهره ده مرسومدر كه ارضه برآغاج
دیكوب بعده اكا عرضا برغاج دخی ربط ایدوب ومصلوبك ایاقلرینی آنك اوزرینه
وضع بعده مافوقنه برآغاج دخی قیلوب اللرینی اكا ربط بعده صول ممه سنه
رمحله طعنله موتنه دك تحریك اولنور ﴿ (ویبعج) بطنه (برمح) تشهیراله
وبخضخضه به (حتی یموت ویترك ثلاثة ایام) من موته ثم یخلی بینه و بین
اهله لیدفنوه (لااكثرمنها) علی الظاهر وعن الثانی یترك حتی یتقطع ﴾
مصلوب مزبورك مزرقله كندوبی تشهیر ایچون قارنی شق اولنور وكندوبی
رمحله تحریك ایدرحتی وفات ایده نه دك ووفاتی وقتندن اوچ كون مصلب ترك
اولنور صكره كندیله صاحبلری میانه لری تخلیه اولنور كه حتی آنی دفن ایده لر
روایت ظاهره اوزره اوچ كوندن زیاده ترك اولنمز رایحه سندن ناسی صیانت
ایچون امام ثانیدن پاره پاره اولنه دك ترك اولنمسیده مرویدر ﴿ (وبعد اقامة الحد
علیه لایضمن مافعل) من اخذ مال وقتل وجرح زیلعی (وتجری الاحكام)
المذكورة (علی الكل بمباشرة بعضهم) الاخذ والقتل والاخافة ﴾ واوزرلرینه
حد اجرا اولندقدنصكره اخذ واتلاف ایتدكاری مال وقتل وجرحی ضامن
اولمزلر وحبس وتعزیر ویافقط قطع ویامجرد قتل ویاتخییر بین الاحوال احكام
مشروحه سی قطاع طریقك بعضیلرینك اخذ وقتل واخافه افعال ناسزاسنه
مباشرتلریله كلیسنك اوزرینه جاریه اولور ﴿ (وحجر وعصا لهم كسیف و)
الحالة الخامسة (ان انضم الی الجرح اخذ قطع) من خلاف (وهدر جرحه)
لعدم اجتماع قطع وضمان ﴾ قطاع طریق حقنده طاش وعصا سیف كبیدر
قنغیسیله قتل ایدرلرسه قتل اولنورلر امام اعظم رحمه الله تعالی ورضی عنه شیء مثقلله
قتلده قصاصك عدم وجوبنه قائل ایسه ده بونلرك قتللری حد ادر قصاصا
دكلدر حالة خامسه جرحه اخذ مالده منضم اولسه خلافندن قطع اولنوب
وجراحتك هدر اولمسیدر یاره براولسون متعددا اولسون قطعله ضمانك عدم اجتماعنه بناأ
﴿ (وان جرح فقط) ای لم یقتل ولم یأخذ نصابا قال الزیلعی ولوكان مع هذا
الاخذ قتل فلا حد ایضا لان المقصود هنا المال وهی من الغرائب (اوقتل
عمدا) واخذ المال (فتاب) قبل مسكه ومن تمام توبته رد المال ﴾ قطاع طریق
ابناء سبیلدن برینی فقط جرح ایدوب قتل ایتمیوب ونصابه بالغ مالی اخذ ایتمسه
ویاخود عمدا قتل ومالی اخذ ایدوب وكندوسی كرفت اولمزدن مقدم تائب ومستغفر
اولسه حد ایجاب ایتز وان جرح شرطنك جوابی ذكر آتی فلا حد قولیدر

اشبو اخذ اولنمزدن مقدم توبه ایتدیكنه نظرا حدك سقوطی { انما جزاء الذین }
آیت كریمه سنك مابعدنده كی { الا الذین تابوا من قبل ان تقدروا } نظم
مجیدنده كی استثنایه مبنیدر زیرا استثنای مشروح ما قبلنده كی جمله لره
مصروفدر وجمله لرك كلیسی محاربه یه جزادر اما آیة قذفده كی استثنا بونك
خلافنه در وتوبه سنك تمامندندر امامك كندوبی اخذندن اقدم مال صاحبنك
خصومتنی قطع ایچون مالی ردی اما حق شرع اولان حدك سقوطیله حق
عبد ساقط اولمز قصاص ویا ارش ویا عفو اولیانك حقیدر مطالبه یه قادرلردر
زیلعی دیركه اشبو مادون النصاب مالی اخذ ایله برابر قتلده اولسه ینه
حد اولمز بونده قطاع طریقك اصل مقصودلری مال اولوب قتل طفیلی اولدی
اما فقط قتل اولندقده حدك وجوبی مقصدلری قتل اولدیغنه مبنیدر بنا برین
بو مسئله یی غرائبدن عد ایتدیلركه مال ایله معا قتلده حد اولمیور مجرد قتلده حد
اولیور دیو ﴿ واولم یرده قیل لاحد ﴾ واكر مالی رد ایتمزسه بعضیلرینه
حد یوقدر دیدیلر بعضیلر سائر حدود توبه ایله ساقط اولمدیغی كبی بونده دخی
اولمز دیدیلر ﴿ (اوكان منهم غیر مكلف) او اخرس (اوكان ذو رحم محرم من)
احد (المارة) اوشریك مفاوض (اوقطع بعض المارة علی بعض اوقطع)
شخص (الطریق لیلا اونهارا فی مصر او بین مصرین) وعن الثانی ان قصده
لیلا مطلقا اونهارا بسلاح فهو قاطع وعلیه الفتوی بحر ودرر واقره المصنف
(فلاحد) جواب للمسائل الست ﴾ واكر قطاعلرده مكلف اولمیان ویا اخرس
ویا ابناء سبیلدن برینه كندولردن قرابت صاحبی محرم ویا شریك مفاوض
بركسه اولسه ویا قافله ده بولنانلرك بعضیسی بعض آخر اوزرینه ویا بركمسه
مصرده ویا ایكی مصر میانه سنده لیلا ویانهارا قطع طریق ایتسه اشبو
صور مشروحه نك جمله سنده حد اولمز اما ایچلرنده مكلف اولمیانله اخرس
بولندقده جمله سندن حدك سقوطی اشبو قطع طریق برجنایتدركه قطاعك
جمیعسیله بولنور ایمدی بعضیلرینك فعلی موجب حد اولمیجق دیكرینك
فعللرنده بعضه علت اولور پس آنكله ده حكم ثابت اولمزده عامدله خاطیء كبی
اولورلر ذورحم محرمله شریك مفاوضده حدك اولمدیغی قرابت مناسبتیله صله
ایچون قافله یه بلا استیذان دخوله رخصت اولمغله حرز اولمیوب وشریك
كندو حقنی اخذ ایدوب دیكرلری اعانه ایتمش اولملرینه مبنیدر ماره نك بعضنك
بعض آخره مسلط اولوب آنلری قطع ایتدكلرینه كوره حد ایجاب
ایتمدیكی حرزكه قافله براولوب قاطعده آنلردن اولمغله قاطع عد اولنمدی
كویا برسارقك كندی ساكن اولدیغی محلدن سرقتی كبی اولدی

شخص واحدك قطعنده حدك سقوطی استغاثه نك امكاننه بناً در
لكن مالی مستحقنه ایصال ایچون مالی رد ایله مؤاخذه اولنورلر وجنایتلری
ارتكابلرینه بناً حبس وتأديب اولنورلر امام ثانیدن مرویدركه شخص واحد
سلاحلی وسلاحسز كیجه لین وباسلاحله كوندز قطع طریقه قصد ایتسه اول
قاطع طریقدر وناسدن متغلبه ومتلصصه لرك شرلرینی دفع مصلحت خیریه سنه
بناً فتوی اشبو امام ابی یوسف قولنه اولدی ﴿ وللولی القود) فی العمد
(اوالارش) فی غیره (اوالعفو) فیهما ﴾ عمدا قتل اولدیغنه كوره ولیچون
قصاص ویاعمدك غیریده دیت ویاایكسنده ده عفو واردر ﴿ (العبد فی حكم
قطع الطریق كغیره وكذا المرأة فی ظاهر الروایة) فتح لكنها لاتصلب مجتبی
وفی السراجیة والدرر فیهم امرأة فباشرت الاخذ والقتل قتل الرجال دونها
هو المختار ﴾ قطع طریق حكمنده عبد سائر حرلر كیدر وظاهر روایتده
عورتده بنه بویله در شوقدر واركه صلب اولنمز وسراجیه ودررده مسطوردركه
بول كیسجی حرامیلرك ایچلرنده عورت بولنوب كندولر ایله برابر اخذ وقتله
مباشرت ایتسه رجال قتل اولنور نسا اولنمز انجق مختار اولان قول بودر ❊
﴿ عشر نسوة قطعن واخذن وقتلن قتلن وضمن المال ﴾ مثلا اون عورت قطع
طریق واخذ اموال وقتل نفس ایتسه لر كندولری قصاصا قتل اولنوب ومالی
ضامن اولورلر حدا قتل اولنسه لر مالی ضامن اولازلر ایدی بوحكم عورتلرك
بنیه لرینك محاربه یه صلاحیتی اولمغین كندولرینك قاطعهٔ طریق اولمدقلرینه
مبنیدر ﴿ (ویجوز ان یقاتل دون ماله وان لم یبلغ نصابا ویقتل من یقاتله
علیه) لاطلاق الحدیث من قتل دون ماله فهو شهید فتح ﴾ كشی یه مالیچون
قتال ایتمك جائزدر مالی هرنقدر نصابه بالغ اولمزسه ده ومالیچون قتل اولنان
كمسه شهیددر مفادی حدیث شریف مطلق اولمغله مالی اوزره كندیله
مقاتله ایدن كمسه یی صاحب مال قتل ایدر لكن بوحدیث شریفدن قتالك
جوازی پك ظاهر دكلدر { قاتل دون مالك } حدیث شریفیله استدلال
بوندن اولیدر قچانكه بركمسه سارقی كندی منزلنه دخول ومتاعنی اخذ
واخراج ایدر كورسه مادام متاع یدنده اولدقجه آنی قتل جائز ومشروعدر
{ قاتل دون مالك } حدیث شریفنه بناً امامالی رمی ایدرسه قتلی نامشروعدر
امام محمد رحمه الله تعالی دن استفتا اولندیكه برقوم قطع طریق وقتل نفس
ایدوب بعده تولی وفرار ایدوب كیتسه لر كندولرینه اتباع ایدوب ارقه لرینه
دوشمك واریدر جواب بیوردیلركه اكر كندولرینك ایچنده قتیلك ولیسی
بولنوب طلب ایدنلر ایله برابر كیدرسه آنلرده جائزدر یوقسه دكلدر ﴿ (ومن

تكرر الخنق) بكسر النون (منه فی المصر) ای خنق مرارا ذكره مسكین
(قتل به) سیاسة لسعیه بالفساد وكل من كان كذلك یدفع شره بالقتل
(والا) بان خنق مرة (لا) لانه كالقتل بالمثقل وفیه القود عند غیر ابی حنیفة
رحمه الله تعالی ﴾ شول بركسه كه كندودن شهرده برقاچ دفعه نونك كسریله
خنقكه آدم بوغمق واقع اولدی ساعی بالفساد اولدیغندن سیاسة قتل
اولنور وهر بر بومقوله مضر للعباد اولان اشرارك شرلری قتل ایله دفع اولنور
واكر تكرار بولنیوب فقط بردفعه وقوع بولمشسه قتل اولنمز زیرا بوقتل بالمثقل كبی
اولمغله بونده امام اعظم رحمه اللهك غیریكه امامین ومن وافقهما نزدلرنده قصاص
واردر ومصر قیدی اتفاقیدر احترازی دكلدر مصرده وغیریده حكم بردر
سیاستی بعض تعریف ایتمشلركه ادب ومصالحه رعایتیله انتظام عالم ایچون وضع
اولنان برقانوندر وایكی نوع اوزره در بری سیاست عادلهٔ شرعیه در ظالم
فاجردن حقی ظاهره اخراج ایدر بونی بیلان بیلور بلمیان بلمز وبرقسمی شرعا
حرام اولان سیاسة ظالمه در ❊ بحر (فرع) بركسه برآخر كمسه یه سم سقی
ایتمكله وفات ایتسه عند البعض قصاص واجب اولور زیرا بودخی آلة جارحه
اولان بچاق ونار امثالی شیلرك كوره جكی اهلاك مصلحتنی كوریور سمر قندی
كندی شرحنده فی زماننا عمل بوروایت اوزره در دیدی زیرا بومقوله شخص
نابرخوردار ساعی بالفسادر شرنی عبادن دفع ایچون قتل اولنور بلكه
هر برعونه وسعاة وظلمه كروهنی قتل حلال وجائزدر الالعنة الله علی الظالمین
قائلهم الله تعالی قائللری مثابدر زیرا اسلام اوزره اهل اسلامك فرح وسرور یله
مسرور وحزنیله محزون اولمق لازم وواجبدر بونلر ایسه بونك خلافنه درلر
امام اعظم رحمه الله تعالی نزدنده مزبور خنقده عاقله اوزره دیت لازم اولور
والله سبحانه وتعالی اعلم واستغفر الله العظیم

﴿ كتاب الجهاد ﴾

جهاد حقنده كی مسائل مكتوبه در فضیلتنه دائر احادیث شریفه پك چوقدر
امام بخاری علیه رحمة البارینك كندی صحیحنده عبد الله بن مسعود رضی الله
تعالی عنهه اسنادیله روایت ایتدیكی اشبو حدیث شریف آنلردندر { قال قلت یارسول الله
ای العمل افضل قال الصلاة علی میقاتها قال قلت ثم ای قال برا لوالدین قال قلت
ثم ای قال الجهاد فی سبیل الله ولواستزدته لزادنی } یعنی ابن مسعود رضی الله
تعالی عنهما بیوردیلركه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن استفسار

ایتدمکه یارسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عمللرك قنغیسی افضل وثوابی
چوقدر سعادتله جوابنده بیان بیوردیلرکه وقتنده ادا اولنان نماز صکره قنغیسی
افضلدر دیدم بر والدینکه انایه وبابایه اطاعت واحسان وحقلرینه مراعات
صکره قنغیسی افضلدر دیدم اعلاء دین ایچون فی سبیل الله جهاد وغزادر بیوردیلر
مشار الیه راوی بیوردیلرکه بن سؤالده زیاده ایتسم ایدی کندولریده جوابده زیاده
بیوررلر ایدی ینه صحیح بخاریده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن منقول ومرویدر
{لغدوة فی سبیل الله اوروحة خیر من الدنیا ومافیها} یعنی جهاد فی سبیل اللهده
برکره صباح ویاخود اخشام وقتی کتمك دنیا ومافیهادن عندالله
افضلدر وینه بخاری شریفده ابوهریره رضی الله تعالی عنهه اسناد ایله مرویدرکه
{قال قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من احبس فرسا فی سبیل الله
ایمانا بالله وتصدیقا بوعده فان شبعه وریه وروثه وبوله فی میزانه یوم القیمة}
یعنی راوی ابوهریره رضی الله تعالی عنه بیوررکه رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم بیوررلرکه شول برکسه که الله جلیلك وجود ووحدانیتنه ومؤمنینه اثابه
واحساننه ایمانا ووعدنی تصدیقا فی سبیل الله برفرس حبس وربط ایتسه
بس اول فرسك یه طویوب وصویه قانمهسیکه اکل وشرب ایتدیکی نسنهلر
وروث وبولی یوم قیامتده کفهٔ میزاننه وضع اولنور واشبو کفار ایله
جهاد وغزادن نفسه پك مشقتلو اولان شیئ کندوبی دوام اوزره نشاطله عبادات
وطاعاته حصر وقصر ایدوب هوای نفسانیهیه متعلقه منکرات ومنهیاتدن
تبعید ایتمکدر بناء علیه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بعض غزالرندن عودت
بیوردقلرنده {رجعنا من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر} بیوردیلر وبو جهاده
سیر ومغازیده تعبیر ایدرلر سیر سینك کسریله سیرتك جمعیدر سیردن مأخوذدر
سیرت خیر ویاشر طریقت معناسنهدر فلان محمود السیرة وفلان مذموم السیرة دینور
لکن لسان اهل شرعده غالبا غزایه متعلقه امورده استعمال اولنور مناسك
امور حجده استعمال اولندیغی کبی مغازی مغزانك جمعیدر غزوت العدو غزوا
ومغزاة دینور عدو ایله قتال قصد ایتدم دیمك مقامنده واشبو جهادك
مباح اولمسنك ایکی شرطی واردر بری عدونك دعوت اولندیغی حق دیندن
ابا وامتناع ایدوب وکندولرینه طرف اسلامیاندن امان ویرلیوب وکندولریله
بزلرك میانهمزده عهد ومیثاق اولمقدر ایکنجیسی غزا ایدن کسهنك کندی
اجتهاد واعتقادنده اهل اسلامك قوت وغلبه وشوکتنی رجا وامید ایتمسیدر
واکر مسلمینك غلبهسی مأمول اولمزسه نفسلرینی تهلکهیه القا اولمغله کندولرینه
قتال جائز وحلال اولمز وجهادك حکمی سائر عبادات کبی دنیاده مجاهدك

ذمتندن واجبك سقوطی آخرتده ثواب وسعادت سرمدیهیه نیلیدر ❊ اورده
بعد الحدود لاتحاد المقصود ووجه الترقی غیر خفی ❊ مصنف والاجنابك اشبو
جهادی حدودك عقبنده کتوردیکی ایکیسندهده مقصود جهانی فساددن خالی
قیلوب وهر بریلری ذاتنده عقوبت وغیر حقنده لطف وکرامت اولدیغندن مبنیدر
وترقیکه ادادن اعلایه عروجك وجهیده ارباب درایته خفی دکلدرکه حدود
مسلمینله وسائر کسهلر ایله برمعاملهدر جهاد ایسه فقط کفار ایله جانله
اوغراشمقدر واولکی عالمی فسقدن تخلیه وخلاصدر ایکنجی کفردن تخلیصدر
وقتال کفارده اجری اعظمدر ❊ وهو لغة مصدر جاهد فی سبیل الله وشرعا
الدعاء الی الدین الحق وقتال من لم یقبله شمنی وعرفه ابن الکمال بانه بذل الوسع
فی القتال فی سبیل الله مباشرة اومعاونة بمال اورأی اوتکثیر سواد اوغیر ذلك
انتهی ❊ جهاد لغتده جاهد فی سبیل الله ترکیبندهکی جاهد فعلنك مصدریدر
جهادده مافی الوسعنی بذل وصرف ایتدی معناسنه وبو هر برامر معروف ونهی
منکر ایله خلقله مجاهده ایدن کسهیه عام وشامل اولور وشرعده هر برکسهیی دین حقه
دعوت وقبول ایتمیان کفار معاندینله قتال ونهب اموال وهدم معابد وکسر اصنامدر
وابن کمال جهادی فی سبیل الله قتالده بالذات مباشرتله ویافقط مال ویارأی ویاتکثیر سواد
ویامداواة جرحی ویاتهیئهٔ مطاعم ومشارب امثالی سائر شیلر ایله معاونتله
بذل وسع واهتمام تامدر دیو تعریف وبیان ایلدی ❊ ومن توابعه الرباط وهو
الاقامة فی مکان لیس ورائه اسلام هو المختار وصح ان صلاة المرابط بخمسمائة
ودرهمه بسبعمائة وان مات فیه اجری علیه عمله ورزقه وامن الفتان وبعث شهیدا
امنا من الفزع الاکبر وتمامه فی الفتح ❊ جهادك توابعندندر رباطکه کندونك
وراسنده اسلام اولمیان سرحد عدوده اقامت ومحافظهٔ مسلمین رباطی اشبو
تعریفله بیان اولنجق مختار اولان قول بودر بوندن مادونه رباط اطلاق اولنسه جمیع
مسلمین کندی بلدهلرنده مرابطین اولمق لازم کلور بو ایسه اولمز بعضیلر بیوردیلرکه
برمحله عدودین بردفعه آغاره وشبخون ایتسه اول محل قرق سنهیهدك رباط عد
اولنور ایکی دفعه ایدرسه یوزیکرمی سنهیهدك اوچ دفعه ایدرسه یوزیکرمی
سنهیهدك دکل بلکه الی یوم القیام رباط اولور حدیث صحیحده واردرکه اعزاز دین
ومسلمیندن دفع شر مشرکین ایچون دشمن قرشوسنده مرابط ومحافظه اولان
ذات توفیق مآبك بروقت نمازی بشیوز وقت نماز ثوابیله واول حالده بردرهم
صرف وانفاق ایتدی یوزدرهمله مجزی ومضاعفدر واول حالده وفات ایدرسه عمل
ورزقی ثوابی قیامته دکین اوزرینه اجرا اولنور وفتانکه منکر ونکیر سؤالندن
وعذاب قبردن امین اولور وفزع اکبرکه شدائد واهوال یوم قیامتدن امنیت

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اوزره شهید ثوابیله مثاب اوله رق قبرندن بعث اولنور فتان فانك ضمیله فاتن کلمه سنك جمعیدر مؤلف مرحوم کندولرینك ملتقی اوزرینه اولان شرحلرنده دیدیکه تحقیقا بزم شیخمز الشیخ عبد الباقی الحنبلی المحدث احادیث شریفه ده ورودینه بناءً انسانك وفاتندنصکره کندونك اوزرینه جاری اولوب آنکله منتفع و مثاب اولدیغی ثواب واجر اون اوچدر دیو نظمیله ذکر و بیان ایلدی اصل بیان حافظ الاسیوطی رحمه اللهکدر ❊اذا مات ابن ادم جاء یجری❊ علیه الاجر عد ثلاث عشر❊ علوم بثها و دعاء نجل❊ وغرس النخل والصدقات تجری❊ وارثة مصحف ورباط ثغر❊ وحفر البئر اواجراء نهر❊ وبیت للغریب بناه یأوی ❊الیه اوبناء محل ذکر❊ وتعلیم لقرآن کریم ❊شهید فی القتال لاجل بر❊ کذا من سن صالحة لیقفی❊ فخذها من احادیث بشعر❊ بث فرق معناسنه فعل ماضیدر نجل نونك فتحی وجیمك سکونیله نسل واولاد معناسنه رباط ثغر سرحدی محافظ ورائة مصحفکه وارثلره مصحف ترك ایتمك کرك تلاوته اهل اولسونلر وتلاوت ایتسونلر و کرك تلاوت ایتمسونلر وقف صدقهٔ جاریه ده داخلدر هر نقدر اولاده اولورسه ده ❊(هو فرض کفایة) کل مافرض لغیره فهو فرض کفایة اذا حصل المقصود بالبعض والافرض عین ولعله قدم الکفایة لکثرته (ابتداء) وان لم یبدأ ونا ❊ اشبو جهاد اول امرده ابتداء مؤمنین موحدینه فرض کفایه در هر نقدر اعدی مقدم اکا مباشرت واقدام ایتمزلر ایسه ده هر برشیکه جنازه نمازی ورد سلام کبی غیر ایچون فرض قلندی اول فرض کفایه در اگر مقصود بعضك اتیانیله حاصل اولورسه بوقسه فرض عیندر وفرضیتی {وقاتلوا المشرکین کافة} نظم مجیدی امثالی اوامر قطعیه یه بنا ادر وفرض کفایه اولمسی ذاتنده قتال افساد اولمغله بعینه فرض اولمیوب بلکه اعزاز دین مبین ودفع شر مشرکین ایچون فرض اولدیغنه مبنیدر پس مقصود بعضله حصول پذیر اولمغله سائرلردن ساقط اولدی اشبو فرض کفایه علی طریق البدلیه جمیع مسلمین اوزرینه علی حدة هر برلرینه فرضدر ظن ایدرمکه فرض کفایه نك بیانتی مصنف علیه الرحمه نك ذکر آتی وفرض عین وان هجم العدو آلخ قولنك اوزرینه تقدیمی بونك کثرتنه مبنیدر وسرحد اسلامیه دن بر سرحدی کفار ایله مقابله ومقاومته مقتدر ارباب شجاعت عساکر اسلامیه دن تخلیه لایق و مناسب دکلدر و برسرحدك اهالیسی مقاومته قادر اولمزلرسه کندولرینك ماوراسنده بولنان مسلمین اوزرینه الاقرب فالاقرب آنلره معاونت و امداد واجب اولورکه حتی بومثللو افضل عبادت ابدا باقی قائم اوله ومؤلف مرحومك ملتقی شرحنده مسطوردرکه هرسنه بر ویا ایکی کره خلیفهٔ اسلام اوزرینه

دار حربه سریه بعثی واجبدر ورعیه یه ده کندولرینه اعانه لازمدر واگر بعث ایتمزسه کندوسی آثم اولور لکن اشبو وجوب کندولریله مقابله ومقاومت ظن غالب اولندیغنه نظرا دربوقسه قتاللری مباح اولمز اما امر بالمعروف بونك خلافنه در مقاومته ظن اولسون و یا اولمسون ترك اولنمز ❊ واماقوله تعالی فان قاتلوکم فاقتلوهم وتحریمه فی الاشهر الحرم فمنسوخ بالعمومات کاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم ❊ امابزم قتالمزك کندولرینك قتال ایله بدألرینك اوزرینه ترتبنی مقتضی اولان الله جلیلك {فان قاتلوکم} قول شریفی و اشهر حرمده تحریمیکه واحد فرد و ثلاثة سرد اولان رجب ذی القعده ذی الحجه محرمدر بونلر {اقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم} و {فان تولوا فخذوهم و اقتلوهم حیث وجدتموهم و قاتلوا المشرکین کافة} مثللو نصوصده واقع اولان عمومات ایله منسوخلردر حیث کلمه سی زمانده و مکانده مستعملدر ❊ (ان قام به البعض) ولو عبیدا او نساء (سقط عن الکل والا) یقم به احد فی زمن ما (اثموا بترکه) ای اثم الکل من المکلفین وایاك ان تتوهم ان فرضیته تسقط عن اهل الهند بقیام اهل الروم مثلا بل یفرض علی الاقرب فالاقرب من العدو الی ان تقع الکفایة فلولم تقع الا بکل الناس فرض عینا کصلاة وصوم و مثله الجنازة والتجهیز و تمامه فی الدرر ❊ هر نقدر عبید و یا نسا اولورسه ده بعض عباده اشبو جهادی هرنه وقتکه ایدرلرسه جمیع مسلمیندن ساقط اولور یوق هیچ بر وقتده براحد ایتمزسه ترکاری سببیله جمیع مکلفین آثم و کنهکار اولورلر بومضمون فرض کفایه یی تفسیر موقعنده واقع اولدی لکن بوندن توهم اولنمسونکه مثلا اهالیٔ رومك جهادیله هند اهالیسندن فرضیت ساقطه اولور بلکه کفایت ایده نه دك دشمانه قریب اولان کسنه لره الاقرب فالاقرب جهاد فرض اولور زیرا روم اهالیسنك جهادلریله هنوز مسلمیندن استیلای کفار دفع اولمز بلکه نفس هندیلر مقاومت ایده میوب مغلوبیتلری ظاهره اولورسه هندستانه قریب اولان مؤمنین موحدینه الاقرب فالاقرب کرك سلاحله و یا ذخیره و یا عسکر ایله امداد و اعانه لازمدر جمیع مسلمینك اوزرینه فرضیتنه مبنی نهایتی بعض مسلمینك مقاومتیله مقصود حاصل اولمغله سائرلردن ساقط اولور ایمدی مدافعه انجق جمله مسلمینك قتالیله اولورسه فرض عین اولور نماز واورج کبی مکلفینك جمله سنه فرض اولور جنازه و تجهیز تکفین دخی بونك کبی الاقرب فالاقرب اهالیٔ بلده نك اوزرینه لازمدر و بو بحثك تمام و تفصیلی درر ده در ❊ (لا) یفرض (علی صبی) وبالغ له ابوان اواحدهما لان طاعتهما فرض عین و قال صلی الله تعالی علیه وسلم للعباس بن مرداس لما اراد الجهاد الزم امك فان الجنة عند رجل

امك سراج ✻ مكلف اولمغین صبی یه جهاد فرض اولمدی لكن الفت ایتسون
دیو باباسنه صبی مراهق جهاده جیقا رمق وار در تلفندن خوف اولنمزسه
وابوینه طاعت فرض عین اولمغله ابوینی ویاری حیاتده اولان بالغه دخی
فرض دكلدر رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم عباس بن مرداس
رضی الله تعالی عنه جهاد آرزو واراده ایتدكلرنده والدینك حیاتده میدر
بیوردیلر كندولری بلی حیاتده لر دردیدی سعادتله بیوردیلركه والده كدن ایرله
زیرا جنت آنك طوردیغی یرده وتحصیل رضاسنده در ✻ وفیه لایحل سفرفیه
خطر الاباذنهما ومالاخطر فیه یحل بلااذن ومنه السفر فی طلب العلم ✻
وسراجده مذكوردركه كندوده هلاك خوفی اولان مخاطره لی سفر انسانه حلال
وروا اولمز انجق والدینك اذن ورضالریله اولور اما كندوده خطر اولمیان
حج وتجارت سفرلرنده بلا اذن خروج جائزدر اكر كندولرینك خدمتدن
مستغنی ایسه لر تحصیل علم ایچون سفر دخی بوقبیلدندركه خطر یوقدر ✻ (وعبد
وامرأة) لحق المولی والزوج ومفاده وجوبه لو امرها الزوج به قهح وعلی غیر
المزوجة نهر قلت تعلیل الشمنی بضعف بنیتها یفید خلافه قال فی البحر انما
یلزمها امره فیما یرجع الی النكاح وتوابعه ✻ دخی سیدایله زوجك حقلری
شرعا جهاد اوزرینه مقدم اولمغله عبدایله عورته جهاد فرض اولمدی بوندن
فهم اولنان زوج كندویه جهادایله امر ایدرسه ودخی زوجی اولمیان عورته
جهادك وجوبیدر لكن شارح رحمه الله تعالی دیركه شمنی نك عورتك بنیه سنك
ضعفیله كندولرینه جهادك عدم وجوبنه تعلیللری مضمون مشروحك خلافنی
افاده ایدر وصاحب بحر قهحك مارالذكر ومفاده قولنی رد ایتدیكه انجق عورته
زوجك امر ایتدیكی شیئك وجوبی نكاح وتوابعنه متعلق شیلرده در یوقسه
هرشیده دكلدر ✻ (واعمی ومقعد) ای اعرج قهح (واقطع) لعجزهم (ومدیون
بغیر اذن غریمه) بل وكیله ایضا لو بامره بحنبس ولو بالنفس نهر وهذا
فی الحال اما المؤجل فله الخروج ان علم برجوعه قبل حلوله ذخیرة ✻ اعمی واعرج
ومقطوع الید والرجل كمسه لره عجزلرینه بناً كندولرینه جهاد فرض اولمدی
زیرا تكلیفده قدرت لازمه در واصحاب اعذار حقنده الله جلیل {لیس
علی الاعمی حرج} بیورمشدر قهستانی واختیار صاحبی تصریح ایتدیلركه
بوندن ظاهر اولان لسبب من الاسباب غزایه خروجدن عجزی اولان كمسه یه
جهاد فرض اولمدی دخی مدیونه غریمنك وكندونك امریله كفیل اولان
كفیلنك هرنقدر كفالتی نفسنه ایسه ده اذنسز جهاد فرض اولمز اكر دین
حالكه مؤجل اولمزسه بس مؤجل اولورسه قبل حلول الاجل عودت ایده جكنی

بیلورسه كندویه خروج جائز اولور ✻ (وعالم لیس فی البلدة افقه منه) فلیس
له الغزو خوف ضیاعهم سراجیة وعمم فی البزازیة السفر ولایخفی ان المقید
یفید غیره بالاولی ✻ دخی بربلده ده كندودن زیاده فقیه وعالم اولمیان كمسه یه
جهاد فرض اولمز ایمدی بومثللو دانشور صاحب كمال فرض اولمیه رق غزایه
كیده جك اولسه كندویه غزا ایتمك جائز دكلدر اول اهالئ بلده یی ضیاع
خوفی اولمغله وبزازیه ده اشبو عالم مومی الیهك جهاده خروجنك عدم جوازنی
جهادك ماعداسی سفرلرده تعمیم ایلدی وارباب درایته خفی دكلدركه
مقید كه فقیه مشروحك غزایه سفرینك جائز اولممسی سائر تجارت امثالی سفرینك
جائز اولممسی اولویتله اولدیغنی افاده ایدر یعنی فرض كفایه اولان غزایه سفردن
منع اولندقده سائر فرض اولمیان محالره سفردن منعی بالطریق الاولی دیمكدر
لكن حج فرض اولمغله بوندن مستثنا اولور ✻ (وفرض عین ان هجم العدو
فیخرج الكل ولو بلااذن) ویأثم الزوج ونحوه بالمنع ذخیرة (ولابد) لفرضیة
(من) قید آخر وهو (الاستطاعة فلایخرج المریض المدنف) اما من یقدر
علی الخروج دون الدفع ینبغی ان یخرج لتكثیر السواد ارهابا قهح ✻ واكر
عدو كرك كافر وكرك طاغی باغی بغتة آكسزدن وبلا استیذان هجوم
ودار اسلامه حمله ایدرسه جهاد جمله اوزرینه فرض عین اولور وجهادی
انكار ایدن كمسه شرعا كافر اولور اختیارنام كتابده بویلجه مذكوردر وجمیع
اهل اسلامه خروج لازم اولور هرنقدر ابوینندن وزوجندن اذنسز اولورسه ده
جمیعا خروج ایدرلر وخروجه مانع اولان زوج امثالی كمسه لر آثم اولورلر واشبو
جهادك فرضیتنه برقیددخی لازمدركه استطاعت وقدرتدر ایمدی مریض
مدنفكه اغر علاج پذیر اولمیان خسته خروج ایتمز اما خروجه قادر اولوب دفع
وقتاله قدرتی اولمیان كمسه یه اعدایی ارهاب وتخویف وتكثیر سواد ایچون
خروج لایق ومناسبدر بودخی الاقرب فالاقربدر من المشرق والمغرب جمله یه
فرض عین اولمق قریبلر مقابله ودفع ایده مدكلرینه نظرادر واسیری تخلیص
من المشرق الی المغرب جمله یه واجبدر اكر حالنه واقف ایسه لر ✻ وفی السراج
وشرط لوجوبه القدرة علی السلاح لاامن الطریق فان علم انه اذا حارب قتل
وان لم یحارب اسر لم یلزمه القتال ✻ سراجده مرسومدركه جهادك وجوبنه
سلاح استعمالنه قدرت شرطدر بلكه زاد وراحله ده لازمدر اما امن طریق شرط
دكلدر زیرا مجاهدینك خروجلری مخاوف اوزره در امنیت اوزره دكلدر
بركمسه نك معلومی اولسه كه محاربه ایدرسه قتل اولنور یوقسه اسیر اولور
عجزینا كندویه قتال لازم اولمز ✻ (ویقبل خبر المستنفر ومنادی السلطان ولو) كان

كل منهما (فاسقا) لانه خبر يشتهر فى الحال ذخيرة ❊ نفريكه غزايه خروجى
طالب وسلطان طرفندن ندا ايدن منادينك خبرلرى مقبول اولور هر نقدر
فاسق وياعبد اولورلرسه ده زيرا بو مثللو خبردر حال مشتهر اولور ❊ (وكره
الجعل) اى اخذ المال من الناس لاجل الغزاة (مع الفئ) اى مع وجود شئ فى بيت
المال درر وصدر الشريعة ومفاده ان الفئ هنا بمعنى الغنيمة فليحفظ (والالا) لدفع
الضرر الاعلى بالادنى ❊ وبيت المالده غزاة موحدينه صرف ايده جك مال وار ايكن
جيلك ضميله جعلكه اما ملك عسكر ايچون ناسدن مال اخذ ايتمسى كرك
امامه وكرك عسكره مكروه قلندى جهاده لايق ومناسب اولان انسان بنفسه كندى
ماليله غزا ايدوب غيردن برنسنه اخذ ايتمكدر تفسير سابقك مفادى بومقامده
فيئك غنيمته عام وشامل اولمسيدر امدى بو حفظ اولنسون اما اصطلاحده فئ بلاقتال
كفاردن اخذ اولنان خراج وجزيه در غنيمت قتال ايله اخذ اولنان مالدر واكر
بيت المالده عسكره صرف اولنه جق نسنه بولنمز سه ضرر اعلى كه مسلمينه كفارك
شرلرينك تعديسى ضرريني ضرر ادنا كه فقرانك جهاد مؤنت ومصارفلريني اغنيايه
تكليفيله دفع ايچون جعل مكروه اولمز ❊ (فان حاصرناهم دعوناهم الى الاسلام
فان اسلموا) فبها (والا فالى الجزية) لو محلا لها كما سيجئ (فان قبلوا ذلك فلهم
مالنا) من الانصاف (وعليهم ما علينا) من الانتصاف فخرج العبادات اذ الكفار
لايخاطبون بها عندنا ويؤيد قول على رضى الله تعالى عنه انما بذلوا الجزية لتكون
دماؤهم كدمائنا واموالهم كاموالنا ❊ قچان كفار خاكسارى بزلر محاصره
وتضييق ايدوب كندولرينى اولدقلرى محلدن طشره چيقارمز ايسك كندولرينى
دين اسلامه دعوت ايدرز اكر حق دينى قبول ايدوب شرف اسلامله
مشرف اولورلرسه نه كوزل ايمدى مالارى يدلرنده ترك واراضيلرى عشريه
قلنور واولدقلرى محلدن دار اسلامه تحول ونقلله امر اولنور مسلمينك دار كفرده
اقامتلرى مكروه اولمغله (تنبيه) كلمتين شهادتينى تكلم ايدن ذمينك اسلاميله
حكم اولنور هر نقدر اولديغى دين باطلدن تبرى ايتمز سه ده زيرا مجرد كلمتين
شهادتينى تلفظ اسلامه علامتدر واكر ينه دين اصليسنه رجوع ايدرسه
قتل اولنور الاينه اسلامه عودت ايدرسه قتل اولنمز واكر اسلامى قبول ايتمزلرسه
جاى خلاصلرى قبول جزيه يه منوطدر اكر عجمدن اولان اهل كتاب ومجوس
وعبدهٔ اوثان كبى جزيه يه محل اولورسه عربه ومرتدينه جزيه اولمز نتكم
قريبا بيانى كلور بس قبول جزيه ايدرلرسه بزلرك له مزه اولان انصافله معامله
كندولرينكده له لرينه وبزلرك عليهمزه اولان بروجه انتصاف مجازات دخى
كندولرينك دخى عليهلرينه اولور يعنى بزلر كندولرينك دماء واموالرينه
تعرض ويا كندولرى بزلرك دماء واموالريمزه تعرض ايتدكلرنده بزلرك عليهمزه

كندولرك له لرينه وبزلرك له مزه وكندولرينك عليهنه اولان بزلرك برى
بريمزه تعرضمز آوانده كه واجب اولان مجازات ومعاملهٔ شرعيه آنلرده دخى
اجرا اولنور امدى قول مشروحله عبادات وطاعتلرى خروج ايتديكه
كندولرى آنكله امر اولنمزلر زيرا كفار بزم عندمزده عبادتله مخاطب دكللردر
ومضمون مشروحى حضرت امام على كرم الله تعالى وجهه ورضى عنهك كفار
انجق ماللرينى بذل ايتديلركه دملرى دملريمز وماللرى ماللريمز مثللو اولسون
ايچون مفادى قول شريفلرى تأييد ايدر عبادتله مخاطب اولملرينه ده قائل
واردر ❊ (ولا) يحل لنا ان (نقاتل من لا تبلغه الدعوة) بفتح الدال (الى
الاسلام) وهو وان اشتهر فى زماننا شرقا وغربا لكن لاشك ان فى بلاد الله
تعالى من لاشعور له بذلك بقى لو بلغه الاسلام لا الجزية ففى التاتارخانية
لاينبغى قتالهم حتى يدعوهم الى الجزية نهر خلافا لما نقله المصنف ❊ كفاره
دين اسلامه دعوت خبرى بالغ وواصل اولمقسزين بزلره كندولريله قتال
حلال ومشروع دكلدر دعوت كلمه سى دالك فتحيله دين اسلامه وطعامه تكليفده
وكسريله نسب ادعاسنده مستعملدر لاتبلغه ده لامكانندە لم اولسه اولى اولور
ايدى واشبو دين اسلامه دعوت فى زماننا شرقا وغربا اكثر بلادده هر نقدر
مشهور ايسه ده لكن شبهه يوقكه بلاد اللهده اكا شعور وعلمى اولميان كمسه لرده
واردر ايمدى آنلره تبليغ واجبدر قبل الدعوة قتال ايدنلر آثم اولورلر لكن
شول برصورت باقيه قالدى بيان اولنمديكه كفاردن كندولرينه اسلامه دعوت
خبرى بالغ اوله ده جزيه خصوصى بيان اولنميه ايمدى تاتارخانيه ده بومقوله
كمسه لر ايله قتال لايق وروا دكلدر حتى كندولرينى جزيه يه دعوت ايتمدكجه
ديو مذكوردر لكن اختلاف مصنف والاجنابك نقل ايتديكى منقول ايچوندر
دعوت حقيقة اولسون لسانده اولان دعوت كبى حكما اولسون شرقا وغربا
منتشر اولان دعوت كبى بوكا كوره اشتهاره بناءً قتال مشروع اولور كويا نه سببدن
قتال ايتديلر ونه يه دعوت ايتدكلرى ظاهر اولمغله حقيقة دعوت مقامنه
قائم اولدى امدى خلافا قولى وان اشتهر كلامنه راجع اولمش اولور ❊ (وندعو
ندبا من بلغته الا اذا تضمن ذلك ضررا) ولو بغلبة الظن كأن يستعدوا ويتحصنوا
فلا يفعل فتح ❊ وكندولرينه دعوت خبرى واصل اولان كمسه لرى دخى
مندوب اوله رق تكرار دعوت ايده رز لكن دعوتمز بزلر ايله مقابله يه كندولرينك
حاضرلنوب وتحصن ايتملرى مثللو بر ضررى متضمن اولورسه هر نقدر غلبهٔ
ظنله اولورسه ده بس دعوت مندوب اولمز بواستثنا وجوب صورتنده
دخى اولسه اولور لكن انده تصدى ايتمديلر ❊ (والا) يقبلوا الجزية (نستعين

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بالله ونحاربهم بنصب المجانيق وحرقهم وغرقهم وقطع اشجارهم) ولومثمرة (وافساد زروعهم) الا اذغلب على الظن ظفرنا فيكره قح (ورميهم بنبل ونحوه (وان تترسوا ببعضنا) ولوتترسوا بنبى سئل ذالك النبى (ونقصدهم) اى الكفار ✵ واكر كفار خاكسار جزيه يى قبول ايتمزلر ايسه بزلر الله جليلدن استعانه ايدەرك كندولريله منجنيق نصبيله وكندولرينى وامتعه ودوارلرينى حرقله وغرقله وهرنقدر ميوه دار اولورسه ده اشجارلرينى قطع وزرعلرينى حيوان وياناروياصوقويوب مكله افسادايله واوق امثالى قورشون كبى نسنه لر رميله محاربه ومقاتله ايدرزالا كندولرينه ظفروغلبه مز ظن غالب اولورسه اول وقت مزبور قطع وافساد ايجاب ايتمز بلكه ايتمك مكروهدر منجنيق كندى ايله بيوك طاش رمى اولنور نسنه در رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك طائف اوزرينه نصبى مرويدر بزلر كندولريله محاربه مشروحه يى ايدرز هرنقدر كندولرى عندلرنده بولنان اسير وياتجاريمزدن بزلره ترس وسپر اتخاذ ايدرلر ايسه ده نهايتى تمييز ممكن اولمزسه رميز ايله بزلر كفارى قصد ايدرز زيرا فعلا تمييز بولنميجق قصدا ممكندر طاعت بحسب الطاقتدر واكر كفار بر پيغمبرى ترس ايدرلرسه كندودن رمى خصوصى سؤال اولنور ✵ (وما اصيب منهم) اى من المسلمين (لادية فيه ولا كفارة) لان الفروض لاتقرن بالغرامات ✵ واكر مسلمينك رمى ايتدكلرى قلقان اتخاذ اولنان مسلمه اصابت ايدرسه بونده ديت ايجاب ايتمز كفارتده فروض غراماته مقارن اولمغين (تنبيه) جهادده رفع صوت مستحبده دكل مكروهده دكلدر واكرآنده عسكرى دعوايه تشويق وتحريض كبى برمنفعتى مشتمل اولورسه لابأسدر دارحربده مجاهدينه طرنقلرينى وبيقلرينى اوزاتمق مندوبدر دشمنى اظفار يله دفعه مقتدر اولوب واعين مبارزينده مهيب اولمق ايچون ✵ (ولوفتح الامام بلدة وفيها مسلم اوذمى لايحل قتل احدمنهم اصلا ولواخرج واحد) ما (حل) حينئذ (قتل الباقى) لجواز كون المخرج هو ذاك قح ✵ كندوده مسلم وياذمى اولان بربلده يى سلطان نصره الله تعالى فتح وتسخير ايتدكده آندن براحدى قتل كندويه اصلا حلال وروا دكلدر واكر واكر انده بولنان مسلم وياذمى مقدارى كمسه لر اخراج اولنورسه بوتقديرجه باقيلرى قتل اولنور اخراج اولنان اول اولمق جائز ومحتمل اولمغله ✵ (ونهينا عن اخراج مايجب تعظيمه ويحرم الاستخفاف به كمصحف وكتب فقه وحديث وامرأة) ولوعجوزا لمداواة هو الاصح ذخيرة واراد بالنهى مافى مسلم لاتسافروا بالقرأن فى ارض العدو (الافى جيش يؤمن عليه) فلا كراهة لكن اخراج العجائز والاماء

اولى ✵ مصحف شريف وفقه وحديث كتابلرى وعورت امثالى كندولرينه تعظيم واجب واستخفاف حرام اولان شيلرى جهاده خروجمز اوانده برابر چيقرمقدن بزلر نهى اولندق هرنقدر مداوات جرحى ايچون اخراج اولنان عورت عجوزه وياجاريه دخى اولورسه ده انجق اصح اولان قول بودر واشبو اصحك مقابلى صدر الشهيدك امام طحاويدن نقلا ذكر ايتديكى بونهى مصحفك قلتى اوانده مخصوص ايدى ايادى ناسدن انقطاعى خوفنه بناًء امافى زماننا كراهت يوقدر قوليدر نهيدنده مراد جامع مسلمده اولان قرأن عظيم الشانله دشمن طپراغنه مسافرت ايتميكز حديث شريف مضمونيدر دليل هرنقدر خاص ايسه ده علت عام اولمغله فقه وحديث كتابلريده اكا الحاق اولندى لكن كندوده امينت اولور جيشده بولنورسه كراهت اولمز لكن حكم مشروحدن عجائز واماءيى اخراج اولى دركه كندوده امنيت اولنور عسكرده دخى اولسه بنه اولى سى بونلرك عدم اخراجيدر فتنه خوفنه بناًء اقل جيش درتيوز اقل سريه يوزدر خانيه ده مسطوردركه جيوش مسلمين اون ايكى بيكه رسيده اولدقده دشمن هرنقدر كثير اولورسه ده مسلمين ايچون لايق وسزاوار اولان اندن فرار ايتممكدر لكن هنديه بوسوزلرى براولوب ميانه لرنده مخالفت اولمديغنه نظرادر ديدى ايمدى ميانه لرنده اتفاق اولمديغنه كوره برايكيله اعتبار اولنوركه ايكى قات اولان اعدادن فرار اولور فى زماننا عبرت طاقتنه دركه مقابله ومقاومته اقتدارنه در سلاحى اولمزسه بريك ايكيدن فرارنده بأس يوقدر اوچدن سلاح اولسون وياالمسون مطلقا قاچريوزاوچيوزدن فرار ايدر ✵ (واذا دخل مسلم اليهم بامان جاز حمل المصحف معه اذا كانوا يوفون بالعهد) لان الظاهر عدم تعرضهم هداية ✵ دارحربه برمسلم امانله دخول ايتسه اكراها ليسنك عهدلرينه وفالرى منفهم اولورسه برابر مصحف شريف كتورمك كندويه جائز اولور ظاهر اولان عدم تعرضلرى اولمغله ✵ (و) نهينا (عن غدر وغلول و) عن (مثلة) بعد الظفر بهم اما قبله فلا بأس بها اختيار (و) عن (قتل امرأة وغير مكلف وشيخ) هرم (فان لاصياح ولا نسل له فلا يقتل ولا اذا ارتد (واعمى ومقعد) وزمن ومعتوه وراهب واهل كنائس لم يخالطوا الناس (الا ان يكون احدهم ملكا) اومقاتلا (اوذارأى) اومال (فى الحرب) ✵ وبرطرف شارعدن غدركه نقض عهددن والتزام ايدنديكمز شيئه عدم وفادن نهى اولندق مثلا بوكون دعوى ومحاربه ايتميلم ديو معاهده ايدوب كندولرى امنيت اوزره اولمغله آكسزدن قتال جائز دكلدرزيرا بو استيان وعهددر بس محاربه نقض عهد اولمش اولور اما اثناى محاربه ده كندولرينى اغفال وعدم محاربه صورتنى ارائه وخدعه مشروع

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

وجائزدر وغينك ضميله غلولكه خيانت وما ل غنيمتدن سرقت ومينك ضمى وثناى
مثلهنك سكونيله مثله كه كندولرينه ظفر بولوب غالب اولدقدنصكره بورون
وقولق امثالى بعض عضولرينى قطعدن دخى نهى اولندق تبعد واحتراز لازمدر
اماقيل الظفر محاربه اثناسنده بورننى وياقولغنى اوروب دوشورمكده بأس
يوقدر دخى نابينا اعمى ومقعدله آقسق وكتورم ومعتوه وناسه
اختلاط ايتميان راهب وارباب كنايس وعورت وغير مكلف اولان صبى ومجنون
وعمل مانده وحين محاربهده صيحهيه ونساايله مجامعت ايدوب احباله مقتدر اولميان
شيخ فانى قتلندن نهى اولندق ايمدى بومقوله كسهلر قتل اولنمزلر ومرتد اولسهلرينه قتل
اولنمزلر الااشبومزبورلردن برى ملك ويامقاتل ويا محاربهده مال ورأى وتدبير
صاحبى كسهلردن اولورلرسه قتل اولنورلر ﴾ (ولو قتل من لايحل قتله)
ممن ذكر (فعليه التوبة والاستغفار فقط) كسائر المعاصى لان دم الكافر لا يتقوم
الا بالامان ولم يوجد ثم لايتركونهم فى دار الحرب بل يحملونهم تكثيرا للفيئ
وتمامه فى السراج وسيجيئ ﴿ بركسه سابق الذكر قتللرندن نهى اولنسان
كسهلردن برينى قتل ايلسه سائر معاصى كبى كندويه آندن انجق توبه
واستغفار لازم اولور زيرا كافرك دمى انجق امانله متقوم اولورده ديت لازم
اولور بونده ايسه امان موجود دكلدر وبوندنصكره مزبور قتللرى حلال
اولميانلرى مسلمين دار حربده ترك ايتمزلر بلكه مسلمينه فيئى تكثير ايچون آنلرى
دار اسلامه حمل ونقل ايدرلر بومضمونك تمام وتفصيلى سراجده مذكوردر
وبونده قريبا كلور زيرا نسوان وصبيان كافرستانده ترك اولندقده كندولريله
كفارك تقويلرى دركاردر تناسل وصبيانك بلوغيله اولديغى كبى ﴾ فرعان
الاول لابأس بحمل رأس المشرك لو فيه غيظهم او فراغ قلبنا وقد حمل
ابن مسعود رضى الله تعالى عنه يوم بدر رأس ابى جهل والقاها بين يديه
عليه الصلات والسلام فقال صلى الله تعالى عليه وسلم الله اكبر هذا فرعونى
وفرعون امتى كان شره على وعلى امتى اعظم من شر فرعون على موسى وامته
ظهيرية ﴿ ماقبلنه مناسب ايكى فرعدر اولكى عازم جانب هل من مزيد
اولان كفارك رأس نحوست اثرلرينى قطع ايدوب مسلمين طرفلرينه كتورمده
مثلا كندولرينك سركردهلرينك رأسى اولمق كبى كندولرينه غيظ وعداوتى
اظهار ويا بزلرك فراغ قلب واطمينان خاطريمزه بادى اولور مقتوللك مشاهير
مبارزيندن اولمسى مثللو برثمرهيى مشتمل اولورسه بونده بأس يوقدر نتكم
عبدالله بن مسعود رضى الله تعالى عنه يوم بدرده رأس ابى جهلى پيشگاه
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه حمل والقا وهذا رأس عدوك ابى جهل كلام

بشارت افزا سين انبيا وانها ايتدكده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
الله اكبر هذا فرعونى وفرعون امتى الخ مقال لؤلؤ مثاللريله اظهار شكر
وثنا بيوروب قطعا معاملهٔ منع وانكارى اجرا ايلمديلر يعنى الله تعالى اولودر
اشته بو بنم وامتمك فرعونيدر وبونك بنم وامتم اوزرينه شر وضررى فرعونك
موسى عليه الصلاة والسلام وامتى اوزرينه شر وضررندن اشد ايدى ﴾ الثانى
لابأس بنبش قبورهم طلبا للمال تتارخانية وعبارة الخانية الكفرة فعمت الذمى ﴿
فرع ثانى كفارك قبرلرينى مال طلبيچون نبشله آچمقده بأس يوقدر خانيهنك
عبارهسى قبور الكفرة دربس ذمى طائفهسنده ده عام اولور ﴾ (ولا) يحل
للفرع ان (يبدأ اصله المشرك بالقتل) كمالايبتدأ قريبه الباغى (ويمتنع الفرع)
عن قتله بان يشغله (لا اجل ان يقتله غيره) فان فقد قتله (واو قتله فهدر) لعدم
العاصم ﴿ فرعه مشرك اولان اصلنى قتله بدأ حلال وروا دكلدر نتكم باغى
اولان قريبنى قتله بدأ ايتمديكى كبى اصلنك حكمى بوندن اولويتله معلوم اولور
اما فرعك قتلى اصله جائزدر ايمدى بابا مشرك اولان اوغلونك قتليله بدأ ايدر
كندويه آنك احياسى واجب اولمغين ومشركلر اولان قرنداش وعم وخالده
ينه بويلهدر اصلنى قتلنك عدم حلى الله عظيم الشانك { وصاحبهما فى الدنيا
معروفا } قول شريفنه مبنيدر اشبو آية كريمه ابوين حقنده نازلهدر هرنقدر
مشركلر دخى اولورلر ايسه ده نتكم آية كريمهنك آخرى بوكا دلالت ايدر
فرع اصلك قتلندن امتناع ايدركه كندوسى بالذات قتلنه مباشرت ايتمز
شوقدر واركه غيرى كمسه كندويى قتل ايتسون ديو كندونك دابهسنى سكرليوب
ويا آندن اشغه براغوب ويابر طار محله صقشدرمغله كندويى بالكليه تخليهٔ
سبيل ايتميهرك اشغال ايدر واكر آنى قتل ايدر غير بولنمزسه كندوسى قتل ايدر
اطلاقنه مساغ شرعى يوقدر وكندويى عاصم اولمغين قتل ايدرسه دمى
هدر وباطلدر ديت وقصاص لازم دكلدر نهايتى توبه واستغفار ايدر ﴾ (ولو قصد
الاصل قتله ولا يمكن دفعه الا بقتله قتله) لجواز الدفع مطلقا ﴿ اصل فرعك
قتلنه قصد ايدوب فرعه آنك دفعى انجق اصلى قتليله ممكن اولورسه آنى
قتل ايدر زيرا بركسهنك قتلنه قصد ايدن كمسهيى دفع مطلقا كه كرك مسلم
وكرك كافر جائزدر باباسنك غيرى بركسهنك اوزرينه هجوم وقتلنى مراد
ايتدكده آندن تخلص انجق قتليله ممكن اولهجق آنك قتلى واجب
اولورمى الجواب اولور زيرا انسانه نفسندن هلاكى دفع هرنه طريقله اولورسه
اولسون واجبدر ﴾ (ويجوز الصلح) على ترك الجهاد (معهم بمال) منهم او منا
(لو خيرا) لقوله تعالى وان جنحوا للسلم فاجنح لها ﴿ كندولرندن جزيه كبى

مال مقابلى شيله ويابزدن مال دفعيله اكر خير اولور سه كندولريله جهادى ترك اوزره صلح جائز اولور وان جنحوا آية كريمه سنه بناأ يعنى اى حبيبم اكر آنلر صلحه ميل ورغبت ايدرلر سه سز دخى ميل ايديكز ديمك لكن آية كريمه هرنقدر مطلق ايسه ده فقها هلاك خوفى امثالى براى مصلحت اولمق اوزره تقييده اتفاق ايتديلر ﴿ (وننبذ) اى نعلمهم بنقض الصلح تحرزا عن العذر المحرم (لوخير) الفعله عليه الصلاة والسلام باهل مكة (ونقاتلهم (بلا نبذ مع خيانة ملكهم) ولو بقتال ذى منعة باذنه ولو بدونه انتقض حقهم فقط ﴾ عذر محرمدن احترازا بزلرى صلحى نقضده اكر خير ومصلحت كورسك آنى كندولرينه اعلام واشاعه ايدرز رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك اهل مكه يه ايتديكنه بناأ وكندولرينه اعلام واخبارسز كندولريله مقاتله ايدرز اكر ملكلرينك خيانتلرى اولورسه وخيانتى هرنقدر كندونك اذن وامريله صاحب منعه اولان عسكرينك قتاليله اولورسه ده واكر كندونك اذنسز اولورسه فقط قتال ايدن صاحب قدرت عسكرك حقلرى منتقض اولورده قتل واسترقاق اولنورلر ﴿ (ونصالح المرتدين اذا غلبوا على بلدة وصارت دارهم دار حرب) لوخيرا (بلامال والا) يغلبوا على بلدة (لا) لان فيه تقرير المرتدين على الردة وذلك لايجوز فتح (وان اخذ) المال (منهم لم يرد) لانه غير معصوم بخلاف اخذه من بغاة فانه يرد بعد وضع الحرب اوزارها فتح ﴾ معاذ الله برقوم مرتد اولوب وبر بلده اوزرينه غلبه ايدوب ودارلرى دار حرب اولسه امدى بز آنلرك مصالحه ومواده لرنده خير ونفع فهم ايدرسك آنلر ايله بلامال مصالحه ايدرز زيرا مأمولكه بنه اسلامه كلهلر بونيت صالحه ايله قتاللرى تأخير اولنور واكر بر بلده اوزرينه غلبه لرى اولمزسه مصالحه جائز اولمز زيرا بو تقديرجه مرتدلرى ردتلرى اوزره تقرير اولور بو ايسه جائز دكلدر واكر كندولردن مال اخذ اولنمش اولورسه كيرو رد اولنمز مال معصوم اولمغين اما بغاتدن اخذ اولنان مال بونك خلافنه دركه كندولريله محاربه ترك اولندقدنصكره كيرو رد اولنور ﴿ (ولم نبع) فى الزيلعى يحرم ان نبيع (منهم مافيه تقويتهم على الحرب) كحديد وعبيد وخيل (ولا نحمله اليهم ولو بعد صلح) لانه عليه الصلاة والسلام نهى عن ذلك وامر بالميرة وهن الطعام والقماش فجاز استحسانا ﴾ كفار خاكساره محاربه ده قوت ويرن عبيد ودمر وفرس امثالى نسنه لرى بزلره كوره كندولرينه بيع وهبه ووصيت بلكه اعاره وايداع جائز دكلدر وتجارديله ماراالذكر كندولرينه تقويه اولان شيلرى حمل وارسالده ايتميز هرنقدر بعد المصالحه اولورسه ده زيرا رسول الله

صلى الله تعالى عليه وسلم مزبورلرى كندولرينه بيعدن نهى بيوردیلر اما ميره كه طعام وقماش امثالى شيلرى بيعله طرف شارعدن امر وارد اولمغله آنلرى بيع استحسانا جائز اولدى مرويدركه اصحاب كزيندن ثمامه رضى الله تعالى عنه شرف اسلامله مشرف اولدقلرنده كفار مكه ثمامه جهل وهوايه ميل ايتدى ديديلر كندولرى بيوردیلركه والله بن جهل وهوايه ميل ايتمدم بلكه مسلم اولدم وحضرت محمد عليه الصلاة والسلامى تصديق ايلدم وبنم نفسم كندونك يدقدرتنده اولان ذات بچونه قسم ايدرمكه اى اهالى مكه سزلره مادام بن حياتده اولوب وحضرت محمد عليه الصلاة والسلام اذن ورخصت ويرمدكجه يمامه طرفندن برحبه كلمسون يمامه مكه يه تابع مزروعاتى چوق بر محلدر ايمدى ثمامه رضى الله تعالى عنه كندى بلده سنه رجوع ومكه يه حبوبات وغلال حملندن هركسى منع ايتدكده اهالى مكه يه پك قحط مستولى اولمغله قريش رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن استرحام ونياز ايتديلركه ثمامه رضى الله تعالى عنه يه برامرنامه ارسال بيوره لركه كندولرينه طعام جلبنه مانع اولميه بس رجالرى حيز قبولده اولمغله امرنامه ارسال اولندى ﴿ (ولا يقتل من امنه حر اوحرة ولو فاسقا) او اعمى او فانيا اوصبيا اوعبدا اذن لهما فى القتال (باى لغة كان) الامان (وان كانوا لايعرفونها بعد معرفة المسلمين) ذلك (بشرط سماعهم ذلك من المسلمين فلا امان لوكان بالبعد منهم) ﴾ امانكه كفاردن خوفى ازاله قتغى لغتله اولورسه اولسون كندويه برحرك ويا حره نك هرنقدر فاسق ويا اعمى ويا شيخ فانى ويا كندولرينه قتاله اذن ويريلان صبى عاقل ويا عبد اولورلرسه ده امان ويرديكى كافر بر ويا زياده ويا بر بلده اهاليسنه اولورسه اولسون قتل اولنمز مسلمين اول امانى بلدكدنصكره كندولرى هرنقدر اول لغته عالم اولمزلرسه اولسونلر قتل اولنمزلر مسلميندن اول امانى استماعلرى شرطيله اعدى كندولردن بعيد اولان محلده اولمغله امان مسموعلرى اولمزسه امانه اعتبار اولنمز قتل وسبيلرى حلال اولور واكثرينك سماعى كفايت ايدر امان وامن مصدرلر در ماضيلرى عينك كسريله امن در امانك حكمى كفره نك قتل وسبيى واستغنامدن امنيتلريدر اما يدلرنده اسير اولان مسلمين وذمى اخذ اولنورلر صفتى عقد غير لازمدركه براى مصلحت نقض اولنسه اولنور ﴿ ويصح بالصريح كامنت اولا بأس عليكم وبالكناية كتعال اذ اظنه امانا وبالاشارة بالاصبع الى السماء ﴾ امان امنت ويا لابأس عليكم مثللو امانده صريح اولان لفظلر ايله وتعال كلمه سى كبى كنايه ايله اكر كندولريله امان اولديغنى ظن ايدرسه ومسلمك پارمغيله جانب سمايه اشارتيله كه كويا سمانك تكريسنك

ISTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ذمت وعهدنی سكا ویردم مفادینی بیانله ده صحیح اولور بونلرك امان اولدیغی میانه لرنده معروف ومشهور اولسون ویا اولمسون ﴿ولو نادی المشرك بالامان صح لو ممتنعا وصح طلبه لذراریه لا لاهله﴾ مشرك امان وزنهار چاغردقده اكر ذاتنده دعوی صددنده تسلیمدن ابا وامتناع اوزره ایسه بس مسلمینك اجابتلریله ویا سكوتلریله امان صحیح اولور بركمسه نك كندی ذریتلری ایچون امان طلبی صحیح اولدی واهلی ایچون اولمدی بو مضمون شارح علیه الرحمه دن غلط اوله رق واقع اولدی واشبو غلطك منشئی بحرك ولو طلب الامان لاهله لایكون هو امنا بخلاف ما اذا طلبه لذراریه فانه یدخل تحت الامان عباره سنده شارحك عدم تأملیدر زیرا عبارهٔ مشروحه بركمسه نك اهل وذریتی ایچون جمیعا امان طلبنك صحتنده صریحدر شوقدر واركه نفس امان طلب ایدن كمسه اولكنده كندوسی داخل اولمز ایكنجیده داخل اولور بو ایسه شرحك مفادینك خلافیدر شریف حموی صورتین مشروحتین میانه لرنده فرقده توقف ایلدی یعنی فرق یوقدر دیدی وهندیه ده مرسومدركه كفاردن برطائفه مسلمینه امنونا علی ذرارینا دیوب انلرده امان ویرسه لر كندولری واولادلری واولاد اولاده رجاللری وان سفلوا امان تحتنده داخل اولورلر اولاد اولاد بنات داخل اولمز * كذا فی السیر الكبیر * ینه هندیه صاحبی دیدیكی برجماعت امنونی علی عشرة من اهل بیتی ویا علی عشرة من اهل حصنی دیسه امان كندیله وكندونك ماعداسی طقوزه اولور ایمدی بوكا كوره مسئلتین مذكورتین مابیننده فرق اولمز ﴿ویدخل فی الاولاد اولاد الابناء لا اولاد البنات﴾ اشبو امان خصوصنده اولاده امانده اوغلان اولادلری داخل اولور اولاد بنات داخل اولمز ﴿ولو غار علیهم عسكر آخر ثم بعد القسمة علموا بالامان فعلی القاتل الدیة وعلی الواطئ المهر والولد حر مسلم تبعا لابیه وترد النساء والاموال الی اهلها یعنی بعد ثلاث حیض﴾ كندولرینه امان ویریلان كفارك اوزرینه دیكر عسكر اسلام لغار وشبخون وماللرینی میانه لرنده تقسیمدنصكره مقدمكی امان واقف اولسه لر ایمدی قاتل اولان مسلمك اوزرینه دیت وواطئك اوزرینه مهر مثل اولور وولد باباسنه تبعیتله بلاقیمة حر مسلم اولور ونسا واموال صاحبلرینه رد اولنور كه یعنی اوچ حیض كوردكدنصكره ﴿(وینقض الامام) الامان (لو) بقاؤه (شرا) ومباشره بلامصلحة یؤدب﴾ امانك بقاسنده شر متفهم اولورسه امامه كوره امانی نقض واردر هرنقدر امان كندودن وقوع بولمش ایسه ده ونقض كندولرینه اعلام اولنور وبلا مصلحة وفائدة امانه مباشرت ایدن كمسه اول امانك شرعا منهی عنه اولدیغی معلومی اوله رق اولمشسه تأدیب اولنور واكر بیلمیه رك اولورسه جهلی عذر

اولمغله تأدیب ایجاب ایتمز ﴿(وبطل امان ذمی) الا اذا امر به مسلم شمنی (واسیر وتاجر وصبی وعبد محجورین عن القتال) وصحح محمد امان العبد وفی الخانیة خدمة المسلم مولاه الحربی امان له (ومجنون وشخص اسلم ثمة ولم یهاجر الینا) لانهم لایملكون القتال والله تعالی اعلم﴾ ذمینك واسیرك وتاجرك وقتالدن محجور اولان صبیله عبدك ومجنونك ودار حربده اسلامه كلوب دار اسلامه هجرت ایتمیان شخصك امانلری باطلدر ذمینك مسلمین اوزرینه ولایتی اولمیوب ومعتقدات باطله دن كندولرینه موافقتلری اولمغله عند المسلمین متهم اولدقلرینه بناء الامانله ذمی یه مسلمكه امام امر ایتدیكی وقتده امانی باطل اولمز واسیر وتاجر تحت یدلرنده مقهور ومغلوبلردر وسائر قتاله مالك دكللردر وامام محمد رحمه الله تعالی عبدك امانی صحیحدر دیدی وخانیه ده مسلمك حربی اولان مالكنه خذمتی كندویه اماندر دیو مسطوردر والله سبحانه وتعالی اعلم واستغفر الله العظیم

﴿(باب المغنم وقسمته)﴾

اشبو باب قسمت غنائمه دائر مسائل بیاننده در وقتا كه مؤلف دقت پناه اكرمه الله تعالی فی الجنة مثواه قتال كفاری وآنك منتهی اولدیغی موادعه ومصالحه یی ذكر وبیان ایلدیسه غالبا قتالك كندویه منتهی وموصل اوله جغی قهر وغلبه واستیلا یی بیانه آغاز وشروع ایتدی غنیمت بلامشقة برنسنه یه فوز ووصلتدر ﴿فی المغرب الغنیمة ما نیل من الكفار عنوة والحرب قائمة فتخمس وباقیها للغانمین والفیء ما نیل منهم بعد تخراج وهو لكافة المسلمین﴾ مغربده مبیندركه غنیمت كفار ایله محاربه ده ایكن كندولرندن غلبه وقهر ایله آچقدن اخذ اولنان مالدر بس اخذ اولندقده تخمیس اولنوب خمسی اربابنه اعطا اولندقدنصكره باقیسی غزاة موحدین میانه لرنده بروجه شرعی تقسیم وتوزیع اولنور فیء عشر وجزیه كبی كفاردن بعد الحرب اخذ اولنان شیدر بونده خمس اولمز بلكه كافهٔ مسلمینك مصارفنه صرف اولنور ﴿(اذا فتح الامام بلدة صلحا جری علی موجبه وكذا من بعده) من الامراء (وارضها تبقی مملوكة لهم)﴾ برپادشاه بربلده یی صلحا فتح ایتسه صلحلری نه شرط اوزرینه اولدیسه وكندوسی وكندودنصكره اول محله متصرف اولان امراء شرطلری اوزره كیدرلر تبدیل وتغییر ایده مزلر نقض عهد كبی اولور وارضی كندولرینه مملوكه اولور موجب جمیلك فتحیله در ﴿(ولو فتحها عنوة) بالفتح ای قهرا (قسمها بین الجیش) ان شاء (او اقر

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اهلها عليهـا بجزية) على رؤسهم (وخراج) على اراضيهم والا ول اولى عنـد
حاجة الغـانمين (اواخرجهم منهـا وانزل بها قوما غيرهم ووضع عليهـم الخراج)
والجزية (لو) كانوا (كفـارا) فلو مسلمين وضـع عليهم العشر لاغير ﴾ واكر
امام بر بلده يى غلبـه و قهر ايله فتح ايدرسـه بعد اخراج الخمس اول بلـده يى
ديلرسه عسكره تقسيم ايدر وارا ضيسنه عشر وضـع ايدوب واموالرى دخى بين
الغـانمين تقسـيم اولنور وياخود اول بلده ده اهـاليسى رؤسـلرى اوزرينه
جزيه وارا ضيلرينه خراج وضعيله اقرار واقامه اولنورلر بوارض بين المقـاتلين
وقف اولمش كبى اولور ميانه‌لرنده تقسـيم اولنمز غانمين ايچون احتيـاج
وضرورت اولـورسـه اولكى شـقكـه جيـوشه تقسـيم اولى در وياخود
اهـاليسـنى بلـده دن اخراج وغيرى كمسـه لرى آنده اسكـان واكـر
اهـالى كـافرلر ايسـه اوزرلرينـه خـراج وجزيه وضـع ايدر
واكراهاليسى مسلمين اولورلرسـه اوزرلرينه انجق عشر وضع اولنورابتداء وضع
مسلمين اوزرينه اولمغله ﴾(وقتل الاسـارى) انشاء ان لم يسلموا (اواسترقهم
اوتركهم احراراذمة لنـا) الا مشركى العرب والمرتدين كما سيجئ ﴾ امام ديلرسه
اسـيرلرى قتل ايدر اكر اسلامى قبول ايتمزلرسـه وياسترقاق ايدر ويابزلره خراج
كذاراهل ذمت احرار اوله‌رق كـندولرنى ترك ايدر واسـلاملرى قبل الاخذ
اولمزسـه اسـترقاقلرينه مانع اولمز ذمة لنـا كلامنك معنـاسى جزيه وخراج حقمز
كندولرينك اوزرلرينـه واجب ديمك ذمت حق عهد وامان معنـاسـنه‌در بوكا
كوره كندولرينـه اهل ذمت اطلاقى مسلمينك عهد وامانلرى تحتنده دخوللرينه
مبنى اولور الاعرب طـائفه‌سـندن اولان مشركلر ايله مرتدلر اهل ذمت اوله‌رق
ترك اولنمز نتكم قريبـا فصـل الجزية‌ده كلوركه عرب حقنده معجزهٔ نبـوى پك
ظـاهر وباهر اولمغـله كندولردن ومرتدينـدن انجـق اسـلام وياسيف قبول
اولنور واوزرلرينـه غالب اولندقده نسـا وصبيانلرى فئ اولور ﴾(وحرم منهم)
اى اطلا قهم مجـانا ولو بعد اسـلامهم ابن كمال لتعلق حـق الغانمين وجـوزه
الشـافعى رحمه الله تعـالى لقوله تعـالى فامامنا بعد وامافداء قلنـا نسخ بقـوله
تعـالى فاقتلوا المشركين حيث وجدتموهم شرح مجمع ﴾ وكفـاره غالب اولوب
كندولرى اسـير اولدقـدنصكره منكه كندولرنى مجـانا اطلا ق وتخليهٔ سبيل
هرنقدر اسـلاملرندنصـكره اولورسـه‌ده حرام اولدى غانمينك حقـلرى تعلق
ايتمكين امام شـافعى رحمه الله تعـالى فاما منابعد واما فداء آية كريمه‌سنك مقتضاسى
اوزره منى تجويز ايلـدى زيرا آيتكـريمه‌ده الله جليـل بزه كيفيت قتـالى
تعليم وكفار ايله ابتـداء ملاقاتده ضرب رقابله قتل واكثار قتل وغلبه دنصكره

ربط حبال ايله اسرو بعد الاسر حكم شرعى مجانا ويا اخذ فدا ايله سـبيللرين
تخليه در ديو تفهيم ايلـدى بزلر امام شـافعى يه آية كريمهٔ مشروحـه { اقتلوا
المشركين حيث وجدتموهم } نظم منيفيله نسخ اولنـدى ديو جواب ويريرز منله
فدا مكهٔ مكرمه‌ده نازله اولان سـورهٔ محمدده در آية سـيف ايسـه اندنصكره
نازله اولان براءة سوره‌سـنده‌در ويوم بدرده اخذ فدالرى اوزره رسـول الله
صلى الله تعـالى عليه وسـلم { لولا كتاب من الله سـبق لمسكم فيما اخذتم عذاب
عظيم } نظم مجيـديله معاتب حتى بو آية كريمه نازله اولدقده ابو بكر رضى الله
تعـالى عنهله رسـول الله صلى الله تعالى عليه وسلم جلوس وبكا بيوروب ديديكه
اكر بوعذاب نازل اوليدى آندن حضرت عمردن غيرى براحد خلاص اولمزدى
زيرامشـار اليه اخذ فدايه رضا ويرممش ايدى ﴾(و) حرم (فداؤهم) بعد تمام
الحرب اما قبله فيجوز بالمـال لا بالاسـير المسلم درر وصدر الشريعة وقالا يجوز
وهو اظهر الروايتـين عن الامام شمـنى واتفقوا انه لايفـادى بنسـاء وصبيا ن
وخيل وسـلاح الا الضرورة ولا باسيراسلم بمسلم اسيرالا اذا امن على اسـلامه ﴾
حرب اوزارينى وضع يعنى اهل غزا سـلاحلرينى نزعـله محاربه اتمـام ورفع
اولنـدقدنصكره فدا كه كفاردن برازمال اخذ ايدوبده اسـيرلرين صاليويرمك
شرعا حرام اولدى اما حربك تمامنـدن مقدم مالله فدا جائز اولور اسـير اولان
مسلمله اولمز امامين رحمهما الله تعـالى جائز اولور ديديلر بوامام اعظم رحمـه الله
تعـالى دن اظهر روايتيدر ائمهٔ ثلاثه‌ده بو قوله ذاهبلردر زيرا تخليص مسلم كافر
قتلندن اولى در مسلمك حرمتى عظيمه‌در فقهااتفاق ايتديلركه نسـاوصبيان وفرس
وسلاح مقابله سـنده كفاردن فدا جائز دكلـدر زيرا صبيان بالغ اولوب مقاتله
ايدرلر ونسـوانلرندن تنا سـل اولور وكندولردن اخذ اولنـان فرس وسـلاح
مقابله سـنده فدا اخـذ ايدوب آنلرى كندولرينـه ويرمكده كندولرينـه تقويه
اولور والاضرورتده اولور دخى اسلامى قبول ايدن اسـير ايله ذاتنده مسلم
اسـيرى فدا جائز دكلدر الا كندونك اسـلامنه امنيت حاصـله اولوب كـندى
رضا سـيله فدا سيله اولور ﴾(و) حرم (ردهم الى دارهم) ثابت فى نسخ
الشرح تبعـا للدرر دون المتن تبعـا لابن كمال للعـلم به من منـع المن بالاولى ﴾
وكندولرينى دارلرينه رد حرام اولدى اشـبو وحرم ردهم الخ عبـاره سى درره
تبعيتله شرحك نسخه‌لرنده ثابتـدر ابن كماله تبعـا متنكنده ثابته دكلدر زيرا
سابقده منك منعندن بوكا علم بالطريق الاولى حاصلدر زيرا من كافرى كندودن
برنسـنه اخذ نسزترككدر امدى بو حرام اولنجق ردك حرمتى پك ظـاهره اولور
﴾(و) حرم (عقر دابة شـق نقلهـا) الى دارنا (فتـذبح وتحرق) بعـده

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اذ لايعذب بالنار الاربها ﴾ دار اسلامه نقلنده عسرت ومشقت اولان دابه‌يى
سكرليوب آيقلرندن سيقله يارملق مثله قبيلندن اولمغله حرام اولدى بلكه
ابتدا ذبح اولنوب بعده حرق اولنور قبل الذبح حرق اولمديغى نار ايله عذاب
انجق الله عظيم الشانه خاص اولديغنه مبنيدر بخارئ شريفده فانه لايعذب بها
الا الله وارددر ﴿ (كما تحرق اسلحة وامتعة تعذر نقلها) ﴾ نتكم نقلى متعذرومتعسر
اولان سلاحلر ومتاعلر حرق بالنار اولديغى كبى ﴿ (وما لايحرق منها) كحديد
(يدفن بموضع خفى) وتكسر آوانيهم وتراق ادهانهم مغايظة لهم ﴾ ودمور كبى
حرق شانندن اولميان شيلر كندولرينه غيظا بر كزلو محلده دفن اولنور
وآنيه‌لرى كسر وياغلرى اراقه اولور ﴿ (ويترك صبيان ونساء منهم شق اخراجها
بارض خربة حتى يموتوا جوعا) وعطشا للنهى عن قتلهم ولا وجه الى ابقائهم ﴾
وصبيان ونسالرينى قتلدن نهى وارد اولمغله كندولرندن اخراجنده مشقت
اولانلر آج وصوسز هلاك اولسونلر ايچون خرابه بر محلده ترك اولنور زيرا صبيانلرى
بالغ اولوب حربه مقتدر اولوب ونسوانلرندن تناسل ملحوظ اولمغله ابقالرنده
وجه اولمدى ﴿ (وجد المسلمون حية اوعقربا فى رحالهم ثمة) اى فى دار الحرب
(ينزعون ذنب العقرب وانياب الحية) قطعا للضرر عنا (بلا قتل) ابقاء للنسل
تاتارخانيه ﴾ مسلمين دارحربده كفارك يوكارنده يلان وعقرب بولسه‌لر
بزلردن ضررى دفع ايچون آنلرك نسللرينى ابقا ايچون بلاقتل عقربك قويروغنى
وحيه‌نك دشلرينى چيقاررلر يعنى عدم قتل مندوبدر واجب دكلدر ﴿ وفيها
مات نساء مسلمات ثمة واهل الحرب يجامعون الاموات يحرقن بالنار ﴾ تاتار
خانيه‌ده مسطودر كه كافرستانده مسلمه اولان نسوان وفات ايدوب وكفارك
امواتله مجامعتلريده محقق اولسه اول ميتلر نار ايله احراق اولنورلر اكر مدفونه
ومتفسخه دكللرسه (ولاتقسم غنيمة ثمة الا) اذا قسم عن اجتهاد اولحاجة
الغزاة فتصح او (للايداع) فتحل اذالم يكن للامام حمولة فان ابوا هل يجبرهم
باجر المثل روايتان فاذا تعذر فلو بحال لوقسمها قدر كل على حمله قسم
بينهم والا فهو مما شق نقله وسبق حكمه ﴾ دارحربده مال غنيمتى تقسيم صحيح
اولمز الا غانمينه مصلحت ومنفعت تقسيمده اولديغنى امام رأى واجتهاد ايدرسه
وياعسكرك اكا احتياجى اولورسه مثلا ثوبه وياسلاحه احتياج كبى ايمدى
الضرورات تبيح المحظورات فحواسى اوزره تقسيم صحيح اولور وياخود امامك
مال غنيمتى تحميل ايده جك حيوانى اولمزسه على وجه الايداع تقسيم ايدرده
ايمدى غزاته حلال اولور هرنقدر صحيح اولمزسه‌ده ايمدى امامك حموله‌سى
اولمديغنه نظر اعسكر مال غنيمتى تحميلدن ابا وامتناع ايتسه‌لر سرعسكر

كندولرينه اجر مثليله تحميله جبر ايدرمى بس بونده ايكى روايت واردر سير
كبير روايتنده جبر ايدر صغير روايتنه كوره ايتمز ايداع ايچون قسم متعذر اولورسه
ايمدى تقسيم اولنديغى تقديرجه غزاتك هر برلرى كندى يوكلرينى قالدرمغه قادر
اولورلرسه ميانه‌لرنده تقسيم اولنور واكر هر برلرى كندى حملنى قالدرمغه
مقتدر اولمزلرسه بس نقلنده مشقت اولمش اولور آنكده حكمى ماسبقده مرور
ايتديكه سبايا مشى ايدرلر واكر قادر اولمزلرسه رجاللرى قتل اولنوب نسوان
وصبيان وشيوخلرى آچ وصوسز هلاك اولسونلرديو ارض خاليه‌ده ترك اولنورلر
﴿ (ولم تبع) الغنيمة (قبلها) لاللامام ولا لغيره يعنى للتمول اما لو باع شيئا
لطعام جاز جوهرة (ورد) البيع (لووقع) دفعا للفساد فان لم يمكن رد ثمنه
للغنيمة خانيه ﴾ امام وياغزاة مال غنيمتى تمول وتملك ايچون قبل القسمة بيع
ايده‌مزلر حقنده نهى وارد اولمغله اما طعام ايچون مال غنيمتدن برمقدار شى بيع
اولنسه جائزدر لكن بو غزاة حقنده ظاهردر اما سرعسكرك بيعى مثلا تخفيف
حمل مثللو برمنفعت ومصلحت ايچون اولورسه صحيحدر واكر بيع جائز اولميه‌رق
وقوع بولورسه دفعا للفسادردوفسخ اولنور واكر فسخى ممكن اولمزسه مال
غنيمته ضم اولنه رق ثمنى رد اولنور ﴿ (ومدد لحقهم ثمة كمقاتل لاسوقى)
وحربى اومرتد اسلم ثمة (بلا قتال) فان قاتلوا اشاركوهم ﴾ دارحربده
عساكر منصوره‌يه امداد ايچون كندولرينه صكره لاحق وواصل اولان
مجاهدين غنيمته استحقاقده مقاتلين كبيلردر وقتال ايتميان سوقيكه تجار واول
اسلامله مشرف اولان حربى ويامرتد مقاتل كبى دكلدر كندولرينه برشى
ويرلمز واكرمز بورلر عساكر ايله معا مقاتله ايدرلرسه كندولريله شريك اولورلر
﴿ (ولامن مات ثمة قبل قسمة اوبيع و) لومات (بعد احدهما ثمة او بعد
الاحراز بدار نايورث نصيبه) لتأكد ملكه تتارخانية ﴾ دخى مال غنيمت تقسيم
ويابيع اولنمزدن مقدم عازم خلد برين اولان كمسه ايچونده غنيمتدن حصه يوقدر
امادارحربده تقسيم ويابيع دنصكره ويادار اسلامده مال احراز وحفظ
اولندقدنصكره وفات ايدرسه ملكى تأكد ايتمكله متوفانك نصيبى ورثه سينه انتقال
ايدر وفاتى دارحربده اولسون ويادار اسلامده اولسون ﴿ وفيها ادعى
رجل شهود الوقعة وبرهن وقد قسمت لم تنقض استحسانا ويعوض بقدر حظه
من بيت المال ﴾ تاتارخانيه‌ده مرسومدر كه بركمسه مال غنيمت تقسيم
اولندقدنصكره وقعه وغزايه شهود وحضورنى ادعا واقامهٔ بينه ايتسه
استحسانا تقسيم سابق نقض اولنمزنهايتى كندويه حصه‌سى مقدارى بيت
المالدن عوض ويريلور ﴾ ومافى البحر من قياس الوقف على الغنيمة رده

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

فی النهر وحررناه فی الوقف ﴾ بحرده ذکر اولنان وقفی غنیمته قیاس ایدوب
ارباب استحقاقدن برکسه غلهٔ وقف وجوده کلوب متولی کندویه حفظ وضبط
ایتدکدنصکره قبل القسمة وفات ایتسه نصیبی میراث اولور آنده حق تأکد ایتدیکنه
بناً نتکیم مال غنیمت بعد الاحراز حق تأکد ایتمکله غانمینه مال اولوب میراث
اولدیغی کبی مفادی صاحب نهر رد ایتدیکه دررده مذکوردر که امام ومؤذن
وقفدن وظیفه‌لرینی اخذ ایتمدین وفات ایتسه‌لر صله قبیلندن اولمغله انجق قبض ایله
مالك اولدقلری ایچون وظیفه‌لری ساقط اولور بوکا کوره وقفی غنیمته قیاس صحیح اولمز
لکن متأخرین قوللری اوزره اجرت اولورسه ساقط اولمز متولی احراز ایتسون ویا ایتمسون
ومیراث اولور شارح رحمه الله تعالی دیر که بو مضمونی بز وقف بحثنده
ذکر وتحریر ایلدك ﴾ (ولهم) ای للغانمین لاغیر (الانتفاع فیها) ای
فی دارالحرب (بعلف وطعام وحطب وسلاح ودهن بلاقسمة) اطلق الکل
تبعا للکنز وقید فی الوقایة السلاح بالحاجة وهوالحق وقید الکل فی الظهیریة
بعدم نهی الامام عن اکله فان نهی لم یبح فینبغی تقیید المتون به (و) بلا (بیع
و) بلا (تمول) ﴾ انجق غنیمته مستحق اولان کمسه‌لره بلاقسمة وبیع
وتمول دار حربده بولنان علف وطعام وحطب وسلاح ویاغله انتفاع واردر
وکندولریله معا بولنان عبد ونسا وصبیانلریده کندولری حکملرنده‌در سائر
تجار امثالی کمسه‌لره برشی اخذی جائز دکلدر وطعام اکل ایچون حاضرلنمش
اولسون ویا اولمسون امدی مثلا قیونی ذبح کندولرینه جائزدر شوقدر وارکه
دربلرینی مال غنیمته ادراج ایدرلر مصنف والاجناب مزبورلر ایله انتفاعی
کنز کبی علی وجه الاطلاق بیان ایلدی وقایه صاحبی سلاحی احتیاجله تقیید
ایتدیکه احتیاجلری وار ایسه استعمال ایدرلر یوقسه اخذلری جائز دکلدر
دیمك وحق اولانده بودر ظهیریه‌ده کلیسنی امامك عدم نهیله قیدلدی امدی
نهی صورتنده انتفاع مباح اولمز ومتونده بونکله تقیید مناسبدر لکن
بو عسکرك مأکولات ومشروباته ضرورت واحتیاجلری اولمدیغنه نظرادر
حاجت مس ایتدکده نهیه عمل اولنمز ﴾ فلو باع رد ثمنه فان قسمت تصدق به
لوغیر فقیر ومن وجد مالایملکه اهل الحرب کصید وعسل فهو مشترك فیتوقف
بیعه علی اجازة الامیر فان هلك اوالثمن انفع اجازه والارده للغنیمة بحر ﴾ امدی
غزاة مزبورلردن برنسنه‌یی بیع ایتسه ثمننی مال غنیمته رد ایدر واکر مال غنیمت
تقسیم اولنمش اولورسه اخذ ایدن فقیر دکلسه تصدق ایدر غزاتدن برکسه بری
ویا بحری صید وعسل امثالی اهل حربك مالك اولمدیغی برنسنه‌یی بولسه
اولشی کندیله سائر عسکر میانه‌لرنده مشترکدر امدی آنی کندونك بیعی

امیرك اجازتنه توقف ایدر پس مبیع هلاك اولوب ویا ثمن انفع اولورسه امیر
بیعه اجازت ویرر وثمنی بین الغانمین تقسیم ایدر یوقسه بیعی فسخ وآنی غنیمته
ادخال ایدر ﴾ (وبعد الخروج منها لا) الا برضاهم ﴾ دار حربده عسکرك
خروجندنصکره مزبورلردن برنسنه ایله انتفاعلری جائز دکلدر انجق کندولرك
رضالریله اولور هرکسك حقی تأکد ایتمکله حتی میراثده اولور ﴾ (ومن اسلم
منهم) قبل مسکه (عصم نفسه وطفله وکل مال معه) فان کانوا اخذوا احرز
نفسه فقط (او اودعه معصوما) ولوذمیا فلو عند حربی ففئ کما لو اسلم
ثم خرج الینا ثم ظهرنا علی الدار فماله ثمة فئ سوی طفله لتبعیته ﴾ کفاردن
برکمسه امساك واسیر اولنمزدن مقدم شرف اسلامله مشرف اولسه کندی
نفسنی وطفلنی وکندیله برابر اولان ویا معصوم الدم اولان کمسه‌نك عندنه ایداع
اولنان هربر مالنی حفظ وخلاص ایدر معصوم مزبور هر نقدر ذمیده اولورسه
اولسون واکر کندولرینك اسلاملرندن مقدم طفلیله مالی اخذ اولنمش اولورسه
فقط کندی نفسنی قورتارمش اولور امدی مالی حربی کفره سنك عندنده
ودیعه اولورسه فئ اولورید محترمه‌ده اولمغین نتکیم برکمسه دار حربده
اسلامه کلوب بعده بزلره خروج ایدوب دار اسلامه کلدکدنصکره بزلر کندولرینك
مملکتلرینه غالب اولدقده طفلی اسلامده کندویه تابع اولمغله آنك ماعداسی
مال واشیاسی فئ اولدیغی کبی الاید محترمه صاحبی اولان مسلمه ذمی عندلرنده
ودیعه اولان مالی فئ اولمز ﴾ (لا ولده الکبیر وزوجته وحملها وعقاره وعبده المقاتل)
وامته المقاتلة وحملها لانه جزؤ الام ﴾ مسلم مزبورك بیوك ولدی وزوجه‌سی
وحمل وعقاری واسلامله مقاتله ایدن عبدی وجاریه‌سی وحملی اناسنك جزئی
اولمغله بونلر کندویه تابع اولمغله بونلری خلاص ایده‌مز ﴾ (حربی
دخل دارنا بغیر امان) فاخذه احدنا (فهو) ومامعه (فئ) لکل المسلمین سواء
(اخذ قبل الاسلام اوبعده) وقالا لآخذه خاصة وفی الخمس روایتان قنیة ﴾
امانسز دار اسلامه دخول ایدوب وکندوبی بزدن بریمزك اخذ واسیر
ایتدیکی حربی وکندیله برابر اولان مال جمیع مسلمین ایچون فیئدر کرك
اسلامدن مقدم اخذ اولنسون وکرك صکره امامین فقط اخذ ایده‌نه فیئدر
دیدیلر واندن خمس افرازنده ایکی روایت واردر ﴾ (وفیها استأجره لخدمة
سفره فغزا بفرس المستأجر وسلاحه فسهمه بینهما الا اذا شرط فی العقد انه للمستأجر ﴾
قنیه‌ده مذکوردرکه برکمسه سفرنده کندویه خدمت ایچون برکمسه‌یی
استیجار ایلیوب وآنك فرسیله وسلاحیله غزا ایتسه پس اول غازینك سهمی
مستأجر ایله مشترکدر یوق جمله‌سی مستأجر ایچون اولمغی اصل عقدده شرط
ایتدیسه آنك اولور والله سبحانه وتعالی اعلم واستغفرالله العظیم

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

﴿فصل فى كيفية القسمة﴾

وقتاكه مصنف والاجناب عليه رحمة الملك الوهاب احكام غنيمتى بيان ايتديسه تقسيمنك بياننه آغاز وشروع ايتدى وتقسيمده هر نقدر احكامندن ايسه ده مباحث وشعبى كثيره اولمغله كندى ايچون على حدة مستقل فصل تعيين اولندى قسمت نصيب شايعى معين بر محلده قيلمقدر ﴿(المعتبر فى الاستحقاق) لسهم فارس وراجل (وقت المجاوزة) اى الانفصال من دارنا وعند الشافعى وقت القتال﴾ عساكر اسلاميه دن فرسان ويياده سهمه استحقاقلرنده اعتبار دار اسلامدن مفارقتلرى وقتنه در امام شافعى رضى الله عنه نزدنده اعتبار وقت قتاله در ﴿(فلو دخل دار الحرب فارسا فنفق) اى مات (فرسه استحق سهمين ومن دخل راجلا فشرى فرسا استحق سهما)﴾ فيچان بركسه دار حربه آتلو اوله رق دخول ايدوب صكره فرسى هلاك اولسه ايكى سهمه مستحق اولور برى فرسنه و برى كندونه در واكر پياده اوله رق دخول ايدوب بعده بر فرس اشترا ايتسه بر سهمه مستحق اولور ﴿(ولا يسهم لغير فرس واحد) صحيح كبير (صالح لقتال) فلو مريضا ان صح قبل الغنيمة استحقه استحسانا لالو مهرا فكبر تاتارخانيه وكان الفرق حصول الارهاب بكبير مريض لا بالمهر﴾ قتاله صلاحيتى اولان صحيح وكبير بر رأس فرسك غيرى فرس ايچون غنيمتدن سهم ونصيب يوقدر امدى مريض اولوب مال غنيمت اخذندن مقدم صحت بولورسه سهمنه استحسانا مستحق اولور واكر حين دخولده طاى اولوب دار حربده طول مكث سببيله بيويوب كندى ايله قتاله صالح اولورسه سهمه مستحق اولمز ميانه لرنده فرق كبير مريضله ارهاب عدو اولوب صغير طايله اولمقدر ﴿ولو غصب فرسه قبل دخوله اوركبه آخر او نفر ودخل راجلا ثم اخذه فله سهمان لالو باعه ولو بعد تمام القتال فانه يسقط فى الاصح لانه ظهر ان قصده التجارة فتح واقره المصنف لكن نقل فى الشرنبلالية عن الجوهرة والتبيين ما يخالفه﴾ بر غازى نك فرسى دار حربه دخولندن مقدم غصب اولنوب ويا بر آخر كمسه بينوب ويا فرار ايدوب كندوسى راجلا يوريه رك دار حربه دخول ايدوب بعده فرسنى اخذ ايلسه كندى ايچون ايكى سهم واردر اما فرسنى بيع ايدرسه ايكى سهمه مستحق اولمز هر نقدر بيعى قتالك تماميندنصكره اولور سه ده امدى قول اصحده فارسك قصدى تجارت اولديغى ظاهر ونمايان اولمغله

فرسك سهمى ساقط اولور فتح قديرك مفادى بودر وبونى مصنفده اقرار ايلمدى لكن شرنبلاليه ده جوهره ايله تبييندن بوكا مخالف مضمون نقل اولنديكه قتالدن فراغدنصكره فارس فرسنى فروخت ايدرسه اتفاقا سهمى ساقط اولمز لكن اصل فتحك مفاديده بودر بوكا كوره نقلده مصنف مرحوم غلط ايتمش اولور واستدراك محلى اولمز ماسبق ايده كى قنيه بوخصوصه اشارت اولمق كرك ﴿وفى القهستانى لو باعه فى وقت القتال فراجل على الاصح وبعد القتال فارس بالاتفاق انتهى فتنبه واحفظ هذه القيود خوف الخطأ فى الافتاء والقضاء﴾ قهستانيده مسطوردركه فارس قتال هنكامنده فرسنى بيع ايدرسه قول اصحده راجل عد اولنور واكر بعد الفراغ بيع ايدرسه اتفاقا فارسدر بونقلده مصنفك خطاسنه اشارت واردر واشبو قيود مشروحه لر اوجه حفظ وضبط اولنمق لازمدركه حتى افتا وقضاده خطا خوفى اوليه ﴿(ولا) يسهم (لعبد وصبى وامرأة وذمى) ومجنون ومعتوه ومكاتب (ورضخ لهم) قبل اخراج الخمس عندنا (اذا باشروا القتال او كانت المرأة تقوم بمصالح المرضى) اوتداوى الجرحى (اودل الذمى على الطريق) ومفاده جواز الاستعانة بالكافر عند الحاجة وقد استعان عليه الصلاة والسلام باليهود على اليهود ورضخ لهم﴾ مجاهدين ميانه لرنده بولنان عبد وصبى وعورت وذمى ومجنون ومعتوه ومكاتب ايچون غنيمتدن سهم يوقدر لكن حنفيه نزدنده من بعد بونلر قتاله مباشرت ايدرلرسه ويا خود عورت خسته لره خدمت ويا يارهلولره مداوات ايدرسه ويا ذمى طريقه دلالت ايدوب رهنمالق ايدرسه امدى غنيمتدن خمس اخراج اولنمزدن مقدم كندولرينه بر مقدار عطيه اعطا اولنور بس بوندن فهم اولنان لدى الحاجة كافر ايله استعانه نك جوازيدر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم خيبر يهودلرينه غزالرنده مدينهء منوره يهودلرندن اون قدر كمسه ايله استعانه وغزا بيوروب وكندولرينه مال غنيمتدن بر مقدار شى احسان ايتديلر ﴿(ولا يبلغ به السهم الا فى الذمى اذا دل) فيزاد على السهم لانه كالاجرة﴾ ومن بعد بونلره اعطا اولنان مبلغ سهم مجاهدينه ابلاغ اولنمز الا ذمى عسكره دلالت و رهنمالق ايدرسه بوتقديرجه مسفورك كى اجرت كبى اولمغله سهمك اوزرينه زياده قيلنور ﴿(والبراذين) خيل العجم (والعتاق) بكسر العين جمع عتيق كرام خيل العرب والهجين الذى ابوه عربى وامه عجمية والمقرف عكسه قاموس (سواء)﴾ واشبو سهم خصوصنده براذينكه عربك ماعداسنك پك صوى و يوكرك اوليان سمز خارجى باركيرلرى وعينك كسريله عتاقكه عتيقك جمعيدر عرب آتلرينك پك صوى وصبار فتار اولان كحيلان ونجلى اسبلرى

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

وهجينكه دوه قسمندن باباسی عرب واناسی عجم ومحسن وزننده مقرفكه بونك
عكسيدر بونلرك جمله سی غنيمتدن حصه دار اولمقده برابرلردر عرب آتلری
طلب وهربده هرنقدر پك اعلالر ايسه‌ده روم ايلی وبوسنه باركيرلريده توانا
وملايملر اولمغله ايشه پك يرارلر { ومن رباط الخيل } نظم مجيدنده خيل مطلق
اولمغله جمله سنه شاملدر وآية كريمه‌ده ارهاب جنس خيله مسنددر
﴿(لا) يسهم (للراحلة والبغل) والحمار لعدم الارهاب﴾ وراحله كه دوه‌دن
ديشی ويا اركك بينيلان وقاتر ومركب انواعندن ارهاب اولمغين بونلره
غنيمتدن سهم وحصه اولمز وبونلر ايله قتال اولمز ورسول الله صلی الله تعالی
عليه وسلمك غزواة مباركه‌لرنده بونوع حيوانلر بولنوردی آنلره غنيمتدن
حصه افراز بيورمديلر ﴿(والخمس) الباقی يقسم اثلاثا عندنا
(لليتيم والمسكين وابن السبيل) وجاز صرفه لصنف واحد فتح وفی المنية
لوصرفه للغانمين لحاجتهم جاز وقد حققته فی شرح الملتقی﴾ باقی قلان
برخمس عندالحنفيه يتيمكه باباسی اولميوب وبلوغه رسيده اولميان ولد
ومسكين وابن السبيل ايچون اوچ قسم قلنور يعنی مغنمدن باقی خمسكه
مصرف معدن وركاز مثللو مز بورلردن محتاجيندر فقط برينه ده صرف
اولنسه‌ده اولور ومنيه‌ده عسكرك محتاجلرينه‌ده صرف اولنسه جائزدر
ديو مصرحدر وبو بحثی ملتقی شرحنده شارح رحمه الله تعالی تحقيق وبيان
ايتدك دير ﴿(وقدم فقراء ذوی القربی) من بنی هاشم (منهم) ای من
الاصناف الثلاثة (عليهم) لجواز الصدقات لغيرهم لالهم (ولاحق
لاغنيائهم) عندنا﴾ صدقات اخذی بنی هاشمك غيری‌يه جائز اولوب
كندولرينه اولمغين اصناف ثلاثهٔ مشروحه‌دن اولان بنی هاشمك رسول الله
صلی الله تعالی عليه وسلمه قرابت صاحبی فقرالری سائرلرينك اوزرلرينه تقديم
اولنورلر بزه كوره اغنيالری ايچون خمسدن حق يوقدر امدی بنی هاشمدن
محتاج اولان يتيم ومسكين وابن السبيل سائر محتاجدن اولی درلر معلوم اولسونكه
سلطان سرير هردوسرا عليه افضل التحايا محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب
بن هاشم بن عبد منافدر بس اشبو عبد منافك درت اوغلو وار ايدی هاشم
وعبدالشمس ومطلب ونوفل وقتاكه رسول الله صلی الله تعالی وسلم غنايم خيبری
مجاهدين ميانه‌لرنده تقسيم بيوردقده خمسنی ذوی القربادن بنی هاشمله بنی المطلب
ميانه‌لرنده تقسيم وتوزيعله كندولرينی سائرلرندن ممتاز ومستثنا قلديلر امدی
حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه عبدالشمس اولادندندر وجبير بن مطعم
رضی الله تعالی عنه نوفل اولادندن اولمغله بيورديلركه يا رسول الله اشبو بنی

هاشمك فضل ورجحانلرين انكار ايتميوزكه الله جليل سزلری كندولرندن قيلدی
واشبو بنی مطلب قرنداشلريمزك حال وشانلری ندركه آنلره‌ده خمس ذوی القربادن
اعطا واحسان بيوردپكز ده بزلری ترك ايتديكز حالبوكه قرابتلريمز بردر بس
رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم سعادتله بيورديلركه تحقيقا بزلر وبنو المطلب
كرك زمان جاهليتده وكرك حالا اصلا بربريمزدن مفارقت ايتمدك جمله من شیء
واحد منزله‌سنده اولدق زيرا رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم بنی هاشمدن بعث
اولندقده قريش حسد ايتمرله ميانه‌لرنده عهد وميثاق ايتديلركه بنی هاشمله مجالسه
ومكالمه ايتميه‌لر حتی كندولرينه حضرت محمد عليه الصلاة والسلامی ويروب
وكندولری آنی قتل ايتمدكجه امدی بنی هاشمده رسول الله صلی الله تعالی عليه
وسلمه نصرت ومعاونت اوزره معاهده وموافقه ايتدكلرنده بنو نوفل ايله بنو عبد الشمس
قريشه وبنو المطلب بنو هاشمه موافقت ايتديلر واوچ سنه قدر رسول الله صلی الله
تعالی عليه وسلمله چوق مضايقه‌يه دوچار اولديلر بنا برين { هل جزاء الاحسان
الا الاحسان } منطوقنجه بنی المطلبه مواسات بيورديلر ﴿ وما نقله المصنف
عن البحر من ان ما فی الحاوی يفيد ترجيح الصرف لاغنيائهم نظر فيه فی النهر﴾
مصنف والا جنابك بحردن نقلا حاوی القدسيه‌ده‌كی وعن ابی يوسف الخمس
يصرف الی ذوی القربی واليتامی والمساكين وابن السبيل وبه نأخذ انتهی مضمونی
ذوی القربانك اغنيالرينه صرفك ترجيحنی افاده ايدر لكن نهرده مضمون
مشروحی رد ايتديكه اول فقط ذوی القربايه اعطايی ترجيح ايدر نهايتی فقر
اشتراطندن سكوت اولنمش اولدی اولده ظهورينه مبنيدر ﴿(وذكره تعالی
للتبرك) باسمه فی ابتداء الكلام اذ الكل لله﴾ { واعلموا انما غنمتم من شیء فان لله
خمسه } نظم كريمنده الله جليلك ذكری ابتدای كلامده اسم شريفله تبرك وتيمن
ايچوندر يوقسه جمله‌سی ذات جليل ايچوندر عامهٔ اصحاب قوللری بودر مفسريندن
مجاهد وعطا وابو سعيد البردعی خمسك مسجد حرامك عمارتيچون اولمسنه
قائللردر ﴿(وسهمه عليه الصلاة والسلام سقط بموته) لانه حكم علق بمشتق
وهو الرسالة (كالصفی) الذی كان عليه الصلاة والسلام يصطفيه لنفسه﴾
رسول اكرم ونبی افخم صلی الله تعالی عليه وسلمك دار بقايه تشريفلريله
خمسدن اولان سهم ساميلری ساقط اولدی زيرا اشبو خمسك كندولرينه
تخصيصی مشتقكه رسالتدر تعليق اولنان برحكمدر امدی بوكا استحقاقلری
رسالتلری سببيله اولمغله وموتلريله رسالتلری هرنقدر منقطع اولمزسه‌ده لكن
رسول اوله‌رق كندولرندن صكره براحدك كندولرينه خلف اولمسی اولمغين
كويا مأخذ اشتقاق اولان رسالت علتی منتفيه اولمش اولدی نتكم مال غنيمتدن

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

قبل القسمة واخراج الخمس رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك كندى
نفس كريمه لر ايچون اصطفا واختيار بيورديغى فرس وسيف ودرع امثالى
شيلرك كندولرندنصكره سقوطى كبى بو مثللو شيلرى خلفا اخذ ايتمديلر * واز واج
مطهراتدن صفيه رضى الله تعالى عنها اشبو صادك كسرى ويا فتحيله وياك
تشديديله صفى دن ايدى ﴿ (ومن دخل دارهم باذن) الامام (او منعة)
اى قوة (فاغار خمس) مااخذو الانه غنيمة (والالا) لانه اختلاس وفى المنية
لودخل اربعة خمس ولو ثلاثة لا قال الامام مااصبتم لا اخمسه فلو لهم منعة
لم يجز والاجاز ﴾ بركسه امامك اذنيله وياقوت وشوكت صاحبى عسكر ايله
دارحربه دخول وكندولرينه اغاره وشبخون ايتسه امدى اخذ ايتدكلرى مال
كندولرندن قهر وغلبه ايله اخذ اولنمغله مال غنيمت اولمغله تخميس اولنور
خمس انجق قهرا اخذ اولنان مال غنيمتده اولور اختلاس وسرقت وجهيله
اخذ اولنان مالده اولمز واكر دخول بروجه غلبه اولمزسه
تخميس اولنمز ومنيه ده مرسومدركه درت عدد كمسه دارحربه
دخول ايدرسه اخذ ايتدكلرى نسنه تخميس اولنور اوچ اولورلرسه اولنمز
برامام براز مسلمينه كفاردن اخذ ايتديككز مالى تخميس ايتمم ديسه ايمدى
آنلر ايچون قوت وقدرت اولورسه خمسى امامك اسقاطى جائز اولمز واكر كندولرى
ايچون قهر وغلبه اولان عسكر اولمزلرسه ايمدى امامك اسقاطى جائز اولور
﴿ (وندب للامام ان ينفل وقت القتال حثا) وتحريضا (فيقول من قتل
قتيلا فله سلبه) سماه قتيلا لقربه منه (اويقول من اخذ شيئا فهوله)
وقديكون بدفع مال اوترغيب مال ﴾ مجاهدين مسلمينى غزايه حث وتحريضكه
قندبروب وتشويق ايچون حين قتالده امامه كوره تنفيل مندوبدر يعنى هركيم
بركافر مستحق القتلى قتل ايدرسه آنك لباس وسلاح ودابه سى اول قاتلك
اولسون ديروحياتده كى كمسه يه قتيل اطلاقى قتله قربنه مبنيدر مايؤل اليه
اعتباريله وياخود هركمكه كفاردن برنسنه آلور اول كندونكدر دير تنفيل بعضا
مال دفعيله ويامجرد ماله ترغيب وتشويقله ده اولور مثلا كندولرينه مال
ومنصب يارتبه وعدى كبى مال موعودلر سلبدن اولسون وكرك امامدن
اولسون ﴿ (فالتحريض) نفسه (واجب للامر به واختيار الادعى للمقصود
مندوب ولا يخالفه تعبير القدورى بلا بأس لانه ليس مطردا لما تركه اولى بل يستعمل
فى المندوب ايضا قاله المصنف ولذا عبر فى المبسوط بالاستحباب ﴾ ايمدى اشبو
نفس تحريض واجبدر حقنده {ياايها النبى حرض المؤمنين على القتال}
آيت كريمه سيله امر وارد اولمغله وبو خطاب بحسب الظاهر مخصوص سيد الانام

عليه الصلاة والسلام ايسه ده حكمى مقام خلافتده قائم اولان ائمهٔ اسلامه
عامدر وتحريض قتال انجق تنفيلله استحصال اولنور زيرا شجعان دشمن
انداز آلديغى غنائمدن برنسنه ايله كسب امتياز ايتدكجه نفسنى مخاطره يه
القا ايله مشيى آز واقع اولور اماامام اسلام بعض نسنه ايله آنى ممتاز وبنام
ايلمسى جان وباشله اقدام مهالك اقتحام معاركه اغرا ايدوكى مالا كلامدر
ومقصودى تحصيلى موجب اولان نسنه نك اختيار مندوبدر ومندوب اولمسى
قدورينك لابأس تعبيرنه مخالف دكلدر زيرالا بأس تركيبنك تركى اولى اولان شيده
استعمالى دائمى ومطرد دكلدر بلكه مصنفك بيانه كوره بونده استعمال
اولنديغى كبى مندوبده دخى استعمال اولنور حتى بوكا بنأ امام سرخسى عامله
الله بلطفه الخفى مبسوطنده استحبابله تعبير ايلدى ﴿ (ويستحق الامام لوقال
من قتل قتيلا فله سلبه اذا قتل هو) استحسانا (بخلاف) مالوقال منكم اوقال
(من قتلته انافلى سلبه) فلا يستحقه الا اذا عمم بعده ظهيرية ويستحقه سهم
اورضخ فعم الذمى وغيره ﴾ امامده استحسانا سلبه مستحق اولور اكر من
قتل قتيلا فله سلبه ديوب وكندوسى دخى بالذات قتل ايدرسه زيرا بونده
نفسنه برشى تخصيص اولنجق قضا كبى تهمت اولمز بوقضا قبيلندن دكلدر
قياس اولان سلبه كندونك عدم استحقاقيدر نفسى تنفيلله متهم اولمغله
اماامام منكم لفظنى زياده ايدوب وياخود شول بركسه كه بن قتل ايدهرم سلبى
بكدر ديرسه ايمدى سلبه مستحق اولمز اولكنده عسكره تخصيص ايلكجيده تهمت
اولمغله لكن بعدالتخصيص تعميم ايدوب عسكردنده قتيل قتل ايدنه سلب اولسون
ديرسه كند ونكده تنفيلده دخولى اولور واشبو تنفيله سهم ورضخه مستحق
اولان هر بركسه مستحق اولور ذمى امثالى تجار ونسوان وعبيده ده عام اولور
﴿ (وذا) اى التنفيل (انما يكون فى مباح القتل فلا يستحقه بقتل امرأة
ومجنون ونحوهما ممن لم يقاتل) ﴾ وعسكرك امامك من قتل الخ قوليله سلبه
استحقاقى انجق مباح القتل كمسه لرى قتليله اولور ايمدى قتال شانلرندن
اولميان عورت ومجنون كبيلرى قتليله بركسه سلبه مستحق اولمز زيرا تنفيل
قتاله تحريضدر بوايسه انجق مقاتلين حقنده بولنور ﴿ (وسماع القاتل
مقالة الامام ليس بشرط فى استحقاقه) مانفله اذ ليس فى الوسع اسماع
الكل ويعم كل قتال فى تلك السنة مالم يرجعوا وان مات الوالى اوعزل مالم يمنعه
الثانى نهر ﴾ امامك تنفيل ايتديكى نسنه يه مجاهدينك استحقاقلرنده قاتلك
امامك مقاله سنى سماعى شرط دكلدر زيرا امامه جمله يه كلامنى اسماع وسعنده
يوقدر بلكه آنكله همان خطابنى هركسه اشاعه واعلاندر وعسكر قتالدن

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

رجوع ایتمدکجه اول سنه که غزایه خروج ایتدکاری سنه‌ده بولنان قتالك
جمله سنه اول تنفیل عام اولور والی هرنقدر وفات ایدوب ویاعزل اولنورسه‌ده
مادام ایکنجی سرعسکر تنفیلدن منع ایتمدکجه ✻ وکذا یعم کل قتیل لانه نکرة
فی سیاق الشرط وهو من بخلاف ان قتلت قتیلا ولو قال ان قتلت ذلك
الفارس فلك کذا لم یصح وان قطعت رأس اولئك القتلی فلك کذا صح ✻
وامامك ماالذکر من قتل الخ قولیله ایتدیکی تنفیل یینه بویله هر بر مستحق
القتل اولان قتیله عام اولور سیاق شرطکه من ده اولان نکره اولمغله اما ان قتلت
قتیلا صورة مشروحه‌نك خلافنده‌درکه بونده عموم افاده ایتمز مثلا بر کسه‌یه
خطابله سن بر قتیل قتل ایدرسه‌ك سلبی سنك اولسون دیوب اولده ایکی کسه
قتل ایتسه مجرد اولکنك سلبنه مستحق اولور وامام اکر فلان فارسی قتل
ایدرسك سنك ایچون یوز آلتون واردر دیسه اشبو عقد اجاره صحیح
اولمدی جهاده اجرت اولمغله امامته واذانه اجرت کبی اولدی
اما اشبو مقتوللرك باشلرینی قطع ایدرسك سکا شوقدر نسنه‌در دیسه اشبو
عقد صحیح اولور بونده قطع فعلی جهاد قبیلندن اولمغین عبادته ایجار اولمش اولمدی
✻ (ولو نفل السریة) هی قطعة من الجیش من اربعة الی اربعمائة مأخوذة
من السری وهو المشی لیلا درر (الربع وسمع العسکر دونها فلهم النفل)
استحسانا ظهیریة وجاز التنفیل بالکل او بقدر منه لسریة لا للعسکر والفرق
فی الدرر ✻ بر سرعسکر بر سریه‌که عسکردن درتدن درتیوزه قدر بالغ اولان
بر طائفه‌یه غنایمدن بعد التخمیس ربعیله تنفیل و تحریض ایدوب و بو تنفیلی
عسکر استماع ایدوب سریه ایتمسه سریه ایچون استحسانا نفله استحقاق
واردر سریه‌یی غنایمك کلیسیله ویابعضیسیله تنفیل جائز ومشروعدر اما عسکرك
جمله‌سنه بردن جائز دکلدر میانه‌لرنده فرق درر ده مسطوردرکه تنفیلدن
مقصود عسکردن شجعان ودلیرلری قتاله تحریض و تشویقدر بو ایسه انجق
بعضیسنی براز شیله سائرلردن تخصیصله در ایمدی علی العموم عسکره تنفیلده
اول قدر فائده اولمز و فارسك راجل اوزرینه تفضیلیده باطل اولور ✻ (ولا
ینفل بعد الاحراز هنا) ای بدارنا (الا من الخمس) لجوازه لصنف واحد کامر ✻
و اشبو دار اسلامه مال غنیمت اخراج واحراز اولندقدنصکره تنفیل اولنمز
الا خمسدن عسکرك محتاج و فقرالرینه تنفیل جائزدر خمسی مصرفلرندن صنف
واحده صرف جائز اولمغله ✻ (وسلبه مامعه من مرکبه وثیابه وسلاحه)
وکذا ماعلی مرکبه لا ماعلی دابة اخری ✻ وهالکك سلبیکه مسلوبی کندیله
برابر بولنان مرکبی واثوابی وسلاحیدر ومرکبنك اوزرنده اولان اشیا دخی

یینه سلبیدر دابهٔ اخری وغلامیله اولان متاعی سلبندن دکلدر ✻ (و) التنفیل
(حکمه، قطع حق الباقین لا الملك قبل الاحراز بدار الاسلام فلو قال) الامام
(من اصاب جاریة فهی له فاصابها مسلم فاستبرأها لم یحل له وطئها ولا بیعها)
کما لو اخذها المتلصص ثمة واستبرأها لم تحل لها اجماعا ✻ اشبو تنفیلك اوزرینه
ترتب ایدن حکم سائر کسه‌لرك آندن حقلرینك قطع اولنوب مثلا اول سلبدن
خمس اخذ اولنمز وغازینك ورثه‌سنه انتقال ایدر هرنقدر کندوسی دار
حربده وفات ایدرسه‌ده ودار اسلامده احراز وحفظ اولنمزدن مقدم ملك
تامله مالك اولنمز اما ملك ناقص بولنمغله ارث تحقق ایتدی ایمدی بر امام کفاردن
بر جاریه‌یه اصابت ایدن کسه‌یه اول جاریه کندونك اولسون دیوب اول دخی
جاریه‌یی اخذ و ضبط و بر حیضه‌له استبرا ایلسه کندویه آنی وطئ و بیع
حلال وجائز اولمز نتکم دار حربده بر جاریه‌یی بر کسه علی وجه السرقة
اخذ واستبرا ایتسه کندویه آنی وطئ اجماعا حلال اولمدیغی کبی مادام
آنی دار حربدن اخراج بعده استبرا ایتمدکجه آنی وطئ حلال اولمز ✻ (والسلب
للکل ان لم ینفل) لحدیث لیس لك من سلب قتیلك الا ما طابت به نفس امامك
فحملنا حدیث السلب علی التنفیل ✻ قتل اولنان کافرك سلبی تنفیل
اولنمدیغنده نظرا غزاتکدر حبیب بن سلمه حقنده وارد اولان سنك قتل ایتدیکك
کسه‌نك سلبندن سکا برشی یوقدر الا امامك طیب نفسیله راضی اوله‌رق سکا
ویردیکی واردر حدیث شریفنده بناءً ایمدی سلب حقنده که من قتل قتیلا
فله سلبه حدیث منیفی بزلر تنفیله حمل ایده‌رز حدیثین ماینینی جمع ایچون
✻ قلت وفی معروضات المفتی ابو السعود هل یحل وطئ الاماء المشتراة
من الغزاة الآن حیث وقع الاشتباه فی قسمتهم بالوجه المشروع فاجاب لا توجد
فی زماننا قسمة شرعیة لکن فی سنة ٩٤٨ وقع التنفیل الکلی فبعد اعطاء
الخمس لا یبقی شبهة ابتداء انتهی فلیحفظ ✻ شارح رحمه الله تعالی دیرکه مفتی
ابو السعودك معروضاتنده مرسومدرکه غزاة میانه‌لرنده بر وجه شرعی
غنیمتك اقتسامنده اشتباه واقع اولدیغنه کوره بوکونلرده مجاهدیندن
اشترا اولنان جاریه‌لرك وطئ حلال ومشروع اولورمی جوابنده بیور دیلرکه
فی زماننا قسمة شرعیه بولنمز لکن طقوز یوز قرق سکز تاریخنده قبل
سلطاندن تنفیل کلی واقع اولمشدر ایمدی بعد اعطاء الخمس اول امرده شبهه
باقی قالمز لکن تاریخ مزبورده وقوعیافته اولان تنفیل کلیدن مراد من اخذ
شیئا فهوله مفاد یدر بو ایسه عسکرك کلیسنه تنفیلدر حالبوکه بو ده باطلدر
زیرا کمالك بیاننه نظرا بونده شرعك ایجاب ایتدیکی فارسله راجلك سهملرینی

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ابطال واردر تسویه اولمغله وبنده ما سبقده مرور ایتدیکی تنفیل انجق عسکرك بعضیسنه اولور کلیسنه اولمز ایدی فلیحفظ بو تحقیقه اشارت اولور وسلطان سابقك تنفیلی واول سفرده کی تنفیل صکر کیلرینه تنفیل اولمز مکرکه سلطان ثانیده آنی یکیدن تنفیلله امضا ایلیه والله سبحانه وتعالی اعلم واستغفر الله العظیم

(باب استیلاء الکفار)

استیلانك کفاره اضافتی مصدرك فاعلنه ومفعولنه اضافتندندر زیرا اشبو بابده کفارك اسلامه واسلامك کفاره استیلا لرینك ایکیسیده مذکوردر بونك نظیری { تحیتهم یوم یلقونه سلام } نظم مجیدیدر یعنی آخرتده مؤمنینك تحیه لری سلامدر که بعضیسی بعض آخرلرینه سلامله تحیه ایدرلر دیمك بونده ده کویا فاعل ایله مفعوله علی حدة تحیه نك اسنادی جائز اولدی ویاخود مصنف مرحوم بزلرك کندولرینك اوزرلرینه استیلامزك حکمنی بیاندن فارغ اولدیده ایمدی کندولرینکده بزلره استیلاسنی بیانه شروع ایلدی ﴿ علی بعضهم بعضا اوعلی اموالنا ﴾ یعنی کفارك بعضینك بعض آخرلرینك و یابزلرك مااللریمزك اوزرلرینه استیلالری بیانی دیمك وعبارهده صواب اولان بعضهم علی بعض دیمك ایدی ﴿ (اذا سبی کافر کافرا آخر بدار الحرب واخذ ماله ملکه) لاستیلائه علی مباح ﴾ دار حربده بر کافر دیکر کافری سبی ومالنی اخذ ایلسه اکا مالك اولور صید کبی مال مباحه استیلا ایتمش اولدیغندن زیرا کفارك مااللری مباحدر ﴿ (ولو سبی اهل الحرب اهل الذمة من دارنا لا) یملکونهم بانهم احرار ﴾ حربی کفرهسی دار اسلامدن ذمیلری سبی ایتسهلر حراولدقلرندن آنلره مالك اولهمزلر ﴿ (وملکنا مانجده من ذلك) السبی للکافر (ان غلبنا علیهم) اعتبار ابسائر املاکهم ﴾ کفار اوزرینه بزلر غلبه وکندولرینك سابق الذکر سبی ایتدکلری سبایایی بولوب قبض ایتسك آنلره مالك اولورز سائر مااللرینه قیاسا ﴿ (وان غلبوا علی اموالنا ولو عبدا مؤمنا (واحرزوها بدارهم ملکوها) لاللا ستیلاء علی مباح لما ان الصحیح من مذهب اهل السنة ان الاصل فی الاشیاء التوقف والاباحة رأی المعتزلة بل لان العصمة من جملة الاحکام المشروعة وهم لم یخاطبوا بها فبقی فی حقهم مالا غیر معصوم فیملکونه کما حققه صاحب المجمع فی شرحه ویفترض علینا اتباعهم فان اسلموا تقرر ملکهم ﴾ کفار خاکسار بزلرك مااللریمزه

غلبه ودارلرنده انی احراز ایتسهلر اکا مالك اولورلر هرنقدر مااللریمز عبد مؤمن اولورلرسهده اما مالکیتلری مباح اوزره استیلالرینه مبنی دکلدر زیرا مذهب اهل سنتدن صحیح اولان اشیاده اصل اولان توقفدر که اباحه وتحریمنه بردلیل ظاهر اولسنهدك توقف اولنور بریله حکم اولنمز دیمك اباحه معتزله مذهبیدر بلکه مالکیتلری غیری کسهلرك مااللرینك معصوم اولوب آخرلره اکا تعرض ایتمیوب انی حفظ ایتمك وجوبی احکام شرعیه جملهسندندر کفار ایسه قول اصحك غیری اوزره شریعتله مخاطب دکللردر بس مااللریمز کندولری حقلرنده معصوم ومحفوظ اولمیه رق باقی قالدی بناء علیه اکا مالك اولدیلر نتکم مجمع صاحبی شرحنده تحقیق ایلدی وکفار بزلرك مااللریمزی اخذ ایتدکده مادام دار اسلامده اولدقجه اکا اتباع ایدوب اول مالی عقبنجه کیدوب ارقهسنه دوشمك بزلره فرضدر حتی آنی قوورتاوب یدلرندن اخذ ایدهنه دکین امادارلرینه ادخال ایدرلرسه اتباع فرض اولمز بلکه مندوب اولور الا اسلامك نسوان وصبیانلرین اسیر ایدرلرسه بس دارلرینه ادخال ایتسهلر دخی آنلرك تخلیصنه جد واهتمام بزلره فرض اولور وبزلرك مااللریمزی اخذلرندنصکره اسلامله مشرف اولورلرسه یدلرنده تقریر اولنور اخذ اولنمز { من اسلم علی مال فهوله } حدیث شریفنه بناء ﴿ (وان غلبنا علیهم) ای بعد ما احرزوها بدارهم اماقبله فهی لما لکها مجانا مطلقا ﴾ یعنی کفار بزلردن اخذ ایتدکلری ماله کندی دارلرنده حرز ایتدکدنصکره مالك اولورلر هرنقدر بزلر آنلره غالب اولور ایسهکده اماقبل الاحراز مجانا مال صاحبلرینکدر مطلقا که کرك تقسیمدن مقدم وکرك مؤخر ﴿ (فمن وجد ملکه قبل القسمة) بین المسلمین لابین الکفار کما حققه فی الدرر (فهوله مجانا) بلا شئ (وان وجده بعدها فهوله بالقیمة) جبراللضرربن بالقدر الممکن ﴾ برکسه کفارك کندودن اخذ ایتدیکی مالنی مسلمین میانهلرنده کفارك کنده اولمیهرق قبل التقسیم بولسه اکا مالك اولور که مجانا بلاشئ کندونکدر واکر بعد القسمة بولورسه غانمك اخذ ایتدیکی کونده کی قیمتیله بقدر الامکان ضررینی جبرایچون ینه مالکیدر زیرا حدیث شریفده سعادتله بیورمشلرکه { ان وجدته قبل القسمة فهولك بغیر شئ وان وجدته بعد القسمة فهولك بالقیمة } ﴿ (ولو) کان ملکه (مثلیا فلا سبیل له علیه بعدها) اذ لو اخذه اخذه بمثله فلا یفید الذی اشتراه به واوقبلها اخذه مجانا کامر ﴾ واجد من یورك ملکی اولان نسنه مثلی اولورسه بعد القسمة آنی اخذه کندویه سبیل یوقدر زیرا اخذ ایتدیکی تقدیرجه آنك مثلنی اخذ ایدر ایمدی اشترا ایتدیکی شیده برفائده اولمز واکر قبل القسمة مالنی بولورسه انی

مجانا اخذ ایدر نتکم قریبا مرور ایلدی ﴿ (وبالثمن الذی اشتراه منهم تاجر)
ای من العد و واخرجه الی دارنا وبقیمة العرض لواشتراه به وبالقیمة لواتهبه منهم
زادفی الدرر اوملکه بعقدفاسد ﴾ دخی مالك کفاردن تاجرك اشترا ودار اسلامه اخراج
ایتدیکی ثمنیله واکر برعوض مقابلی اشترا ایتمشسه آنك قیمتیله ویاانلردن کندویه
هبه ویا عقدفاسد ایله مالك اولورسه قیمتیله مالك اولور ﴿ لکن فی البحر شراه
بخمر اوخنزیر لیس لمالکه اخذه باتفاق الروایات وکذا لوشراه بمثله نسیئة
اوبمثله قدرا ووصفا بعقد صحیح اوفاسد لعدم الفائدة فلو باقل قدرا اواردی
وصفافله اخذه لانه یفید ولیس بربالانه فداء ﴾ لکن بحرده مذکوردرکه
تاجر برمالی خمر ویاخنزیر مقابلی کفاردن اشترا ایتسه مال صاحبیچون آنی
اتفاق روایاتله خمر وخنزیر ایله اخذیوقدر بلکه کندونك قیمتیله اخذ ایدر ینه بویله
مثلیاتدن اولان برنسندیی نسیئة کندی مثلیله ویاقدرا ووصفا کندی مثلیله
عقد صحیح ویا فاسد ایله اشترا ایتسه اخذنده برفائده اولمغله ینه صاحب مال
آنی اخذ ایتمز اما قدرا اقل ایله اشترا ایدوب مثلا براولچکی براولچکدن ربع
نقصانه ویا وصفااردایه اشترا ایتسه امدی آنی اخذنده مال صاحبنه فائده اولمغله
اخذ ایدر وبوفدا اولوب عوض اولمغله بونده رباده اولمدی ﴿ (وان)
وصایة (فقیٔ عینه) اوقطع یده (واخذ) مشتریه (ارشه) اوفقأها المشتری
فیأخذه بکل الثمن ان شاء لان الاوصاف لایقابلها شیٔ منه ﴾ مال صاحبی مالنی
قیمتیله اخذ ایدر هرنقدر کوزی چیقاردیلوب ویا یدی قطع اولنوب وارشی
اخذ اولنمش اولورسه ده ویا عینی مشتری چیقارمش لولورسه ده امدی یا ثمنك
کلیسیله دیلرسه اخذ ایدر اوصافه ثمندن برشی مقابل اولمغین ویا ترك ایدر
﴿ (والقول للمشتری فی مقداره) ای الثمن (بیمینه عند عدم البرهان) لان البینة
مبینة ولو برهنا فبینة المالك ایضا خلا فا للثانی نهر ﴾ ثمنك مقدارنده
قول یمینیله مشترینکدر اکر بینه بولنمزسه اما بری بینه اقامه ایدرسه آنك بینه سی
مقبوله اولور زیرا بینه مبینه در واکر مشتریله مالکك ایکیسیده بینه اقامه ایدرلرسه
مالکك بینه سی اولی در امام ثانی ایچون اختلاف واردر مشار الیهه کوره
مشتری زیاده یی مثبت اولمغله آنك بینه سی اولی در ﴿ (وان تکرر الاسر والشراء)
بان اسر ثانیا وشراه آخر (اخذ) المشتری (الاول من الثانی بثمنه) جبر الورود
الاسر علی ملکه فکان الاخذله (ثم یأخذ) المالك (القدیم بالثمنین ان شاء)
لقیامه علیه بهما وقبل الاخذ الاول لایأخذه القدیم کیلا یضیع الثمن ﴾
واکر اسر وشرا تکرر ایدوب مقدمکند نصکره بردخی اسیر اولوب وآنی برآخر
کمسه دخی اشترا ایتسه اسر مشتری اولك ملکنه وارد اولمغله جبر اله مشتری

اول ثمنیله ثانیدن اخذ ایدر امدی اخذ کندونك حقی اولور صکره مالك
قدیم دیلرسه ثمنیله آلور مشتری اولك اوزرینه ایکی ثمنله قائم اولمغله ومشتری
اول اخذ ایتمزدن مقدم اصل مال صاحبی اسیری اخذ ایده مز ثمن ضایع اولمسون
ایچون ﴿ ولا یملکون حرنا ومدبرنا وام ولد ومکاتبنا) لحریتهم من وجه
فیأخذه مالکه مجانا لکن بعد القسمة یؤدی قیمته من بیت المال (ونملك علیهم
جمیع ذلك بالغلبة) لعدم العصمة ﴾ کفار بزلرك حرلریمزه ومدبرلریمزه وام
ولدلریمزه ومکاتبلریمزه مالك اوله مزلر من وجه حر اولملریله مالکلری کندولرینی
مجانا اخذ ایدرلر لکن قیمتلری بعد القسمة بیت المالدن ادا اولنور بزلر کندولرك
جمیعیسنه غلبه ایله مالك اولورز آنلرده عصمت اولمغین ﴿ (ولو ندالیهم دابة
ملکوها) لتحقق الاستیلاء اذ لا ید للعجماء ﴾ بزلردن بردابه آنلره قاچسه اکا
مالك اولورلر استیلالری تحقق ایتمکله زیرا عجما که حیوانا ته برال یوقکه
دار اسلامدن خروجنده اکا ظاهر اوله عبدکبی ﴿ (وان ابق الیهم قن مسلم
فاخذوه) قهرا (لا) خلافا لهما لظهور یده علی نفسه بالخروج من دارنا
فلم یبق محلا للملك (بخلاف ما اذا ابق الیهم بعد ارتداده فاخذوه) ملکوه
اتفاقا ﴾ واکر کفاره مسلم اولان قن اباق ایدوب وکندویی کفار قهرا اخذ
وکرفت ایتسه لر اکا مالك اوله مزلر امامین ایچون اختلاف واردر زیرا مالکك یدی
عبد آبقده قائم اولمغله حقی اولوب ویدی اباقیله زائل اولدی امام اعظم رحمه الله
تعالی بیوردیلرکه دار اسلامدن خروجیله کندونك یدی ظاهر اولمغله
کویا کندی کندویه مالك اولدیده غیرك کندویه مالك اولمسنه محل اولمدی
امدی امام مشار الیهه کوره کفار ایچون ملك ثابت اولمغین مالك قدیمی آنی
بلاشیٔ مجانا اخذ ایدر اما شول برصورت مسئلهٔ مشروحه نك خلافنده درکه
معاذالله تعالی عبد مرتد اوادقد نصکره اباق ایدوب کفار آنی اخذ ایدرلرسه
اتفاقا اکا مالك اولورلر یدو عصمت اولمدیغندن ﴿ (ولو ابق ومعه فرس اومتاع
فاشتری رجل) ذلك (کله منهم اخذ) المالك (العبد مجانا) لمامر انهم لایملکونه
(و) اخذ (غیره بالثمن) لانهم ملکوه ﴾ برعبد برفرس ویامتاعله برابر دار حربه
اباق وآنلری کفاردن برکسه اشترا ایتسه مالك عبدی مجانا آلور ماسبقده مرور
ایدن کفار کندویه مالك اولمزلر مفادنه بناً وعبدك غیرینی مالك ثمنیله آلور
کفارك اکا مالك اولدقلرینه بناً ﴿ (وعتق عبد مسلم) اوذمی لانه یجبر علی
بیعه ایضا زیلعی (شراه مستأمن ههنا وادخله دراهم) اقامة لتباین الدارین
مقام الاعتاق کما لو استولوا علیه واد خلوه دارهم فابق منهم الینا قید
بالمستأمن لانه لوشراه حربی لا یعتق علیه اتفاقا لمانع حق استردا ده

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

نهر ﴾ بر مستأمنك دار اسلامدن اشترا و كندى دارلرينه ادخال ايتديكى
عبد مسلم وياذمى عتق اولنور تباين دارين اعتاق مقامنه قائم اولمغله
نتكم عبد مسلمى كفار استيلا وغلبه ايلیوب وكندويى دارلرينه
ادخال وانلردن بزلره قاچسه عتق اولنديغى كبى مسئله‌ده مشتريننك
استيمانله قيدلنديغى حربى اشترا ايتديكنه نظرا اتفاقا عتق اولنمديغنه مبنيدر
زيرا كندولرينه غلبه وقتنده عبد مسلمك كندولرندن استرداد حقى مانع
عتقدر ﴿ (كعبد لهم اسلم ثمة فجاءنا) الى دارنا او الى عسكرنا ثمة اواشتراه
مسلم او ذمى اوحربى ثمة اوعرضه على البيع وان لم يقبل المشترى بحر
(اوظهرنا عليهم) ﴾ نتكم كفارك برعبدى دار حربده شرف اسلامله مشرف
اولوب دار اسلامه بزلرك عندمزه ويا بزم دارحربده اولان عسكريمزه كلسه
ويا آنى دارحربده بر مسلم وياذمى وياحربى اشترا ايتسه ويا آنى بيعه عرض
ايتسه مشترى قبول ايتسون ويا ايتمسون ويابزلر كندولرينك اوزرلرينه غالب
اولسق مزبور عبد عتق اولديغى كبى وبرعبد كافر كندولرينه بغض
وعداوت ايدەرك دار حربدن خروج وايمانى قبول ايدەرك دار اسلامه كلسه
حكم ينه بويلجه در عتق اولنور ﴿ ففى هذه التسع صوريعتق العبد بلا
اعتاق ولا ولاء لاحد عليه لان هذا عتق حكمى درر ﴾ اشبو طقوز صور
مشروحه‌ده عبد بلااعتاق ولا ولاء احد عتق اولنور زيرا بونلر حكما عتقدرلر
﴿ وفى الزيلعى لو قال الحربى لعبده آخذ ايده انت حر لا يعتق عندابى حنيفة
رحمه الله تعالى لانه معتق بيانه مسترق ببنانه ﴾ زيلعيده مرسومدر كه
برحربى كفره سى كندى عبدنك يدندن طوتوب سن حرسك ديسه امام
اعظم رحمه الله تعالى نزدنده عبد مزبور عتق اولمز اول عبد آنك بيان و نطقيله
معتق و بنانيله كه استيلا سيله رقدر زيرا ملك عتقنه زائل اولديغى كبى
استيلاى جديد كه دار حربده الندن اخذيله‌ده ثابت اولور والله سبحانه وتعالى
اعلم واستغفر الله العظيم

﴿ (باب المستأمن) ﴾

﴿ اى الطالب للامان ﴾ اشبو باب فوائد مآب طالب امان اولان طوائف
اهل عذابك بياننده در وقتاكه استيمان انجق استيلا كنديله اولان قهردنصكره
اولديسه مصنف والاجناب كندويى اندن تأخير ايلدى ﴿ (هو من يدخل
دارغيره بامان) مسلما كان اوحربيا ﴾ مستأمن كرك مسلم وكرك كافر غيرك دارينه

امانله دخول ايدن كمسه در ﴿ (دخل مسلم دار الحرب بامان حرم تعرضه
لشئ) من دم ومال وفرج (منهم) اذ المسلمون عند شروطهم (فلو اخرج)
الينا (شيئا ملكه) ملكا (حراما) للغدر (فيتصدق به) وجوبا ﴾ بر مسلم
دار حربه امانله دخول ايدرسه كندويه انلردن دملرندن ومالرندن
وفرجلرندن برشيئه تعرض حرامدر زيرا مسلملر شرطلرنده ثابتلردر ايمدى
بر مستأمن انلردن بزلره برشى اخراج ايلسه غدرينه مبنى حرام اولەرق اكا
مالك اولور وتصدقى واجب اولور ﴿ قيد بالاخراج لانه لو غصب منهم شيئا رده
عليهم وجوبا ﴾ مسئلهٔ مشروحه‌نك اخراجيله قيدلنديغى مستأمن مرقومك
آنلردن غصب ويا سرقت ايتديكى نسنەلرى مادام كندولرينك دارلرنده
اولدقجه كندولرينه ردينك فرضيتنه مبنيدر ﴿ (بخلاف الاسير) فيباح
تعرضه (وان اطلقوه طوعا) لانه غير مستأمن فهو كالمتلصص (فانه يجوز له اخذ
المال وقتل النفس دون استباحة الفرج) لانه لايباح الا بالملك ﴾ اسير
مستأمنك خلافنه در بونك اشياء مزبوره‌يه تعرضى مباحدر كفار هرنقدر
كندولرينى طوعا كه رضالريله اطلاق وتخليهٔ سبيل ايدرلرسه‌ده زيرا مستأمن
اولمديغندن متلصص كبيدر امدى كندويه آنلرك مالنى اخذ ونفسينى قتل جائز
اولدى لكن فرجلرينك استباحه‌سى مشروع دكلدر اول انجق ملكله مباح
اولمغله ملكده انجق دار اسلامده احراز ايله اولور ﴿ (الا اذا وجد امرأته
المأسورة اوام ولده اومدبرته) لانهم ماملكوهن بخلاف الامة (ولم يطأهن
اهل الحرب) اذلو وطئوهن تجب العدة للشبهة ﴾ الا اسير دارحربده اسير
اولان زوجه‌سنى ويا ام ولدينى ويا مدبره‌سنى آنده بولوب وآنلرى كفار
وطئ ايتممشلرسه آنلرك فرجلرى كندولرينه مباحدر نكاحك باقى اولوب وكفارك
آنلره مالك اولمدقلرينه واكر اهل حرب آنلرى وطئ ايدرلرسه شبههٔ ملك
اولمغله عدت واجبه اولور وجاريه مزبورلرك خلافنه‌دركه اكا مالك اولملريله
آنك وطئ كندولرينه مطلقا حلال دكلدر ﴿ (فان ادانه حربى) دينا
ببيع اوقرض (او بعكسه او غصب احدهما صاحبه وخرجا الينا لم نقض)
لاحد (بشئ) لانه ما التزم حكم الاسلام فيما مضى بل فيما يستقبل (ويفتى
المسلم برد المغصوب) زيلعى زاد الكمال (و) برد (الدين) ايضا (ديانة)
لاقضاء لانه غدر ﴾ امانله دار حربه دخول ايدن كمسه‌يه برحربى بيع
ويا قرضله برمقدار دين ادانه ايلسه ويا بونك عكسيكه مسلم مستأمن
حربى‌يه ادانه ويا احدهما آخرك مالنى غصب و دار اسلامه خروج
وبوندەمرافعه اولسەلر هيچ برينه برنسنه ايله شرعا قاضى حكم ايدەمز

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

مستأمن مرقوم مامضاكه كچمشده حكم اسلامى التزام ايدمیوب
بلكه كلجكده اوله جق حكملرى التزام ايدمش اولور نهايتى مسلم
ديانة ايتديكى شيئى وآنلره اولان دينى رد ايله ديانة
افتا اولنور قضاء اولنمز غدر اولمغله ✻ (وكذا الحكم) يجرى (فى حربيين
فعلا ذلك) اى الادانة والغصب (ثم استأمنا) لما بيناه ✻ مار الذكر ادانه
ايله غصبى ايشليوب بعده امانله دار اسلامه دخول ايدن ايكى حربى ميانه‌لرنده
حكم بنه بو يلجه جارى اولور بيان اولنان مامضاده حكم اسلامى التزام
ايدمديكندن ✻ (خرج حربى مع مسلم الى العسكر فادعى المسلم انه اسيره
وقال) الحربى (كنت مستأمنا فالقول للحربى الا اذا اقامت قرينة) ككونه
مكتوفا او مغلولا عملا بالظاهر بحر ✻ دار حربدن بر حربى ايله بر مسلم عسكر
اسلامه منتهيا خروج ومسلم حربينك كندونك اسيرى اولديغنى ادعا
وحربى بن امانله خروج ايتدم ديسه قول حربينكدر الا اسير اولمسنه ايله
ويا دمور زنجير ايله بغلو اولمسى مثللو اسير اولمسنه بر قرينه قائمه اولورسه
ظاهر حاله عملا قول كندونك اولمزده اسير اولور ✻ (وان خرجا) اى
الحربيان (الينا مسلمين) وتحاكما (قضى بينهما بالدين) لوقوعه صحيحا
للتراضى (واما الغصب فلا) لما مر انه ملكه ✻ ايكى حربى بزره مسلم اوله‌رق
خروج وبزره مرافعه اولسه‌لر ميانه‌لرنده دينله حكم اولنور رضا ايله اولمغله
قضا صحيح اوله‌رق واقع اولديغندن اما غصب دعولرنده حكم اولنمز باب
استيلاء الكفارده مرور ايدن غاصبك دار حربده مغصوبه مالك اولور مفادينه
بنا ✻ (قتل احد المسلمين المستأمنين صاحبه) عمدا او خطأ (تجب الدية)
لسقوط القود ثمة كالحد (فى ماله) فيهما لتعذر الصيانة على العاقلة مع تباين
الدارين (والكفارة) ايضا (فى الخطأ) لاطلاق النص ✻ امانله دار
حربه دخول ايدن ايكى مسلمك برى عمدا ويا خطأ ديكرينى قتل ايلسه دار حربده
حد كبى قودده ساقط اولمغله قاتلك مالنده ديت واجبه اولور عاقله‌يه برشى
لازم اولمز كندولريله تباين دارين موجود ايكن صيانت متعذره اولمغله وخطأ
قتلده ديت كبى كفارت دخى واجبه اولور نصكه {ومن قتل مؤمنا خطأ
فتحرير رقبة مؤمنة ودية مسلمة الى اهله} در مطلق اولمغله ✻ (وفى) قتل
احد (الاسيرين) الآخر (كفر فقط) لما مر بلادية فى الخطأ ولاشئ فى العمد
اصلا لانه بالاسر صار تبعا لهم فسقطت عصمته المقومة لا المؤثمة فلذا يكفر
فى الخطأ ✻ احد اسيرينك برينك ديكرينى خطأ قتلنده سابق الذكر نصك
اطلاقنه بنا بلادية انجق كفارت لازمه اولور عمدده اصلا برشى
لازم اولمز اسير اولمسيله يد كفارده مقهور اولمغله كندولرينه تابع

اولديده عصمة مقومه سيكه تعرضى و قتنده مالى موجب اولان عصمتى ساقطه
اولديده كرك خطاده وكرك عمدده ديت واجبه اولمدى لكن عصمة مؤثمه كه
عند التعرض اثمى موجب اولان شى ساقط اولمديغندن خطأ قتلده كفارت
لازمه اولدى ✻ (كقتل مسلم) اسيرا او (من اسلم ثمة) ولو ورثته مسلمون
ثمة فيكفر فى الخطأ فقط لعدم الاحراز بدارنا ✻ نته‌كم بر مسلمك دار حربده بر
اسيرى ويا آنده شرف اسلامله مشرف اولان بركسه‌يى قتلى صورتنده فقط
كفارت ويرديكى كبى واكر مقتولك مسلمين اولان ورثه‌لرى دار حربده
اولورلرسه خطاده فقط كفارت ويررلر عمدده اصلا برشى ايجاب ايتمز دار
اسلامده احراز اولنمديغين زيرا كندوبى هتك ايتديكنه كوره انسانك
اوزرينه قصاص ويا ديت ترتب ايدن انسانه قيمت اثبات ايدن عصمة مقومه
حنفيه نزدلرنده انجق دار اسلامده احراز ايله ثابت اولور مجرد اسلامله اولمز
والله سبحانه وتعالى اعلم واستغفر الله العظيم

✻ (فصل فى استيمان الكافر) ✻

كافرك امانله دار اسلامه دخولنه متعلق فصلدر ✻ (لا يمكن حربى مستأمن
فينا سنة) لئلا يصير عينا لهم وعونا علينا ✻ حربى كفره سنه دار اسلامده
بر سنه اقامته مكنت ورخصت ويرلمز كندولرينك لهلرينه اوله‌رق اقامت
مشروحه ايله مسفور حربى جاسوس وبزلرك عليهمزه عون وظهير اولمسون
ايچون اما اقامت يسيره‌يه اذن ويريلور كه حتى متاع وارزاق جلبيله تجارت
اوله ايمدى برسنه ايله ميانه‌لرى فصل اولندى برسنه كندوده جزيه‌نك
واجب اوله جغى مدت اولمغله ✻ (وقيل له) من الامام (ان اقمت سنة) قيد
اتفاقى لجواز توقيت مادونها كشهر وشهرين درر لكن ينبغى ان لا يلحقه ضرر
بتقصير المدة جدا فتح (وضعنا عليك الجزية فان مكث سنة) بعد قوله
(فهو ذمى) ✻ امام طرفندن مستأمنه اكر برسنه اقامت ايدرسك اوزريكه
جزيه وضع ايدرز ديو مقاوله اولنور اكر بو قولدن صكره برسنه مكث ايدرسه
بس ذمى اولور سنه ايله تقييد اقله نسبتله اتفاقى قيدر اكثره نسبتله
دكلدر سنه‌دن مادونله مثلا بر ويا ايكى ماهله توقيت جائز اولمغله لكن مدت
اقامتى پك تقصير ايله ضرر لاحق اولمق لايق ومناسبدر ✻ ظاهر المتون
ان قول الامام له ذلك شرط لكونه ذميا فلو اقام سنة او سنتين قبل القول
فليس بذمى وبه صرح العتابى وقيل نعم وبه جزم فى الدرر قال فى الفتح والاول اوجه

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

متنلرك ظاهرندن فهم اولنان پادشاه عالمپناه طرفندن مستأمنه مار الذكر
ان اقت سنة آلخ قولنى تكلم آنك ذمى اولمسنده شرطدر امدى قول مشروحى
تفوهدن مقدم بر ويا ايكى سنه اقامت ايتسه اول مستأمن ذمى اولمز وعتابى
بونكله تصريح ايلدى بعضيلر اولور ديديلر ومولانا خسرو درر ده بونكله جزم
ايلدى وكمال فتحده زياده وجيه اولان قول اولدر ديدى ﴿ (ولاجزية عليه
فى حول المكث الابشرط اخذها منه فيه و) اذا صار ذميا (يجرى القصاص
بينه وبين المسلم ويضمن المسلم قيمة خمره وخنزيره اذا اتلفه و تجب الدية عليه
اذا قتله خطأ ويجب كف الاذى عنه و تحرم غيبته كالمسلم) فتح ﴿ مستأمنك
ابتدا مكث واقامت ايتديكى سنه ده كندويه جزيه ايجاب ايتمز الا اول سنه نك
جزيه سنك كندودن اخذى شرطيله معاهده اولنمش اولورسه امدى
اول سنه نك جزيه سى كندونك اوزرينه لازمه اولور و ذمى اولنجق كندى ايله
مسلم ميانه لرنده قصاص جارى اولور ومسلم خمر وخنزيرينى اتلاف ايدرسه
قيمتلرينى ضامن اولور وخطأ كندوبى قتل ايدرسه اوزرينه ديت لازمه اولور
ومسلم كبى غيبتى حرام اولور اكر سؤال اولنورسه كه { ايحب احدكم ان يأكل لحم
اخيه ميتا } نظم مجيدندن فهم اولنان مؤمنه ذمى يى غيبتك عدم حرمتيدر
زيرا اخ انجق مؤمنه اطلاق اولنور الله عظيم الشانك { انما المؤمنون اخوة }
قول شريفنه مبنى جواب ويريلوركه بو خصوصده نص آخر ايله ذمى مسلمه
الحاق اولندى ﴿ وفيه لومات المستأمن فى دارنا وورثته ثمة وقف ماله
لهم ويأخذوه ببينة ولو من اهل الذمة فبكفيل ولايقبل كتاب ملكهم ﴿ فتحده
مرسومدركه دار اسلامده ورثه سى دار حربده اولان بر مستأمن مرد وهلاك
اولسه مال واشياسى ورثه لريچون توقيف اولنور و ورثه اولدقلرينى بر وجه
شرعى بينه ايله اثبات ايدرلرسه كفيل ايله مالى اخذ ايدرلر بينه لرى هر نقدر ذميلردن
اولورلرسه ده زيرا مسلملر اولان شاهدلر ايله كندولرينك دار حربده بولنان
نسبلرينى اثبات ممكن اولمز ويأخذوه كلمه سنده اولى اولان يأخذونه ايدى
وفبكفيل ده فانك حذفى ايدى وكندولرينك ملكلرينك بونلر وارثلردر ديو
حقلرنده تحريراتلرينه عمل اولنمز ﴿ (واذا اراد الرجوع الى دار الحرب بعد الحول
ولو لتجارة اوالقضاء حاجة كما يفيده الاطلاق نهر (منع) لان عقد الذمة
لاينقض ومفاده منع الذمى ايضا ﴿ فتحان بر مقتضاى شرط بر سنه مكثيله
ذمى اولان مستأمن بعد الحول دار حربه رجوع مراد ايتسه ورجوعى بر موجب
اطلاق هر نقدر تجارت وياآخر بر مصلحت ايچون اولورسه ده آندن منع اولنور
عقد ذمت نقض اولنمغين و بوندن ذمى نك منعيده مستبان اولدى ﴿ (كما

يمنع (او وضع عليه الخراج) بان الزم به واخذ منه عند حلول وقته لان خراج
الارض كخراج الرأس (او صار لها) اى المستأمنة الكتابية (زوج مسلم
او ذمى) لتبعيتها له وان لم يدخل بها ﴿ نتكم بر مستأمن بر ارضك زراعتنه مباشرتيله
خراجنى التزاميله كندونك اوزرينه خراج وضع اولنسه ويا مستأمنه
كتابيه نك مسلم ويا ذمى زوجى اولسه دار حربه رجوعدن منع اولنديغى
كبى زيرا خراج ارضده خراج رأس كبيدر وقتنك حلولنده كندودن اخذ اولنور
ومزبوره كتابيه زوجنه تابع اولمغله هر نقدر زوجى كندويه داخل اولمشسه ده
ينه رجوعدن منع اولنور ﴿ (لاعكسه) لامكان طلاقها ولو نكحها هنا
فطالبته بمهرها فلها منعه من الرجوع تاتارخانية فلو لم يف حتى مضى الحول
ينبغى صيرورته ذميا على مامر عن الدرر ومنه علم (حكم الدين الحادث
فى دارنا ﴿ مسأله مشروحه نك عكسيكه مستأمنك ذميه ويا مسلمه اولان
زوجه سى اولورسه رجوعندن منع اولنمز زوجه يه طلاق ويرمسى ممكن اولمغله
مستأمن ذميه يى دار اسلامده نكاح وذميه كندودن مهرينى مطالبه ايتدكده
ذميه ايچون كندوبى رجوعندن منع واردر ايمدى سنه مرور ايدنه دك مستأمن
مهرى ادا ايتمزسه درردن نقل اولنان مار الذكر امامك ان اقت سنة
وضعنا عليك الجزية قولى مستأمنك ذمى اولمسنده شرط دكلدر مفادينه كوره
لايق اولان مسفور مستأمنك ذمى اولمسيدر واشبو مهرك حكمندن دار اسلامده
حادث اولان سائر ديونك حكملريده معلوم اولديكه داين ايچون كندوبى
رجوعدن منع واردر و بر سنه مرور ايدوب دينى ادا ايتمزسه ذمى اولور
﴿ (فان رجع) المستأمن (اليهم) ولو لغير دارهم (حل دمه) لبطلان امانه ﴿
بر مستأمن حربى كفره لرينه هر نقدر دارلرينك غيريده دخى اولورسه ده
رجوع ايتسه امانى باطل اولوب حربى اولمغله دمى حلال اولور ﴿ (فان ترك
وديعة عند معصوم) مسلم او ذمى (او دينا) عليهما (فاسر او ظهر) بالبناء
للمجهول بمعنى غلب (عليهم فاخذوه او قتلوه سقط دينه) وسلمه وماغصب منه
واجرة عين آجرها لسبق يده (وصار ماله) كوديعته وماعند شريكه ومضاربه
ومافى بيته فى دارنا (فيئا) ﴿ بر مستأمن بر معصوم اولان مسلم ويا ذمى نزدنده
بر نسنه يى وديعه ويا مرقومانك اوزرلرنده بر مقدار دين ترك ايليوب صكره
كندوسى اسير ويا اوزرلرينه غلبه اولنوب مسلمين كندوبى اخذ وقتل
ايتسه لر دينى وسلمى وكندودن غصب اولنان نسنه وبر كسنه يه ايجار
ايتديكى نسنه نك اجرتى ساقطه اولور زيرا مزبورلرك اوزرلرينه اثبات يد مطالبه
ايله اوله جق ايدى اول ايسه ساقطه اولدى ايمدى واضع اليد اولان كسنه لرك يدلرى سائرلر

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بدلرندن اسبق اولمغله مسلمین کندولرینه خاص اولدی اما اخذ وقتل اولنمیوب بعدالغلبه قاچوب فرار ایدرسه مالی کندونك اولور ومزبور مستأمنك اخذ وقتلی زماننده کی یدنده بولنان مالی ویدمعصومده کی ودیعه سی وشریکی ومضار بی عندنده ودار اسلامده کی منزلنده کی مالری مثللو شیلری فیء وغنیمت اولور مودعك یدی کندونك یدی کبی اولمغله ﴿ واختلف فی الرهن ورجح فی الرهن انه للمرتهن بدینه ﴾ مستأمن مرقومك رهننده مجتهدین میانه لرنده اختلاف واقع اولدی امام ثانی رحمه الله تعالی نزدنده دینی مقابله سنده رهن مرتهنکدر قول صواب رهینلری ترجیح اولندی امام محمد بن حسن الشیبانی رحمه الله تعالی عندنده رهن مزبور بیع اولنوب راهنك دینی استیفا وزیاده سی فیء مسلمین ایچون استبقا اولنور زیرا زیاده سی ودیعه حکمنده در پس بوقول دخی ترجیحه سزا ورواردر ﴿ وفی السراج لو بعث من یأخذ الو دیعة والقرض وجب التسلیم الیه انتهی وعلیه فیوفی منه دینه هنا ولوصارت ودیعته فیئا ﴾ وسراجده مرسومدرکه مستأمن ودیعه سنی ودینی اخذ وقبض ایچون مودع ومدیون طرفنه بر آدم بعث وارسال ایلسه ایدی مالنی اکا تسلیم وتأدیه واجب اولور زیرا مزبورلرك مالرینك فیء اولمسی انجق اسر وقتل ایله در بونده ایسه اول موجود دکلدر پس تسلیم واجب اولدیسه مستأمن مسفورك دار اسلامده ایتدیکی دین کندونك ودیعه وقرضندن تأدیه وتوفیه اولنور ودیعه سی هرنقدر فیء اولورسه ده ﴿ (وان قتل اومات فقط) بلاغلبة علیهم (فدینه وقرضه وودیعته لورثته) لان نفسه لم تصر مغنومة فکذا ماله کالو ظهر علیه فهرب فماله ﴾ کفارك اوزرلرینه غالب اولمقسزین انجق مستأمن قتل اولنوب ویامرد اولسه غیرك اوزرنده اولان دینی وقرضی واماتی ورثه سیچوندر زیرا نفسی غنیمت دکلدر که مالیده غنیمت اوله نتکم کندولرینه غالب اولندقده مستأمن فرار ایتسه مالی وودیعه سی کندونك اولور حتی آنك اخذیچون ارسال ایتدیکی کمسه یه تسلیمی واجب اولور فیء اولمز هربیله اسیرلکی باطل اولمغین ﴿ (حربی هناله ثمة عرس واولاد وودیعة مع معصوم وغیره فاسلم) هنا اوصار ذمیا (ثم ظهرنا علیهم فکله فیء) لعدم یده وولایته ولوسبی طفله الینا فهوقن مسلم ﴾ دار حربده عورتی واولادی ومعصوم وياغیر معصوم کمسه نك عندنده ودیعه سی اولوب وکندوسی دار اسلامده بولنان حربی دار اسلامده شرف اسلامله مشرف ویاذمی اولوب بعده بزلر کندولرینه غلبه ایتسك ایدی مزبور مسلمك مالنك کلیسی مال غنیمتدر کندی ایچون ید وولایت اولمغله اموالی کندی نفسنی احراز ایله محرز اولمدی

اختلاف دارین اولدیغنه بناً ومرقومك طفلی مسبیا بزلره کلسه قن مسلم اولور ایکیسی دار واحده ده مجتمع اولملریله باباسنه تابع اولمغله اماعورتیله اولادکباری انلرحربیلردر تابع عد اولنمزلر ﴿ (وان اسلم ثمة فجاء) هنا (فظهر علیهم فطفله حرمسلم) لاتحاد الدار (وودیعته مع معصوم له) لان یده کیده محترمة (وغیره فیء) ولوعینا غصبها مسلم لعدم النیابة فتح ﴾ برحربی دارحربده اسلامله مشرف اولوب دار اسلامه کلدکدنصکره عسکراسلام کندولرینه غلبه ایدوب وچوجقلرینی دار اسلامه کتورسه اتحاد دار اولمغله مرقومك طفلی حرمسلمدر ومعصوم کمسه نك عندنده بولنان ودیعه سی کندونکدر انك یدی کندونك یدی کبی محترمه اولمغله معصوم اولمیان کمسه نك نزدنده بولنان ودیعه سی غنیمتدر هرنقدر مزبور مسلمك ودیعه سی غصب ایتدیکی برنسنه اولورسه ده زیرا غاصبك یدی ید صحیحه اولمغله مالکك یدی مقامنه قائم اولدی ﴿ (وللامام) حق (اخذدیة مسلم لاولی له) اصلا (و) دیة (مستأمن اسلم هنا من عاقلة قاتله خطأ) لقتله نفسا معصومة (وفی العمد له القتل) قصاصا (اوالدیة) صلحا (لاالعفو) نظرا لحق العامة ﴾ امام ایچون اصلا کندونك ولیسی اولمیان مسلمك ودار اسلامده اسلامه کلان مستأمنك دیتلرینی خطأ کندولرینی قتل ایدن کمسه نك عاقله سندن اخذ واردر نفس معصومه یی قتل ایتمکله قصدا قتلده امامه قاتلی قصاصا قتل ویاصلحا دیت اخذی واردر عامه نك حقنه رعایة عفو یوقدر ﴿ (حربی اومرتد اومن وجب علیه قود التجأ بالحرم لایقتل بل یحبس عندالغذاء لیخرج فیقتل) لان من دخله فهو آمن بالنص وسیجیء فی الجنایات ﴾ برحربی ویامرتد ویااوزرینه قصاص واجب اولان کمسه حرم شریفه التجا ودخالت ایتسه انده قتل اولنمز بلکه کندودن تغذی اولنه جق شیلری حبس ومنع اولنورکه حتی کندوسی رضاسیله خروج ایدرده بعده قتل اولنه زیرا جنایاتده قریبا کلورکه حرم شریفه دخول ایدن نصله امنیة وسلامتده در ﴿ (لاتصیر دار الاسلام دار حرب الا) بامور ثلاثة (باجراء احکام اهل الشرك وباتصالها بدار الحرب وبان لایبقی فیها مسلم اوذمی امنا بالامان الاول) علی نفسه ﴾ دار اسلام دار حرب اولمز الا اوچ شیکه اهل حرب مثلا بزلرك دارلریمزدن بردا ره غلبه واستیلا ایدوب اهالیسی میانه لرنده مشرکین احکامنی اجرا واول بلده نك دار حربه متصل اولوب دار حربله کندونك مابیننده بلاد اسلامیه دن بر بلده تخلل ودخول ایتمیوب وانده امان اول ایله که مسلمك اسلامی سببیله کفارك کندولرینه وذمی نك عقد ذمتیله کندولرینه استیلالرندن مقدم ثابت اولان امانله نفسلری اوزره امنیتله

ISTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

برمسلم ویابرذمی باقی قالمق ایله در ❊ (ودار الحرب تصیر دار الاسلام باجراء احکام اهل الاسلام فیها) کجمعة وعید (وان بقی فیها کافر اصلی وان لم تتصل بدار الاسلام) درر وهذا ثابت فی نسخ المتن ساقط من نسخ الشرح فکانه ترکه لمجیٔ بعضه ووضوح باقیه ❊ دارحرب کندوده جمعه وعید امثالی مسلمین احکامی وشعائرینی اجرا واعلانله دار اسلام اولور هرنقدر کندوده کافر اصلی باقی قالوب وکندوسی دار اسلامه متصل اولمزسه ده اشبو عبارهٔ اصل متن نسخه لرنده ثابت وشرح نسخه لرندن ساقطدر شارح دیرکه ظن ایدرمکه

مرحومك کندونك شرحی نسخه لرنده عبارهٔ مشروحه یی ترك

واسقاطی آنك مفادینك بعضینك جنایاتده حربی الخ

قونده کلوب وباقیسنك وضوحنه مبنیدر لکن

وضوحنده نظر واردر والله سبحانه

وتعالی اعلم واستغفر الله

العظیم الحمد لولیه

والصلوة علی

نبیه

عصر محاسن حصر حضرت ظل اللهیده اشبو بیك ایکیوز سکسان التی سنهٔ هجریه سی ربیع الآخر اواخرنده ترجمهٔ طحطاوی نام مجلهٔ جمیله نك سکز جلدندن اشبو دردنجی جلدینك طبعی دخی بوکره الاجه حمامده یکی چارشوده واقع بخاری زاده حاجی صالح بنده لرینك مطبعه سنده رسیدهٔ حسن ختام اوله رق دیکرلری دخی دردست طبع وتمثیل

بولنمشدر

BELEDİYE
KÜTÜPHANESİ
No.

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI